PONTIFICALE ROMANVM

CLEMENTIS VIII. PONT. MAX.

IVSSV RESTITVTVM ATQVE EDITVM.

ROMAE, M.D.XCV.

SANCTISS. D. N. D.

CLEMENTIS

DIVINA PROVIDENTIA PAPAE VIII.

CONSTITVTIO

SVPER NOVI PONTIFICALIS EDITIONE.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

EX quo in Ecclesia Dei multa, tum a sacris concilijs, tum a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad Dei gloriam augendam, & ad Catholicæ fidei vnitatem vbique retinendam, pie, ac sapienter instituta sunt, nihil magis ijdem Pontifices Prædecessores nostri curæ suum sibi esse statuerunt, quam vt communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam seruata antiquitatis auctoritate, reuocarent. Hac sollicitudine impulsus Fel. rec. Pius Papa Quintus Prædecessor noster, formulam primum psallendi horas Canonicas, & celebrandi Missas, varie prius constitutam, & a nonnullis prædecessoribus nostris restitui, & instaurari cœptam, ad vnam pariter forma, Romano Breuiario, ac Missali propterea summo studio, ac diligentia edito, redigendam curauit. Atque hoc sane cõsilio alij Romani Pontifices, qui eundẽ Pium præcesserunt, Pontificales etiam cæremonias, ac ritus, quibus eiusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum munerum functione vterentur, certis similiter forma, & [illegible] do præfinit, in Romanum Pontificale retulerunt. Cæterum, quia eædem cæremoniarum, ac rituum formulæ ibi expressæ, postea, siue diuturnitatis iniuria, siue Typographorũ negligentia, siue alia de causa in ipso Pontificali partim immutatæ, partim corruptæ, veteris instituti, atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant, idcirco necessaria res visa est, vt eædem formulæ in sacris Præsulum Ecclesiasticorum muneribus seruandæ, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, & ab omnibus præscripta firma aliqua ratione, obseruarentur. Nos igitur ad summum Apostolatus apicem meritis, licet imparibus, euecti, prædictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes omni cura, & sollicitudine adnitendum nobis esse duximus, vt errores, qui quidem nec pauci, nec leues in idem Pontificale deprauatis passim locis, irrepserant, quam accuratissime tollerentur. Idem enim Pontificale, corrupti, & mendosi volumi[illegible] speciem adeo præseferebat, vt (multis dictionibus, hinc inde partim in vnam contractis, partim vna in plures distincta, partim ijsdem male, ac perperam collocatis, & traiectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem, officijs, vel laudibus ijdem Ecclesiæ præsules diuinum numen prosequerentur, præterquam quod in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas, & obscuritas, vt multis in locis recte ne se haberent, opinione magis, quam iudicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiæ cultu, officioque nostro coniunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito, sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, concordiæ

& veritati congruentem examinandam, & absoluendam, quibusdam, atque insignibus viris, diu, multumq. in Pontificalibus caeremonijs, & ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale vndequaq. corrigendi, & restituendi, necnon quaecumq. ad exactam illius editionem spectare viderentur perquirendi, & praestandi. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum assidue fere vteremur, re tota tandem ad nos perlata, & in hanc, quae nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate; neque enim aliter accipimus, Pontificale Romanum tandem restitutum, & absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum, (quod ij etiam qui negotio, ac muneri huic praefuere confirmarunt) vt nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in praecipuis Vrbis Ecclesiis, tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam alijs insignibus locis asseruantur, alienum, aut discrepans irrepserit. Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenue, ac fideliter nauandam, id commodi quoque accessit, quod ij, qui ea in re industriam collocarunt, ex grauissimis Scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint: quodque ambiguis omnibus, ac dubijs rebus praetermissis, eas dumtaxat, quae essent in veteris Pontificalis volumine comprehensa, delegerint, ijs tamen exceptis, quae ad Romanum Pontificem attinebant, quod nimirum in Caeremoniali Sanctae Romanae Ecclesiae sunt expressa. Ex rubricis vero, multis detractis, quae exactiore methodo in librum Caeremoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam, vti necessitatis ratio postulabat, adiectis, & praeterea non paucis quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulationis formam (per multis syllabis, pro temporum natura vbi ratio eas produci, & corripi postulabat, contra quam prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis appositè extensis, vel contractis) à viris eius rei peritis, ad hoc iussu nostro delectis, diligenter redacto, opus iam absolutum probauimus & Romae edi, editumque diuulgari mandauimus. Vt autem ipsius operis labor finem eum, ad quem est susceptus, sortiatur, vtque postea in omnibus, & singulis Ecclesiis vno, eodemque modo caeremoniae, & ritus Pontificales obseruentur: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine omnia, & singula Pontificalia in hunc vsque diem in quibuscumque terrarum orbis partibus impressa, & approbata, & quibusuis priuilegijs Apostolicis munita, & decretis, ac clausulis roborata, per praesentes supprimimus, & abolemus, eorum que vsum in posterum vniuersis Ecclesiis, Monasterijs, Conuentibus, Militijs, Ordinibus, & locis, atque etiam omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & alijs Ecclesiarum Praelatis, caeterisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, saecularibus, & regularibus vtriusque sexus interdicimus, & prohibemus, & hoc nostrum Pontificale sic restitutum, & reformatum in omnibus vniuersi terrarum orbis Ecclesiis, Monasterijs, ordinibus, & locis, etiam exemptis, si quae sunt recipi, & obseruari praecipimus. Statuentes Pontificale praedictum nullo vmquam tempore in toto, vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quoscumque, qui Pontificalia munera exercere, vel alias quae in dicto Pontificali continentur facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & praestanda, ex huius Pontificalis praescripto, & ratione teneri, neminemque ex ijs quibus ea exercendi, & faciendi munus impositum est, nisi formulis, quae hoc ipso Pontificali continentur seruatis satisfacere posse. Omnibus igitur, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & caeteris Ecclesiarum Praelatis, nec non alijs quibuscumque personis Ecclesiasticis saecularibus, & regularibus vtriusque sexus, ad quas id spectat, praecipimus, ac mandamus, vt omnibus, quae sic suppressimus & aboleuimus, caeteris omnibus Pontificalibus, hoc nostrum in suis Ecclesiis, Monasterijs, Conuen-

Conuentibus, Ordinibus, Militijs, Diœcesibus, & locis prædictis recipiant, illoque posthac perpetuo vtantur. Cæterum vt præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mandamus illas in Valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusq. præterea, & motu, atque auctoritate similibus decernimus, vt qui in Romana curia sunt præsentes, lapsis duobus mensibus, qui verò intra montes, octo, & qui vltra vbique locorum degunt duodecim integre elapsis, vel alias vbi venalium huius Pontificalis voluminis notitiam, & facultatem habuerint sacras cæremonias, & ritus in eodē Pontificali præscriptos, iuxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & obseruare teneantur. Ipsarum autem literarum exempla, manu Notarij publici, & sigillo alicuius personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, aut illius Curiæ obsignata, vel in ipsis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, tam vbique locorum, & gentium fidem faciant, quam præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctū Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima Februarij. M. D. X C V I. Pontificatus nostri Anno Quinto.

M. Vestrius Barbianus.

Die decima quarta mensis Februarij 1596. retroscriptum literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Valuis Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe Cancellariæ Apostolicæ & aciei Campi Floræ vt moris est per me Catherinum Menandi Apostolicum Cursorem.

Ioseph Spada Magister Cursorum

CLEMENS PAPA VIII.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

ROMANI Pontificis officio conſentaneum eſt, vt, quorum fide, atque induſtria præclara aliqua in re ad communem Catholicæ Eccleſiæ vtilitatem gerenda eluceſcit, illorum viciſſim commodi ea ratio habeatur, quam labor in recte cœptis ad optatum finem perducendis ſuſceptus poſtulauerit. Quo in genere, quoniam dilectum filium Leonardum Paraſolium, eiuſque Socios merito cenſemus, vtpote quorum ſumptu, ac labore effectum eſt, vt Romanum Pontificale, quod inſtaurari, ac reſtitui mandauimus, partim recentibus typis excuſum, partim æneis figuris, & aptiore cantu auctum in lucem prodierit: idcirco illorum induſtriam, ac diligentiam plurimum in Domino commendantes, illorumq. indemnitati, qui in operis huius editione multas pecunias impenderunt, proſpicere cupientes, ne, vnde alijs prodeſſe ſtuduerunt, inde damnum, aut præiudiciu conſequantur, quod ſane ſequeretur, ſi ipſum opus ab alijs imprimeretur, vel recuderetur: eos ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, & a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, in quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, eorum in hac ſui ſupplicationibus inclinati, Leonardo, & Socijs prædictis, quorum nomina, & cognomina præſentibus pro expreſſis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus, ne quiſquam, quacumque ille fuerit dignitate, vel officio, aut priuilegio, vel facultate munitus, per triginta Annos a data præſentium computandos, Pontificale prædictum ſic reſtitutum, auctum, & ornatum, abſque expreſſa, & in ſcriptis redacta licetia dictorum Leonardi, & Sociorum quouis quæſito colore, cauſa, vel prætextu, imprimere, aut ab alijs præterquam de huiuſmodi licentia impreſſum vendere, ſeu venale exponere, vel habere, tam in Alma Vrbe, toto, & reliquo Statu Eccleſiaſtico noſtris, quam alibi vbicumque in toto terrarum Orbe poſſit. Inhibentes propterea omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, præſertim librorum Impreſſoribus, & Bibliopolis, ne, dictis triginta Annis durantibus, tam in Vrbe, toto, Eccleſiaſtico prædictis ſub mille ducatorum auri de Camera, pro vna Delatori, & Iudici exequenti, pro alia Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ac reliqua tertijs partibus locis pijs irremiſsibiliter, necno amiſſionis librorum, & Typorum omnium eiſdem Leonardo, & Socijs applicandorum; extra Vrbem vero, ac ditionem Eccleſiaſticam huiuſmodi ſub excommunicationis latæ ſententiæ, a qua nullus, præter Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo abſoluere poſſit, pœnis, toties, quoties contrauentum fuerit, eo ipſo incurrendis, Pontificale prædictum ſine huiuſmodi licentia imprimere, aut ab alijs, præterquam de licentia huiuſmodi impreſſum vendere audeant, vel præſumant. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum Ordinarijs vbique, & in Statu noſtro temporali etiam Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & alijs iuſtitiæ Miniſtris, præcipimus, & mandamus, vt, durantibus dictis triginta Annis, quoties pro parte dicti Leonardi, & Sociorum fuerint requiſiti, vel eorum aliquis fuerit requiſitus, ſibi in præmiſſis efficacis defenſionis auxilio aſſiſtant, & ea obſeruari faciant, & contra inobedientes per prædictas, & alias eis bene viſas ſententias, cenſuras, & pœnas, appellatione remota, procedat, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachij ſæcularis. Non obſtantibus quibuſuis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis Priuilegijs quoque, Indultis, ac Litteris Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, & locis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſis, ac iteratis vicibus confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis ſpecialis mentio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus: cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die tertiadecima Februarij, M. D. X C V. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

M. Veſtrius Barbianus.

I N D E X.

PRIMAE PARTIS.

SECVNDAE PARTIS.

TERTIAE PARTIS.

INDEX.

PONTIFICALIS PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

PONTIFEX infantes, pueros, vel alios sacri baptiſmatis unda perfuſos, confirmare volens, paratus ſupra rochetum, vel, ſi ſit religioſus, ſupra ſuperpelliceum, amictu, ſtola, pluuiali albi coloris, & mitra, accedit ad faldiſtorium ante medium altaris, aut in alio conuenienti loco ſibi paratum; & in eo ſedens, renibus altari; & facie populo verſis, baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, populum coram ſe ſtante admonet, quod nullus alius, niſi ſolus Epiſcopus, Confirmationis ordinarius miniſter eſt.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus qui non

matus, potest esse in confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut vxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel grauioribus facinoribus alligatus, aut Christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, & postea confirmari; vel salte peccata, quæ admiserunt, doleant.

In hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, & dirimens iam contractum; quæ cognatio confirmantem, & confirmatum, illiusq; patrem, & matrem, & tenentem non egreditur.

Nullus præsentet nisi vnum, aut duos, non plures.

Confirmandi, deberent esse ieiuni.

Confirmato debet ligari frons, & sic manere quousque deleccetur, vel ex-

Proinde, vnusquisque confirmandus portet linea vittam mudam, cu qua ligetur caput.

Nullus confirmatus discedat, nisi benedictione accepta, quam Pontifex post omnium confirmationem dabit.

Infantes per patrinos ante Pontificem confirmare volentem teneatur in brachijs dextris. Adulti vero, seu alij maiores ponat pedem suu super pedem dextru patrini sui. Et ideo, neque masculi feminis patrini, neque feminæ masculis matrinæ esse deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lauat manus, deinde deposita mitra surgit, & stans versa facie ad cofirmandos, iunctis ante pectus manibus, cofirmandis genua flectentibus, & manus ante pectus iunctas tenentibus, dicit.

SPiritus sanctus superueniat in vos, & virtus Altissimi custodiat vos a peccatis.

℟. Amen. Deinde signans se manu dextra a fronte ad pe-

ctus signo crucis, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua, & Spiritu sancto; quique dedisti eis remissionem omnium peccatorũ; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum paraclitum de cælis. ℟. Amen.

Spiritum sapientiæ, & intellectus. ℟. Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. ℟. Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. ℟. Amen.

Adimple eos spiritu timoris tui, & consigna eos signo cru ✠ cis Christi, in vitam propitiatus æternam. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

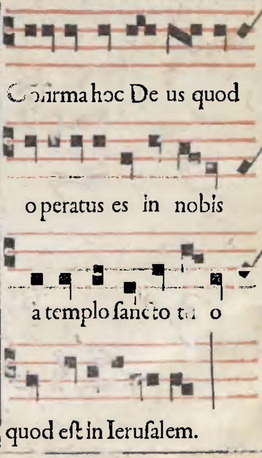
℟. Amen

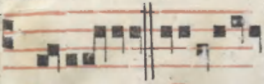
Pontifex sedens super faldistorium prædictum, vel etiã, si multitudo cõfirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus presbyterij, vel alibi, Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, & vno ordine confirmato, illi surgunt, & alij genuflectunt, & confirmantur, & sic vsque in finem. Et Pontifex inquirit sigillatim de nomine cuiuslibet confirmandi, sibi per patrinũ, vel matrinam flexis genibus præsentati, & summitate pollicis dextræ manus Chrismate intincta, dicit.

N. Signo te signo cru ✠ cis: quod dum dicit, producit pollice signum crucis in fronte

ditur; deinde prosequitur.
Et confirmo te Chrismate salutis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.
Deinde leuiter eum in maxilla cædit, dicens. Pax tecum.
Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, & lauat pollicem, & manus super peluim. Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarij. Interim dum lauat manus, cantatur Antiphona.

℣. Gloria patri. Euouae.

℟. Sicut erat. Deinde repetitur Antiphona, Cōfirma hoc Deus. Qua repetita, Pontifex surgit, & stans versus ad altare, mitra deposita, dicit.

℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Deinde iunctis ante pectus manibus, & omnibus confirmatis deuote genua flectentibus, dicit. Oremus.

DEus, qui Apostolis tuis sanctum dedisti Spiritū, & per eos, eorumq. successores, cæteris fidelibus tradendum esse voluisti: respice propitius ad humilitatis nostræ famulatum; & præsta, vt eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate deliniuimus, & signo sanctæ crucis signauimus, idem Spiritus sanctus in eis superueniens, templum gloriæ suæ dignanter inhabitando perficiat. Qui cum Patre, & eodē Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, in sæcula sæculorum.

℟. Amen. ✠ Deinde dicit.

ECce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum.

Et vertens se ad confirmatos, faciens super eos signum crucis, dicit.

BEne ✠ dicat vos Dominus ex Sion, vt videatis bona Ierusalem omnibus diebus vitæ vestræ, & habeatis vitam æternam. ℟. Amen.

Expedita itaq. Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patrinis, & matrinis annuntiat, quod instruant filios suos bonis moribus, quod fugiant mala, & faciant bona, & doceat eos Credo in Deum, & Pater noster, & Aue Maria. quoniam ad hoc sunt obligati.

DE ORDINIBVS CONFERENDIS.

QVando Epiſcopus ordinationẽ facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad ciuitatem vocentur. Epiſcopus autem Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in Eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget, & examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Preſbyteratus ante vigeſimũ quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamẽ Epiſcopi non ſingulos, in ea ætate cõſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos duntaxat, & quorum probata vita ſene-

ctus

ctus sit. Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura nõ initientur, qui Sacramẽtum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quiq. legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sæcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidele cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad minores Ordines promouendi bonum a parocho, & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinãdorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur; vt eo accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptũ Episcopi, se exerceant; idque in ea, cui ascripti erunt, Ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant; vt in eis cũ ætate vitæ meritum, & doctrina maior accrescat. quod, & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros, & superiores Ordines reuerẽtia, & crebrior, quam antea, corporis Christi Communio maxime cõprobabunt. Cumque hinc ad al-

tiores

tiores gradus, & ſacratiſsima myſteria ſit ingreſſus; nemo ijs initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinum, ad ſacros Ordines promoueantur: niſi neceſsitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo auctore, ſe continere poſſe; Eccleſiis, quibus aſcribentur, inſeruiant; ſciantque maxime decere, ſi ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus, cum altari miniſtrauerint, ſacram Communionem perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, ſi per annu ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradu, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri Ordines non eodem die, etia Regularibus, conferantur.

Qui pie, & fideliter in miniſterijs anteactis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium; & hi ſint, qui non modo in Diaconatu, ad minus annum integrum, niſi ob Eccleſiæ vtilitatem, ac neceſsitatem, aliud Epiſcopo videretur, miniſtrauerint; ſed etiam ad populum docendu ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac adminiſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, & caſtis moribus conſpicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſsint expectari.

Illegitimi ſine diſpenſatione Apoſtolica, ad ſacros Ordines, promoueri non poſſunt, ad minores tamen poſſunt ex diſpenſatione ſui Epi-

ſcopi ordinari: neque etiam furioſi, amentes, ſerui, homicidæ, irregulares, inſigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari poſſunt.

Examinentur de Ordine, in quo ſunt conſtituti, & quado, & a quo illum receperunt.

Clericus ſæcularis, quamuis alias ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines non promoueatur, niſi prius legitime conſtet, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſsidere. Id vero beneficium reſignare non poſsit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum ſit promotus, neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde viuere commode poſsit, & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſsint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumẽdos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſsint, donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti: vel aliunde habeant, vnde viuere poſſint.

Aduertat diligenter Pontifex, cum Ordines confert, ne in expreſſione formarum, vel collatione inſtrumẽtorum ipſorum Ordinum deficiat, frequenter Pontificale reſpiciat, & mature procedat. Moneat ordinandos, quod inſtrumenta, in quibus character imprimitur, tangant. Secretas moroſe dicat, vt ordinati ad Sacerdotiũ poſſint illas cum eo dicere, debet enim ex conſuetudine concelebrare, & etiam verba cõſecrationis proferre.

Tempora ordinationum ſunt: Sabbata in omnibus quatuor temporibus. Sabbatũ an-

te Dominicam de Pasſione, & Sabbatum ſanctum.

Clericatus, ſeu prima Tonſura, quocumque die, hora, & loco, conferri poteſt.

Minores vero Ordines poſſunt dari ſingulis Dominicis, & feſtiuis diebus duplicibus, vbicumque, in mane tamen.

Ordinandi omnes debent in Eccleſia ſe præſentare, cum tonſura, habitu, & paramentis Ordini ſuo conuenientibus, & candelis in manu accenſis. Et cum a notario Epiſcopi nominati fuerint, reſpondeant, Adſum. & accedant ad locum ordinationis, ſecundum ordinem deſcriptionis.

Aduertat quoque Pontifex, quod ſi vnus tantum ſit, per eum ad quemcuque Ordinem promouendus, illum admoneat, & alloquatur, non in plurali, vt textus dicit, ſed in ſingulari.

In Sabbatis quatuor temporum, in quibus nũt ordinationes generales, Tonſuræ fieri debent poſt Kyrie eleiſon.

Deinde, dicta prima lectione, ordinantur Oſtiarij. Poſt ſecundam lectione, Lectores. Poſt tertiam, Exorciſtæ. Poſt quartam, Acoliti. Poſt quintam, Subdiaconi. Finita Epiſtola, Diaconi. Et demum ante vltimum verſum Tractus, vel infra octauam Pentecoſtes, ante vltimum verſum Sequetiæ ordinantur Presbyteri.

Si ordinationes fiat in Sabbato ante Dominicam de Paſſione, quia vnica tantum dicitur lectio, Tonſuræ debent fieri immediate poſt Introitum. Omnes minores Ordines poſt Kyrie eleiſon. Subdiaconi immediate poſt Collectam. Diaconi poſt Epiſtolam. Presbyteri ante vltimum verſum Tractus.

Ide ſeruari poteſt, quandocumque dantur Ordines ſacri extra tepora, ex diſpenſatione Apoſtolica. Quod ſi fiat inter Paſcha, & Pentecoſten Presbyteri ordinantur ante vltimũ ℣. Si inter Pentecoſten, & Septuageſima, ordinatur ante ℣.

Alle-

Alleluia. Et antequam ad collationem Ordinum procedatur, legitur mandatu Apostolicum, siue supplicatio, cuius vigore Pontifici facultas cocedītur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex. Deo gratias. & ad ordinationem procedit.

Si vero Sabbato sancto ordinationes fiat, officium incipitur a prima prophetia, & cotinuatur, prout in ordinario vsque ad Litanias inclusiue, in quibus, dicto, Vt omnibus fidelibus, &c. surgit ab accubitu Pontifex, & conuersus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur. Deinde perficiuntur Litaniæ, & Pontifex facit Cofessionem, & dicit. Kyrie eleison pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tum dicit Gloria in excelsis Deo &c. quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deinde dicit orationem ordinariam, cu alia pro ordinandis; quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola, & ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde Alleluia, cum suo versu, & prima pars Tractus, quibus dictis; ordinat Presbyteros, post quorum ordinatione dicitur versus Tractus, Euangelium, & alia, prout in ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemnia est promoturus aliquos ad prima Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quod habeat stolam supra rochetū, vel supra superpelliceum (si sit religiosus) & mitram simplicem. Cum autem est celebraturus pro sacris Ordinibus coferendis, habere debet sandalia, & omnia paramenta Poticalia, & dicere Psalmum Quam dilecta, &c.

Ordinationes sacroru Ordinum, statutis a iure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusq. ad id Ecclesiæ Canonicis, publice celebrentur. si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quatum fieri po-

 terit

cerit, Ecclesia semper adeatur.

Cum igitur ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium, ad quem spectat, præparantur omnia, quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cum tempus ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappa magna indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, vbi ordinationes fieri debent, & accedens ante altare, genuflexus ibidem aliquamdiu orat. Deinde, vadit ad sedem, vbi paramenta capere consueuit; vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, vbi sedes accipit omnia paramenta Pontificalia coloris tempori conuenientis, & mitram simplicem, dices Psalm. Quam dilecta, &c.

Pontifex sic paratus, baculum pastoralem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, vbi depositis baculo, & mitra, facta altari reuerentia cum profunda capitis inclinatione, facit cum ministris Confessionem. Interim cantatur a choro Introitus, & Kyrie eleison. Finita Confessione, Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, & textum Euangelij ad sinistra; incensat altare more solito, resumit mitram, & reuertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, vbi, deposita mitra, & versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, & Kyrie eleison; quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur a choro vltimum Kyrie eleison. Quo finito, surgit Pontifex, & cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, & in illo sedet, renibus altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicens.

Accedant omnes, qui ordinandi sunt. Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, & in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publice interrogat omnes, si sint aliqui,

qui forte non ſint confirmati; quia non debent ad ordinationem accedere, niſi prius confirmentur. Et, ſi aliqui confirmandi erunt, tunc depoſitis Pontifex annulis, & chirothecis, lauat manus, reaſſumit annulos, & confirmat, prout habetur ſupra folio primo; vel ſi non erunt aliqui cofirmandi, palam interdicit per vnum ex ſuis, ſub his verbis.

REuerendiſſimus in Chriſto pater, & dominus, dominus N. Dei, & Apoſtolicæ ſedis gratia Epiſcopus N. ſub excōmunicationis pœna præcipit, & mādat omnibus, & ſingulis, pro ſuſcipiēdis Ordinibus hic præſentibus, ne quis forſan eorum irregularis, aut alias a iure, vel ab homine excōmunicatus, interdictus, ſuſpenſus, ſpurius, infamis, aut alias a iure prohibitus, ſiue ex aliena diœceſi oriundus, ſine licentia ſui Epiſcopi, aut non deſcriptus, examinatus, approbatus, & nominatus, vllo pacto audeat ad ſuſcipiēdos Ordines accedere. Et quod nullus ex ordinatis diſcedat, niſi Miſſa finita, & benedictione Pontificis accepta. Demum ad ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

CLericus fieri poteſt etiam extra Miſſarum ſolemnia, quocumque die, hora, & loco.

Pro clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, & bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinādorum habere debet ſuum ſuperpelliceum ſuper brachiū ſiniſtrum, & candelam in manū dextra. Et vocantur omnes tonſurandi nominatim, & ſigillatim per notarium, & quilibet reſpondet. **Adſum.**

Quibus ante altare corā Pontifice in faldiſtorio cum mitra ſedente genuflexis, Pontifex ſurgit cum mitra, & dicit.

℣. Sit nomen Domini benedictum.
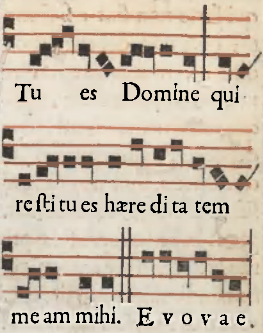
℞. Ex hoc nunc, & vſque in ſæculum.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

Oremus, fratres cariſsimi, Dominum noſtrũ Ieſũm Chriſtum, pro his famulis ſuis, qui ad deponendum comas capitũ ſuorum pro eius amore feſtinant, vt donet eis Spiritum ſanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conſeruet, & a mundi impedimento, ac ſæculari deſiderio corda eorum defendat; vt, ſicut immutantur in vultibus, ita dextera manus eius virtutis tribuat eis incrementa, & ab omni cæcitate ſpirituali, & humana, oculos eorum aperiat, & lumen eis æternæ gratiæ concedat. Qui viuit, & regnat cum Deo Patre in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

Poſt hæc, ſedente Pontifice, ſchola inchoat, & proſequitur Antiphonam, & Pſalmũ.

Conſerua me Domine, quoniam ſperaui in te. Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui ſunt in terra eius, mirificauit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatæ ſunt infirmitates eorum: poſtea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de ſanguinibus: nec memor ero nominũ eorum per labia mea.

Repetitur tota Antiphona. Tu es Domine.

Incepto Psalmo, Pontifex cum forficibus incidit vtrinque extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipitio, & ad vtramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, & in bacile deponit, & quilibet, cum tondetur, dicit.

DOminus pars hæreditatis meæ, & calicis mei: tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi.

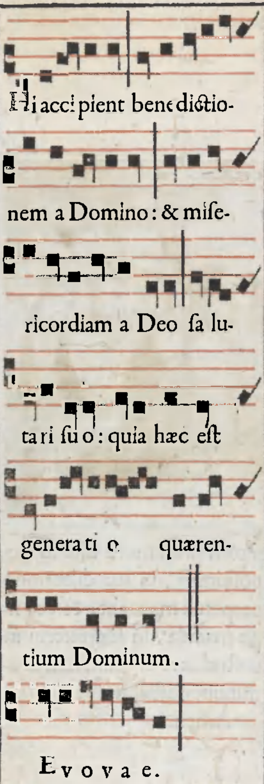
Omnibus tonsis, mitra deposita, surgit Pontifex, & stans versus ad illos, dicit.

Oremus.

PRæsta quæsumus omnipotens Deus, vt hi famuli tui, quorum hodie comas capitum pro amore diuino deposuimus, in tua dilectione perpetuo maneant; & eos sine macula, in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tunc Schola inchoat, & prosequitur Antiphonam sequentem. Qua incepta, Pontifex sedet cum mitra. Antiphona.

DOmini est terra, & plenitudo eius : orbis terrarũ, & vniuersi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundauit eum: & super flumina præparauit eum.

Quis ascendet in monte Domini ? aut quis stabit in loco sancto eius ?

Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino : & misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentiũ eum, quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales : & introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ ? Dominus fortis & potens: Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales : & introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ ? Dominus virtutum ipse est rex glorie.

Gloria Patri & Filio : & Spiri-

tui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona. Hi accipient &c.

Qua finita, ſurgit ſine mitra Pontifex, & ad altare conuerſus, dicit.

Oremus. Et miniſtri dicunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox ad toſos genuflexos, verſus Pontifex, dicit.

Adeſto, Domine, ſupplicationibus noſtris, & hos famulos tuos bene ✠ dicere dignare, quibus in tuo ſancto nomine habitum ſacre religionis imponimus; vt, te largiente, & deuoti in Eccleſia tua perſiſtere, & vitam percipere mereantur ęternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Tum Pontifex ſedet cum mitra, & accipiens in manum ſuperpelliceum, dicit ſingulis.

Induat te Dominus nouū hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt, in iuſtitia, & ſanctitate veritatis.

Et, mox imponit illud cuilibet, repetẽdo, Induat te &c. immittens vſque ad ſcapulas, & immediate trahens, ſi vnũ tantum ſit ſuperpelliceum; ſicque facit vſque ad vltimum, qui eo totaliter induitur; ſi vero quiſque ſuum ſuperpelliceum habeat, ſinguli totaliter induuntur. Quo expedito, ſine mitra ſurgit Pontifex, & verſus ad illos dicit.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, propitiare peccatis noſtris, & ab omni ſeruitute ſæcularis habitus hos famulos tuos emunda; vt dum ignominiam ſæcularis habitus deponunt, tua ſemper in æuum gratia perfruatur: vt, ſicut ſimilitudinem coronæ tuæ eos geſtare facimus in capitibus, ſic tua virtute hæreditatem ſubſequi mereatur æternam in cordibus. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſeculorum. ℟. Amen.

Deinde ſedet cum mitra Pontifex, & alloquitur eos ſub his verbis.

FIlij cariſsimi, animaduertere debetis, quod hodie de foro Eccleſię facti eſtis, & priuilegia clericalia ſortiti eſtis, cauete igitur, ne propter culpas veſtras illa perdatis; & habitu honeſto, boniſque moribus, atque operibus Deo placere ſtudeatis. Quod ipſe vobis concedat per Spiritum ſanctum ſuum. ℟. Amen.

Tum, ſuggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua.

DE MINORIBVS ORDINIBVS.

QVATVOR minores Ordines dari poſſunt extra Miſſarum ſolemnia, diebus Dominicis, & Feſtiuis duplicibus; ſed in mane tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines eſſe debent ſuperpelliceis induti, cũ candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORVM.

PRo Oſtiarijs ordinandis parentur claues Eccleſiæ. Potifex, Clericis ordinatis, ſurgit, & cū mitra ad ſedē, ſeu ad faldiſtoriū ad cornu Epiſtolæ, reuertitur; vbi, depoſita mitra, & ad altare cōuerſus, oblato ſibi libro, cantat primam Collectā, deinde ſedet; reaſſumit mitram; & cātatur prima Lectio. Interim accedūt duo capellani, cū libro, & candela ante Pontificē, qui ſedens cum mitra, ex eo legit Lectione ipſam. Quibus finitis, ſurgit Pontifex, & cū mitra ad faldiſtorium ante mediū altaris ſibi præparatum proficiſcitur, & in illo ſedet renibus altari verſis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens.

Accedant qui ordinandi ſunt ad officium Oſtiariorum.

Et mox notarius ſingulos nominatim vocat, & quilibet reſpondet Adſum.

Omnibus in ſuperpelliceis cum candelis in manibus corā Potifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens.

SVſcepturi, filij cariſſimi, officium Oſtiariorū, videte, quæ in domo Dei agere debeatis. Oſtiariū oportet percutere cymbalum, & campanā; aperire Eccleſiā, et ſacrarium; et librum aperire ei, qui prædicat. Prouidete igitur, ne per negligentiā veſtram, illarū rerum, quæ intra Eccleſiā ſunt, aliquid depereat; certiſq. horis domū Dei aperiatis fidelibus; & ſemper claudatis infidelibus. Studete etiā, vt, ſicut materialibus clauibus Eccleſiam viſibilē aperitis, et clauditis: ſic & inuiſibilē Dei domum, corda ſcilicet fidelium, dictis, & exēplis veſtris claudatis diabolo, et aperiatis Deo; vt diuina verba, quæ audierint, corde retineant, et opere compleant; quod in vobis dominus perficiat per miſericordiam ſuam.

Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Epiſcopis.

Deinde, Pontifex accipit, & tradit omnibus claues Ecclesiæ, quas successiue manu dexteræ singuli tangant, Pontifice dicente.

Sic agite, quasi reddituri Deo rationem pro ijs rebus, quæ his clauibus recluduntur.

Post hæc Archidiaconus, si uel alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, & facit illos claudedere, & aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem; quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos, dicit.

DEum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, supppliciter deprecemur, vt hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur, quos in officium Ostiariorũ eligere dignatus est; vt sit eis fidelissima cura in domo Dei diebus, ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad inuocandum nomen Domini, adiuuante Do-

mino nostro IesuChristo, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum, mitra deposita, stans Pontifex, & conuersus ad altare, dicit.

Oremus. & ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et statim uersus ad illos genuflexos, stas sine mitra, dicit.

Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Ostiariorum, vt inter Ianitores Ecclesiæ tuo pareant obsequio, & inter electos tuos, partem tuæ mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum IesumChristum filium tuum, qui tecum viuit, et regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

℟. Amen.

Post hec ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE LECTORVM.

Pro Lectoribus ordinadis paretur liber lectionum.

Ostiarijs ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium a parte Epistolę. Interim cantatur primum Graduale, vel primum Alleluia, si sit intra octauam Pentecostes; et Pontifex sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit dictum Graduale, vel Alleluia. Quibus dictis, surgit, deposita mitra, et versus ad altare cantat secundam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur secunda Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, vbi sedet cum

mitra, & Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo.

Accedant qui ordinandi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

Electi, filij carissimi, vt sitis Lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite, & implete. Potens est enim Deus, vt augeat vobis gratiam perfectionis æternæ. Lectorem siquidem oportet legere ea, quæ prædicat; & lectiones cantare; & benedicere panem, & omnes fructus nouos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, & aperte, ad intelligentiam, & ædificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas diuinarum lectionum incuria vestra ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legitis, corde credatis, atque opere compleatis; quatenus auditores vestros, verbo pariter, & exemplo vestro, docere possitis. Ideoque, dum legitis, in alto loco Ecclesiæ stetis, vt ab omnibus audiamini, & videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conuersari; quatenus cunctis, a quibus audimini, & videmini, cælestis vitæ formam præbeatis; quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus codicem de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipite, & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter, & vtiliter impleueritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administrauerũt ab initio. Quibus expeditis, & illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit.

ORemus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, vt super hos famulos suos, quos in Ordinem Lectorum dignatur assumere, bene ✠ dictionem suam clementer effundat, quatenus distincte legant, quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, & eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cũ eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conuersus ad altare, dicit.

Oremus. Et ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deinde conuersus ad ordi

natos genuflexos, dicit, sine mitra.

Domine sancte Pater omnipotens, æterne Deus, bene✠dicere dignare hos famulos tuos in officiu Lectorum; vt asiduitate lectionum instructi sint, atque ordinati; & agenda dicant, & dicta opere impleant, vt in vtroque sanctæ Ecclesiæ exemplo sanctitatis suæ consulant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postea, suggerente Archidiacono, redeunt ordinati ad loca sua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARVM.

Pro Exorcistis ordinandis paretur liber exorcismoru, cuius loco dari potest Pontificale, vel Missale.

Lectoribus ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, vbi sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit secundum Graduale, vel secundu Alleluia, si sit infra octauam Pentecostes. Interim cantatur a choro ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat tertiam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo capellani cu libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, reuertitur ad faldistoriu ante altare, & sedet cum mitra. Exorcistæ vero vocatur per Archidiaconum modo consueto.

Accedant, qui ordinadi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singulatim nominatur per notarium, vt prius dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ORdinandi, filij carissimi, in officium Exorcistarũ, debetis noscere quid suscipitis. Exorcistam etenim oportet abijcere dæmones; & dicere populo, vt, qui non communicat, det locum; & aquã in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energumenos, & per impositionem manuũ vestrarum, gratia Spiritus sancti, & verbis exorcismi, pelluntur spiritus immundi a corporibus obsessis. Studete igitur, vt, sicut a corporibus aliorum dæmones expellitis, ita a mentibus, & corporibus vestris omnem immũditiam, & nequitiam eijciatis; ne illis succumbatis, quos ab alijs, vestro ministerio, effugatis. Discite per officium vestrum vitijs imperare; ne in moribus vestris aliquid sui iuris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim recte in alijs dæmonibus imperabitis, cum prius in vobis eorum multimodã nequitiam superatis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Post hæc Pontifex accipit, & tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi, cuius loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dextera tangunt, Potifice dicente.

ACcipite, & commendate memoriæ, & habete potestatem imponedi manus super energumenos, siue baptizatos, siue cathecumenos.

Postea vero, omnibus deuote genuflexis, Pontifex cum mitra stans, dicit.

DEum Patrem omnipotetem, fratres carissimi, supplices deprecemur, ut hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur in officium Exorcistarum; ut sint spirituales imperatores, ad abijciendos dæmones de corporibus obsessis, cũ omni nequitia eorum multiformi. Per vnigenitum filium suum Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Tum conuersus ad altare, deposita mitra, dicit.

Oremus. Et ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et mox conuersus ad ordinados genuflexos, dicit.

DOmine sancte, Pater omnipotẽs, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Exorcistarũ; ut per impositionem manuum, & oris officium, potestatem, & imperium habeant spiritus immũdos coercendi; ut probabiles sint medici Ecclesiæ tuæ, gratia curationum, virtuteq. cælesti confirmati. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE ACOLITORVM.

Pro Acolitis ordinandis paretur candelabrum cum cereo extincto, & vrceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

EXorcistis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistoriu ad cornu Epistolæ, vbi sedens cu mitra, oblato sibi libro, & cadela, legit tertiu Graduale, vel tertiu Alleluia, si sit infra octaua Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Potifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quarta Lectio. Interim accedut duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium, ante altare, vbi sedet cum mitra. Acoliti vero vocantur per Archidiaconum

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Acolitorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

SVscepturi, filij carissimi, Acolitorum officium, pensate quod suscipitis. Acolitum etenim oportet ceroferarium ferre; luminaria Ecclesiæ accendere; vinum, & aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officiu digne implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucē Deo manibus præferentes, operibus tenebrarum inseruiatis, & per hoc alijs exepla perfidiæ præbeatis. Sed sicut veritas dicit, Luceat lux vestra coram hominibus; vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Et sicut Apostolus Paulus ait, In medio nationis prauæ, & peruersæ, lucete sicut

luminaria in mundo, verbum vitæ continentes. Sint ergo lubi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris, vt filij lucis sitis. Abijciatis opera tenebrarum, & induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebræ, nūc autem lux in Domino. Vt filij lucis ambulate. Quæ sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens. Fructus enim lucis est, in omni bonitate, & iustitia, & veritate. Estote igitur soliciti, in omni iustitia, bonitate, & veritate, vt & vos, & alios, & Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis, et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam, et bona opera, oblati fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiā suam.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod successiue manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente.

Accipite ceroferarium cũ cereo, & sciatis uos ad accendenda Ecclesiæ luminaria mãcipari, in nomine Domini.
℟. Amen.
Tunc accipit, & tradit eis vrceolum uacuum, quem similiter tangere debent, dicens cõmuniter omnibus.

Accipite urceolum, ad suggerendum uinum, & aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini. ℟. Amen.

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit.

Deum Patrem omnipotẽtem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, vt hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolitorum; quatenus lumen visibile manibus præferentes, lumẽ quoque spirituale moribus præbeant: adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ad altare se cõuertens, deposita mitra, stans dicit.
Oremus. Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.
Et mox Pontifex conuersus ad eosdem genuflexos, dicit.

Domine sancte Pater omnipotẽs æterne Deus, qui per Iesum Christũ filium tuũ Dominum nostrum, & Apostolos eius in hunc mundum lumẽ claritatis tuæ misisti, quique, vt mortis nostræ antiquũ aboleres chirographum, gloriosissimæ illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem, & aquam ex latere illius pro salutẽ generis humani effluere voluisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolitorum, vt ad accendendum lumen Ecclesiæ tuę; & ad suggerendum vinum, & aquam ad conficiendum sanguinem Christi filij tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine,

metes eorũ, & corda, ad amorem gratiæ tuæ, vt illuminati vultu splendoris tui fideliter tibi in sancta Ecclesia deseruiant. Per eundem Christum Dominum nostrum.
℞. Amen.

Oremus.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui ad Moysen, & Aaron locutus es, vt accenderentur lucernæ in tabernaculo testimonij, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos; vt sint Acoliti in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum.
℞. Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, fons lucis, & origo bonitatis, qui per Iesum Christum filium tuum, lumen verũ, mundũ illuminasti, eiusq. passionis mysterio redemisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolitorum consecramus, poscentes clementiam tuam, vt eorum mentes, & lumine scientiæ illustres, & pietatis tuæ rore irriges; vt ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragat, qualiter ad æternam remunerationem peruenire mereatur. Per eundem Christũ Dominum nostrum. ℞. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBVS IN GENERE.

SAcri, & maiores Ordines sunt, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, ad quos ordinati omnes debent communicare, ideo parentur pro eorum numero hostiæ parue cõsecrandæ.

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorũ parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, Vrceoli cum manutergio, & liber Epistolarum.

ACcolitis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad cornu Epistolæ, vbi sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit quartum Graduale, vel quartum Alleluia, si sit infra octauam Pentecostes; interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad sedem suam, ante medium altaris; & Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit.

Accedant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et notarius unumquemque illorum vocat, dicens.

N. ad titulum Ecclesiæ N.
N. ad titulum patrimonij sui.
Frater N. professus ordinis N. ad titulum paupertatis.

Et sic de alijs; & quilibet vocatus dicit.

Adsum. & accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconu indutus esse amictu, non tamen super caput, alba, & cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, & candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos, dicens.

Filij dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promouendi, iterum, atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad sæcularia vota tran-

ſire; quod ſi hunc Ordinem ſuſceperitis, amplius non licebit a propoſito reſilire, ſed Deo, cui ſeruire, regnare eſt, perpetuo famulari; & caſtitatem, illo adiuuante, ſeruare oportebit; atque in Eccleſiæ miniſterio ſemper eſſe mancipatos. Proinde, dum tempus eſt, cogitate; et, ſi in ſanĉto propoſito perſeuerare placet, in nomine Domini, huc accedite.

Illis tunc accedentibus, & coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat cæteros ordinandos, dicens.

Accedant qui ordinandi ſunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconandos paratos amiĉtu, alba, cingulo, & manipulo, ſtolam in manu ſiniſtra, dalmaticam ſuper brachium ſiniſtrum, & candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epiſtolæ altaris, faciebus altari verſis; & Presbyterandos paratos amiĉtu, alba, cingulo, manipulo, ſtola in modum Diaconi, planetam ſuper brachium ſiniſtru, mappulam albam manu ſiniſtra, & candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebus ſimiliter altari verſis. Quibus ſic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenes procumbit ſuper faldiſtorium, in ſuperiori gradu, ſiue plano altaris paratum, & omnes ordinandi in locis ſuper tapetia proſternunt ſe; miniſtri vero, & alij aſtantes genufleĉtunt; & ſchola inchoat Litanias, choro reſpondente; vel ſi officium fiat ſine cantu, Pontifex dicit, miniſtris, & capellanis reſpondentibus.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.
Pater de cælis Deus, Miſerere nobis.
Fili redemptor mundi Deus,

Miſerere nobis.
Spiritus ſancte Deus, Miſerere nobis.
Sancta Trinitas vnus Deus, Miſerere nobis.
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, Ora.
Sancta virgo virginum, Ora.
Sancte Michael, Ora.
Sancte Gabriel, Ora.
Sancte Raphael, Ora.
Omnes ſancti Angeli, & Archangeli, Orate.
Omnes ſancti beatorum ſpirituum ordines, Orate.
Sancte Ioannes Baptiſta, Ora.
Omnes ſancti Patriarchæ, & Prophetæ, Orate.
Sancte Petre, Ora.
Sancte Paule, Ora.
Sancte Andrea, Ora.
Sancte Iacobe, Ora.
Sancte Ioannes, Ora.
Sancte Thoma, Ora.
Sancte Iacobe, Ora.
Sancte Philippe, Ora.
Sancte Bartholomæe, Ora.
Sancte Matthæe, Ora.
Sancte Simon, Ora.
Sancte Thadæe, Ora.
Sancte Matthia, Ora.
Sancte Barnaba, Ora.
Sancte Luca, Ora.
Sancte Marce, Ora.
Omnes ſancti Apoſtoli, & Euangeliſtæ, Orate.
Omnes ſancti diſcipuli Domini, Orate pro nobis.
Omnes ſancti Innocẽtes, Orate.
Sancte Stephane, Ora.
Sancte Laurenti, Ora.
Sancte Vincenti, Ora.
Sancti Fabiane, & Sebaſtiane, Orate pro nobis.
Sãcti Ioãnes, & Paule, Orate.
Sancti Coſma, & Damiane, Orate pro nobis.
Sancti Geruaſi, & Protaſi, Orate pro nobis.
Omnes ſancti Martyres, Orate pro nobis.
Sancte Silueſter, Ora.
Sancte Gregori, Ora.
Sancte Ambroſi, Ora.
Sancte Auguſtine, Ora.
Sancte Hieronyme, Ora.
Sancte Martine, Ora.
Sancte Nicolae, Ora.
Omnes ſancti Pontifices, & Confeſſores. Orate.

Omnes sancti Doctores, Orate pro nobis.
Sancte Benedicte, Ora.
Sancte Antoni, Ora.
Sancte Bernarde, Ora.
Sancte Dominice, Ora.
Sancte Francisce, Ora.
Omnes sancti Sacerdotes, & Leuitæ, Orate pro nobis.
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ, Orate pro nobis.
Sancta Maria Magdalena, Ora.
Sancta Agatha, Ora.
Sancta Lucia, Ora.
Sancta Agnes, Ora.
Sancta Cecilia, Ora.
Sancta Catharina, Ora.
Sancta Anastasia, Ora.
Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ, Orate pro nobis.
Omnes Sancti, & Sanctę Dei, Intercedite pro nobis.
Propitius esto, Parce nobis Domine.
Propitius esto, Exaudi nos Domine.
Ab omni malo, Libera nos Domine.
Ab omni peccato, Libera nos Domine.
Ab ira tua, Lib. nos Domine.
A subitanea, & improuisa morte, Lib. nos Domine.
Ab insidijs diaboli, Libera nos Domine.
Ab ira, & odio, & omni mala voluntate, Libera nos Domine.
A spiritu fornicationis, Libera nos Domine.
A fulgure, & tempestate, Libera nos Domine.
A morte perpetua, Libera nos Dominę.
Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ, Libera nos Domine.
Per aduentum tuum, Libera nos Domine.
Per natiuitatem tuam, Libera nos Domine.
Per baptismum, & sanctum ieiunium tuum, Libera nos Domine.
Per crucem, & passionem tuã, Libera nos Domine.
Per mortem, & sepulturam tuã, Libera nos Domine.
Per sanctam resurrectionem tuam, Lib. nos Domine.

Per admirabilem ascesionem tuã, Libera nos Domine.
Per aduetũ Spiritus sancti paracliti, Libera nos Domine.
In die iudicij, Libera nos Domine.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, Te rogamus audi nos.
Vt nobis indulgeas, Te rogamus audi nos.
Vt ad veram pœnitetiam nos perducere digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Ecclesiam tuam sanctam regere, & cõseruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Domnũ Apostolicum, & omnes Ecclesiasticos ordines in sancta religione cõseruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Regibus, & Principibus Christianis pacẽ, & veram concordiã donare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt cũcto populo Christiano, pacem, & vnitatem largiri digneris, Te rog. audi nos.
Vt nosmetipsos in tuo sancto seruitio confortare, & conseruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt mentes nostras ad cælestia desideria erigas, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, Te rog. audi nos.
Vt animas nostras, fratrum, propinquorum, & benefactorum nostrorũ ab æterna damnatione eripias, Te rogamus audi nos.
Vt fructus terræ dare, & conseruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiẽ ęternã donare digneris, Te rog. audi nos.
Hic datur benedictio, sanctificatio, & consecratio per Pontificem rebus cõsecrandis, vt infra in locis propriis dicetur.
Vt nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos.

Fili Dei, Te rogamus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Postquam autem dictum fuerit in Litanijs,

Vt omnibus fidelibus defunctis, &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, & se ad ordinandos vertens & baculum pastoralem in sinistra manu tenens, ordinandis prostratis manetibus, dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tum iterum super faldistoriu procumbit, schola perficiente Litanias. Vt nos exaudire digneris, vsque ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cu mitra sedet super faldistorium ante medium altaris & Archidiaconus dicit alta voce.

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Recedant in partem, qui ordinandi sunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus ad aliquem locu idoneum, vnde Pontificem celebrantem videre possint, transeutibus, ad ordinatione Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ,

genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

Adepturi, filij dilectissimi, officium Subdiaconatus sedulo attendite, quale ministerium vobis traditur. Subdiaconum enim oportet aquam ad ministerium altaris præparare. Diacono ministrare; pallas altaris, & corporalia abluere; Calicem, & Patenam in vsum sacrificij eidem offerre. Oblationes quæ veniunt in altare, panes propositionis vocantur: de ipsis oblationibus tantum debet in altare poni, quantum populo possit sufficere, ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallæ, quæ sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lauari, & in alio corporales pallæ. Vbi autem corporales pallæ lotæ fuerint, nullum aliud linteamen debet lauari, ipsaque lotionis aqua in baptisteriu debet vergi. Studete itaque, vt ista visibilia ministeria, quæ diximus, nitide, & diligentissime complentes, inuisibilia horum exemplo perficiatis. Altare quidem sanctæ Ecclesiæ, ipse est Christus, teste Ioanne, qui in Apocalypsi sua, altare aureum se vidisse perhibet stare ante thronum, in quo, & per quem, oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cuius altaris pallæ & corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus, quasi vestimentis pretiosis, circumdatur, vt ait Psalmista, Dominus regnauit, decorem indutus est. Beatus quoque Ioannes in Apocalypsi vidit filium hominis prçcinctum zona aurea, idest, sanctorum caterua. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, præbenda est a nobis aqua cælestis doctrinæ, qua purificati, ad ornamentum altaris, & cultum diuini sacrificij redeant. Estote ergo tales, qui sacrificijs diuinis, & Ecclesiæ Dei, hoc est, corpori Christi digne seruire valeatis, in vera, & catholica fide fundati, quoniam, vt ait Apostolus, Omne

quod non eſt ex fide, peccatum eſt, ſchiſmaticum eſt, & extra vnitatem Eccleſiæ eſt. Et ideo, ſi vſque nunc fuiſtis tardi ad Eccleſiam, amodo debetis eſſe aſſidui. Si vſque nunc ſomnolenti, amodo vigiles. Si vſque nunc ebrioſi, amodo ſobrij. Si vſque nunc inhoneſti, amodo caſti. Quod ipſe vobis præſtare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus Calicem vacuum, cum Patena vacua ſuperpoſita, quem ſucceſsiue manu dextera ſinguli tangunt, Pontifice dicente.

Videte cuius miniſterium vobis traditur; ideo vos admoneo, vt ita vos exhibeatis, vt Deo placere poſsitis.

Et Archidiaconus accipit, & tradit eis vrceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia ſimiliter tangere debent.

Poſtea ſurgit Pontifex, & verſus ad populum ſtās cum mitra, dicit.

Ore-

ORemus Deum, ac Dominum noſtrum, fratres cariſsimi, vt ſuper hos ſeruos ſuos, quos ad Subdiaconatus officium vocare dignatus eſt, infundat bene ✠ dictionem ſuam, & gratiam; vt in conſpectu eius fideliter ſeruientes, prædeſtinata ſanctis præmia conſequantur. Adiuuante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Tum depoſita mitra, conuerſus ad altare Pontifex, dicit.

Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et mox Pontifex verſus ad ordinandos genuflexos, dicit ſine mitra.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos ad Subdiaconatus officium eligere dignatus es; vt eos in ſacrario tuo ſancto ſtrenuos, ſolicitoſque cæleſtis militiæ inſtituas excubitores, ſanctiſque altaribus tuis fideliter ſubminiſtrent; & requieſcat ſuper eos ſpiritus ſapientiæ, & intellectus; ſpiritus conſilij, & fortitudinis; ſpiritus ſcientiæ, & pietatis; & repleas eos ſpiritu timoris tui; & eos in miniſterio diuino confirmes, vt obedientes facto, ac dicto parentes, tuam gratiam conſequantur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Tum Pontifex ſedens, accepta mitra, amictum, qui in collo ordinandorum iacet, imponit ſuper caput ſingulis, dicens.

ACcipe amictum, per quẽ deſignatur caſtigatio vocis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

℞. Amen.

Tum immittit manipulum in ſiniſtrum brachium cuilibet, dicens.

ACcipe manipulum, per quem deſignatur fructus bonorum operum. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Poſt hæc induit quemlibet tunica,& ſi tantum vnica ſit, immittit illam cuilibet ſolum vſque ad ſcapulas, ac retrahens poſtremum totaliter induit, dicens cuilibet.

TVnica iucunditatis, & indumento lætitiæ induat te Dominus. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Poſtea accipit, & tradit omnibus librum Epiſtolarum, manu dextera ipſum ſimul tangentibus, dicens.

ACcipite librum Epiſtolarum, & habete poteſtatē legendi eas in Eccleſia ſancta Dei, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Omnibus expeditis, ſuggerete Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua; vnus tamen de nouiter ordinatis, tunica indutus dicet Epiſtolam ſuo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

SVbdiaconis ordinatis, Pontifex, reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, vbi ſedens cum mitra, oblato ſibi libro, & candela, legit Hymnum Benedictus es, vel Alleluia, cum verſu Benedictus es, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes. Interim cantatur a choro dictus Hymnus, vel Alleluia, cum ſuo verſu, vt ſupra. Quo finito, ſurgit Pontifex, depoſita mitra, & verſus ad altare, dicit in competenti tono Gloria in excelſis Deo, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes, quod dum a choro perficitur,

sedet cum mitra. Quo finito, deposita mitra, surgit, & versus ad populum, dicit, Pax vobis, vel Dominus vobiscum, si Gloria in excelsis, non sit dicendum, & conuersus ad altare cantat Orationem Missæ diei, cum Oratione pro ordinatis, & ordinandis, sub vno Per Dominum nostrum, videlicet. Oratio.

EXaudi, quæsumus, Domine, supplicum preces, & deuoto tibi pectore famulantes perpetua defensione custodi; vt nullis perturbationibus impediti, liberam seruitutem tuis semper exhibeamus officijs. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat &c.

Finita oratione, sedet Pontifex, reassumpta mitra, & oblato sibi libro, & candela, legit Epistolam. Interim per vnum ex Subdiaconis nouiter ordinatis cantatur Epistola. Qua finita, surgit Pontifex, & accedit ad faldistorium ante altare, cum mitra, & ibi sedet. Promouendi vero ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur.

Accedant, qui ordinandi sunt ad Diaconatum.

Et mox singulatim nominantur per notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba, cingulo, & manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu, & candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrũ tenentibus, & in modum coronæ coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offeres illos Pontifici, dicit.

REuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, vt hos præsentes Subdiaconos ad onus Diaconij ordinetis.

Pontifex interrogat, dicens.

Scis illos dignos esse?

Respondet Archidiaconus.

Quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius onus officij.

Et Pontifex dicit.

Deo gratias.

Et ad eorum ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, clero, & populo annuntiat, dicens

AVxiliante Domino Deo, & saluatore nostro Iesu Christo, eligimus hos præsentes Subdiaconos in ordinem Diaconij. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum cum fiducia exeat, & dicat; verumtamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquali mora, Pontifex conuertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens.

PRouehendi, filij dilectissimi, ad Leuiticum Ordinē, cogitate magnopere, ad quātum gradum Ecclesiæ ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare; baptizare, & prædicare. Sane in veteri lege ex duodecim vna Tribus Leui electa est, quæ speciali deuotione tabernaculo Dei, eiusque sacrificijs, ritu perpetuo deseruiret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex eius stirpe, ad diuinum illum cultum, atque officium ministraturus assurgeret; adeo, vt grandi quodam priuilegio hæreditatis, & Tribus Domini esse mereretur, & dici: quorum hodie, filij dilectissimi, & nomen, & officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi testimonij, id est, Ecclesiæ Dei, eligimini in Leuitico officio, quæ semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat, vnde ait Apostolus, Non est nobis colluctatio aduersus carnem, & sanguinem: sed aduersus principes, & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, cōtra spiritualia nequitiæ, in cælestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, & munire debetis ornatu sancto, prędicatu diuino, exēplo perfecto. Leui quippe interpretatur additus, siue assūptus. Et vos filij dilectissimi, qui

ab hæreditate paterna nomen accipitis, estote assumpti a carnalibus desiderijs, a terrenis concupiscentijs, quæ militant aduersus animam; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, & dispesatores mysteriorum Dei; vt digne addamini ad numerum Ecclesiastici gradus; vt hæreditas, & Tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri, & cooperatores estis corporis, & sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait scriptura, Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito præcipuæ castitatis ab Apostolis ad officium istud electum. Curate, vt quibus Euangelium ore annuntiatis, viuis operibus exponatis, vt de vobis dicatur, Beati pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in præparatione Euangelij pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam.

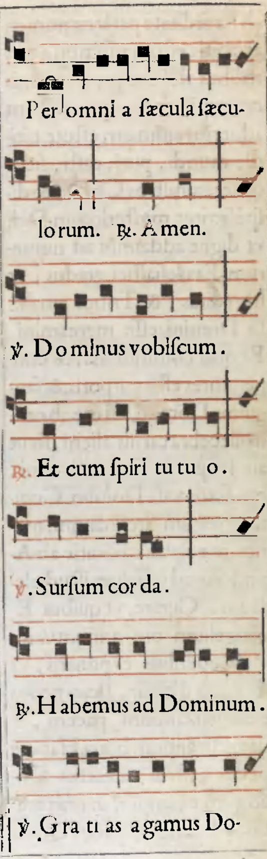
Deinde, si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes prosternunt se, vbi genuflectebant, & Pontifice ante faldistorium suu genuflectente, dicuntur Litaniæ; & ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est. Post hæc, ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur cleru, & populum, dicens.

COmmune votum comunis oratio prosequatur; vt hi totius Ecclesiæ prece, qui ad Diaconatus ministeriu præparantur, Leuiticæ bene✠dictionis ordine clarescant, & spirituali couersatione præfulgentes, gratia sanctificationis eluceant; præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcusæculorum.
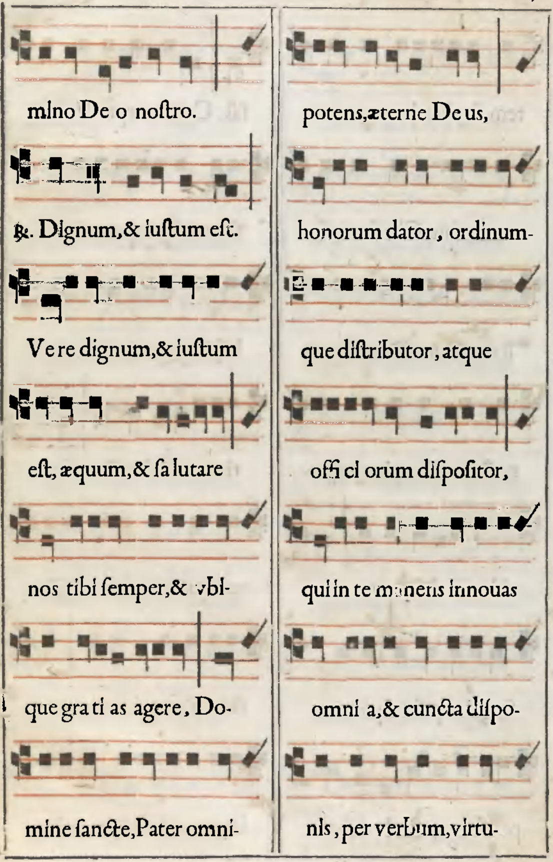
Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad ordinandos dicit, alta voce legendo.
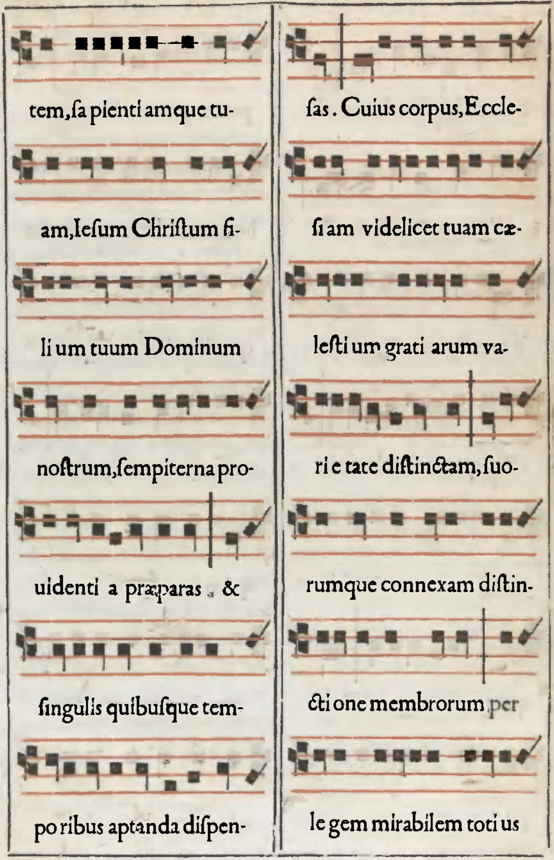
OREmus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, vt super hos famulos suos, quos ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suę gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indultæ propitius dona conseruet, & preces nostras clementer exaudiat; vt, quæ nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; &, quos sacris mysterijs exequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, sua bene ✠ dictione sanctificet, & confirmet. Per vnigenitum filium suum Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.
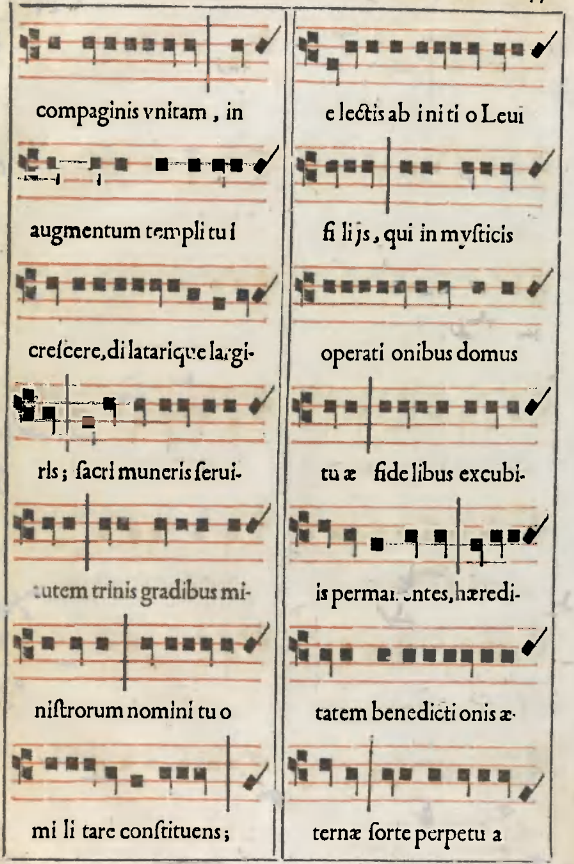
Deinde, deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit.

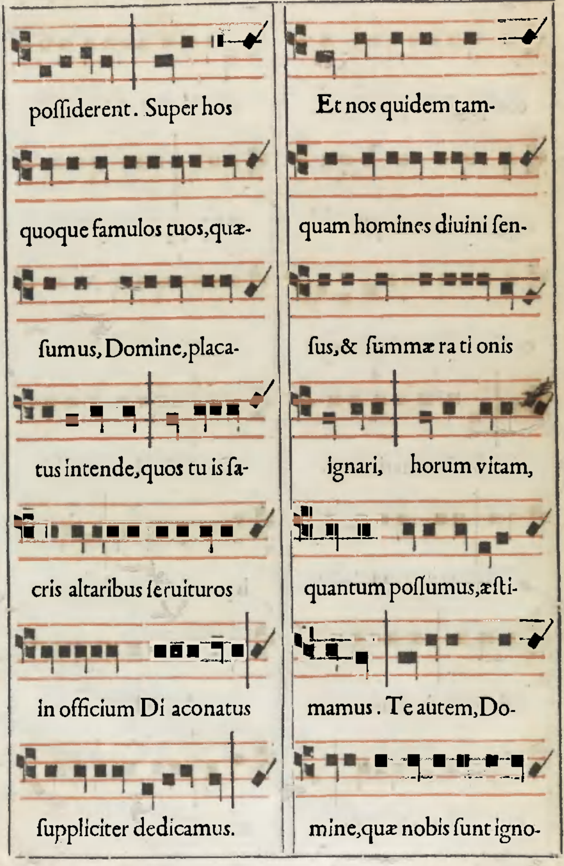

mino

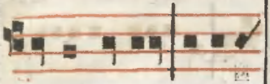

mino De o noſtro.
℟. Dignum,& iuſtum eſt.
Vere dignum,& iuſtum
eſt, æquum,& ſa lutare
nos tibi ſemper,& vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſanĉte,Pater omni-
potens,æterne De us,
honorum dator, ordinum-
que diſtributor, atque
offi ci orum diſpoſitor,
qui in te manens innouas
omni a,& cunĉta diſpo-
nis, per verbum,virtu-

tem, ſa pienti amque tu-
am, Ieſum Chriſtum fi-
li um tuum Dominum
noſtrum, ſempiterna pro-
uidenti a præparas . &
ſingulis quibuſque tem-
po ribus aptanda diſpen-
ſas . Cuius corpus, Eccle-
ſi am videlicet tuam cæ-
leſti um grati arum va-
ri e tate diſtinctam, ſuo-
rumque connexam diſtin-
cti one membrorum per
le gem mirabilem toti us

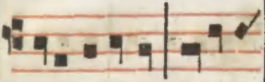

compaginis vnitam , in
augmentum templi tu i
creſcere, di latarique largi-
ris ; ſacri muneris ſerui-
tutem trinis gradibus mi-
niſtrorum nomini tu o
mi li tare conſtituens ;
e lectis ab i ni ti o Leui
fi li js , qui in myſticis
operati onibus domus
tu æ fide libus excubi-
is perma[illegible]entes, hæredi-
tatem benedicti onis æ-
ternæ ſorte perpetu a

poſſiderent. Super hos
quoque famulos tuos, quæ-
ſumus, Domine, placa-
tus intende, quos tu is ſa-
cris altaribus ſeruituros
in officium Di aconatus
ſuppliciter dedicamus.
Et nos quidem tam-
quam homines diuini ſen-
ſus, & ſummæ ra ti onis
ignari, horum vitam,
quantum poſſumus, æſti-
mamus. Te autem, Do-
mine, quæ nobis ſunt igno-

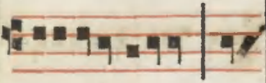
ta[illegible]n

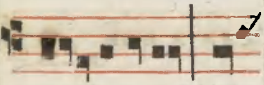
ta non transeunt, te oc-

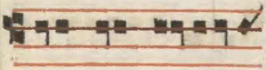
culta non fallunt. Tu co·

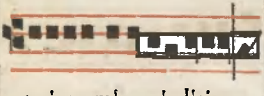
gnitor es secretorum; tu

scrutator es cordium. Tu

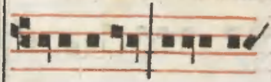
horum vitam cælesti po-

teris examinare iudici o,

quo semper præuales,& ad

missa purgare, & e a, quæ

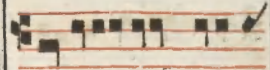

sunt agenda, concedere.
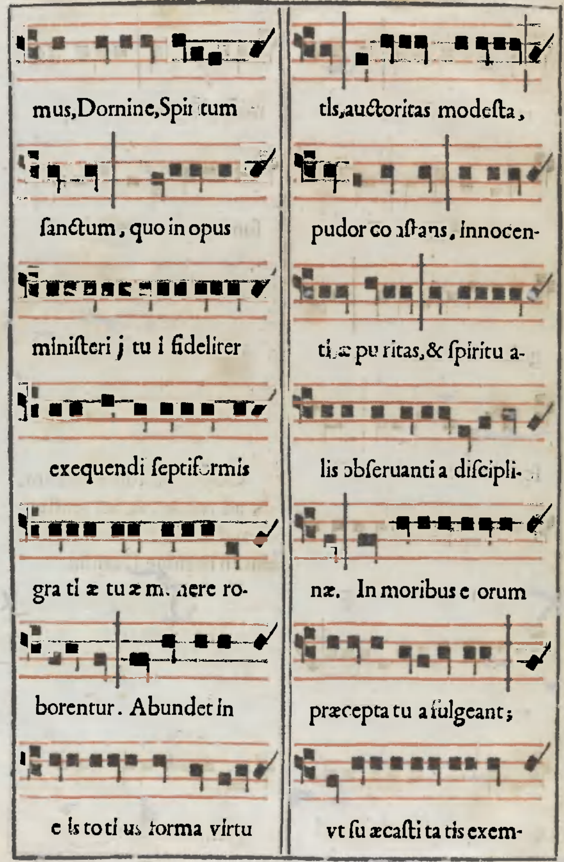
Hic solus Pontifex manum dexteram extendens, ponit super caput cuilibet ordinando; & nullus alius, quia non ad Sacerdotium, sed ad ministerium consecrantur, dicens singulis.

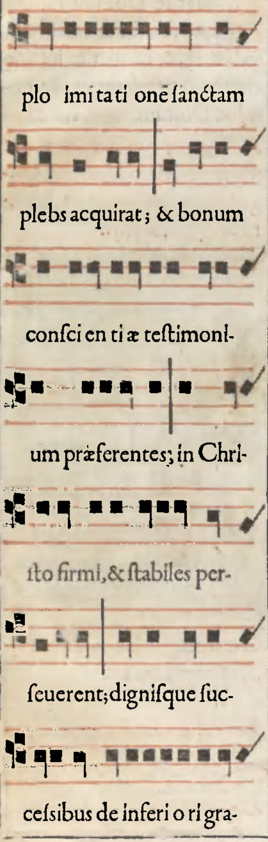
Accipe Spiritum sanctum, ad robur, & ad resistendum diabolo,& tentationibus eius. In nomine Domini.

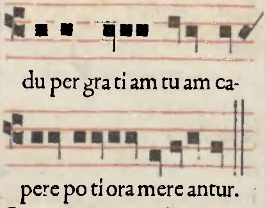
Postea prosequitur in primo tono, extensam tenens manũ dexteram, vsque in finem præfationis.

E mitte in e os, quæsu-

mus, Domine, Spiritum
ſanctum, quo in opus
miniſterij tu i fideliter
exequendi ſeptiformis
gra ti æ tuæ munere ro-
borentur. Abundet in
e is toti us forma virtu
tis, auctoritas modeſta,
pudor conſtans, innocen-
tiæ pu ritas, & ſpiritu a-
lis obſeruanti a diſcipli-
næ. In moribus e orum
præcepta tu a fulgeant;
vt ſu æ caſti ta tis exem-

Quod ſequitur, dicit plane, legendo ita tamen, quod a circunſtantibus poſsit audiri.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, &c.

Poſt hæc Pontifex ſedens cum mitra cuilibet ordinando ante ſe genuflexo, ſtolam, quam ſinguli in manu habent, imponit ſucceſsiue ſuper humerum ſiniſtrum, dicens ſingulis.

ACcipe ſtolam ✠ candidā de manu Dei; adimple miniſteriū tuū, potens enim eſt Deus, vt augeat tibi gratiā ſuam. Qui viuit, & regnat in ſæcula ſęculorum. ℞. Amen.

Faciens ſuper quemlibet eorum ſignum crucis, & miniſtri reflectent capita ſtolæ, & alligent ſub brachio dextero.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successiue, vsque ad humeros; & sic fit vsque ad vltimum, quem ea totaliter induit; & hoc, si vna tantum sit dalmatica. Si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet.

INduat te Dominus indumento salutis, & vestimento lætitiæ, & dalmatica iustitie circumdet te semper. In nomine Domini. ℞. Amen.

Postremo Pontifex accipit, & tradit omnibus librum Euangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipite potestatem legendi Euangelium in Ecclesia Dei, tam pro viuis, quàm pro defunctis. In nomine Domini. ℞. Amen.

Quo facto, Pontifex stãs ad altare couersus dicit, sine mitra.

Oremus. ℣. Et minister.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et vertens se ad ordinatos, dicit.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super hos famu-

los tuos ſpiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cæleſti munere ditati, & tuæ maieſtatis gratiam poſsint acquirere, & bene viuendi alijs exemplũ præbere. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte, Pater fidei, ſpei, & gratiæ, & profectuũ remunerator, qui in cęleſtibus, & terrenis Angelorum miniſterijs vbique diſpoſitis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectũ, hos quoque famulos tuos ſpirituali dignare illuſtrare affectu; vt tuis obſequijs expediti, ſanctis altaribus tuis miniſtri puri accreſcat; & indulgentia tua puriores eorũ gradu, quos Apoſtoli tui in ſeptenariũ numerum, beato Stephano duce, ac præuio, Spiritu ſancto auctore, elegerunt, digni exiſtant; & virtutibus vniuerſis, quibus tibi ſeruire oportet inſtructi, tibi complaceant. Per Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde, cum tempus fuerit, aliquis de nouiter ordinatis dalmatica indutus Euangelium dicit. Ordinati autem ſtatim, ſuggerente Archidiacono, redeunt ad loca ſua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur oleum Cathecumenorum; Calix cum vino, & aqua; Patena, & hoſtia deſuper poſita, & medulla panis, & bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas ſinguli ad ſuas mappulas extergunt.

DIaconis ordinatis, Pontifex ad ſedendum, in ſede ſua, vel in faldiſtorio

storio, in plano iuxta cornu Epistolæ accedit, & cantatur Tractus, vsque ad vltimum versum exclusiue; vel si sit infra octauam Pentecostes, Tractus, & Sequentia, vsque ad vltimum versum, exclusiue. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum, & Sequentiam, vsque ad vltimum versũ, exclusiue. Deinde Pontifex cum mitra reuertitur ante altare, vbi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili, dicens.

Accedant, qui ordinandi sunt ad Ordinem Presbyteratus.

Et mox nominatim leguntur per notarium, prout supra dictum est, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati amictu, alba, cingulo, stola, & manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas, & in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis mani-

bus, ad Pontificem accedunt, & coram eo in modum coronæ se disponant.

Tunc Archidiaconus præsentat ordinandos Pontifici, dicens.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, vt hos præsentes Diaconos ad onus Presbyterij ordinetis.

Et Pontifex interrogat, dicens.

Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus.

Quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius onus officij.

Pontifex dicit.

Deo gratias.

Et annuntiat clero, & populo, dicens.

Voniam, fratres carissimi, rectori nauis, & nauigio deferendis eadem est vel securitatis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, vt de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, cōsulatur etiam populus; quia de vita, & conuersatione præsentandi, quod nonnumquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; & necesse est, vt facilius ei, quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum præbuerit ordinando. Horum siquidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliante Domino, ordinandorum conuersatio (quantum mihi videtur) probata, & Deo placita existit, & digna (vt arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne vnum forsasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque quid de eorum actibus, aut moribus noueritis; quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; & his testimonium Sacerdotij magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fiducia exeat, & dicat. Verumtamen

memor ſit conditionis ſuæ.

Poſtea Pontifex, facta aliqua mora, conuertens ſermonem ſuum ad ordinandos admonet eos, dicens.

CONſecrandi, filij dilectiſsimi, in Presbyteratus officium, illud digne ſuſcipere, ac ſuſceptum laudabiliter exequi ſtudeatis. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, præeſſe, prædicare, & baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum aſcedendum eſt, ac prouidendum, vt cæleſtis ſapientia, probi mores, & diuturna iuſtitiæ obſeruatio ad id electos commendet. Vnde Dominus præcipiens Moyſi, vt ſeptuaginta viros de vniuerſo Iſrael in adiutorium ſuum eligeret, quibus Spiritus ſancti dona diuideret, ſuggeſsit; quos tu noſti, quod ſenes populi ſunt. Vos ſiquidem in ſeptuaginta viris, & ſenibus ſignati eſtis; ſi per Spiritum ſeptiformem decalogũ legis cuſtodientes, probi, & maturi in ſcientia ſimiliter, & opere eritis. Sub eodem quoque myſterio, & eadem figura in nouo Teſtamento Dominus ſeptuaginta duos elegit, ac binos ante ſe in prædicatione miſit; vt doceret verbo ſimul, & facto, miniſtros Eccleſiæ ſuæ fide, & opere debere eſſe perfectos; ſeu geminæ dilectionis, Dei ſcilicet, & proximi virtute fundatos. Tales itaque eſſe ſtudeatis, vt in adiutorium Moyſi, & duodecim Apoſtolorum, Epiſcoporum videlicet catholicorum, qui per Moyſen, & Apoſtolos figurantur, digne, per gratiam Dei, eligi valeatis. Hac certe mira varietate Eccleſia ſancta circumdatur, ornatur, & regitur; cum alij in ea Pontifices, alij minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi diuerſorum ordinum viri conſecrantur; & ex multis, & alternæ dignitatis membris vnum corpus Chriſti efficitur. Itaque, filij dilectiſſimi, quos ad noſtrum adiutorium fratrum noſtrorum arbitrium conſecrandos elegit, ſer-

uate in moribus vestris castæ, & sanctæ vitæ integritatem. Agnoscite quod agitis. Imitamini quod tractatis; quatenus mortis Dominicæ mysterium celebrantes, mortificare membra vestra a vitijs, & concupiscentijs omnibus procuretis. Sit doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei. Sit odor vitæ vestræ delectametum Ecclesiæ Christi; vt prædicatione, atque exemplo ædificetis domum, id est, familiam Dei; quatenus nec nos de vestra prouectione, ne vos de tanti officij susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur. Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. ℞. Amen.

Si non sint factæ ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litaniæ, vt supra in ordinatione Subdiaconorum dictum est.

Post hæc surgunt omnes, & ordinandis coram Pontifice binis, & binis successiue genuflectentibus, Pontifex stans ante faldistorium suum cum mitra, & nulla oratione, nulloque ca-

tu præmiſsis, imponit ſimul vtramque manum ſuper caput cuiuſlibet ordinandi, ſucceſsiue, nihil dicens. Idemque faciunt poſt eum omnes Sacerdotes, qui adſunt, quorum tres, aut plures planetis, vel ſaltem cum ſtolis parati, ſi commode fieri poteſt, eſſe deberet. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes, tenent manus dexteras extenſas ſuper illos. Et Pontifex ſtans cum mitra, dicit.

OREmus, fratres cariſsimi, Deũ Patrem omnipotentẽ, vt ſuper hos famulos ſuos, quos ad Presbyterij munus elegit, cæleſtia dona multiplicet; & quod eius dignatione ſuſcipiunt, ipſius conſequantur auxilio. Per Chriſtum Dominũ noſtrum.

℟. Amen.

Pontifex, depoſita mitra, conuerſus ad altare, dicit.

Oremus. Et miniſtri.

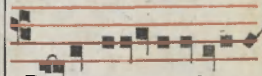
Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox conuerſus ad ordinandos, dicit.

EXaudi nos, quæſumus, Domine Deus noſter, & ſuper hos famulos tuos bene ✠ dictionem ſancti Spiritus, & gratiæ Sacerdotalis infunde virtutem; vt, quos tuæ pietatis aſpectibus offerimus conſecrados, perpetua muneris tui largitate proſequaris. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus.

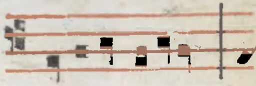
Tum, extenſis manibus ante pectus, dicit.
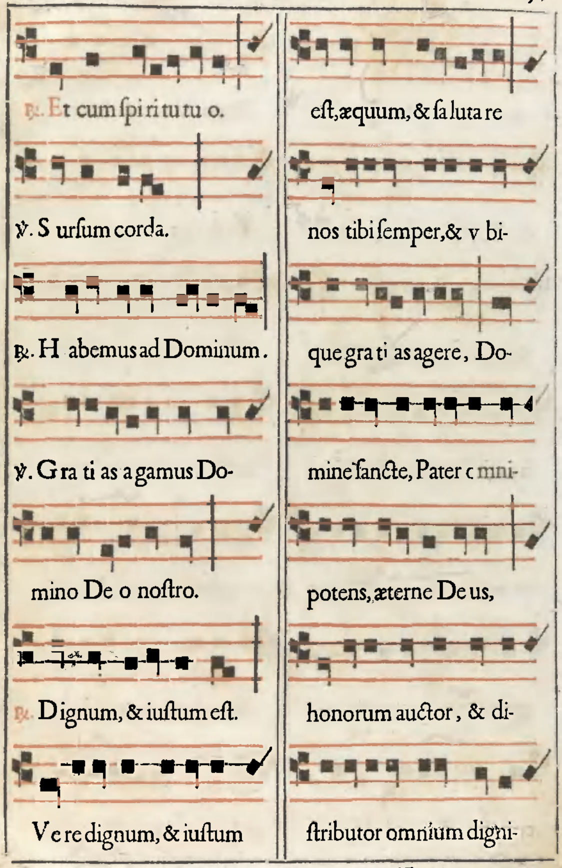

Per omnia ſæcula ſæcu-
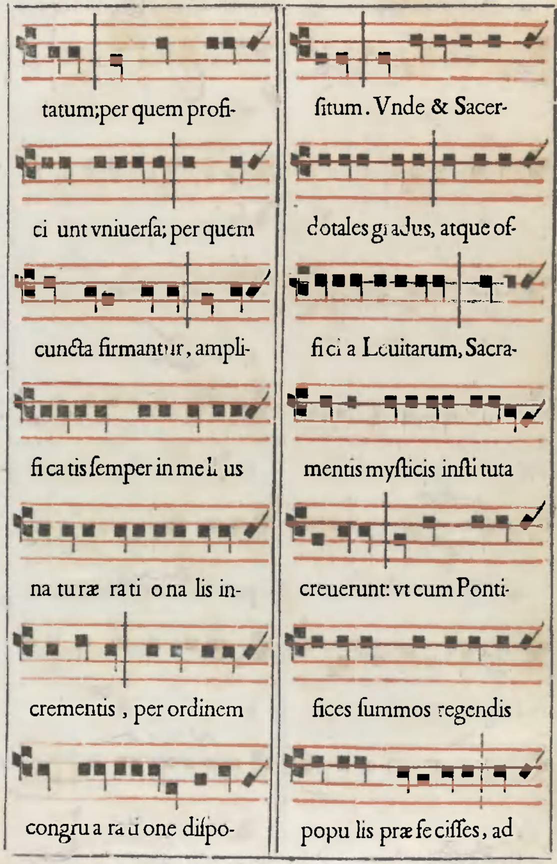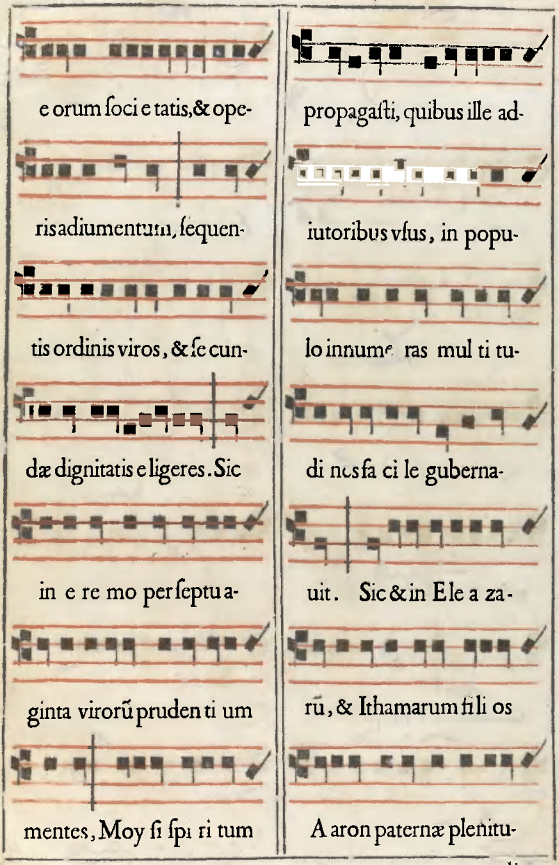

lorum. ℟. Amen.
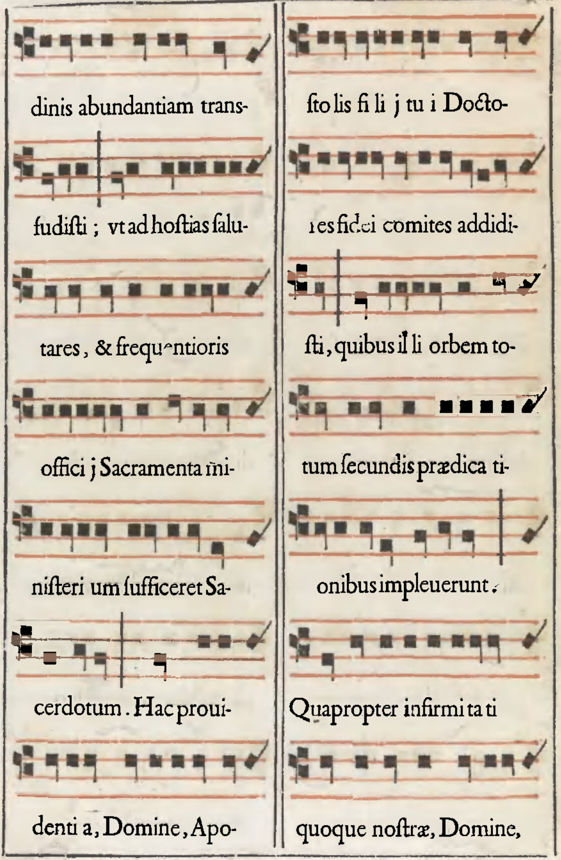

℣. Dominus vobiſcum.
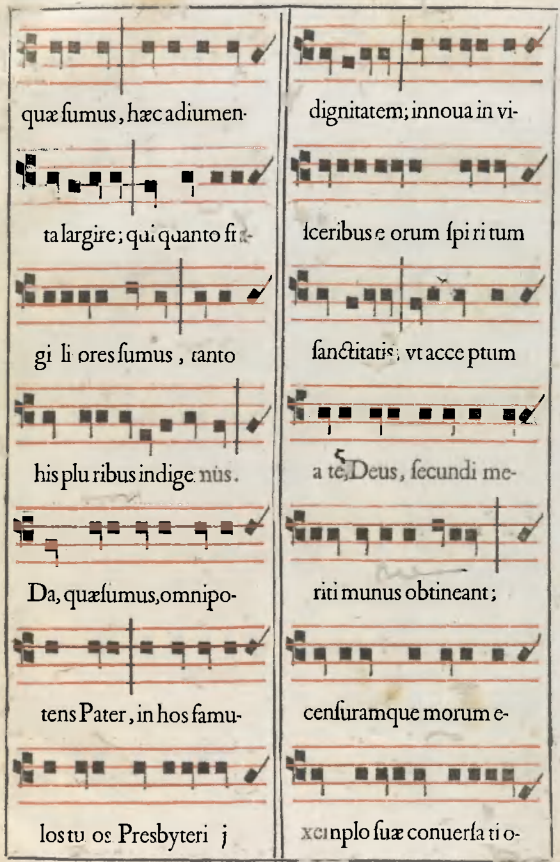

℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. S urſum corda.
℟. H abemus ad Dominum.
℣. G ra ti as a gamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
V e re dignum, & iuſtum
eſt, æquum, & ſa luta re
nos tibi ſemper, & v bi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
honorum auctor, & di-
ſtributor omnium digni-
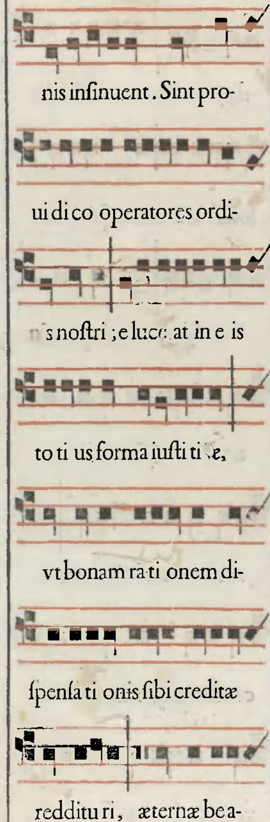

tatum;per quem profi-
ci unt vniuerſa; per quem
cuncta firmantur, ampli-
fi ca tis ſemper in me li us
na turæ ra ti o na lis in-
crementis , per ordinem
congru a ra ti one diſpo-
ſitum . Vnde & Sacer-
dotales gradus, atque of-
fi ci a Leuitarum, Sacra-
mentis myſticis inſti tuta
creuerunt: vt cum Ponti-
fices ſummos regendis
popu lis præ fe ciſſes, ad

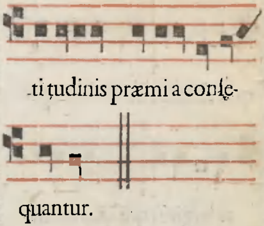

e orum ſoci e tatis, & ope-
ris adiumentum, ſequen-
tis ordinis viros, & ſe cun-
dæ dignitatis e ligeres. Sic
in e re mo per ſeptu a-
ginta virorũ pruden ti um
mentes, Moy ſi ſpi ri tum
propagaſti, quibus ille ad-
iutoribus vſus, in popu-
lo innume ras mul ti tu-
di nes fa ci le guberna-
uit. Sic & in Ele a za-
rũ, & Ithamarum fi li os
A aron paternæ plenitu-

dinis abundantiam trans-
fudisti ; vt ad hostias salu-
tares, & frequentioris
offici j Sacramenta mi-
nisteri um sufficeret Sa-
cerdotum . Hac proui-
denti a, Domine, Apo-
sto lis fi li j tu i Docto-
res fidei comites addidi-
sti, quibus il li orbem to-
tum secundis prædica ti-
onibus impleuerunt.
Quapropter infirmi ta ti
quoque nostræ, Domine,

quæ-

quæ ſumus, hæc adiumen-
ta largire; qui quanto fra-
gi li ores ſumus, tanto
his plu ribus indige mus.
Da, quæſumus, omnipo-
tens Pater, in hos famu-
los tu os Presbyteri j
dignitatem; innoua in vi-
ſceribus e orum ſpi ri tum
ſanctitatis; vt acce ptum
a te, Deus, ſecundi me-
riti munus obtineant;
cenſuramque morum e-
xemplo ſuæ conuerſa ti o-

Quod ſequitur, legat plane, ita tamen quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Pontifex ſedet, accepta mitra, & reflectit orarium, ſiue ſtola ab humero ſiniſtro cuiuslibet, capiens partem, quæ retro pendet, & imponens ſuper dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum crucis, ſingulis dicens.

Accipe iugum Domini; iugum enim eius ſuaue eſt, & onus eius leue.

Poſtea imponit cuilibet ſuc-

ceſsiue caſulam vſque ad ſcapulas, quam quilibet teneat ſuper humeros complicatam, a parte anteriori deorſum dependentem, ſingulis dicens.

Accipe veſtem Sacerdotalem, per quam caritas intelligitur; potens eſt enim Deus, vt augeat tibi caritatẽ, & opus perfectum.

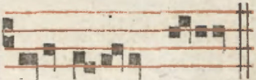
℟. Deo gratias.

Surgit Pontifex ſine mitra, & omnibus genua flectentibus, dicit.

DEus ſanctificationum omnium auctor, cuius vera conſecratio, plenaque benedictio eſt, tu Domine, ſuper hos famulos tuos, quos ad Presbyterij honorem dedicamus, munus tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt grauitate actuum, & cenſura viuendi probent ſe ſeniores, his inſtituti diſciplinis, quas Tito, & Timotheo Paulus expoſuit; vt in lege tua die, ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant; quod docuerint, imitentur; iuſtitiam, conſtantiam, miſericordiam, fortitudinem, cæteraſque virtutes in ſe oſtendant; exemplo præbeant; admonitione confirment; ac purum, & immaculatum miniſterij ſui donum cuſtodiant; & per obſequium plebis tuæ panem, & vinum in corpus, & ſanguinem filij tui immaculata benedictione transforment; & inuiolabili caritate in virum perfectum, in menſuram ætatis plenitudinis Chriſti in die iuſti, & æterni iudicij Dei, conſcientia pura, fide vera, Spiritu ſancto pleni, reſurgant. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tunc Pontifex ſine mitra ante altare couerſus, flexis genibus, incipit alta voce, ſchola proſeſequente hymnum.

Veni cre a tor Spi ri tus,

Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.

Surgit Pontifex, & facit vt in fine hymni habetur, interim schola prosequitur Hymnum; qui si propter ordinandorum multitudinem, necesse fuerit, repetatur, omisso primo versu.

Qui Paraclitus diceris,
Donum Dei altissimi,
Fons viuus, ignis, caritas,
Et spiritalis vnctio.
Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.
Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus,
Ductore sic te præuio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te vtriusque Spiritum
Credamus omni tempore.
Gloria Patri Domino,
Natoque, qui a mortuis,
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorū sæcula. ℟. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio cū mitra; & depositis chirothecis, & annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, siue mappula super gremiū, & singuli ordinandi successiue corā eo genua flectunt; & Pontifex cum oleo cathecumenorū inungit vnicuique ambas manus simul iunctas, in modum crucis, producendo cū pollice suo dextero in dictū oleum intincto duas lineas, videlicet, a pollice dexteræ manus vsque ad indicem sinistræ, & a pollice sinistræ vsq; ad indicē dexteræ, vngēdo mox totaliter palmas, dicens, dum quelibet inungit.

Consecrare, & sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam vnctionem, & nostram bene ✠ dictionem.
℟. Amen.

Pōtifex producit manu dextera signū crucis super manus illius, que ordinat, & psequitur.

Vt quæcumque benedixerint benedicantur, & quæcumque consecrauerint, consecrentur, & sanctificentur, in nomine Domini nostri Iesu Christi.

Et quilibet ordinandus respodet. Amen.

Tum Pontifex claudit, seu iungit manus cuilibet successiue, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram alligat; & mox vnusquisq. ad ordinem suum redit; & sic clausas, & alligatas manus tenet. Omnium manibus vnctis, & cosecratis, Pontifex manus lauat, & tergit; tum tradit cuilibet successiue Calicem cum vino, & aqua, & Patenam superpositam cu Hostia, & ipsi illam accipiut inter indices, & medios digitos, & cuppa Calicis, & Patenam simul tangut, Pontifice singulis dicente

Accipe potestatem offerre sacrificium Deo, Missasque celebrare, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Domini. ℟. Amen.

His peractis, Pontifex lauat

manus cum medulla panis, & aqua lotionis huiusmodi proijcitur in sacrarium; deinde cu mitra reuertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, vbi sedet cum mitra. Et chorus catat vltimum versum Tractus, vel Sequetiæ, siue Alleluia. Interim accedut duo capellani ante Pontificem cum libro, & cadela, qui ex eo legit dictum vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, siue Alleluia, legit etia secrete, Munda cor meu, atq. Euangeliu. Interea vnus ex Diaconis nouiter ordinatis accedit ad altare cu textu Euangelij ante pectus, dicit, Munda cor meum, &c. Et cantat Euagelium. Interim paratur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in Ordinibus sacris qui omnes communicare debet, & proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etia prius, ordinati Sacerdotes poterunt lauare manus suas cum medulla panis, & aqua bene mundare, atque extergere mappulis illis, quibus ligatæ erat, & aqua ablutionis huiusmodi proijciatur in sacrarium. Pontifex vero, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini, & bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, & osculantur eius manum; primo Presbyteri; tum Diaconi successiue, & alij suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lauat manus, & surgit sine mitra, ac tollitur faldistoriu, & prosequitur Missa.

Presbyteri vero ordinati post Pontificem, vel hinc, & inde, vbi magis commodu erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes.

Suscipe sancte Pater &c. & omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tame bene aduertat, quod secretas moro-

ſe dicat, & aliquantulum alte, ita, vt ordinati Sacerdotes poſſint ſecũ omnia dicere, & præſertim verba conſecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quæ dicitur cum ſecreta Miſſæ diei ſub vno, Per Dominum &c.

TVis, quæſumus, Domine, operare myſterijs, vt hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, &c. ℞. Amen.

Cum Pontifex dixerit orationem, Domine Ieſu Chriſte, qui &c. oſculatur altare, & dat primo ex ſingulis ordinatis cuiuſlibet Ordinis facie ad eum ſucceſsiue accedenti, & altare prius ad dexteram Pontificis deoſculanti pacem, dicens.

Pax tecum.

Cui ille reſpondet,

Et cum ſpiritu tuo.

Et quilibet illorum dat ſequenti ſui Ordinis ſecum ordinato, & ille alteri, & ſic vſque ad vltimum cõtinuatur. Si autem ordinatorum paruus ſit numerus, Pontifex poterit dare pacem ſingulis. Poſtquam uero Pontifex ſe communicauerit, & totum sãguinem ſumpſerit, priuſquam digitos abluat, accedant ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinate diſpoſitis, & genuflexis, Põtifex facta reuerentia Sacramento, & aliquantulum verſus cornu Euãgelij ſe retrahẽs, ad eos ſe conuertit, & ſinguli ex Diaconis, & Subdiaconis tantum dicunt ſubmiſſa voce.

COnfiteor Deo &c.

Et ſi officium fiat in cantu vnus de nouiter ordinatis illud cantat.

Et Põtifex ſtãs capite detecto, verſus ad eos dicit intelligibili voce, niſi officium fiat in cãtu.

MIſereatur veſtri omnipotẽs Deus, & dimiſsis omnibus peccatis veſtris, perducat vos ad vitam æternam. ℞. Amen.

INdulgentiam, abſolutionē, & remiſsionem omnium peccatorum veſtrorū tribuat vobis omnipotens, & miſericors Dominus. ℞. Amen. Et manu dextera ſignum crucis ſuper eos cōmuniter producit; Presbyteri ante communionem non dicunt Confeſſionem, nec datur eis abſolutio, quia concelebrant Pontifici: propterea ſi non ſunt alij ordinati, Confeſsio, & Abſolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad ſupremum gradum altaris bini, & bini. Pontifex vero ponit plures Hoſtias conſecratas ſuper Patenam, quam ori cuiuſlibet communicandi ſupponit, & ſingulos communicat, cuilibet dicens.

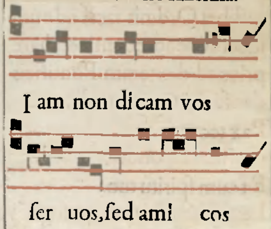
COrpus Domini noſtri Ieſu Chriſti cuſtodiat te in vitam æternam.
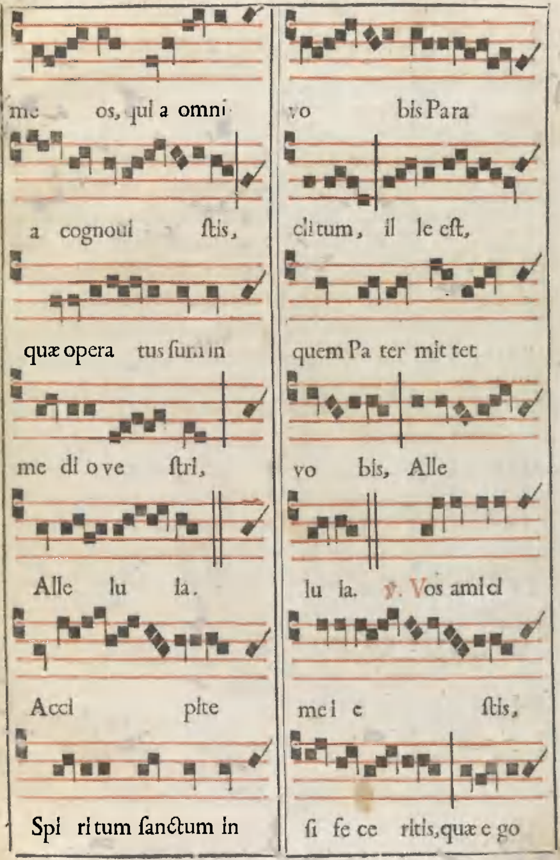
Quilibet reſpondet.

Amen. Et priuſquam communionem ſumat, manum Pontificis Hoſtiam tenentem oſculatur.

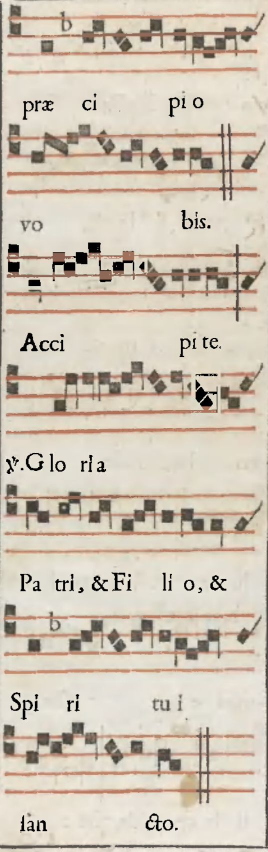
Vnus miniſtrorū Pontificis ſtat iuxta cornu Epiſtolæ altaris Calicem habens, non illum, cum quo Pontifex celebrauit, ſed alium cum vino, & mappulam mundam in manibus, ad quem ſinguli cōmunicati accedunt, & ſe purificant, os extergunt, & ad partem ſe locant. Omnibus communicatis, Pontifex extergit Patenam ſuper Calicem ſuū, ſuper eum digitos abluit, ſumit ablutionem, accipit mitram, & lauat manus.

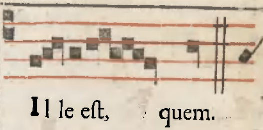
Pontifex, lotis manibus, mitra depoſita, ſtans in cornu Epiſtolæ altaris, verſus ad illud inchoat in cantu, ſchola proſequente, Reſponſorium, quod a ſeptuageſima vſq. ad Paſcha dicitur ſine Alleluia.

me os, qui a omni
a cognoui ſtis,
quæ opera tus ſum in
me di o ve ſtri,
Alle lu ia.
Acci pite
Spi ri tum ſanctum in
vo bis Para
cli tum, il le eſt,
quem Pa ter mit tet
vo bis, Alle
lu ia. ℣. Vos ami ci
me i e ſtis,
ſi fe ce ritis, quæ e go

præ

Incepto reſpoſorio, Pontifex, accepta mitra, vertit ſe ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipſo ſtantes profitentur fidem, quam prædicaturi ſunt, dicentes.

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli, & terræ. Et in Ieſum Chriſtum filium eius vnicum Dominum noſtrum. Qui conceptus eſt de Spiritu ſancto, natus ex Maria virgine. Paſſus ſub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & ſepultus. Deſcendit ad inferos; tertia die reſurrexit a mortuis. Aſcendit ad cælos, ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus eſt iudicare viuos, & mortuos. Credo in Spiritum ſanctum. Sanctam Eccleſiam Catholicam. Sanctorum communionē. Remiſsionem peccatorum. Carnis reſurrectio-

nem.

nem. Et vitam æternã. Amen.
Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet.

Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis; & quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde explicans casulam, quam vnusquisque habet super humeros complicatam, induit illa quemlibet, singulis dicens.

Stola innocentiæ induat te Dominus.

Et mox vnusquisque iterum ad Pontificem accedit; & genuflexus ponit manus suas iunctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est ordinarius.

Promittis mihi, & successoribus meis reuerentiam, & obedientiam?

Et ille respondet.

Promitto.

Si vero Pontifex non est suus ordinarius, dicit singulis, cum manus eorum inter suas tenet, vt præfertur.

Promittis Põtifici, vel Prælato, ordinario tuo, pro tempore existenti reuerentiam, & obedientiam?

Et ille respondet.

Promitto.

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas osculatur vnumquemque, dicens.

Pax Domini sit semper tecũ.

Et ille respondet.

Amen. His expletis, & eis ad ordinem suum reuersis, Pontifex sedens cum mitra, & baculo, admonet eos, dicens.

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filij dilectissimi, moneo vos, vt diligenter totius Missæ ordinem, atque Hostiæ cõsecrationem, ac fractionem, & cõmunionẽ, ab alijs iam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra, & baculo, & Presbyteris coram

eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competenti.

BEnedictio Dei omnipotetis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super vos; vt sitis benedicti in ordine Sacerdotali; & offeratis placabiles Hostias pro peccatis, atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor, & gloria per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, & amoto faldistorio, couertitur ad altare, prosequitur Missam, & cantatur Communio; & dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub vno Per dominum, cum Postcom munione Missæ diei.

Postcommunio.

QVos tuis, Domine, reficis Sacramentis, cõtinuis attolle benignus auxilijs; vt tuæ redẽptionis effectũ, & mysterijs capiamus, & moribus. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde dicitur, Benedicamus Domino, vel, Ite missa est, prout tempus requirit, & per Pontificem, Placeat tibi sancta &c.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, & baculo pastorali, dat benedictionem solitam, dicens. Sit nomen Domini benedictum &c.

Tum sedet, & alloquitur ordinatos sub his verbis.

FIlij dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositũ; studete sancte, & religiose viuere; atque omnipotẽti Deo placere, vt gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur. Singuli ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines promoti dicite semel septem Psalmos pænitentiales, cum Litanijs, Versiculis, & Orationibus. Ad Subdiaconatum, vel Diaconatum, Nocturnum ta

lis diei. Ad Presbyteratum vero ordinati, post primam vestram Missam, tres alias Missas, videlicet, vnam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper virgine, tertiā pro fidelibus defunctis dicite. & omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi deuote suscipiunt, & respondent se facturos.

Tum Pontifex conuertit se ad altare, & dicit submissa voce. Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secūdum Ioanne. In principio &c. Signat altare, & se; & reuertitur ad sedem, vel ad faldistorium, vbi exuitur sacris vestibus. Ordinati etiā ad Presbyteratum dicunt idem Euagelium, & in loco conuenienti sacras vestes deponunt, & cum eis alij ordinati.

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPVM.

NEMO Consecrari debet, nisi prius constet Cōsecratori de commissione cōsecrandi, siue per literas Apostolicas, si sit extra curiam, siue per commissionem viuæ vocis oraculo a summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statuta die consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel natalitium Apostolorum, vel etiam festiua, si summus Pontifex hoc specialiter indulserit: & tam Cōsecrator, quam Electus conueniens est, vt præcedenti die ieiunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, si commode fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, vbi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, maior pro Consecrante, &

minor pro Electo. Et in maiori quidem, ſuper altari parato, vt eſt moris, erit crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia ſtrata, ſuper quibus procumbit Electus, ſed Conſecrator, & alij genuflectent. Paratur etiã in loco propinquo, & congruo credentia pro Cõſecratore, ſuper quam erit mappa munda; duo candelabra; vaſa ad abluendum manus, cum ſuis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aſperſorio; thuribulum cum nauicella, cocleari, & inceſo, ſi officium fit in cantu, alias non; ampullæ cum vino, & aqua pro ſacrificio; Calix, hoſtiaria cum hoſtiis; medulla panis pro abſtergendis manibus; ſanctum Chriſma.

Item paramenta omnia Põtificalia coloris tempori, & officio Miſſæ conuenientis, videlicet, ſandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, ſtola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus paſtoralis, & manipulus.

Item paratur faldiſtorium ornatum pro Cõnſecratore; & tres ſedes pro Electo, & duobus Epiſcopis Aſsiſtentibus: Miſſale, & Pontificale. Conſecrator habeat tres capellanos ad minus, cũ ſuperpelliceis, & duos ſcutiferos ad credentiam.

In capella vero minore pro Electo, quæ a maiore debet eſſe diſtincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris, & ſuper illud Miſſale, & Pontificale; ac paramenta omnia Põtificalia albi coloris, vt ſupra pro Conſecratore numerata ſunt; & vltra illa, pluuiale albũ, & prope altare credentia minor cum mappa munda, & vaſis ad abluedum manus, & medulla panis ad extergendum manus, & caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni lini ſubtilis, per medium ſciſsis in longitudinem, quarum duæ ſint lõgitudinis ſex palmorum quælibet, aliæ vero ſex, æqua-

lis ſint quantitatis. Et candelæ ſaltem octo vnius libræ quælibet, quarum quatuor ſuper altare Coſecratis, duæ ſuper eius credentiam, & duæ ſuper altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus, pecten eburneum. Et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia ornentur, duo, videlicet, videantur argentea, & duo aurea, hinc, & inde inſignia Conſecratoris, & Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra, pro cuiuſque gradu, & dignitate.

Adſint duo ad minus Epiſcopi Aſsiſtentes, qui induuntur rocheto, & ſi ſint Regulares, ſuperpelliceo, amictu, ſtola, pluuiali, & mitra ſimplici alba, & quiſque habeat ſuum Poſificale. Hora igitur competenti Cōſecrator, Electus, Aſsiſtentes Epiſcopi, & alij, qui cōſecrationi intereſſe debent, ad Eccleſiam coueniunt, & Conſecrator, facta oratione ante altare, aſcendit ad ſedem, ſi ſit in Eccleſia ſua, vel accedit ad faldiſtorium in capella ſua, iuxta cornu Epiſtolæ præparatum, & ibi de more paratur. Electus vero cum Aſsiſtetibus Epiſcopis vadit ad capellam ſuam, & ibi capit paramenta opportuna, videlicet, ſi Miſſa cantatur, amictum, albam, cingulum, ſtolam in modum Sacerdotis, & pluuiale. Si vero officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere ſandalia, & legere Pſalm. Quam dilecta &c. Aſsiſtentes etiam Epiſcopi interim ſua paramenta prædicta capiunt. Omnibus itaque paratis, Conſecrator accedit ante altare, & ibi in medio ſedet ſuper faldiſtorium, vertens renes altari. Electus vero cum ſuo bireto ducitur ſic paratus, medius inter Aſsiſtentes ſibi Epiſcopos paratos, & mitratos, & cum ante Conſecratorem peruenerit, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reuerentiam facit,

Asſiſtentes vero Epiſcopi eidem cum mitra caput aliquantulum inclinant.

Tum ſedent in ſedibus ſuis ante Coſecratorem, hoc modo. Electus contra faciem Conſecratoris, ita vt inter eos ſit competens diſtantia. Antiquior Epiſcopus Aſsiſtes ad dexteram Electi, iunior ad ſiniſtram; ita tamen, quod ipſi Aſsiſtentes ad alterutrum facies vertant. Cum ſic locati fuerint, & aliquantulum quieuerint, ſurgut, Electus ſine bireto, & Aſsiſtentes Epiſcopi ſine mitris, & ſenior Aſsiſtentium verſus ad Conſecratorem, dicit.

Reuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt hunc præſentem Presbyterum ad onus Epiſcopatus ſubleuetis.

Conſecrator dicit.

Habetis mandatum Apoſtolicum?

Reſpondet Epiſcopus ſenior Aſsiſtentium.

Habemus.

Conſecrator dicit.

Legatur.

Tum

Tum notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi Assistentis, legit a principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per notarium perlecto, Consecrator dicit.

Deo gratias. Vel, si consecratio fit vigore litterarũ Apostolicarũ, per quas etiam iuramenti per Electũ præstandi receptio Cõsecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequam Cõsecrator aliud dicat, Electus de sede sua veniens coram Consecratore genuflectit; & legit iuramentum de verbo, ad verbum, iuxta tenorem cõmissionis prædictæ præstandum; in hunc modum, videlicet.

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. Electus Ecclesiæ N. ab hac hora in antea fidelis, & obediens ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus canonice intrantibus. Non ero in cõsilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; seu capiantur mala captione;

aut

aut in eos violẽter manus quomodolibet ingerantur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæsito colore. Consilium vero, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos, seu litteras, ad eorum damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanũ, & Regalia sancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, cõtra omnem hominem. Legatum Apostolicæ sedis in eundo, & redeundo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinetur. Et, si talia a quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quãto citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quem possit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, seu dispositiones, reseruationes, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciam ab alijs obseruari. Hæreticos, schismaticos, & rebelles eidem Domino nostro, vel successoribus prædictis pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad synodum, veniã, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Apostolorum limina singulis triennijs personaliter per me ipsum visitabo; & Domino nostro; ac successoribus præfatis rationem reddam de toto meo pastorali officio, ac de rebus omnibus ad meæ Ecclesiæ statum, ad cleri, & populi disciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutem quouis modo pertinentibus, & vicissim mãdata Apo-

stolica

ſtolica humiliter recipiam, & quam diligentiſsime exequar. Quod ſi legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certũ Nuntium ad hoc ſpeciale mandatum habentem, de gremio mei Capituli, aut alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, ſeu alias perſonatum habentem; aut, his mihi deficientibus, per diœceſanum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquem alium Presbyterum ſæcularem, vel regularem, ſpectatæ probitatis, & religionis, de ſupradictis omnibus plene inſtructum. De huiuſmodi autem impedimẽto docebo per legitimas probationes ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem Proponentem in Cõgregatione ſacri Concilij, per ſupradictum Nuntium .trāſm.itēdas

Poſſeſsiones vero ad mẽſam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum conſenſu Capituli Eccleſiæ meæ, incõſulto Romano Pontifice. Et ſi ad aliquam alienationem deuenero, pœnas in quadam ſuper hoc edita conſtitutione contentas, eo ipſo incurrere volo.

Conſecrator in gremio ſuo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo verſa, ab eo præſtationem huiuſmodi iuramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Et ipſum textum Euangeliorũ ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Conſecrator.

Deo gratias.

Ad hoc tempus ſingulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, atq. Epiſcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis inſulis, vnde in Italiam commodius traijci poteſt; veluti Siculi, Sardi, Corſi, & alij adiacentium prouinciarũ Italiæ, atq. etiam Dal-

matiæ, & Græcarum, quæ e regione ipsius Italiæ, & Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorũ quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Boemi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, & cæteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, atq. omniũ insularum maris mediterranei.

Ad tempus singulorũ quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his prouincijs remotiores, atq. etiã Africani littoribus nostris aduersi, atq. insularum maris Oceani, Septentrionalis, & Occidentalis Europæ, atq. Africæ, citra continentem noui orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, & qui extra Asiam, & in alijs nouis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidẽtalibus, & Septẽtrionalibus, tam in insulis, quã in continẽtibus, & deniq; in quibuslibet mundi partibus existẽtes. Deinde Electo, & Assistentibus, in locis suis (vt dictũ est) sedẽtibus, Cõsecrator intelligibili voce legit sequentẽm examinatione, quæ legi debet semper, sicut iacet, in singulari, etiã si plures simul examinentur. Assistentes vero Episcopi submissa voce dicunt, quæcumque dixerit Consecrator, & omnes debent tunc mitras tenere, & sedere.

EXAMEN.

ANtiqua sanctorum Patrum institutio docet, & præcipit, vt is, qui ad Episcopatus ordinem eligitur, antea diligentissime examinetur cũ omni caritate, de fide sanctæ Trinitatis; & interrogetur de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt retineri secundum Apostoli dictum, Manus nemini cito imposueris. Et vt etiam is, qui ordinandus est, erudiatur, qualiter sub hoc regimine constitutum oporteat conuersari in Ecclesia Dei; &

vt irreprehensibiles sint, qui ei manus ordinationis imponunt. Eadem itaque auctoritate, & præcepto interrogamus te, dilectissime frater, caritate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, diuinæ scripturæ sensibus accommodare volueris.

Tum Electus aliquantulum assurgens, detecto capite, respondet.

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, & obedire.

Et hoc seruabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successiue quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator.

Vis ea, quæ ex diuinis scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, & verbis docere, & exemplis? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis traditiones orthodoxorũ Patrum, ac decretales sanctæ, & Apostolicæ sedis constitutiones veneranter suscipere, docere, ac seruare? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui a Deo data est potestas ligandi, ac soluendi; eiusque Vicario Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus, Romanis Pontificibus fidem, subiectionem, & obedientiam, secundum canonicam auctoritatẽ, per omnia exhibere? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, & quantum poteris, Domino adiuuante, ad omne bonũ cõmutare? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem, & sobrietatem cum Dei auxilio custodire, & docere? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis semper in diuinis esse negotijs mancipatus, & a terrenis negotijs, vel lucris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis humilitatem, & patientiam in te ipso custodire, &

alios similiter docere? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis pauperibus, & peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis, & misericors? ℞. Volo.

Tunc dicit ei Consecrator.

HAec omnia, & cætera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondent omnes, Amen.

Interrogatio.

CRedis, secundū intelligentiam, & capacitatem sensus tui, sāctam Trinitatē, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctū, vnum Deum omnipotentem, totamque in Sancta Trinitate deitatem, coessentialem, consubstantialem, coæternam, & coomnipotētem, vnius voluntatis, potestatis, & maiestatis, creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia, quæ sunt in cælo, & in terra, visibilia, & inuisibilia, corporalia, & spiritualia?

℞. Assentio, & ita credo.

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam, vnum Deum, verum, plenum, & perfectum? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis ipsum filium Dei, verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialem, coomnipotentem, & coæqualem per omnia Patri in diuinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto ex Maria semper virgine, cum anima rationali, duas habentem natiuitates, vnam ex Patre æternam, alteram ex matre temporalem, Deum verū, & hominem verum, proprium in vtraque natura, atque perfectum, non adoptiuum, nec fantasmaticum, sed vnicum, & vnum filium Dei in duabus, & ex duabus naturis, sed in vnius personæ singularitate, impassibilem, & immortalem diuinitate, sed in humanitate pro nobis, & pro salute nostra passum vera carnis passione, & sepultum, ac tertia die resurgentem a mortuis

tuis vera carnis resurrectione; die quadragesimo post resurrectionem cum carne, qua resurrexit, & anima ascendisse ad cælum, & sedere ad dexteram Patris; inde venturum iudicare viuos, & mortuos; & redditurum vnicuique secundum opera sua, siue bona fuerint, siue mala? ℞. Assentio, & ita per omnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spiritum sanctũ, plenum, & perfectum, verumque Deum, a Patre, & Filio, procedentem, coæqualem, & coessentialem, coomnipotentem, & coæternum per omnia Patri, & Filio? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitatem, non tres Deos, sed vnum Deum omnipotentem, æternum, inuisibilem, & incommutabilem? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis sanctam Catholicã, & Apostolicam vnam esse veram Ecclesiam, in qua vnum datur verum baptisma, & vera omnium remissio peccatorum? ℞. Credo.

Interrogatio.

Anathematizas etiam omnem hæresim, extollentem se aduersus hãc sanctam Ecclesiam Catholicam? ℞. Anathematizo.

Interrogatio.

Credis etiam veram resurrectionem eiusdem carnis, quam nunc gestas; & vitam æternam? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis etiam noui, & veteris Testamenti, legis, & Prophetarum, & Apostolorum vnum esse auctorem Deum, ac Dominum omnipotentem? ℞. Credo.

Postea Consecrator dicit.

HAec tibi fides augeatur a Domino, ad veram, & æternam beatitudinem, dilectissime frater in Christo.

Et respondent omnes, Amen.

Expleto itaque examine, præfati Assistentes Episcopi ducunt Electum ad Consecratorem, coram quo genuflexus, eius manum reuerenter osculatur.

latur. Tunc Consecrator, deposita mitra, cum ministris ad altare conuersus, facit, solito more, Confessionem, Electo a sinistris eius manente; & omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum capellanis suis. Facta itaque Confessione, Cosecrator ascendit ad altare, & osculatur illud, & Euangelium in Missa dicendum; & incensat altare, more solito. Deinde vadit ad sedem suam, vel faldistorium, & procedit in Missa vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequetiæ exclusiue. Si vero Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta legit in altari; & illis dictis, siue Missa legatur, siue cantetur, redit cum mitra ad sedendum in faldistorio, quod ante medium altaris sibi reponitur. Episcopi vero Assistentes ducunt Electum ad capellam suam, & ibi deposito pluuiali, Acoliti induunt illum sandalia, ipso Psalmos, & orationes consuetas legente, si prius illa non accepit. Tum accipit crucem pectoralem, & stola ei aptatur, vt ab humeris dependeat. Deinde tunicella, dalmatica, casula, & manipulo induitur; quibus indutus accedit ad suum altare, vbi stans in medio medius inter Episcopos Assistentes, detecto capite, legit totum officium Missæ, vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequetiæ exclusiue; nec vertit se ad populum, cum dicit, Dominus vobiscum, vt in alijs Missis fieri solet.

Propter ordinationes Episcoporum numquam mutatur officium diei; dicitur tamen post Collectam diei pro officio consecrationis Collecta, pro Electo, sub vno Per Dominum nostrum, &c.

Oratio.

ADesto supplicationibus nostris, omnipotes Deus; vt quod humilitatis nostræ gerendum est ministerio, tuæ virtutis impleatur effectu. Per

Do-

Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Finito Graduali, ſi Alleluia dicitur, alioquin dicto Tractu, vel Sequentia vſque ad vltimū verſum, excluſiue, Conſecrator accedit ad faldiſtorium ante medium altaris, & ibi ſedet cum mitra; Aſsiſtentes vero Epiſcopi iterum ducunt Electum ad Conſecratorem, cui Electus, depoſito bireto, caput profunde inclinans humilem reuerentiam facit; Aſsiſtentes vero cum mitris ſe aliquantulum inclinantes, etiam Conſecratorem venerantur. Tum ſedent omnes, vt prius; & Conſecrator ſedens cum mitra, verſus ad illum, dicit.

Epiſcopum oportet iudicare, interpretari, conſecrare, ordinare, offerre, baptizare, & confirmare.

Deinde omnibus ſurgentibus, Conſecrator ſtans cum mitra, dicit ad circumſtantes.

Oremus, fratres cariſsimi, vt huic Electo, vtilitati Eccleſiæ prouidens, benignitas omnipotentis Dei gratiæ ſuæ tribuat largitatē. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Et mox Conſecrator ante faldiſtorium ſuum, & Aſsiſtentes Epiſcopi ante ſedes ſuas cum mitris procumbunt; Electus vero proſternit ſe a ſiniſtris Conſecratoris; miniſtri etiam, atque alij omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si officium fit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicēs, Kyrie eleison &c. prosequendo totas, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est: postquam autem dictum fuerit,

V t omnibus fidelibus defunctis &c.

℞. T e rogamus audi nos.

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum couersus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum, Primo.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere digneris.

℞. T e rogamus audi nos.

Secundo dicit.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℞. T e rogamus audi nos.

Tertio dicit.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℞. T e rogamus audi nos.

Producēdo semper signū crucis super illum; idemq. faciunt, & dicunt Assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanetes.

Dein-

Deinde iteru procumbit Consecrator; & cantor, seu ipse, qui prius dixit, eas prosequitur vsque ad finem.

Vt nos exaudire digneris &c.

Quibus finitus surgunt omnes, & Consecratore ante faldistorium suum cum mitra stante, Electus coram eo genuflectit. Tum Consecrator, accepto libro Euangeliorum, illum apertum, adiuuantibus Episcopis Assistentibus, nihil dicens imponit super ceruicem, & scapulas Electi; ita quod inferior pars libri ceruicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiori manente, quem vnus ex capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continue sustinet. Deinde Consecrator, & Assistentes Episcopi, ambabus manibus caput consecrandi tangunt, dicentes.

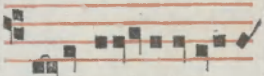
Accipe Spiritum sanctum.

Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, & inclinato super hunc famulum

tuum cornu gratiæ Sacerdotalis, bene ✠ dictionis tuæ in eũ effunde virtute. Per Dominũ nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecũ viuit,& regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

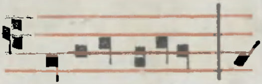
Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit.

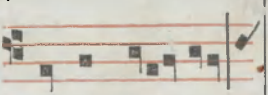
Per omnia sæcula sæcu-

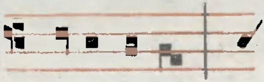
lo rum. ℟. Amen.

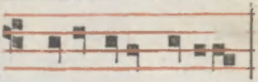
℣. Do minus vobiscum.

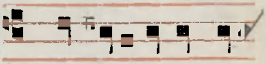
℟. Et cum spiri tu tu o.

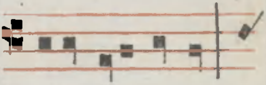
℣. Sursum cor da.

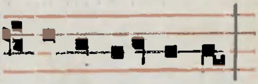
℟. Habemus ad Dominum.

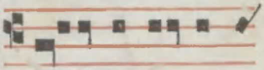
℣. Gra ti as agamus Do-

mi ... De o nostro.

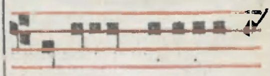
℟. Dignum,& iustum est.

Vere dignum,& iustum
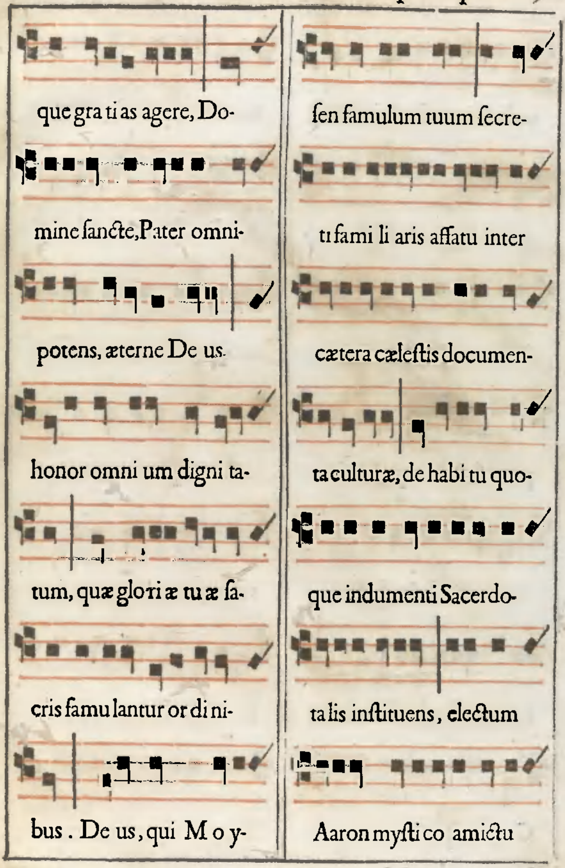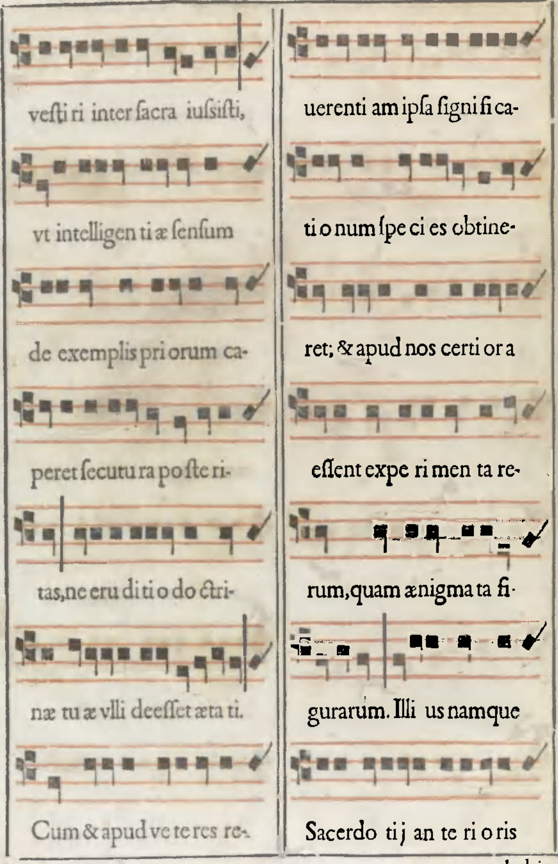

est, æquum,& saluta re
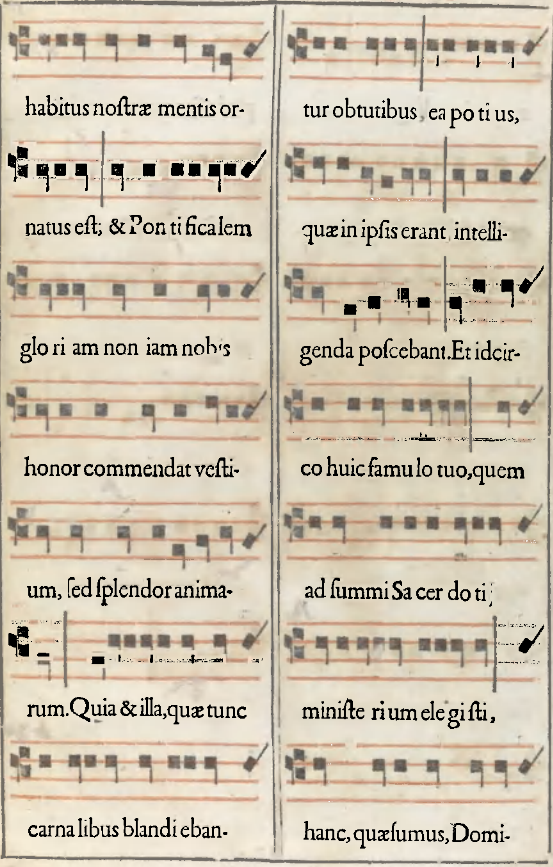

nos tibi semper, & vbi-
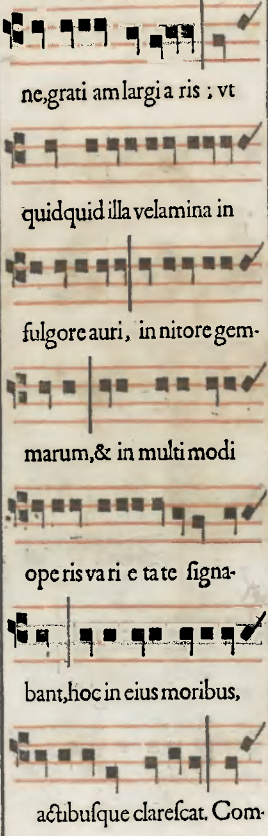
que

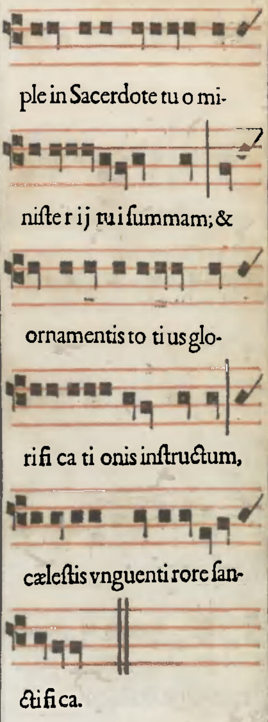

que gra ti as agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne De us.
honor omni um digni ta-
tum, quæ glo ri æ tu æ sa-
cris famu lantur or di ni-
bus . De us, qui M o y-
sen famulum tuum secre-
ti fami li aris affatu inter
cætera cælestis documen-
ta culturæ, de habi tu quo-
que indumenti Sacerdo-
ta lis instituens, electum
Aaron mystico amictu

vesti ri inter sacra iussisti,
vt intelligen ti æ sensum
de exemplis pri orum ca-
peret secutu ra po ste ri-
tas, ne eru di ti o do ctri-
næ tu æ vlli deesset æta ti.
Cum & apud ve te res re-
uerenti am ipsa signi fi ca-
ti o num spe ci es obtine-
ret; & apud nos certi or a
essent expe ri men ta re-
rum, quam ænigma ta fi-
gurarum. Illi us namque
Sacerdo ti j an te ri o ris

habi-

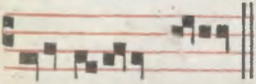

habitus nostræ mentis or-
natus est; & Pon ti fica lem
glo ri am non iam nob's
honor commendat vesti-
um, sed splendor anima-
rum. Quia & illa, quæ tunc
carna libus blandi eban-
tur obtutibus, ea po ti us,
quæ in ipsis erant intelli-
genda poscebant. Et idcir-
co huic famu lo tuo, quem
ad summi Sa cer do ti
ministe ri um ele gi sti,
hanc, quæsumus, Domi-

Si in Romana curia fit conse-cratio, Subdiaconus Apostoli-cus, vel vnus ex capellanis Po-

iſtris ligat caput Electi cum vna ex longioribus mappulis, de octo ſuperius dictis; & Conſecrator flexis genibus, verſus ad altare incipit, cæteris proſequentibus, hymnum.

Veni creator Spiritus &c.

Et dicitur vſque ad finem, prout habetur ſupra in ordinatione Presbyteri.

Finito primo verſu, ſurgit Pontifex, & ſedet in faldiſtorio ante medium altaris; capit mitram, deponit annulum, & chirothecas; reſumit annulum, & imponitur ei gremiale a miniſtris: Tum pollicem ſuum dexterum intingit in Sanctum Chriſma, & caput Electi coram ſe genuflexi inungit, formans primo ſignum crucis per totam coronam, deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens.

VNgatur, & conſecretur caput tuum, cæleſti benedictione, in ordine Pontificali.

Et producens manu dextera tertio ſignum crucis ſuper caput Electi, dicit.

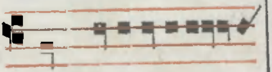
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

℣. Pax tibi.

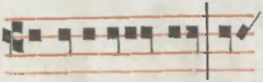
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Et ſi plures ſint conſecrandi, hoc in perſona cuiuſlibet ſingulariter repetit.

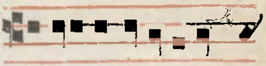
Expleta vnctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abſtergit; & finito hymno prædicto, depoſita mitra, ſurgit; & in priſtina voce proſequitur, dicens.

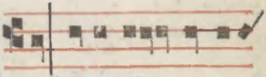
Hoc, Domine, copioſe

in caput eius influat; hoc

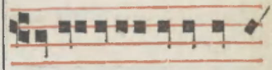
in oris ſubiecta decur-

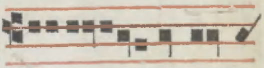
rat; hoc in totius corpo-

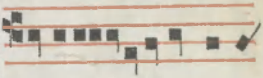
ris extrema deſcendat;

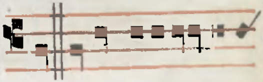
vt tui ſpiritus virtus &

interiora eius repleat,
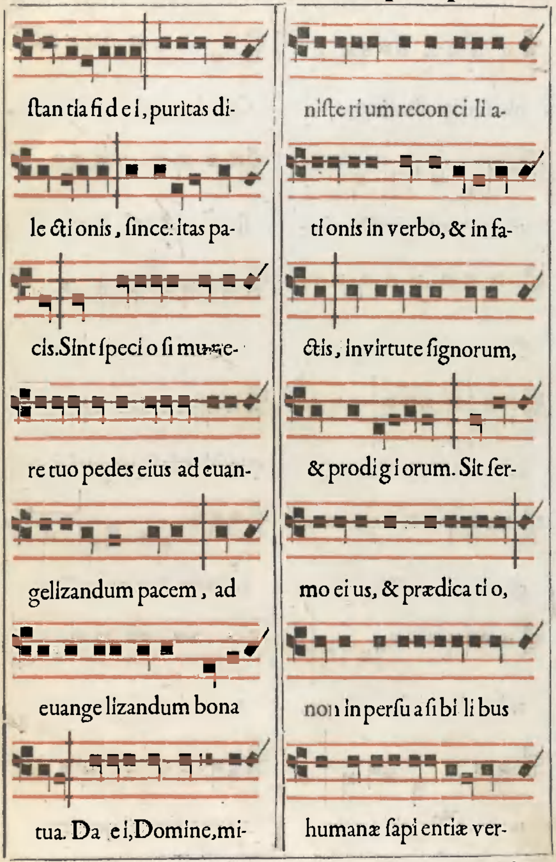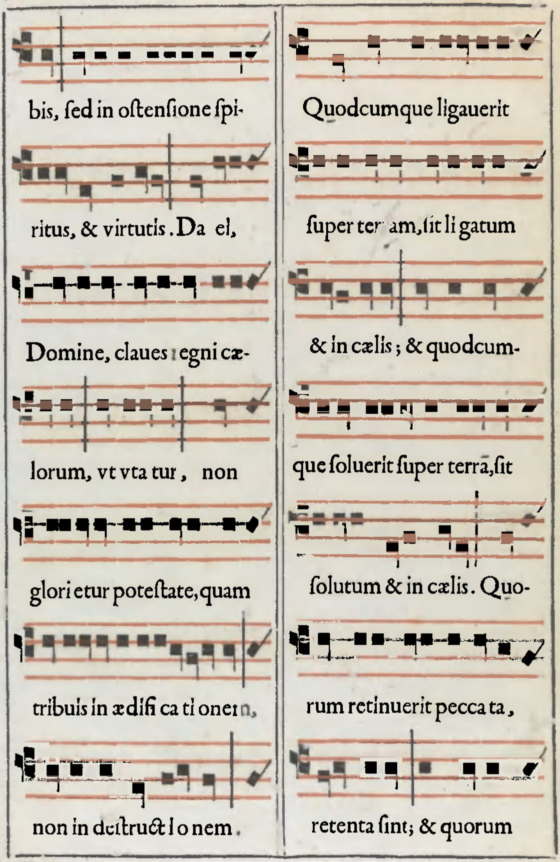

& exteriora circumte-
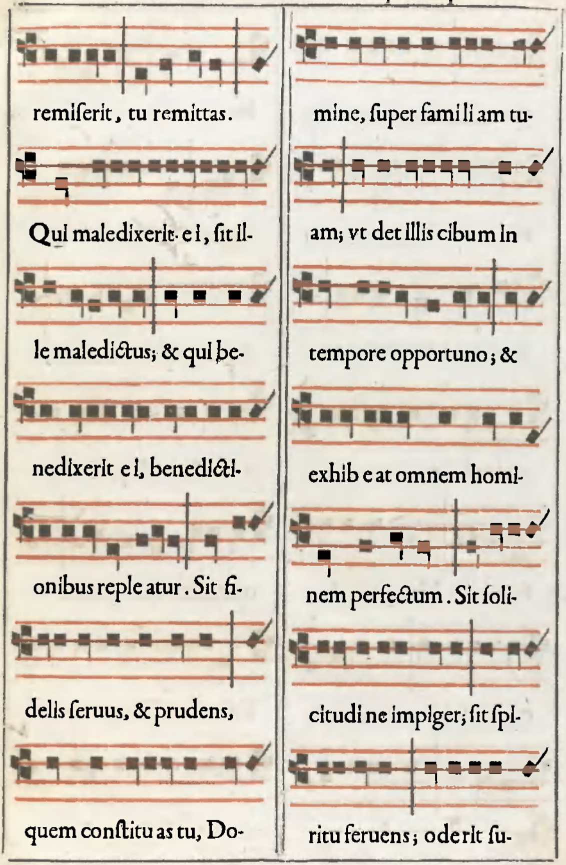

gat. Abundet in eo con-
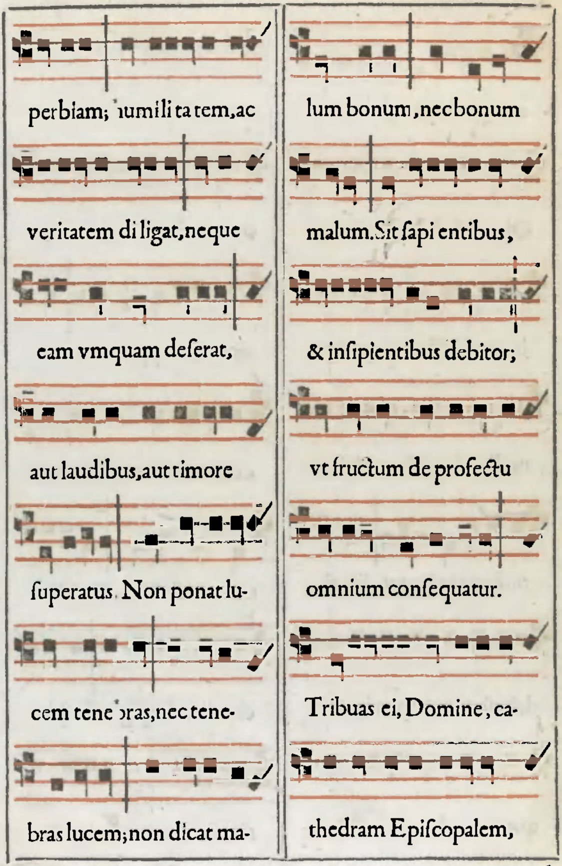
ſtantia
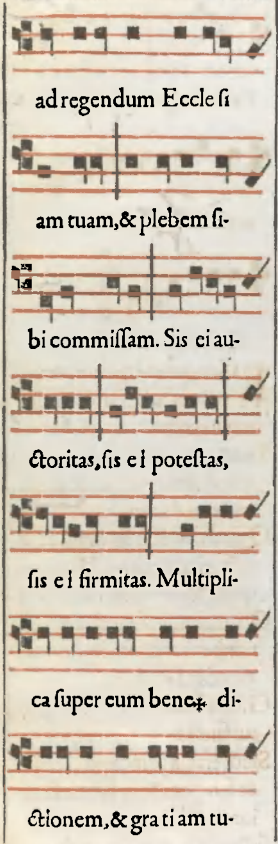

ſtan tia fi d e i, puritas di-
le cti onis, ſince: itas pa-
cis. Sint ſpeci o ſi mu-re-
re tuo pedes eius ad euan-
gelizandum pacem, ad
euange lizandum bona
tua. Da e i, Domine, mi-
niſte ri um recon ci li a-
ti onis in verbo, & in fa-
ctis, in virtute ſignorum,
& prodi g i orum. Sit ſer-
mo ei us, & prædica ti o,
non in perſu a ſi bi li bus
humanæ ſapi entiæ ver-

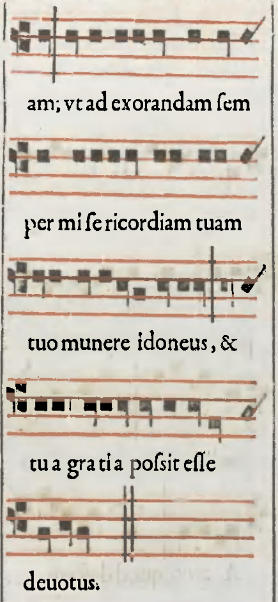

bis, ſed in oſtenſione ſpi-
ritus, & virtutis. Da ei,
Domine, claues regni cæ-
lorum, vt vta tur, non
glori etur poteſtate, quam
tribuis in ædifi ca ti onem,
non in deſtruct i o nem.
Quodcumque ligauerit
ſuper terram, ſit li gatum
& in cælis; & quodcum-
que ſoluerit ſuper terrã, ſit
ſolutum & in cælis. Quo-
rum retinuerit pecca ta,
retenta ſint; & quorum

remi-

remiſerit, tu remittas.
Qui maledixerit ei, ſit il-
le maledictus; & qui be-
nedixerit ei, benedicti-
onibus repleatur. Sit fi-
delis ſeruus, & prudens,
quem conſtituas tu, Do-
mine, ſuper familiam tu-
am; vt det illis cibum in
tempore opportuno; &
exhibeat omnem homi-
nem perfectum. Sit ſoli-
citudine impiger; ſit ſpi-
ritu feruens; oderit ſu-

perbiam; humili ta tem, ac
veritatem di ligat, neque
eam vmquam deserat,
aut laudibus, aut timore
superatus. Non ponat lu-
cem tene bras, nec tene-
bras lucem; non dicat ma-
lum bonum, nec bonum
malum. Sit sapi entibus,
& insipientibus debitor;
vt fructum de profectu
omnium consequatur.
Tribuas ei, Domine, ca-
thedram Episcopalem,

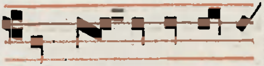

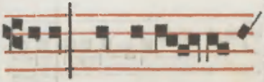
Deinde ſubmiſſa voce dicit legendo, ita, quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorũ. ℟. Amen.

Poſt hæc Cõſecrator inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

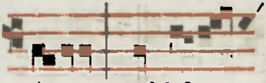
Vnguen tum in ca-

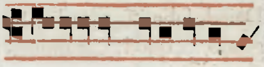
pi te, quod deſcen dit

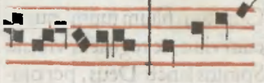
in bar bam, bar bam

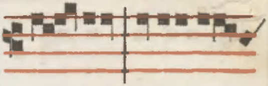
A aron, quod deſcen-

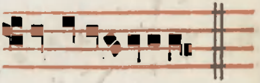
dit in oram veſtimenti

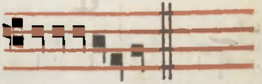
e ius: mandauit

Do minus benedicti o-

nem in ſæ cu lum.

E v o v a e.

ECce quam bonum, & quã iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod deſcendit in barbam, barbam Aaron.

Quod deſcẽdit in oram veſtimẽti eius: ſicut ros Hermon, qui deſcendit in monte Sion.

Quoniam illic mandauit domi nus benedictionem: & vitam vſque in ſæculum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Dein-

Deinde repetitur tota Antiphona.

Vnguentum in capite &c.

Incepta Antiphona ante Psalmum, imponitur ad collum Electi alia ex longioribus mappulis, de octo supradictis. Consecrator sedet; accipit mitram; & Electo ante ipsum genuflexo inungit ambas manus simul iunctas cum Chrismate, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero intincto duas lineas; videlicet a pollice dexteræ manus vsque ad indicem sinistræ, & a pollice sinistræ vsque ad indicem dexteræ; & mox inungat totaliter palmas Electi, dicens.

VNgantur manus istæ de oleo sanctificato, & Chrismate sanctificationis, sicut vnxit Samuel Dauid Regem, & Prophetam, ita vngantur, & consecrentur.

Et producens manu dextera ter signum crucis super manus Electi, dicit.

In nomine Dei Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, facientes imaginem sanctæ cru-

cis Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, qui nos a morte redemit, & ad regna cælorum perduxit. Exaudi nos pie Pater omnipotens, æterne Deus; & præſta, vt, quod te rogamus, exoremus. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Et proſequitur ſedens.

DEus, & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui te ad Pontificatus ſublimari voluit dignitatem, ipſe te Chriſmate, & myſticæ delibutionis liquore perfundat, & ſpiritualis bene ✠ dictionis vbertate fæcundet; quidquid bene ✠ dixeris, benedicatur; & quidquid ſanctificaueris, ſanctificetur, & cõſecratæ manus iſtius, vel pollicis impoſitio cunctis proficiat ad ſalutem. ℞. Amen.

Præmiſsis itaque expeditis, Conſecratus iungit ambas manus, & dexteram ſuper ſiniſtra tenet, & eas imponit mappulæ a collo dependenti. Cõſecrator vero al[ter]ſtergit paululum cum medulla panis pollicem & , depoſita mitra, ſurgit; & benedicit baculum paſtoralem, ſi non ſit benedictus, dicens.

Oremus.

SVſtentator imbecillitatis humanæ Deus, bene ✠ dic baculum iſtum; & quod in eo exterius deſignatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Deinde illum aſpergit aqua benedicta.

Tum ſedens, accepta mitra, ſolus tradit illum conſecrato coram eo genuflexo, capienti ipſum inter indices, & medios digitos, manibus non diſiunctis, Conſecratore dicente.

ACcipe baculum pastoralis officij; vt sis in corrigendis vitijs pie sæuiens, iudicium sine ira tenens, in fouendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate seueritatis censuram non deserens.
℟. Amen.

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, & benedicit annulum si non sit prius benedictus, dicens.

Oremus.

CReator, & conseruator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc annulum: vt quicumque hoc sacrosanctæ fidei signo insignitus incesserit, in virtute cælestis defensionis ad æternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dominum nostrũ.
℟. Amen.

Tum aspergit ipsum annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, & solus annulum in digitu annulare dexteræ manus Cõsecrati immittit, dicens.

Accipe annulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias.
℟. Amen.
Tum Consecrator accipit librum Euangeliorum de scapulis Consecrati; & adiuuantibus ipsum Episcopis Assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens.

ACcipe Euangelium, & vade, prædica populo tibi commisso; potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam, qui viuit, & regnat cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis; similiter & Assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato.

Pax tibi.

Et ipse respondet singulis.

Et cum spiritu tuo.

Tum Consecratus medius inter Assistentes Episcopos, redit ad capellam suam, vbi abstergitur ei caput cum medulla panis, & cum panno mundo; deinde cum pectine mundantur, & complanantur capilli; postea lauat manus. Consecrator vero in suo faldistorio manus lauat. Deinde procedit in Missa vsque ad Offertorium inclusiue. Idem facit Consecratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et

Consecratus veniens ex sua capella, inter Assistentes Episcopos medius coram Consecratore genuflectit; & illi offert duo intorticia accesa; duos panes; & duo barilia vino plena: & Consecratoris prædicta recipientis manum reuerenter osculatur.

Deinde Consecrator lauat manus; & accedit ad altare; Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris eiusdem accedit; & ibi stans medius inter Episcopos Assistentes, ante se habens Missale suum, simul cũ Cõsecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali. Et ponatur vna Hostia consecranda, pro Consecrante, & Consecrato, & vinum consecrandum, in Calice, sufficiens pro vtroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missæ diei sub vno, Per Dominum, per Consecratore.

Secreta.

SVscipe, Domine, munera, quæ tibi offerimus pro hoc famulo tuo; vt propitius in eo tua dona custodias. Per dominum nostrum Iesum Christũ

filium

filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Consecratus dicit. Secreta.

SVscipe, Domine, munera, quæ tibi offerimus pro me famulo tuo; vt propitius in me tua dona custodias. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Infra actione dicit Cosecrator.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro hoc famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in eo tua dona custodias; vt, quod diuino munere consecutus est, diuinis effectibus exequatur; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorũ tuorũ iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Consecratus dicit.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro me famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in me tua dona custodias; vt, quod diuino munere consecutus sum, diuinis effectibus exequar; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dicta Oratione, Domine Iesu Christe, qui &c. per Cosecrarem, & Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Cosecratoris; & ambo osculantur altare; tum Consecrator dat pacem Consecrato, dicens.

Pax tecum.

Cui respondet Consecratus.

Et cum spiritu tuo.

Et dat eam Assistentibus suis, seniori primo, tum alteri, singulis dicens.

Pax tecum.

Et illi sibi respondent.

Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Consecrator corpus Domini sumpserit, non totum sanguinem sumit, sed solum partem eius cum particula Hostiæ in Calicem missa. Et priusquam digitos abluat, communicat Consecratu ante se in eodem cornu capite inclinato stantem, & non genuflectentem, prius de corpore, tum de sanguine, deinde purificat se, postea Consecratum. Tum abluit digitos super Calicem, & sumit etiam ablutionem; &, assumpta mitra, lauat manus.

Interim Consecratus cum Assistentibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Euangelij, & ibi prosequitur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcõmunione dici, sub vno Per Dominum nostrum Iesum &c.

Plenum, quæsumus Domine, in nobis remedium tuæ miserationis operare; ac tales nos esse perfice propitius; & sic foueri, vt tibi in omnibus placere valeamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filiũ tuum, qui tecũ viuit, & regnãt in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde dicto, Ite Missa est, vel, Benedicamus domino, prout tepus requirit, Consecrator dicto in medio altaris, Placeat &c. accepta ibidem mitra, si non sit Archiepiscopus, & in sua prouincia, stans versus ad altare populo solemniter benedicit, dicens.

Sit nomen Domini benedictum &c.

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Consecrator cum mitra in eo sedet. Consecratus vero paruum biretum in capite

tenens, coram eo genuflectit. Tunc Consecrator, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens. Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, a qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentũ, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Antistitis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, adiuuantibus ipsum Assistentibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati, dicens.

IMponimus, Domine, capiti huius Antistitis, & agonistæ tui galeam munitionis, & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite, cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; &, te ei largiente gratiam, impugnator eorum robustus existat, qui Moysi famuli tui fa-

ciem ex tui sermonis consortio decoratam lucidissimis tuæ claritatis, ac veritatis cornibus insignisti; & capiti Aaron Pontificis tui tiaram imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, & eas benedicit, dicens. Oremus.

OMnipotens creator, qui homini ad imaginem tuã condito manus discretionis insignitas, tãquam organum intelligentiæ, ad recte operandũ dedisti, quas seruari mundas præcepisti; vt in eis anima digne portaretur; & tua in eis digne consecrarentur mysteria, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc tegumenta; vt quicumque ministrorum tuorũ, sacrorum Pontificum his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis, quam operis, ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

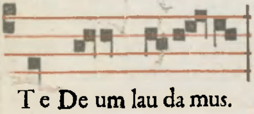
Et aspergit eas aqua benedicta: Tunc extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deinde sedet Consecrator, & accepta mitra, adiuuantibus Asistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens.

CIrcumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de cælo descendit, vt quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionem, oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetrauit, sic & iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiæ tuæ benedictionem impetrare mereatur. Per Dominum nostrũ Iesum Christũ filium tuũ, qui in similitudine carnis peccati tibi pro nobis obtulit semetipsum. ℟. Amen.

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Cõsecrator, & accipit Consecratum per manum dexteram; & primus ex Asistentibus Episcopis per sinistram, & intronizant eum, ponendo ipsum ad
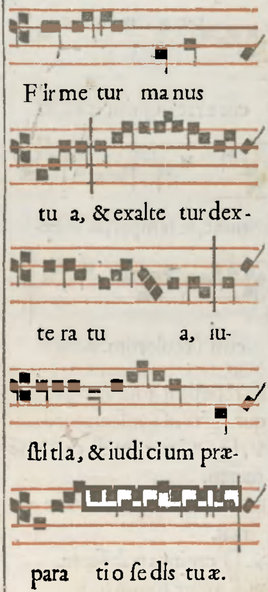
sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator; vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, intronizant eum in sede Episcopali consueta; & Consecrator tradit ei baculũ pastoralem in sinistra.

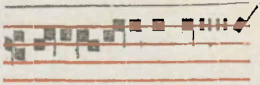
Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, cæteris vsque ad finem prosequentibus, Hymnum.

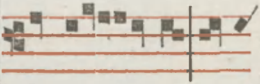
Incepto hymno, Consecratus ducitur ab Assistentibus Episcopi cum mitris per Ecclesiam; & ominibus benedicit; Consecratore interim apud altare sine mitra stante in eodem loco; Cum vero Consecratus reuersus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterum sedet, quousque finiatur hymnus prædictus; Assistentes deponunt mitras, & stant apud Cosecratorem.

Finito hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium a parte dextera Consecrati, dicit. Vel si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam.

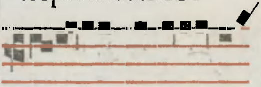

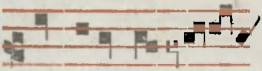
Glori a Pa tri, & Filio,

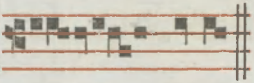
& Spiritu i ſanctoSi-

cut erat in principi o,&

nunc,& ſemper, & in ſæ-

cula ſæculorum. Amen.

Et repetitur tota Antiphona, qua finita, Conſecrator dicit.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

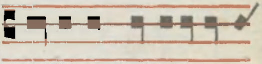
℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

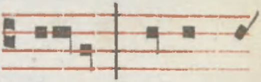
Oremus.

Deus, omnium fidelium paſtor, & rector, hunc famulum tuum, quem Eccleſiæ tuæ præeſſe voluiſti, propitius reſpice; da ei, quæſumus, verbo, & exemplo, quibus præeſt proficere; vt ad vitam, vna cū grege ſibi credito perueniat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amē.

His dictis, Conſecrator, detecto capite, manet ad cornu Euangelij altaris, apud quem Aſsiſtentes ſtant ſine mitris. Conſecratus vero ſurgit, & accedens cum mitra, & baculo paſtorali ante medium altaris, verſus ad illud, ſignans ſe cum pollice dexteræ manus ante pectus, dicit. ℣.

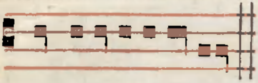

Sit nomen Domini be-

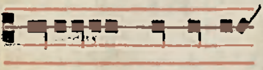
nedictum. ℟. Ex hoc

nunc

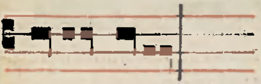

nunc & vſque in ſæculum.

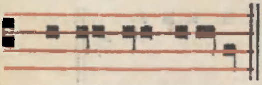
Deinde faciens ſignum crucis a fronte ad pectus, dicit.

Adiu torium noſtrum in

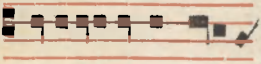

nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

Tu meleuans, ac iungens, manus, & caput inclinans dicit.

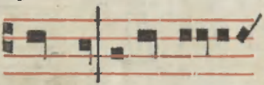

Benedicat vos omnipo-

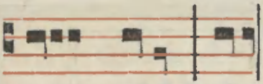

tens Deus

Et cum dixerit Deus, vertit ſe ad populum, tertio ſuper eum ſignans benedicit, dicens.

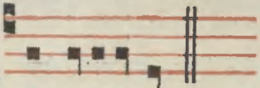
Pa ✠ ter & Fi ✠ li us, &

Spi ri tus ✠ ſanctus ℟. Amẽ.

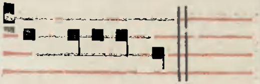
Tum Conſecrator accipit mitram, ſtans in cornu Euangelij, verſa facie ad cornu Epiſtolæ: apud quem etiam ſtant Aſsiſtentes cum mitris; Conſecratus vero accedit ad cornu Epiſtolæ altaris; & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, verſus ad Conſecratorem, dicit cantando.

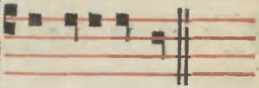
Ad multos annos.

Deinde accedens ante mediũ altaris, vbi iterum, vt prius genuflexus, dicit altius cantando:

Ad multos annos.

Poſtea accedit ad pedes Conſecratoris, vbi tertio genuflexus, vt ſupra, iterum altius cantando dicit.

Ad multos annos.

Tum Conſecrator recipit eũ ſurgentem ad oſculum pacis; & ſimiliter faciunt Aſsiſtentes Epiſcopi, qui Conſecratum cum mitra, & baculo paſtorali incedentem, & Euangelium ſancti Ioannis, In principio erat verbum &c. dicentem

post

poſt reuerentiam cruci ſuper altare factam, inter ſe medium ducentes, ad ſuam capellam reuertuntur, ad ſe exeundum ſacris veſtibus, & interim dicit Ant. Trium puerorum, & Cantic. Benedict. &c. Conſecrator vero, pacis oſculo, vt præmittitur, Conſecrato dato, dicit ſubmiſſa voce.

Dominus vobiſcum.

Initium ſancti Euangelij ſecundum Ioannem.

In principio erat verbum, &c.

Signat altare, & ſe; & facta ſimiliter cruci reuerentia, apud ſedem vel faldiſtorium deponit ſacras veſtes, interim etiam dicens Ant. Trium puerorum, & Cant. Benedict. &c. quibus depoſitis, Conſecratus Conſecratori, & Aſsiſtentibus ſuis, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiſcopum conſecratur, forma præmiſſa in omnibus obſeruatur; ſed per huiuſmodi conſecrationem non aſſumit ſibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiſcopi, quod per traditionem Pallij dumtaxat ſibi attribuitur, vſque ad quam dicitur Electus, etiam poſt conſecrationem prædictam, prout infra dicetur. Electus vero in Epiſcopum, cum primum conſecratus eſt, Epiſcopus vocatur, non Electus.

In anniuerſario conſecrationis Epiſcopi dicitur Miſſa vt in Miſſali Romano.

DE PALLIO.

CVM Palliu a ſede Apoſtolica mittitur, Pontifex, cui res ipſa committitur, ſtatuta die cum Electo conuenit in Eccleſia ſua, ſi commode fieri poteſt, vel alia Eccleſia ſuæ diœceſis, vel Prouinciæ magis cõmoda, in qua Miſſarum ſolemnia peragantur. Et, facta communione per celebrantem, Pallium reponitur ſupra medium altaris exteſum, & ſerico, in quo inuolutu

portatum fuit , coopertum. Deinde peractis Missarum solemnijs Pontifex indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra, sedens ante altare, super faldistorio capit iuramentum fidelitatis, nomine sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen, & chirothecis demptis, induto, ante se genuflexo, iuxta formam per litteras Apostolicas traditam.

FORMA IVRAMENTI

Go Electus Ecclesiæ ab hac hora in antea fidelis, & obediẽs ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro, Domino Papæ suisque successoribus canonice intrantibus. Non ero in cõsilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; seu capiantur mala captione; aut in eos violẽter manus quomodolibet ingerantur; vel iniuriæ aliquæ inserantur, quouis quæsito colore. Consilium vero, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos, seu litteras, ad eorum damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanũ, & Regalia sancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, contra omnẽ hominem. Legatum Apostolicæ sedis in eundo, & redeundo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinẽtur. Et, si talia a quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & qua-

to citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quem possit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, seu dispositiones, reseruationes, prouisiones, & mandata Apostolica, totis viribus obseruabo, & faciam ab alijs obseruari. Hæreticos, schismaticos, & rebelles eidem Domino nostro, vel successoribus prædictis pro posse persequar, & impugnabo. Vocatus ad synodum, veniā, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Apostolorum limina singulis triennijs personaliter per me ipsum visitabo; & Domino nostro, ac successoribus præfatis rationem reddam de toto meo pastorali officio, ac de rebus omnibus ad meæ Ecclesie statum, ad cleri, & populi disciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutem quouis modo pertinentibus, & vicissim mādata Apostolica humiliter recipiam, & quam diligentissime exequar. Quod si legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certū Nuntium ad hoc speciale mandatum habetem, de gremio mei Capituli, aut aliū in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personatū habentem; aut, his mihi deficiētibus, per diœcesanum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquē alium Presbyterum sæculare, vel regularem, spectatæ probitatis, & religionis, de supradictis omnibus plene instructū. De huiusmodi autem impedimento docebo per legitimas probationes ad Sactæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Proponentem in Congregatione sacri Concilij, per supradictū Nuntium transmittendas. Possessiones, vero ad mensam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum cōsensu Capituli Ecclesiæ meæ, incōsulto Romano Pontifice. Et si ad ali

quam

quam alienationem deuenero, pœnas in quadam ſuper hoc edita conſtitutione contẽtas, eo ipſo incurrere volo.

Dictus Pontifex in gremio ſuo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo verſa, ab eo præſtationem huiuſmodi iuramenti recipit, & Electo adhuc coram eo genuflexo, dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum Pontifex reſpondet.

Deo gratias.

Iuramento præſtito, Pontifex ſurgit cum mitra, & Pallium de altari accipit, & illud ſuper humeros Electi adhuc ante ſe genuflexi imponit, dicens.

AD honorem omnipotentis Dei, & beatæ Mariæ ſemper virginis, ac beatorum Apoſtolorũ Petri, & Pauli, Domini noſtri N. Papæ N. & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, necnõ Eccleſiæ N. tibi commiſſæ, tradimus tibi Pallium de corpore beati Petri ſumptum, in quo eſt plenitudo Pontificalis offi-

cij, cum Patriarchalis, vel Archiepiſcopalis nominis appellatione; vt vtaris eo intra Eccleſiam tuã certis diebus, qui exprimuntur in priuilegijs ab Apoſtolica ſede conceſsis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℞. Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Euangelij altaris, & Patriarcha, vel Archiepiſcopus ſurgit cũ Pallio; & aſcendens ad altare, crucem ſuam ante ſe habens, ſi ſit in Eccleſia ſua, vel alia ſuæ diœceſis, vel prouinciæ, detecto capite benedicit populo ſolemniter, dicens.

Sit nomen &c.

Qua benedictione data, dimiſſis in Eccleſia paramentis, omnes ad ſua reuertuntur.

Et, quia Pontificalis officij plenitudo, confertur per Pallium, antequã obtinuerit quis Pallium, licet ſit conſecratus, non ſortitur nomen Patriarchæ, primatis, aut Archiepiſcopi; & non licet ei Epiſcopos conſecrare; nec conuocare ad concilium; nec Chriſma conficere; neq. Eccleſias dedicare; nec clericos ordinare, etiam ſi Pallium in alia Eccleſia habuiſſet, cum oporteat petere nouum Pallium.

Poteſt tamen, quando vult, Miſſam ſine Pallio, & ſandalijs celebrare.

Poteſt etiam huiuſmodi conſecrationes ante Pallij receptionem alteri committere, dummodo non ſit in mora petendi Pallium.

Neq. ante habitũ Pallium poteſt Electus ante ſe crucem deferre, ſed tantum poſtea.

Nec poteſt Patriarcha, vel Archiepiſcopus vti pallio extra ſuum Patriarchatũ, vel prouinciam; & non omni tempore, ſed tantũ in Eccleſiis, in Miſſarum ſolemniis, in feſtis præcipuis, non in proceſsionibus, neque in Miſsis pro defunctis; & eſt perſonale; & ideo accõmodari non poteſt; neq. in morte alicui relinqui; ſed Patriarcha, vel Archiepiſcopus, cum eo ſepeliri debet.

DIES, QVIBVS PALLIO vti poteſt Patriarcha, ſiue Archiepiſcopus, ſunt hi.

Natiuitas Domini noſtri Ieſu Chriſti;
Sacti Stephani Protomartyris;
Sancti Ioannis Apoſtoli, & Euangeliſtæ;
Circumciſio Domini;
Epiphania Domini;
Dominica in palmis;
Feria quinta in cæna Domini;
Sabbatum sanctum;
Dominica Reſurrectionis cũ duobus diebus ſequentibus;
Dominica in Albis;
Aſcenſio Domini;
Dominica Pentecoſtes;
Feſtum corporis Chriſti;
Feſtiuitates beatæ Mariæ ſemper virginis;
Natiuitas Sancti Ioannis Baptiſtæ;
Feſtum omnium Sanctorum;
Feſtiuitates omnium Apoſtolorum;
Dedicationes Eccleſiarum;
Principales feſtiuitates Eccleſiæ ſuæ;
Ordinationes Clericorum;
Cõſecrationes Epiſcoporum;
Dies anniuerſarius dedicationis Eccleſiæ;
Et conſecraticnis ſuæ.

DE BENEDICTIONE ABBATIS.

IN primis benedicendus prouideat de mandato Apoſtolico, benedictionem ſibi impendendam Pontifici committente.

Deinde ſtatuta die benedictionis, quæ debet eſſe Dominica, vel feſtiua, tam ipſe Pontifex, quam Electus conuenit, quod die præcedenti ieiunent.

In Eccleſia, vbi benedictio fiet, ornantur duæ capellæ, maior pro Pontifice, minor pro Electo. In maiori quidem ſuper altari parato, vt eſt moris, erit crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia ſtrata.

Para-

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, super quam erit mappa munda, duo candelabra, vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aspersorio; thuribulum cum nauicella, coclear, & incenso; ampullæ pro vino, & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis.

Item parameta omnia Pontificalia coloris tempori, & officio Missæ conuenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, & manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Pontifice, & tria scabella, pro Electo, & duobus Abbatibus Assistentibus, Missale, & Pontificale. Pontifex habeat tres capellanos ad minus, cum superpelliceis, & duos scutiferos ad credetiam. In capella vero minore pro Electo, quæ a maiori debet esse distincta, paratur altare cum cruce, & duobus cadelabris, & super illud Missale, & Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, vt supra pro Pontifice numerata sunt. Et hoc, si Abbas benedicendus sit de mitra. Si vero non sit de mitra, paratur tantum paramenta Sacerdotalia; & vltra illa, pluuiale album; prope altare sit credentia minor cum mappa munda, & vasis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappulæ æqualis mensuræ, factæ ex vna canna cum dimidia panni linei subtilis; & candelæ octo vnius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Pontificis, duæ super eius credentiam, & duæ super altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradedus; vestes monasticæ, seu regulares; & pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet; duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia or-

nentur, duo, videlicet, videantur argetea, & duo aurea, hinc & inde, insignia Pōtificis, & Monasterij, seu Electi habentia, cū capello, vel cruce, vel mitra pro cuiusque gradu, & dignitate.

Adsint duo Abbates Assistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Assistentes, & alij, qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conueniunt, & Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistoriū in capella sua, iuxta cornu altaris Epistolæ præparatū, & ibi de more paratur. Interim etiā Abbates Assistētes sua paramēta prædicta capiūt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cū mitra super faldistoriū, ante medium altaris sibi paratum. Electus vero in habitu suo quotidiano medius inter Abbates Assistentes paratos, & mitratos Pontifici cū debitis reuerētijs præsentatur, atq. eidē mandatum Apostolicū traditur. Quo publice lecto, per Pontificis notarium Electus genuflectit ante Potifice, qui surgit, deposita mitra, & super eum dicit orationes sequētes; nisi iam sit professus.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus indulgētiæ pater, qui seueritatem tuæ districtionis temperans, indulsisti ne filius portet iniquitatem patris; & qui mira dispensatione, etiā malis bene vtens, tuæ dignationis gratiam per eos frequenter operaris, quæsumus, clementiam tuam, vt huic famulo tuo non obsistat, quod habitum religionis, per nos, tanta, ac tali re indignos, accipit; sed ministeriū, quod exterius, per nos, exhibetur, tu interius per donum Spiritus sancti exequaris. Per Dominum nostrū Iesum Christum filium tuum, qui te

cum

cum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui per coæternum filium tuum cũcta creasti, quique mundum peccatis inueteratum per mysterium sanctæ incarnationis eius renouare dignatus es, te suppliciter exoramus, vt eiusdem Domini nostri gratia, super hunc famulum tuum abrenuntiationem sæculi profitentem clementer respicere digneris; per quam in spiritu suæ mentis renouatus, veterem hominem cum actibus suis exuat; & nouum, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Iesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quæsumus, clementiam tuam, vt hunc famulum tuum a carnalibus desideriis abstractum per iter disciplinæ regularis deducas, & qui peccatores vocare dignatus es, dicẽs, Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis: & ego vos reficiam; præsta, vt hæc vox inuitationis tuæ ita in eo conualescat; quatenus peccatorum onera deponens, & quam dulcis es gustans, tua refectione sustentari mereatur. Et sicut attestari de ouibus tuis dignatus es, agnosce eum inter oues tuas; vt ipse te agnoscat, & alienum non sequatur, sed te; neque audiat vocem aliorum, sed tuam, qua dicis, Qui mihi ministrat, me sequatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

SAncte Spiritus, qui te Deũ, ac Dominum mortalibus reuelare dignatus es, immensam tuæ pietatis gratiam postulamus; vt, sicut vbi vis, spiras, sic & huic famulo tuo affectum deuotionis indulgeas. Et quoniam tua sapiẽtia est conditus, tua quoque prouidẽtia gubernetur. Quem iuxta tibi consuetam gratiam vnctio tua de omnibus

nibus doceat; & per intercesſionem Sanctí N. quem præcipuum huius ſanctæ inſtitutionis legiſlatorem dediſti, nec non & aliorum Sactorum, ad quorum nomina profeſsionem facit, eum a vanitate ſæculi veraciter conuerte. Et ſicut es omnium peccatorum remiſſio, ita deprimentes impietatis obligationes in eo diſſolue; & ad obſeruantiam huius ſancti propoſiti fac eum ita certatim feruere, vt in tribulationibus, & anguſtijs tua indeficienti conſolatione valeat reſpirare; vt iuſte, & pie, per veram humilitatem, atque obedientiam in fraterna caritate fundatus, quod, te donante, hodie promittit, felici perſeuerantia compleat. Quod ipſe præſtare digneris, qui cum Deo Patre, ſanctoque vnigenito Filio eius Domino noſtro Ieſu Chriſto viuis, & gloriaris Deus, per infinita ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde benedicuntur veſtes, quæ nouæ afferuntur; & tenentur per vnum ex miniſtris Electi coram Pontifice, qui ſtans ſine mitra, dicit verſum.

℣. Domi-

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Iesu Christe, qui tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam tuæ largitatis abundantiam, vt hoc genus vestimēti, quod sancti Patres ad innocentiæ, vel humilitatis indicium abrenuntiantes sæculo ferre sanxerunt, tu ita bene ✠ dicere digneris, vt hic famulus tuus, qui hoc indutus fuerit vestimento, te quoque induere mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.

Et aspergit vestes cum aqua benedicta. Post hæc Pontifex sedet cum mitra, & exuit Electum veste sæculari, dicens.

EXuat te Dominus vetere hominem, cū actibus suis.

Et mox induit illum habitum nasticum, dicens.

INduat te Dominus nouū hominem, qui secundum Deum creatus est, in iustitia, & sanctitate veritatis.

Tunc

Tunc, depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit.

Oremus.

Deus miſericors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, ſine quo nihil boni inchoatur, nihilque boni perficitur; adſint noſtris humillimis precibus tuæ pietatis aures; & hunc famulum tuum, cui in tuo ſancto nomine habitu ſacræ religionis imponimus, a mundi impedimento, vel ſæculari deſiderio defende; & concede ei, vt in hoc ſancto propoſito deuotus perſiſtere, & remiſsione peccatorũ percepta, ad electorum tuorum valeat peruenire conſortium. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula, ſæculorum.

℞. Amen.

Quibus dictis, ſedet Pontifex, & imponitur ſibi mitra; & Electus, profeſsionem emiſſurus, iunctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus, dicit,

Suſcipe me Domine ſecundum eloquium tuum, & viuam; & non confundas me ab expectatione mea.

Circumſtantibus, vel monachis, ſi ſit in ſuo monaſterio, reſpondentibus.

Suſcepimus, Deus, miſericordiam tuam, in medio templi tui.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

℞. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et hoc ter, tam per Electum, quam per circumſtantes, repetitur. Deinde Electus ante altare, & Pontificem ſe proſternit in terram; & dicuntur ſequentes Pſalmi per Pontificem ſedentem cum mitra, circumſtantibus reſpondẽtibus.

Magnus Dominus & laudabilis nimis: in ciuitate Dei noſtri, in monte ſancto eius.

Fundatur exultatione vniuerſæ terræ mons Sion: latera Aquilonis, ciuitas Regis magni.

Deus in domibus eius cognoſcetur: cum ſuſcipiet eam.
Quoniã ecce reges terræ congregati ſunt: conuenerunt in vnum.
Ipſi videtes ſic admirati ſunt, conturbati ſunt, cõmoti ſunt: tremor apprehendit eos.
Ibi dolores vt parturientis: in ſpiritu vehementi conteres naues Tharſis.
Sicut audiuimus, ſic vidimus in ciuitate Domini virtutum, in ciuitate Dei noſtri: Deus fundauit eam in æternum.
Suſcepimus Deus miſericordiam tuam: in medio tẽpli tui.
Secundũ nomẽ tuum Deus, ſic & laus tua in fines terræ: iuſtitia plena eſt dextera tua.
Lætetur mons Sion, & exultent filiæ Iudæ, propter iudicia tua Domine.
Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.
Ponite corda veſtra in virtute eius, & diſtribuite domos eius: vt enarretis in progenie altera.
Quoniam hic eſt Deus, Deus noſter in æternum, & in ſæculum ſæculi: ipſe reget nos in ſæcula.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
MIſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.
Et ſecundum multitudinem miſerationum tuarum: dele iniquitatem meam.
Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.
Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco: & peccatum meum contra me eſt ſemper.
Tibi ſoli peccaui, & malum corã te feci: vt iuſtificeris in ſermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.
Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum: & in peccatis concepit me mater mea.
Ecce enim veritatẽ dilexiſti: incerta, & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi.

A sperges me hyssopo, & mūdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.
A uditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.
A uerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.
C or mūdum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.
N e proijcias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.
R edde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.
D ocebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.
L ibera me de sāguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiā tuam.
D omine, labia mea aperies: et os meum annunciabit laudem tuam.
Q uoniam si voluisses, sacrificium dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.
S acrificium Deo spiritus contribulatus: cor cōtritum, et humiliatum Deus non despicies.
B enigne fac Domine in bo[illegible] voluntate tua Sion: et ędificetur muri Ieru[illegible]m
T unc acceptabis sacrificium iustitię, oblationes, et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. G loria &c.
E Cce quam bonum, & quā iucundum: habitare fratres in vnum.
S icut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.
Q uod descendit in oram vestimēti eius: sicut ros Hermō, qui descendit in mōtem Sion.
Q uoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vsque in sæculum.
G loria Patri, &c.
Quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & dicit.
Pater noster.
℣. E t ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. S aluum fac seruum tuum, Domine.

℟. Deus meus ſperatem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

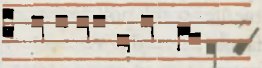
DEus, qui non vis mortem peccatoris, ſed per pænitentiam, & emendationem, vitam ſemper inquiris, te ſuppliciter deprecamur, vt huic famulo tuo ſæcularibus actibus renuntianti large tuæ pietatis gratiam infundere digneris; quatenus caſtris tuis inſertus, ita tibi militando, ſtatum vitæ præſentis percurrere valeat; vt brauium æternæ remunerationis, te donante, percipiat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

His dictis, ſedet Pontifex, & mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens profeſsionem, ex præſcripto cuiuſque congregationis, in charta ſcriptam, quam in manibus tenet, & legit.

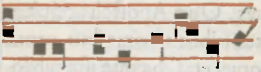
Qua lecta, ponit chartam ipſam ſuper altare; & iterum, vt prius, genuflectit coram Pontifice incipiente, & ſchola proſequente, Antiphonam.

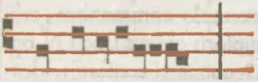
Cõfirma hoc Deus, quod

operatus es in nobis,

a templo ſancto tuo,

quod eſt in Ieruſalem.

rentiam. Asſiſtentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes Pontificem venerantur. Tum ſedet omnes eo ordine, prout in conſecratione Epiſcopi ſupra dictum eſt. Et, poſtquam paru quieuerint, ſurgunt omnes, capitibus detectis, & ſenior Aſsiſtentium, ſtans detecto capite verſus ad Pontificẽ dicit, Adeſt &c. vt infra.

DE BENEDICTIONE Abbatis auctoritate Apoſtolica.

ADeſt, Reuerendiſsime pater, Electus monaſterij N. ordinis ſancti N. diœceſis N. quẽ ad veſtram Reuerendiſsimam Paternitatem, ex parte conuẽtus eiuſdem monaſterij duximus præſentandum, humiliter poſtulantes a vobis, vt ipſum in Abbatem dicti monaſterij, auctoritate Apoſtolica vobis cõmiſſa, dignemini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicẽs.

Habetis mandatum Apoſtolicum?

Reſpondet ille. Habemus.

Pontifex dicit. Legatur.

Tunc notarius Pontificis accipiens mandatum a præſentante, illud legit a principio vſque ad finem. Interim omnes ſedet, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit.

Deo gratias.

Vel ſi benedictio fit vigore litterarum Apoſtolicarum, per quas etiam iurameti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Electus de ſcabello ſuo veniens, coram Pontifice genuflectit, & legit iuramentum de verbo ad verbum, iuxta formã iuramenti prout infra.

EGo N. Electus monaſterij N. ordinis ſancti N. diœceſis N. abhac hora in antea fidelis, & obediẽs ero beato Petro Apoſtolo, ſanctæque Romanæ Eccleſiæ, & Domino noſtro Domino N. Papæ N. ſuiſque ſucceſſoribus canonice intrãtibus. Non ero in conſilio, aut conſenſu, vel facto, vt vitam perdat, aut membrum;

ſeu capiantur mala captione; aut in eos violeter manus quomodolibet ingeratur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæſito colore. Conſilium vero, quod mihi credituri ſunt, per ſe, aut Nuntios ſuos, ſeu litteras, ad eorum damnum, me ſciente, nemini pandam. Papatum Romanũ, & Regalia ſancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, ſaluo meo ordine, cõtra omnem hominẽ. Legatum Apoſtolicæ ſedis in eundo, & redeũdo honorifice tractabo, & in ſuis neceſsitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sãctæ Romanæ Eccleſiæ, Domini noſtri Papæ, & ſucceſſorum prędictorũ, conſeruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in conſilio, vel facto, ſeu tractatu, in quibus cõtra ipſum Dominum noſtrum, vel eandem Romanam Eccleſiam aliqua ſiniſtra, vel præiudicialia perſonarum, iuris, honoris, ſtatus, & poteſtatis eorum machinetur. Et, ſi talia a quibuſcumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro poſſe; & quãto citius potero, ſignificabo eidem Domino noſtro, vel alteri, per quẽ poſsit ad ipſius notitiam peruenire. Regulas ſanctorum Patrum, decreta, ordinationes, ſeu diſpoſitiones, reſeruationes, prouiſiones, & mandata Apoſtolica, totis viribus obſeruabo, & faciam ab alijs obſeruari. Hæreticos, ſchiſmaticos, & rebelles eidem Domino noſtro, vel ſucceſſoribus prædictis pro poſſe perſequar, & impugnabo. Vocatus ad ſynodum, veniã, niſi præpeditus ſuero canonica præpeditione. Poſſeſsiones vero ad monaſteriũ meũ pertinẽtes nõ vendã, nec donabo, neq. impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiã cũ cõſenſu Cõuentus monaſterij mei, incõſulto Romano Pontifice. Et ſi ad aliquã alienationẽ deuenero, pœnas in quadã ſuper hoc edita conſtitutione cõtẽtas, eo ipſo incurrere volo.

Quo

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suum librum Euangeliorum apertũ tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, Electo dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Pontifex.

Deo gratias.

Deinde prosequitur examen.

ANntiqua sanctorum Patrũ institutio docet, & præcipit, vt is, qui ad regimen animarum eligitur, examinari, & interrogari debeat, de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt. Eadem igitur auctoritate, te, frater carissime, interrogamus.

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propositũ, & sancti N. regulam obseruare, tibique subiectos, vt idipsum faciant, diligẽter instruere?

Respondet Electus. Volo.

Assurgens, detecto capite, ad istam, & ad omnes alias respon-

ſiones ſequentes.

Interrogatio.

V is mores tuos ab omni malo temperare, & quantum, adiuuante Domino, poteris, ad omne bonū cōmutare? ℞. Volo.

Interrogatio.

V is caſtitatem, ſobrietatem, humilitatem, & patientiam, cū Dei adiutorio, in te ipſo cuſtodire, ſubditoſque tuos talia docere? ℞. Volo.

V is res monaſterij tibi cōmiſſi fideliter cuſtodire, & in vſus Eccleſiæ, fratrum, pauperum, & peregrinorum diſtribuere? ℞. Volo.

Interrogatio.

V is ſanctæ matri Eccleſiæ Romanæ, ac Sanctiſsimo Domino noſtro N. ſummo Pontifici, eiuſque ſucceſſoribus fidē, ſubiectionem, obedietiam, & reuerentiam deuote, & fideliter per omnia perpetuo exhibere? ℞. Volo.

Si vero benedicendus exeptus non eſt, neque auctoritate Apoſtolica, ſed ab ordinario ſuo Potifice benedicitur, poſt prædictas omnes interrogationes ſubiungitur etiam ſeques, quæ alias omittitur, quando benedicedus eſt ab ordinaria iuriſdictione exemptus.

Interrogatio.

V is ſanctæ Eccleſiæ N. nominando Eccleſia Patriarchale, Metropolitanam, ſeu Cathedrale, cuius Prælati iuriſdictioni Electus Abbas, ſeu eius monaſterium ſubiecti exiſtunt. Mihique eiuſdem Patriarchæ, vel Archiepiſcopo, vel Epiſcopo, & meis ſucceſſoribus fidē, ſubiectionem, obedietiam, & reuerentiam deuote, & fideliter perpetuo exhibere? ℞. Volo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apoſtolica, ab alio, quam ordinario ſuo Pontifice benedicitur, Pontifex benedictionem ei impenſurus, loco interrogationis proxime poſitæ, & illa omiſſa, ſequentem ſubiungit, dicens.

V is ſanctæ Eccleſiæ N. nomi-

nando

quando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralem, cuius Pontificis iurisdictioni Electus Abbas; seu eius monasterium subiecti existunt, illiusque Patriarchæ, aut Archiepiscopo, vel Episcopo, ac suis successoribus fidem, subiectionem, obedientiam, & reuerentiam, deuote, &fideliter perpetuo exhibere?
℟. Volo.
Subiungit Pontifex.
Hæc omnia, &cætera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate. ℟. Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus osculatur eius manum. Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad altare, facit Confessionem, Electo a sinistris sibi respondente. Qua finita, Pontifex ascendens ad altare, osculatur illud, & Euagelium in Missa dicendum; atque incensat altare more solito; deinde accedit ad sedem suam; & procedit in Missa vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Si vero Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta leguntur in altari. Electus vero vadit cum Assistentibus ad capellam suam; vbi, deposito pluuiali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos. Tum accipit crucem pectoralem; aptatur ei stola; vt ab humeris dependeat; deinde tunicellam, dalmaticam, planetam, & manipulum, & hoc, si ex priuilegio mitra vti possit; qua si vti sibi licet, & prius sit professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, & dicere Psalmum. Quam dilecta &c. ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta. cuius loco accipit pluuiale, ante inchoationem officij, eo tempore, quo Pontifex eum benedicturus Pontificalia paramenta recipit. Si vero non sit de mitra, deposito pluuiali, & retenta stola, in modu Presbyteri, accipit planetam tantum. Qua in-

ductus, ſtas in altari ſuo medius inter Aſsiſtentes, proſequitur Miſſam vſque ad Alleluia, ſi dicitur, ſiue vltimũ verſum Tractus, vel Sequentiæ excluſiue. Et cum dicit, Dominus vobiſcum, non ſe debet ad populũ vertere. Miſſa dicitur de die cũ Collecta pro Electo ſub vno Per Dominum, cum Collecta diei per Pontificem.

Oratio.

Concede, quæſumus, Domine, huic famulo tuo, vt prædicando, & exercendo, quæ recta ſunt, per exemplum bonorum operum animos ſuorum inſtruat ſubiectorum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijſsimo paſtore percipiat. Per Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Electus vero, dicit orationem.

Concede, quæſumus, Domine, mihi famulo tuo, vt prædicando, & exercendo, quæ recta ſunt, per exemplum bonorum operum animos meorum inſtruam ſubiectorum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijſsimo paſtore percipiam. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, ſi Alleluia eſt dicendũ, alioquin dicto etiam Tractu, vel Sequẽtia vſque ad vltimum verſum excluſiue. Pontifex ſedet cum mitra in faldiſtorio ſuo ante altare, & ante eum reducitur Electus per Aſſiſtentes; &, facta Pontifici reuerentia, vt prius, ſurgit Pontifex, & genuflexus cum mitra procumbit in faldiſtorio ſuo. Aſsiſtentes genuflectunt ante ſcabella. Electus vero ad ſiniſtram Pontificis proſternit ſe. Tunc cantores incipiunt, choro reſpondente, vel, ſi non ſint cantores, & chorus, dicit Pontifex, cæteris ſibi reſpondentibus, Antiphonam.

Ne remi niſcaris, Do-

mine, de licta noſtra,

vel paren tum noſtro-

rum ; neque vindictam

ſumas de pecca tis no-

ſtris, Domine Deus no-

ſter. E v o v a e.

Pſalmus.

DOmine, ne in furore tuo arguas me : neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum : sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde : sed tu Domine vsquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam : saluum me fac propter misericordiam tuam,

Quoniam nō est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum : lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est a furore oculus meus : inueteraui inter omnes inimicos meos.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem : quonia exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam : Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer oēs inimici mei: conuertantur & erubescāt valde velociter.

Gloria Patri, & Filio : & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper : & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 31.

Beati, quorum remissæ sunt iniquitates : & quorum tecta sunt peccata.

Beatus uir, cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci : & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi : Confitebor aduersum me iniustitiam mea Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tempore opportuno.

Verumtamen in diluuio aquarum multarum : ad eum non

appro-

approximabunt.
Tu es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea erue me a circundantibus me.
Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.
Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.
In camo & fræno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.
Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.
Lætamini in Domino & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 37.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.
Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.
Non est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.
Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatæ sunt super me.
Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ: a facie insipientiæ meæ.
Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.
Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.
Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.
Domine, ante te omne desiderium meũ: & gemitus meus a te non est absconditus.
Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumẽ oculorum meorum, & ipsum non est mecum.
Amici mei, & proximi mei ad-

uersum me appropinquaue-
uerunt,& steterunt.
E t qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant, qui quærebant animam meã.
E t qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.
E go autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.
E t factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.
Q uoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.
Q uia dixi: Ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum cõmouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.
Q uoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.
Q uoniam iniquitatem meam annunciabo: & cogitabo pro peccato meo.
I nimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.
Q ui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniã sequebar bonitatem.
N e derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.
Intede in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.
G loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
S icut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 40.

M Iserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.
E t secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.
A mplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.
Q uoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.
T ibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibns tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus coceptus ſum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexiſti: incerta, & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi.

Aſperges me hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt oſſa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis.

Ne proijcias me a facie tua: & Spiritum ſanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam ſalutaris tui: & ſpiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de ſanguinibus Deus, Deus ſalutis meæ: & exultabit lingua mea iuſtitiam tuam.

Domine, labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuam.

Quoniam ſi voluiſſes ſacrificium, dediſſem vtique: holocauſtis non delectaberis.

Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatū Deus nō deſpicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ieruſalem.

Tunc acceptabis ſacrificium iuſtitiæ, oblationes, & holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuum vitulos.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Pſalmus 101.

Domine exaudi orationē meam: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuā a me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt ſicut fumus

dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum vt fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miseebam.

A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut vmbra declinauerũt: & ego sicut fęnum arui.

Tu autem Domine in æternũ permanes: & memoriale tuum in generatione & generationẽ.

Tu exurgens misereberis Siõ: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dominus Siõ: & videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humilium: & non spreuit preces eorum.

Scribantur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.

Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.

Vt annuntient in Sion nomen Domini: & laudem eius in Ierusalem.

In conueniendo populos in vnum: & reges vt seruiant Domino.

Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum; in generatione & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundaſti: & opera manuum tuarum ſunt cæli.

Ipſi peribunt, tu autem permanes: & omnes ſicut veſtimentum veteraſcent.

Et ſicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipſe es, & anni tui non deficient.

Filij ſeruorum tuorum habitabunt: & ſemen eorum in ſæculum dirigetur.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Pſalmus 129.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obſeruaueris domine: Domine quis ſuſtinebit?

Quia apud te propitiatio eſt: & propter legem tuam ſuſtinui te Domine.

Suſtinuit anima mea in verbo eius: ſperauit anima mea in Domino.

Acuſtodia matutina vſque ad nocte: ſperet Iſrael in Domino.

Quia apud Dominum miſericordia: & copioſa apud eum redemptio.

Et ipſe redimet Iſrael: ex omnibus iniquitatibus eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc & ſemper: & in ſæcula, ſæculorum. Amen.

Pſalmus 142.

Domine exaudi orationē meā, auribus percipe obſecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iuſtitia.

Et non intres in iudicium cum ſeruo tuo: quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens.

Quia perſecutus eſt inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obſcuris ſicut mortuos ſæculi: & anxiatus eſt ſuper me ſpiritus meus, in me turbatum eſt cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus ſum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus mea ad te: anima mea ſicut terra ſine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit ſpiritus meus.

Non auertas faciem tuā a me: & ſimilis ero deſcendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane miſericordiā tuā: quia in te ſperaui.

Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis, Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum, Domine, viuificabis me, in æquitate tua.

Educes de tribulatione animā meam: & in miſericordia tua diſperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes, qui tribulant animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona: Ne reminiſcaris, Domine &c. ſupra ante Pſalmos ſub notis poſita. Et ſubiunguntur immediate Litaniæ, quæ habetur in ordinatione Subdiaconi. Cumque in ijs dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Surgit ab accubitu Potifex, & in manum ſiniſtram accipit baculum paſtoralem, & conuerſus ad Electum, dicit.

Vt hunc præſentem Electum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde, dicit.

Vt hunc præſentem Electum bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producendo ſingulis vicibus ſuper Electum manu dextera ſignum crucis; & mox redit ad

accubitum, & perficiuntur Litaniæ, quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad Electum prostratum manentem, dicit.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Hic accipiet benedictionem a Domino.

℟. Et misericordiam a Deo salutari suo.

℣. Memor esto congregationis tuæ.

℟. Quam possedisti ab initio.

℣. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum.

℟. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

℣. Dominus custodiat te ab omni malo.

℟. Custodiat animam tuam Dominus.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.

℟. Et ostende faciem tuam, & salui erimus.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cũ spiritu tuo. Oremus.

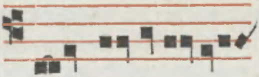
Concede, quæsumus, omnipotẽs Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum; & hunc famulum tuum, quem ad regimen animarũ eligimus, gratiæ tuæ dono prosequere; vt, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen. Oremus.

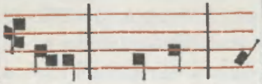
Cunctorum bonorum institutor Deus, qui per Moysen famulum tuum, ad gubernãdas Ecclesias præpositos instituisti, tibi supplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus; vt hũc famulum tuum, quem cõmunis electio famulorum tuorũ Abbatẽ ouium tuarũ esse constituit, protectionis tuæ gratia

munire digneris; ſicque regere ſubditos, commẽdataſque oues cõcedas, vt cum illis omnibus regna cælorũ adipiſcatur; quatenus, te, Domine, opitulante, Apoſtolicis iugiter fultus doctrinis, centeſimo cum fructu lætus introeat portas paradiſi; atque a te, Domine, collaudante audire mereatur, Euge ſerue bone, & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipſe præſtare digneris, qui viuis, & regnas Deus.

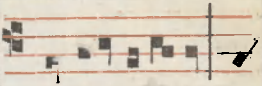
Tum ſurgit Electus, & ante Pontificem genuflectit, & Potifex, extenſis manibus ante pectus, dicit.

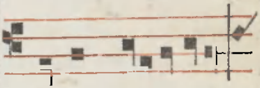
Per omni a ſæcula ſæcu-

lorum. ℟. Amen.

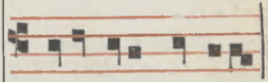
℣. Dominus vobiſcum.

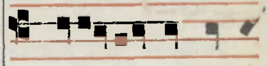
℟. Et cum ſpiritu tu o

℣. Surſum cor da.

℟. Habemus ad Dominum

℣. Gratias agamus Do-

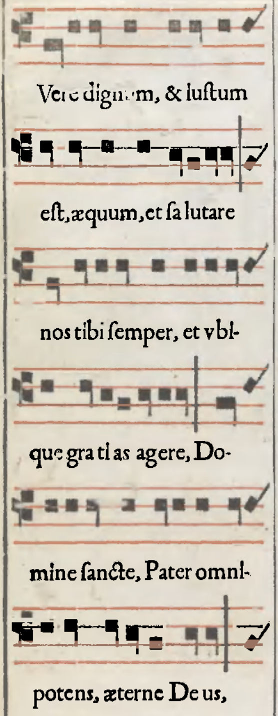

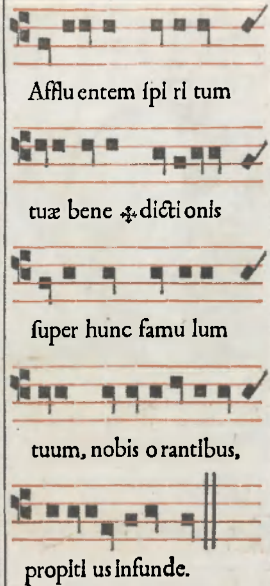
mino Deo noſtro.

℟. Dignum, & iuſtum eſt.
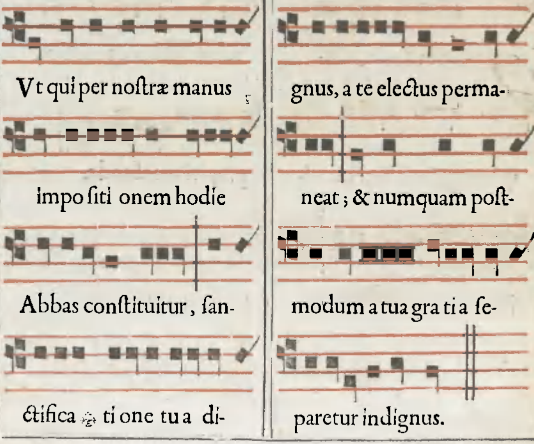
Vere

Hic Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis non disiunctis, super caput Electi; & eas sic tenet, dicens.

Vt qui per noſtræ manus
impo ſiti onem hodie
Abbas conſtituitur, ſan-
ctifica ti one tua di-
gnus, a te electus perma-
neat; & numquam poſt-
modum a tua gra ti a ſe-
paretur indignus.

Hic

Hic pontifex amouet manus de capite Electi, ac eas ante pectus extenſas tenens, dicit.

Suſci pi at, te, Domine,

largiente hodi e in bo-

no opere perſeueranti am,

in aduerſis conſtantiam,

in tribula ti onibus tole-

rantiam, in ieiunijs deſi-

deri um, in impi e ta ti-

bus miſericordiam, in
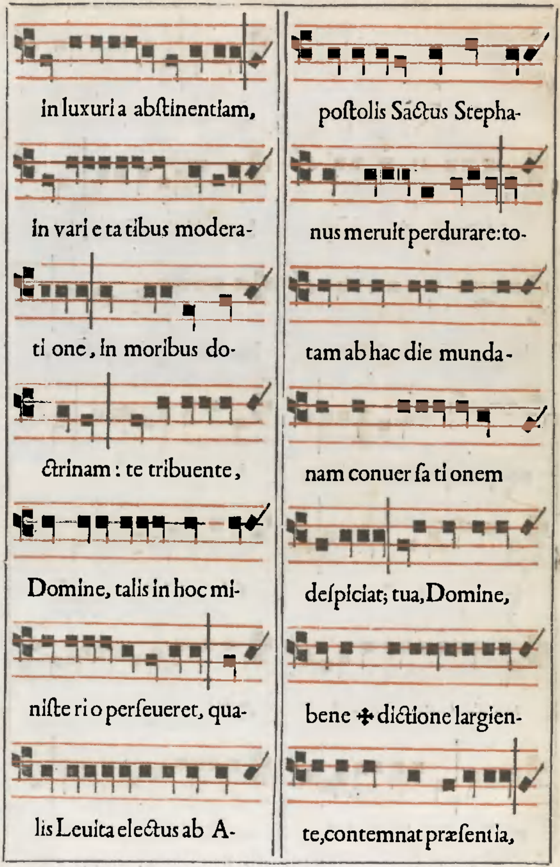
humilitate principatum,

in ſuperbia odium, in
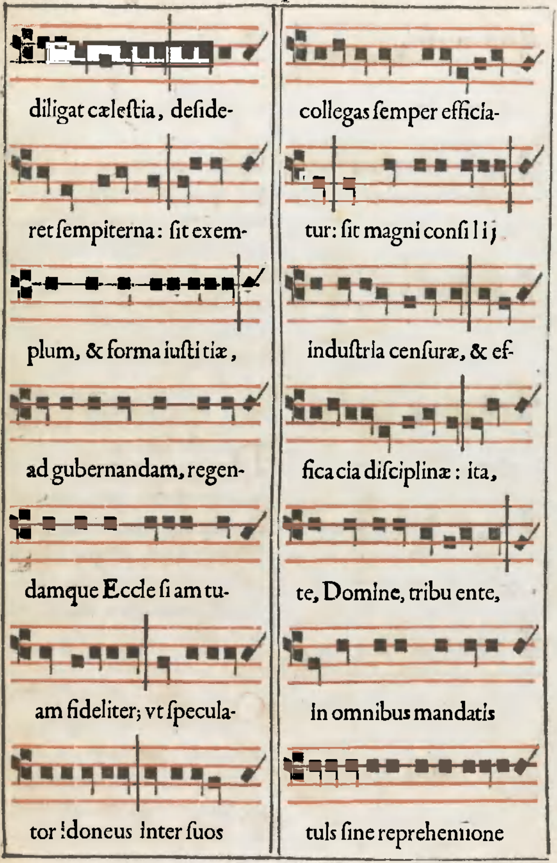
fide dilectionem, in do-

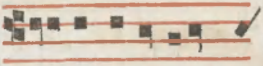
ctrina peruigilantiam, in

caſtitate continenciam,

in luxuri a abſtinentiam,
in vari e ta tibus modera-
ti one, in moribus do-
ctrinam: te tribuente,
Domine, talis in hoc mi-
niſte ri o perſeueret, qua-
lis Leuita electus ab A-
poſtolis Sactus Stepha-
nus meruit perdurare: to-
tam ab hac die munda-
nam conuer ſa ti onem
deſpiciat; tua, Domine,
bene ✠ dictione largien-
te, contemnat præſent ia,

dili-

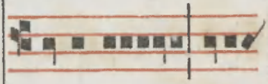

diligat cæleſtia, deſide-
ret ſempiterna: ſit exem-
plum, & forma iuſti tiæ,
ad gubernandam, regen-
damque Eccle ſi am tu-
am fideliter; vt ſpecula-
tor idoneus inter ſuos
collegas ſemper efficia-
tur: ſit magni conſi l i j
induſtria cenſuræ, & ef-
fica cia diſciplinæ: ita,
te, Domine, tribu ente,
in omnibus mandatis
tuis ſine reprehenſione

tibi mundo corde ser-

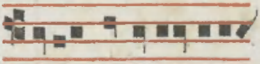
uiens, vt ad brauium su-

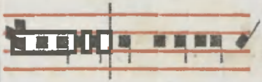
pernæ vocationis, multi-

plicato fænore, cum cen-

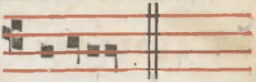
tesimo fructu, coronaque

iu sti ti æ, ad cælestium

thesaurorum dona tua

perueniat.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus intelligi possit. Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde, dicit.

Oremus.

DEus, cui omnis potestas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo prosperũ suæ dignitatis effectum, in qua semper te timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

OMnium, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulo tuo adeptam bene gerere dignitatẽ; & a te sibi præstitã, bonis ope-

ribus

ribus comprobare. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces nostras, quas in cospectu tuæ maiestatis super hunc famulũ tuum fundimus, qui vice tui nominis ad gubernationem ouium tuarum statuitur; vt eum respicere, & interueniente beato N. bene ✠ dicere digneris; & qui ad redemptionem, & protectionem nostram de cælo descendisti, & mundo te verum, & summũ pastorem exhibuisti, dices, Ego sum pastor bonus; te inuocamus, te suppliciter deprecamur; vt huic famulo tuo, quẽ pastoralis officij culmen subire voluisti, tua bonitas adsit, & bene ✠ dictio, omnibus diebus vitæ suæ. Protege eum, Domine, & defende ab omnibus visibiliũ, & inuisibilium aduersitatibus inimicorum; dirige gressus eius in viam pacis, & iustitiæ; & largire tuarum dona virtutum, iustitiã, temperantiam, fortitudinem, prudentiam, caritatem, sobrietatem, patientiam, longanimitatem, costantiam insuperabilem, fidem non fictam, spem inconcussam, mentem deuotam, humilitatem perfectam, intelligentiam rectam, benignitatem, modestiã, vnanimitatem, pacem, concordiam, castitatem, abstinentiam, vigilantiam, discretionem, rectitudinem, scientiam, pietatem, consilium, & in cunctis actibus bonis inuiolatam perseueratiam. Aufer, Domine Iesu Christe, ab eo, quidquid prauum, & distortum est, quidquid saluti cõtrarium, quidquid animæ nociuum; superbiam, iactantiam, vanam gloriam, elationem, & quidquid ad vltimum tibi displicens esse potest. Circumda eum interius, & exterius tuæ protectionis auxilio; vt, te defensore, sit tutus; te protegente, securus; te docente, scius. Ostẽde ei viam, per quam ambulet; tribue ei thesaurum sapientiæ; vt sciat, & habeat vnde noua, & vetera proferat. Fac

eum in omnibus tua ſequi veſtigia, & de ſua miniſtratione gaudium bonum adipiſci; vt poſt huius ſæculi excurſum, cum ante tribunal tuum venerit, cum multiplici fructu animarum, illud ei præmium largiaris cum omnibus, quos tibi præſentabit, quod fidelibus diſpenſatoribus tuis, pro tuo nomine laborantibus in terris, te promiſiſti daturum eſſe in cælis. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus in ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Poſtea ſedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti, & recipienti regulam, dicens.

Accipe regulam a ſanctis Patribus traditam ad regendum, cuſtodiendumque gregem tibi a Deo creditum, quantum Deus ipſe te confortauerit, & fragilitas humana permiſerit. Accipe gregis Dominici paternam prouidentiã, & animarum procuratione, & per diuinæ legis incededo præcepta, ſis ei dux ad cæleſtis hæreditatis paſcua, adiuuante Domino

mino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex; & stans benedicit baculum pastoralem, si non sit benedictus, dicens.

SVstetator imbecillitatis humanæ, Deus, bene ✠ dic baculū istum; & quod in eo exterius designatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illū aqua benedicta. Tum sedens accipit mitram; & stans tradit baculum Abbati coram se genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens.

ACcipe baculum pastoralis officij, quem præferas cateruæ tibi commissæ; vt sis in corrigendis vitijs pie sæuiens; & cum iratus fueris, misericordiæ memor eris.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & benedicit annulum, si non sit benedictus, dicens.

Ore-

Oremus.

CReator, & cōseruator humani generis, dator gratiæ ſpiritualis, largitor æternæ ſalutis; tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam ſuper hunc annulum; vt quicumque hoc ſacroſanctæ fidei ſigno inſignitus inceſſerit, in virtute cæleſtis defenſionis, ad æternam ſibi proficiat ſalutem. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Poſt hæc aſpergit annulum aqua benedicta; ſedet cum mitra, & annulum in digitum annularem dexteræ manus Abbatis immittit, dicens.

ACcipe annulum, fidei ſcilicet ſignaculum; quatenus ſponſam Dei, ſanctam videlicet Eccleſiam, intemerata fide ornatus, illibate cuſtodias.

Tum, depoſita mitra, ſurgit Pōtifex, & ſtas verſus ad illum coram ſe genuflexum, dicit.

Oremus.

TE omnipotens, & piiſsime Domine, deprecamur, hūc famulum tuum propitius intuere; vt gratia tua auxiliante, in ſua, ſubiectorumque cōuerſatione præcepta ſanctæ regulæ efficaciter ſtudeat adimplere, vt vna cum commiſſo ſibi grege perpetua potiatur beatitudine. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad oſculum pacis. Idem faciunt Aſsiſtentes. Tum ſurgens Pontifex accedit ad altare, ſi Miſſa legitur; ſi vero cantatur, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtoriū, & ibi proſequitur Miſſam vſq. ad Offertorium, incluſiue. Abbas autē redit cū Aſsiſtentibus ad capellā ſuam, & ibi in altari ſuo ſimiliter Miſſam proſequitur vſque ad Offertorium, incluſiue; quo dicto, Pontifex ſedet ante altare in faldiſtorio cū mitra, & Abbas ante eum medius inter Aſsiſtentes reducitur, & coram eo genuflexus, offert ei duo intortitia accenſa, duos panes, & duo barilia vino plena, & Pontificis prædicta recipientis manum reuerenter

osculatur; deinde surgit Abbas; Pontifex vero lauat manus, & accedit ad altare, ac prosequitur Missam; Abbas vero ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco conuenienti; medius inter Assistentes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quæ nõ proferet. Pro Abbate benedicto, cum secreta diei sub vno Per Dominum, per Pontificem dicitur.

Secreta.

MVnera, nostra, quæsumus, Domine, suscipe placatus; & hunc famulum tuum semper, & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Per Abbatem dicitur.

Secreta.

MVnera, quæsumus, Domine, suscipe placatus; & me famulum tuum semper, & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicta oratione, Domine Iesu Christe, qui &c. per Pontificem, & Abbatem, Abbas accedit ad altare, ad dexteram Pontificis, & ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati dicens.

Pax tecum.

Cui Abbas respondet.

Et cum spiritu tuo.

Et redit ad suum scabellum, & dat pacem Assistentibus suis, primum seniori, tum alteri, singulis dicens.

Pax tecum.

Et illi respondent.

Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Pontifex se de corpore, & sanguine, quẽ totum sumere debet, communicauerit, & antequam se purificet, communicat Abbatem genuflexum de corpore tan-

tum. Tum Pontifex, accepta mitra, lauat manus; & prosequitur Missam vsque ad finem, & dat benedictionem solemnem vt supra. Abbas etiã in scabello suo Missa perficit. Postcomunio, quæ dicitur sub vno Per dominum cũ Postcomunione diei per Pontificem.

Postcommunio.

HAec nos communio, Domine, purget a crimine; & hunc famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Per Abbatem dicitur.

Postcommunio.

HAec nos, communio Domine, purget a crimine; & me famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Pontifex in fine dat benedictionem solemnem, qua data, si Abbas est de mitra, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Pontifex cum mitra in eo sedet. Abbas vero biretum in capite tenens, coram eo genuflectit. Tunc Pontifex, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, a qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentum, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Abbatis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens.

IMponimus, Domine, capiti huius famuli tui Abbatis galeam munitionis, & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; &, te ei largiente gratiam, impugnator eorũ robustus existat, qui Moysi famuli tui faciẽ ex tui sermonis consortio decoratã, lucidissimis tuæ claritatis, ac veritatis cornibus insignisti, & capiti Aaron Pontificis tui tiarã imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra deposita, & eas benedicit, dicens. Oremus.

OMnipotens creator, qui homini ad imaginem tuã condito, manus discretionis insignitas, tamquam organum intelligentiæ, ad recte operandum dedisti, quas seruari mundas præcepisti; vt in eis anima digne portaretur, & tua in eis digne consecrarentur mysteria, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc

tegumenta; vt quicumque ministrorum tuorum, sacrorum Pontificum, his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis, quam operis ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Deinde, accepta mitra, sedet, & imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens.

Circumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de cælo descendit, vt quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionẽ, oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetrauit, sic & iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiæ tuæ benedictionẽ impetrare mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui in similitudinem carnis peccati, tibi pro nobis obtulit semetipsum.

℟. Amen.

Et statim imponit ei annulũ. Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem datam, posita sunt, prætermittuntur. Tum Pontifex mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit in monasterio Abbatis, ducit illũ etiã mitrã in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum; & statuẽs eum in sede prædecessoris sui, & dans ei baculum pastoralem in manu sinistra, dicit.

Accipe plenam, & liberam potestatem regendi hoc monasterium, & congregationem eius, & omnia quæ ad illius regimen interius, & exterius, spiritualiter, & temporaliter pertinere noscuntur.

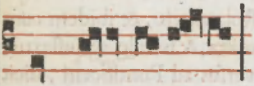
Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex statuit illum in faldistorio, quo ipse vsus est, ante medium altaris posito, dicens.

Sta in iustitia, & sanctitate, & tene locum a Deo tibi

dele-

delegatum; potens eſt enim Deus, vt augeat tibi gratiam ſuam.

Et Abbas, ſi non ſit de mitra, biretum ſibi ipſi reponit. Deinde Pontifex ſtans a dexteris Abbatis, verſus ad altare, mitra depoſita, incipit hymnum, ſchola, vel clericis proſequentibus.

Te D eum lau damus.

& manet ſine mitra apud ſedem vſque ad finem hymni.

Dicto primo verſu, ſurgit Abbas, ſi ſit de mitra, & circuiens per Eccleſiam, aſſociatus a ſuis Aſsiſtentibus cũ mitris, benedicit populo rediens ad ſedem, ſeu faldiſtorium, in quo ſedet; & ſi ſit in ſuo monaſterio, recipit omnes monachos ſuos ad manus, & oris oſculum, qui tamẽ omnes prius ei reuerentiam exhibeant. Si vero non ſit de mitra, manet ſedens in ſede, ſeu faldiſtorio, cooperto capite a principio hymni prædicti vſque ad illius finem, & recipit omnes monachos ſuos ad oſculum, vt ſupra. Finito hymno, Pontifex ſtans ſine mitra, a dexteris Abbatis cum mitra, ſi ſit de mitra, alioquin cum bireto, ſedentis, dicit ſuper eum.

℣. C onfirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

℟. A templo ſancto tuo, quod eſt in Ieruſalem.

℣. S aluum fac ſeruum tuum, Domine.

℟. D eus meus ſperante in te

℣. E ſto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. N ihil proficiat inimicus in eo.

℟. E t filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. D omine, exaudi orationem meam.

℟. E t clamor meus ad te veniat.

℣. D ominus vobiſcum.

℟. E t cum ſpiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super hunc famulum tuu spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cælesti munere ditatus, & tuæ maiestatis gratiam possit acquirere, & bene viuendi aliis exemplum præbere. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Euangelij altaris, apud quem stant Assistetes cum mitris. Abbas vero, si sit de mitra, surgit cum mitra, & baculo pastorali, & accedens ante medium altaris, populo solemniter benedicit, dicens.

Sit nomen &c.

Postea accedit ad cornu Epistolæ altaris, & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, versus ad Pontificem, dicit cantando, Ad multos annos.

Sive-

Si vero non ſit de mitra, omiſſa benedictione, dicit.

Ad multos annos. vt ſupra dictum eſt; quo dicto, Pontifex recipit eum ſurgentem ad oſculum pacis. Idem faciunt Aſſiſtentes, qui deinde Abbate Euangelium ſancti Ioannis, In principio erat verbum &c. dicentem, inter ſe medium ad eius capellam reducunt, cum mitra, ſi ea vtitur, & baculo paſtorali incedentem. Pontifex vero pacis oſculo, vt præmittitur, Abbati dato, dicit ſubmiſſa voce.

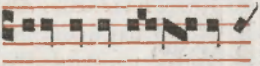
Dominus vobiſcum.

Initium ſancti Euangelij ſecundum Ioannem. ſignat altare, & ſe; & apud ſedem, vel faldiſtorium deponit ſacras veſtes. Quibus depoſitis, Abbas Pontifici, & Aſsiſtentibus, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

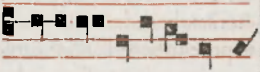
DE BENEDICTIONE Abbatis auctoritate ordinarii.

Benedicẽdus Abbas, ſi nõ ſit prouiſus a ſede Apoſtolica, ſed per Ordinarium ſuum, aut eius auctoritate benedicitur, die ſtatuto pro eius benedictione, ordinantur omnia, quæ ſupra in benedictione Abbatis, auctoritate Apoſtolica, poſita ſunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta; & ſedet cum mitra in faldiſtorio, ante medium altaris præparato. Electus vero in ſua capella indutus amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali, ac ſandalijs, ſi illis ex priuilegio vti poſsit, & Miſſa legenda ſit, ducitur medius inter duos Abbates Aſsiſtentes, ſuperpelliceo, ſtola, pluuiali, & mitra indutos, ſi ſint ad hoc priuilegiati, coram Pontifice; cui facta reuerentia debita, Electus proſternit ſe in terram, ante medium altaris; &

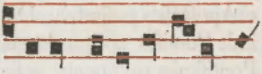
Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Cōfirma hoc De us, quod

o peratus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

Qua finita, incipit, & dicit cum Aſsiſtentibus vſque ad finem Pſalmum ſequentem; quo incepto, ſedet cum mitra.

Pſalmus. 67.

EXurgat Deus, & diſsipetur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum a facie eius.

Sicut deficit fumus, deficiant: ſicut fluit cera a facie ignis, ſic pereat peccatores a facie Dei.

Et iuſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Deo, pſalmum dicite nomini eius: iter facite ei, qui aſcendit ſuper occaſum, Dominus nomen illi.

Exultate in conſpectu eius, turbabuntur a facie eius: patris orphanorum, & iudicis viduarum.

Deus in loco ſancto ſuo: Deus qui inhabitare facit vnius moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine, ſimiliter eos qui exaſperant qui habitant in ſepulcris.

Deus cum egredereris in conſpectu populi tui: cum pertranſires in deſerto.

Terra mota eſt, etenim cæli diſtillauerunt a facie Dei Sinai: a facie Dei Iſrael.

Pluuiam voluntariam ſegregabis Deus hæreditati tuæ, & infirmata eſt: tu vero perfeciſti eam.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi Deus.
Dominus dabit verbum euagelizantibus: virtute multa.
Rex virtutũ dilecti dilecti: & speciei domus diuidere spolia.
Si dormiatis inter medios cleros pennæ columbæ deargentatæ: & posteriora dorsi eius in pallore auri.
Dum discernit cælestis reges super eam, niue dealbabuntur in Selmon: mons Dei, mons pinguis.
Mons coagulatus, mons pinguis: vt quid suspicamini montes coagulatos?
Mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.
Currus Dei decem millibus, multiplex millia lætantiũ: Dominus in eis in Sinai in sancto.
Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus.
Etenim non credentes: inhabitare Dominum Deum.
Benedictus Dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.
Deus noster Deus saluos faciendi: & domini domini exitus mortis.
Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis.
Dixit Dominnus ex Basan conuertam: conuertam in profundum maris.
Vt intingatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.
Viderũt ingressus tuos Deus: ingressus Dei mei regis mei, qui est in sancto.
Præuenerunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuẽcularum tympanistriarũ.
In Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel.
Ibi Beniamin adolescentulus: in mentis excessu.
Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, & principes Nephthalim.
Manda Deus virtuti tuæ: con-

firma hoc Deus, quod operatus es in nobis.
A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.
Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.
Dissipa gentes, quæ bella volunt, venient legati ex Aegypto: Aethiopia præuenient manus eius Deo.
Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.
Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad orientem.
Ecce dabit voci suæ vocē virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.
Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutē, & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen. Deinde repetitur Antiphona. Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad Electum, dicit.
℣. Saluum fac seruum tuum Domine.
℞. Deus meus sperātem in te.
℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.
℞. Et de Sion tuere eum.
℣. Memor esto congregationis tuæ.
℞. Quam possedisti ab initio.
℣ Domine, exaudi orationem meam.
℞. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum, & super congregationes illi commissas spiritum gratiæ salutaris; &, vt in veritate tibi placeat, perpetuum ei rorem benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Oremus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando

præ-

præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde surgit Electus, & vna cum Assistetibus coram Pontifice genuflectit; & prior Assistentium dicit Pontifici.

ADest Reuerendissime pater, Electus monasterij N. quem ad vestram Reuerendissimam Paternitate ex parte conuentus eiusdem monasterij duximus præsentadum, humiliter postulantes a vobis, vt ipsum in Abbate dicti monasterij dignemini ordinare.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens.

Scitis illum esse dignum?

℟. Scimus, & testificamur ipsum dignum esse.

Interrogatio.

Fuit eius electio canonice, & concorditer celebrata?

℟ Fuit.

Pontifex, dicit.

Deo gratias.

Quo dicto, surgunt omnes, & sedent in suis scabellis, & Pontifex prosequitur examen, dicens. Antiqua sanctorum Patrum &c. & omnia alia fiunt, prout supra in benedictione Abbatis Auctoritate Apostolica posita sunt. Finito examine, & manu Pontificis per Electum osculata, idem Electus ante Pontificem genuflexus, coram se tenens cædulam scriptam, & suo pendenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis iuramentum Pontifici, ordinario suo, præstat, in hunc modum.

EGo N. monasterij N. ordinandus Abbas promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemni fratrum congregatione, fidelitatem, dignamque subiectionem, obedientiam, & reuerentiam matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam cuius iurisdictioni ordinariæ subiectus existit.

Tibique N. Domino meo, eiusdem Ecclesiæ Patriarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, & successoribus tuis,

secundum sacrorum Canonum instituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euageliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte eiusdem libri Electo versa, quem ipse Electus, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum cædulam ipsam Pontifici tradit; qui illa recepta, & mitra deposita, surgit; & facit Confessionem; & proceditur in omnibus, & per omnia, prout supra ordinatum est.

DE BENEDICTIONE Abbatissæ.

ELecta in Abbatissam, & confirmata, benedici debet in die Dominico, vel alijs, quibus consecrantur virgines si non est prius consecrata, & velata; alioquin fieri potest qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus Pontificalibus ornamentis, apud altare maius paratum, cum sua credentia, & rebus consuetis procedit in Missa vsque ad Alleluia, si dicitur; siue vltimum versum Tractus, vel Sequetiæ exclusiue. Interim, Electa in veste sua audiat Missam in choro, quæ dici debet de die, cũ Collecta pro Electa, sub vno Per Dominũ, & Pontificem celebratem.

Oratio.

DA, quæsumus, Domine, huic famulæ tuæ, quã virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis cõsummatum effectum, & vt perfectam tibi offerat plenitudinẽ, initia sua perducere mereatur ad finem. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Dicto Graduali, seu Tractu, vel Sequentia, vsque ad vltimũ versum exclusiue, Pontifex i

accedit

accedit ad faldiſtorium ante medium altaris, & ibi ſedet cũ mitra. Electa vero e monaſterio egreſſa, aſſociata a duabus matronis ſenioribus, ac velo ante faciem demiſſo, Pontifici præſentata, coram eo genuflexa, in manibus habens cedulam ſcriptam, & ſuo pedenti ſigillo ſigillatam, debitæ fidelitatis iuramentum præſtat Pontifici, ſuo ordinario, in huc modum.

EGo N. monaſterij N. ordinanda Abbatiſſa, promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac ſolemni ſororum congregatione, fidelitatem, dignamque ſubiectionem, obedientiam, & reuerentiam matri meæ Eccleſiæ N. nominando Eccleſiam, cuius iuriſdictioni ordinariæ ſubiecta exiſtit. Tibique N. Domino meo, eiuſdem Eccleſiæ Patriarchæ, vel Archiepiſcopo, aut Epiſcopo, & ſucceſſoribus tuis, ſecundum ſacrorum Canonũ inſtituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euãgeliorum quem Pontifex ſuper genua

ſua tenet apertum, inferiori parte eiuſdem libri Electæ verſa, quem ipſa Electa, ambabus manibus ſupra ſcripturam poſitis, tangit, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum cædulam ipſam Pontifici tradit, qui ſurgit cum mitra, & ſuper faldiſtorium procumbit. Electa vero proſternit ſe ſuper tapete ad eius ſiniſtram; & chorus dicat Litanias in quibus cum dictum fuerit

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit cum mitra, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, verſus ad Electam, dicit.

VT hanc præſentem Electam bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde dicit.

Vt hanc præſentem Electam bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tum iterum procumbit, & perficiuntur Litaniæ; quibus finitis, ſurgit Pontifex, Electa adhuc proſtrata manente; & ſtans verſus ad illam, depoſita mitra, dicit.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluam fac ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus ſperatem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eam.

℣. Hæc accipiet benedictionē a Domino.

℟. Et miſericordiam a Deo ſalutari ſuo.

℣. Memor eſto congregationis tuæ.

℟. Quam poſſediſti ab initio.

℣. Dominus cuſtodiat introitum, & exitum tuum.

℟. Ex hoc nunc, & vſque in ſæculum.

℣. Dominus cuſtodiat te ab omni malo.

℟. Cuſtodiat animam tuam Dominus.

℣.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.
℟. Et ostende faciem tuam, & salui erimus.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

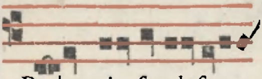
Oremus.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum; & hanc famulam tuam, quam ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono prosequere; vt, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Christum Dominum nostrum.
℟. Amen.

Oremus.
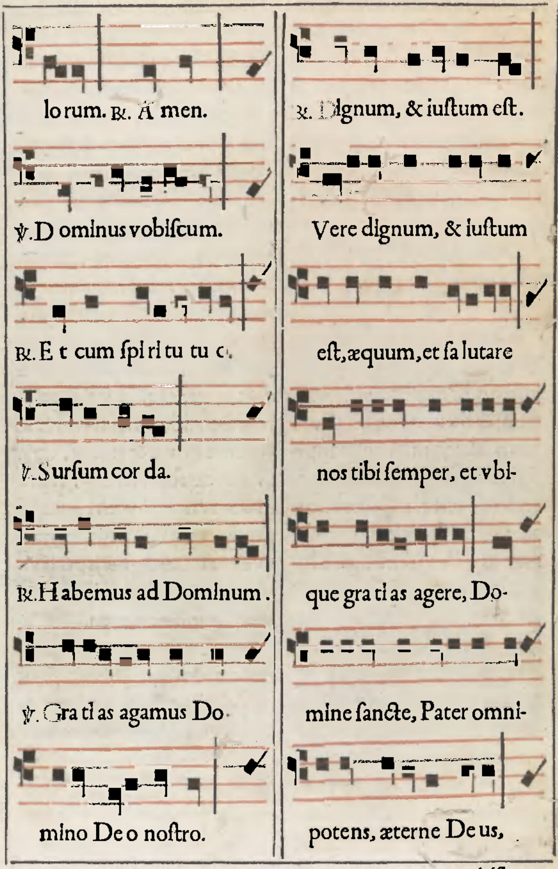
Cunctorum bonorũ institutor Deus, qui per Moysen famulum tuum, ad gubernandas Ecclesias præpositos instituisti, tibi supplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus, vt hanc famulam tuam, quam communis electio famularum tuarũ Abbatissam ouium tuarum esse constituit, protectionis tuæ gratia munire digneris; sicque regere subditas, commendatasque oues concedas, vt cum illis omnibus regna cælorum adipiscatur; quatenus, te, Domine, opitulante, Apostolicis iugiter fulta doctrinis, centesimo cum fructu læta introeat portas paradisi; atque a te, Domine, collaudate audire mereatur, Euge serue bone, & fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse præstare digneris, qui viuis, & regnas Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

His dictis, Electa surgit, & ante Pontificem genuflectit, qui prosequitur, manus ante pectus extensas tenens, dicens.

Per omnia sæcula sæcu-

lorum

lo rum. ℞. A men.
℣. Dominus vobiſcum.
℞. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℞. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,

Afflu entem ſpi ri tum

tuæ bene✠ dicti onis

ſuper hanc famu lam

tuam, nobis o rantibus,

propiti us infunde.

Pontifex imponit ambas manus extenſas, digitis tamen non diſiunctis, ſuper caput Electæ, & eas ſic tenet, proſequendo.

Et quæ per noſtræ manus

impo ſi ti onem hodi e

Abbatiſſa conſtituitur,

ſancti ✠ fi ca ti one tu a

digna, a te electa perma-

neat; & numquam poſt-

modum a tua gra ti a ſe-

paretur indigna.

Pontifex amouet manus de capite Electæ, proſequens, ante pectus eas extenſas tenens.

Suſci pi at, te, Domine,

largiente, hodi e in bo-

no opere perſeueranti am,
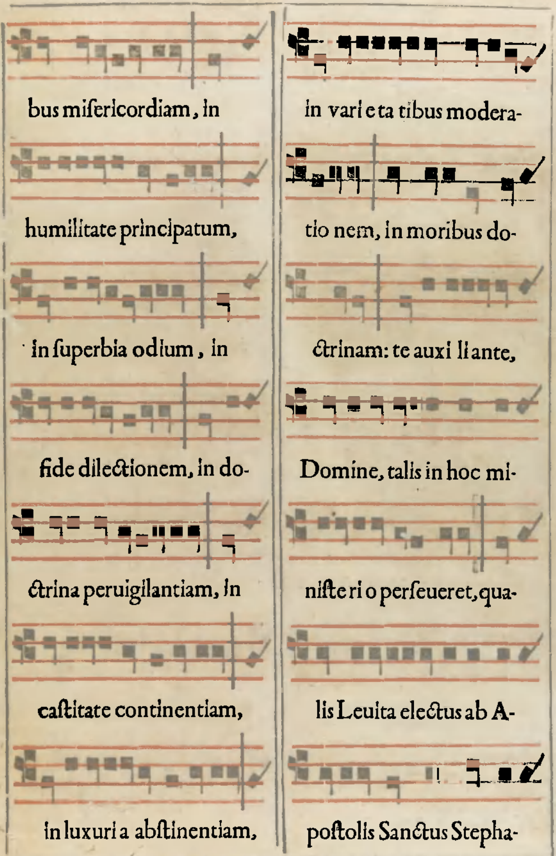
in aduerſis conſtantiam,
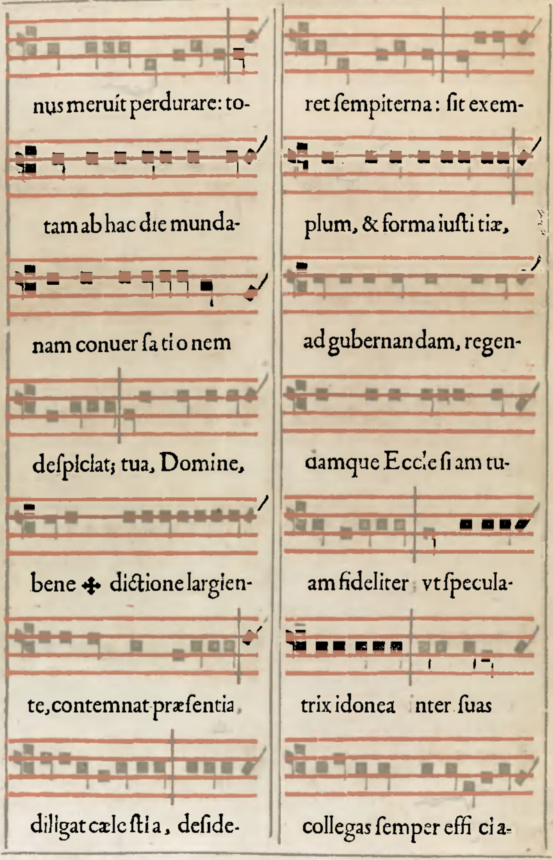
in tribula ti onibus tole-

rantiam, in ieiunijs deſi-
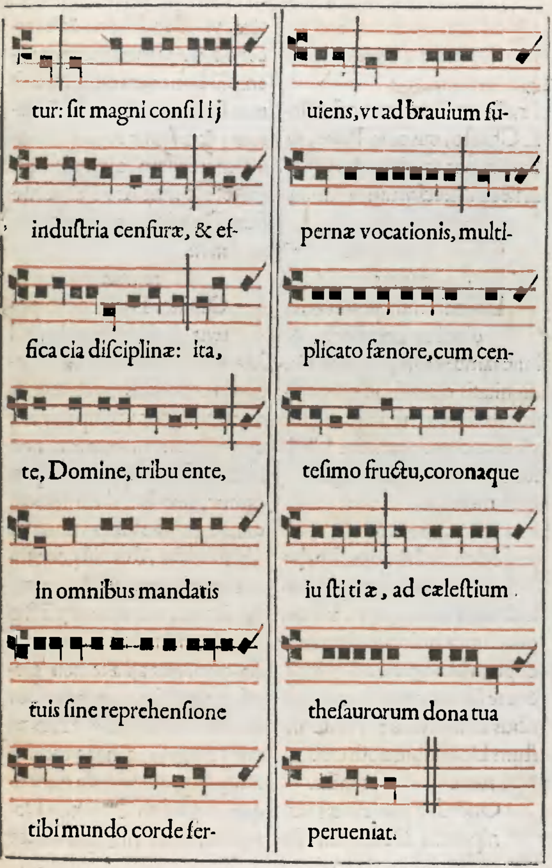
deri um, in impi e ta ti-

bus

bus misericordiam, in
humilitate principatum,
in superbia odium, in
fide dilectionem, in do-
ctrina peruigilantiam, in
castitate continentiam,
in luxuri a abstinentiam,
in vari e ta tibus modera-
tio nem, in moribus do-
ctrinam: te auxi li ante,
Domine, talis in hoc mi-
nisteri o perseueret, qua-
lis Leuita electus ab A-
postolis Sanctus Stepha-

nus meruit perdurare: to-
tam ab hac die munda-
nam conuer ſa ti o nem
deſpiciat; tua, Domine,
bene ✠ dictione largien-
te, contemnat præſentia,
diligat cæleſtia, deſide-
ret ſempiterna: ſit exem-
plum, & forma iuſti tiæ,
ad gubernandam, regen-
damque Eccleſiam tu-
am fideliter vt ſpecula-
trix idonea inter ſuas
collegas ſemper effi cia-

tur

tur: ſit magni conſi l i j
induſtria cenſuræ, & ef-
fica cia diſciplinæ: ita,
te, Domine, tribu ente,
In omnibus mandatis
tuis ſine reprehenſione
tibi mundo corde ſer-
uiens, vt ad brauium ſu-
pernæ vocationis, multi-
plicato fænore, cum cen-
teſimo fructu, coronaque
iu ſti ti æ, ad cæleſtium
theſaurorum dona tua
perueniat.

Quod sequitur dicit plane, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum ℟ Amen.

Tum Pontifex adhuc sine mitra, vt supra, stans dicit.

Oremus.

DEus, cui omnis potestas, & dignitas famulatur, da huic famulæ tuæ prosperũ suæ dignitatis effectũ, in qua semper te timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

OMnium, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulæ tuæ adeptam bene gerere dignitatẽ; & a te sibi præstitã, bonis operibus comprobare. Per Christum Dominum nostrum. ℟ Amen.

Oremus.

COncede, quæsumus, omnipotens Deus, famulæ tuæ, vt ostendendo, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplũ bonorum operum animas suarum instruat subiectarum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijssimo pastore percipiat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, qui sororem Moysi Mariam præeuntem cum cæteris mulieribus inter æquoreas vndas cum tympanis, & choris lætam ad littus maris venire fecisti, te supplices deprecamur, pro hac fideli famula tua, quæ hodie super vniuersas sibi subditas Abbatissa constituitur; vt ita monastica, vel canonica norma tueatur cũctas famulas tuas, sibi commissas, quatenus ad æternam gloriã, te auxiliãte, cum omnibus illis introeat læta, ibiq. exultans cum Angelis, canens cantica noua, sequatur agnum quocũque ierit, Iesum Christum Dominum nostrum, qui tecum

viuit,

viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Abbatissæ coram se genuflexæ in manibus regulam, dicens.

Accipe regulam a sanctis Patribus traditam ad regendum, custodiendumque gregem tibi a Deo commissum, quantum Deus ipse te confortauerit, & fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Dominici maternam prouidentiam, & animarum procurationem; & per diuinæ legis incedendo præcepta, sis ei dux ad cælestis hæreditatis pascua, adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Deinde, si prius, dum erat monialis, non fuit velata, Pontifex, deposita mitra, surgit, & benedicit velum, quod per vnum ex ministris coram eo tenetur, dicens.

O re-

Oremus.

SVppliciter te, Domine, rogamus, vt super hanc vestem ancillæ tuæ capiti imponendam, bene ✠ dictio tua benigna descendat; & sit vestis hæc benedicta, consecrata, immaculata, & sancta. Per Christum Dominum nostrū. ℟. Amen.

Oremus.

CAput omnium fidelium, Deus, & totius corporis saluator, hoc operimentum velaminis, quod famula tua propter tuum, tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suo capiti est impositura, dextera tua sancti ✠ fica; & hoc, quod per illud mystice datur intelligi, tua semper custodia, corpore pariter, & animo incontaminato custodiat; vt, quando ad perpetuam Sanctorum remunerationem venerit, cū prudētibus & ipsa virginibus præparata, te perducēte, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit velum ipsum aqua benedicta; tum sedens,

acce-

accepta mitra, imponit illud super caput Abbatissæ, ita vt depedeat super scapulas, & ante pectus, & vsque ad oculos, sic dicens.

ACcipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundu contepsisse, & te Christo Iesu veraciter, humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse, qui te ab omni malo defendat, & ad vita perducat æternam. ℞. Amen. Si vero Abbatissa prius velata fuit, omittuntur prædicta. His finitis, surgunt omnes, & Pontifex procedit in Missa, quam Abbatissa in loco ad partem audit.

Incepto a choro Offertorio, & per Pontificem lecto, sedet Potifex in faldistorio ante medium altaris, accepta mitra; & Abbatissa, præcedetibus eam duobus famulis duo intortitia accensa portantibus, venit de loco suo, associata a duabus matronis, & cora Pontifice genuflectit; ac ei succesiue dicta duo intortitia offert, & Potificis ea recipientis manu osculatur; tu ad locu suu reuertitur.

Ponti-

Pontifex vero manus lauat, surgit deposita mitra, & Missam prosequitur.

Secreta.

OBlatis hostiis, quæsumus, Domine, præsenti famulæ tuæ perseuerantiam perpetuæ virginitatis accommoda; vt apertis ianuis, summi regis aduentu, regnum cæleste cum lætitia mereatur intrare. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postquam Potifex se communicauerit, Abbatissam comunicet. Tum, accepta mitra, lauat manus; deinde prosequitur Missam vsque ad benedictionem exclusiue.

Postcommunio.

REspice, Domine, famulæ tuæ tibi debitam seruitutem, vt inter humanæ fragilitatis incerta, nullis aduersitatibus opprimatur, quæ de tua protectione confidit. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicto. Ite missa est, vel, Benedicamus Domino, & Placeat &c.

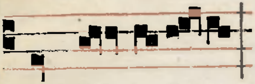
Pontifex cum mitra intronizat Abbatissam in sede, & si sit in proprio monasterio, dicit.

ACcipe plenam, & liberam potestatem regendi hoc monasterium, & congregationem eius, & omnia, quæ ad illius regimen interius, & exterius, spiritualiter, & temporaliter pertinere noscuntur.

Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex dicit.

STa in iustitia, & sanctitate, & tene locum a Deo tibi delegatum; potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam.

Tunc Pontifex stans a dexteris Abbatissæ, versus ad altare, mitra deposita, incipit cantando, schola prosequente: hymnum.

Te Deum laudamus.

Et dicitur totum; & Pontifex manet ſine mitra apud ſedem vſque ad fine hymni. Interim dum catatur hymnus, Abbatiſſa reuertitur ad monaſteriũ, aſſociata, vt ſupra, & a monialibus ſenioribus excipitur intra portam, atque ad chorum perducitur, vbi moniales omnes faciunt ei reuerentiam, ſingulariter genuflexæ ante illam, & recipiuntur ab ea benigne ad oſculum. Finito hymno, Pontifex ſtans ſine mitra, ſedente Abbatiſſa in ſede ſua in choro, ſuper eam dicit verſus.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

℟. A templo ſancto tuo, quod eſt in Ieruſalem.

℣. Saluam fac ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣ Eſto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

FAmulam tuam, Domine, cuſtodia muniat pietatis, vt virginitatis ſanctæ propoſitũ, quod, te inſpirante, ſuſcepit, te protegente, illæſum cuſtodiat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex, aſſumpta mitra, benedicit ſolemniter populo, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Et benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE BENEDICTIONE, & conſecratione virginum.

BEnedictio, & conſecratio virginum fieri debet in Epiphania Domini, vel in Albis Paſchalibus, aut in Natalitijs Apoſtolorum, ſeu in Dominicis diebus. Die vero præcedenti, hora veſpertina, vel etiam mane, antequam Potifex ad Miſsa ſe paret, in loco conuenienti, præſentantur ei virgines benedicendæ; qui de earum ætate, & propoſito ſingulariter ſingulas, videlicet, an annum vigeſimum quintum compleuerint, ſi voluntatem, & propoſitum ſeruandæ virginitatis habeant, diligenter inquirit; & inſuper ſeorſum cum qualibet de vita, & conſcientia, & carnis integritate. Quo facto ſuper altari in cornu Epiſtolæ locantur pro virginibus benedicendis veſtes, vela, annuli, & torques, ſiue coronæ, tempore ſuo virginibus tradenda. Deputatur paranymphæ Matronę ſeniores & propinquæ earu, quæ virgines aſſociatur, & præcedut, collocant, ac deducunt ad Pontificem, & reducunt. Ordinatur etiam in Eccleſia papilio, aut alius locus conueniens paratur, in quo virgines ipſæ conueniunt, & ſuo tempore ſe veſtiunt benedictis veſtibus. Poſt hæc, hora cogrua, Pontifex paratus omnibus Potificalibus paramentis, procedit more conſueto ad Miſſam, & in ea vſque ad Alleluia, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequentiæ excluſiue.

Miſſa dicitur de die, cum Collecta pro virginibus, ſub vno Per Dominum.

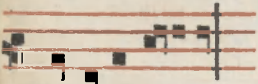
Oratio.

DA, quæſumus, Domine, his famulabus tuis, quas virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis conſummatum effectu; &, vt perfectam tibi offerant plenitudinem, initia ſua perducere mereantur ad finem. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtu

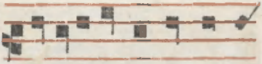
filium

filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

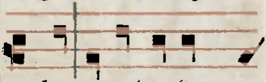
Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia vſque ad vltimum verſum excluſiue, Pontifex ſedet cum mitra ſuper faldiſtorium, ante medium altaris præparatum. Virgines vero in veſtibus, quibus in monaſterio vſæ ſunt, ſine velis, ſine mantellis, & ſine cucullis e monaſterio egreſſæ, aſſociatæ ſingulæ a duabus matronis ſenioribus, & propinquis, ac velis ante faciem demiſsis, Eccleſiam ingrediuntur; & Archipresbyter ſuperpelliceo, & pluuiali indutus cantat, competeti voce, hanc Antiphonam.

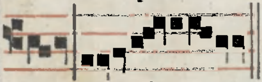
Pru den tes vir gi nes

aptatæ veſtras lampa-

des: ecce ſponſus

venit, exi te obu iam ei.

Virgines vero audientes voce Archipresbyteri, & accendentes cereos ſuos progrediuntur binæ, & binæ. Archipresbyter vero precedes ſtatuit eas extra choru, vt facies ad altare maius vertant, & Pontificem coram altari ſedentem poſsint videre, & ipſe eas. Tunc idem Archipresbyter in parte virginum ſtans, dicit competenti voce, in tono lectionis, ad Pontificem, virginibus genuflectentibus.

REuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt has præſentes virgines dignemini benedicere, & conſecrare, ac Domino noſtro Ieſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſare.

Pontifex interrogat dicens.

Scis illas dignas eſſe?

Reſpondet Archipresbyter.

Quantum humana fragilitas noſſe ſinit, credo, & teſtificor illas dignas eſſe.

Tunc Pontifex adhuc ſedens cum mitra, dicit ad circumſtantes.

AVxiliante Domino Deo, & Saluatore noſtro Ieſu Chriſto, eligimus has præſentes virgines benedicere, et cõſecrare, ac Domino noſtro Ieſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſare.

Deinde Pontifex vocat virgines in cantu, dicens.

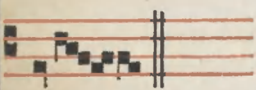
Veni te.

Virgines reſpondent.

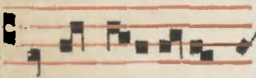
Et nunc ſequimur.

Surgentes mox ſeriatim veniunt vſque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes. Tunc Pontifex eas ſecundo altius vocat in cantu, dicens.

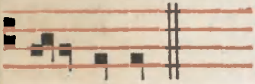

Ve ni te.

Virgines ſurgentes reſpondẽt ſimiliter in cantu, dicentes.

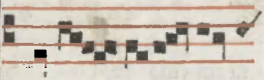

Et nunc ſequimur in

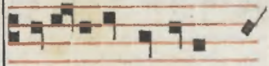

to to corde.

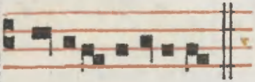
Deinde vſque ad mediũ chori procedunt, & ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio altius vocat eas in cantu, dicens.

Ve ni te fi li æ,

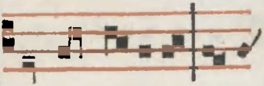

au dite me, timorem

Domi ni docebo vos.
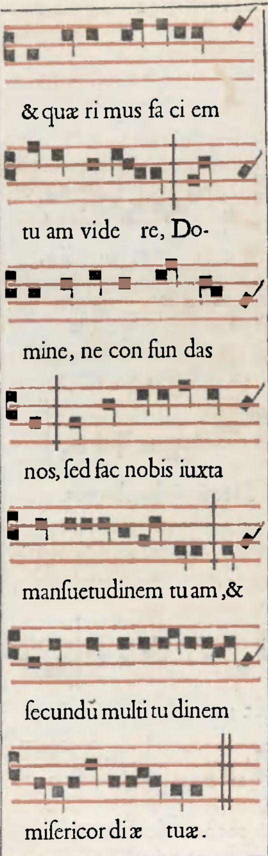
Virgines vero ſurgentes reſpõdent cantantes Antiphonam.

Et nunc ſequimur in

to to corde, timemus te

Et præmiſſa cantātes virgines, magis appropinquantes, aſcendunt in Presbyterium; vbi omnes coram Pontifice genufle-ctunt: & capita profunde, quaſi vſque ad terram, inclinant. Deinde ſingulæ ſucceſsiue caput aliquantulu erigentes, cantant etiam hunc verſum.

SVſcipe me, Domine, ſecundum eloquium tuum; vt non dominetur mei omnis iniuſtitia.

Quo per ſingulas dicto, ſurgut omnes: & a matronis prædictis ſeriatim ordinantur, ſtantes ibidem in modum coronæ cora Pontifice, congruo tamen ſpatio diſtantes ab eo. Tunc Pontifex hortatur illas publice ad amplectendum, & ſeruandum ſanctæ virginitatis propoſitu; & mox interrogat eas palam, & communiter, dicens.

Vultis in ſanctæ virginitatis propoſito perſeuerare?

Et ſingulæ reſpondent.

Volumus.

Tuc vnaquæque ſigillatim genuflectit coram eo, & immiſsis

manibus iunctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet, dicens.

Promittis te virginitatem perpetuo seruare?

Respondet illa.

Promitto.

Et Pontifex dicit.

Deo gratias.

Illa vero osculatur manus Pontificis, surgitque, & ad suum locum reuertitur, & genuflectit. Omnibus autem sic per ordinem expeditis, & ad sua loca reuersis, & genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens.

Vultis benedici, & consecrari, ac Domino nostro Iesu Christo, summi Dei filio desposari?

Respondent omnes.

Volumus.

Post hæc Potifex ante altare super faldistoriu procumbit, cu mitra; & ministri hinc, & inde genuflectunt; virgines vero post Pontificem super tapetia, in modum coronæ, se prosternunt; & cantores incipiunt, & prosequutur Litanias. Et postquam dictu fuerit, & a choro responsum.

V t omnibus fidelibus &c.

℞. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & vertens se ad virgines prostratas, tenens baculum pastoralem in sinistra, in pristino tono dicit, primo.

℣. Vt præsentes ancillas tuas bene ✠ dicere digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

V t præsentes ancillas tuas bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitum, cantoribus Litanias, vbi dimiserant, reassumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, & dicitur hymnus. Veni creator Spiritus &c.

Pontifice, sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, & choro illum prosequente vsque ad finem; primo versu dicto, Pontifice surgete, & vsque ad fine eiusdem hymni sine mitra stante. Hymno dicto, virgi-

nes

ne ad papilione,seu ad aliu locum idoneum proximiorem, ad hoc ordinatum, reuertuntur. Pontifex vero coram altari stans, deposita mitra, benedicit virginum vestes, dicens.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus æternorum bonorũ fidelissime promissor, certissime persolutor, qui vestimentum salutis, & indumentum æternæ iucunditatis tuis fidelibus promisisti, clementiam tuam suppliciter exoramus, vt hæc indumenta, humilitatem cordis, & cõtemptum mundi significantia, quibus famulæ tuæ sacto visibiliter sunt informandæ proposito, propitius bene ✠ dicas; vt beatæ castitatis habitum, quem, te inspirante, suscipiunt, te protegente, custodiant; & quas venerandæ vestibus promissionis induis temporaliter, beata facias immortalitate vestiri. Per Dominum nostrũ Iesum Christũ filiũ tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti

Deus

Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Deus, bonarum virtutum dator, & omniũ benedictionum largus infuſor, te obnixis precibus deprecamur, vt has veſtes bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris, quas famulæ tuæ pro indicio cognoſcẽdæ religionis induere ſe volunt; vt inter reliquas feminas tibi cognoſcantur dicatæ. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

EXaudi, omnipotens Deus, preces noſtras; & has veſtes, quas famulæ tuæ ad ſeipſas operiendas expoſcũt, vberrimæ benedictionis imbre perfunde, ſicut perfudiſti orã veſtimentorum Aaron, benedictione vnguenti, profluentis a capite in barbam; & ſicut benedixiſti veſtes omnium religioſorum tibi per omnia placentium, ita eas bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris: ac præſta, clementiſsime pater, vt ſupradictis famulabus tuis, ſint hæ veſtes ſalutis protectio, hæ cognitio religionis, hæ initium ſanctitatis, hæ contra omnia tela inimici robuſta defenſio; vt centeſimi muneris opulentia, perſeuerante continentia, ditentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Et veſtes aqua benedicta aſpergit, quæ portantur virginibus ad locum, ad quem diuertunt; vbi, dimiſsis quotidianis veſtibus, induunt benedictas. Pontifex autem ſtans, vt ſupra, benedicit vela virginum, dicens.

Oremus.

SVppliciter te, Domine, rogamus, vt ſuper has veſtes ancillarum tuarũ capitibus imponẽdas, bene ✠ dictio tua benigna deſcendat; & ſint hæ veſtes benedictæ, conſecratæ, immaculatæ, & ſanctæ. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Oremus.

CApút omnium fidelium, Deus, & totius corporis ſaluator, hæc operimenta velaminũ, quæ famulæ tuæ pro-

pter tuum, tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suis capitibus sunt impositura, dextera tua sancti ✠ fica, & hoc, quod per illa mystice datur intelligi, tua semper custodia, corpore pariter, & animo incontaminato custodiat; vt, quando ad perpetuam Sanctorum remunerationem venerint, cum prudentibus & ipsæ virginibus præparatæ, te perducente, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Et vela ipsa aqua benedicta aspergit. Post hæc stans adhuc, vt supra, Pontifex benedicit annulos, dicens.

Oremus.
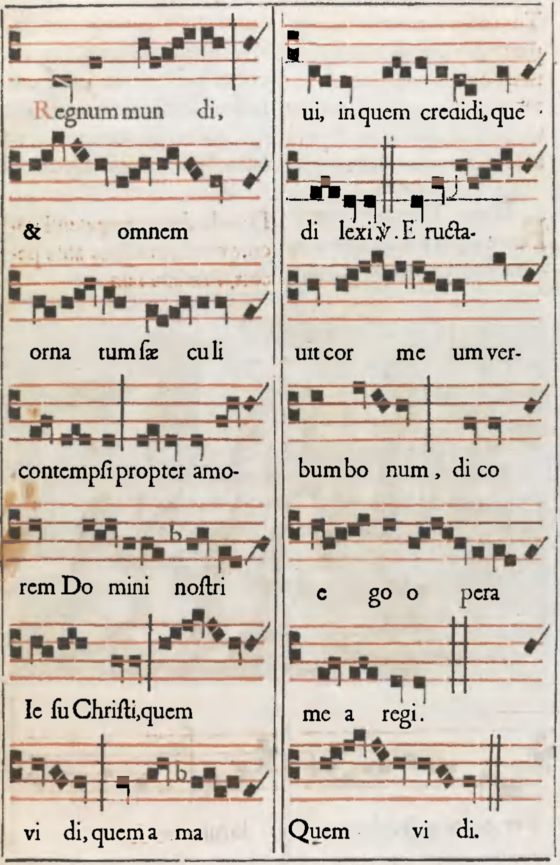
Creator, & conseruator, humani generis, dator gratiæ spiritualis, & largitor humanæ salutis; tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuā super hos annulos; vt, quæ eos gestauerint, cælesti virtute munitæ fidem integram, fidelitatemque sinceram teneant; sicut sponsæ Christi virginitatis propositum custodiant, & in castitate perpetua perseuerent. Per Christum Dominū nostrum. ℟. Amen.

Et aqua benedicta eos aspergit. Tum stans adhuc sine mitra Pontifex benedicit torques, siue coronas, dicens.

Oremus.

Bene ✠ dic, Domine, ornaméta ista; & præsta, per inuocationē tui nominis, vt quæcumque ea portauerint, si tibi fideliter seruierint, coronā, quam illa designant, in cælo percipere mereantur. Qui in Trinitate perfecta viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde eas aqua benedicta aspergit. His expletis, virgines, benedictis vestibus, exceptis velis, indutæ, binæ, & binæ seriatim redeunt ad Pontificem, cantantes Responsorium.

Regnum mun di,
& omnem
orna tum sæ cu li
contempsi propter amo-
rem Do mini nostri
Ie su Christi, quem
vi di, quem a ma
ui, in quem credidi, que
di lexi. ℣. E ructa-
uit cor me um ver-
bum bo num, di co
e go o pera
me a regi.
Quem vi di.

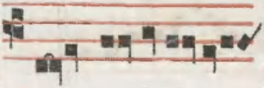
Tum diſponuntur a paranymphis ante altare genuflexæ coram Pontifice, in modum coronæ, vultibus demiſsis. Pontifex vero ſurgit, mitra depoſita, & verſus ad eas, dicit.

Oremus.

Reſpice, Domine, propitius ſuper has famulas tuas, vt ſanctæ virginitatis propoſitum, quod, te inſpirante, ſuſceperunt, te gubernante, cuſtodiant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Deinde dicit competenti voce, extenſis manibus ante pectus, Præfationem.

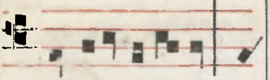

Per omnia ſæcula ſæcu-

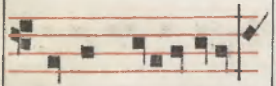

lorum. ℟. Amen.

℣. Do-

℣. D ominus vobiſcum.

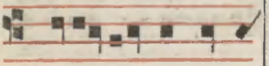
℟. E t cum ſpi ri tu tu o.

℣. S urſum cor da.

℟. Habemus ad Dominum.

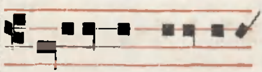
℣. G ra ti as agamus Do-

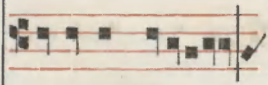
mino De o noſtro.

℟. D ignum, & iuſtum eſt.

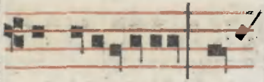
V ere dignum, & iuſtum

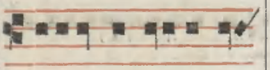
eſt, æquum, et ſa lutare

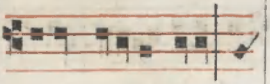
nos tibi ſemper, et vbi-

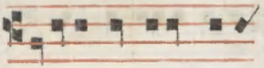
que gra ti as agere, Do-

mine ſanĉte, Pater omni-

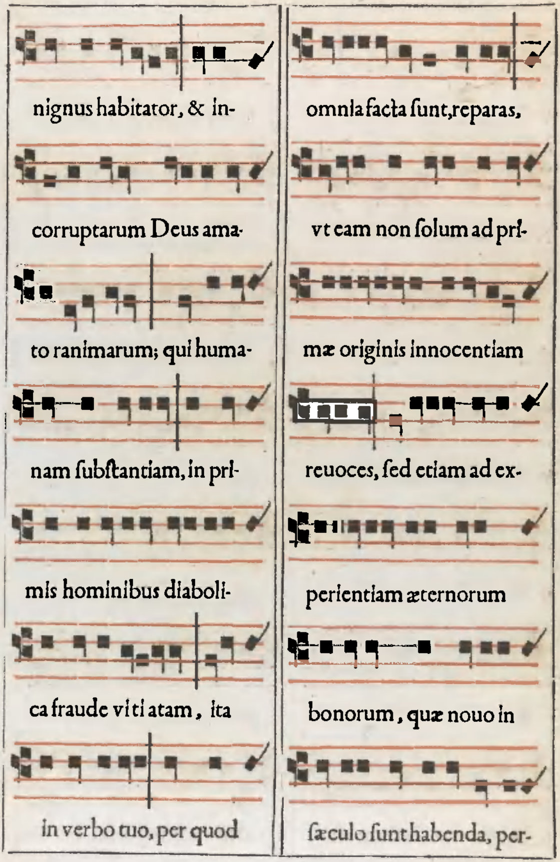

potens, æterne De us,

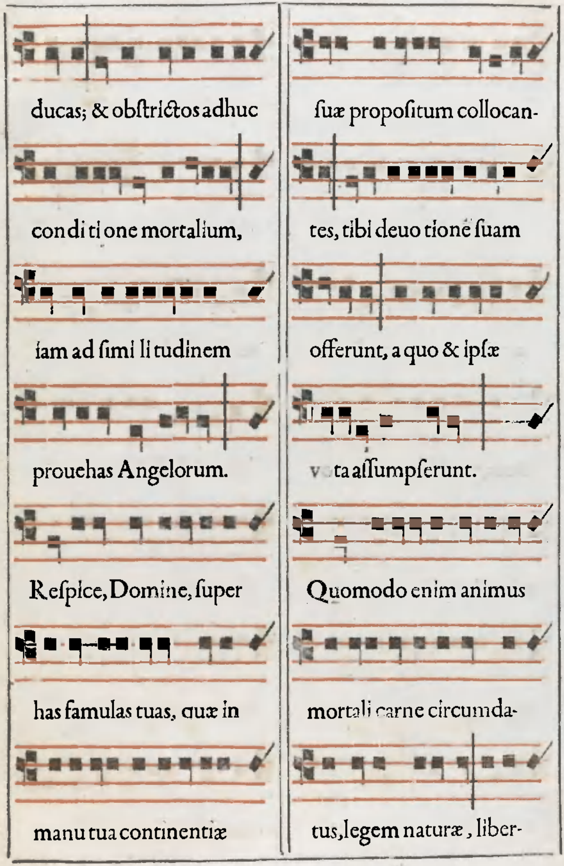

caſtorum corporum be-
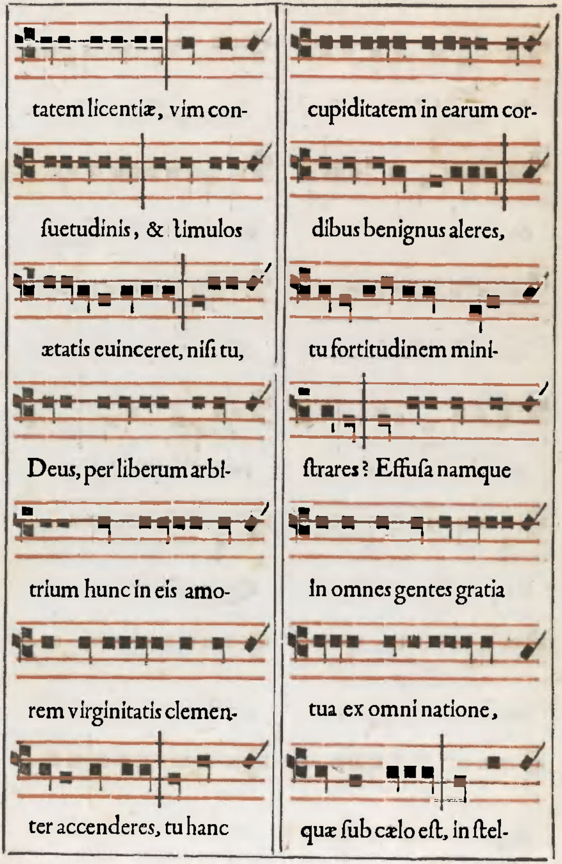
nignus

nignus habitator, & in-
corruptarum Deus ama-
to ranimarum; qui huma-
nam ſubſtantiam, in pri-
mis hominibus diaboli-
ca fraude vitiatam, ita
in verbo tuo, per quod
omnia facta ſunt, reparas,
vt eam non ſolum ad pri-
mæ originis innocentiam
reuoces, ſed etiam ad ex-
perientiam æternorum
bonorum, quæ nouo in
ſæculo ſunt habenda, per-
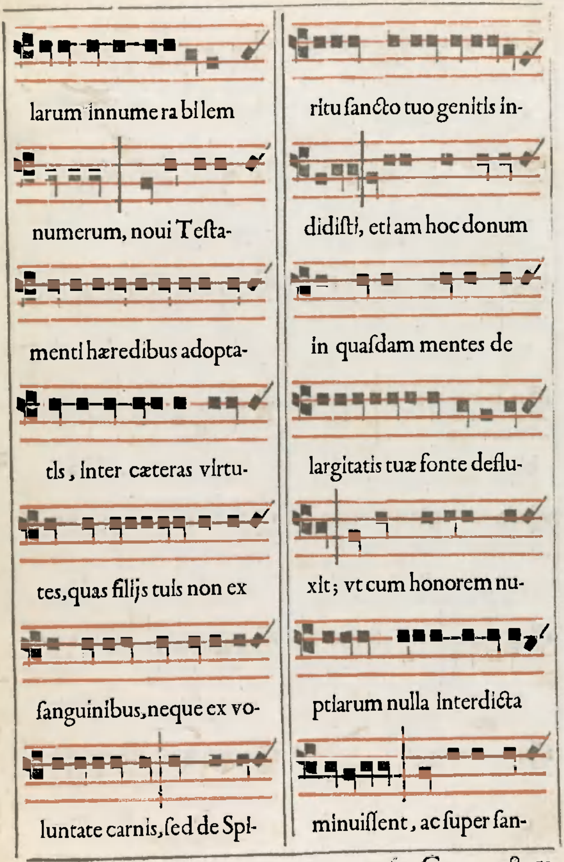
ducas
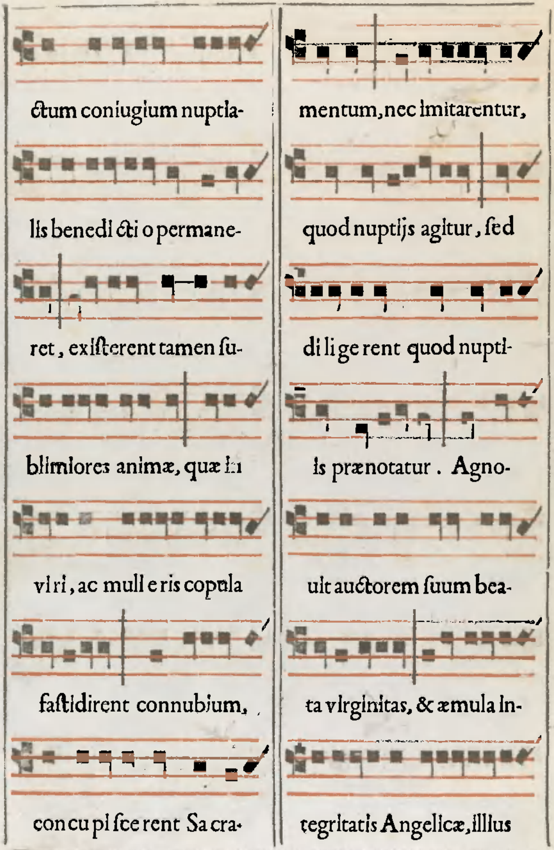

ducas; & obſtrictos adhuc
condi ti one mortalium,
iam ad ſimi li tudinem
prouehas Angelorum.
Reſpice, Domine, ſuper
has famulas tuas, quæ in
manu tua continentiæ
ſuæ propoſitum collocan-
tes, tibi deuo tione ſuam
offerunt, a quo & ipſæ
v ta aſſumpſerunt.
Quomodo enim animus
mortali carne circumda-
tus, legem naturæ, liber-

tatem

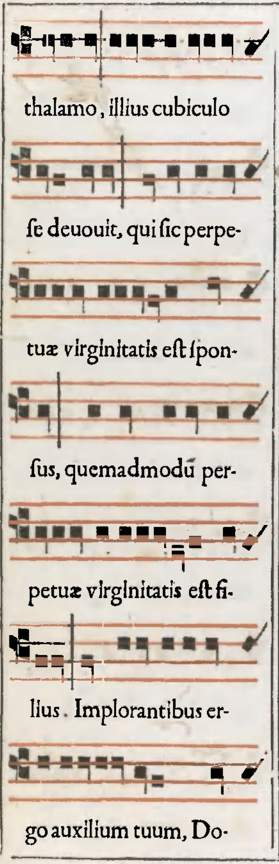

tatem licentiæ, vim con-
ſuetudinis, & ſtimulos
ætatis euinceret, niſi tu,
Deus, per liberum arbi-
trium hunc in eis amo-
rem virginitatis clemen-
ter accenderes, tu hanc
cupiditatem in earum cor-
dibus benignus aleres,
tu fortitudinem mini-
ſtrares? Effuſa namque
In omnes gentes gratia
tua ex omni natione,
quæ ſub cælo eſt, in ſtel-
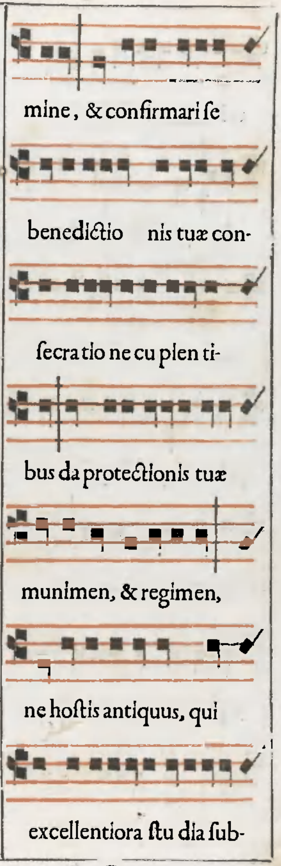
larum
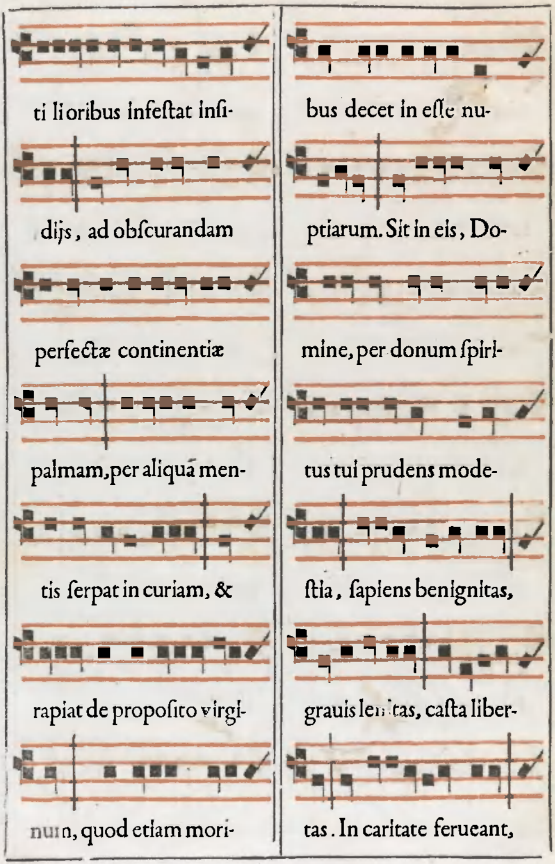

larum innume ra bi lem
numerum, noui Teſta-
menti hæredibus adopta-
tis, inter cæteras virtu-
tes, quas filijs tuis non ex
ſanguinibus, neque ex vo-
luntate carnis, ſed de Spi-
ritu ſancto tuo genitis in-
didiſti, etiam hoc donum
in quaſdam mentes de
largitatis tuæ fonte deflu-
xit; vt cum honorem nu-
ptiarum nulla interdicta
minuiſſent, ac ſuper ſan-

ctum coniugium nuptia-
lis benedictio permane-
ret, exiſterent tamen ſu-
blimiores animæ, quæ in
viri, ac mulieris copula
faſtidirent connubium,
concupiſcerent Sacra-
mentum, nec imitarentur,
quod nuptijs agitur, ſed
diligerent quod nupti-
is prænotatur. Agno-
uit auctorem ſuum bea-
ta virginitas, & æmula in-
tegritatis Angelicæ, illius
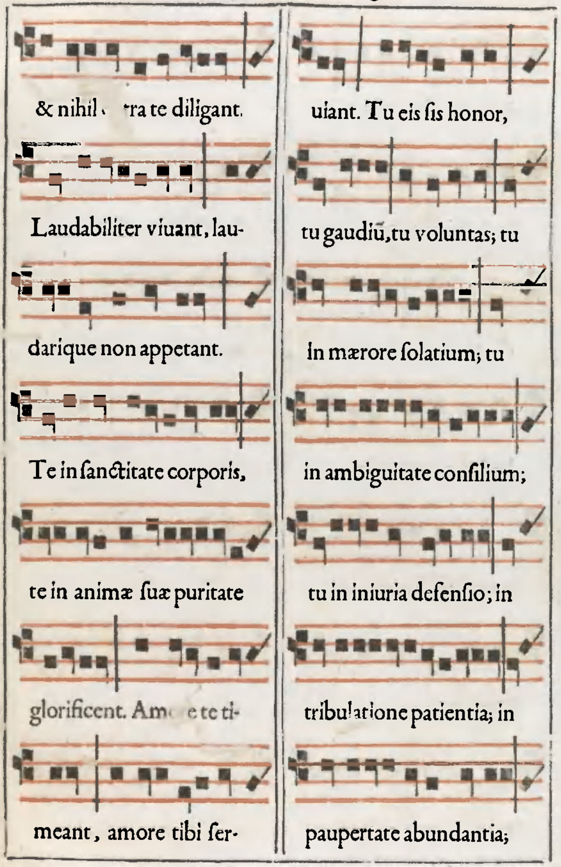
tha-
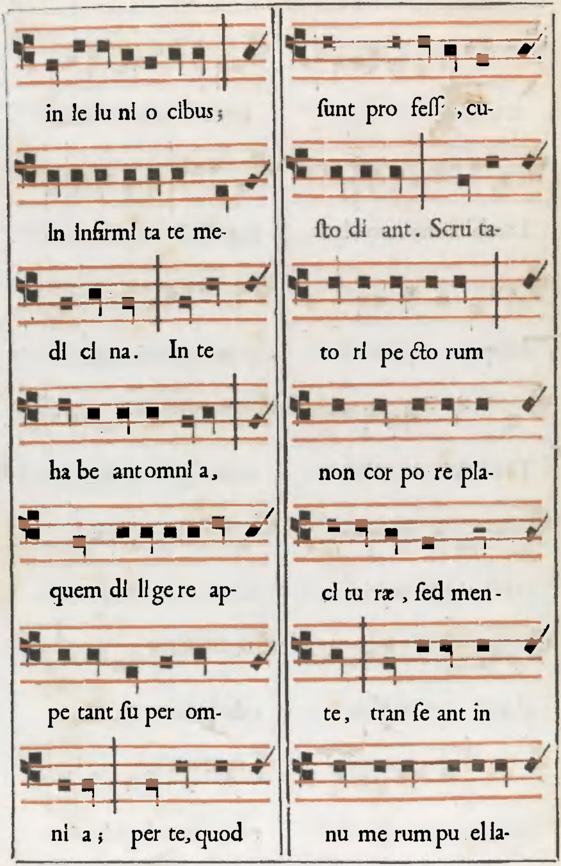

thalamo, illius cubiculo
ſe deuouit, qui ſic perpe-
tuæ virginitatis eſt ſpon-
ſus, quemadmodū per-
petuæ virginitatis eſt fi-
lius. Implorantibus er-
go auxilium tuum, Do-
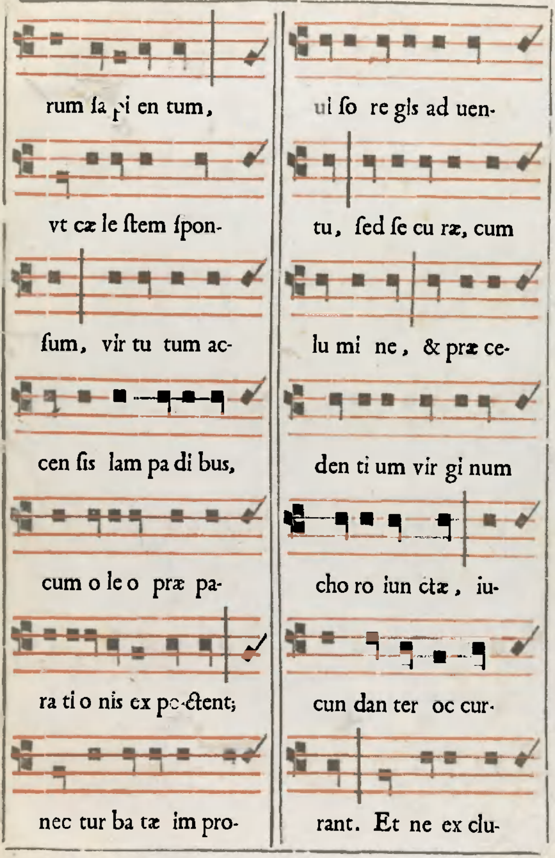

mine, & confirmari ſe
benedictio nis tuæ con-
ſecratio ne cu plen ti-
bus da protectionis tuæ
munimen, & regimen,
ne hoſtis antiquus, qui
excellentiora ſtu dia ſub-

ti li oribus infeſtat inſi-
dijs, ad obſcurandam
perſectæ continentiæ
palmam,per aliquã men-
tis ſerpat in curiam, &
rapiat de propoſito virgi-
num, quod etiam mori-
bus decet in eſſe nu-
ptiarum. Sit in eis, Do-
mine, per donum ſpiri-
tus tui prudens mode-
ſtia, ſapiens benignitas,
grauis lenitas, caſta liber-
tas. In caritate ferueant,
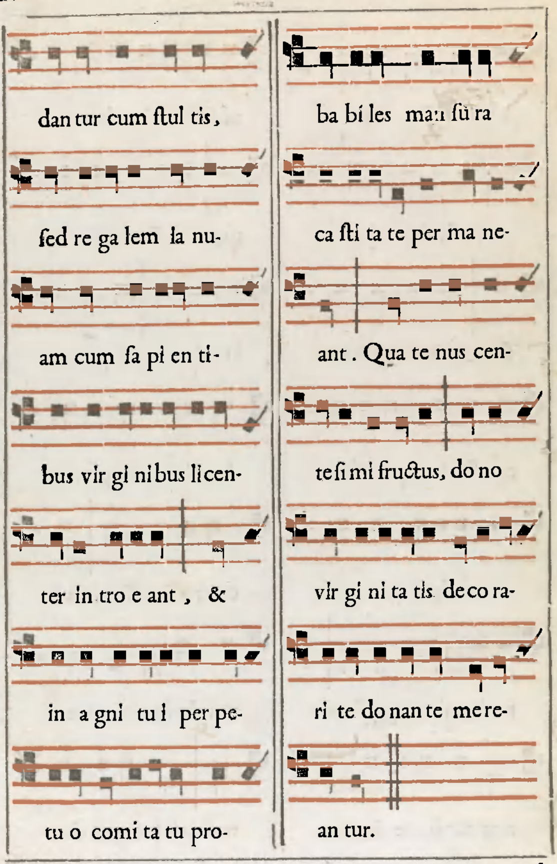
&

& nihil tra te diligant.
Laudabiliter viuant, lau-
darique non appetant.
Te in ſanctitate corporis,
te in animæ ſuæ puritate
glorificent. Am e te ti-
meant, amore tibi ſer-
uiant. Tu eis ſis honor,
tu gaudiũ, tu voluntas; tu
in mærore ſolatium; tu
in ambiguitate conſilium;
tu in iniuria defenſio; in
tribulatione patientia; in
paupertate abundantia;

in ie iu ni o cibus;
in infirmi ta te me-
di ci na. In te
ha be ant omni a,
quem di li ge re ap-
pe tant ſu per om-
ni a; per te, quod
ſunt pro feſſ , cu-
ſto di ant. Scru ta-
to ri pe ćto rum
non cor po re pla-
ci tu ræ, ſed men-
te, tran ſe ant in
nu me rum pu el la-

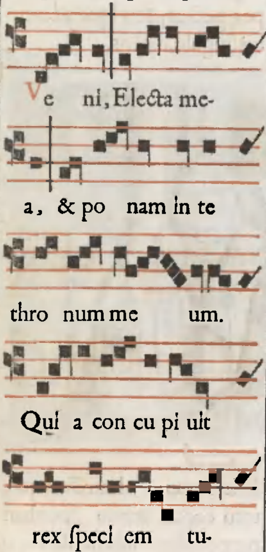

rum ſa pi en tum,
vt cæ le ſtem ſpon-
ſum, vir tu tum ac-
cen ſis lam pa di bus,
cum o le o præ pa-
ra ti o nis ex po ſtent;
nec tur ba tæ im pro-
ui ſo re gls ad uen-
tu, ſed ſe cu ræ, cum
lu mi ne, & præ ce-
den ti um vir gi num
cho ro iun ctæ, iu-
cun dan ter oc cur-
rant. Et ne ex clu-
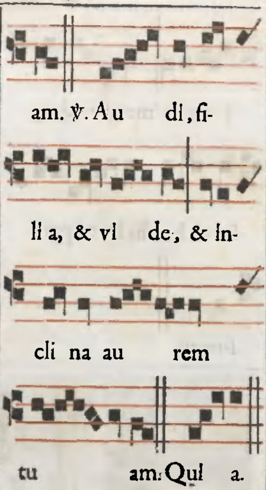
dantur

dan tur cum ſtul tis,
ſed re ga lem la nu-
am cum ſa pi en ti-
bus vir gi ni bus licen-
ter in tro e ant , &
in a gni tu i per pe-
tu o comi ta tu pro-
ba bi les man ſu ra
ca ſti ta te per ma ne-
ant . Qua te nus cen-
te ſi mi fructus, do no
vir gi ni ta tis de co ra-
ri te do nan te me re-
an tur.
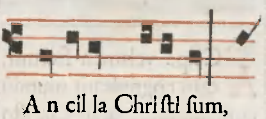
Quod
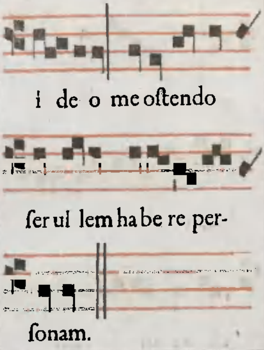
Quod ſequitur, dicit plane legendo, ita tamen quod a circumſtantibus audiatur.
Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorũ. ℞. Amen.
Tum Pontifex, accepta mitra, incipit, ſchola proſequente.

Incepto Reſponſorio, ſedet Pontifex cum mitra, & eo finito, ſurgunt virgines; & duæ primæ ex eis præſentatur a paranymphis Pontifici, coram quo humiliter genua flectunt, cantantes ſimul Antiphonam.

Quæ dicta, Pontifex interrogat illas palam, dicens.

Vultis persistere in sancta virginitate, quam professæ estis?

Et illæ simul respondent.

Volumus.

Tum Pontifex imponit velum super caput cuiuslibet, quod dependeat super scapulas, & super pectus, & vsque ad oculos singulis, dicens.

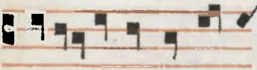

Accipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundū contempsisse, & te Christo Iesu veraciter, humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse, qui

te ab

te ab omni malo defendat, & ad vitam perducat æternam. ℟. Amen.

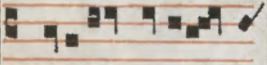
Ambabus velatis, ambæ simul genuflexæ, vt erant, cantant hanc Antiphonam.

Posuit signum in fa-

ciem meam, vt nullum

præter eum amato-

rem admittam.

Quo facto, reducuntur a matronis prędictis ad loca ordinis sui; vbi prius erãt; & aliæ duæ, quæ post illas in ordine sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt, cantant, & velantur, vt primæ. Omnibus autem sic velatis, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad illas, dicit.

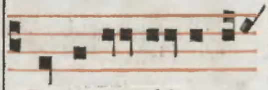
℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

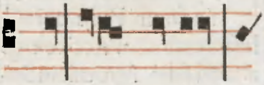
Oremus.

Famulas tuas, Domine, tuæ custodia muniat pietatis, vt virginitatis sanctæ propositũ, quod, te inspirante, susceperũt, te protegete, illæsum custodiat. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.
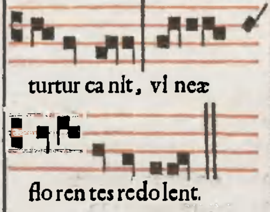
Tum Pontifex, accepta mitra, vocat virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente.

Desponsari, dilecta, ve-

ni, hyems transijt,

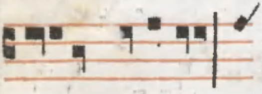
Qua incepta, sedet Pontifex cum mitra, & ea finita, illæ, quæ primę venerant ad recipiendū velum, præsentantur Pōtifici a matronis prædictis, eo modo, & ordine, sicut prius. Tunc Pontifex accipiens annulum cum dextera sua, & dexteram manū virginis cum sinistra manu sua, & mittes annulum ipsum digito annulari dexteræ manus virginis, desponsat illas Iesu Christo, dicens singulis.

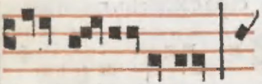
DEsponso te Iesu Christo, filio summi Patris, qui te illæsam custodiat. Accipe ergo annulū fidei, signaculum Spiritus sancti; vt sponsa Dei voceris, si ei fideliter seruieris, in perpetuum coroneris. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, et Spiritus ✠ sancti.

℟. Amen.

Quo facto, ambæ ſimul genuflexæ, decatant Antiphonam.

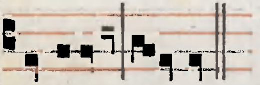
I pſi ſum deſponſata,

cui An ge li ſer ui unt,

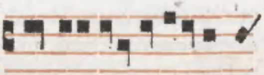

cu ius pulchri tu di nem

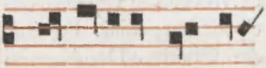

ſol, & luna mi ran tur.

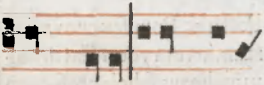
Quæ catata, reducuntur a matronis prædictis ad loca ſua, & aliæ duæ, quæ illas ſequutur in ordine, præſentatur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant & deſponſantur, modo præmiſſo. Omnibus ergo ſic ſeriatim deſponſatis, & ad loca ſua reductis, omnes genuflexæ ſimul leuant in altum, & oſtendunt dexteras manus, catantes hanc Antiphonam.

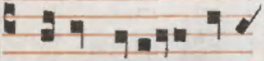
A nnulo ſu o ſubarrauit

me Domi nus me us Ie-

ſus Chriſtus, & tamquam

ſponſam decorauit me

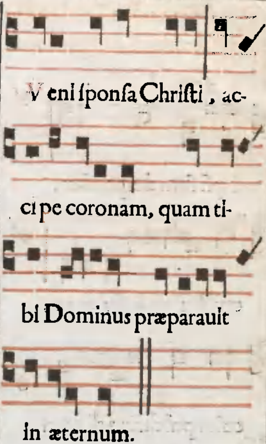

co ro na.

Deinde Pontifex cu mitra ſurgit, & ſtas verſus ad illas, dicit. ℞ Enedicat vos conditor cæli, & terræ, Deus Pater omnipotens, qui vos eligere dignatus eſt, ad beatæ Mariæ ma

tris Domini noſtri Ieſu Chriſti conſortium; vt integram, & immaculatam virginitatem, quā profeſſæ eſtis, coram Deo, & Angelis eius conſeruetis; propoſitum teneatis; caſtitatem diligatis; patientiam cuſtodiatis; vt coronam virginitatis accipere mereamini. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Poſt hæc Pontifex cum mitra ſtans, iterum vocat illas in cantu inchoans, ſchola proſequente, hanc Antiphonam.

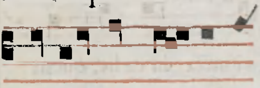

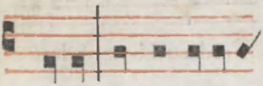
. Incepta Antiphona, sedet Pontifex cu mitra, & ea finita, præsentatur ei a paranymphis duæ primæ virgines, vt prius, coram eo genuflexæ. Ipse autem torquem, siue coronam accipies, imponit capiti cuiuslibet virginis, seriatim singulis dicens.

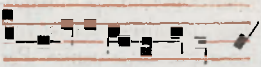
Accipe coronam virginalis excellentiæ, vt, sicut per manus nostras coronaris in terris, ita a Christo gloria, & honore coronari merearis in cælis. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

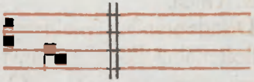
Et mox ambæ simul decantant hanc Antiphonam.

Qua cantata, reducutur a matronis predictis ad loca sua, & aliæ præsentatur, quæ simili modo genuflectunt, cantant, & coronatur. Omnibus coronatis, & ad loca sua reductis, & stantibus, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illas, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Da, quesumus, omnipotens Deus, vt hæ famulæ tuæ, quæ pro spe retributionis æternæ tibi Domino Deo desiderant consecrari, plena fide, animoque in sancto proposito permaneant. Tribue eis, Domine, humilitatem, castitatem, obedientiam, caritatem, & om

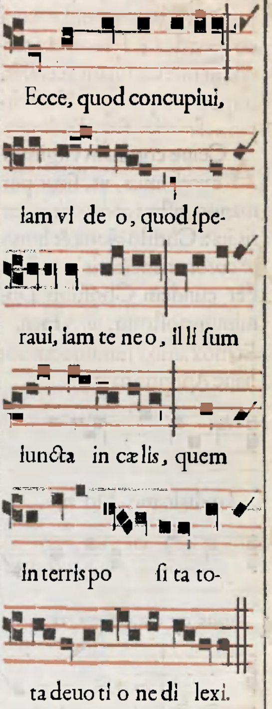
nium bonorum operum quã-titatem; vt ad meritum æternæ gloriæ poſsint peruenire. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. A men.

Deinde omnibus ſimul genua flectentibus, Pontifex ſtans, vt prius, ſine mitra, dicit hanc Orationem.

Oremus.

TE inuocamus, Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ſuper has famulas tuas, quæ tibi vouerunt pura mente, mundoque corde ſeruire; vt eas ſociare digneris inter illos centum quadraginta quattuor millia, qui virgines permanſerunt, & ſe cum mulieribus non coinquinauerunt; in quorum ore dolus nõ eſt inuentus: ita & has famulas tuas facies permanere immaculatas vſque in finem. Per immaculatum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. A men.

Qua finita, virgines ſurgentes, ſimul cantant Antiphonam.

Poſt hæc Pontifex, iunctis ante pe-

te pectus manibus, dicit super illas stantes, humiliter inclinatas, benedictionem.

DEus plasmator corporum, afflator animarũ, qui nullam spernis ætatem, nullum sexum reprobas, nullam conditionem gratia tua ducis indignam, sed omniũ æqualis creator es, & redemptor, tu has famulas tuas, quas ex omni numero gregis, vt bonus pastor, ad conseruandam coronam perpetuæ virginitatis, & castimoniam animæ eligere dignatus es, tuæ protectionis scuto circumtege, & ad omne opus virtutis, & gloriæ, magistrante sapientia, præpara; vt vincẽtes carnis illecebras, & illicita connubia recusantes, insolubilem filij tui Domini nostri Iesu Christi copulam mereantur. His petimus, Domine, arma suggeras, non carnalia, sed spiritus virtute potentia, vt, te muniente, earum sensus, & membra, in earum corporibus, & animabus non possit dominari peccatum; ac sub tua gratia viuere cupientibus, nihil sibi defensor malorum, & inimicus bonorum de his vasis nomini tuo consecratis præualeat vindicare. Omnem etiam nociuum calorem imber gratiæ tuæ cælestis extinguat, lumen vero perpetuæ castitatis accẽdat; facies pudica scandalis non pareat, neque incautis occasionem tribuat negligentia delinquendi. Sitque in eis casta virginitas; sint ornatæ pariter, & armatæ fide integra, spe certa, caritate sincera; vt, præparato animo ad continetiam, virtus tanta præstetur, quæ superet diaboli uniuersa figmẽta; & contemnendo præsentia, futura sectentur; ieiunia epulis carnalibus præferant; lectiones sacras, & orationes conuiuijs, & potationibus anteponant; ut orationibus pastæ, & eruditionibus expletæ, illuminatæ uigiliis, opus gratiæ uirginalis exerceant. His igitur uirtutum armis has tuas famulas interius, exteriusque communiẽs, præsta, inoffensum cursum uirgi-

nitatis implere. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.
Tum Pontifex, accepta mitra, stans dicit sequentem benedictionem super illas genuflexas.

BEnedicat vos Deus Pa✠ter, & Fi✠lius, & Spiritus ✠ sanctus omni benedictione spirituali; vt manentes semper incorruptæ, inuiolatæ, & immaculatæ, sub vestimento sanctæ Mariæ matris Domini nostri Iesu Christi, requiescat super vos spiritus septiformis gratiæ, spiritus sapientiæ, & intellectus, spiritus consilij, & fortitudinis, spiritus scientiæ, & pietatis; & repleat vos spiritus timoris Domini, fragiles solidet, inualidasque confirmet, pietate alleuet, & mentes regat, vias dirigat, cogitationes sanctas instituat, actus probet, opera perficiat, caritate ædificet, sapientia illuminet, castitate muniat, scientia instruat, fide firmet, in virtute multiplicet, in sanctitate sublimet, ad patientiam præparet, ad obedientiam subdat, sobrias protegat, & pudicas in infirmitate visitet, in dolore releuet, in tentatione custodiat, in prosperitate teperet, in iracundia mitiget, in iniquitate emundet, infundat gratiam, remittat offensam, tribuat disciplinam. Vt his, & similibus virtutibus fultæ, & sanctis operibus illustratæ, illa semper studeatis agere, quæ digna fiant remuneratione. Illum habeatis testem, quem habituræ estis iudicem; & vos aptetis, vt præfulgentem gestetis in manu lampadem, intraturæ sponsi thalamum, occurratis cum gaudio, & nihil in vobis reperiat fætidum, nihil sordidum, nihil occultum, nihil corruptum, nihil inhonestum, sed niueas, & candidas animas, corporaque lucida, atque splendida; vt, cũ ille dies tremendus remunerationis iustorum, retributionisque malorum aduenerit, non inueniat in vobis vltrix flamma, quod vrat, sed diuina pietas, quod coronet; quas iam in hoc sæculo conuersatio reli-

gioſa mundauit, vt ad tribunal æterni regis aſcenſuræ, celſaque palatia, cum iiſdem mereamini habere protectionẽ, qui ſequuntur Agnum, & cantant canticum nouum ſine ceſſatione, illic percepturæ præmium poſt laborem, ſemperque maneatis in viuentium regione. Atque ipſe benedicat vos de cælis, qui per crucis paſsionem humanum genus eſt dignatus venire in terris redimere, Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui cum æterno Patre, & Spiritu ſancto in vnitate perfecta viuit, & regnat Deus, in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex ſedens cum mitra, publica voce anathema ponit, ne quis eas a diuino ſeruitio, quæ vexillo caſtitatis ſubiectæ ſunt, abducat; nullus earum bona ſurripiat, ſed ea cum quiete poſsideant, in hanc formam.

AVctoritate omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, firmiter, & ſub interminatione anathematis inhibemus, ne quis præſentes virgines, ſeu ſancti-

moniales a diuino ſeruitio, cui ſub vexillo caſtitatis ſubiectæ ſunt, abducat, nullus earum bona ſurripiat, ſed ea cum quiete poſsideant. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, maledictus ſit in domo, & extra domum; maledictus in ciuitate, & in agro; maledictus vigilando, & dormiendo; maledictus manducando, & bibendo; maledictus ambulando, & ſedendo; maledicta ſunt caro eius, & oſſa, & a planta pedis vſque ad verticem non habeat ſanitatem. Veniat ſuper illum maledictio hominis, quam per Moyſen in lege filiis iniquitatis Dominus permiſit. Deleatur nomen eius de libro viuentium, & cum iuſtis non ſcribatur. Fiat pars, & hæreditas eius cum Cain fratricida, cum Dathan, & Abiron, cum Anania, & Saphira, cum Simone mago, & Iuda proditore, & cum eis, qui dixerunt Deo, Recede a nobis, ſemitam viarum tuarum nolumus. Pereat in die iudicij; deuoret eum ignis perpetuus cum diabolo, & angelis eius, niſi reſtituerit, & ad emendationem venerit. Fiat, fiat.

Tum dicitur Alleluia, ſiue vltimus verſus Tractus, vel Sequentiæ, & cætera vſque ad Offertorium incluſiue, virginibus in ordine ſuo manentibus.

Offertorio dicto, ſingulæ virgines conſecratæ, velatis capitibus, ad manus Pontificis in faldiſtorio ante medium altaris cum mitra ſedentis, offerunt, coram eo genuflexæ, quælibet candelam accenſam.

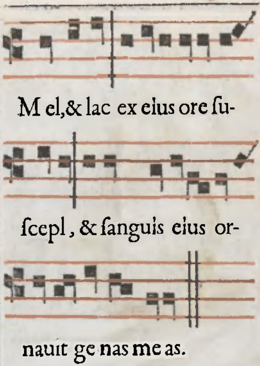
Interim parantur pro eis tot hostiæ consecradæ, quot sunt ipsæ numero. Facta oblatione, Pontifex cum mitra sedens lauat manus; deinde, deposita mitra, surgit, & prosequitur Missam, more consueto.

Secreta.

OBlatis hostijs, quæsumus, Domine, præsentibus famulabus tuis perseuerantiam perpetuæ virginitatis accommoda; vt apertis ianuis, summi regis aduentu, regnum cæleste cum lætitia mereantur intrare. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Postquam Pontifex se de corpore, & sanguine communicauerit; tum accedunt ad supremum gradum altaris virgines ipsæ binæ, & binæ, & ibidem genuflectunt; Pontifex vero singulas comunicat; & omnibus communicatis, ipsæ virgines ante altare, vt in Missa fuerunt genuflexæ, simul cantant Antiphonam.

Interim Pontiſex ablutionem ſumit;tum,accepta mitra,ſtans lauat manus, deinde perficit Miſſam.

Poſtcommunio.

DEus, qui habitaculum tuũ in corde pudico fundaſti: reſpice ſuper has famulas tuas, & quæ caſtigationibus aſsiduis poſtulant, tua cõſolatione percipiant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus,per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Miſſa finita, Pontiſex dat benedictionem ſolemnem.

Et, quia in nonnullis monaſterijs eſt conſuetudo, quod loco Diaconiſſatus, virginibus conſecratis datur facultas incipiendi horas canonicas, & legendi officium in Eccleſia, Pontifex ſtans ante altare ſine mitra, virginibus conſecratis coram eo genuflexis, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces noſtras, & ſuper has famulas tuas ſpiritũ tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cæleſti munere ditatæ & tuæ maieſtatis gratiã poſsint acquirere, & bene viuendi aliis exemplum præbere. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontiſex, accepta mitra, & tradit Breuiarium illis, ambabus manibus ipſum tangentibus, dicens.

Accipite librum, vt incipiatis horas canonicas, & legatis officiū in Ecclesia. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Surgit Pontifex, mitra deposita, & conuersus ad altare incipit hymnum. Te Deum laudamus, quem chorus prosequitur vsque ad finem, & eo finito, duæ ex choro dicunt.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Respondet chorus.

A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conuersus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc virgines consecratæ reuertuntur ad portam monasterij, vbi Pontifex eas coram se genuflexas præsentat Abba-

tiſſæ ſimiliter genuflexæ dices.

VIde, quomodo iſtas cõſecratas Deo, ſerues, & repræſentes immaculatas; reddditura pro eis rationẽ, ante tribunal ſponſi earũ, vẽturi iudicis.

Tum Pontifex redit ad Eccleſiam, dicens.

Dominus vobiſcum.

Initium ſancti Euangelij ſecundum Ioannem.

In principio &c.

Et ſacris veſtibus depoſitis, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Regis.

CVM Rex eſt coronadus, Epiſcopi regni ad ciuitatem, vbi coronatio fieri debet, conuocantur. Rex triduanum ieiunium deuote peragit, per hebdomada præcedentem, videlicet quarta, & ſexta feria, & ſabbato. Dominica vero proxima ſequenti coronatur, qua ipſe Rex ſe ad communionem parat. Eccleſia vero ipſa Metropolitana, ſiue Cathedralis, vbi ſolemnitas celebrabitur, paretur, & ornetur, quo melius fieri poterit. Ad altare maius parantur ea, quæ conſueta ſunt parari, Pontifice celebrante; & credentia iuxta altare cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, & ſceptrum Regi dada, & oleum Cathecumenorum, bobyx ad ligandũ, & extergedum brachium Regis, & inter ſcapulas poſt vnctionem, faſcia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Eccleſia, in loco competenti thalamus, ſiue ſuggeſtum pro Rege, in quo ſit regalis ſedes ornata, & thalamus ipſe ſit ornatus panis ſericeis, & aulęis. Sed aduertendum eſt, quod altitudo thalami non ſit maior qua gradus ſupremus altaris. Paratur etiam in loco conuenienti tentorium, ſiue papilio, ſub quo Rex veſtes regales, pro regni conſuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, ſuo te-

pore

pore recipit. Et si Regina etiã simul est coronanda, paratur pro ea alius thalamus, non lõge a regio, sed illo aliquantulum humilior;& ita sunt situati thalami, vt inde possint videri altare, & Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc,& inde sedes,pro numero Episcoporum coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus, & coronandus est, omnes Episcopi conueniunt mane in Ecclesia, in qua hoc fieri debet;& Metropolitanus,siue Pontifex,ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus,paramentis tempori conuenientibus. Episcopi vero induuntur supra rochetum (vel supra superpelliceum,si sint religiosi) amictu stola, pluuiali albo, & mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium altaris posito sedet cum mitra, & Episcopi parati hinc, & inde super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi assistunt. Interim, Rex vestibus militaribus indutus, cum suis Prælatis domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, & alijs venit ad Ecclesiam;& cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis venıũt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se mediũ, birreto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt, cui Rex caput inclinans, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce.

R Euerendiſsime pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt præſentem egregium militem ad dignitatem Regiam ſubleuetis.

Interrogat Metropolitanus.

S citis illum eſſe dignum, & vtilem ad hanc dignitatem?

Ille reſpondet.

E t nouimus, & credimus eũ eſſe dignum, & vtilem Eccleſiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus, dicit.

D eo gratias.

Tunc ſedet Rex medius inter duos Epiſcopos deducentes, congruenti ſpatio a Metropolitano, ita vt illi faciem vertat; ipſi etiam deducentes Epiſcopi ſenior ad dexteram, alius ad ſiniſtram Regis ſe collocant, vt & ipſi ad alterutrum facies vertant. Quibus ſic ſedentibus, poſtquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandum Regem admonet, dicens.

C Vm hodie per manus noſtras, optime Princeps, qui

Chri-

Christi saluatoris nostri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) sacram vnctionem, & regni insignia sis suscepturus; bene est, vt te prius de onere, ad quod destinaris, moneamus. Regiam hodie suscipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commissos cura sumis. Præclarum sane inter mortales locum, sed discriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum, si cõsideraueris, quod omnis potestas a Domino Deo est, per quem Reges regnant, & legũ conditores iusta decernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es redditurus. Primum, pietatem seruabis, Dominum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christianam religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis professus es, ad finem vsque inuiolatam retinebis, eamque contra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarũ Prælatis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reuerentiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non inculcabis. Iustitia, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcusse administrabis, bonis præmia, noxijs debitas pænas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppresione defendes. Omnibus te adeuntibus benignum, mansuetum, atque affabilem, pro regia tua dignitate te præbebis. Et ita te geres, vt non ad tuam, sed totius populi vtilitatem regnare, præmiumque bene factorum tuorum, non in terris, sed in cælo expectare videaris. Quod ipse præstare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Rex electus accedit ad Metropolitanum, & coram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens.

EGo N. Deo annuente, futurus Rex N. profiteor, & promitto coram Deo, & Angelis eius deinceps legem, iustitiam, & pacē Ecclesiæ Dei, populoq. mihi subiecto pro posse, & nosse facere, ac seruare, saluo condigno misericordiæ Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum, & canonicū honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus, & Regibus Ecclesijs collata, & reddita sunt, inuiolabiliter obseruare. Abbatibus, Comitibus, & vasallis meis congruum honorem, secundum consilium fidelium meorum, præstare.

Deinde ambabus manibus tagit librum Euangeliorum, quē Metropolitanus ante se apertum tenet, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Postea Rex electus Metropolitani manum reuerenter osculatur.

His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, de-

posi-

posita mitra, surgit, & stas versus ad ipsum coronandum, dicit competenti voce sequentem orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, similiter sine mitris stantes; dicunt etiam omnia alia benedictionem, & coronationem ipsam concernentia, voce submissa, Metropolitanum tamen in omnibus obseruantes, & imitantes.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, creator omnium, Imperator Angelorum, Rex regum, & Dominus dominantium, qui Abraham fidelem seruum tuum de hostibus triumphare fecisti, Moysi, & Iosue populo tuo prælatis multiplice victoria tribuisti, humilemque Dauid puerum tuum regni fastigio sublimasti, & Salomonem sapientiæ, pacisque ineffabili munere ditasti; respice, quæsumus, Domine, ad preces humilitatis nostræ, & super hunc famulum tuu m N. quem supplici deuotione in Regem eligimus, bene ✠ dictionũ tuarum dona multiplica, eumque dexteræ tuæ potẽtia semper, & vbique circumda; quatenus prædicti Abrahæ fidelitate firmatus, Moysi mansuetudine fretus, Iosue fortitudine munitus, Dauid humilitate exaltatus, Salomonis sapientia decoratus, tibi in omnibus complaceat, & per tramitem iustitiæ inoffenso gressu semper incedat; tuæ quoque protectionis galea munitus, & scuto insuperabili iugiter protectus, armisque cælestibus circumdatus, optabilis de hostibus Sanctæ crucis Christi victoriæ triumphum feliciter capiat, terroremque suæ potentiæ illis inferat, & pacem tibi militantibus lætanter reportet. Per Christum Dominum nostrum, qui virtute sanctæ crucis tartara destruxit, regnoque diaboli superato, ad cælos victor ascendit, in quo potestas omnis, regnique cõ-

sistit victoria, qui est gloria humilium, & vita, salusque populorum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Metropolitanus cũ mitra procumbit supra faldistorium. Rex vero ad eius sinistram in terram se prosternit, alijs Prælatis paratis ante sedes suas similiter procumbentibus. Tunc cantores incipiunt, & prosequuntur Litanias, choro respondente. Cũ dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto baculo pastorali in sinistram manum, super electũ Regem prostratum dicit.

Vt hunc electum in Regem coronandum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hunc electũ in Regem coronandum bene ✠ dicere, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producendo semper super

eum ſignum crucis. Idem dicunt, & faciunt Epiſcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus reſumentibus, & perficientibus Litanias. Quibus finitis, Metropolitanus, depoſita mitra, ſurgit, illo proſtrato, atq. Epiſcopis, depoſita mitra, genuflexis manentibus, verſus ad coronandum, dicit.

P ater noſter.

℣. E t ne nos inducas in tentationem.

℟. S ed libera nos a malo.

℣. S aluum fac ſeruum tuum, Domine.

℟. D eus meus ſperante in te.

℣. E ſto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. N ihil proficiat inimicus in eo.

℟. E t filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. D omine, exaudi orationem meam.

℟. E t clamor meus ad te veniat.

℣. D ominus vobiſcum.

℟. E t cum ſpiritu tuo.

O remus.

PRætende, Domine, huic famulo tuo dexteram cæleſtis auxilij; vt te toto corde perquirat, & quæ digne poſtulat, conſequi mereatur.

ACtiones noſtras, quæſumus, Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. A men.

Poſt hæc Metropolitanus ſedet, accipit mitram, & electus Rex coram eo genuflectit, & circumaſtantibus Prælatis paratis, cum ſuis mitris in modum coronæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in oleum Cathecumenorum, & inungit, in modum crucis, illius brachium dexterum, inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter ſcapulas, dicens hanc Orationem.

DEus, Dei filius, Iesus Christus Dominus noster, qui a Patre oleo exultationis vnctus est, præ participibus suis; ipse per præsentem sanctæ vnctionis infusionem Spiritus paracliti super caput tuum bene ✠ dictionem infundat, eandemque vsque ad interiora cordis tui penetrare faciat; quatenus hoc visibili, & tractabili oleo, dona inuisibilia percipere, & temporali regno iustis moderationibus executo, æternaliter cum eo regnare merearis, qui solus sine peccato, Rex regum viuit, & gloriatur cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui Azahel super Syriam, & Iehu super Israel per Eliam, Dauid quoque, & Saulem per Samuelem prophetam in Reges inungi fecisti, tribue, quæsumus, manibus nostris opem tuæ benedictionis, & huic famulo tuo N. quem hodie, licet indigni, in Regem sacra vnctione, delinimus, di-

gnam

gnam delibutionis huius efficaciam, & virtutem concede; constitue, Domine, principatum super humerum eius, vt sit fortis, iustus, fidelis, prouidus, & indefessus regni huius, & populi tui gubernator, infidelium expugnator, iustitiæ cultor, meritorum, & demeritorum remunerator, Ecclesiæ tuæ sanctæ, & fidei Christianæ defensor, ad decus, & laudem tui nominis gloriosi. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen. Quo facto, Metropolitanus lauat, & abstergit manus, surgit cum mitra, descendit ante altare, vbi deposita mitra, stans, cum suis ministris facit Confessionem. Rex vero electus ad partem se retrahit, & genuflexus cum suis Prælatis domesticis idem facit. Similiter & Episcopi parati sine mitris stantes, bini, & bini Confessionem dicunt. Finita Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, & procedit in Missa, more solito, vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue, Prælatis paratis iuxta suas sedes stantibus, vel sedentibus, prout tempus requirit. Interim, schola inchoat Introitum, & prosequitur in Missa; & Rex a suis ducitur in Sacristia, vel sub papilione ad hoc parato, vbi inter scapulas, & brachium inunctum bombyce bene abstergitur, & induitur regalibus indumentis, ex more regni. Paratus itaque Rex, & ornatus, procedit cũ suis Prælatis, Baronibus, & alijs ad eminẽtem, & ornatũ thalamũ, in Ecclesia sibi præparatũ, & ibi super aliquo faldistorio ornato genuflexus incumbens, audit Missa, qua Prælati sui nõ parati circumastãtes etiã genuflexi legũt vsq. ad Alleluia, siue vltimũ vers. Tractus, vel Sequẽtię exclusiue. Missa dicitur de die, & cũ Oratione diei, dicitur pro ipso electo Rege, sub vno

Per Dominum hæc Oratio.

QVæſumus, omnipotens Deus, vt famulus tuus N. Rex noſter, qui tua miſeratione ſuſcepit regni gubernacula, virtutum etiam omniū percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monſtra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, glorioſus valeat peruenire. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtū filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sācti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus ſedet ante altare cūm mitra in faldiſtorio, & Rex a ſuis aſſociatus medius inter priores Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reuerentia, vt prius, genuflectit coram eo. Tūc Metropolitanus accipit gladium, quē vnus miniſtrorum ſibi porrigit de altari, & illū euaginatum tradit in manus Regis, dicens.

ACcipe gladium de altari ſumptum per noſtras manus, licet indignas, vice tamen, & auctoritate ſanctorū Apo-

ſtolorum conſecratas, tibi regaliter conceſſum, noſtræque bene ✠ dictionis officio, in defenſionem ſanctæ Dei Eccleſiæ diuinitus ordinatum; & memor eſto eius, de quo Pſalmiſta prophetauit, dicens. Accingere gladio tuo, ſuper femur tuum potentiſsime; vt in hoc per eundem vim æquitatis exerceas, molem iniquitatis potenter deſtruas, & ſanctam Dei Eccleſiam, eiuſque fideles propugnes, ac protegas; nec minus ſub fide falſos, quã Chriſtiani nominis hoſtes execres, ac diſpergas; viduas, & pupillos clemẽter adiuues, ac defendas; deſolata reſtaures, reſtaurata conſerues; vlciſcaris iniuſta, confirmes bene diſpoſita; quatenus hæc agendo, virtutũ triumpho glorioſus, iuſtitiæq. cultor egregius, cũ mundi ſaluatore ſine fine regnare merearis. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sãcto viuit, & regnat Deus. Per omnia ſæcula &c.

His expeditis, enſis a miniſtris in vaginam reponitur, & Metropolitanus accingit enſe Regem, dicens.

ACcingere gladio tuo super femur tuum potentissime; & attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.

Et mox Rex accinctus surgit, & eximit ensem de vagina, illumque viriliter vibrat, deinde super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit; ac iterum coram Metropolitano genuflectit. Tunc ei corona imponitur, quam omnes Prælati parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptã manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, capiti illius imponente, ac dicente.

ACcipe coronã regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen, manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠ sancti, quam sanctitatis gloriã, & honorem, & opus fortitudinis, significare intelligas, & per hanc te participem ministerij nostri non ignores. Ita, vt sicut nos in interioribus pastores, rectoresque animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus verus Dei cultor, strenuusque

que contra omnes aduersitates Ecclesiæ Christi defensor assistas, regnique tibi a Deo dati, & per offi ciũ nostræ benedictionis in vice Apostolorũ, omniumque Sanctorũ, regimini tuo cõmissi vtilis executor, proficuusque regnator semper appareas; vt inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornatus, & præmio sempiternæ felicitatis coronatus cũ redemptore, ac Saluatore nostro Iesu Christo, cuius nomẽ, vicemque gestare crederis, sine fine glorieris. Qui viuit, & imperat Deus cum Patre, & Spiritu sancto in sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Postea Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo sceptrum, dicens.

Accipe virgam virtutis, ac veritatis, qua intelligas te obnoxium mulcere pios, terrere reprobos, errantes viam docere, lapsis manum porrigere, disperdere superbos, & releuare humiles; & aperiat tibi ostium Iesus Christus Dominus noster, qui de semetipso ait, Ego sum

ostium,

oſtium, per me ſi quis introierit, ſaluabitur, qui eſt clauis Dauid, & ſceptrum domus Iſrael, qui aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit. Sitque tibi ductor, qui educit vinctum de domo carceris, ſedentem in tenebris, & vmbra mortis; & in omnibus ſequi merearis eum, de quo Dauid propheta cecinit, Sedes tua, Deus, in ſæculum ſæculi: virga directionis, virga regni tui; & imitando ipſum, diligas iuſtitiam, & odio habeas iniquitatem, quia propterea vnxit te Deus, Deus tuus, ad exemplum illius, que ante ſæcula vnxerat oleo exultationis, præ participibus ſuis, Ieſum Chriſtum Dominũ noſtrum, qui cũ eo viuit, & regnat Deus. Per omnia &c.

Tunc Regi ſurgenti diſcingitur enſis, & in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediate portat. Et Metropolitanus cum alijs Prælatis paratis deducit Regem ſceptrũ in manu, & coronam in capite ferentem, medium inter ſe a dexteris, & digniorem

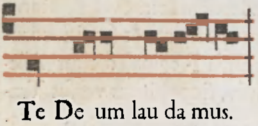

Præ-

Prælatum paratum a ſiniſtris Regis incedentem ad ſolium ſupra thalamum,& adiuuante eum digniore Prælato prædicto, intronizat Regem in ſolio, dicens.

STa, & retine amodo locum tibi a Deo delegatũ, per auctoritatem omnipotẽtis Dei, & per præſentem traditionẽ noſtram, omnium ſcilicet Epiſcoporum, cæterorumq. Dei ſeruorum; & quanto clerum ſacris altaribus propinquiorem perſpicis, tanto ei potiorem in locis congruis honorẽ impendere memineris; quatenus mediator Dei, & hominum te mediatorem cleri, & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, depoſita mitra, ſtans verſus ad altare inchoat, ſchola proſequẽte, Hymnum.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis, ibi continuo manens, vſque ad finem Hymni; & eo finito, Metropolitanus ſtans, vt prius, ad dexteram Regis ſine mitra, dicit ſuper illum verſus.

Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

℟. Iuſtitia, & iudicium præparatio ſedis tuæ.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui victrices Moyſi manus in oratione firmaſti, qui quamuis ætate langueſceret, infatigabili ſanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum prophanus nationum populus ſubiugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ poſſeſsio copioſa ſeruiret, opus manuũ tuarum pia noſtræ orationis

exau-

exauditione confirma; habemus & nos apud te, sancte Pater, Dominum saluatorẽ, qui pro nobis manus suas extedit in cruce, per quem etiam precamur, altissime, vt, tua potentia suffragante, vniuersorum hostium frangatur impietas, populusque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eundem Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Oremus.

DEus inenarrabilis auctor mundi, conditor generis humani, confirmator regni, qui ex vtero fidelis amici tui Patriarchæ nostri Abrahæ prę elegisti Regem sæculis profuturum, tu prę sentem insignem Regem huc cum exercitu suo per intercessionem beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum vberi bene ✠ dictione locupleta; & in solium regni firma stabilitate connecte: visita eum, sicut visitasti Moysen in rubo, Iosue in prælio, Gedeonem in agro, Samuelem in templo, & illa eum siderea bene ✠ dictione, ac sapientiæ tuæ rore perfunde, quam beatus Dauid in psalterio, Salomon filius eius, te remunerante, percepit de cælo. Sis ei contra acies inimicorum lorica, in aduersis galea, in prosperis sapientia, in protectione clypeus sempiternus. Et præsta, vt gentes illi teneant fidem, proceres sui habeant pacem, diligant caritatem, abstineant se a cupiditate, loquantur iustitiam, custodiat veritatẽ, & ita populus iste sub eius imperio pullulet, coalitus benedictione æternitatis; vt semper tripudiãtes maneãt in pace, ac victores. Quod ipse præstare dignetur, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælatis paratis redit ad sedem suam, vel faldistoriũ prope altare, & (nisi sit coronanda Regina) dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euange-

lium, & alia vſque ad Offertorium incluſiue. Quo dicto, Metropolitanus reſidet in faldiſtorio ſuo ante medium altaris cum mitra, & Rex a ſuis Prælatis, & Baronibus aſſociatus venit ante Metropolitanũ, coram quo genuflexus, detecto capite, offert ei aurum, quantum ſibi placet, & manũ Metropolitani recipietis oſculatur.

Deinde ad ſolium ſuum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, ſurgenſq. accedit ad altare, & proſequitur Miſſam vſque ad Comunionem. Cum Secreta dicitur dicitur pro Rege, ſub vno Per Dominum noſtrum. Secreta.

MVnera, quæſumus, Domine, oblata ſanctifica, vt & nobis vnigeniti tui corpus, & ſanguis fiant; & Regi noſtro ad obtinendam animæ, corporiſque ſalutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vſquequaque proficiant. Per eundem Dominũ noſtrum Ieſum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſan-

cti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Pax datur Regi per primum ex Prælatis paratis, cum inſtrumento ad hoc ordinato. Poſtquam Metropolitanus ſe de corpore, & ſanguine, quem totum ſumere debet, communicauerit, Rex, detecto capite, de thalamo ſuo accedit ad altare, coram quo, in ſupremo gradu genuflectit, & Metropolitanus conuerſus ad Regem, ipſum communicat. Rex, priuſquam communionem ſumat, oſculatur manum dexteram Metropolitani, & ſumpta communione, ex calice de manu Metropolitani ſe purificat, & purificatus ad thalamum ſuum reuertitur. Metropolitanus vero ablutionem ſumit, & accepta mitra, lauat manus, & perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunione diei dicitur pro Rege, ſub vno Per Dominum.

Poſtcommunio.

HAec, Domine, oblatio ſalutaris famulum tuũ N. Regem noſtrũ ab omnibus tueatur aduerſis; quatenus Eccleſiaſticæ pacis obtineat trãquillitatem, & poſt iſtius temporis decurſum ad æternam perueniat hæreditatem. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem ſolemnem, vt ſupra; qua data, ſinguli ad ſua reuertuntur.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Reginæ.

SI vero tunc Regina benedicenda ſit, & coronanda, quã primum, ipſo Rege intronizato, & orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælatis paratis ad altare reuerſus in faldi-

ſtorio ſedet. Rex de ſolio ſuo ſurgens, cum comitiua ſua, corona in capite, & ſceptrũ in manu geſtans ante altare ad Metropolitanum proficiſcitur, & facta ei reuerentia, ſtans, detecto capite, petit Regina benedici, & coronari, ſub his verbis.

REuerendiſsime pater, poſtulamus, vt Coſortem noſtram nobis a Deo coniunctã benedicere, & corona reginali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti.

Deinde ad ſolium ſuum reuertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Eccleſia a principio ſteterat, a duobus Epiſcopis paratis, non his, qui Regem deduxerunt, ſed primis poſt eos, crine ſoluto, & capite velato, in veſtibus ſuis communibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; & facta Metropolitano reuerentia, coram illo genuflectit, & eius manum oſculatur.

Tunc ſurgit Metropolitanus cum mitra, & in faldiſtorio procumbit. Regina vero ad

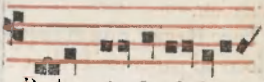
eius sinistram in terram se prosternit; & inchoantur, ac perficiuntur Litaniæ, vt supra: quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illam ante se genuflexa, dicit sequente Orationem intelligibili voce; quam etiam, & alia sequentia astantes Prælati parati submissa voce dicunt.
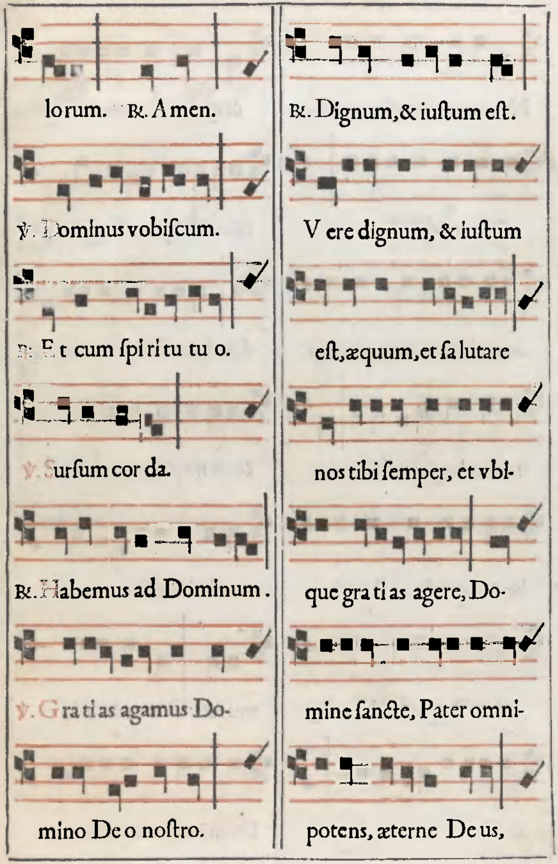

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, hanc famulam tuam N. cælesti bene ✠ dictione sanctifica, quam in adiutorium regni Reginam eligimus, tua vbique sapientia doceat, & confortet, atque Ecclesia tua fidelem famulam semper agnoscat. Per eũdem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.
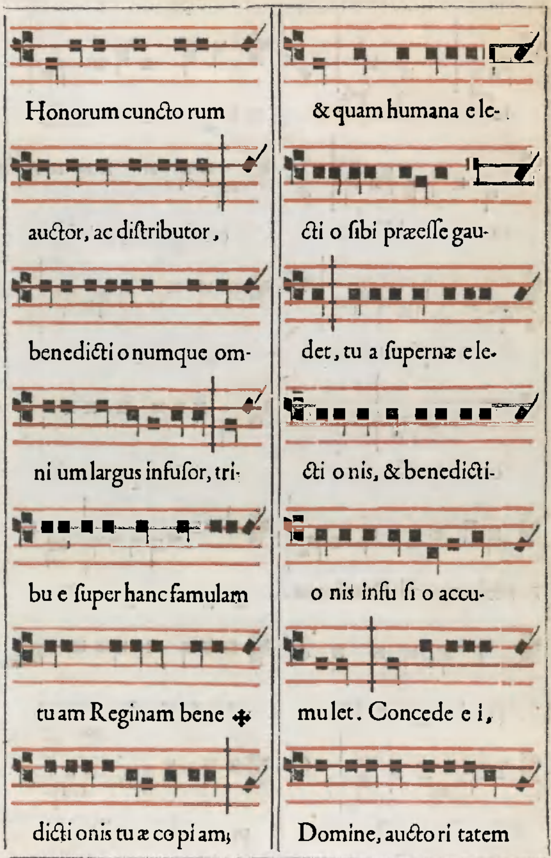
Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit.
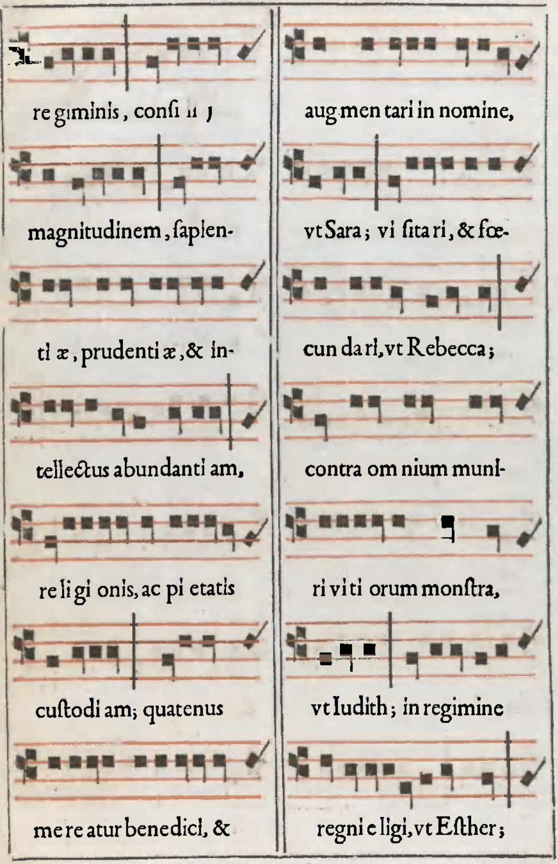

Per omnia sæcula sæculorum.
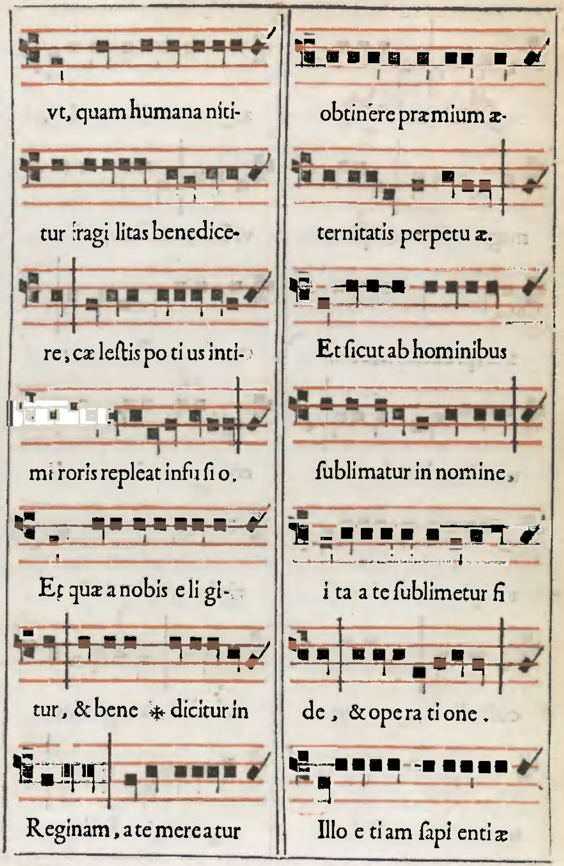

lorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,

Hono-
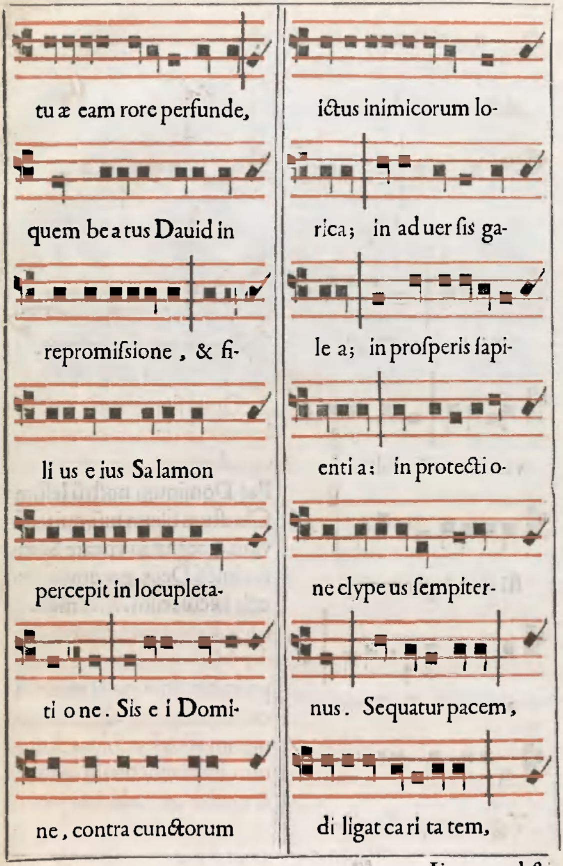

Honorum cuncto rum
auctor, ac distributor,
benedicti o numque om-
ni um largus infusor, tri-
bu e super hanc famulam
tu am Reginam bene ✠
dicti onis tu æ co pi am;
& quam humana e le-
cti o sibi præesse gau-
det, tu a supernæ e le-
cti o nis, & benedicti-
o nis infu si o accu-
mu let. Concede e i,
Domine, aucto ri tatem
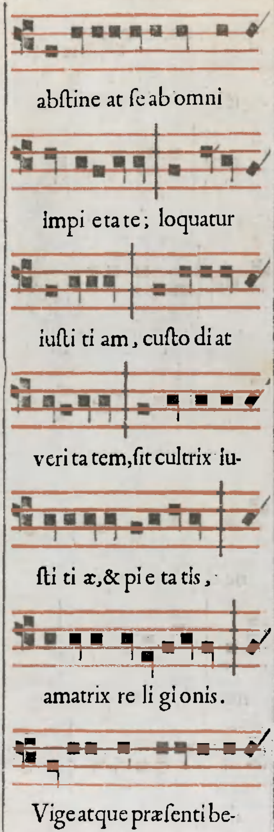
regi-

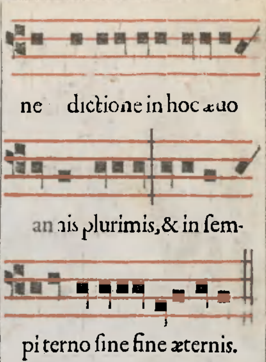

re giminis , consi
magnitudinem , ſapien-
ti æ , prudenti æ , & in-
tellectus abundanti am,
re li gi onis, ac pi etatis
cuſtodi am; quatenus
me re atur benedici, &
aug men tari in nomine,
vt Sara ; vi ſita ri , & fœ-
cun da ri, vt Rebecca ;
contra om nium muni-
ri vi ti orum monſtra,
vt Iudith ; in regimine
regni e ligi, vt Eſther ;

vt, quam humana niti-
tur fragi litas benedice-
re, cæ leſtis po ti us inti-
mi roris repleat infu ſi o.
Et quæ a nobis e li gi-
tur, & bene ✱ dicitur in
Reginam, a te mere a tur
obtinere præmium æ-
ternitatis perpetu æ.
Et ſicut ab hominibus
ſublimatur in nomine,
i ta a te ſublimetur fi
de, & opera ti one.
Illo e ti am ſapi enti æ

tuæ

tu æ eam rore perfunde,
quem be a tus Dauid in
repromiſsione , & fi-
li us e ius Sa lamon
percepit in locupleta-
ti o ne . Sis e i Domi-
ne , contra cunctorum
ictus inimicorum lo-
rica ; in ad uer ſis ga-
le a ; in proſperis ſapi-
enti a ; in protecti o-
ne clype us ſempiter-
nus . Sequatur pacem ,
di ligat ca ri ta tem,

Quod ſequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumſtantibus audiatur.

Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuũ, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Qua Præfatione expleta, ſedet Metropolitanus; & accepta mitra, inungit in modum crucis cum oleo Cathecumenorum illius brachium dexterum, inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter ſcapulas, dicens.

DEus pater æternæ gloriæ ſit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi, preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in æternum conſeruet; inimicos tuos confuſione induat; & ſuper te Chriſti ſanctificatio, atque huius olei infuſio floreat; vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipſe in cælis conferat meritum Angelorum; ac benedicat te, & cuſtodiat in vitam æternam Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Quo facto, ſurgit Regina, & a ſuis ducitur ad ſacriſtiam, ſeu papilionem, vbi Rex regales veſtes indutus eſt, ibi & ipſa induitur veſtibus reginalibus, quibus induta reducitur ad Metropolitanum adhuc cum mitra in faldiſtorio ſedentem, qui imponit illi ante ſe genuflexæ coronam, dicens.

ACcipe coronam gloriæ, vt ſcias te eſſe conſortem regni, populoque Dei ſemper proſpere conſulas; & quanto plus exaltaris, tanto amplius humilitatem diligas, & cuſtodias, in Chriſto Ieſu Domino noſtro.

Et mox dat ei ſceptrum, dicens.

ACcipe virgam virtutis, ac veritatis, & esto pauperibus misericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis, diligentissimam curã exhibeas; vt omnipotẽs Deus augeat tibi gratiam suã, qui viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amẽ. Quo facto, surgit Regina, & Episcopi parati, qui ipsam ad altare deduxerunt, eam associant vsque ad suum thalamũ, vbi sedet in solio suo, matronis eius ipsam comitantibus; deinde dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege a suis tantum associati, vadunt ad offerendũ Metropolitano in faldistorio ante mediũ altaris sedenti de auro, quantũ volunt, & manũ Metropolitani recipiẽtes osculatur; deinde reuertuntur ambo ad thalamũ suum, & proceditur in Missa vsque ad Communionẽ: Data pace Regi, & Reginæ per primum ex Prælatis paratis, cum instrumento ad hoc ordinato. Rex, & Regina a suis tantum associati descendunt

de thalamis, & veniunt ad altare, vbi in supremo gradu genuflectunt; & percepta communione, Metropolitanus ponit ambas hostias consecratas super patenam, & conuersus ad Regem, & Reginam, eos communicat.

Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitani, tum simili modo communicat Reginam, quæ similiter eius manum osculatur, & successiue ambos ex calice suo purificat, qui purificati ad thalamos suos reuertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metropolitanus vero ablutionem sumit; & accepta mitra, lauat manus, perficitque Missam, & in fine dat benedictionem solemne. Qua data, Rex, & Regina vadūt ad palatium suum, & Metropolitanus, atque alij Prælati omnes deponunt vestes sacras, & ad propria quisque reuertitur.

SI autem, Rege iampridē coronato, Regina sola, vt coniux illius, coronanda sit, parantur duo thalami, & alius locus, in quo Regina a principio officij vsque ad tempus coronationis expectat. Vocatur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt. Die autem statuto, Metropolitano, & Prælatis in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Rex vestibus regalibus indutus cum corona in capite, & sceptro in manu, ense præcedente, a suis associatus venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum; & Metropolitano, ac Prælatis omnibus paratis, incipitur Missa, more solito, & continuatur vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Tum Rex coronam, & sceptrum ferens descendit de thalamo suo, & Metropolitano in faldistorio ante altare cū mitra sedente, stans, detecto capite, petit ab eo Reginam benedici, & coronari, sub his verbis.

REuerendiſsime pater, poſtulamus vt cõſortem noſtram nobis a Deo coniunctã benedicere, & corona reginali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti.

Deinde ad thalamum ſuum reuertitur; & Regina, quæ vſque tunc in aliquo loco ad partem in Eccleſia ſteterat, a duobus prioribus Prælatis paratis, crine ſoluto, & capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare ſedentem; & facta ei reuerentia, coram eo genuflectit, & eius manum oſculatur. Tunc ſurgit Metropolitanus, & cum mitra procumbit ſupra faldiſtorium. Regina vero ad eius ſiniſtram ſe in terram proſternit, & inchoatur Litaniæ, & perficiuntur, atque omnia alia fiut, quæ ſupra in coronatione Reginæ dicta ſunt, vſque ad Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina ſola, prout Regi placebit. Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina. Deinde perfi

citur Missa, & in fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem &c.

Si vero Regina coronanda est, vt regni Domina, & absque Rege, tunc paratur thalamus vnus in Ecclesia; vocantur Prælati regni, & omnia alia similiter fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt. Die statuto, conueniunt in Ecclesia, in qua coronatio fieri debet; vbi Metropolitanus, aut alius, ad quem spectat, cum Episcopis alijs parat se, & sedent ante altare, vt supra dictum est. Interim Regina consuetis vestibus induta, cum suis Prælatis, Baronibus, & matronis, atque alijs domesticis venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi parati veniunt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsam inter se mediam vsque ad Metropolitanum deducunt, cui Regina caput inclinas, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior ipsorum deducentium, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt præsentem circumspectam mulierem ad dignitatem Reginalem subleuetis.

Tunc interrogat Metropolitanus.

Scitis illam esse dignam, & vtilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet.

Et nouimus, & credimus eam esse dignam, & vtilem Ecclesiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus dicit.

Deo gratias.

Tunc

Tunc ſedet Regina media inter ipſos Epiſcopos deducentes, congruenti ſpatio a Metropolitano, ita vt illi facie vertat; ipſi etiam deducentes Epiſcopi, ſenior ad dexteram, alius ad ſiniſtram Reginæ ſe collocant, vt & ipſi ad alterutrum facies vertant. Ipſis ſic ſedentibus, poſtquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens.

CVm hodie per manus noſtras, circumſpecta mulier, qui Chriſti ſaluatoris noſtri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) ſacram vnctionem, & regni inſignia ſis ſuſceptura; bene eſt, vt te prius de onere, ad quod deſtinaris, moneamus. Regiam hodie ſuſcipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commiſſos curam ſumis. Præclarum ſane iter mortales locum, ſed diſcriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum ſi conſideraueris, quod omnis poteſtas a Domino Deo eſt, per quem Reges regnant, & legum conditores iuſta de-

cernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es reddıtura. Primum, pietatem seruabis, Dominum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christiana religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis professa es, ad finem vsque inuiolatam retinebis, eamque cotra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarũ Prælatis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reueretiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non conculcabis. Iustitiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes incōcusse administrabis, bonis præmia, noxijs debitas pænas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppressione defendes. Omnibus te adeuntibus benignam, mansuetam, atque affabilē pro regia tua dignitate te præbebis. Et ita te geres, vt non ad tuā, sed totius populi vtilitatē regnare, præmiumque bene factorũ tuorum non in terris, sed in cælo expectare videaris. Quod ipse præstare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, & genuflexa facit hanc professionem, dicens.

EGo N. Deo annuente, futura Regina N. profiteor, & promitto corā Deo, & Angelis eius deinceps legem, iustitiam, & pacē Ecclesiæ Dei, populoque mihi subiecto, pro posse, & nosse facere, ac seruare, saluo condigno misericordiæ Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum, & canonicum honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus, & Regibus Ecclesijs collata, & reddita sunt, inuiolabiliter obseruare. Abbatibus, Comitibus, & vasallis meis congruum honorem, secun-

dum cōsilium fidelium meorum, præstare.

Deinde ambabus manibus tangit librum Euangeliorum quem Metropolitanus coram ea super genibus apertum tenet, inferiori parte libri Reginæ versa, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et post Regina electa Metropolitani manum reuerenter osculatur.

Quo facto, Metropolitanus surgit, & cum mitra procumbit in faldistorio. Regina vero ad eius sinistram in terram se prosternit.

Et cantores incipiunt, schola prosequente, Litanias; in quibus cum dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℞. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto baculo pastorali in sinistra, super illam dicit.

Vt hanc electam in Reginam coronandam bene ✠ dicere digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Secundo, dicit.

Vt hanc electam in Reginam coronandam bene✠dicere, & conse✠crare digneris.

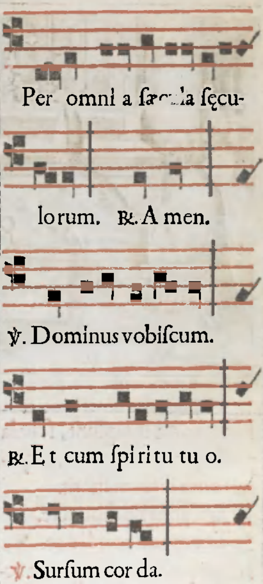
℟. Te rogamus audi nos.
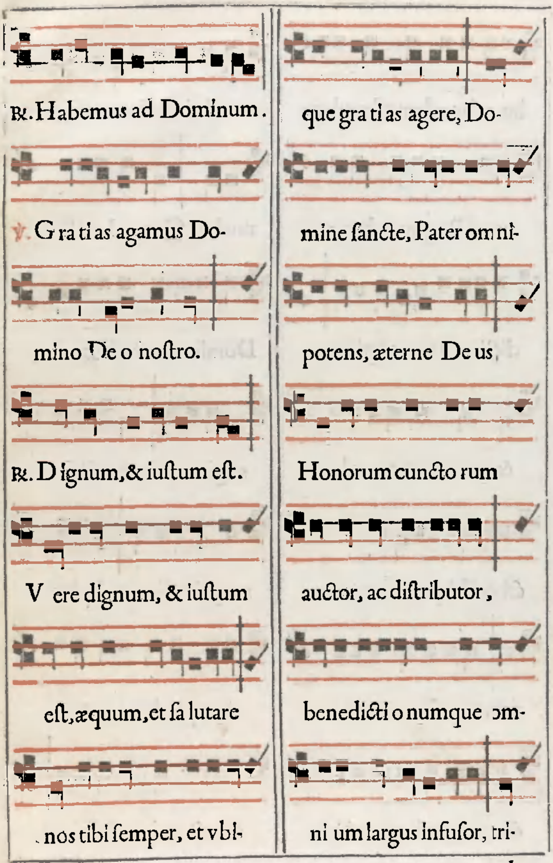
Producendo semper super Reginam signu crucis. Idem dicunt, & faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus Litanias resumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, Regina prostrata manente, & dicit super ea intelligibili voce Orationem sequentem, qua astantes Episcopi, etiam sine mitris in locis suis stantes, submissa voce pronunciant.

Oremus.
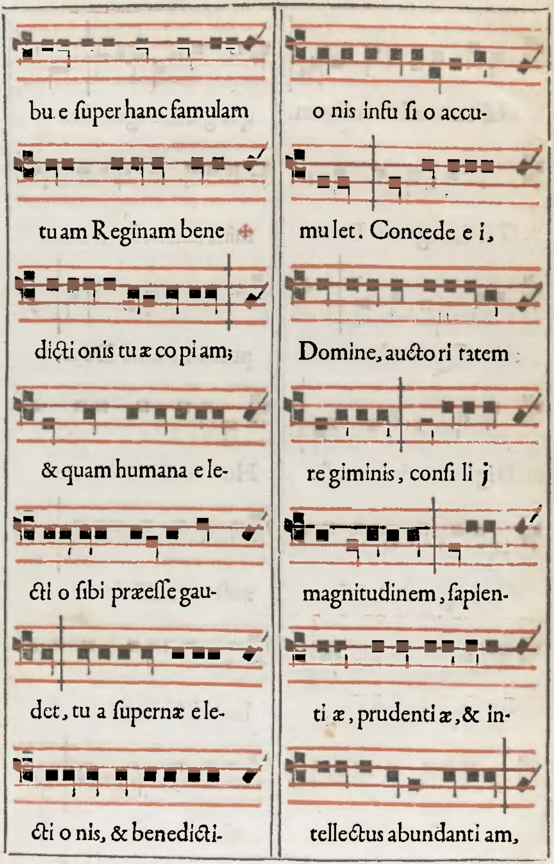
OMnipotens sempiterne Deus, hanc famulam tuã cælesti bene✠dictione sanctifica, quam in gubernationem regni Reginam eligimus; tua vbique sapientia doceat, & confortet, atque Ecclesia tua fidelem famula semper agnoscat. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Tum surgit Regina, & coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extesis manibus ante pectus, dicit.
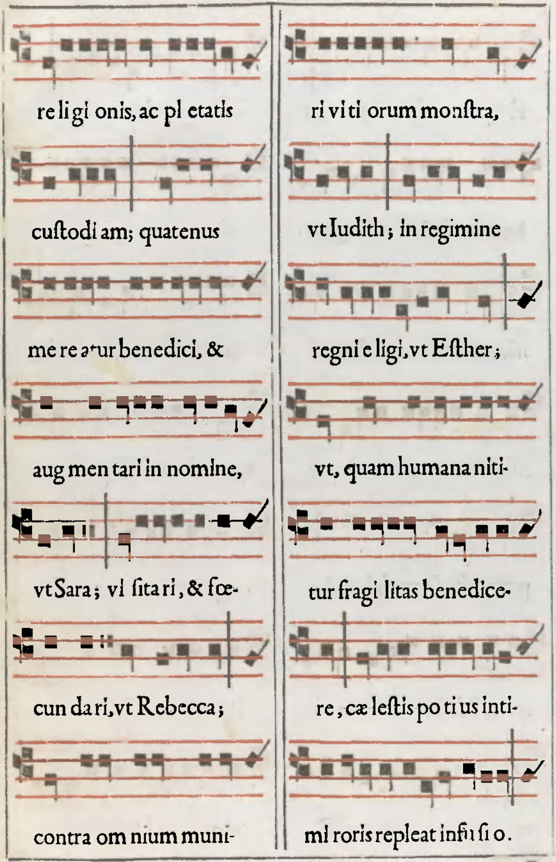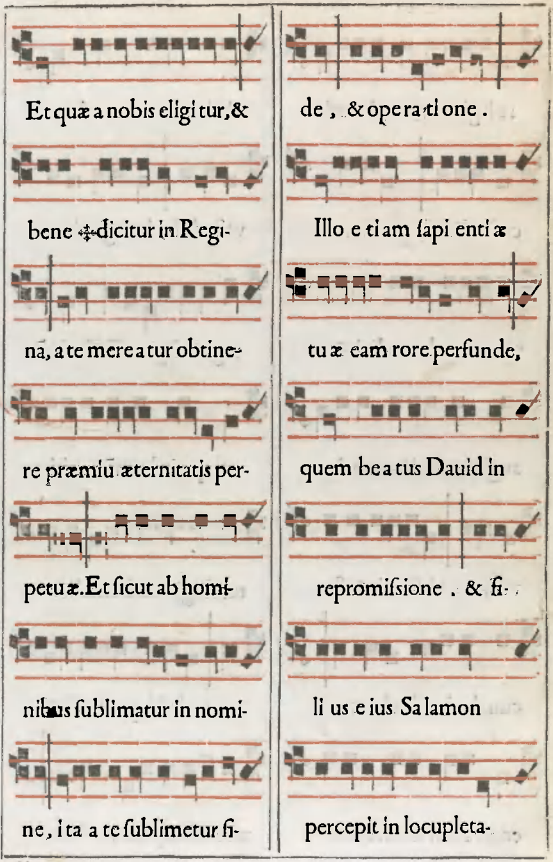

℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
Honorum cuncto rum
auctor, ac diſtributor,
benedicti onumque om-
ni um largus infuſor, tri-

bu
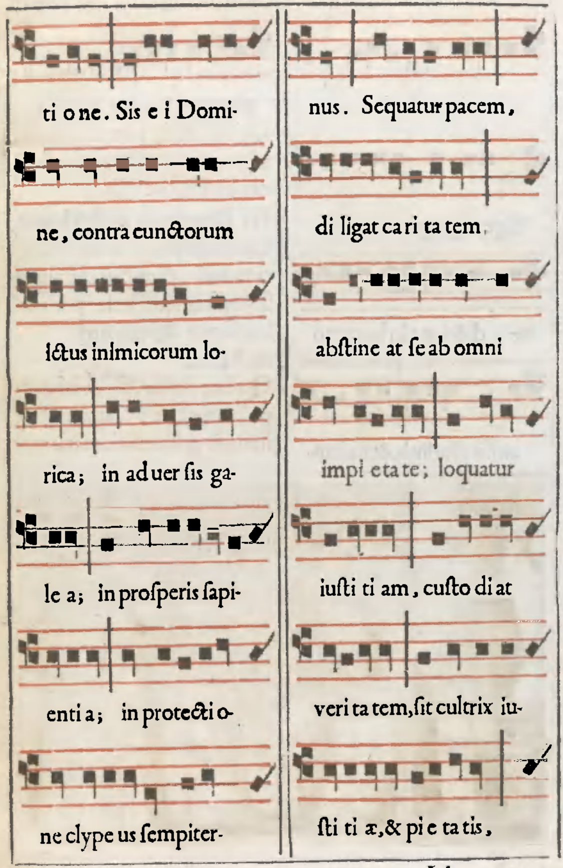

bu e ſuper hanc famulam
tu am Reginam bene ✠
dicti onis tu æ co pi am;
& quam humana e le-
cti o ſibi præeſſe gau-
det, tu a ſupernæ e le-
cti o nis, & benedicti-
o nis infu ſi o accu-
mu let. Concede e i,
Domine, aucto ri tatem
re giminis, conſi li j
magnitudinem, ſapien-
ti æ, prudenti æ, & in-
tellectus abundanti am,

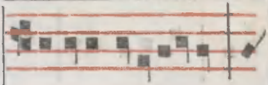
reli-

re li gi onis, ac pi etatis
cuſtodi am; quatenus
me re atur benedici, &
aug men tari in nomine,
vt Sara; vi ſita ri, & fœ-
cun da ri, vt Rebecca;
contra om nium muni-
ri vi ti orum monſtra,
vt Iudith; in regimine
regni e ligi, vt Eſther;
vt, quam humana niti-
tur fragi litas benedice-
re, cæ leſtis po ti us inti-
mi roris repleat infu ſi o.

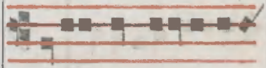

Et quæ a nobis eligi tur, &
bene ✠ dicitur in Regi-
na, a te mere a tur obtine-
re præmiu æternitatis per-
petuæ. Et ſicut ab homi-
nibus ſublimatur in nomi-
ne, ita a te ſublimetur fi-
de, & opera tione.
Illo e ti am ſapi enti æ
tu æ eam rore perſunde,
quem bea tus Dauid in
repromiſsione. & fi-
li us e ius Sa lamon
percepit in locupleta-

tio-

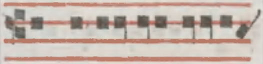

ti one. Sis e i Domi-
ne, contra cunctorum
ictus inimicorum lo-
rica; in aduer sis ga-
le a; in prosperis sapi-
enti a; in protectio-
ne clype us sempiter-
nus. Sequatur pacem,
di ligat ca ri ta tem,
abstine at se ab omni
impi e ta te; loquatur
iusti ti am, custo di at
veri ta tem, sit cultrix iu-
sti ti æ, & pi e ta tis,

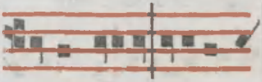
amatrix re li gi onis.

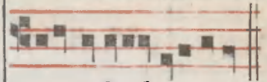
Vige atque præsenti be-

ne dictione in hoc æuo

annis plurimis, & in sem-

pi terno sine fine æternis.

Deinde dicit plane legendo. ita tamen quod a circumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Quibus dictis, sedet Metropolitanus, & accepta mitra, intingit pollicem dexteræ ma-

nus

nus in oleum Cathecumenorum; & inungit in modũ crucis, brachium dexterum Reginæ inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter ſcapulas, dicens.

DEus pater æternæ gloriæ ſit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi; preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in æternum conſeruet; inimicos tuos confuſione induat; & ſuper te Chriſti sanctificatio, atq. huius olei infuſio floreat; vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipſe in cælis conferat meritum Angegelorum; ac benedicat te, & cuſtodiat in vitam æternam Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Quo facto, ſurgit Regina, & ad partem ſe retrahit, vbi Prælati ſui domeſtici ei aſsiſtunt. Metropolitanus vero lauat, & abſtergit manus, deinde accedit ante altare, & depoſita mitra, cũ ſuis miniſtris facit Confeſsionem. Idem faciunt Epiſcopi parati iuxta ſedes ſuas ſine mitris ſtantes. Facta Confeſsione, Metropolitanus aſcendit ad altare, oſculatur, incenſat, & procedit in Miſſa vſque ad Alleluia excluſiue, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequentiæ, ſi dicitur, more conſueto. Regina vero ducitur a ſuis ad ſacriſtiam, vel papilionem, vbi accipit veſtes reginales. Deinde redit cum illis ad thalamum, vbi manet vſque ad dictum Graduale: non tamen ſedet in ſolio, ſed ſuper aliquod ſcabellum ſibi paratum genuflexa procumbit audiens Miſſam. Miſſa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur pro ipſa electa Regina ſub vno Per Dominum.

Oratio.

QVæſumus, omnipotens Deus, vt famula tua N. Regina noſtra, quæ tua miſeratione ſuſcepit regni guber-

nacula, virtutum etiam omniũ percipiat incrementa, quibus decenter ornata, & vitiorum monſtra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratioſa valeat peruenire. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus ſedet ante altare in faldiſtorio cum mitra, & Regina a ſuis aſſociata, media inter priores duos Prælatos paratos ad Metropolitanũ reducitur, cui facta reuerẽtia, vt prius, genuflectit coram eo. Tũc imponitur ei corona, quam omnes Epiſcopi parati, qui adſunt, de altari per Metropolitanum ſumptam manibus tenent, ipſo Metropolitano illam regente, & capiti illius imponente, ac dicente.

ACcipe coronã regni, quæ, licet ab indignis, Epiſcoporum tamen, manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠ ſancti, quam ſanctitatis gloria,

& ho-

& honorem, & opus fortitudinis, ſignificare intelligas, & per hanc te participem miniſterij noſtri non ignores. Ita, vt ſicut nos in interioribus paſtores, rectoreſque animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus vera Dei cultrix, ſtrenuaq. cotra omnes aduerſitates Eccleſiæ Chriſti defenſatrix aſsiſtas, regniq. tibi a Deo dati, & per officium noſtræ benedictionis in vice Apoſtolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commiſsi vtilis executrix, proficuaque regnatrix ſemper appareas; vt inter glorioſos athletas virtutum gemis ornata, & præmio ſempiternæ felicitatis coronata cum redemptore, ac Saluatore noſtro Ieſu Chriſto, cuius nomen, uicemque geſtare crederis, ſine fine glorieris. Qui viuit, & imperat Deus cum Patre, & Spiritu ſancto in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Et mox dat ei ſceptrum in manum, dicens.

Accipe

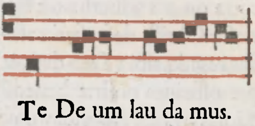
ACcipe virgam virtutis, ac veritatis; & esto pauperibus misericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis diligentissimam curam exhibeas; vt omnipotens Deus augeat tibi gratiam suam. Qui viuit, & regnat in sæcula sæculorũ.

℟. Amen.

Tum surgunt omnes, & Metropolitanus cum omnibus Episcopis paratis deducit Reginam coronam in capite, & sceptrum in manu ferentem, mediam inter se, & digniorem Episcopum paratum supra solium, vbi stans cum mitra, vna cum eodem digniore Episcopo intronizat eam in solio, dicens.

STa, & retine amodo locum tibi a Deo delegatũ, per auctoritatem omnipotẽtis Dei, & per præsentem traditionẽ nostram, omnium scilicet Episcoporum, cæterorumq. Dei seruorum; & quanto clerum sacris altaribus propinquiorem perspicis, tanto ei potiorem in locis congruis honorẽ impendere memineris; quatenus mediator Dei, & hominum te mediatricem cleri, & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, inchoat, schola sequente, Hymnum.

Qui totus dicitur; quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginæ, ibi continuo manens vsque ad finem hymni. Finito hymno, Metropolitanus stãs, vt prius, iuxta Reginam sine mitra, dicit super illam.

℣. Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

℟. Iustitia, & iudicium præparatio sedis tuæ.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui victrices Moyſi manus in oratione firmaſti, qui quamuis ætate langueſceret, infatigabili ſanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum prophanus nationum populus ſubiugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ poſſeſsio copioſa ſeruiret, opus manuũ tuarum pia noſtræ orationis exauditione confirma: habemus & nos apud te, ſancte Pater, Dominum ſaluatorẽ, qui pro nobis manus ſuas extẽdit in cruce, per quem etiam precamur, altiſsime, vt, tua potentia ſuffragante, vniuerſorum hoſtium frangatur impietas, populuſque tuus, ceſſante formidine, te ſolum timere condiſcat. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Epiſcopis paratis reuertitur ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium prope altare; & dicitur Alleluia, ſiue vltimus verſus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & alia vſque ad Offertorium incluſiue. Quo dicto, Metropolitanus ſedet in faldiſtorio ante medium altaris cum mitra, & Regina a ſuis Prælatis, magnatibus, & alijs aſſociata venit ante Metropolitanũ, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum ſibi placet, & manu Metropolitani recipientis oſculatur. Deinde ad ſolium ſuum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, ſurgit, & accedit ad altare, & proſequitur Miſſam vſque ad communionem.

Cum Secreta diei dicitur pro Regina ſub vno Per Dominum.

Secreta.

MVnera, quæſumus, Domine, oblata ſanctifica; vt & nobis vnigeniti tui corpus, & ſanguis fiant, & Reginæ noſtræ ad obtinendam animæ,

cor-

corporiſque ſalutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vſquequaque proficiant. Per eundē Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Pax datur Reginæ per primū ex Prælatis paratis cum inſtrumento ad hoc ordinato. Poſtquam Metropolitanus ſe communicauerit de corpore, & ſanguine, Regina ſine corona, & ſine ſceptro, de thalamo ſuo a ſuis dumtaxat aſſociata accedit ad altare; genuflectit in ſupremo gradu altaris, & Metropolitanus conuerſus ad Reginam, eam communicat. Regina, antequam ſumat Sacramentum, oſculatur manum dexteram Metropolitani, & ſumpta communione, ex calice de manu Metropolitani ſe purificat, & purificata ad thalamum ſuum reuertitur cum ſuis, vt venit. Metropolitanus vero ablutionem ſumit, & accepta mitra, lauat manus, & perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunione diei, dicitur pro Regina ſub vno Per Dominum.

Poſtcommunio.

HAec, Domine, oblatio ſalutaris famulam tuam N. Reginam noſtram ab omnibus tueatur aduerſis; quatenus Eccleſiaſticæ pacis obtineat tranquillitatem, & poſt iſtius temporis decurſum ad æternam perueniat hæreditatem. Per Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem ſolemne; qua data, omnes vadunt in pace.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Regis in consortem electi.

CVM autem Regina iam pridē, vt regni domina, benedicta, & coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem postea statuerit coronari, ad diem ordinatā vocantur omnes Prælati regni; parantur duo thalami, atque omnia alia ordinantur, prout supra in coronatione Regis posita sunt. Die autem statuto, Metropolitano, & Prælatis in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Regina reginalibus vestibus induta cum corona in capite, & sceptro in manu, a suis associata venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, & suo ordine sedentibus, vt supra in coronatione Regis ordinatum est, Regina de thalamo suo descendens cum corona in capite, & sceptro in manu, venit coram Metropolitano, a quo, facta ei reuerentia, petit Regem consortem suum benedici, & coronari, sub his verbis.

Reuerendissime pater, postulamus, vt cōsortem nostrum a Deo nobis coniunctum benedicere, & corona regali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad thalamum suum reuertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam a suis Prælatis domesticis non paratis, & Comitibus, magnatibus regni, & alijs associatus. Qui cum venerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obuiam veniunt, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum, birreto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt; coram quo Rex caput inclinans, humilē ei reuerentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanū,

voce intelligibili dicit.

REuerendiſsime pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt præſentem egregium militem ad dignitatem Regiam ſubleuetis.

Et omnia alia ſuo ordine fiut, prout habetur ſupra ſub prima rubrica, de benedictione, & coronatione Regis, vſque ad aliam rubricam, de coronatione Reginæ, quæ hic omittitur, cũ ſit prius coronata.

DE BENEDICTIONE noui Militis.

MILES creari, & benedici poteſt quacũque die, loco, & hora; ſed ſi inter Miſſarum ſolemnia creandus eſt, Pontifex in eo habitu, in quo Miſſam celebrauit, aut illi interfuit, in faldiſtorio ante medium altaris, ſtans, vel ſedens, prout conuenit, finita Miſſa, id peragit. Si autem extra diuina, in ſtola ſupra rochetum, vel ſi ſit regularis, ſupra ſuperpelliceum, id facit. Et primo enſem, quem aliquis coram eo genuflexus euaginatum tenet, ſtans, derecto capite, benedicit, ſi non ſit benedictus, dicens.

℣. Adiutorium noſtrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

EXaudi, quæſumus, Domine, preces noſtras, & hunc enſem, quo hic famulus tuus circumcingi deſiderat, maieſtatis tuæ dextera dignare bene ✠ dicere; quatenus eſſe poſsit defenſor Eccleſiarum, viduarum, orphanorum, omniumque Deo ſeruientium contra ſæuitiam paganorum, atque hæreticorum; alijſque ſibi inſidiantibus ſit terror, & formido. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

BEne ✠ dic, Domine ſancte, Pater omnipotens, æ-

terne Deus, per inuocationem sancti nominis tui, & per aduentum Iesu Christi filij tui Domini nostri, & per donum sancti Spiritus paracliti, hunc ensem, vt hic famulus tuus, qui hodierna die eo tua pietate præcingitur, uisibiles inimicos coculcet, victoriaque per omnia potitus semper maneat illæsus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde dicit stans, vt prius.

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum.

Misericordia mea, & refugiu meum: susceptor meus, & liberator meus.

Protector meus, & in ipso speraui: qui subdit populum meu sub me.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui cuncta solus ordinas, & recte disponis, qui ad coercendam malitiam reproborum, & tuendam iustitiam, vsum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti, quique per beatum Ioannem militibus ad se in deserto venientibus, vt nemine concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti, clementiam tuam, Domine, suppliciter exoramus, vt sicut Dauid puero tuo Golia superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabæum de fe-

ritate gentium nomen tuum non inuocatium triumphare fecisti, ita & huic famulo tuo, qui nouiter iugo militiæ colla ſupponit, pietate cæleſti vires, & audaciam ad fidei, & iuſtitiæ defenſionem tribuas; & præſtes ei fidei, ſpei, & caritatis augmētum; & da tui timorem pariter, & amorem, humilitatem, perſeuerantiam, obedientiam, & patientiam bonam, & cuncta in eo recte diſponas; vt neminem cum gladio iſto, vel alio, iniuſte lædat; & omnia cū eo iuſta, & recta defendat; & ſicut ipſe de minori gradu ad nouum militiæ promouetur honorem, ita veterem hominem deponens cum actibus ſuis, nouum induat hominem; vt te timeat, & recte colat, perfidorum conſortia vitet, & ſua in proximum caritatem extēdat, præpoſito ſuo in omnibus recte obediat, & ſuum in cunctis iuſte officium exequatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum enſem aqua benedicta aſpergit.

Si autem enſis ſit prius benedi-

ctus,

ctus, omnia prædicta omittu-tur. Post hæc Pontifex sedens, accepta mitra, dat ensem nudum nouo Militi ante se genuflexo in manum dexteram, dicens.

ACcipe gladium istum in nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠sancti, & vtaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad cōfusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei Christianæ; & quantū humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste lædas, quod ipse præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Deinde ensis in vaginam reponitur, & Pōtifex cingit Militem nouum ensem, dicens.

ACcingere gladio tuo super femur tuum potentissime. Et attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem, vicerunt regna.

Ense igitur accinctus Miles nouus surgit, & ensem de vagina educit, & euaginatum ter viriliter vibrat, & super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit.

Tum Pontifex dat nouo Militi osculum pacis, dicens.

Pax tecum.

Et iterum ensem euaginatū in dexteram accipiens, Militem nouum ante se genuflexum cum ipso ense euaginato ter super scapulas leuiter percutit, interim semel tantum dicens.

ESto Miles pacificus, strenuus, fidelis, & Deo deuotus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat nouo Militi leuiter alapā, dicens.

EXciteris a somno malitiæ, & vigila in fide Christi, & fama laudabili.

Et Milites astantes imponunt nouo Militi calcaria, & Pontifex sedens, dicit Antiphonam.

SPeciofus forma præ filijs hominum, accingere gladio tuo ſuper femur tuum potentiſsime.

Surgit Pontifex, & verſus ad nouum Militem ſtans,& detecto capite, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, ſuper hunc ſamulum tuum, qui hoc eminenti mucrone circumcingi deſiderat, gratiam tuæ bene ✠ dictionis infunde, & eum dexteræ tuæ virtute fretum fac contra cuncta aduerſantia cæleſtibus armari præſidijs, quo nullis in hoc ſæculo tempeſtatibus bellorum turbetur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.

℟. Amen.

His dictis, nouus Miles oſculatur manum Pontificis, & depoſitis enſe, & calcaribus, adit in pace.

DE CREATIONE Militis regularis.

CVm ſummus Pontifex committit aliquẽ creari in Militem ordinis militaris, Pontifex, cui creatio huiuſmodi commiſſa eſt, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius ordinis, quem intendit profiteri, vti conſueuerunt. Deinde recipit ab eo adhuc genuflexo profeſsionem, per tales emitti ſolitam votorum, ſecũdum illius ordinis inſtituta.

FINIS PRIMAE PARTIS.

PONTIFICALIS
PARS SECVNDA

DE BENEDICTIONE, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda.

NEMO Ecclesia ædificet, priusquam Pōtificis iudicio locus, & atrium designentur, & quid ad luminaria, quid ad rectoris, ministrorumque stipedia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; & per eum, vel eius auctoritate, per Sacerdotem crux in loco figatur, & lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco, vbi debet esse altare, figatur. Sequenti vero die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui

debet esse quadratus, & angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit religiosus, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, & mitra simplici, & baculum pastoralem in sinistra tenens, stans cum mitra, in loco, vbi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, & aquam dicens.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

Exorcizo te, creatura salis, per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliseum propheta in aqua mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum, in salutem credentiu; & sis omnibus sumentibus te sanitas animæ, & corporis; & effugiat, atq. discedat a loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisque spiritus immundus adiuratus, per eum, qui venturus

est

est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem:
℞. Amen.
Deinde, deposita mitra, dicit.
℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℞. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

IMmensam clementiã tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hãc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare tua pietate digneris; vt sit omnibus sumentibus salus mentis, & corporis; & quidquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritualis nequitiæ. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℞. Amen.

Tum accepta mitra, super aquam absolute dicit.

EXorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi Fi ✠ lij eius Domini nostri, & in virtute sancti ✠ Spiritus, vt fias aqua exorcizata, ad effugãdam omnẽ potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare, & explantare valeas, cum angelis suis apostaticis, per virtutem eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.
Deinde, deposita mitra, dicit.
℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℞. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominum vobiscum.
℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui ad salutẽ humani generis maxima quæque Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus no-

ſtris, & elemento huic multimodis purificationibus præparato, virtutem tuæ bene✠dictionis infunde; vt creatura tua myſterijs tuis ſeruiens, ad abijciendos dæmones, morboſque pellendos, diuinæ gratiæ ſumat effectum; vt quidquid in domibus, vel in locis fideliū, hæc vnda reſperſerit, careat omni immunditia, liberetur a noxa: non illic reſideat ſpiritus peſtilens, nō aura corrumpens; diſcedant omnes inſidiæ latentis inimici, & ſiquid eſt, quod aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti, aſperſione huius aquæ effugiat; vt ſalubritas per inuocationem ſancti tui nominis expetita ab omnibus ſit impugnationibus defenſa. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtū filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Pontifex mittit ſal in aquam, in modū Crucis, dicendo ſemel.

Commiſtio ſalis, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠ ſancti. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.

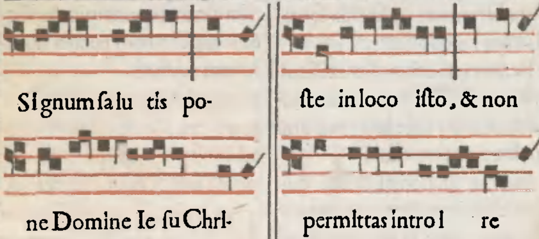
Oremus.

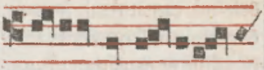
Deus inuictæ virtutis auctor, & inſuperabilis imperij rex, ac ſemper magnificus triumphator, qui aduerſæ dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis ſæuitiam ſuperas, qui hoſtiles nequitias potenter expugnas, te, Domine, trementes, & ſupplices deprecamur, ac petimus, vt hanc creaturam ſalis, & aquæ dignanter aſpicias, benignus illuſtres, pietatis tuæ rore ſanctifices; vt vbicumque fuerit aſperſa, per inuocationem ſancti tui nominis, omnis infeſtatio immundi ſpiritus abigatur, terrorque venenoſi ſerpentis procul pellatur, & præſentia ſancti Spiritus nobis miſericordiam tuam poſcentibus, vbique adeſſe dignetur. Per Dominum noſtrum Ieſum

Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

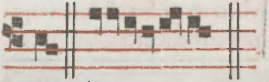
Tum Pontifex accipit mitrã, & schola cantat Antiphonam, & psalmum sequentes. Interim dum ea cantantur, Pontifex cum mitra aspergit locũ, vbi crux posita est, cum aqua per eũ benedicta. Antiphona.

angelū percu ti en-

tem. E v o v a e.

Psalmus. 83.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum, & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutū: rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascesiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutū exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorū.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pōtifex stans versus ad locū per eū aspersum, deposita mitra, dicit. Oremus.

DOmine Deus, qui licet cælo, & terra non capiaris,

domum

domum tamen dignaris habere in terris, vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hũc, quæsumus, beatæ Mariæ semper virginis, & beati N. Nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem, ac nomen fundabitur Ecclesia. Omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserua, & qui dilecti tui Dauid deuotionem, in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris, effugiantque omnes hinc nequitiæ spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Post hæc stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit primarium lapidem, dicens.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Sit nomen Domini benedictum.

℞. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

℣. Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes.

℞. Hic factus est in caput anguli.

℣. Tu es Petrus.

℞. Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

℣. Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen. Oremus.

Domine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus omnipotens Deus, splendor, & imago æterni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis, de monte sine manibus abscissus, & immutabile fundamentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma; & tu, qui es principium, & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit,

ſis, quæſumus, principium, & incrementum, & conſummatio ipſius operis, quod debet ad laudem, & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hunc lapidem in fundamentum Eccleſiæ, in honorem ſancti N. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum; lapidẽ probatum, angularem, pretioſum in fundamẽto fundatum, de quo dicit Apoſtolus, Petra autem erat Chriſtus. Qui tecum, & cum Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tunc aſpergit lapidem ipſum aqua benedicta, & accepto cultro, per ſingulas partes ſculpit in eo ſignũ crucis, dicens. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Quo facto, dicit.

Oremus.

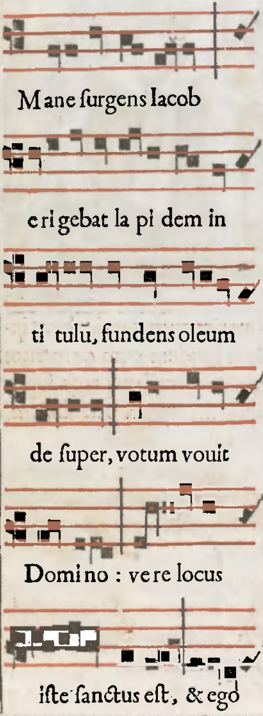
BEnedic, Domine, creaturam iſtam lapidis, & præſta per inuocationem ſancti nominis tui, vt quicumque ad hanc Eccleſiam ædificandã pura mente auxilium dederint, corporis ſanitatem, & animæ medelam percipiant. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

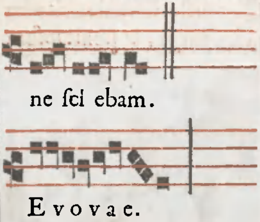
Deinde ponitur in terram aliquod tapete, & deſuper faldiſtorium, ſuper quod Pontifex, accepta mitra, accumbit. Tum dicuntur Litaniæ vſque ad finem; quibus finitis Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad primarium lapidem, dicit.

Oremus.

ACtiones noſtras, quæſumus, Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio à te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum ℟. Amen.

Deinde parato cæmento, & cæmentario aſsiſtente, Pontifex cum mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam

Pſalmus. 126.

NIſi Dominus ædificauerit domum: in vanum laborauerunt, qui ædificant eam. Niſi Dominus cuſtodierit ciuitatem: fruſtra vigilat, qui cuſtodit eam.

Vanum eſt vobis ante lucem ſurgere: ſurgite poſtquam ſederitis, qui mãducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis ſuis ſomnum: ecce hæreditas Domini, filij merces fructus ventris.

Sicut ſagittæ in manu potentis: ita filij excuſſorum.

Beatus vir, qui impleuit deſiderium ſuum ex ipſis: non cõfundetur cum loquetur inimicis ſuis in porta.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto. &c.

Quo dicto, Pontifex stás cum mitra tangit, & ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens.

IN fide Iesu Christi collocamus lapidem istum primarium in hoc fundamento. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, vt vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaque dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad inuocandum, & laudandum nomen eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento; postea Pontifex spargit super lapidem aquam benedictam, dicens.

A Sperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Psalmus. 50.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem

miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

A mplius laua me ab iniquitate mea:& a peccato meo munda me.

Q uoniam iniquitatem meã ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

T ibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cũ iudicaris.

E cce enim in iniquitatibus cõceptus sum:& in peccatis concepit me mater mea.

E cce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

A sperges me hyssopo, & mũdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

A uditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

A uerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

C or mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

N e proijcias me a facie tua:& Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

R edde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

D ocebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

L ibera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

D omine, labia mea aperies:& os meum annũciabit laudem tuam.

Q uoniam si voluisses sacrificium dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

S acrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

T unc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.
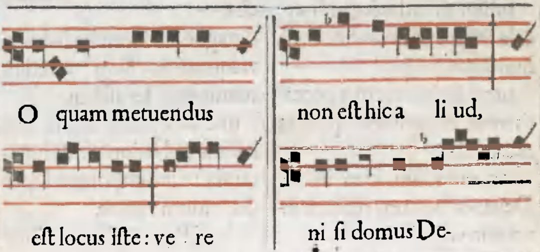
G loria Patri,& Filio: & Spiri-

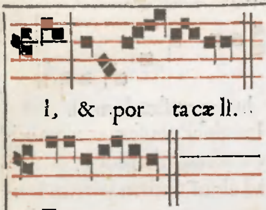
tui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quo dicto, Pontifex ſpargit aquam benedictam per omnia fundamenta, ſi ſunt aperta. ſi non ſunt aperta, circuit aſpergendo fundamenta Eccleſiæ deſignata, hoc modo. Incipiens aſpergere, & circuire, inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

E v o v a e.

Psalmus.

FVndamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob.

G loriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

M emor ero Rahab, & Babylonis: scientium me.

E cce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: ij fuerunt illic.

N umquid Sion dicet homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus.

D ominus narrabit in scripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

S icut lætantium omnium: habitatio est in te.

G loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

S icut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim aspergendo procedit vsque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, vbi subsistit; & repetita Antiphona, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit. O remus.

Et ministri.

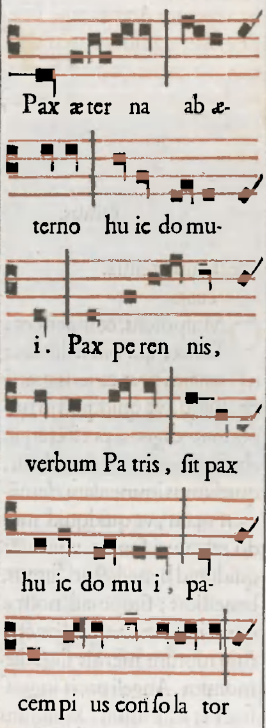
F lectamus genua.

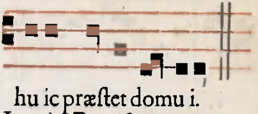
℟. L euate.

OMnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiā contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam, vt quidquid modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, benedicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum

noſtrum. ℟. Amen.

Deinde inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

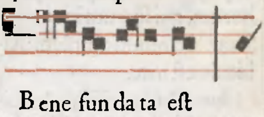

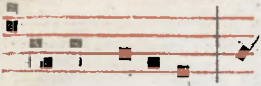
Interim Pontifex, accepta mitra, aſpergedo procedit vſque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, ſeu deſignatorum, ibidem ſubſiſtens; & finita Antiphona, ſtas cum mitra, dicit.

OMnipotẽtem Deum, fratres cariſsimi, in cuius domo multæ ſunt maſiones, ſupplices deprecemur, vt locum iſtum nomini ſuo ædificandũ per ſereniſsimam pietatem ſuam bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare dignetur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

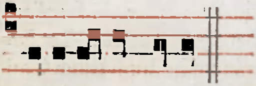
Deinde inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

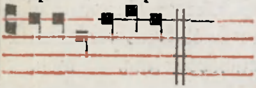
do-

do mus Do mi ni

ſupra firmam petram.

E v o v a e.

Pſalmus.

Lætatus ſum in his quæ dicta ſunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes noſtri: in atrijs tuis Ieruſalem.

Ieruſalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipſum.

Illuc enim aſcenderũt tribus, tribus Domini teſtimonium Iſrael: ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in iudicio: ſedes ſuper domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem ſunt Ieruſalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abũdantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domũ Domini Dei noſtri: quæſiui bona tibi.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim Pontifex aſpergendo procedit per vltimam tertiã partem fundamentorum apertorum, ſeu deſignatorum, reuertens ad locum, in quo lapidem impoſuit; vbi repetita Antiphona, ſtans depoſita mitra, dicit. Oremus.

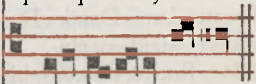
Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus, qui ex omniũ cohabitatione Sanctorum æternum maieſtati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ

incrementa cæleſtia; vt, quod te iubente fundatur, te largiente perficiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrū. ℟. Amen.
Subſequenter Pontifex ibidem ſtans ſine mitra, inchoat, ſchola proſequente, hymnum.

Veni creator ſpiritus.

Et dicitur totus, prout habetur ſupra; quo inchoato, Pontifex genuflectit vſque ad fine primi verſus. Tunc ſurgit ſtans, detecto capite, vſque ad fine hymni, quo finito, dicit.

DEſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus, ſuper hanc domum ædificandam, qui & dona noſtra, & populi tui in ea ſanctificet, & ipſius corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator aſsiſtis, exaudi nos, quæſumus, & cōcede, vt inuiolabilis huius loci permaneat conſtructio; & beneficia tui muneris vniuerſitas fidelium, quæ tibi ſupplicat, percipere mereatur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Hoc facto, accepta mitra, Potifex, ſi placet, ſedens ibidem in faldiſtorio, exhortatur populum, ad contribuendū pro ſtructura Eccleſiæ nouæ, & alijs opportunis. Deinde dat benedictionem ſolemnem, dicens.

Sit nomen Domini benedictum &c.

Et in fine concedit indulgentias. His expletis, ſi velit, parat ſe ad celebrandum Miſſam in dicto loco, de Sancto, in cuius nomine Eccleſia fundatur.

DE ECCLESIAE dedicatione, seu consecratione.

Ecclesiarum consecratio, quamuis omni die de iure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

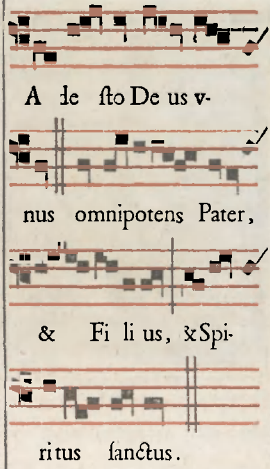
Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare clero, & populo, quibus est Ecclesia consecranda, vt priusquam consecretur, ieiunent. Nam Pontifex consecrans, & qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die ieiunare debent. Sane sero ante diem dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti, & mundo vasculo, cum tribus granis thuris, ponit etia in eo chartulam de pergameno, scripta sub hac forma. M.D.XCV. die N mensis N. Ego N. Episcopus N. consecraui Ecclesiam, & altare hoc, in honorem sancti N. & Reliquias Sanctorum Martyrum N. & N. in eo inclusi, & singulis Christifidelibus, hodie vnũ annũ, & in die anniuersario cõsecrationis huiusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consueta concessi. Sigillans ipsum vasculũ diligẽter, & illud in honesto, & mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesiæ consecrandæ parato ponens, & super ornatum feretrum decenter collocas, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canedi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondẽdæ; imagines vero, cruces, & alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda. Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad dedicationem Ecclesiæ, & altaris sunt necessaria, videlicet, sanctum Chrisma in vasculo,

& ampulla; Oleum sanctum Cathecumenorum, etiam in vasculo, & ampulla; duæ libræ thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesiæ; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendum mensam altaris, quoties expedierit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris, pro quolibet altari consecrãdo; quinque cruces paruæ etiam, pro quolibet altari consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ paruæ, ad abradẽdum de altari combustiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, siue tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulcro Reliquiarum, & iuncturam mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis: & medulla panis, ac mantilia, pro extergẽdis manibus; duæ libræ bombycis, pro extergendis crucibus vnctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesiæ, & in stipite altaris; duo vasa cum aqua benedicenda, vnum extra Ecclesiam, & aliud intus in presbyterio; tobaleæ nouæ mundæ, & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & Ecclesiæ, & altaris, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicẽda. Item depingantur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum duodecim cruces, circa decẽ palmos super terram, videlicet tres pro qualibet, ex quatuor parietibus. Et ad caput cuiuslibet crucis figatur vnus clauus, cui affigatur vna candela vnius vnciæ. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas duodecim cruces; fontes Ecclesiæ, in quibus conseruatur aqua benedicta,

vacui sint, & bene mundi. Et prouideatur, quod Ecclesia possit exterius libere circuiri.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam: ordinat in Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; & eius iussu accenduntur præmissæ duodecim candelæ; & faldistorium ornatum ponitur supra tapete in medio Ecclesiæ; & mox Pontifex exit Ecclesiam, cunctis inde exire iussis, vno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, & stola parato intus remanente; & Ecclesiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum clero, & populo accedit ad locum, vbi pridie Reliquiæ positæ fuerunt, & ibi incipit, & dicit voce submissa cum clericis septem Psalmos cum Antiphona, Ne reminiscaris &c. sine Litanijs, induens interim amictum, albam, cingulum, stola, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, & baculum pastoralem in manum sinistram. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, & stola; Subdiaconus etiam amictu, albam, & cingulum indutus; Acoliti, & alij ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pontifex cum ministris ante fores Ecclesiæ consecrandæ, & parato ibi alio super tapete faldistorio, Pontifex stans sine mitra inchoat, & schola prosequitur Antiphonam.

Deinde dicit ſtans eodem modo.
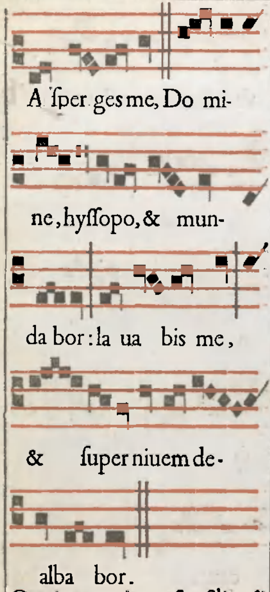
Oremus.

ACtiones noſtras, quæſumus, Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit ſupra faldiſtorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias, & eas proſequuntur vſque ibi: Ab omni malo, Libera nos Domine excluſiue. Tunc ſurgens Pontifex ab accubitu, & ſtans cum mitra, benedicit ibidem aquam, & ſal, prout ſupra habetur. Expleta aquæ benedictione, Pontifex ſtans ſine mitra aſpergit ſe, & circumſtantes cu illa, inchoans, ſchola proſequente, Antiphonam.
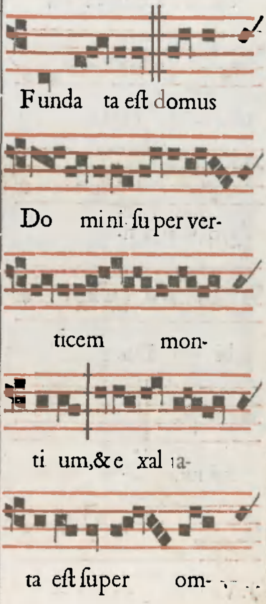

A ſper-
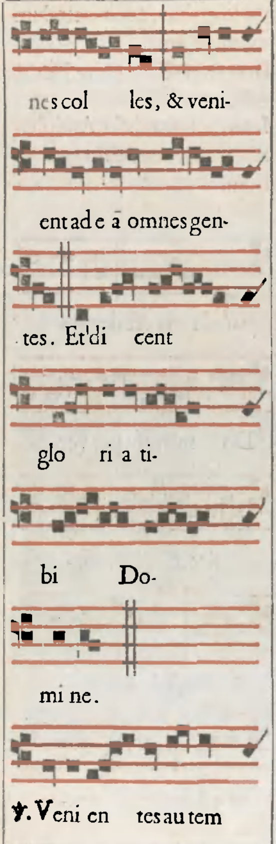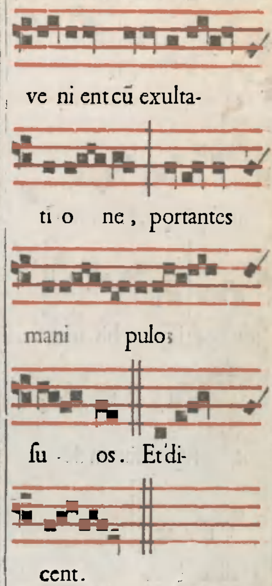

Qua incepta, impoſita ſibi mi-tra, ſtans ante fores Eccleſiæ, præcedentibus ipſum duobus Acolitis cum candelis accen-ſis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum clero, & populo, & ſpargens cum ipſa aqua forinſecus pa-rietes Eccleſiæ, in ſuperiori parte earum, & cæmeterium dicens ſemper.

In nomine Pa✠ tris, & Fi✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Interim finita dicta Antipho-na, ſchola cantat Reſponſo-rium.

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad oſtium, depoſita mitra, dicit. Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui in omni loco

domi-

dominationis tuæ totus aſsiſtis, totus operaris, adeſto ſupplicationibus noſtris, & huius domus, cuius es fundator, eſto protector; nulla hic nequitia contrariæ poteſtatis obſiſtat, ſed virtute Spiritus ſancti operante, fiat hic tibi ſemper purū ſeruitium, & deuota libertas. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, ad oſtium Eccleſiæ appropinquans, percutit illud ſemel cum inferiori parte baculi paſtoralis, ſuper liminare, dicens intelligibili voce.

Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit alta voce.

Quis eſt rex gloriæ?

Pontifex reſpondet.

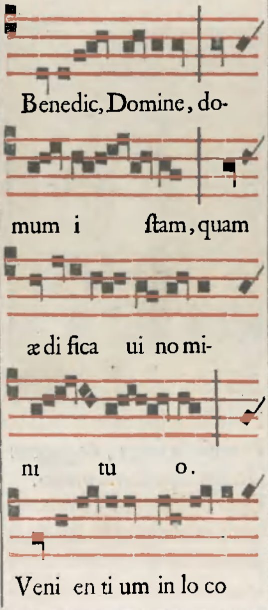
Dominus fortis, & potens: Dominus potens in prælio.
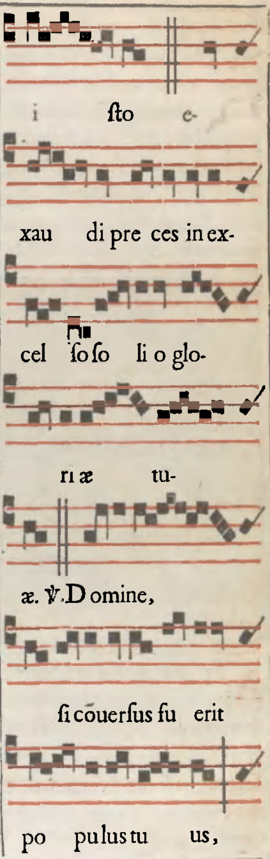
Deinde Pontifex iterum circuit Eccleſiam cum clero, & populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aſpergendo

do parietes iuxta fundamentum ipſarum, & cæmeterium, dicens ſemper.
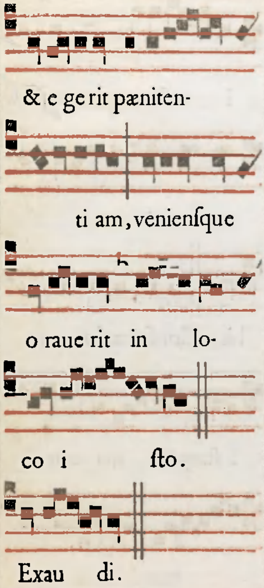
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Interim ſchola cantat Reſponſorium.

& e-

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud, depoſita mitra, dicit. Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui per filium tuũ, angularem ſcilicet lapidem, duos ex diuerſo venientes, ex circumciſione, & præputio, parietes, duoſq. greges ouiũ ſub vno eodemq. paſtore vniſti, da famulis tuis: per hæc noſtræ deuotionis officia indiſſolubile vinculum caritatis; vt nulla diuiſione mentium, nullaque peruerſitatis varietate ſequeſtrentur, quos ſub vnius regimine paſtoris vnus grex continet, vniuſque, te cuſtode, ouilis ſæpta concludunt. Per eundem Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Tum accepta mitra, appropinquans iterum ad oſtium, percutit ſecundo, cum baculo paſtorali, ſuper liminare, dices ſimili voce, vt prius.

ATtollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens, dicit.

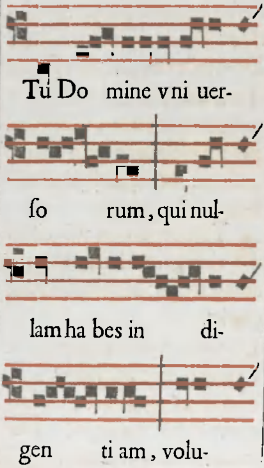
Quis eſt iſte rex gloriæ?
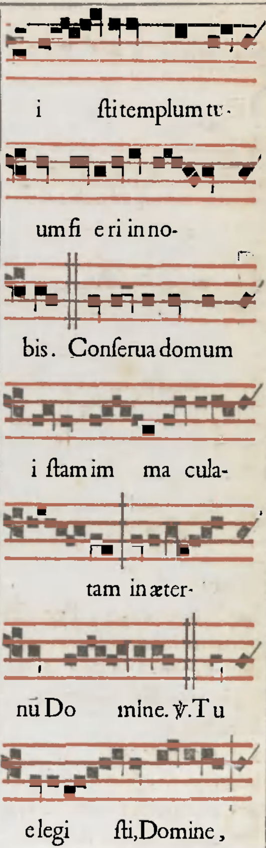
Pontifex reſpondet.

Dominus fortis, & potẽs: Dominus potens in prælio.

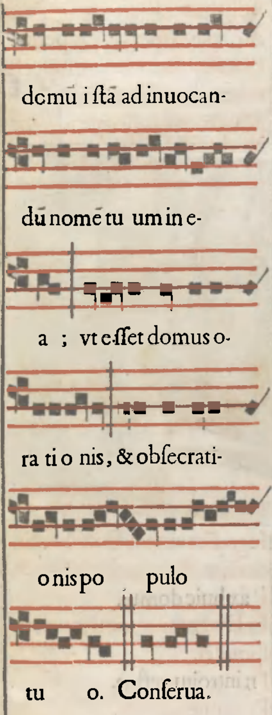
Deinde circuit tertio Ecclesiam cum clero, & populo, incipiens ad sinistram manum, proceditque aspergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorũ, id est circa altitudine faciei suæ; & cæmeterium, dicens semper.
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium.

do-

Expleto cantu,& circuitu, cũ Pontifex peruenerit ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud,depoſita mitra, dicit.

O remus.

Et miniſtri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

OMnipotens, & miſericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratia contuliſti, vt quidquid in tuo nomine digne,perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæſumus immenſam clemẽtiam tuam, vt quidquid modo viſitaturi ſumus,viſites,& quidquid benedicturi ſumus, benedicas; ſitque ad noſtræ humilitatis introitum Sanctorũ tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingreſsus. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. A men.

Tum, accepta mitra, appropinquans tertio ad oſtium Eccleſiæ percutit iterum ſuper liminare cum baculo paſtorali, dicens.

ATtollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit.

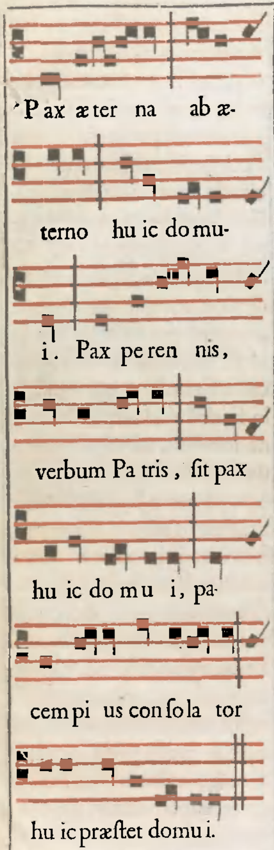
Quis eſt iſte rex gloriæ?
Pontifex, & vniuerſus clerus reſpondet.
Dominus virtutum ipſe eſt rex gloriæ.

Adijcientes.
Aperite. Aperite. Aperite.
Pontifex facit crucem ſuper liminare in oſtio cum inferiore parte baculi paſtoralis, dicens.
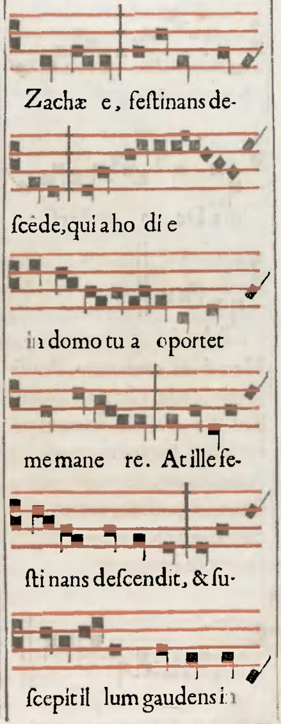

Ecce cru ✠ cis ſignum, fugiant phantaſmata cuncta.
Et aperto oſtio, intrat Eccleſiã ſolus cum miniſtris clericis, & choro, & cæmentarijs, qui collocare, & linire debent lapide ſuper ſepulcrum Reliquiarũ, & menſam altaris, ſi eſt remota, aut ſeparata a ſtipite, dimiſſo ab extra clero, & populo, & clauſo Eccleſiæ oſtio poſt eos.
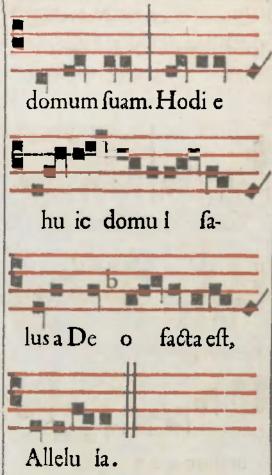
Ingreſſus autem Pontifex Eccleſiam, dicit intelligibili voce.
Pax huic domui.
Et Diaconus, qui eſt intus, reſpondet.
In introitu veſtro.
Et omnes dicunt.
Amen.
Tum ſchola, ſiue cantores cãtant Antiphonam.

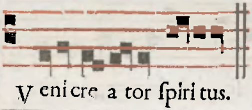
Qua dicta, cantant etiam ſequentem Antiphonam.

domum

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit vſque ad mediũ Eccleſiæ, vbi faldiſtorium paratum eſt; & expletis prædictis Antiphonis, depoſita mitra, flexis ibi genibus, verſus ad altare maius inchoat, ſchola proſequente, hymnum.

Et dicitur totus. Finito primo verſu, ſurgit Pontifex, & ſtat vſque ad finem, ſine mitra. Interim vnus ex miniſtris ſpargit cinerem per pauimentum Eccleſiæ, in modum crucis, faciendo ex eo lineas duas, qualibet latitudinis fere vnius palmi, vnam ab angulo Eccleſiæ ad ſiniſtram manum per principalem portam intrantis, ad angulum tranſuerſum illius, ideſt, dexterum intrantis, ad caput Eccleſiæ; & alia ab angulo Eccleſiæ ad dexteram manũ intrantis, ad angulũ tranſuerſum illius, ideſt, ſiniſtrũ ipſius, ad caput Eccleſiæ: vel, ſi Eccleſia ſit magna, fieri poſſunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali ſpatio diſtantes, ex cinere, & loco ſecundæ viginti tres.

Finito hymno, Pontifex, accepta mitra, accumbit ſuper faldiſtorium, & ſchola iterum incipit, & proſequitur Litanias; in quibus in ſuo loco nominetur bis Sanctus ille, in cuius honore, & nomine Eccleſia, vel

altare

altare dedicatur; & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur.

Postquam autem dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastoralem in sinistra tenens, dicit in eode tono.

VT locum istum visitare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt in eo Angelorum custodiam deputare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde dexteram in altum extendens, producit communiter super Ecclesiam, & altare consecrandum, ter successiue signum crucis, dicens primo.

VT Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti N. cõsecranda bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti N. consecranda bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt Ecclesiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen sancti N. consecranda bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo facto, iterum accumbit super faldistorium, schola Litanias resumente, & perficiente; quibus finitis, ab accubitu surgit, deposita mitra, & stans ibidem versus ad altare maius, dicit intelligibili voce.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

PRæueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum.

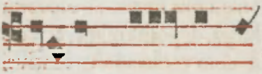
℟. Amen.

Alia oratio.

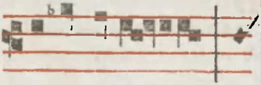
Oremus.

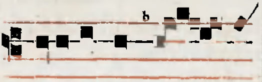
MAgnificare Domine Deus noſter, in Sanctis tuis, & hoc in templo tibi ædificato appare, vt qui cuncta in filijs adoptionis operaris, ipſe ſemper in tua hæreditate lauderis. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

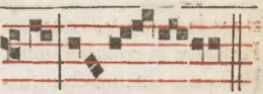
Finitis orationibus, ſchola incipit, & proſequitur Antiphonam.

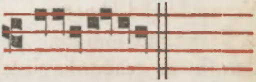

Pſalmus.

BEnedictus dominus Deus Iſrael: quia viſitauit, & fecit redemptionem plebis ſuæ.

Repetitur tota Antiphona.

Et erexit cornu ſalutis nobis: in domo Dauid pueri ſui.

Repetitur Antiph. vt prius.

Sicut locutus eſt per os Sanctorum: qui a ſæculo ſunt prophetarum eius.

Repetitur iterum Antiphona, vt prius.

Salutem ex inimicis noſtris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Interim repetitur Antiphona.

Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris: & memorari teſtamenti ſui ſancti.

Repetitur Antiphona.

Iuſiurandum, quod iurauit ad

Abra-

Abraham patrem noſtrum: daturum ſe nobis.

Repetitur iteru Antiphona.

V t ſine timore de manu inimicorum noſtrorum liberati: ſeruiamus illi.

Iterum Antiphona repetitur.

In ſanctitate, & iuſtitia coram ipſo: omnibus diebus noſtris.

Repetitur, vt prius, Antiphona.

E t tu puer propheta altiſsimi vocaberis: præibis enim ante facie Domini parare vias eius.

Antiphona repetitur, vt prius.

A d dandam ſcientiam ſalutis plebi eius: in remiſsionem peccatorum eorum.

Repetitur, vt prius, Antiphona.

P er viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus viſitauit nos oriens ex alto.

Antiphona repetitur, vt prius

Illuminare his, qui in tenebris, & vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in via pacis.

Repetitur, vt prius, Antiphona.

G loria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Vt prius, Antiphona repetitur.

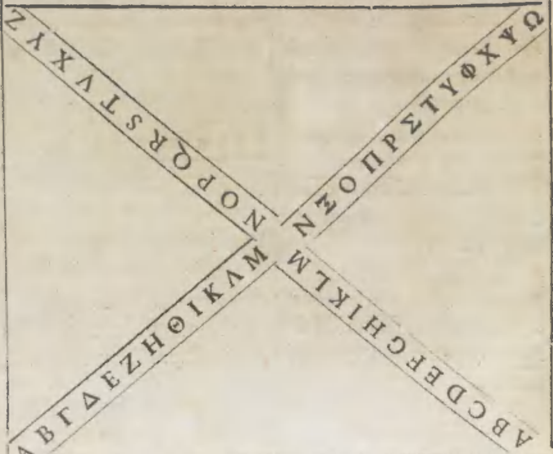
S icut erat in principio, & nuc & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Tandem iterum Antiphona repetitur.

Interim, dum præmiſſa cantantur, Pontifex, accepta mitra, incipiens ab angulo Eccleſiæ ad ſiniſtram intrantis, prout ſupra lineæ factæ ſunt, cum extremitate baculi paſtoralis ſcribit ſuper cineres alphabetum græcum, ita diſtinctis litteris, vt totum ſpatium occupent, his videlicet.

Deinde ſimili modo incipiens ab angulo Eccleſiæ ad dexteram intrantis, ſcribit alphabetum latinum, ſuper cineres diſtinctis litteris, his videlicet.
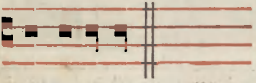

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜ
ΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ
ABCDEFGHIKLM
NOPQRSTVXYZ

Poſt hæc Pontifex cum mitra accedit verſus altare maius coſecrandum, & diſtans ab illo ſpatio congruenti, depoſita mitra, genuflexus competenti voce, dicit.

Deus in adiutorium me-
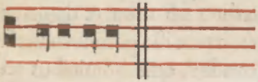

um intende.

Quo dicto, Pontifice ſurgente, Chorus reſpondet.

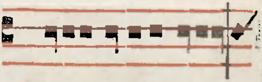

Domine, ad adiuuandum

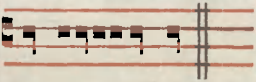

me feſti na.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra in eodem loco, dicit.

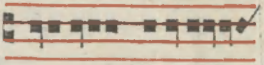

Glor i a Patri, & Fi li o:

& Spiri tu i ſancto.

Chorus reſpondet.

Sicut erat in principi o, &

nunc, & ſemper: & in ſæ-

cula ſæculorum. Amen.

ſine Alleluia. Et id eiſdem modo, & loco, ſecundo, & tertio fit, voce ſemper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco cum mitra benedicit aliam aquam cum ſale, cinere, & vino, incipiens abſolute exorciſmum ſalis.

EXorcizo te, creatura salis, in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui Apostolis suis ait, Vos estis sal terræ; & per Apostolum dicit, Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; vt sancti ✠ ficeris ad consecrationem huius Ecclesiæ, & altaris, ad expellendas omnes dæmonum tetationes, & omnibus, qui ex te sumpserint, sis animæ, & corporis tutamentum, & sanitas, protectio, & confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratia cælitus sali tribuere dignatus es, vt ex illo possint vniuersa condiri, quæ hominibus ad escam procreasti, bene ✠ dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum; & ei salubrem medicinam immitte, vt

pro-

proficiat ſumentibus ad animæ, & corporis ſanitatem. Per Chriſtum Dominum noſtrū.

℟. Amen.

Tum, aſſumpta mitra, dicit abſolute exorciſmum aquæ.

EXorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, vt repellas diabolum a termino iuſtorum, ne ſit in vmbraculis huius Eccleſiæ, & altaris. Et tu, Domine Ieſu Chriſte, infunde Spiritum ſanctum in hanc Eccleſiam tuam, & altare; vt proficiat ad ſanitatem corporum, animarūque adorantium te, & magnificetur nomen tuum in gentibus; & increduli corde conuertantur ad te, & non habeant alium Deum, præter te Dominum ſolum, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, depoſita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, ſtatutor omniū elementorum, qui per Ieſum Chriſtum filium tuum Dominum noſtrum elementū hoc aquæ in ſalutem humani generis eſſe voluiſti, te ſupplices deprecamur, vt exauditis orationibus noſtris, eam tuæ pietatis aſpectu ſancti ✠ fices; atque ita omnium ſpirituū immundorum ab ea recedat incurſio, vt vbicumque fuerit in nomine tuo aſperſa, gratia tuæ benedictionis aduenit, & mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat Deus per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum ſtans ſine mitra, dicit ſuper cineres.

Benedictio cinerum.

℣. Domine, exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, parce pœnitentibus, propitiare supplicantibus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui bene ✠ dicat, & sancti- ✠ ficet hos cineres, vt sint remedium salubre omnibus nomẽ sanctum tuũ humiliter imploratibus, ac semetipsos pro conscientia delictorum suorũ accusantibus, ante conspectũ diuinæ clementiæ tuæ facinora sua deplorantibus, vel serenissimam pietatem tuam suppliciter, obnixeque flagitantibus; & præsta, per inuocationem sanctissimi nominis tui, vt quicumque eos super se asperserint pro redemptione peccatorum suorum, corporis sanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tunc Pontifex accipit sal, & miscet cineri in modum crucis, dicens.

Commistio salis, & cineris pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis, & cinerum, in modum crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens.

Commistio salis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui in Cana Gallileæ ex aqua vinum fecisti, qui es vitis vera, multiplica super nos misericordiam tuam; & bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digne-

ris hanc creaturam vini, vt vbicuque fuſum fuerit, vel aſperſum, diuinæ benedictionis tuæ opulentia repleatur, & ſanctificetur. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde mittit, in modū crucis, vinū in aquā ipſam, dicens.

COmmiſtio vini, ſalis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

℟. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, creator, & conſeruator humani generis, & dator gratiæ ſpiritualis, ac largitor æternæ ſalutis, emitte Spiritum ſanctū tuum ſuper hoc vinum cum aqua, ſale, & cinere miſtum; vt armatum cæleſtis defenſione virtutis ad conſecrationem huius Eccleſiæ, & altaris tui proficiat. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex, aſſumpta mitra, dicit abſolute ſuper aquā prædictam.

SAnctifi ✠ care per verbum Dei vnda cæleſtis; ſanctifi ✠ care aqua calcata Chriſti veſtigijs, quæ montibus preſſa non clauderis; quæ ſcopulis illiſa non frangeris; quæ terris diffuſa non deficis: tu ſuſtines aridam; tu portas montium pondera, nec demergeris. Tu cælorum vertice contineris; tu circumfuſa per totum, lauas omnia, nec lauaris. Tu fugientibus populis Hebræorum in molem durata conſtricta es. Tu rurſum ſalſis reſoluta vorticibus Nili accolas perdis, & hoſtilem globum freto ſæuiēte perſequeris: vna, eademque

es ſalus fidelibus, & vltio criminoſis. Te per Moyſen percuſſa rupes euomuit, neq. abdita cautibus latere potuiſti, cum maieſtatis imperio iuſſa prodires. Tu geſtata nubibus imbre iucundo arua fœcũdas. Per te, aridis æſtu corporibus, dulcis ad gratiam, ſalutaris ad vitam, potus infunditur. Tu intimis ſcaturiens venis, aut ſpiritum incluſa vitalem, aut ſuccum fertilem præſtas, ne ſiccatis exinanita viſceribus ſolemnes neget terra prouetus. Per te initiũ, per te finis exultat; vel potius ex Deo eſt, tuũ vt terminum neſciamus; aut tuorum, omnipotens Deus, cuius virtutum nõ neſcij, dum aquarum merita promimus, operum inſignia predicamus. Tu benedictionis auctor, tu ſalutis origo. Te ſuppliciter deprecamur, ac quæſumus, vt imbrem gratiæ tuæ ſuper hãc domum cum abundantia tuæ bene ✠ dictionis infundas; bona omnia largiaris; proſpera tribuas; aduerſa repellas; malorum facinorum dæmonem deſtruas; Angelum lucis amicum, bonorum prouiſorem, defenſoreque conſtituas. Domum in tuo nomine ceptam, te adiutore, perfectam bene ✠ dictio tua in longum manſuram confirmet. Tuum hæc fundamenta præſidium, culmina tegumentum, oſtia introitum, penetralia mereantur acceſſum. Sit per illuſtratione vultus tui vtilitas hominum, ſtabilitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad oſtium Eccleſiæ, & cum extremitate baculi paſtoralis facit cruce in parte ſuperiori, & alia in parte inferiori intrinſecus.

Quo-

Quo facto, depoſito baculo, ſtans ibide proſequitur, dices. Sit poſitis crux inuicta liminibus; vtrique poſtes gratiæ tuæ inſcriptione ſignentur, ac per multitudinem propitiationis tuæ viſitatoribus domus ſit pax cum abundantia, ſobrietas cum modeſtia, redundantia cum miſericordia. Inquietudo omnis, & calamitas longe recedant. Inopia, peſtis, morbus, languor, incurſuſque malorum ſpirituum tua ſemper viſitatione diſcedant; vt tua fuſa in hoc loco viſitationis gratia extenſos eius terminos, & atria circumacta percurrat; ſitque per cunctos eius angulos, ac receſſus huius gurgitis purificatio per lauacrum; vt ſemper hic lætitia quietis, gratia hoſpitalitatis, abundantia frugis, reuerentia religionis, copiaque ſit ſalutis. Et, vbi inuocatur ſanctum nomen tuū, bonorum omnium ſuccedat copia; malorum tentamenta procul effugiant; & mereamur habere nobiſcum Angelum pacis, caſtitatis, caritatis, ac veritatis, qui ſemper ab omni-

bus malis nos cuſtodiat, protegat, & defendat. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.
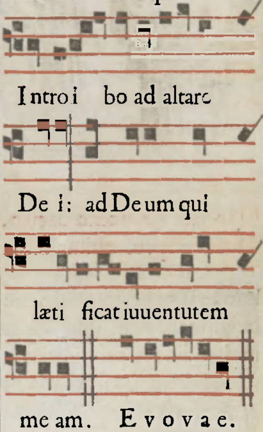
Deinde redit ad dictum locũ, vbi aquam benedixit, & ſtans ibidem verſus ad altare maius, mitram in capite tenens, dicit.

DEum Patrem omnipotẽtem, fratres cariſsimi, in cuius domo manſiones multæ ſunt, ſupplices deprecemur, vt habitaculũ iſtud bene ✠ dicere, & cuſtodire dignetur, per aſperſionem huius aquæ cũ vino, ſale, & cinere miſtæ. Per dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium ſuum, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Poſt hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra; & ibidem inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam ſequentem.

Conſecratio altaris.

Aduertendum, quod ſi plura altaria in eadem Eccleſia tunc fuerint conſecranda, Pontifex eoſdem actus, & cærimonias facit, ſub eiſdẽ verbis, in ſingulis altaribus ſucceſſiue, ſicut facit in primo altari.

Pſalmus.

IVdica me Deus, & diſcerne cauſam meam de gente non ſancta: ab homine iniquo, & doloſo erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, ſi neceſſe fuerit.

Quia tu es Deus meus fortitudo mea: quare me repuliſti, & quare triſtis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam: ipſa me deduxerũt, & adduxerũt in montem ſanctũ tuũ, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutẽ meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: quare triſtis es anima mea, & quare cõturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiph.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: ſalutare vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, ſtas ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, vltimo per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiuſmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens.

SAncti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omniũ Sanctorum, & ad nomen, ac memoriam sancti N. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sacti ✠ ficetur hoc altare. &c.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, vbi legitur Euangelium, secundam in sinistra parte anteriori transuersa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit.

O remus.

Et ministri.

F lectamus genua.

℟. L euate.

SIngulare illud propitiatoriũ in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculũ, supplices tibi. Domine, preces fundimus, vt lapidis huius expolitam materiam, supernis sacrificijs imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. A men.

Oratione expleta, Potifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta vltimo per eũ benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris, inchoat Antiphonam, & schola prosequitur.

A ſperges me, Domi-
ne, hyſſopo, & mun-
da bor: la ua bis me,
& ſuper niuem de-
alba bor.

Pſalmus.

MIſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et ſecundum multitudinem miſerationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Interim Pontifex, accepta mi-

tra, circuit altare, illudque aſpergit, & redit ad locum ante medium altaris, vnde diſceſſerat. Finitis dictis verſibus, Pontifex ibidem ſtans cum mitra inchoat ſecundo, vt prius, Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

Q uoniam iniquitatem meam ego cognoſco: & peccatum meum contra me eſt ſemper.

T ibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: vt iuſtificeris in ſermonibus tuis, & vincas cu iudicaris.

E cce enim in iniquitatibus conceptus ſum: & in peccatis concepit me mater mea.

Interim Pontifex circuit ſecudo, aſpergitque, & redit, vt prius. Finitis verſibus, ſtans, vt ſupra, Pontifex cum mitra inchoat tertio Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

E cce enim veritatem dilexiſti: incerta & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi.

A ſperges me, Domine, hyſſopo & mudabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

A uditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt oſſa humiliata.

Interim Pontifex circuit tertio, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis verſibus prædictis, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat quarto Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine hyſſopo & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

A uerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

C or mundum crea in me Deus: & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis.

N e proijcias me a facie tua: & ſpiritum ſanctum tuum ne auferas a me.

Et interim Pontifex circuit quarto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis verſibus

prædi-

prædictis, ſtans cum mitra in capite, inchoat quinto, ſtans vt ſupra, Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

R edde mihi lætitiam ſalutaris tui: & ſpiritu principali confirma me.

D ocebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de ſanguinibus Deus, Deus ſalutis meæ: & exultabit lingua mea iuſtitiā tuā.

Interim Pontifex circuit quinto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis verſibus prædictis, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat ſexto Antiphonam.

Aſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo mūdabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

D omine labia mea aperies: & os meum annūciabit laudem tuam.

Q uoniam ſi voluiſſes ſacrificium dediſſem vtique: holocauſtis non delectaberis.

S acrificium Deo ſpiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatū Deus nō deſpicies.

Interim Potifex circuit ſexto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis dictis verſibus, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat ſeptimo Antiphonam.

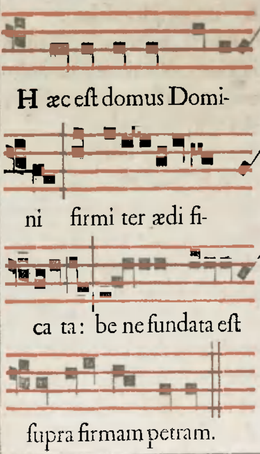
A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.
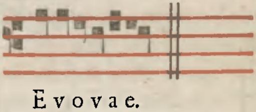
B enigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ieruſalem.

T unc acceptabis ſacrificium iuſtitiæ, oblationes & holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuum vitulos.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Potifex circuit ſeptimo, aſpergitque, & redit, vt ſupra. Subſequenter circuit ter Eccleſiam interius, tantum aſpergendo parietes eius cum prædicta aqua benedicta, hoc modo. Finitis dictis verſibus, & ſeptimo circuitu per Pontificē, vt ſupra, facto, ſchola cantat Antiphonam.

Pſalmus.

Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes noſtri: in atrijs tuis Ieruſalem.

Ieruſalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipſum.

Illuc enim aſcenderũt tribus, tribus Domini teſtimonium

Iſrael:

Iſrael: ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in iudicio: ſedes ſuper domum Dauid.

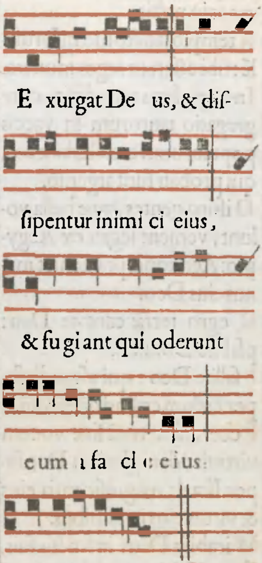
Rogate quæ ad pacem ſunt Ieruſalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abũdantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domũ Domini, Dei noſtri: quæſiui bona tibi.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra incipiens retro altare maius procedit ad dexteram parte, circuiens intrinſecus Eccleſiam, & parietes illius; aſpergit eam a parte inferiori, iuxta terram, rediens vſque ad locum retro altare, vnde diſceſsit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, ſchola cantat Antiphonam.

Pſalmus.

IN Eccleſijs benedicite Deo Domino: de fontibus Iſrael.

Ibi Beniamin adoleſcentulus: in mentis exceſſu.

Principes Iuda duces eorum: principes Zabulon, & principes Nephthalim.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod opera-

tus es in nobis.

A templo sancto tuo in Ierusale: tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.

Dissipa gentes, quæ bella volunt, venient legati ex Aegypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.
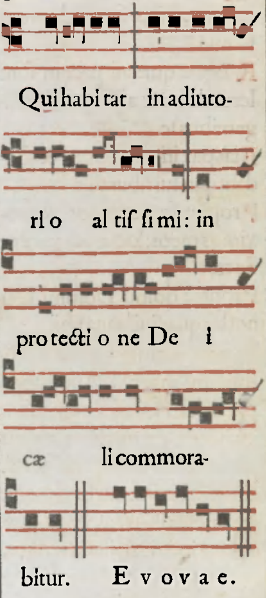
Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.

Psallite Deo: qui ascendit super cælum cæli ad orientem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel: ipse dabit virtute & fortitudinem plebi suæ, benedictus Deus.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Pontifex secundo per eandem viam circuiens aspergit parietes Ecclesiæ in medio, idest, circa altitudinem faciei suæ, rediens vsque ad locum vnde discesit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam.

Psalmus.

Dicet Domino susceptor meus es tu: & refugium meum Deus meus, sperabo in eum.

Quo

Quoniam ipſe liberauit me de laqueo venantium: & a verbo aſpero.

Scapulis ſuis obumbrabit tibi: & ſub pennis eius ſperabis.

Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno.

A ſagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris: ab incurſu & dæmonio meridiano.

Cadent a latere tuo mille, & decem millia a dextris tuis: ad te autem nõ appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis conſiderabis: & retributionẽ peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine ſpes mea: altiſsimum poſuiſti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis ſuis mandauit de te: vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis.

In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis: & conculcabis leonem & draconem.

Quoniam in me ſperauit liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

Clamauit ad me & ego exaudiam eum, cum ipſo ſum in tribulatione: eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: & oſtendam illi ſalutare meum.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim Potifex tertio circuit Eccleſiam, incipiens a ſiniſtra parte; & aſpergit parietes illius, altius quam ſecundo, rediens ad locum, vnde diſceſsit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aſpergit cum prædicta aqua pauimentum Eccleſiæ per medium, incipiẽs ante altare, vſque ad portam principalem, deinde per tranſuerſum, de vno pariete ad alium. Interim ſchola cantat tres ſequentes Antiphonas cum ſuis verſiculis.

Domus me a, domus

ora ti o nis voca bitur

℣. Narrabo nomen tuum

fratribus me is, in me-

di o Eccle si æ lau da-

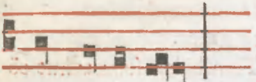
bo te.

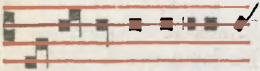
ſine Gloria.

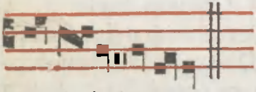
Alia Antiphona.

Domine dilexi deco-

rem

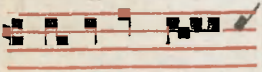

ſine Gloria.

Alia Antiphona.

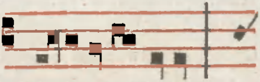

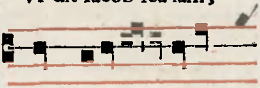

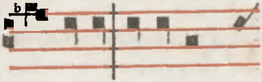

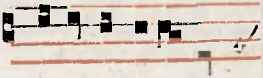

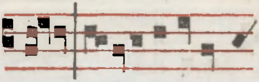
Dictis Antiphonis prædictis, & aſperſione, vt præmittitur, facta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccleſiæ verſus ad altare maius inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

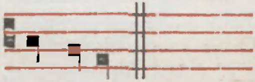

Dum catatur Antiphona prædicta, Pontifex stans cum mitra in medio Eccclesiæ aspergit aquam per pauimentum versus Orientem, Occidentem, Aquilonem, & Austrum. Finita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio Ecclesiæ conuersus ad portam principalem, dicit competenti voce.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domũ gratiam tuam; vt ab omnibus hic nomen tuum inuocantibus, auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum ibidem stans, adhuc conuersus, vt prius, dicit.

Oremus.

Et ministri.

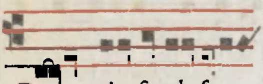
Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus sanctificationum, omnipotens dominator, cuius pietas sine fine sentitur, Deus, qui cælestia simul, & terrena complecteris, seruans misericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conspectum gloriæ tuæ, exaudi preces seruorum tuorum, vt sint oculi tui aperti super domum istam die, ac nocte: hanc quoque basilicam in honore sanctæ, & victoriosissimæ crucis, & memoriam sancti tui N. sacris mysterijs institutam clementissimus dedi ✠ ca, miseratus illu ✠ stra, proprio splendore clari ✠ fica, omnemque hominem venientem adorare te in hoc loco placatus admitte, propitius respicere dignare, & propter nomen tuum

magnum, & manum tuam fortem, & brachium tuum excelſum, in hoc tabernaculo tuo ſupplicantes libens protege, dignanter exaudi, æterna defenſione conſerua; vt ſemper felices, ſemperque in tua religione lætantes, conſtanter in ſanctæ Trinitatis confeſsione, fide Catholica perſeueret. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

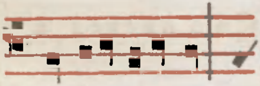
Deinde ſtans adhuc conuerſus, vt prius, ibidem extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omni a ſæcula ſęcu-

lo rum. ℟. A men.

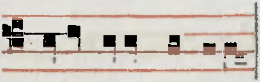
℣. Dominus vobiſcum.

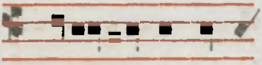
℟. E t cum ſpi ri tu tu o.

℣. S urſum cor da.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. G ra ti as agamus Do-
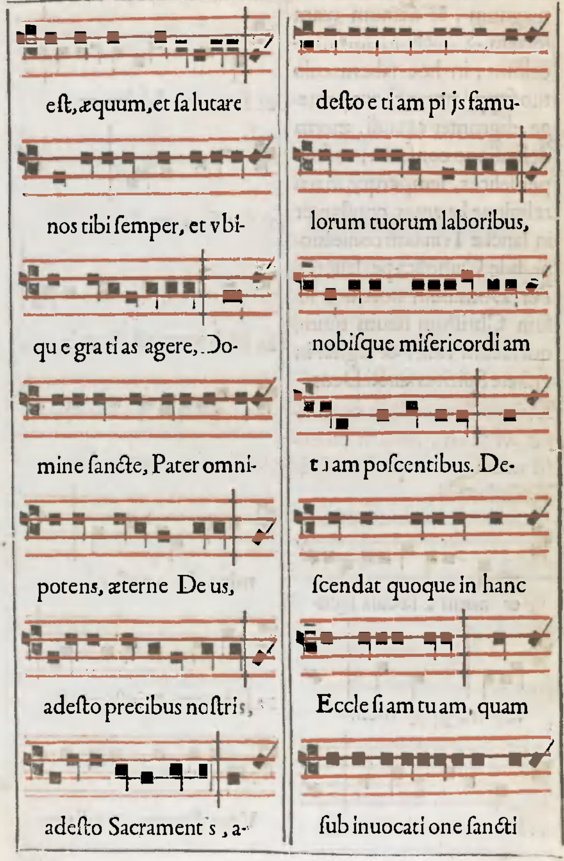

mino De o noſtro.
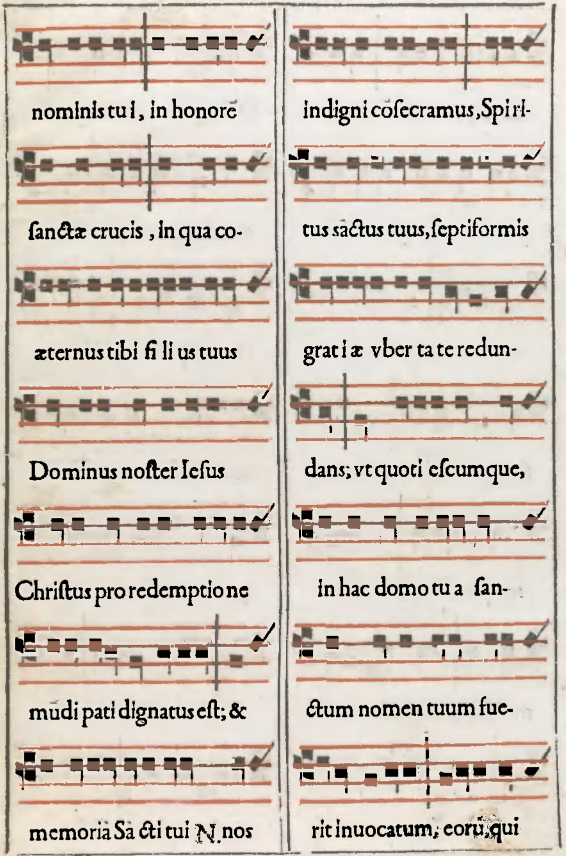

℟. D ignum, & iuſtum eſt.
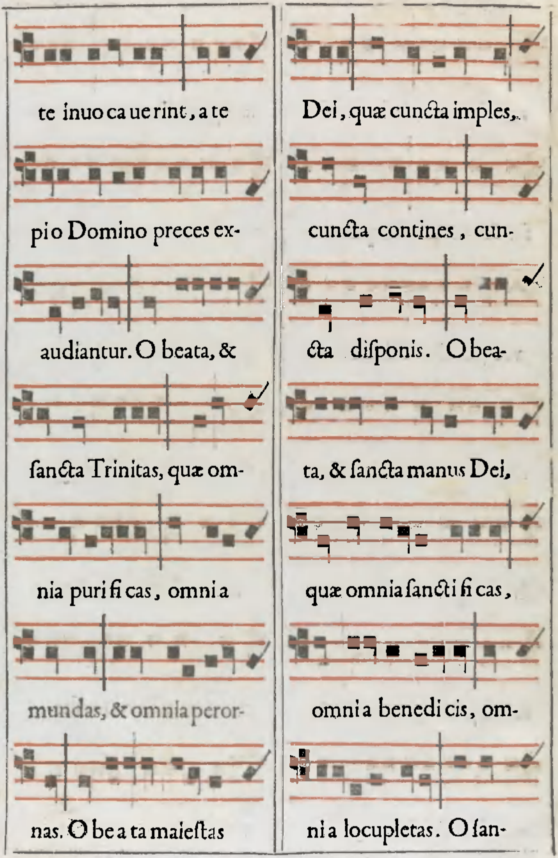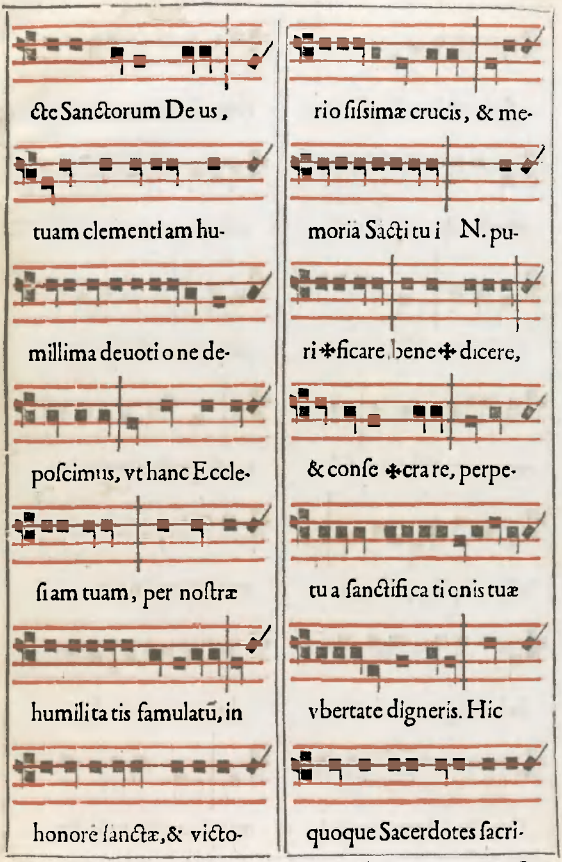

V ere dignum, & iuſtum
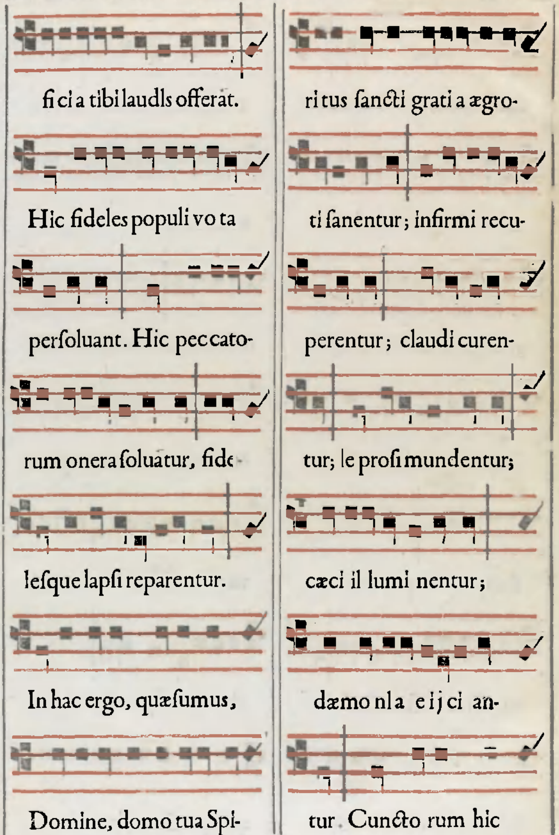

est, æquum, et salutare
nos tibi semper, et vbi-
que gratias agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne Deus,
adesto precibus nostris,
adesto Sacramentis, a-
desto etiam pijs famu-
lorum tuorum laboribus,
nobisque misericordiam
tuam poscentibus. De-
scendat quoque in hanc
Ecclesiam tuam, quam
sub inuocatione sancti

nomi-
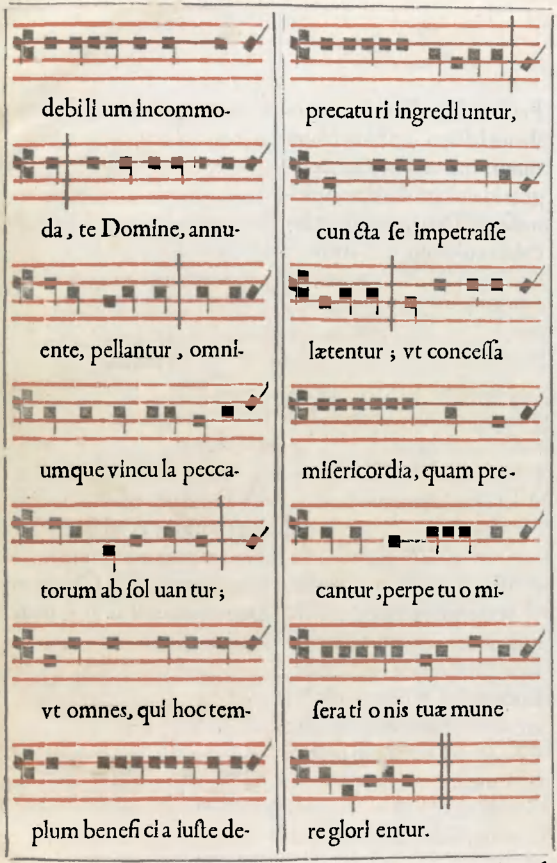

nominis tu i, in honorē
ſanctæ crucis, in qua co-
æternus tibi fi li us tuus
Dominus noſter Ieſus
Chriſtus pro redemptio ne
mūdi pati dignatus eſt; &
memoria Sa cti tui N. nos
indigni cōſecramus, Spiri-
tus sāctus tuus, ſeptiformis
grat i æ vber ta te redun-
dans; vt quoti eſcumque,
in hac domo tu a ſan-
ctum nomen tuum fue-
rit inuocatum, eorū, qui

te inuo ca ue rint, a te
pi o Domino preces ex-
audiantur. O beata, &
ſanćta Trinitas, quæ om-
nia puri fi cas, omni a
mundas, & omnia peror-
nas. O be a ta maieſtas
Dei, quæ cunćta imples,
cunćta contines, cun-
ćta diſponis. O bea-
ta, & ſanćta manus Dei,
quæ omnia ſanćti fi cas,
omni a benedi cis, om-
ni a locupletas. O ſan-

cte Sanctorum De us,
tuam clementi am hu-
millima deuoti o ne de-
poſcimus, vt hanc Eccle-
ſi am tuam, per noſtræ
humili ta tis famulatũ, in
honore ſanctæ, & victo-
rio ſiſsimæ crucis, & me-
moria Sacti tu i N. pu-
ri ✠ ficare bene ✠ dicere,
& conſe ✠ cra re, perpe-
tu a ſanctifi ca ti onis tuæ
vbertate digneris. Hic
quoque Sacerdotes ſacri-

fi ci a tibi laudls offerat.
Hic fideles populi vo ta
perſoluant. Hic peccato-
rum onera ſoluatur, fide-
leſque lapſi reparentur.
In hac ergo, quæſumus,
Domine, domo tua Spi-
ri tus ſancti grati a ægro-
ti ſanentur; infirmi recu-
perentur; claudi curen-
tur; le proſi mundentur;
cæci il lumi nentur;
dæmo nla e i j ci an-
tur. Cuncto rum hic

de-

debili um incommo-
da, te Domine, annu-
ente, pellantur, omni-
umque vincu la pecca-
torum ab ſol uan tur;
vt omnes, qui hoc tem-
plum benefi ci a iuſte de-
precatu ri ingredi untur,
cun cta ſe impetraſſe
lætentur; vt conceſſa
miſericordia, quam pre-
cantur, perpe tu o mi-
ſera ti o nis tuæ mune
re glori entur.

Quod ſequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, procedit ante altare, & ibi cum præmiſſa aqua benedicta facit maltam, ſeu cæmentum, quod mox, depoſita mitra, ſtans ibidem benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui ſumma, & media, imaque cuſtodis, qui omnem creaturam intrinſecus ambiendo concludis, ſancti✠fica, & bene✠dic has creaturas calcis, & ſabuli. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Cæmentum benedictum reſeruatur, ſed reſiduum aquæ benedictæ tunditur ad baſim, ſiue pedem ſtipitis altaris per circuitum.

Potifex deinde procedit proceſsionaliter cum cruce, & clero ad locum, in quo Reliquiæ nocte præterita conſeruatæ fuerunt; & deferatur Chriſma vſque ad fores Eccleſiæ; ſed priuſquam locum ipſum ingrediatur, ſtans ab extra, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.
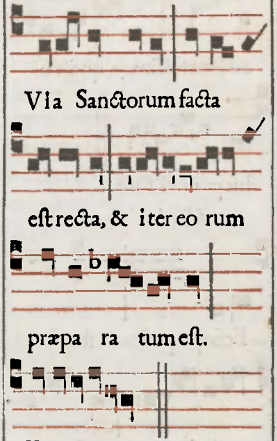
AVfer a nobis, quæſumus, Domine, cunctas iniquitates noſtras; vt ad ſancta ſanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Deinde Pontifice locũ ipſum cum Presbyteris, & clero ingrediente, ſchola cantat Antiphonas ſequentes.

eſt regnum, in quo cum
Chriſto gaudent omnes
Sancti amicti ſtolis
al bis, ſequun tur
Agnum quocũque ierit.
Alia Antiphona.
Moue te vos Sãcti Dei
de manſi oni bus veſtris,
ad loca feſtinate, quæ vo-
bis pa ra ta ſunt.
Alia Antiphona.
Ecce po pu lus cũ ſto di-
ens iudi ci um, & fa ci-
ens ve ri tatem, in te ſpe-
rauerunt, Domine, vſ-
que in æternum.

Alia Antiphona.

E v o v a e.

Psalmus.

VEnite, exultemus Domino: iubilemus Deo salutari nostro.

Præoccupemus faciem eius in confessione: & in psalmis iubilemus ei.

Quonia Deus magnus Dominus: & rex magnus super omnes Deos.

Quoniam non repellet Dominus plebem suam, quia in manu eius sunt omnes fines terræ: & altitudines montium ipse conspicit.

Quoniam ipsius est mare, & ipse fecit illud: & aridam fundauerunt manus eius.

Venite adoremus & procidamus ante Deum: ploremus coram Domino, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster.

Nos autem populus eius: & oues pascuæ eius.

Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra.

Sicut in exacerbatione: secundum diem tentationis in deserto.

Vbi tentauerũt me patres vestri: probauerunt, & viderunt opera mea.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic: & dixi semper, hi errant corde.

Ipsi vero non cognouerunt vias meas, quibus iuraui in ira mea: si introibunt in requiem meam.

Et non dicitur Gloria Patri. Vel, ſi magis placet, omiſsis omnibus præmiſsis Antiphonis cum Pſalmo, ſchola cantat Reſpoſorium de illo Sancto, cuius ſunt ipſæ reliquiæ. Interim Pōtifex manet ſtans iuxta Reliquias. Finitis autem Antiphonis cum Pſalmo, vel Reſponſorio prædictis, Pontifex ſtans ibidem coram Reliquijs, detecto capite, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.
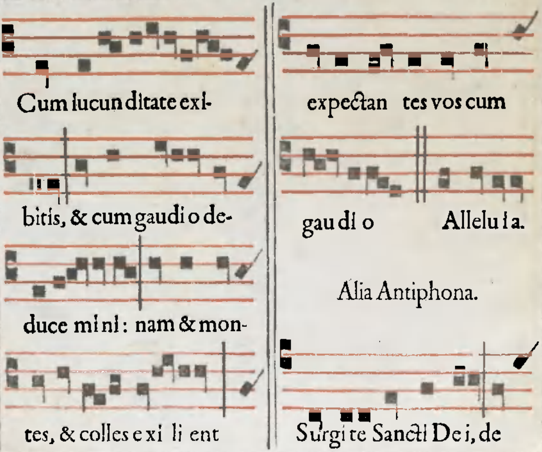
Flectamus genua.

℟. Leuate.
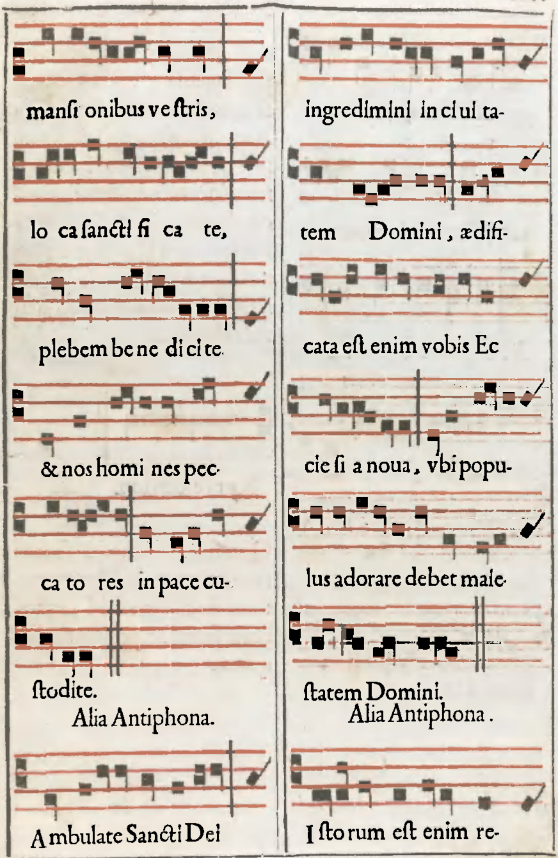
FAc nos, quæſumus, Domine, Sanctorum tuorum tibi ſpecialiter dedicata membra digne cōtingere, quorum patrocinia cupimus inceſſanter habere. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

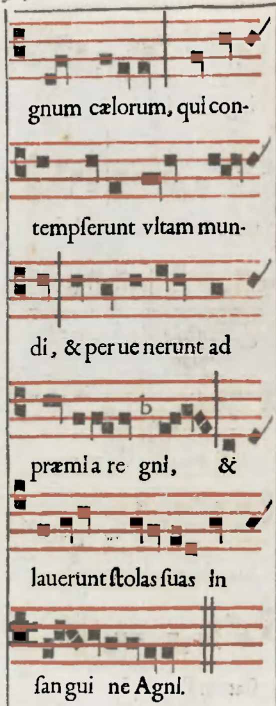
Tum Pontifex, aſſumpta mitra, imponit incenſum in thuribulo, & fit proceſsio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferarij cum luminaribus, deinde crux, tum clerus cantans Antiphonas ſubſequētes, poſt hos, Sacerdotes portantes feretrū cum Reliquijs, & iuxta eos thuriferarius cōtinuo Reliquias ipſas incenſans & immediate ante Reliquias ipſas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum ſuis miniſtris. Proceſsione igitur locū ipſum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, ſchola ipſam, & omnes alias ſequētes proſequēte.

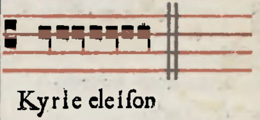

Cum iucunditate exi-
bitis, & cum gaudio de-
duce mini: nam & mon-
tes, & colles exilient
expectantes vos cum
gaudio Alleluia.
Alia Antiphona.
Surgite Sancti Dei, de

man-

manſi onibus ve ſtris,
lo ca ſancti fi ca te,
plebem be ne di ci te.
& nos homi nes pec-
ca to res in pace cu-
ſtodite.
Alia Antiphona.
Ambulate Sancti Dei
ingredimini in ciui ta-
tem Domini, ædifi-
cata eſt enim vobis Ec
cle ſi a noua, vbi popu-
lus adorare debet maie-
ſtatem Domini.
Alia Antiphona.
I ſto rum eſt enim re-

Eis igitur ad Eccleſiæ conſecrandæ fores peruenientibus, priuſquam ingrediatur, dimiſſa ante fores Eccleſiæ ſchola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedētibus ipſum duobus ceroferarijs, cruce, thuriferario, & Sacerdotibus feretrum Reliquiarū portantibus, circuit Eccleſiam cū ipſis Reliquijs, populo ſequente, & clamante.

Quo facto, Pontifex ſedens cum mitra in faldiſtorio ante fores Eccleſiæ ad id parato, breui ſermone populum alloquitur.

QVanta, fratres carissimi, Ecclesijs, & Deo dicatis locis habenda sit reuerentia, canones, & leges, & vniuersalis religiosus fidelium cultus declarat. Nullibi enim, quam in sacris basilicis, Domino offerri sacrificium debet. Præcipiente siquidē Domino per Moysen, tabernaculum cum mensa, atque altari, & æreis vasis, vtensilibusque consecratum est ad diuinum cultum explendū: ipsum quoque tabernaculum non solum sacrasse, sed oleo quoque liniuisse legimus. In ipso autem tabernaculo non alij, quam sancti Sacerdotes, & Leuitæ vestibus sacris ornati Sacramenta tractabant, & pro populo oblationes offerebant. Postmodum tam Reges Hebræorum suum templum, quā Romani Christiani principes Basilicas a se constructas summa in veneratione habuerunt; immunesque ab omni vulgari strepitu, & negotio esse voluerunt; vt domus orationis ad aliud nullum commercium, atque vsum accommodaretur. Eamque priuilegij, & immu-

nitatis prærogatiuam habere voluerunt; vt siquis temerarie sacrilegus manus apposuisset, grauissimis supplicijs afficeretur. Non enim iustum visum est, domum Dei altissimi temerarijs præsumptionibus expositam esse, nec latronum (iuxta verbum veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quẽ de tempestatibus anchora iacitur. Hanc beneficia petituri adeunt, & iustæ eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino basilicas adeatis, fratres carissimi, mundique facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus basilicis hæc vna est, cui N. & N. summi Pontifices priuilegia concesserũt, quam vos ædificari fecistis, vel N. ædificari fecit, & nobis humiliter supplicastis, vel supplicauit, vt eam consecrare dignaremur. Nos autem vestris, vel suis honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipotentis Dei, beatæ Mariæ semper virginis, & omniũ Sanctorum, ac memoriam sancti N. dedicamus; & in eius altari Reliquias Sanctorum N. & N. Deo propitio, poni decreuimus, & in altari N. vel in loco N sunt corpora, vel Reliquiæ Sanctorum N. & N. quæ, vel quas qui deuote visitauerit, indulgentiam N. per N. concessam obtinebit. Vos insuper moneo, fratres carissimi, vt decimas, quæ sunt diuina tributa, integre Ecclesijs, & Sacerdotibus persoluatis. Has sibi Dominus ad vniuersalis dominij signum reseruauit. Audite Sanctum Augustinum; Decimæ tributa sunt egentiũ animarum: Quod si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis, & animæ consequeris. Non igitur Dominus Deus præmium postulat, sed honorem. Deus

enim

enim noſter, qui dignatus eſt totum dare, decimam a nobis dignatus eſt recipere, non ſibi, ſed nobis ſine dubio profuturam. Sed ſi tardius dare peccatum eſt, quanto peius eſt non dediſſe? De militia, de negotio, de artificio redde decimas. Cũ enim decimas dado & terrena, & cæleſtia poſsis præmia promereri, quare pro auaritia duplici benedictione fraudaris? Hæc eſt enim Dei iuſtiſsima conſuetudo, vt ſi tu illi decimam non dederis tu ad decimam reuoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti; & hoc tollit fiſcus, quod non accipit Chriſtus. Reuertimini ad me, inquit Dominus apud prophetã, & reuertar ad vos. Et dixiſtis: In quo reuertemur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixiſtis: In quo configimus te? In decimis, & in primitijs. Et in penuria vos maledicti eſtis, & me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreum, & ſit cibus in domo mea, & probate me ſuper hoc, dicit Dominus: ſi non aperuero vobis cataractas cæli, & effudero vobis benedictionẽ vſque ad abundantiã, & increpabo pro vobis deuorantẽ, & non corrũpet fructũ terræ veſtræ: nec erit ſterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituũ. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra deſiderabilis, dicit Dominus exercituũ. Euitada eſt itaque Domini indignatio, ſoluendæ decimæ, & tributa diuina perſolueda, nec pro temporali commodo amittenda ſunt ſecutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc accipite, fratres cariſsimi, & intellecta pro deſiderio complete; vt æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat ſequetia duo decreta ſacroſancti Concilii Tridentini.

SI quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiã Imperiali, aut Re-

gali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix, cupiditas occupauerit, vt alicuius Ecclesiæ, seu cuiusuis sæcularis, vel regularis beneficij, Montiũ pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel per alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocũque quæsito colore, in proprios vsus conuertere, illosque vsurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur, is anathemati tamdiu subiaceat, quãdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eũ quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint, Ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdẽ Ecclesiæ patronus fuerit, etiam iurepatronatus, vltra prædictas pœnas, eo ipso priuatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit; eisdem pœnis subiaceat, nec non quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obuenientes, subtrahere moliuntur, aut qui ab alijs soluendas temere occupant, & in rem suam vertunt, cum decimarũ solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta synodus omnibus cuiuscumque

gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque alijs Ecclesijs, vel personis, quibus legitime debetur, integre persoluant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excomunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absoluantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro Christiana caritate, debitoque erga Pastores suos munere, vt de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesijs, large subuenire ad Dei laude, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

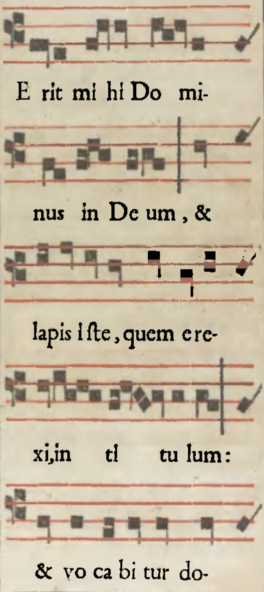
Postea Pontifex ad fundatorem dicat.
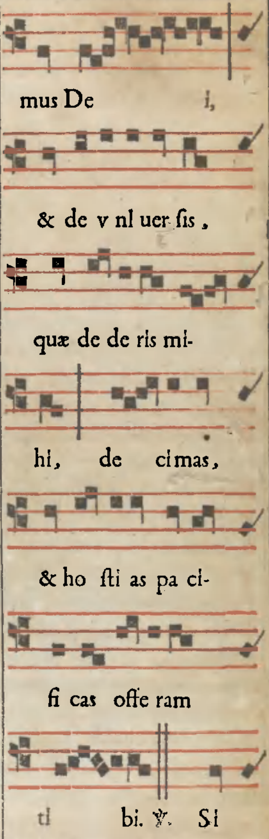
SCias, frater carissime, quoniam non permittunt iura Ecclesias sine ministris, ac dote consecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium consequitur, sic & ad sustentationem ministrorum facultates necessariæ sunt. Ea itaque ratione, frater carissime, scire volumus, quot Sacerdotes, & clericos, & qualem eis honorem vis exhibere, & de quo Ecclesiam dotare proponis. Et, vt intelligas, qualem tibi, atque hæredibus tuis honorem, & commoditatem exhibet Ecclesia, scias, vt gratitudinem ipsam ad fundatores ostendat, quod a sanctis Patribus statutum est, in diei dedicationis anniuersario solemni fundatores, & eorum hæredes in processionibus primos esse debere; & si casu ad egestatem peruenerint, grata recordatione, Ecclesia fundatoris piam liberalitatem recognoscit.

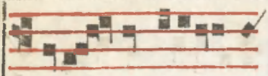
Qui ad interrogata, prout sibi placuerit, respondet; de quo fiat publicũ instrumentũ, si numerus clericorũ, honor, & dos sufficiens fuerit. Tunc fundator ipse, & plebs, profitentur se iussa Pontificis impleturos.

Deinde Pontifex iubet Deũ deprecari pro eo, qui Ecclesia

construxit, & dotauit, & pro eo, qui eam consecrari petijt; & concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Potifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium.

Tum Pontifex, depoſita mitra,ſurgit; & verſus ad oſtium Ecclesiæ,ibidem ſtans, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmum tua, quæſumus, Domine, clemeter ingredere, & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi conſtrue manſionem; & præſta,vt domus hæc, quæ tua ſubſiſtit dedicatione ſolemnis, tua fiat habitatione ſublimis. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

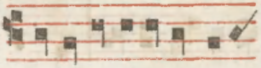
℟. Amen.
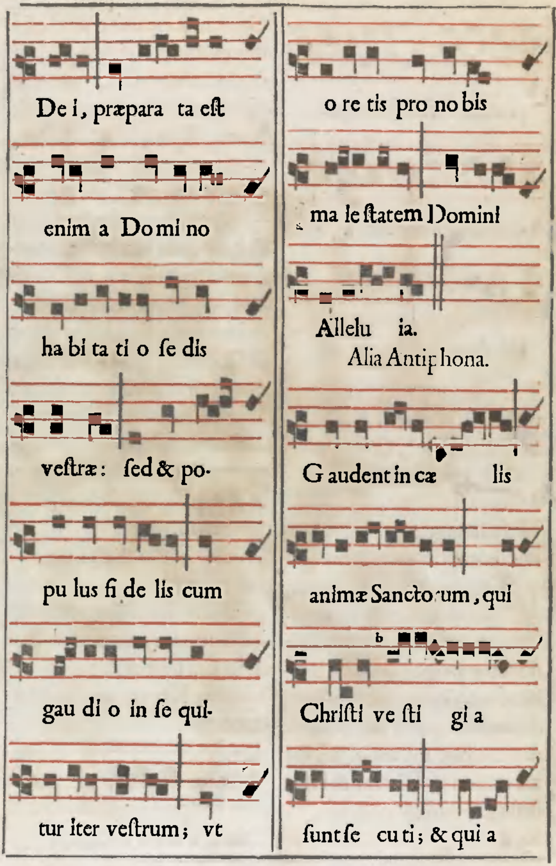
Qua oratione finita, priuſqua ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in ſanctum Chriſma, & cum eo, in modu crucis, ſignat oſtium Eccleſiæ exterius,dicens.

IN nomine Pa ✠ tris, & Fi- ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Porta ſis benedicta, ſanctificata, conſecrata, conſignata, & Domino Deo commendata; porta ſis introitus ſalutis, & pacis; porta ſis oſtium pacificum, per eum, qui ſe oſtium appellauit, Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.
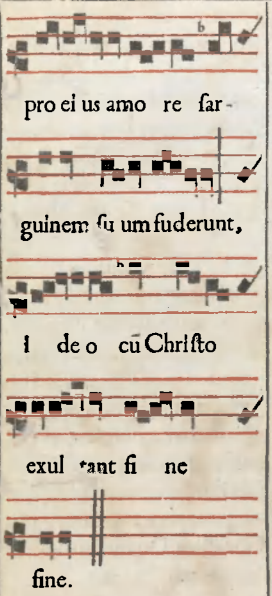
℟. Amen.

Quo dicto, Presbyteri eleuant feretrum Reliquiarum, & ingrediedo Eccleſiam cum clero, & populo proceſsionaliter, Pontifex cum mitra incipit, & ſchola proſequitur Antiphonam.

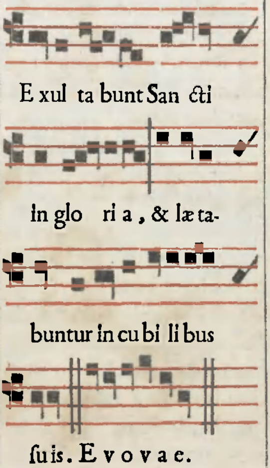

De i, præpara ta eſt
enim a Domi no
ha bi ta ti o ſe dis
veſtræ: ſed & po-
pu lus fi de lis cum
gau di o in ſe qui-
tur iter veſtrum; vt
o re tis pro no bis
ma le ſtatem Domini
Allelu ia.
Alia Antiphona.
Gaudent in cæ lis
animæ Sanctorum, qui
Chriſti ve ſti gi a
ſunt ſe cu ti; & qui a

pro

Interim proceſsionaliter vadunt per Eccleſiam. Cum peruenerint ad altare, in quo Reliquiæ ſunt condendæ, Reliquijs ipſis cum feretro prope altare poſitis, & luminaribus iuxta illas ardentibus, Potifex ſtans cum mitra ante altare inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

Cantate Domino canticũ nouum: laus eius in Eccleſia ſanctorum.

Lætetur Iſrael in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege ſuo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & pſalterio pſallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium cõscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

Laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamẽto virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio, & cythara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Et non dicitur Gloria Patri, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Potifex, deposita mitra, versus ad altare dicit.

Oremus.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt inuiolabilis permaneat huius loci consecratio, & beneficia tui muneris vniuersitas fidelium, quæ tibi supplicat percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.
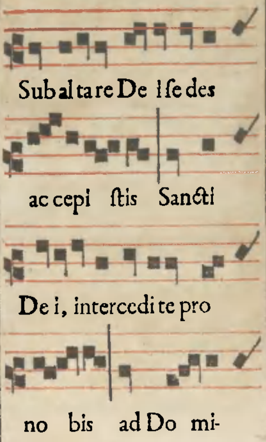
Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat confessionem, idest, sepulcrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, & dicens

Con-

C Onſe ✠ cretur, & ſancti ✠ ficetur hoc ſepulcrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax huic domui.

Deinde, depoſita mitra, recondit veneranter vaſculum ipſum cum Reliquijs, & alijs, prout heſterna die per eum fuit ſigillatum, in ſepulcro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

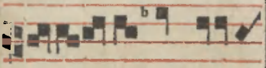

num Ie ſum Chri-

ſtum.

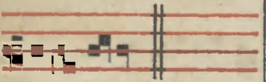
℣. Exulta bunt Sancti in

glo ri a.

Et lætabuntur in cubi-

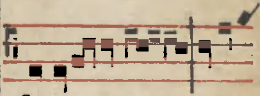

libus ſu is.

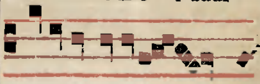
Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Interim dum præmiſſa cantantur, Pontifex ſine mitra thurificat Reliquias incluſas; quo facto, impoſita ſibi mitra, accipit tabulam, ſeu lapidem, cum qua debet claudi ſepulcrum, in manum ſiniſtram; & pollicem dexteræ manus intingit in ſanctum Chriſma; & cum eo facit in medio dictæ tabulæ, ſiue lapidis, de ſubtus, ſignum crucis, dicens.

CONſe ✠ cretur, & ſancti ✠ ficetur hæc tabula, vel hic lapis, per iſtam vnctionem, & Dei benedictionem. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax tibi.
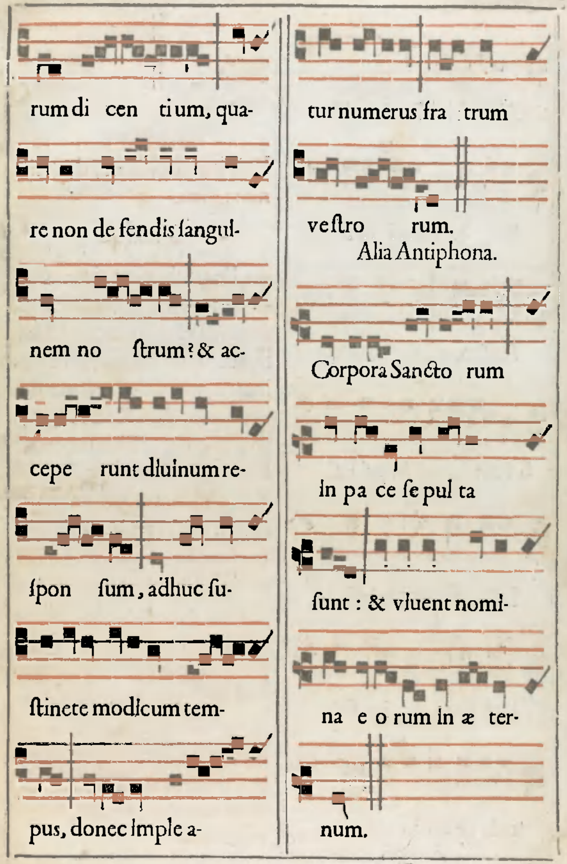
Et mox linit cum cæmeto, ponit, & coaptat tabulam, ſeu lapidem ſuper ſepulcrum, claudens illud, & inchoans, ſchola proſequente Antiphonam.
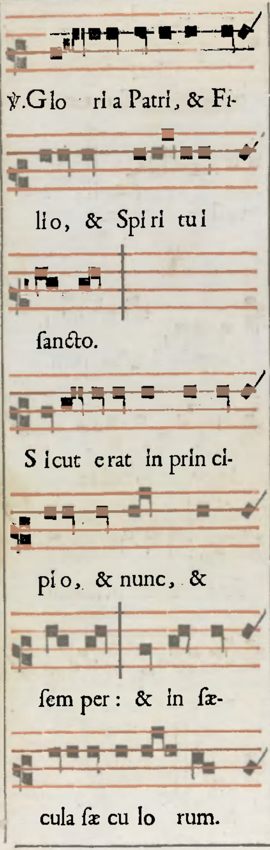

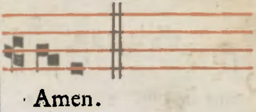
Sub alta re De i audi-

ui voces occi ſo-

rum di cen ti um, qua-
re non de fendis ſangui-
nem no ſtrum? & ac-
cepe runt diuinum re-
ſpon ſum, adhuc ſu-
ſtinete modicum tem-
pus, donec imple a-
tur numerus fra trum
veſtro rum.
Alia Antiphona.
Corpora Sancto rum
in pa ce ſe pul ta
ſunt : & viuent nomi-
na e o rum in æ ter-
num.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorū æternum maiestati tuæ condis habitaculū, da ædificationi tuæ incrementa cælestia; & præsta, vt quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

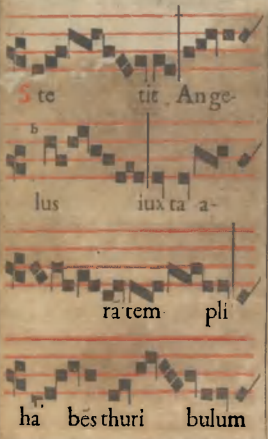
Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmāt ipsam tabulam, seu lapidem super sepulcrum; deinde Potifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo format signum crucis super eandem tabulam, siue lapidem, dicens.
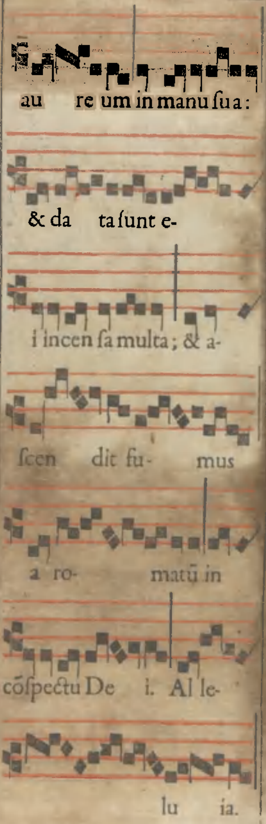
Signe ✠ tur, & sancti ✠ ficetur hoc altare. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens.

Ab illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, & deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum.

Interim cum mitra thurificat altare vndique ad dexterum, & sinistrum latus, ante & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit.
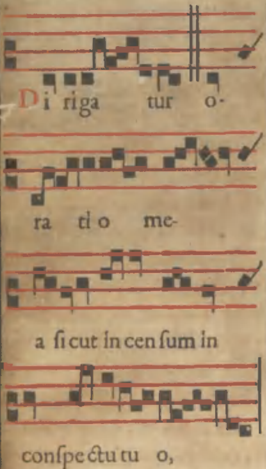

Oremus.
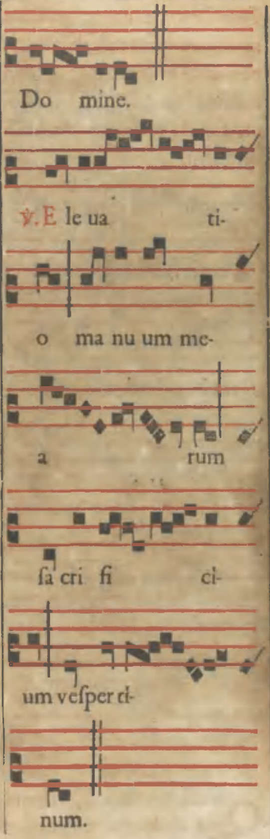
Dirigatur oratio nostra, quæsumus, Domine, sicut incensum in conspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur; vt quicumque tibi in hoc altari sacranda libamina deuotus obtulerit, vel sacrata susceperit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur; & gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christũ Dominum nostrum.

℞. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mensam altaris cũ linteo mundo: & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis, in medio, & in quatuor eius cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, & illud benedicit, vt supra videlicet. Ab illo benedi-

...s, &c. ac tradit vni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat, & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, &, vt prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium.

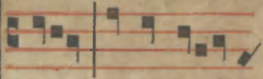

Quod dum cantatur, Potifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incenſatione, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

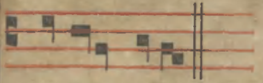
Erexit Iacob lapidem in

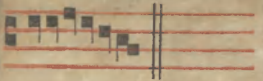
titulum fundens ole um

de ſu per: votum vo-

uit de o Iacob.

E v o v a e.

Pſalmus

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim paſſer inuenit ſibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te: aſceſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrymarum in loco, quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibunt de virtute in virtutẽ: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in facie Chriſti tui.

Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis: ſuper millia.

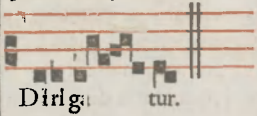
Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam, & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.
Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo, qui ſperat in te.
Et non dicitur Gloria Patri.
Dum Antiphona, & Pſalmus prædicti cantantur, Pontifex ſtans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, & cum eo in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, ſecundam in dextero poſteriori, idest, Euagelij, tertiam in ſiniſtro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in ſiniſtro poſteriori, dicens, dum ſingulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & coſe- ✠ cretur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honore Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctoru, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.
Deinde Potiſex, accepto thuribu-

ribulo a Sacerdote altare incenſante, impoſito, & benedicto, vt prius, incenſo, ſtas cum mitra inchoat, ſchola proſequente, Reſponſorium.

Et dicitur totum, prout ſupra habetur. Quo incepto, Pontifex circuit ſemel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Reſpoſorio finito, depoſita mitra, dicit.

O remus.

Et miniſtri.

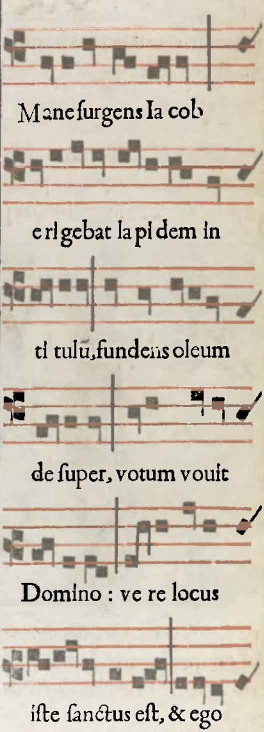
Flectamus genua.

℟. Leuate.

Adſit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & ſuper hunc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quiſquis intulerit votum. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.

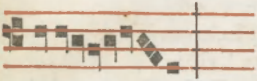
℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

ne ſci ebam.

E v o v a e.

Pſalmus.

BOnum eſt confiteri Domino: & pſallere nomini tuo altiſsime.

Ad annuntiandum mane miſericordiam tuam: & veritatē tuam per noctem.

In decacordo pſalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectaſti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata ſunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ ſunt cogitatioēs tuæ.

Vir inſipiens non cognoſcet: & ſtultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores ſicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in ſæculum ſæculi: tu autem altiſsimus in æternum Domine.

Quoniā ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & diſpergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur ſicut vnicornis cornu meum: & ſenectus mea in miſericordia vberi.

Et deſpexit oculus meus inimicos meos: & ab inſurgentibus in me malignantibus, audiet auris mea.

Iuſtus vt palma florebit: ſicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei noſtri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in ſenecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noſter: & non eſt iniquitas in eo.

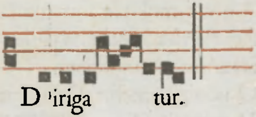
Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Potifex, accepta mitra, facit iterū quinque cruces cum pollice, de eo-

dem oleo cathecumenorum, in eiſdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum ſingulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conſe- ✠ retur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honorem Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incenſante, impoſito, & benedicto, vt prius, incenſo, ſtans cum mitra inchoat iterum, ſchola proſequente, Reſponſorium.

Et dicitur totum, prout etiam ſupra habetur. Quo incepto, circuit iterum ſemel altare ad dexteram, illud incenſando; quo facto, reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Reſponſorio finito, Pontifex, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADeſto, Domine, dedicationi huius menſæ tuæ, & in eam, quæ a nobis indignis ſancto linita eſt oleo, bene ✠ dictionis, & ſancti ✠ ficationis tuæ virtutem, & conſecrationem infunde. Qui viuis, & regnas Deus per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

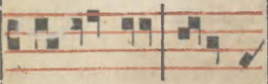
Oremus.

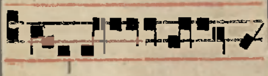
OMnipotens ſempiterne Deus, altare hoc, quod in honorem tuū, & in memoria Sancti tui N. nos indigni conſecramus, virtute tuæ bene ✠ dictionis ſanctifica; & omnibus te hic inuocantibus, atque in te ſperantibus auxilij tui munus oſtende; vt huic altari impoſita munera ſemper accepta fieri digneris; & in eo Sacramentorum virtus, & vo-

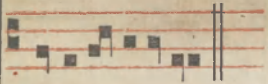
ctorum ſemper obtineatur effectus. Per Christum Dominū noſtrum.

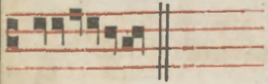
℟. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

ERuctauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus ſcribæ: velociter ſcribentis.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffuſa eſt gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo: ſuper femur tuum potentiſsime.

Specie tua, & pulchritudine tua: intende proſpere, procede, & regna.

Propter veritatem, & manſuetudinem, & iuſtitiā: & deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ: populi ſub te cadet in corda inimicorum regis.

Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi: virga directionis, virga regni tui.

Dilexiſti iuſtitiam, & odiſti iniquitatem: propterea vnxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ conſortibus tuis.

Myrrha, & gutta, & caſia a veſtimentis tuis a domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato: circumdata varietate.

Audi filia, & vide, & inclina au

rem tua:& obliuiſcere populu tuum,& domum patris tui.

Et cocupiſcet rex decore tuu: quoniam ipſe eſt Dominus Deus tuus,& adorabunt eum.

Et filiæ Tyri in muneribus:vul tum tuum deprecabutur omnes diuites plebis.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus: in fimbrijs aureis, circumamicta varietatibus.

Adducetur regi virgines poſt ea:proximæ eius afferetur tibi.

Afferetur in lętitia,& exultatione:adducetur in templu regis.

Pro patribus tuis nati ſunt tibi filij: conſtitues eos principes ſuper omnem terram.

Memores erunt nominis tui Domine: in omni generatione,& generationem.

Propterea populi confitebūtur tibi in æternum:& in ſæculum ſæculi.

Et no dicitur Gloria Patri.

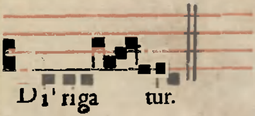
Incepta Antiphona, Potifex, accepta mitra,iteru facit quīq; cruces de sacto Chriſmate cu pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris,& in quatuor eius angulis,ordine ſupra poſito,ad qualibet crucem dicens.

San-

Sancti ✠ ficetur, & conſe- ✠ cretur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honorem Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.

Deinde Potifex, accepto thuribulo a Sacerdote inceſante, impoſito, & benedicto, vt prius, incenſo, ſtans cum mitra inchoat, ſchola proſequente, Reſponſorium.

Et dicitur totum, prout ſupra habetur. Quo incepto, Pontifex circuit ſemel altare ad ſiniſtram, illud incenſans, vt prius; quo incenſato, reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Antiphona finita, Pontifex, depoſita mitra, dicit.

O remus.

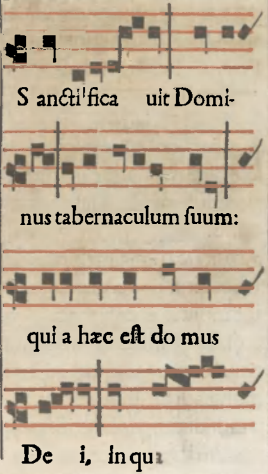
Et miniſtri.

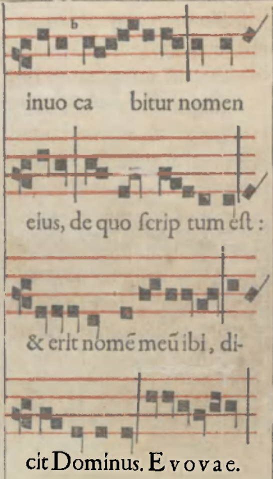
Flectamus genua

℞. Leuate.

Deſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

Pſalmus.

DEus noſter refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

P ropterea non timebimus dū turbabitur terra:& transferentur montes in cor maris.

S onnuerunt, & turbatæ ſunt aquæ eorum: conturbati ſunt montes in fortitudine eius.

F luminis impetus lætificat ciuitatem Dei : ſanctificabit tabernaculum ſuum altiſsimus.

D eus in medio eius nō commouebitur : adiuuabit eam Deus mane diluculo.

C onturbatæ ſunt gentes,& inclinata ſunt regna: dedit vocē ſuam, & mota eſt terra.

D ominus virtutum nobiſcū: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

V enite, & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terram : auferens bella vſque ad finem terræ.
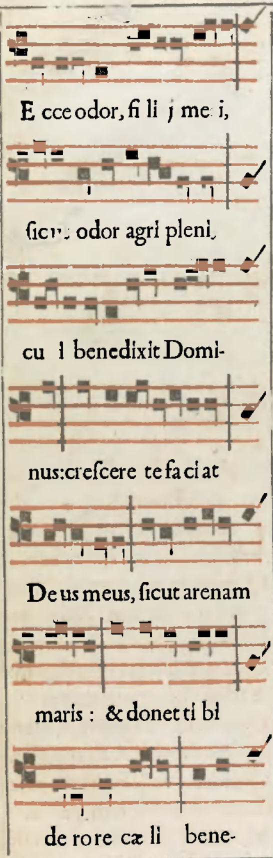
A rcum conteret, & cōfringet arma: & ſcuta comburet igni.

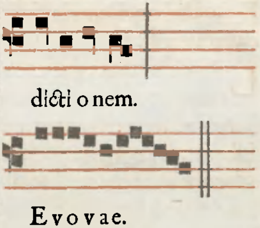
V acate, & videte quoniā ego ſum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

D ominus virtutum nobiſcū: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri.

Interim dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & ſpargit de oleo cathecumenorum, & Chriſmate pariter ſuper altare, illud manu dextera cōfricans, liniens, & perunges. Quo facto, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

FVndamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion, ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, homo, & homo natus eſt in ea: & ipſe fundauit eam altiſsimus?

Dominus narrabit in ſcripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio eſt in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

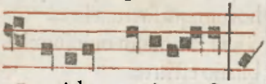
Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

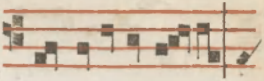
LApidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentum sacræ vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, & & sacrificia, oremus vt Dominus noster & benedicat, consecret, & quod est vnctũ a nobis, sit vnctum in nomine eius; vt plebis vota suscipiat; & altari per sacram vnctionem perfecto, dum propitiationem sacrorum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

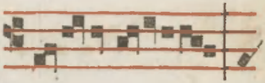
℟. Amen.

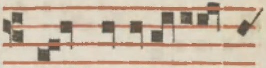
Quo dicto, inchoat Antiphonam, schola ipsam, & Psalmũ, ac sequentia Resposoria prosequente.

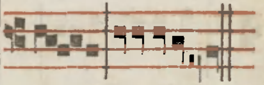
Antiphona.

Psalmus.

LAuda Ierusalem Dominũ: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suũ terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut

buc-

buccellas: ante faciem frigoris eius quis ſuſtinebit?

Emittet verbum ſuum, & liquefaciet ea: flabit ſpiritus eius, & fluent aquæ.

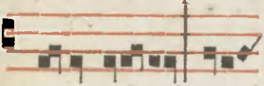
Qui annuntiat verbum ſuum Iacob: iuſtitias, & iudicia ſua Iſrael.

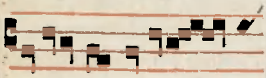
Non fecit taliter omni nationi: & iudicia ſua non manifeſtauit eis.

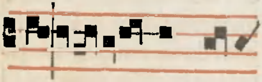
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde dicitur Reſponſoriũ.

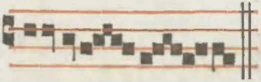

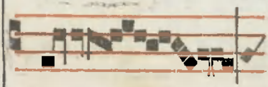

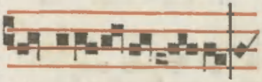

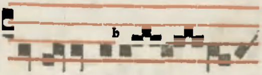

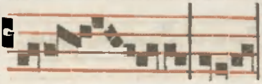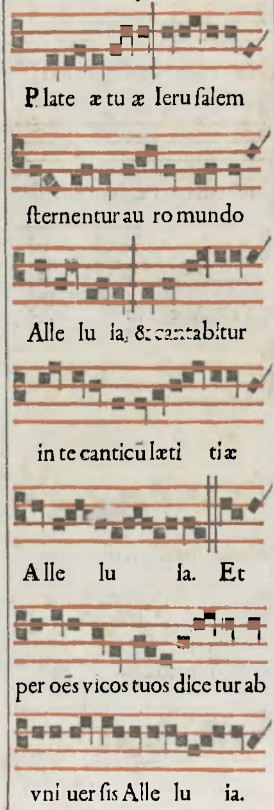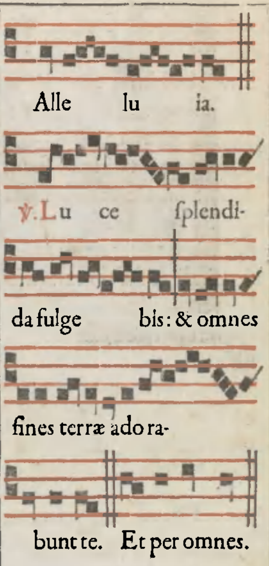

Aliud Responsorium.
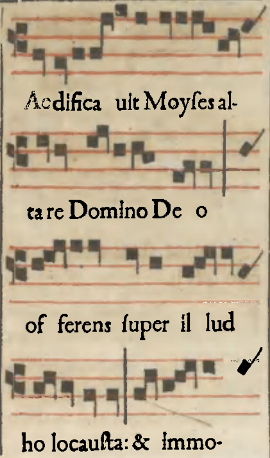

Incepta Antiphona, interim dum ipsa, & Psalmus, ac Responsoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, & procedens ad eius dexteram inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim cruces in parietibus Ecclesiæ depictas, ad vnamquaque crucem dicens.

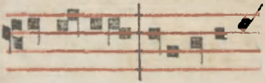
S an-

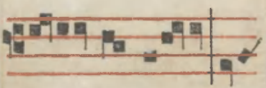
Sancti ✠ ficetur, & consecretur hoc templum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honore Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat. His peractis, Pontifex ad altare reuertitur, ac stas cum mitra, & thurificans super illud inchoat, schola prosequent, Antiphonam.

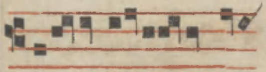

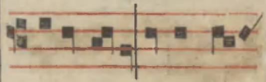
lans victimas, fecit ſacri-

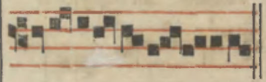
fi ci um veſpertinum in

odorem ſuauita tis Do-

mino De o, in conſpe-

ctu fi li o rum I ſrael.

Qua finita, ſtans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipotentis miſericordiam ſupplices imploremus, fratres cariſſimi, vt altare hoc ſacrificijs ſpiritualibus imbuendum, noſtræ vocis exoratus officio præſenti bene ✠ dictione ſanctificet, atq. in eo ſemper oblationes famulorũ ſuorum ſtudio ſanctæ deuotionis impoſitas bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare dignetur; & ſpirituali placatus incenſo precibus familiæ ſuæ promptus exauditor aſſiſtat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde benedicit incenſum ſuper altare cremandum, ſtas ibidem, depoſita mitra, dicens verſus.

Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.
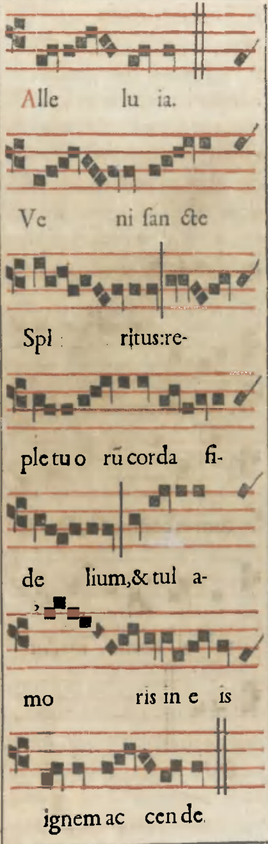
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.
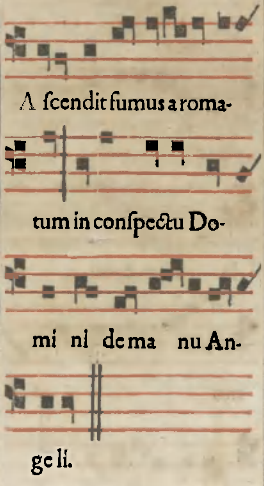
DOmine Deus omnipotens, cui aſsiſtit exercitus Angelorum cum tremore, quorum ſeruitium ſpirituale, & igneum eſſe cognoſcitur, dignare reſpicere, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare hanc creaturam incenſi; vt omnes languores, omneſque infirmita-

tes, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur a plasmate tuo, quod pretioso filij tui sanguine redemisti; vt numquam lædatur a morsu iniqui serpentis. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

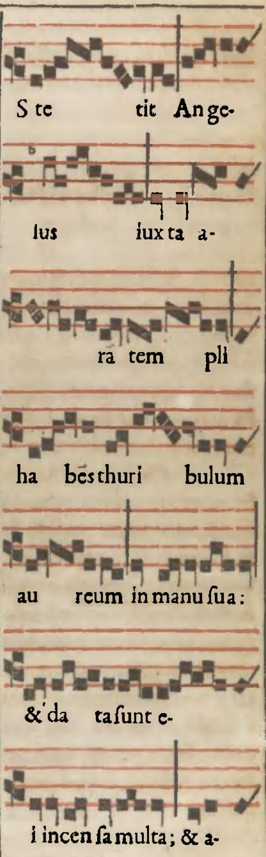
Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, qualibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, ac Chrismate factæ prius fuerūt; & super quamlibet crucem thuris ponit vnam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factæ; & cuiuslibet crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus comburatur, & crementur Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola prosequente.
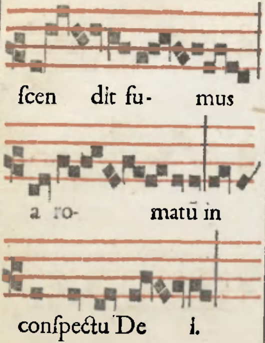

Niſi conſecratio fiat inter Dominicam Septuageſimæ, & feſtum Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri. Ieſu Chriſti: quia tunc, omiſſo Alleluia, dicitur verſus tantum. Quo dicto, ſurgit Pontifex ſtans ibidem verſus ad altare ſine mitra, & ſchola cantat Antiphonas duas ſequentes.

Alia Antiphona.

ſcen-

ſine Alleluia. Quibus finitis Pontifex adhuc ſtans ante altare ſine mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & reſpice ad huius altaris tui holocauſtum, quod non igne viſibili probetur, ſed infuſum ſancti Spiritus tui gratia in odorem ſuauitatis aſcendat, & legitime ſe ſumentibus Euchariſtia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc, combuſtis candelis, & thure, cineres illius combuſtionis per vnum ex miniſtris cum ſpatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vaſe proijciuntur in ſacrario. Interim Pontifex ſine mitra ſtans ante gradus altaris, verſus ad altare, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

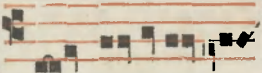
Flectamus genua.

℟. Leuate.

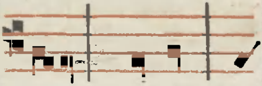
DEus omnipotens, in cuius honorem, ac beatiſsimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, ac nomen, & memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc conſecramus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & præſta, vt in hac menſa ſint libamina tibi accepta, ſint grata, ſint pinguia, & ſancti Spiritus tui ſemper rore perfuſa; vt omni tempore hoc in loco ſuppli-

cantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum nostrum Iesum Christū filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus.

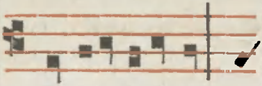
Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem hanc.

Per omnia sæcula sęculorum.

lorum. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

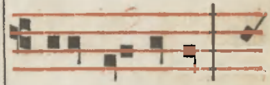
℣. Sursum corda.

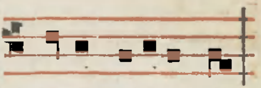
℞. Habemus ad Dominum.

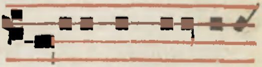
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

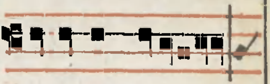
mino Deo nostro.
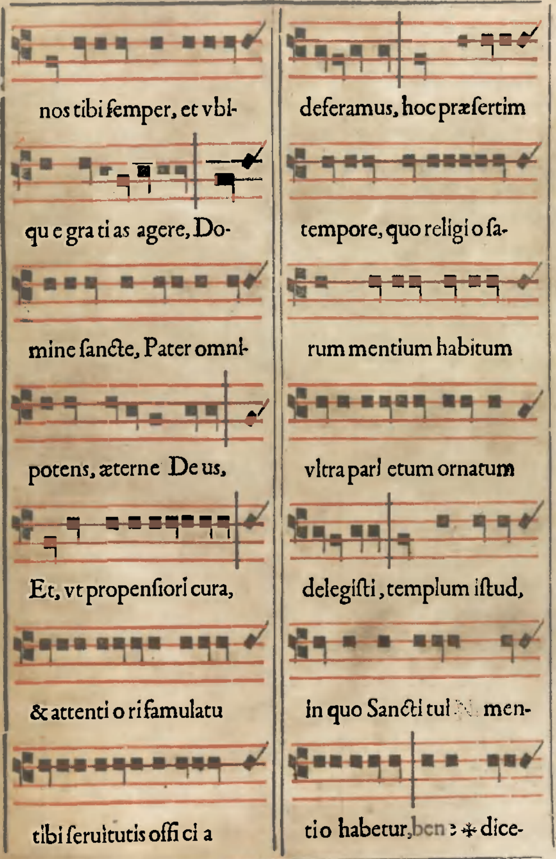

℞. Dignum, & iustum est.
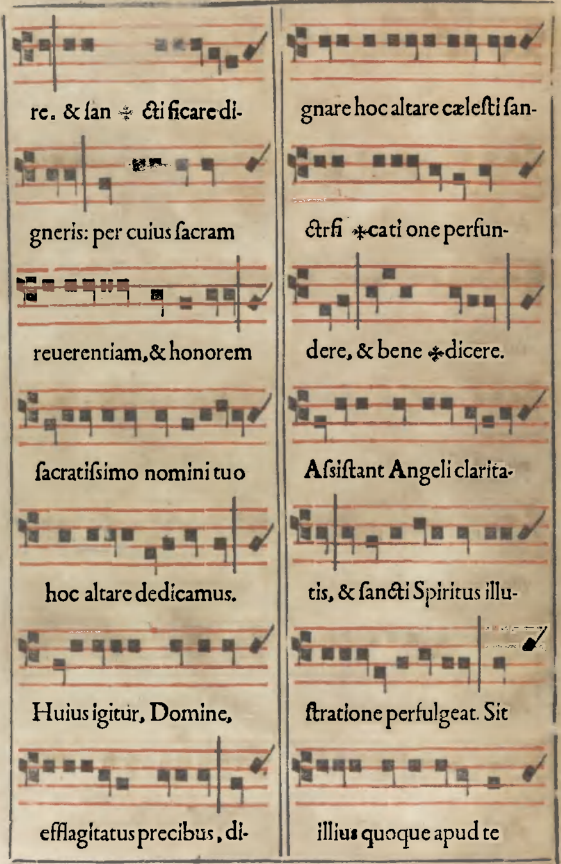

Vere dignum, & iustum
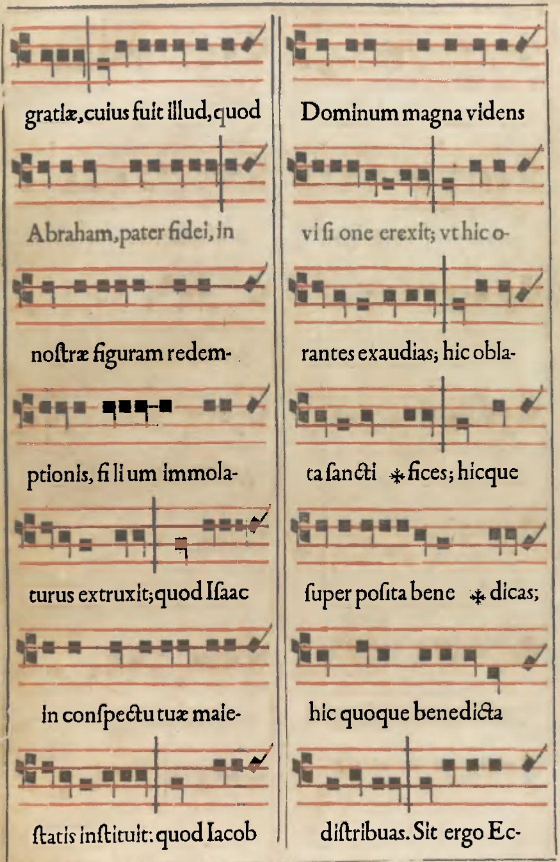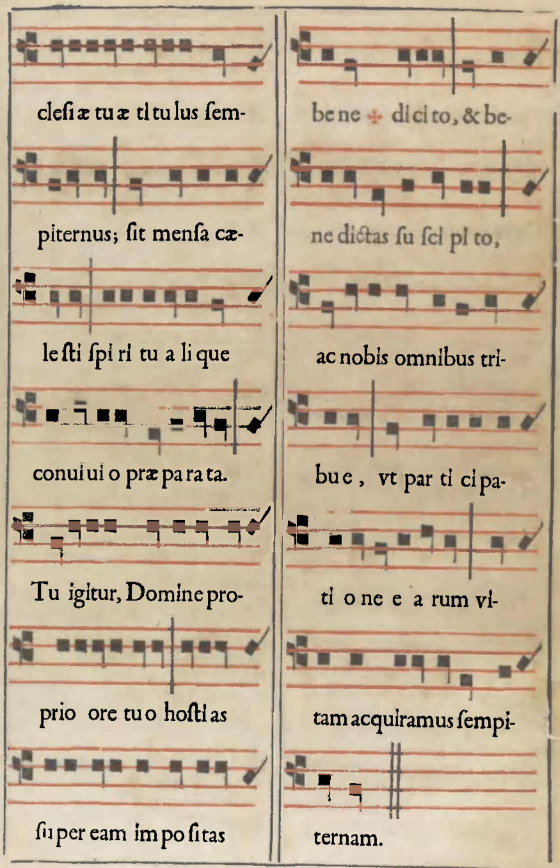

est, æquum, et salutare

nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
Et, vt propenſiori cura,
& attenti o ri famulatu
tibi ſeruitutis offi ci a
deferamus, hoc præſertim
tempore, quo religi o ſa-
rum mentium habitum
vltra pari etum ornatum
delegiſti, templum iſtud,
in quo Sancti tui N men-
tio habetur, bene ✠ dice-

re. & ſan ✠ cti ficare di-
gneris: per cuius ſacram
reuerentiam, & honorem
ſacratiſsimo nomini tuo
hoc altare dedicamus.
Huius igitur, Domine,
efflagitatus precibus, di-
gnare hoc altare cæleſti ſan-
ctifi ✠ catione perfun-
dere, & bene ✠ dicere.
Aſsiſtant Angeli clarita-
tis, & ſancti Spiritus illu-
ſtratione perfulgeat. Sit
illius quoque apud te

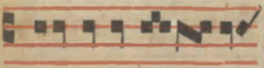
gra-

gratiæ, cuius fuit illud, quod
Abraham, pater fidei, in
noſtræ figuram redem-
ptionis, fi li um immola-
turus extruxit; quod Iſaac
in conſpectu tuæ maie-
ſtatis inſtituit: quod Iacob
Dominum magna videns
vi ſi one erexit; vt hic o-
rantes exaudias; hic obla-
ta ſancti ✠ fices; hicque
ſuper poſita bene ✠ dicas;
hic quoque benedicta
diſtribuas. Sit ergo Ec-

clesi æ tu æ ti tu lus sem-
piternus; sit mensa cæ-
le sti spi ri tu a li que
conui ui o præ pa ra ta.
Tu igitur, Domine pro-
prio ore tu o hosti as
super eam im po sitas
be ne ✠ di ci to, & be-
ne dictas su sci pi to,
ac nobis omnibus tri-
bu e, vt par ti ci pa-
ti o ne e a rum vi-
tam acquiramus sempi-
ternam.

Quod sequitur, dicit submissa voce legedo, ita tamen, quod a circumastantibus audiatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

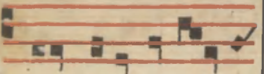
Præfatione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

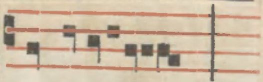
Cofirma hoc De us, quod

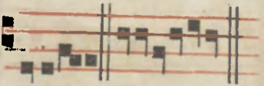
operatus es in nobis,

a templo sancto tu o,

quod est in Ierusalem.

Allelu ia. E v o v a e.

Psalmus.

EXurgat Deus & dissipetur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum a facie eius.

Et dicitur totus, prout habetur supra in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto facit crucem in fronte altaris, nihil dices. Quo facto, ac prædictis Antiphona, & Psalmo finitis, deposita mitra, dicit.

Oremus.

MAiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vnctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inunctū potenter benedi ✠ cere, & sancti ficare digneris; vt quod nunc a nobis indignis, sub tui nominis inuocatione, in honore beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sactorum, atque in memoria sancti tui N. sacrosancti Chrismatis vnctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; vt quidquid deinceps super illud oblatu, sacratumue fuerit, dignum tibi fiat holocaustum; atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur, & per ea vincula peccatorum nostrorum absoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; gratiæ acquirantur: quatenus vna cum Sanctis, & Electis tuis vitam percipere mereamur æterna. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra,

cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis coniunctiones mensæ, seu tabulæ altaris, & tituli, siue stipitis, quatuor angulis, quasi illa coniungens, ad singulas cruces dicens.

In nomine Pa ✠ tris, & Filij, & Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit.

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum, vt altare hoc sanctis vsibus præparatum, cælesti bene ✠ dictione sanctifices; &, sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic nouo altari munera, semper accepta ferre digneris; vt populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conueniet, per hæc libamina cælesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolythis præsentantibus ipsi Pontifici tobaleas nouas, & mundas, ac vasa, & ornamenta ad cultum Dei, & Ecclesiæ, ac altaris consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans illa benedicit, dicens.

BENEDICTIO Tobalearum, vasorum, & ornamentorum Ecclesiæ, & altaris consecratorum.

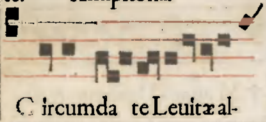
Adiutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
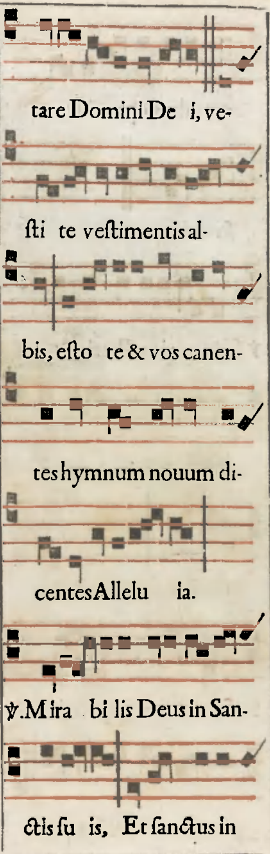
Oremus.

Omnipotens, & misericors Deus, qui ab initio vtilia, & necessaria hominibus creasti, templaque manu hominū facta nomini tuo sancto dicari, tuæq. habitationis loca vocari voluisti, quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Leuitica, & alia quæque diuersi generis ornamenta ad cultum, & decorem tabernaculi, & altaris tui fieri decreuisti, exaudi propitius preces nostras; & omnia hæc diuersarū specierum ornamēta in vsum huius Ecclesiæ tuæ, & altaris, ad honorem, & gloriam tuam præparata purificare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & con-

se ✠ crare per nostræ humilitatis seruitiu digneris; vt diuinis cultibus, & sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni corporis, & saguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super altare chrismate, siue panum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum; deinde vestiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponetes desuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, sequente schola ipsam, ac alias Antiphonas seque tes, & Responsoria cum suis versibus, & Psalmis prosequete. Antiphona.

omnibus … ri bus

su is.

℣. Glo ri a Patri, &

Fili o, & Spiri tu i

sancto.

℟. Si cut erat in princi-

pio, & nunc, & semper:

& in sæcu la sæculorum

A men.

Alia Antiphona.

Cir cum da te Si on,
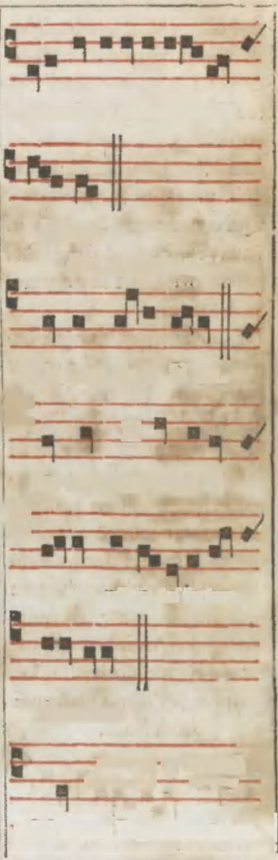
& comple cti mi ni
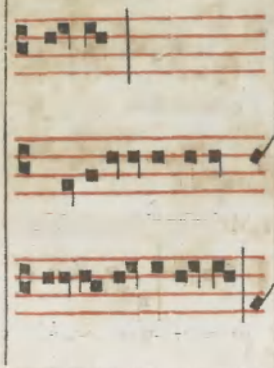
e am, narra te in tur-
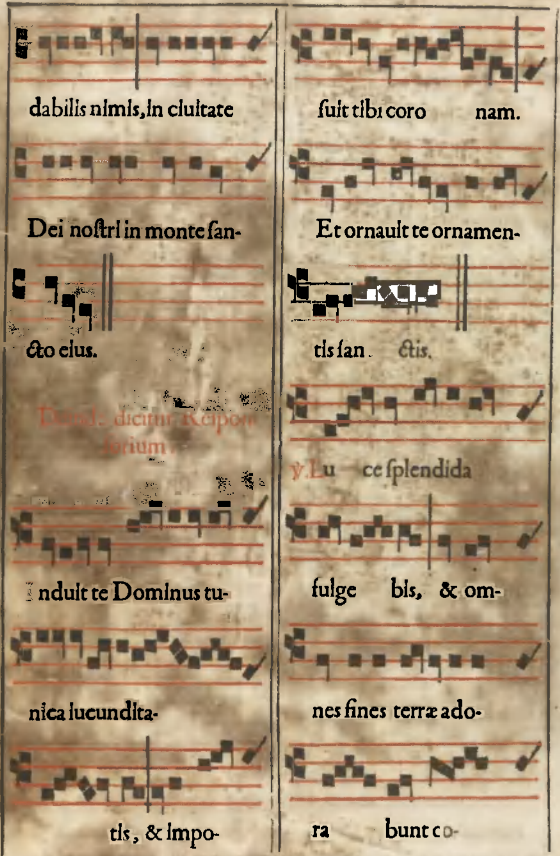
ribus eius.
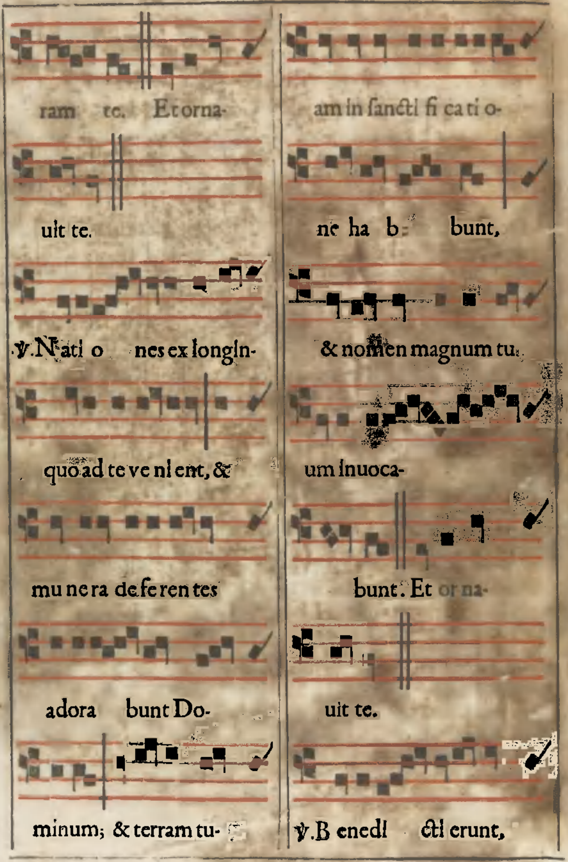
℣. Magnus Dominus & lau-

da bi-
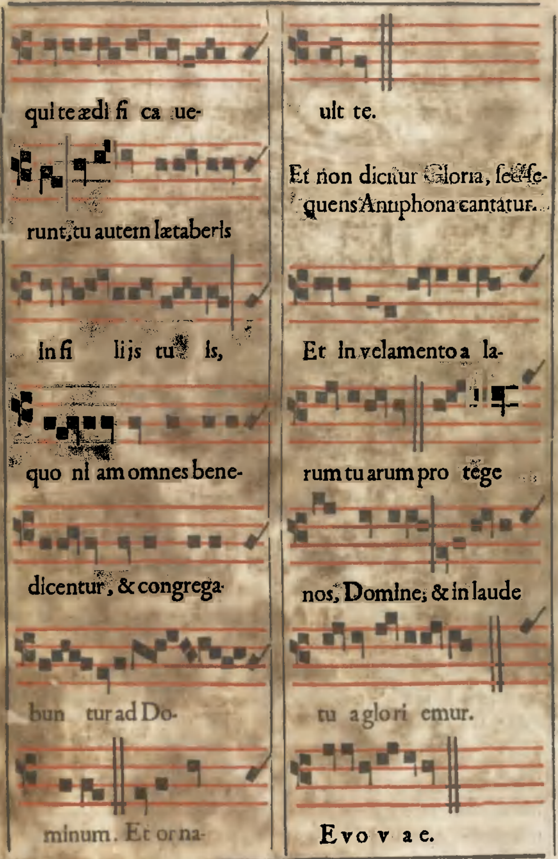

dabilis nimis, In ciuitate
Dei nostri in monte san-
cto eius.
Deinde dicitur Respon
sorium.
Induit te Dominus tu-
nica iucundita-
tis, & impo-
suit tibi coro nam.
Et ornauit te ornamen-
tis san- ctis.
℣. Lu ce splendida
fulge bis, & om-
nes fines terræ ado-
ra bunt co-

ram te. Et orna-
uit te.
℣. Nati o nes ex longin-
quo ad te ve ni ent, &
mu ne ra deferentes
adora bunt Do-
minum; & terram tu-
am in sancti fi ca ti o-
ne ha b bunt,
& nomen magnum tu-
um inuoca-
bunt. Et orna-
uit te.
℣. Benedi cti erunt,

qui

qui te ædi fi ca ue-
runt, tu autem lætaberis
in fi lijs tu is,
quo ni am omnes bene-
dicentur, & congrega-
bun tur ad Do-
minum. Et orna-
ult te.
Et non dicitur Gloria, sed se-
quens Antiphona cantatur.
Et in velamento a la-
rum tu arum pro tege
nos, Domine, & in laude
tu a glori emur.
E vo v a e.

Psalmus.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, inuia, & inaquosa, sic in sancto apparui tibi: vt viderem virtutem tuã, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meũ.

Sic memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanũ quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradetur in manus gladij, partes vulpiu erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui iurat in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

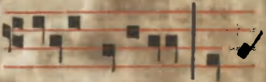
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

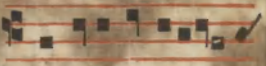
Fin[illegible] Psalmo, P[illegible]ex, deposita mitra, a[illegible] altare, & facta cruce super [illegible] posita [illegible]uerentia, incipit schola pr[illegible]te, Antiphonam.

Omnis terra adoret te

Deus, & psallat tibi: psal-

mum dicat nomini tuo

Domine.

Inte-

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incenſat ſuper altare in modum crucis: & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & ſchola proſequitur; & interim iterum ipſe Potifex ſuper altare in modum crucis incenſat, quod & tertio facit, quo facto, ſtans ante medium altaris, dicit.

Oremus.

DEſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cæleſtis virtutis benedictione ſancti ✠fica; & omnibus in te ſperatibus auxilij tui munus oſtende; vt hic Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad ſacriſtiam, ſiue ſacrariu, vbi depoſito pluuiali, ſi celebrare voluerit, quod conueniens eſt, accipit ſandalia, dicens Pſalmu Quam dilecta cum alijs; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Eccleſia, & luminaria ſuper altari, & credentia, atq. alibi, vbi placuerit, accenduntur. Tuc exit Pontifex Miſſam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Miſſam ſolemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Miſſa dicitur prout in Miſſali, in ipſa die dedicationis Eccleſiæ.

In fine Pontifex dat benedictionem solemnem, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, reuertitur ad sacristiam, vbi depositis sacris vestibus, vadit in pace. Deinde cineres per Ecclesia aspersi, in quibus litteræ Græcæ, & Latinæ scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, & Ecclesia totaliter mudatur.

DE ALTARIS consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ dedicatione.

Altaris consecratio, quamuis omni die de iure fieri posit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane vero ante diem consecrationis Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti, & mundo vasculo cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartula de pergameno scriptam sub hac forma.

M. D. XCV. die N. mensis N. ego N. Episcopus N. consecraui altare hoc in honorem Sacti N & Reliquias Sanctorum Martyrum N. & N in eo inclusi, & singulis Christifidelibus hodie vnum annum, & in die anniuersario consecrationis huiusmodi ipsam visitatibus quadraginta dies de vera Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta concessi.

Sigillans ipsum vasculum diligenter, & in honesto, & mundo loco ponens, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canedi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honore Sanctorum, quoru Reliquiæ sunt recodendæ. Paratur etia in Ecclesia, quæ ad altaris consecratione sunt necessaria, videlicet; sanctu Chrisma in vasculo, & ampulla; Oleu san-

ctum cathecumenorum etiã in vasculo, & ampulla; vna libra thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardẽtibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergendum mensam altaris consecrãdi, quoties expedierit; coopertura linea cerata ad mensuram ipsius altaris consecrandi; quinque cruces paruæ factæ de cãdelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ paruæ ad abradendum de altari combustiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, siue tegula trita ad faciendum cæmẽtum, pro liniendo sepulcro Reliquiarum, & iunctura mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergẽdis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ fit in stipite altaris; tobaleæ nouæ mundæ; & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & altaris, postquam consecratum fuerit, pertinentia benedicenda.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiã, & sedes in sede ad dexterã, vel in faldistorio ad sinistrã altaris consecrandi incipit, & dicit voce submissa, cum clericis septem Psalmos cum Antiphona. Ne reminiscaris, &c. sine Litanijs. Induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, & baculum pastoralem in manũ sinistram. Sicq. paratus, septẽ Psalmis expletis, Pontifex cum ministris accedit coram altari consecrando; vbi stans sine mitra inchoat, & schola prosequitur Antiphonam sequentem, quæ vna cũ

omnibus alijs Antiphonis, & Reſponſorijs in huiuſmodi conſecratione cantadis habetur ſub notis, ſupra in coſecratione altaris, quæ fit in Eccleſię dedicatione, vbi eſt recurrendum, ſi officium conſecrationis huiuſmodi fit in cantu.

Antiphona.

ADeſto Deus vnus omnipotens Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus.

Deinde dicit ſtans eodem modo.

Oremus.

ACtiones noſtras, quæſumus, Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit ſuper faldiſtorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias; vel, cantoribus deficientibus, Potifex eas legit, in quibus ſuo loco nominetur bis Sactus ille, in cuius honore, & nomine dedicatur ipſum altare, & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Poſtquam autem dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu ſurgit, & baculum paſtorale in ſiniſtra tenens, dextera in altum extendes producit communiter ſuper aram, & ſtipitem altaris cōſecrandi ter ſucceſsiue ſignū crucis dicens, primo.

VT altare hoc ad honorem tuum, & nomē Sancti N. conſecrandum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti N. conſecrandum bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti N. cōſecrandū bene ✠ dicere, & ſan

cti-

cti✠ficare, & conse✠crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo dicto, iterum accumbit super faldistorium, & perficiuntur Litaniæ. Quibus finitis, ab accubitu surgit, & cum mitra accedit versus altare consecrandum, & distans ab illo spatio congruenti, deposita mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu sit officium, alioquin competeti voce dicit sine notis, quod etiam in omnibus alijs sequentibus obseruatur.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgete, chorus, seu ministri respodet.

Domine ad adiuuandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Chorus, seu ministri respondent.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

sine Alleluia. Et id eisdem modo, & loco, secundo, & tertio fit, voce semper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolute exorcismum salis, & faciens, prout habetur supra sub Ecclesiæ dedicatione, vsque orationem.

OMnipotens sempiterne Deus creator, & conseruator humani generis, &c. inclusiue. Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, & ibidem inchoat, schola prosequente Antiphonam sequentem.

Introibo ad altare Dei: ad Deum qui lætificat iuuentutem meam.

Psalmus.

IVdica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo, & doloso erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucẽ tuam & veritatẽ tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniã adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Põtifex, retenta mitra, stãs ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens.

San-

SAncti ✠ ficetur hoc altare in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorū, & ad nomen, ac memoriā sancti N. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sacti ✠ ficetur hoc altare &c.

Facit autem primam cruce in dextera parte posteriori altaris, idest, vbi legitur Euangeliū, secundam in sinistra parte anteriori, transuersa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

SIngulare illud propitiatoriū in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione Patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculum, supplices tibi, Domine, preces fundimus, vt lapidis huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Ora-

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta cum cinere, & vino benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante mediu altaris inchoat Antiphonam, & schola prosequitur.

Asperges me Domine.

Quæ tota dicitur, & repetitur cum Psalmo. Miserere, eo modo, prout supra de consecratione altaris in Ecclesiæ dedicatione ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui es visibilium rerum omnium, & inuisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius Dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacrato Oleo, & Chris-

mate

mate a nobis indignis est linienda, & benedicenda, tuæ sancti ✠ ficationis in eam infunde virtutem,& consecratione; vt omnes,qui ad eam te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiant.Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit malta, seu cæmentum, quod mox, deposita mitra,benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui summa, & media, imaque custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo cõcludis, sancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & sabuli. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Cæmentum benedictum reseruatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, siue pedem stipitis altaris per circuitum: Pontifex deinde procedit processionaliter cũ cruce, & clero ad locũ, in quo nocte præterita conseruatæ Reliquiæ fuerunt; sed priusquam locum ipsum ingrediatur,stans ab extra,deposita mitra,dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

AVfer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras, vt ad sancta sanctorum puris mereamnr mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Ingressus vero sine mitra, stãs iuxta, & versus ad Reliquias, dicit. Oremus.

FAc nos,quæsumus,Domine, Sactorum tuorum tibi specialiter dedicata mẽbra digne cõtingere, quorũ patrocinia cupimus incessanter habere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reuerenter vasculũ

Reliquiarum: tum, accepta mitra, portat eas solemniter, & processionaliter ad altare consecrandum; vel si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit inchoans, schola prosequente, Antiphonam.

Cum iucunditate exibitis, & cum gaudio deducemini, na & montes, & colles exilient expectantes vos cum gaudio, Alleluia.

Poterit deinde etia dici, si expedierit, sequens Respõsoriu.

Surgite Sacti Dei de masionibus vestris, loca sactificate, plebe benedicite, & nos homines peccatores in pace custodite.

℣. Ambulate Sancti Dei ad locum prædestinatum, qui vobis præparatus est. Et nos.

Cumque peruenerit prope ipsum altare, deponit eas reuerenter cum luminaribus super feretrum, vel aliquam tabula honeste ibidem paratam, luminaribus iuxta illas ardentibus, & mox Pontifex cum mitra stas prope altare inchoat, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Exultabunt Sacti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Psalmus.

Cantate Domino canticu nouum: laus eius in Ecclesia Sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem

Exultabunt Sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eoru in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus Sanctis eius.

Laudate Dominum in Sanctis eius: laudate eum in firmamẽto virtutis eius.

Laudate eũ in virtutibus eius: laudate eum secũdum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio, & cithara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eũ in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Qua finita, Põtifex, deposita mitra, stas versus ad altare, dicit.

Oremus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt inuiolabilis permaneat huius loci consecratio, & beneficia tui muneris vniuersitas fidelium, quæ tibi supplicat percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum ℟. Amen.

Et mox Pontifex, accepta mitra, signat cũ pollice dexteræ manus de Chrismate, confossionem, idest, sepulcrũ altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, & dicens, dum vnamquamque crucem facit.

Conse ✠ cretur, & sancti ✠ ficetur hoc sepulchrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax huic domui.

Deinde, deposita mitra, recondit ibi vasculum cũ Reliquijs, & alijs in eo inclusis veneranter, inchoans, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Sub altare Dei sedes accepistis Sancti Dei, intercedite pro nobis ad Dominũ Iesum Christum.

℣. Exultabũt Sancti in gloria.
℟. Lætabũtur in cubilibus suis.

Et nõ dicitur Gloria Patri. sed repetitur Antiphona. Interim

dum

dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra, imposito, & benedicto incenso in thuribulo, & illo a Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas, quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulã, cum qua debet claudi sepulcrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio eius de subtus, dicens.

Conse ✠ cretur, & Sancti ✠ ficetur hæc tabula, vel hic lapis per istam vnctionem, & Dei benedictionem. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox ponit, & coaptat tabulam, seu lapidem super sepulcrum claudes illud, & inchoas, schola, seu ministris prosequetibus, Antiphonam.

Sub altare Dei audiui voces occisorum dicentium, quare non defendis sanguinem nostrũ, & acceperunt diuinũ respõsum, adhuc sustinete modicum tempus, donec impleatur numerus fratrum vestrorum.

Alia Antiphona.

Corpora Sanctorum in pace sepulta sunt, & viuent nomina eorum in æternum.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Post hæc Potifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Deus, qui ex omniũ cohabitatione Sanctorum æternum maiestatis tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incremẽta cælestia, & præsta, vt quorũ hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmat ipsam tabulam, seu lapidẽ super sepulcrũ; deinde Pontifex facit crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens.

Signe ✠ tur, & sancti fice- tur hoc altare. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiri- tus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum deposita mitra, inchoat, Schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Stetit angelus iuxta aram templi habens thuribulum aureũ in manu sua: & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei Alleluia.

Interim cum mitra thurificat altare vndiq. ad dexterũ, & sinistrum latus, ante & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stās coram altari sine mitra, dicit.

Oremus.

Dirigatur oratio nostra, quę sumus, Domine, sicut incẽsum in cõspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur: vt quicũque tibi in hoc altari sacranda libamina deuotus obtulerit, vel sacrata susceperit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, & gratiam sempiternæ redemptionis per

ci-

ciolat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet: & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, & mox Potifex, thurificat super illam in modum crucis in medio, & in quatuor eius cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incesum in thuribulo, & illud benedicit, vt supra videlicet, Ab illo benedicaris, &c. ac tradit vni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit incensando, donec cosecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat tunc enim Pontifici thuribulu præsentat; & per Pontificem thurificato, illud iteru accipit, &, vt prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in cospectu tuo Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incesatione, Pontifex inchoat, schola, siue ministris prosequentibus, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vouit Deo Iacob.

Psalmus.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: cocupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Repetitur Antiphona.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Repetitur Antiphona.

Altaria tua Domine virtutu: Rex meus, & Deus meus.

Repetitur Antiphona.

Beati qui habitat in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Repetitur Antiphona.

Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te: aſceſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrymarū, in loco quem poſuit.

Repetitur Antiphona.

Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibūt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorū in Sion.

Repetitur Antiphona.

Domine Deus virtutū exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Repetitur Antiphona

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in facie Chriſti tui.

Repetitur Antiphona.

Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis: ſuper millia.

Repetitur Antiphona.

Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Repetitur Antiphona.

Quia miſericordiam & veritate diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Repetitur Antiphona

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocētia: Domine virtutum, beatus homo qui ſperat in te.

Et nō dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Dū Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, Pontifex ſtans cū mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Cathecumenorum, & cum eo in medio altaris, in quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, ſecūdam in dextero poſteriori, id eſt Euāgelij, tertia in ſiniſtro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in ſiniſtro poſteriori, dicens dum ſingulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conſe ✠ cretur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honorem Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atque omnium Sāctorum, ad nomē & memoria Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare inceſſante, impoſito, & benedicto, vt prius, incenſo, ſtans cū mitra

inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Responsoriū.

DIrigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuū mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Potifex circuit semel altare ad dexteram, thurificado illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & Respōsorio finito, sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hūc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur, Antiphona.

MAne surgens Iacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votū vouit Domino: vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus.

BOnum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo altissime.

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: & veritatē tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachordo psalterio: cum cantico in cithara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Repetitur Antiphona.

Quam magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuę.

Repetitur Antiphona.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Repetitur Antiphona.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Repetitur Antiphona.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem altissimus in æternum Domine.

Repetitur Antiphona.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur oẽs, qui operantur iniquitatẽ.

Repetitur Antiphona.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Repetitur Antiphona.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & ab insurgentibus in me malignantibus, audiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Iustus vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Repetitur Antiphona.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebũt. Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Repetitur Antiphona.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim Põtifex, accepta mitra, facit iterũ quinq; cruces cũ pollice de eodẽ oleo Cathecumenorũ in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dices, dum singulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Põtifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incẽsante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cũ mitra inchoat iterũ, schola, seu ministris prosequẽtib. Respõsoriũ.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuum mearũ sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit

semel altare ad dexteram illud incensando, quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, Pontifex deposita mitra, dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua. ℞. Leuate.

Adesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ, & in ea, quæ a nobis indignis sacto linita est Oleo, bene✠dictionis, & sacti✠ficationis tuæ virtute, & consecratione infunde. Qui viuis, & regnas Deus, &c. Orem.

Omnipotēs sempiterne Deus, altare hoc, quod in honore tuū & in memoria sācti tui N. nos indigni cōsecramus, virtute tuæ bene✠dictionis sactifica; & omnibus te hic inuocantibus, atq. in te sperantibus auxilij tui munus ostēde; vt huic altari imposita munera semper accepta fieri digneris, & in eo Sacramentorū virtus, & votorū semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum &c.

Qua finita, Pontifex incipit, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus.

Eructauit cor meum verbū bonū: dico ego opera mea regi. Repetitur Antiphona.

Lingua mea calamus scribæ: velociter scribentis.

Repetitur Antiphona.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Repetitur Antiphona.

Accingere gladio tuo: super femur tuum potentissime.

Repetitur Antiphona.

Specie tua, & pulchritudine tua: intēde prospere, procede, & regna. Repetitur Antiph.

Propter veritatem, & mansuetudinem, & iustitiam: & deducet te mirabiliter dextera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagittæ tuæ acutæ: populi sub te cadent in corda inimicorum regis. Repetitur Antiphona.

Sedes tua Deus in sæculū sæculi. virga directionis, virga regni tui. Repetitur Antiphona.

Dilexisti iustitiam,& odisti iniquitatem : propterea vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ, præ consortibus tuis.

Repetitur Antiphona.

Myrrha,& gutta,&casia a vestimentis tuis a domibus eburneis : ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Repetitur Antiphona.

Astitit Regina a dexteris tuis in vestitu deaurato : circũdata varietate. Repetitur Antiphona.

Audi filia,& vide, & inclina aurem tuam:& obliuiscere populum tuum, & domũ patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupiscet rex decorem tuũ : quonia ipse est Dominus Deus tuus, & adorabunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiæ Tyri in muneribus:vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus : in fimbrijs aureis circumamicta varietatibus.

Repetitur Antiphona.

Adducetur regi virgines post eam : proximæ eius afferentur tibi. Repetitur Antiphona.

Afferentur in lætitia, & exultatione:adducentur in templũ regis. Repetitur Antiphona.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij:constitues eos principes super omnem terram.

Repetitur Antiphona.

Memores erunt nominis tui Domine:in omni generatione, & generationem.

Repetitur Antiphona.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternũ : & in sæculũ sæculi. Et no dicitur Glo. Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cũ pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris,& ĩ quatuor eius angulis,ordine suprapofito, ad qualibet cruce dicens.

Sancti ✠ ficetur, & consecretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omniũ Sanctorũ, ad nomen,& memoriam Sancti N Pax tibi.

Dein-

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito,& benedicto, vt prius incenso, stans cum mitra inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans, vt prius, quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti,& Antiphona finita, Pontifex deposita mitra, dicit.

Oremus. Et ministri. Flectamus genua. ℟. Leuate.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corde dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur, Antiphonam.

Sanctificauit Dominus tabernaculum suu: quia hæc est do-

mus Dei; in qua inuocabitur nomen eius, de quo ſcriptum eſt: & erit nomen meũ ibi, dicit Dominus. Pſalmus.

Deus noſter refugium, & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

Propterea nõ timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Repetitur Antiphona.

Sonuerũt, & turbatæ ſunt aquæ eorum: conturbati ſunt montes in fortitudine eius.

Repetitur Antiphona.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: ſanctificauit tabernaculum ſuum altiſsimus.

Repetitur Antiphona.

Deus in medio eius non commouebitur: adiuuabit eã Deus mane diluculo.

Repetitur Antiphona.

Conturbatæ ſunt gentes, & inclinata ſunt regna: dedit vocem ſuam, & mota eſt terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiſcũ: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Repetitur Antiphona.

Venite, & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terrã: auferens bella vſq. ad finẽ terræ. Repetitur Antiph.

Arcum conteret, & confringet arma: & ſcuta comburet igni.

Repetitur Antiphona.

Vacate, & videte quoniam ego ſum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiſcũ: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Interim dũ Antiphona, & Pſamus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & ſpargit oleũ Cathecumenorũ, & Chriſma pariter deſuper altare illud manu dextera confricans, liniens, & perungens. Quo facto, incipit, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus Antiphonam.

Ecce odor, filij mei, ſicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: creſcere te faciat Deus meus, ſicut arenam maris: & donet tibi de rore cæli benedictionẽ.

Pſalmus.

FVndamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion, ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus eſt in ea: & ipſe fundauit eam altiſsimus?

Dominus narrabit in ſcripturis populorum; & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio eſt in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Finito Pſalmo, Pontifex ſtans cum mitra, dicit.

LApidem hunc, fratres cariſſimi, in quo vnguentū ſacræ vnctionis effunditur, ad ſuſcipiēda populi ſui vota, & ſacrificia, oremus vt Dominus noſter bene ✠ dicat, & conſecret; & quod eſt vnctum a nobis, ſit vnctū in nomine eius; vt plebis vota ſuſcipiat, & altari per ſacrā vnctionē perfecto, dū propitiatione ſacrorū imponimus, ipſi pro

pitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum &c.

Quo dicto, inchoat schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Aedificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificiũ vespertinũ in odorem suauitatis Domino Deo, in cõspectu filiorũ Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipotentis misericordiã supplices imploremus, fratres carissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuendũ nostræ vocis exoratus officio præsenti benedictione sanctificet, atq. in eo sẽper oblationes famulorũ suorũ studio suæ deuotionis impositas bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignetur; & spirituali placatus incenso, precibus familiæ suæ prõptus exauditor assistat. Per Christum Dominum &c.

Deinde benedicit incẽsum super altare cremandũ, stans ibidem, deposita mitra, dicens.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotẽs, cui assistit exercitus Angelorum cũ tremore, quorũ seruitium spirituale, & igneũ esse cognoscitur, dignare respicere, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare hanc creaturã incensi; vt omnes lãguores, omnesq. infirmitates, atq. insidiæ inimici odorẽ eius sentiẽtes effugiant, & separetur a plasmate tuo, nũquã lædatur a morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsũ aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso incẽso quinq. cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, & Chrismate factæ prius fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit

vnam crucem factã de ſubtili candela, ad menſuram crucis de granis incenſi factæ, & cuiuſlibet crucis capita accenduntur, vt cum ipſis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accenſis, Pontifex, depoſita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus.

Alleluia. ℣. Veni ſancte Spiritus: reple tuorũ corda fideliũ, & tui amoris in eis ignem accēde. Niſi cõſecratio huiuſmodi fieret inter Dominicam Septuageſimæ, & feſtũ Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti: quia tunc, omiſſo Alleluia, dicitur verſus tantũ. Quo dicto, ſurgit Pontifex ſtans ibidem verſus ad altare, ſine mitra, & ſchola, ſeu miniſtri cantant, Antiphonas duas ſequentes.

Aſcendit fumus aromatum in conſpectu Domini de manu Angeli. Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu ſua: & data ſunt ei incenſa multa, & aſcendit fumus aromatum in conſpectu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc ſtans ante altare ſine mitra, dicit. Oremus. Et miniſtri.

F lectamus genua. ℟. L euate.

Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemẽs, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & reſpice ad huius altaris tui holocauſtum, quod non igne viſibili probetur, ſed infuſum ſancti Spiritus tui gratia in odorem ſuauitatis aſcendat, & legitime ſe ſumentibus Euchariſtia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

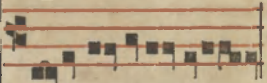
Poſt hæc, combuſtis candelis, & thure, cineres illius combuſtionis per vnum ex miniſtris cum ſpatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vaſe proijciuntur in ſacrario. Interim Potifex ſine mitra ſtans ante gradus altaris, verſus ad altare, dicit.

O remus. Et miniſtri.

F lectamus genua. ℟. L euate.

Deus omnipotens, in cuius honorẽ, ac beatiſsimæ virginis Mariæ, & omniũ Sanctorum, ac nomen, & memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc conſecramus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & præſta, vt in hac meſa ſint libamina tibi accepta, ſint grata, ſint pinguia, & ſancti Spiritus tui ſemper rore perfuſa; vt omni tempore hoc in loco ſupplicantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota ſuſcipias, deſiderata confirmes, poſtulata concedas. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus.

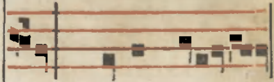
Deinde eodẽ modo ſtans dicit mediocri voce extenſis manib. ante pectus, hac Præfationem.

Per omnia ſæcula ſæculorũ.
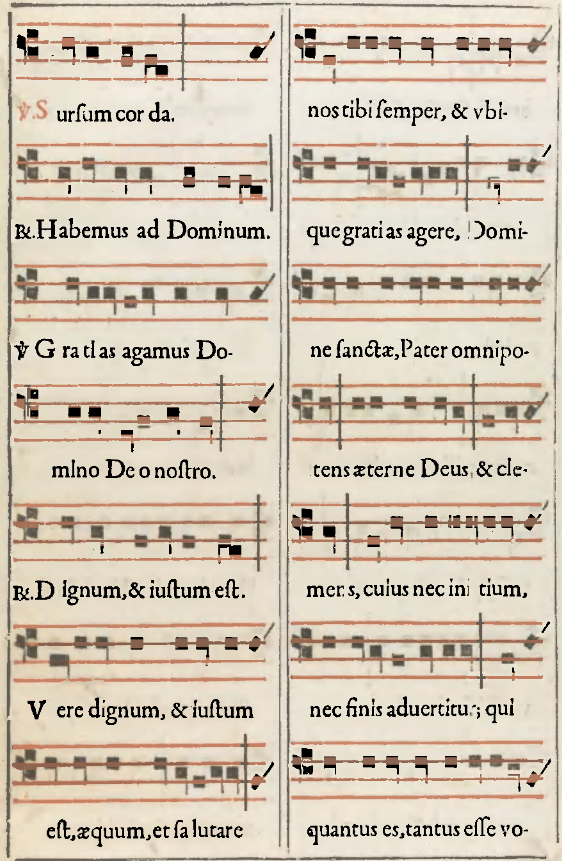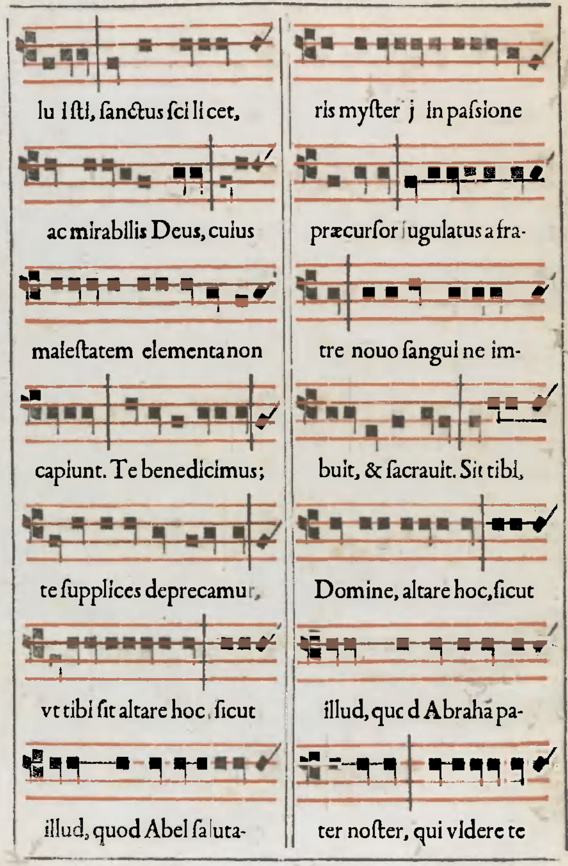

℟. Amen. ℣. Dominus vobiſ-
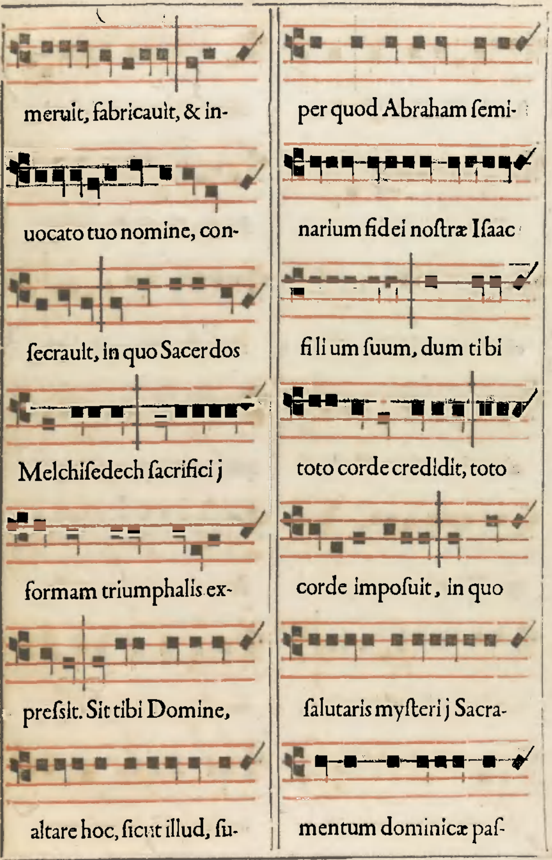

cum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.
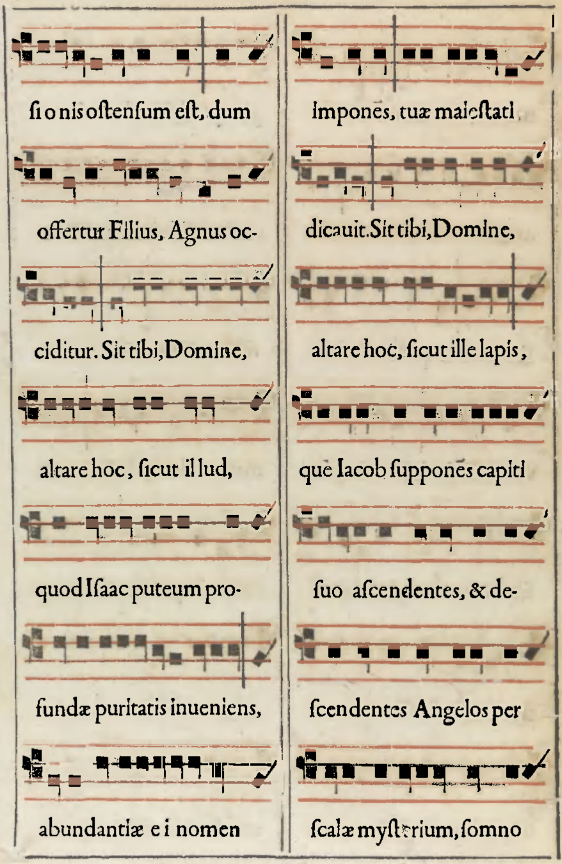
℣. S ur-

℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum, & iustum est.
Vere dignum, & iustum
est, æquum, et salutare
nos tibi semper, & vbi-
que gratias agere, Domi-
ne sanctæ, Pater omnipo-
tens æterne Deus, & cle-
mens, cuius nec initium,
nec finis aduertitur; qui
quantus es, tantus esse vo-
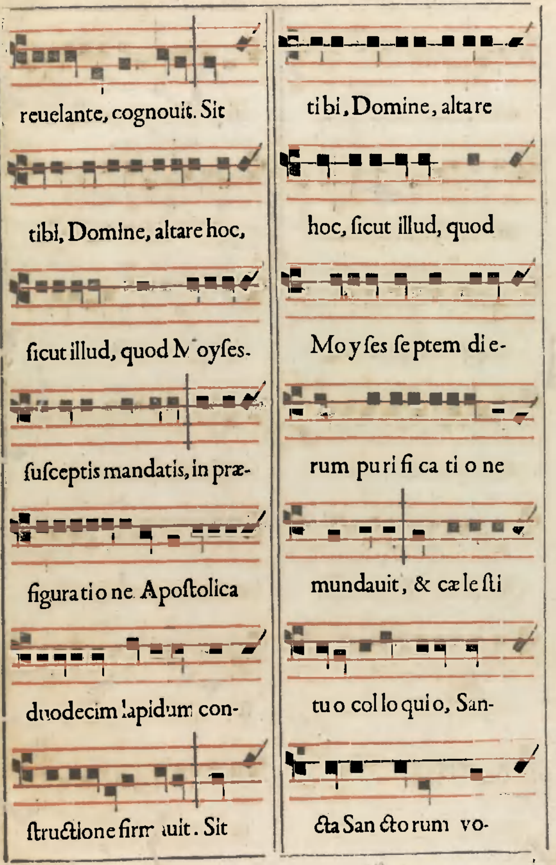

lu isti, sanctus sci li cet,
ac mirabilis Deus, cuius
maiestatem elementa non
capiunt. Te benedicimus;
te supplices deprecamur,
vt tibi sit altare hoc, sicut
illud, quod Abel saluta-
ris myster j in passione
præcursor iugulatus a fra-
tre nouo sangui ne im-
buit, & sacrauit. Sit tibi,
Domine, altare hoc, sicut
illud, quod Abraha pa-
ter noster, qui videre te

me-
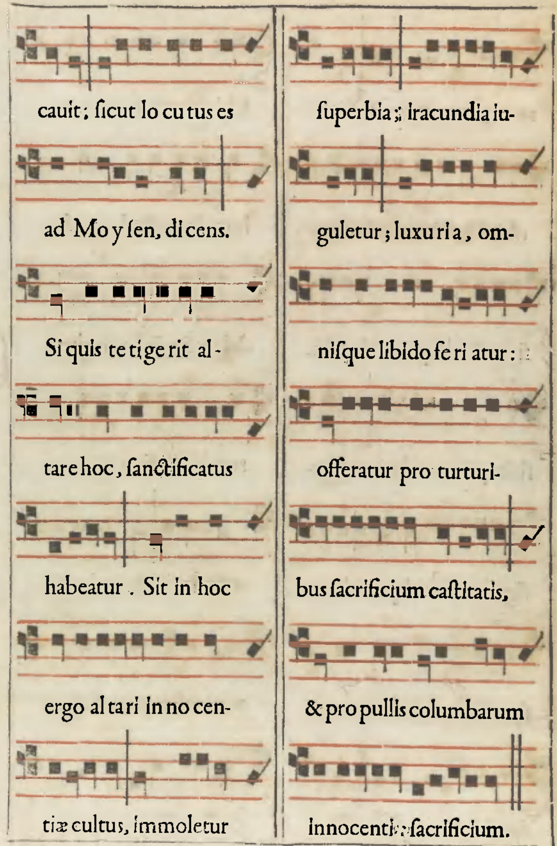

meruit, fabricauit, & in-
uocato tuo nomine, con-
secrauit, in quo Sacerdos
Melchisedech sacrifici j
formam triumphalis ex-
pressit. Sit tibi Domine,
altare hoc, sicut illud, su-
per quod Abraham semi-
narium fidei nostræ Isaac
fi li um suum, dum ti bi
toto corde credidit, toto
corde imposuit, in quo
salutaris mysteri j Sacra-
mentum dominicæ pas-

ſi o nis oſtenſum eſt, dum
offertur Filius, Agnus oc-
ciditur. Sit tibi, Domine,
altare hoc, ſicut il lud,
quod Iſaac puteum pro-
fundæ puritatis inueniens,
abundantiæ e i nomen
impones, tuæ maieſtati
dicauit. Sit tibi, Domine,
altare hoc, ſicut ille lapis,
que Iacob ſuppones capiti
ſuo aſcendentes, & de-
ſcendentes Angelos per
ſcalæ myſterium, ſomno

reue-

reuelante, cognouit. Sit
tibi, Domine, altare hoc,
ſicut illud, quod Moyſes.
ſuſceptis mandatis, in præ-
figura ti o ne Apoſtolica
duodecim lapidum con-
ſtructione firmauit. Sit
ti bi, Domine, alta re
hoc, ſicut illud, quod
Mo y ſes ſe ptem di e-
rum pu ri fi ca ti o ne
mundauit, & cæ le ſti
tu o col lo qui o, San-
cta San cto rum vo-

cauit

cauit; ſicut lo cu tus es
ad Mo y ſen, di cens.
Si quis te ti ge rit al -
tare hoc, ſanctificatus
habeatur . Sit in hoc
ergo al ta ri in no cen-
tiæ cultus, immoletur
ſuperbia;; iracundia iu-
guletur; luxu ri a, om-
niſque libido fe ri atur:
offeratur pro turturi-
bus ſacrificium caſtitatis,
& pro pullis columbarum
innocenti ſacrificium.

Quod

Quod sequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumastantibus audiri posit.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto frontem altaris in modum crucis, inchoans, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem, Alleluia.

Psalmus.

EXurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum a facie eius.

Dicitur totus, prout habetur supra in fine benedictionis Abbatis. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

MAiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vn-

ctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inunctum potenter bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; vt quod nunc a nobis indignis sub tui nominis inuocatione, in honorem beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, atque in memoriam Sancti tui N. sacrosancti Chrismatis vnctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; vt quidquid deinceps super illud oblatum, sacratumve fuerit, dignum tibi fiat holocaustum, atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur; & per ea vincula peccatorum nostrorum absoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; & gratiæ acquirantur: quatenus vna cum Sanctis, & electis tuis vitam percipere mereamur æternã. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis coniunctiones mensæ, seu tabulæ, altaris, & tituli, siue stipitis, in quatuor angulis, quasi illa coniungens, ad singulas cruces, dicens.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit.

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominũ nostrũ Iesum Christum, vt altare hoc sanctis vsibus præparatum cælesti benedictione sancti ✠ fices; & sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblatione dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic nouo altari munera semper accepta ferre digneris; vt populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conueniet, per hæc libamina cælesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Poſt hæc Subdiaconi abſtergunt diligenter cum mantilibus telæ groſſæ meſam altaris; & Pontifex accedit ad ſedem ſuam iuxta altare, in qua cum mitra ſedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis, ſeu Acolitis præſentantibus Pontifici tobaleas nouas, & mudas, ac vaſa, & ornamenta ad cultum Dei, & altaris conſecrati pertinetia, Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans benedicit illa, dicens.

Benedictio tobalearum, vaſorum, & ornamentorum altaris conſecrati.

Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens, & miſericors Deus, qui ab initio vtilia, & neceſſaria hominibus creaſti, quique per famulum tuum Moyſen veſtimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, ſeu Le-

uitica Sacerdotibus, & Leuitis, atq. ornameta, & linteamina facere famulum tuum Moysen per quadraginta dies docuisti, atque etiam quæ Maria texuit, & fecit in vsum ministerij tabernaculi fœderis ordinasti, purificare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & consecrare per nostræ humilitatis seruitium digneris hæc ornaměta, & linteamina in vsum altaris tui, vt diuinis cultibus, & Sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni corporis, & sanguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri ponũt super altare Chrismale, siue pannum lineum ceratum ad mesuram altaris factum, deinde vestiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponẽtes desuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibide inchoat Antiphonam primam, schola, seu ministris prosequentibus ipsam, & alias Antiphonas sequentes, & Responsoria cum suis versibus, & Psalmis.

Antiphona.

CIrcumdate Leuitæ altare Domini Dei, vestite vestimentis albis: estote & vos canentes hymnum nouum dicentes Alleluia.

Mirabilis Deus in Sanctis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæc. &c.

Alia Antiphona.

Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.

℣. Magnus Dominus, & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri in monte sancto eius.

Deinde dicitur Responsoriũ.

Induit te Dominus tunica iucunditatis, & imposuit tibi coronam.

Et ornauit te ornamentis sanctis.

℣. Luce splendida fulgebis, & omnes fines terræ adorabunt coram te.

Et ornauit te.

℣. Nationes ex longinquo ad te venient, & munera deferentes adorabunt Dominum: & terram tuam in sanctificatione habebunt, & nomen magnum tuum inuocabunt.

Et ornauit te.

℣. Benedicti erunt, qui te ædificauerunt, tu autem lætaberis in filijs tuis: quoniam omnes benedicentur, & congregabuntur ad Dominum.

Et ornauit.

Et non dicitur Gloria, sed sequens Antiphona dicitur.

In velamento alarum tuarum protege nos, Domine, & in laude tua gloriemur.

Psalmus.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deserta, inuia, & inaquosa, sic in sancto apparuit tibi: vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meũ.

Sic memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te: me suscepit dextra tua.

Ipsi vero in vanum quæsierũt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabũtur omnes qui iurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio, & Spiri-

tui ſancto.

Sicut erat in principio,& nūc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finito Pſalmo, Pontifex, depoſita mitra,aſcendit ad altare, & facta cruci ſuper altari poſitæ reuerentia, incipit, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus, Antiphonam.

Omnis terra adoret te Deus, & pſallat tibi: pſalmum dicat nomini tuo Domine.

Interim dum Antiphona catatur, Pontifex incenſat ſuper altare in modum crucis; & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & ſchola proſequitur, & interim iterum ipſe Potifex ſuper altare in modum crucis incenſat, quod & tertio facit, quo facto, ſtans ante medium altaris dicit.

Oremus.

Deſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cæleſtis virtutis bene ✠ dictione ſanctifica; & omnibus in te ſperantibus auxilij tui munus oſtende; vt hic Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum Filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Benedicamus domino.

℞. Deo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad ſacriſtiam, ſiue ſacrarium, vbi depoſito pluuiali, parat ſe ad celebrandum Miſſam, ſi voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari cōſecrato ſolemniter celebrari. Miſſa dicitur, vt in Miſſali, in ipſa die dedicationis Altaris.

Finita Miſſa, Pontifex dat benedictionem ſolemnem, & indulgentias, exuit ſe ſacris veſtibus, & vadit in pace.

DE CONSECRATIONE altaris, cuius ſepulcrum Reliquiarum eſt in medio ſummitatis ſtipitis.

ORdo prædictus conſecrandi altare ſemper ſeruatur, quando ſepulcrum Reliquiarum eſt in medio tabulæ altaris, a parte ſuperiori, vel in ſtipite a parte anteriori, aut poſteriori. Si vero ſepulcrũ eſt in medio ſummitatis ſtipitis, ſupra autem ſit ponenda ipſa tabula, ſiue menſa altaris. Finita aquæ benedictione, cũ vino, & cinere, atq. Oratione.

Omnipotens ſempiterne Deus, creator, & conſeruator humani. &c.

Pontifex ſtans cum mitra, & aqua benedicta huiuſmodi, vino, & cinere mixta, facit maltam, ſiue cæmentum ex calce, & ſabulo, ſeu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, depoſita mitra, benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui ſumma, & media, imaq. cuſtodis, qui omnem creaturam intrinſecus ambiendo cõcludis, ſancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & ſabuli. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.

℟. Amen.

Quo facto, tabula ipſa altaris a ſtipite ſeparata iacente, debet fieri Reliquiarũ deportatio, & incluſio, Pontifice proceſſionaliter accedente ad locũ, vbi Reliquiæ ſunt depoſitæ, in quo Pontifex ſtans ab extra ſine mitra, dicit.

Oremus.
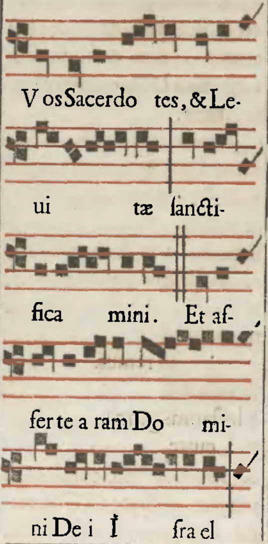
Et miniſtri.
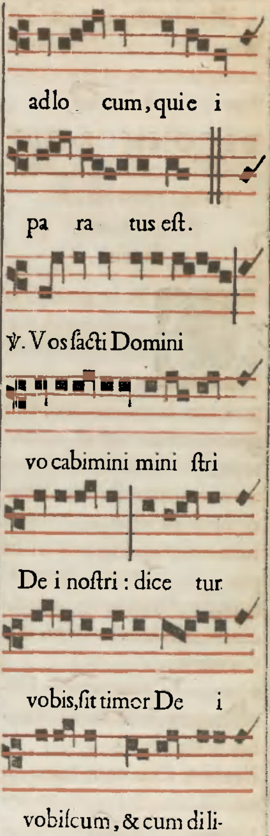
Flectamus genua.

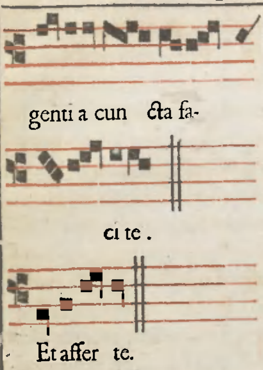
℟. **Leuate.**

Aufer a nobis, &c. continuans per omnia vſque ad, Cõſecretur, & ſactificetur hæc tabula,

incluſiue, prout ſupra ordinatum eſt. Qua dicta, Sacerdotes, & Leuitæ eleuant aram, ſiue tabulam, ſeu menſam altaris, & collocant eam ſuper ſtipitem: & cæmentarij cum dicto cæmeto benedicto ipſam liniunt, & firmant, ſchola interim cantante, ſeu miniſtris dicentibus, Reſponſorium.

Leuata itaque ara, & colloca ta, ac cum cæmento prædicto bene firmata, Pontifex inchoat Antiphonam.

Sub altare Dei: & continuat vsque ad Orationem.

Dirigatur, inclusiue: qua dicta, prosequitur altaris consecrationem, accedens ad altare cũ mitra, & stans ante illud, deposita mitra, incipit, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Introibo ad altare Dei.

cum omnibus sequentibus vsque ad Orationem.

Deus, qui es visibilium rerum omnium &c. inclusiue.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mesam altaris cum linteo mundo; & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, & in quatuor eius angulis, inchoans, schola, seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Et omnia alia deinde fiunt, prout supra ordinata sunt, vsque ad finem.

DE ALTARIS PORtatilis consecratione.

Altaris portatilis consecratio potest fieri quocuque die, & loco, ieiuno tamen stomacho. Parantur in loco, vbi consecratio huiusmodi fieri debet, in primis aliquæ Reliquiæ cum tri-

bus granis incensi in altari recludendæ, sanctum Chrisma in vasculo, & ampulla, Oleum sanctum cathecumenorum etia in vasculo, & ampulla, media libra thuris, cuius medietas sit in granis, thuribulum cum nauicula, & cochleari, vas cum prunis ardentibus, vas aquæ mudæ, vas cum cineribus, vas cum sale, vas vini, aspersorium factum de herba hyssopi, mantilia ex tela grossa ad extergendum altare consecrandu, quoties expedierit, quinque cruces paruæ factæ de candelis ceræ subtilibus, aliquæ spatulæ ligneæ paruæ ad abradendum de altari combustiones candelarum, & thuris, vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur, duo candelabra cum duobus cereis cotinuo ardentibus prope Reliquias, vas cu aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus. Pontifex igitur paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, & mitra simplici, si colecratione huiusmodi publice facere velit, vel si in camera sua aut alio loco secrete, Stola habeat supra Rochetu, vel supra superpelliceum, si sit regularis, ab humeris dependente, & mitram simplice, stas ante tabulam ipsam, siue altare consecradum positum super aliqua mesam, vel altare, mitra in capite tenes absolute dicit.

DEum omnipotentem, fratres carissimi, votis exultantibus deprecemur, vt qui per omnem mundum fidem sparsit, & Ecclesiam congregauit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidauit, hanc petram serenus illustret, eamque æterno lumine irrigatam ita multiplicibus, & diuersis charismatibus locupletet, vt super illa ✠ administrandam sui corporis hostiam bene ✠ dicat, & suscipiat consecratam. Qui cum Deo Patre viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde

Deinde detecto capite, genuflexus ante altare conſecrandum, dicit.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice ſurgente, chorus reſpondet.

Domine, ad adiuuandum me feſtina.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra in eodem loco, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Chorus reſpondet.

Sicut erat in principio, & nunc & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Sine Alleluia.

& id eiſdem modo, & loco, ſecundo, & tertio fit, voce ſemper altius eleuata.

Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum ſale, cinere, & vino incipiens abſolute exorciſmum ſalis, prout habetur ſupra ſub Eccleſiæ dedicatione vſque ad Orationem.

OMnipotens sempiterne Deus, creator, & conseruator humani generis &c. inclusiue, hoc saluo, quod vbicumque fit mentio de Ecclesiæ consecratione, dicit solum de altaris, vel tabulæ. Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi facit crucem in medio tabulæ, vel altaris, dicens.

SAncti✠ficetur, & conse✠cretur hæc tabula. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetes in qualibet cruce verba præmissa

Sancti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur hæc tabula &c. Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori lapidis, id est, Euangelij, secundam in sinistra parte anteriori transuersa primæ, ter-

tia in dextera anteriori, quartam in finistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, inchoat ministris prosequentibus Antiphonam.

Asperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuē dealbabor.

Psalmus.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur sine Gloria Patri. Et in fine repetitur ipsa Antiphona, & interim dum dicuntur Antiphona, & Psalmi prædicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua tabulam, per eius circuitum tribus vicibus. Quo facto, tabula abstergitur cum mundo panno lineo, deinde Pontifex, deposita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui es visibilium omnium rerum, & inuisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacrato Oleo, & Chrismate a nobis indignis est linienda, & benedicenda, tuæ sancti✠ficationis in eam infunde virtutem, & consecrationẽ; vt omnes, qui ad eã te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiat. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Tum inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertio tabulam per circuitum eius. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in titulum, fundens oleum desuper.

Psalmus.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtute: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in

atrijs

atrijs tuis: super millia.
Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorũ.
Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.
Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.
Et non dicitur Gloria Patri.
Dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleum Cathecumenorum, & cũ eo in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, idest, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dices, dum singulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & consecretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ Sancti. Pax tibi.
Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.
Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.
Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam per circuitum, deinde restituto thuribulo, & Antiphona finita, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

Adsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hanc tabulam opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmiũ quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrũ.
℟. Amen.
Oratione finita, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.
Mane surgens Iacob erigebat

lapi-

lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vouit Domino: vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus.

BOnum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo altissime.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: & veritate tuam per noctem.

In decachordo, psalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fænum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem altissimus in æternum Domine.

Quonia ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & in insurgentibus in me malignantibus: audiet auris mea.

Iustus, vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iteru quinque cruces cum pollice de eodem oleo Cathecumenorum in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Potifex, inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo.

Interim dum Antiphona dicitur Pontifex, retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ, & in eam, quæ a nobis indignis sancto linita est Oleo, bene ✠ dictionis, & sancti ✠ ficationis tuæ virtutem, & consecrationem infunde. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola, seu ministris prosequetibus, Antiphonam.

Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus.

DEus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dũ turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

Deus in medio eius non commouebitur; adiuuabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, & mota est terra.

Dominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ.

Arcum coteret & confringet arma: & scuta comburet igni.

Vacate & videte quoniã ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinq; cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor eius angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens.

SAncti ✠ ficetur, & consecretur ✠ hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Potifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, & benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, & schola, seu ministri prosequutur, Antiphonam.

Dirigatur, Domine oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo.

Qua incepta, Pontifex retenta mitra iterum semel thurificat tabulam per circuitum, dein

de

de, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

EXaudi nos Deus noster, & precum nostrarum libenter accipe vota, & altare hoc ad celebranda diuina mysteria præparatum cælestis vnguenti odore asperge, & aromata diuinæ sanctificationis illi infunde; & sicut lapidem Iacob Patriarchæ erectum vnguenti perfusione dicasti, & Angelicis visionibus per scalam gradus Ecclesiæ figurasti, sic quoque super hunc lapidem altari coaptandum cælestis gratiam sancti✠ficationis immitte; vt dum tibi super eum sacri corporis, & sanguinis vnigeniti filij tui mysteria consecrantur, petentibus peccata dimittantur, & merentibus influas gratiam sempiternam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione dicta, Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat cofossionem, idest, sepulcrum, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in medio formando signu dicens.

COnse✠cretur, & sancti✠ficetur hoc sepulcrum. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠sancti. Pax huic domui.

Deinde deposita mitra, recondit venerater Reliquias cum tribus granis thuris in tabula, siue altari, & sepulcrum Reliquiarum huiusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorũ, æternum maiestati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incremẽta cælestia; & præsta, vt quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris, & donet tibi de rore cæli benedictionem.

Psalmus.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & spargit oleum Cathecumenorū, & sanctū Chrisma manu dextera confricans, liniens, & perungens, totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

Lapidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentū sacræ vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, & sacrificia, oremus, vt Dominus noster bene ✠ dicat, & conse ✠ cret, & quod est vnctum a nobis, sit vnctum in nomine eius; vt plebis vota suscipiat, & altari per sacram vnctionem perfecto, dum propitiatione sacrorū imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Quo dicto, inchoat schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Aedificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit.

DEi Patris omnipotetis misericordiam supplices imploremus, fratres carissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuedũ nostræ vocis exoratus officio præsenti bene ✠ dictione sanctificet, atq. in eo semper oblationes famulorũ suorum studio sactæ deuotionis impositas bene ✠ dicere, & sanctifi ✠ care dignetur, & spirituali placatus incenso precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, & stans ibidem, deposita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cũ tremore, quorum seruitium spirituale, & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi; vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur a plasmate tuo; vt numquam lædatur a morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta. Et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, & Chrisma-

te factæ prius fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit vnam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cuiuslibet crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus cõburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Potifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur.

Alleluia. ℣. Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

Nisi consecratio fiat inter Dominicã Septuagesimæ, & festu Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, quia tunc omisso Alleluia, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, & schola, seu ministri dicunt Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua, & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

sine Alleluia. Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Huius altaris, Domine, holocaustum sancti Spiritus tui gratia infusum in odorem tuæ suauitatis ascendat. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Post hæc, combustis candelis, & thure, cineres illius combustionis per vnum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase proijciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris versus ad altare, dicit.

Oremus.

SVpplices tibi, Domine Deus, Pater omnipotens preces effundimus, vt metalli huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditare sancti ✠ ficationis vbertate digneris, qui quondam legem in tabulis scripsisti lapideis. Per Dominum nostrum Iesum Christū filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem hanc.

PEr omnia sæcula sæculorū. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

℟. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum est, æquū, & salutare nos tibi semper, & vbique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. Qui post offendicula lapsus primi hominis instituisti tibi offerri propitiatorij delibamenta libaminis; vt culpa, quæ præcesserat per superbiam, futuris teporibus expiaretur per munera, quibus honorarentur altaria, honorificarentur & templa. Quod tibi primus Noe præparauit offitio, rursus Abraham immolaturus filium, dehinc Iacob erigens, & vngens lapidem in titulum. Te, redemptor mundi, exoramus, vt lapidem istum, seu mensam in honorem tuum, gloriosæque virginis Mariæ, & omnium Sanctorum conse ✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris benedictionis tue illapsu, manibus nostris opem tuæ benedictionis infundens; & sacri huius mysterij sicut institutor, ita etiam & sanctificator appare, qui te angularem lapidem, & saxum sine manibus abscissum nominari voluisti. Inhæreas hic placido æternæ maiestatis obtutu; vt quidquid sacro ritu super

hoc immolabitur, sicut Melchisedech oblatum tibi placeat holocaustum. Adsit misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, vt, te largiente, referat præmiū, quisquis intulerit votum.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumastantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuū, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℞. Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona.

Qua dicta, Pontifex sine mitra, dicit. Oremus.

Quæsumus, omnipotens Deus, vniuersarum rerū rationabilis artifex, qui inter cæteras creaturarum formas lapideum metallum ad obsequium tui sacrificij codidisti, vt legitimæ libationi præparetur altare; annue dignanter, vt quidquid hic oblatum, sacratumue fuerit, nomini tuo assurgat, religioni proficiat, spei innitatur, & fidei sit honori. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Postea inchoat, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Omnis terra adoret te Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat super tabulam in modum crucis, deinde deposita mitra, dicit.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emun-

det.

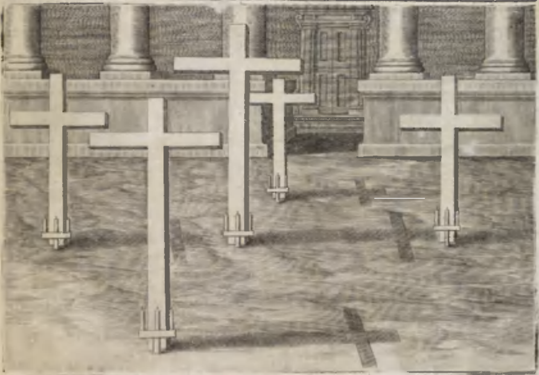
det. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Postremo extergitur tabula per ministros cum panno lineo. Tum Potifex parat se ad celebrandum, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrari.

Missa dicitur, vt in Missali, in ipsa die Dedicationis altaris.

DE COEMETERII BENEDICTIONE.

DIE praecedenti ponitur in cœmeterio benedicendo quinque ligneæ cruces, videlicet vna altior in medio, & quatuor aliæ, qualibet ad staturã hominis, quarũ vna in extremitate cœmeterij ante crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterij retro crucem mediam, ter tia in tertia extremitate a dexteris, & quarta in quarta extremitate cœmeterij a sinistris crucis mediæ; & ante quamlibet ex dictis quinque cruci

bus ponitur, seu figitur in terram aliquod lignum in eius summitate aptum ad affigendum illi tres candelas, trium vnciarum qualibet, vel circa: scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere summitates ipsarum crucium; vas magnum aqua plenum benedicenda; & vas cum sale. Mane vero Pontifex in sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, mitra simplici, & baculo pastorali, accedit cum ministris ad cœmeterium benedicedum, vbi faldistorium ante crucem in medio positam sibi paratur, super quo residens facit populo breuem sermonem de sanctitate, & libertate cœmeterij.

Quo facto, affiguntur, & accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet cruce super ligna, vt supra ordinata, quibus ardentibus, Pontifex ante mediam crucem, & candelas stas, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Omnipotens Deus, qui es custos animarum, & tute-

lis salutis, fide credentium, respice propitius ad nostræ seruitutis officium; vt ad introitum nostrum purgetur, bene ✠ dicatur, sancti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hoc cœmeterium, vt humana corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno iudicij die simul cum felicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christũ Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et mox ante ipsam cruce super faldistorio, Pontifex, accepta mitra, accumbit; & cantor incipit, & prosequitur Litanias. Cumque dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit ab accubitu, & baculum pastorale in sinistra tenens, producit signum crucis super cœmeterium, dicens primo.

Vt hoc cœmeterium purgare, & bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

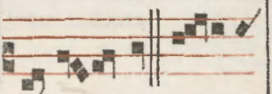
℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

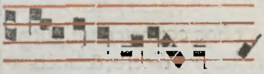
Vt hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

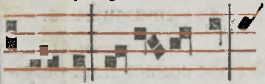
Quo facto, redit ad accubitũ, cantore Litanias perficiente. Quibus finitis, surgit cũ mitra ab accubitu Pontifex, & stans iuxta aquã ibidem in vase paratam benedicit eam, & sal simpliciter, prout supra sub benedictione, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad crucem ante mediam positam, mitra ibidem deposita, inchoat, schola prosequente Antiphonam.

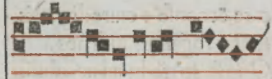
A sper ges me, Do mi-

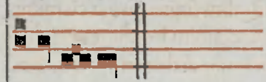
ne, hyssopo, & mun-

da bor: la ua bis me,

& super niuem de-

alba bor.

E v o v a e.

Psalmus.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam &c.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Quo dicto, Antiphona repetitur. Dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit, & perambulat totū locū cœmeterij, incipiens circuire ad eius dexterā, asperges aquam benedictam vbique. Expleto autem circuitu, rediens ante crucem, quæ est ante mediam, deposita mitra, respiciens ad ipsam crucem, dicit.

Oremus.

DEus, qui es totius orbis cōditor, & humani generis redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium, & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, vt hoc cœmeterium, siue polyandrum, in quo famulorum, famularūque tuarum corpora quiescere debent, post curricula huius vitæ labentia, pur ✠ gare, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; quique remissionem omnium peccatorum per tuā magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoq. eorum in hoc cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli hic expectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde thurificat ipſam crucem, & figit in ſummitate ipſius vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas ſimiliter ardētes in duobus brachijs eiuſdem crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad crucē retro mediam poſitam, aſpergendo ſemper aquam benedictā per cœmeterium, interim dicens cum miniſtris ſequentes Pſalmos.

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miſerere mei Domine quoniam infirmus ſum: ſana me Domine quoniam conturbata ſunt oſſa mea.

Et anima mea turbata eſt valde: ſed tu Domine vſquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam: ſaluū me fac propter miſericordiā tuā.

Quoniam non eſt in morte, qui memor ſit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: lacrymis meis ſtratum meum rigabo.

Turbatus eſt a furore oculus

meus:

meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quonia exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertatur & erubescat valde velociter.

Et non dicitur Gloria Patri.

Psalmus.

Beati quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputauit Dominus peccatum: nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea. dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: cōuersus sum in erumna mea, dū configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiam meam non abscondi.

Dixi cofitebor aduersum me iniustitiam meam Domino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis Sanctus: in tempore opportuno.

Verumtamē in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me a circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.

In camo & freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantes autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus expletis, Pontifex ſtas ante ipſam crucem, depoſita mitra, dicit.

O remus.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, trina maieſtas, & vna Deitas, Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus, iuſtitiæ auctor, veniæ largitor, bonorum dator, ſanctitatis origo, chariſmatum diſtributor, omniumq. ad te venietiũ pius receptor, præſta propitius, vt hoc cœmeterium in honorem nominis tui compoſitum bene✠dici, & ſancti✠ficari concedas, qui beato Abrahæ Patriarchæ ſamulo tuo terram a filijs Hebron cõparatam in ſepulturã benedixiſti, & qui populo Iſraelitico promiſsionis tellurẽ in æuo durateм conceſsiſti, famulorũ famularumque tuarum corporibus in hoc cœmeterium intrantibus quietis ſedem, & ab omni incurſione malorum ſpirituum tutelam benignus largitor tribuas, vt poſt animarũ, corporumque reſurrectione coadunatam, te donante, atq. concedete, beatitudinem ſempiternã percipere mereantur, qui in Trinitate perfecta viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum thurificat ipſam cruce, & figit in ſummitate eius vna ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs eiuſdem crucis, & accepta mitra, vadit ad crucem ad dexteram mediæ poſitam, aſpergendo aquam benedictam per cœmeterium, & dicendo cum miniſtris. Pſalmus.

DOmine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam ſagittæ tuæ infixæ ſunt mihi: & confirmaſti ſuper me manum tuam.

Non eſt ſanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non eſt pax oſsibus meis a facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum: & ſicut onus graue grauatæ ſunt ſuper me.

Pu-

Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ: a facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum: & gemitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est in me, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant, qui quærebant animã meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi, ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum cõmouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniã sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.

Intende in adiutorium meũ: Domine Deus salutis meæ.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quo dicto, Pontifex stans ante ip-

te ipsam crucem, deposita mitra. dicit

Oremus.

DOmine Deus, pastor æternæ gloriæ, & lux, honor sapientiæ, custos, & vigor prudẽtiæ, salus ægrotantium, valetudo potentium, mæstorum solamen, vita iustorum, gloria humilium, te supplices flagitamus, vt hoc seruorum tuorum cœmeterium ab omni spurcitiæ inquinamẽto, & immũdorum spirituum insidijs custodire, mundare, & bene✠dicere digneris, atque corporibus humanis in hunc locum aduenientibus sinceritatem perpetuam tribuere non desinas; vt quicumq. Baptismi Sacramẽtum perceperint, & in fide Catholica vsque ad vitæ terminũ perseuerantes fuerint, atq. decurso huius æui termino, corpora sua in hoc cęmeterio requiei commendauerint, Angelicis tubis concrepantibus, animæ simul cum corporibus præmia cælestium gaudiorũ percipiant sempiterna. Per Christum Dominum nostrũ. ℞. Amen.

Deinde

Deinde thurificat ipſam crucem, & figit in ſummitate eius vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs ipſius crucis. Tum accepta mitra, vadit ad crucem, quæ eſt ad ſiniſtram mediæ crucis poſita, aſpergendo ſemper aquam benedictam per cœmeterium, dicendo cum miniſtris.

Pſalmus.

DOmine exaudi orationẽ meã: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt ſicut fumus dies mei: & oſſa mea ſicut cremium aruerunt.

Percuſſus ſum vt fenum, & aruit cor meum: quia oblitus ſum comedere panem meũ.

A voce gemitus mei: adhæſit os meum carni meæ.

Similis factus ſum pellicano ſolitudinis: factus ſum ſicut nycticorax in domicilio,

Vigilaui: & factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduerſum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & poculũ meum cum fletu miſcebam.

A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans alliſiſti me.

Dies mei ſicut vmbra declinauerunt: & ego ſicut fenũ arui.

Tu autem Domine in æternũ permanes: & memoriale tuum in generatione & generationem.

Tu exurgẽs miſereberis Sion: quia tempus miſerendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt ſeruis tuis lapides eius: & terræ eius miſerebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria ſua.

Reſpexit in orationem humiliũ: & non ſpreuit preces eorũ.

S cribantur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit Dominum.
Q uia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.
V t audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.
V t annuntient in Sion nomē Domini: & laudem eius in Ierusalem.
I n conueniendo populos in vnum: & reges, vt seruiant Domino.
R espōdit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.
N e reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione & generationem anni tui.
I nitio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cæli.
I psi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.
E t sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.
F ilij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in sæculum dirigetur.
Et non dicitur Gloria Patri.
Quo dicto, stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit

O remus.

D Omine Iesu Christe, qui corpus humanū de terra pro Angelica reparatione formasti, & in te pro redeptione assumpsisti, in terra pro cōditione carnis resoluis, & de terra pro immortalitate resuscitabis, hāc terrā quæsumus, ad vsum sepulturæ de benedictione tui sepulti corporis conse ✠ crare dignare; & in Baptismate tibi consepultos in natura carnis hic cōsepeliendos sub spe tuæ resurrectionis in tuæ redeptionis misericordia requiescere cōcede. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. A men.
Tum thurificat ipsam crucē, & figit in eius summitate vnā de tribus candelis ardentibus,

& alias duas in duobus brachijs eiusdem crucis; & accepta mitra, reuertitur ad cruce mediam, aspergendo semper per cœmeterium aquam benedictam, dicendo cum ministris sequentes Psalmos.

Psalmus.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Et non dicitur Gloria Patri.

Alius Psalmus.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cũ seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos sæculi: & anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meũ.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam a me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane miſericordiam tuam: quia in te ſperaui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me, in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in miſericordia tua diſperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes, qui tribulat animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum.
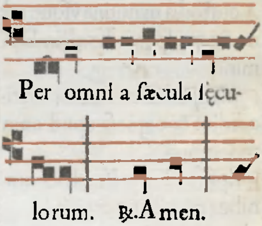
Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus finitis, Pontifex ſtans ante ipſam crucem mediam, depoſita mitra, dicit.
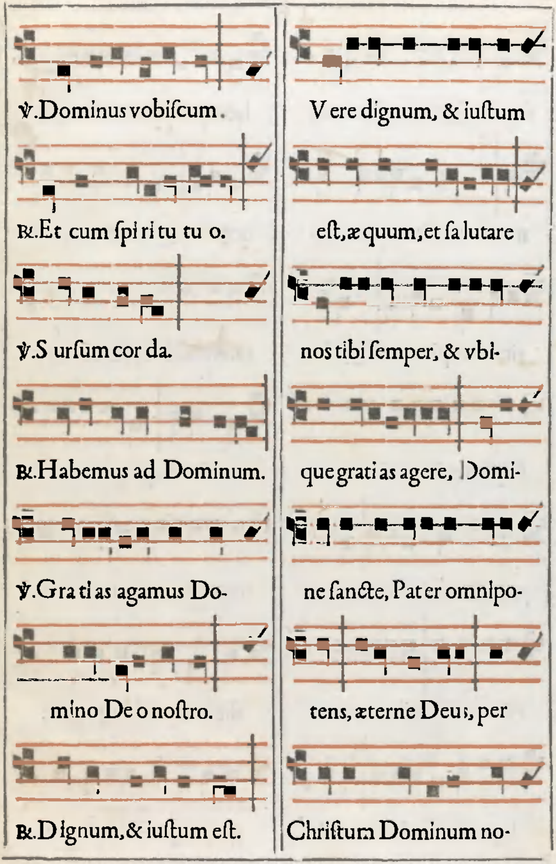
Oremus.

Adeſto, quæſumus, Domine Deus, obſequijs noſtris, in nomine tuo hunc locum viſitantibus, & noſtræ fragilitatis miniſterio; & ſicut benedixiſti per manus ſeruorum tuorum Abrahæ, Iſaac, & Iacob terram ſepulturæ ſuæ peregrinationis, ita, quæſumus, Domine, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris hoc cœmeterium pretio vnigeniti filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanguinis typice comparatum, ad noſtræ peregrinationis corpora quieſcenda, donec per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum de puluere ad gloriam dones reſurgenda. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.
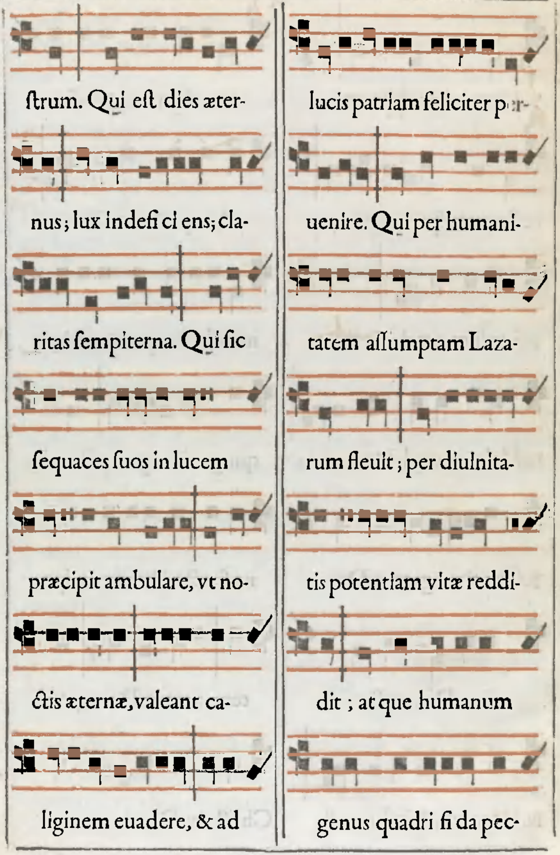
Deinde, mediocri voce, extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

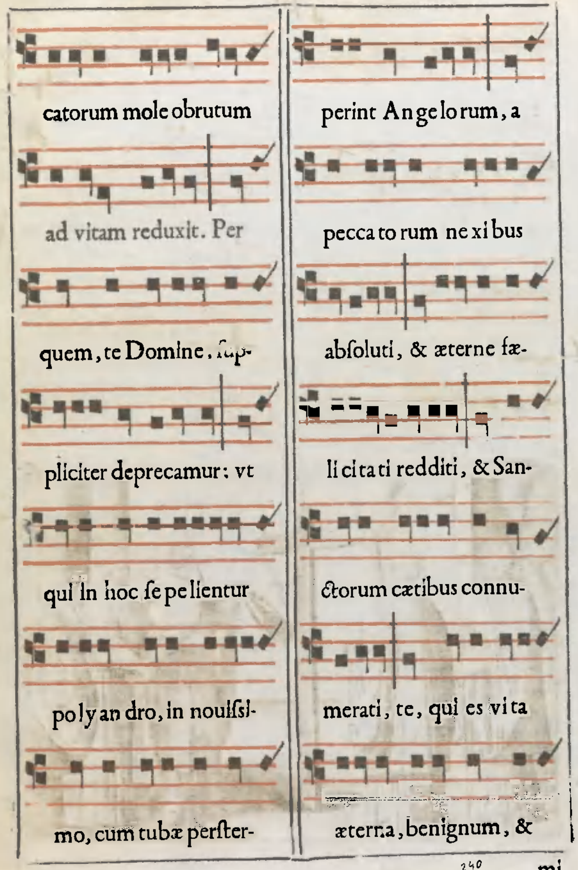
℣. Do-

℣.Dominus vobiſcum.
℟.Et cum ſpi ri tu tu o.
℣.S urſum cor da.
℟.Habemus ad Dominum.
℣.Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟.Dignum,& iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt,æquum,et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pat er omnipo-
tens, æterne Deus, per
Chriſtum Dominum no-

ſtrum

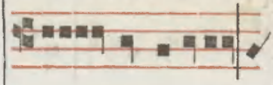

ſtrum. Qui eſt dies æter-
nus; lux indefi ci ens; cla-
ritas ſempiterna. Qui ſic
ſequaces ſuos in lucem
præcipit ambulare, vt no-
ctis æternæ, valeant ca-
liginem euadere, & ad
lucis patriam feliciter per-
uenire. Qui per humani-
tatem aſſumptam Laza-
rum fleuit; per diuinita-
tis potentiam vitæ reddi-
dit; atque humanum
genus quadri fi da pec-

cato-

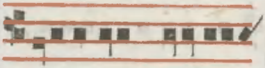

catorum mole obrutum
ad vitam reduxit. Per
quem, te Domine, ſup-
pliciter deprecamur: vt
qui in hoc ſe pe lientur
po ly an dro, in nouiſsi-
mo, cum tubæ perſter-
perint An ge lo rum, a
pecca to rum ne xi bus
abſoluti, & æterne fæ-
li ci ta ti redditi, & San-
ctorum cætibus connu-
merati, te, qui es vi ta
æterna, benignum, &

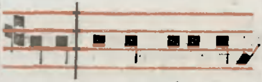
mi-

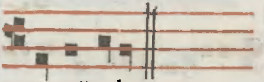
misericordem inueniant,

vt te auctorem vitæ exul-

tantes cum omnibus San-

ctis collaudent.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumastantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum thurificat cruce ipsam, & figit in summitate eius vna de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis eiusdem crucis. Quo facto, stans versus ad ipsam crucem, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, locorum omnium sanctificator, & in melius reformator, a quo, & per quem omnis benedictio de cælis descendit in terris, bene ✠ dicere dignare locum istum; vt sit polyandrum, seu cœmeterium, dulcis requies, & pausatio mortuorũ, quorum animæ, quarum corpora hic sepulta, vel sepelienda sunt, iucunditatis tuæ dulcedine potiantur; sintque interim in superna Ierusalem gaudentes, & lætãtes, donec in magno iudicij die de sepulcris propria corpora recipiant, & sic venienti Domino ad iudicandum obuiam cum fructu bonæ operationis occurrant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen.

His peractis, Pontifex solemniter benedicit populo, dices. Sit nomen Domini benedictum. &c.

Deinde intrat Ecclesiam, & si velit, parat se ad Missam, si vero celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter celebrari.

Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Oratio.

DEus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, huic cœmeterio, quæsumus, Domine, Angelum tuum sanctum deputa custodẽ; & quorum, quarumque corpora hic sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum; vt in te semper cum Sanctis tuis sine fine lætentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Cum Secreta diei dicitur sub vno Per Dominũ sequens Secreta.

MVnera, Domine, oblata sanctifica, & qui te ipsum in sepulcro poni voluisti, & exemplum resurgendi fidelibus tuis largiri dignatus es, da, quæsumus, fidelium tuorum animabus hic in te quiescentibus veniam peccatorum; vt hæc salutaris hostia sit remedium, & requies animarum eorum, & corporũ. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Cum Postcommunione diei dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Postcommunio.

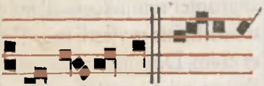
MVneribus sacris satiati, quæsumus, Domine Deus noster, vt plebs tua, quæ in futuro a morte corporis resurrectura creditur, te miserante, a morte animæ resurgere mereatur. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

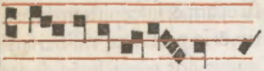
DE ECCLESIAE & cœmeterij reconciliatione.

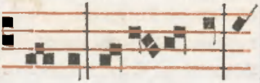
ECclesiæ, & cœmeterij reconciliatio omni die fieri potest.

In primis in mane diei, qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapete in medio cœmeterij, & altare Ecclesiæ omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, vnum in cœmeterio, & aliud in Ecclesia in presbyterio, & ibidem vnum vas vini; vas cum sale; vas cum cineribus; & aspersorium de herba hyssopi factum. Prouidetur etiam quod Ecclesia possit libere circuiri. Si vero Ecclesia tantum sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapete ante portam principalem Ecclesiæ, & ibidem vas cũ aqua,

& aspersorium de herba hysso pi factum, ac alia in Ecclesia, quæ supra sunt ordinata. Quibus omnibus sic paratis, Pontifex in sacristia, vel alio condecenti loco ornatus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albo, mitra simplici, & baculo pastorali, procedit ad cœmeterium, si est reconciliandum, alias ante portam principalem Ecclesiæ; vbi stans iuxta faldistoriu sibi paratum, benedicit aqua ibidem in vase positam simpliciter cum sale, prout habetur supra in benedictione, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. Aqua igitur benedicta, Pontifex sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

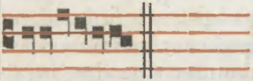

Psalmus.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cũ Gloria Patri, &, Sicut erat. Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, aspergit cum ipsa aqua in circuitu de foris Ecclesiam, & cæmeterium simul, aspergendo

aquam alternatim, nuc ad murum Ecclesiæ, nunc ad terram cœmeterij, & specialiter loca contaminata. Quo facto, rediens ad locum, vbi aquam benedicit, stans, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Omnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratia contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæsumus immensam clemetiam tuam, vt quod modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde iterum dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Aufer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras; vt ad loca tuo sancto nomini purificanda puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et si Ecclesia recociliatur sine cœmeterio, omittitur seques Oratio. Si vero Ecclesia simul cum cemeterio recociliatur, Pontifex, finita præcedente, mox dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum coparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clemetissimi huius mysterij tui. Tu es enim, Domine, figulus noster, tu quietis nostræ ager, tu agri huius es pretium, tu dedisti etiam, & suscepisti, tu de pretio, & in pretio tui viuifici sanguinis nos requiescere donasti, tu ergo, Domine, qui es of-

fen-

fensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundantissimus miserator, iudicium tuæ iustæ seueritatis abscondens, post miserationem tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocq. cœmeterium, mausoleum peregrinorum tuorum cælestis patriæ incolatum expectantiũ benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ resurrectionis ad gloriã incorruptionis non damnans, sed glorificans, resuscita, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem.

℞. Amen.

Postea cantor incipit Litanias, & Pontifex, accepta mitra, ingreditur Ecclesiam cum clero, cantando eas; acceditq. ante altare maius, coram quo paratur ei faldistoriũ, super quod Pontifex cum mitra procumbit. Cumque dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus.

℞. Te rogamus audi nos.

Potifex surgit de accubitu, & baculum pastoralem in sinistra tenens producit signum crucis super altare, Ecclesiam, & cœmeterium, dicens.

VT hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, & recon ✠ ciliare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, & sancti ✠ ficare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Si autem cœmeterium non sit pollutum, & sic neque reconciliandum, non fit de cœmeterio mentio. Quibus dictis, iterum super faldistorio accumbit, cantore Litanias resumente, &

te,& perficiente. Quibus finitis, Pontifex ſurgit, & depoſita mitra, ſtans verſus ad dictum altare, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus, qui peccati veteris hæreditariam mortem, in qua poſteritatis genus omne ſucceſſerat, Chriſti filij tui Domini noſtri paſsione ſoluiſti, da propitius, vt conformes eidem effecti, ſicut imaginem terreni parentis naturæ neceſſitate portauimus, ita imaginem cæleſtis gratiæ ſanctificatione portemus, per virtutem eiuſdem Chriſti filij tui Domini noſtri, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex genuflectit ante faldiſtorium prædictum, & ſine mitra cantando dicit, prout etiam habetur ſupra in Eccleſiæ dedicatione.

Deus in adiutorium meum intende.

Tum ſurgit Pontifex, & chorus reſpondeat.

Domine ad adiuuandum me feſtina.

Tunc Pontifex, ſtans ſine mitra, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Chorus reſpondet.

Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
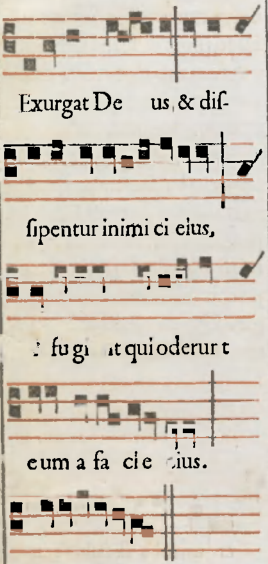
abſque Alleluia. Idem fit eiſdem modo, & loco, ſecundo, & tertio, voce ſemper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in presbyterio in aliquo vaſe paratam cum ſale, cinere, & vino incipiens abſolute.

Exorcizo te creatura ſalis. prout habetur ſupra in dedicatione Eccleſiæ in ſecundæ aquæ benedictione, continuans vſque ad Orationem.

Omnipotens ſepiterne Deus,

creator, & conſeruator humani generis, &c.

Incluſiue. Qua dicta, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Incepta Antiphona, Pontifex tacit, vt in fine Pſalmi habetur.

Pſalmus.

IN Eccleſijs benedici te Deo Domino: de fontibus Iſrael.

Repetitur Antiphona.

Ibi Beniamin adoleſcentulus: in mentis exceſſu.

Repetitur Antiphona.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, & principes Nepthalim.

Repetitur Antiphona.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo ſancto tuo in Ieruſalē: tibi offerent reges munera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati ſunt argento.

Repetitur Antiphona.

Diſsipa gentes quæ bella volunt: venient legati ex Aegypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.

Repetitur Antiphona.

Regna terræ, cātate Deo: pſallite Domino.

Repetitur Antiphona.

Pſallite Deo, qui aſcendit ſuper cælum cæli: ad orientem.

Repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci ſuæ vocem virtutis, date gloriam Deo ſuper Iſrael: magnificentia eius & virtus eius in nubibus.

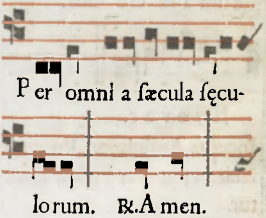
Repetitur Antiphona.

Mirabilis Deus in ſanctis ſuis, Deus Iſrael ipſe dabit virtute, & fortitudinem plebi ſuæ: benedictus Deus.
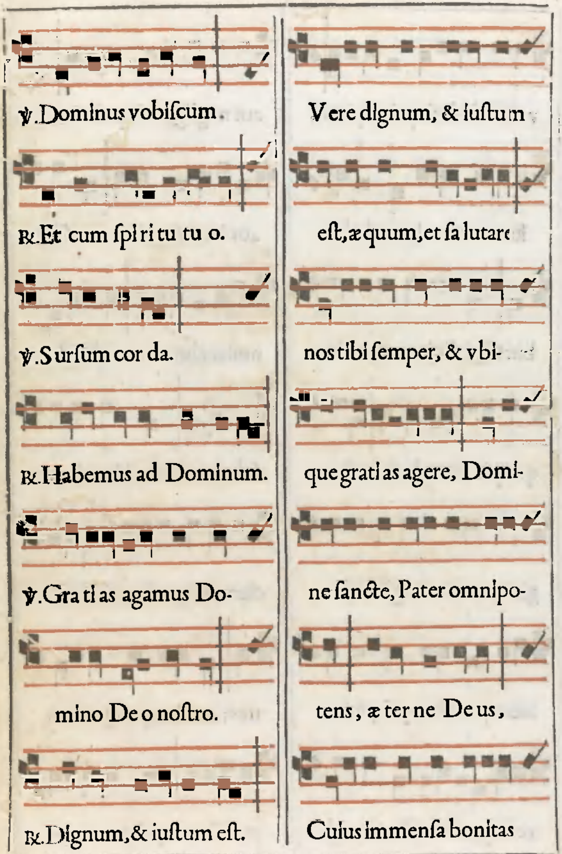
Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit ter Eccleſiam intrinſecus, aſpergendo in primo circuitu parietes in ſuperiori parte; in ſecundo autem in inferiori parte eorum; in tertio vero pauimentum Eccleſiæ; aſpergit etiam ſpecialiter loca contaminata, quando Eccleſia principaliter eſt polluta, vel violata. Quo facto, Pontifex, ſtans in presbyterio cum mitra verſus ad altare, dicit.
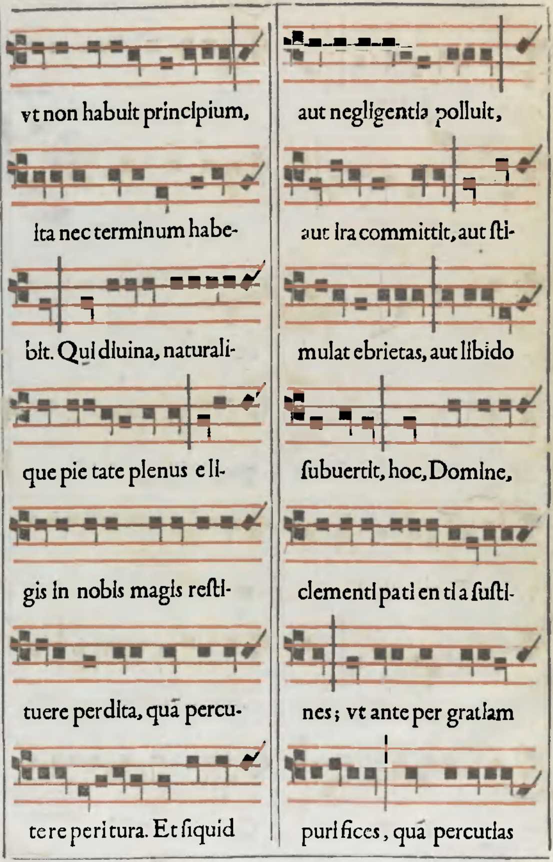
DEum indultore criminu, Deum ſordium mundatorem, Deum, qui corruptũ peccatis originalibus mundũ aduentus ſui nitore purificauit, fratres cariſsimi, ſupplices deprecemur, vt contra diaboli furetis inſidias fortis nobis propugnator aſsiſtat; vt ſiquid eius viroſa calliditate quotidianis inſectationibus maculatũ in iſto loco, corruptũq. fuerat, efficiatur cæleſti miſeratione purgatũ, quia ſicut illius eſt, ſolidum, perfectũq. quaſſare, ita auctoris eſt noſtri lapſa reſtituere, nutatia ſtabilire, & corrupta purgare. Qui cũ Deo Patre, & Spiritu ſacto viuit, & regnat Deus.
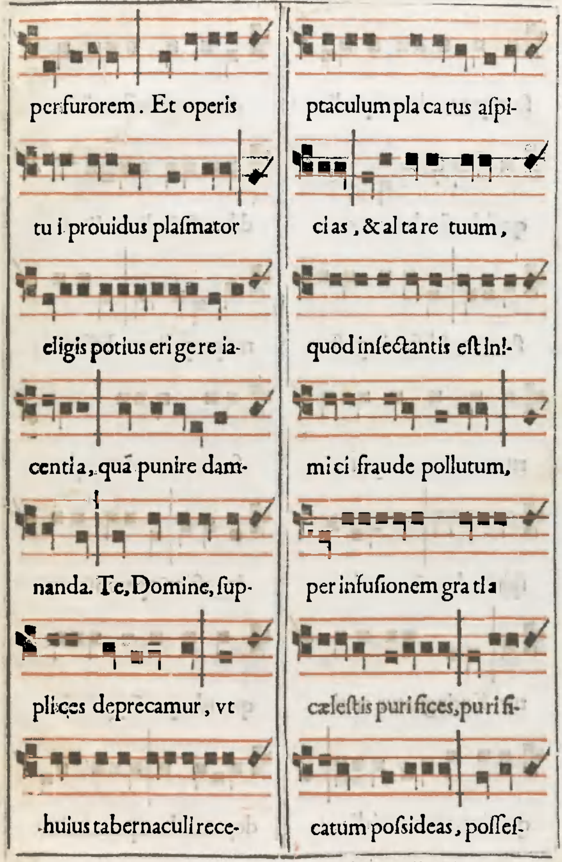
Deinde depoſita mitra, mediocri voce, exteſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.
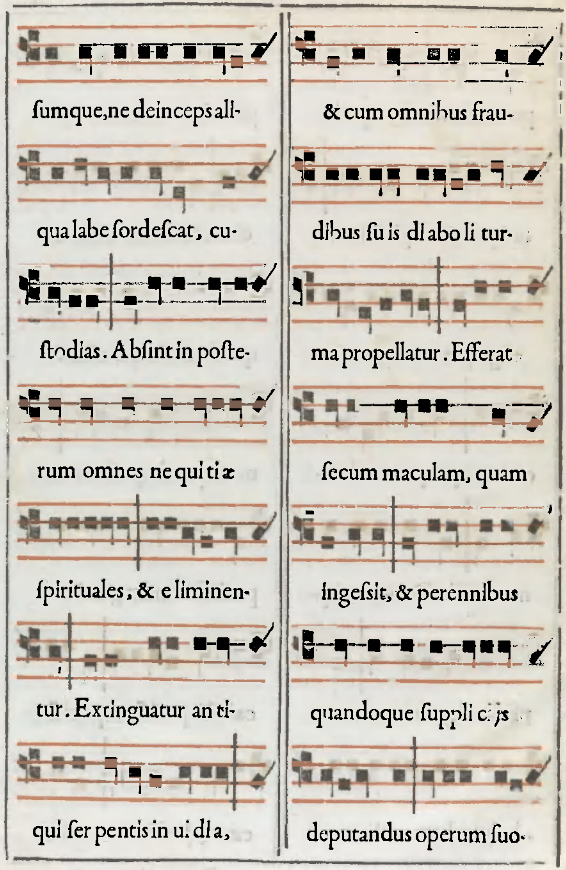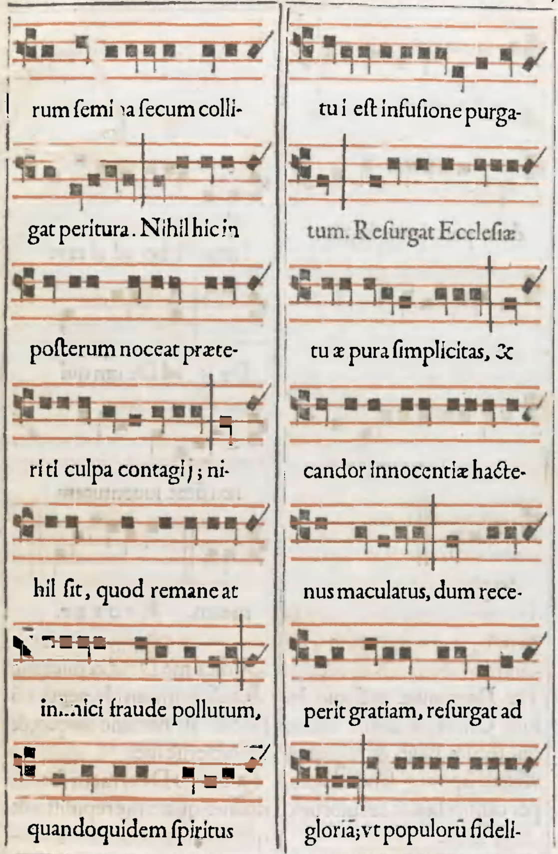

℣. D...

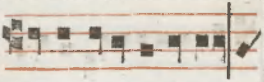

℣.Dominus vobiſcum.
℞.Et cum ſpi ri tu tu o.
℣.Surſum cor da.
℞.Habemus ad Dominum.
℣.Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℞.Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
Cuius immenſa bonitas

vt non habuit principium,
ita nec terminum habe-
bit. Qui diuina, naturali-
que pie tate plenus e li-
gis in nobis magis reſti-
tuere perdita, quã percu-
tere peritura. Et ſiquid
aut negligentia polluit,
aut ira committit, aut ſti-
mulat ebrietas, aut libido
ſubuertit, hoc, Domine,
clementi pati en ti a ſuſti-
nes; vt ante per gratiam
puri fices, quã percutias

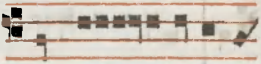

per furorem. Et operis
tu i prouidus plaſmator
eligis potius eri ge re ia-
centi a, quā punire dam-
nanda. Te, Domine, ſup-
plices deprecamur, vt
huius tabernaculi rece-
ptaculum pla ca tus aſpi-
ci as, & al ta re tuum,
quod inſectantis eſt ini-
mi ci fraude pollutum,
per infuſionem gra ti a
cæleſtis puri fices, puri fi-
catum poſsideas, poſſeſ-

ſumque, ne deinceps ali-
qua labe ſordeſcat, cu-
ſtodias. Abſint in poſte-
rum omnes nequitiæ
ſpirituales, & eliminen-
tur. Extinguatur anti-
qui ſerpentis inuidia,
& cum omnibus frau-
dibus ſuis diaboli tur-
ma propellatur. Efferat
ſecum maculam, quam
ingeſsit, & perennibus
quandoque ſupplicijs
deputandus operum ſuo-

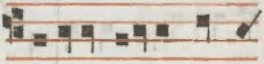

rum ſemina ſecum colli-
gat peritura. Nihil hic in
poſterum noceat præte-
riti culpa contagij; ni-
hil ſit, quod remaneat
inimici fraude pollutum,
quandoquidem ſpiritus
tui eſt infuſione purga-
tum. Reſurgat Eccleſiæ
tuæ pura ſimplicitas, &
candor innocentiæ hacte-
nus maculatus, dum rece-
perit gratiam, reſurgat ad
gloriã; vt populorũ fideli-

um hic turba conueniens,

dum peti tionis in ge-

rit vota, vo to rum sen-

ti at se ob ti nu isse suf-

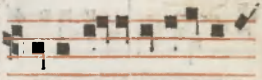

fragi a.

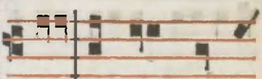
Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Post hæc Potifex, accepta mitra, ascendit ad altare, & ibi inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

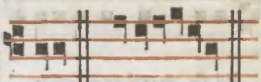
Intro i bo ad al tare

De i: ad De um qui

læti ficat iuuentutem

meam. E v o v a e.

Psalmus.

IVdica me Deus, & discerne causam meam de gente nõ sancta: ab homine iniquo, & doloso erue me.

Quia tu es Deus meus fortitudo mea: quare me repulistis, & quare tristis incedo: dum affli-

git me inimicus?

Emitte lucem tuam & veritatem tuam: ipsa me deduxerūt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus, quare tristis es anima mea: & quare contur bas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vul tus mei, & Deus meus.

Et nō dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus purificator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt in posterum inuiolabilis huius loci permaneat consecratio, & tui muneris beneficia vniuersitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde stans ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis: a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Psalmus.

EXurgat Deus & dissipetur inimici eius &c.

Et dicitur totus cum Gloria Patri, &, Sicut erat, prout habetur supra, cum Antiphona prædicta in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona, Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, vsque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, stans adhuc ibidem dicit.

Oremus.

DEus, qui Ecclesiam tuam sanctam de omnibus mūdi finibus congregatam per tui lateris admirabile sacramē-

tum cunctarum gentium matrem esse dixisti, quam etiam populorum varietate depictam, sanctorum Martyrum tuorum meritis decorasti, bene ✠ dic, Domine, quæsumus, Sanctorum tuorum opitulante suffragio, tam altare, quod eorum exornatur, te iuuante, Reliquijs quam Ecclesiam, ac fidelium tuorum tibi pie offerentium vota in illa sanctifica. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter dicens.

Sit nomen Domini benedictum. &c.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari. Missa dicitur de die, & cũ Oratione diei dicitur sequẽs Collecta sub vno Per Dominum. Oratio.

DEus, qui dixisti, domus mea domus orationis vocabitur, domum istam infidelium spurcitijs contaminatam mundare, & sanctificare digneris, & omnium preces, & vota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias, & benigne suscipias. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen. Secreta.

HAec hostia, quæsumus, Domine, & locum istum ab omnibus immunditijs expurget, & supplicationes nostras semper, & vbique reddat tibi acceptas. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postcommunio.

PErcipientes, Domine, munera salutis æternæ supplices exoramus, vt tẽplum hoc, & cœmeterium ab infidelium inquinamentis emundatum benedictione tua maneat san-

ctificatum, & pectora nostra ab omni sorde vitiorum alienata, tibique deuota semper existant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

DE RECONCILIATIONE cœmeterij, siue Ecclesiæ reconciliatione.

QVando cœmeterium benedictū violatū, seu pollutum, separatū sit ab Ecclesia, & propterea ipsa non habetur pro violata, vel polluta, recōciliatio cœmeterij fieri poterit quocūq. die, hoc ordine. In mane diei, qua recōciliatio fieri debebit, paratur in medio cœmeterij faldistoriū pro Pōtifice, & vas aquæ mundæ benedicēdæ, & vas salis; deinde hora conueniēti Pōtifex indutus in sacristia, aut alio cōuenieti loco amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, & mitra simplici, baculum pastoralem in manu tenens, accedit ad medium cœmeterij, vbi supra faldistorium ornatum procumbit; & cantores ibidē incipiunt, & prosequuntur Litanias, quas require supra in ordinatione Subdiaconi, in quibus cum dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastoralem in manu sinistra tenens producit signū crucis super cœmeterium, dicens.

VT hoc cœmeterium recōci ✠ liare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hoc cœmeterium reconci ✠ liare, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.
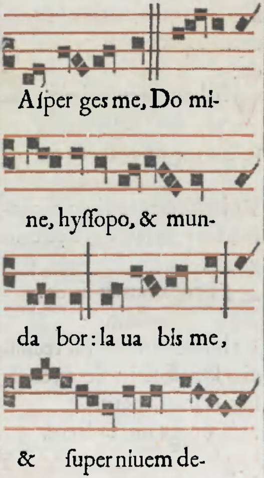
Tertio dicit.

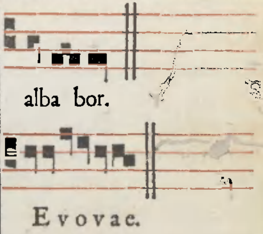
Vt hoc cœmeterium reconci ✠ liare, sancti ✠ ficare, & cōse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterū

ſuper faldiſtorium procubit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, ſurgit Pontifex ab accubitu, & benedicit ibi aquam ſimpliciter, prout habetur ſupra in benedictione, & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia ædificanda. Quo facto, Pontifex in eode loco ſtans ſine mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et dicitur totus ſine Gloria Patri. Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, & dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, circuit totum cœmeterium, incipiens ad eius dexteram, aſpergens ſemper, & vbique aquam benedicta cum aſperſorio, & potiſsime in loco, vbi pollutio, vel violatio commiſſa eſt. Quo peracto, redit ad locum, vbi Litaniæ dictæ fuerunt. Finito Pſalmo prædicto, & cœmeterio vndique aſperſo, Pontifex ſtas ante faldiſtorium ſuum, depoſita mitra, dicit.

Oremus.
Et ministri.
Flectamus genua.
℞. Leuate.

DOmine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum coparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clemẽtissimi huius mysterij tui; tu es enim, Domine, figulus noster; tu quietis nostræ ager; tu agri huius es pretium; tu dedisti etiam, & suscepisti; tu de pretio, & in pretio tui viuifici sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundatissimus miserator, iudicium tuæ iustæ seueritatis abscondens post miseratione tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocq. cœmeterium, mausoleum peregrinorum tuorum cælestis patriæ incolatum expectantium benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

His dictis, Pontifex stans in loco prædicto dat benedictione solemnem populo, dicens.

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Tum redit ad sacristiam, aut alium locum, in quo paramenta accepit, vbi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

DE PATENAE, ET Calicis consecratione.

POntifex ad consecrationem Calicis, vel cuiuslibet indumenti, seu ornameti Ecclesiastici procedere volens debet semper stolam circa collum habere, & mitram tenere poterit, vbi conuenit. Quandocumque enim

Episcopalia agit, Episcopalibus, non Sacerdotalibus debet esse paramentis ornatus; omnium quoque mobilium benedictiones huiusmodi possunt fieri, vbi Pontifici placuerit, & omni die. In Patenæ igitur consecratione, pro qua parandum est sanctum Chrisma, & vas aquæ benedictæ cu aspersorio, Potifex stans cum mitra, dicit.

A diutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Q ui fecit cælum, & terram.

ORemus fratres carissimi, vt diuinæ gratiæ benedictio cosecret, & sanctificet hac Patenam, ad confringendū in ea corpus Domini nostri Iesu Christi, qui crucis passionem sustinuit pro nostrum omniū salute.

Tum deposira mitra, dicit.

℣. D ominus vobiscum.

℟. E t cum spiritu tuo.

O remus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui legalium institutor es hostiarum, quique inter eas consperſam similagine deferri in Patenis aureis, & argenteis ad altare tuum iussisti, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris hac Patena, in administrationem Eucharistiæ Iesu Christi filij tui, qui pro nostra, omniumq. salute seipsum tibi Deo patri in patibulo crucis elegit immolari, ac tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum.

℟. A men.

Tum Pontifex, accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus chrismate intincto cruce super Patenam, ab ora in ora, & mox linit, & perungit totam eius superficie cum ipso pollice, dicens.

COnse ✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris, Domine Deus, Patenam hanc per istā vnctionem, & nostra bene ✠ dictionem in Christo Iesu Domino nostro, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia

ſæcula ſæculorum. ℟. Amen. Deinde ſtans adhuc cum mitra procedit ad benedictionẽ Calicis, dicens.

OREmus, fratres cariſsimi, vt Deus, & Dominus noſter Calicem iſtum in vſum miniſterij ſui conſecrandum cæleſtis gratiæ inſpiratione ſanctificet, & ad humanam conſe crationem plenitudinem diuini fauoris accommodet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum depoſita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremns.

DIgnare, Domine Deus noſter, Calicem hunc bene✠dicere, in vſum miniſterij tui pia famulatus deuotione formatũ, & ea sancti✠ficatione perfundere, qua Melchiſedech famuli tui ſacratũ Calicem perfudiſti, & quod arte, vel metalli natura effici non poteſt altaribus tuis dignum, fiat tua bene✠dictione ſanctificatum. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde accepta mitra, facit crucem cum pollice dexteræ manus dē Chrismate intra ipsum Calicem a labio eius in labium, & mox linit, & perungit interius ipsum totum, dicens.

CONse ✠ crare, & sancti- ✠ ficare digneris, Domine Deus, Calicem hunc per istā vnctionem, & nostram bene ✠ dictionem in Christo Iesu Domino nostro. Qui tecū viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum deposita mitra, dicit super Calicem, & Patenam.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, manibus nostris, quæsumus, opem tuæ benedictionis infunde, vt per nostram bene ✠ dictionem hoc vasculum, & Patena sanctificentur, & corporis, & sanguinis Domini nostri Iesu Christi nouum sepulcrum sancti Spiritus gratia efficiantur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuū, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Demum aspergit Calicem, & Patenam cum aqua benedicta, quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerum. Quo facto, abstergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam, & Calicem cum mica panis, & bene mundari; deinde extersiones proijciuntur in ignem, vel sacrarium.

DE BENEDICTIONE Sacerdotalium indumentorum in genere.

PONtifex Sacerdotalia indumēta benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui per Moyſen famulum tuum Pontificalia, & Sacerdotalia, ſeu Leuitica veſtimenta ad explendum in conſpectu tuo miniſterium eorum ad honorem, & decorem nominis tui fieri decreuiſti, adeſto propitius inuocationibus noſtris, & hæc indumenta Sacerdotalia, deſuper irrigante gratia tua, ingenti benedictione per noſtræ humilitatis ſeruitium purifi ✠ care, bene ✠ dicere, & conſe ✠ crare digneris; vt diuinis cultibus, & ſacris myſterijs apta, & benedicta exiſtant; his quo-

que sacris vestibus Potifices, & Sacerdotes, seu Leuitæ tui induti ab omnibus impulsionibus, seu tentationibus malignorum spirituum muniti, & defensi esse mereantur, tuisque mysterijs apte, & condigne seruire, & inhærere, atque in his tibi placide, & deuote perseuerare tribue. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

DEus inuictæ vritutis Triũphator, & omninm rerũ creator, ac sanctificator, intende preces nostras, & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis & Pontificalis gloriæ ministris tuis fruenda tuo ore proprio bene ✠ dicere, sanctifi ✠ care, & conse ✠ crare digneris, omnesque eis vtentes tuis mysterijs aptos, & tibi in eis deuote, & laudabiliter seruientes gratos efficere digneris. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsa indumeta aqua benedicta.

SPECIALIS benedictio cuiuslibet indumenti.

Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus omnipotens, bonarũ virtutum dator, & omniũ benedictionum largus infusor, supplices te rogamus, vt manibus nostris opem tuæ benedictionis infundas, & has caligas, & sandalia, vel, amictum, vel, albam, vel, cingulum, vel, stolam, vel, manipulum, vel, tunicella, vel, dalmaticam, vel, planetam diuino cultui præparatam virtute sancti Spiritus bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris,

& omnibus ea, vel, eo, vel, eis vtentibus gratiam ſanctificationis ſacri myſterij tui benignus concede; vt in conſpectu tuo ſancti, & immaculati, atque irreprehenſibiles appareant, & auxilium miſericordiæ tuæ acquirant. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE mapparum, ſeu linteaminum ſacri altaris.

Pontifex mappas, ſeu linteamina ſacri altaris benedicturus, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces noſtras, & hæc linteamina ſacri altaris vſui præparata bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

Domine Deus omnipotẽs, qui ornamenta, & linteamina facere Moyſen famulũ tuum, per quadraginta dies docuiſti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in vſum miniſterij tabernaculi fœderis, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris hæc linteamina ad tegendum, inuoluendumque altare glorioſiſsimi filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Corporalium.

POntifex corporalia benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terrã.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

CLementiſsime Domine, cuius inenarrabilis eſt virtus, cuius myſteria arcanis mirabilibus celebrantur, tribue, quæſumus, vt hoc linteamen tuæ propitiationis bene ✠ dictione ſanctificetur ad conſecrandum ſuper illud corpus, & ſanguine Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris linteamen iſtud ad tegendum, inuoluendumque corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

OMnipotens Deus, manibus noſtris opem tuæ benedictionis infunde, vt per noſtram bene ✠ dictionem hoc linteamen ſanctificetur, & corporis, ac ſanguinis redemptoris noſtri, nouũ ſudarium, Spiritus ſancti gratia efficiatur. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

DE BENEDICTIONE nouæ Crucis

NOua Crux, ſeu tabula, in qua Crucifixus eſt depictus, hoc modo

benedicitur. Paratis thure, thuribuloque cum igne, & aqua benedicta, Pontifex, stans cum mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

BEne ✠ dic, Domine Iesu Christe, hanc crucem tuam, per quam eripuisti mundum à potestate dæmonum, & superasti passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in præuaricatione primi hominis per ligni vetiti sumptionē. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

ROgamus te, Domine sancte, Pater omnipotēs, sempiterne Deus, vt digneris bene ✠ dicere hoc lignum Crucis tuæ, vt sit remedium salutare generi humano; sit soliditas fidei; profectus bonorum operum; redemptio animarum; sit solamen, & protectio,

ac tutela cõtra ſæua iacula inimicorum. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Deinde dicit voce mediocri, extenſis manibus ante pectus, Præfationem.

PEr omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo noſtro.

℟. Dignum & iuſtum eſt.

Vere dignum, & iuſtum eſt, æquum, & ſalutare nos tibi ſemper, & vbique gratias agere, Domine ſancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, cuius ſanctum, ac terribile nomen inter cæteras viſibiles creaturas, ligna quoque fructifera laudare, ac benedicere non ceſſat. Qui in figura vnigenitæ ſapietiæ tuæ, ligno vitæ a principio paradiſum voluptatis ornaſti, vt eiuſdem fructus ſacro myſterio proto parentes noſtri generis mortem cauere, & vitam admoneres obtinere perpetuam. Quique nos vetitæ arboris at tactu, iuſtæ morti addictos, eiuſdem coæternæ tibi ſapientiæ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti innoxia morte ad vitam miſericorditer reuocare dignatus es. Te ſupplices exoramus, vt hoc ſingulare ſignum, quod ad exemplum primi illius ſacratiſsimi vexilli, quo pretioſo filij tui ſanguine triumphaſti, fideliũ tuorum deuotione compactum, erectumque eſt, cæleſti tua benedi✠ctione ſanctificare digneris; vt omnibus hic genua flectentibus, ac tuæ maieſtati ſupplicantibus largior & cordis compunctio, & admiſſorum indulgentia concedatur; atque intercedente ipſa victorioſiſsima vnigeniti filij tui paſsione, & tibi placita poſtulare, & citius valeant poſtulata percipere. Da, quæſumus, cle-

mentissime Pater, in quo viuimus, mouemur, & sumus, vt quoties triumphum diuinæ humilitatis, quæ superbiam nostri hostis deiecit, oculis intuemur, quotiesque mente recolimus, & contra hostem ipsum fiduciam fortitudinis, & maiorem tibi deuotæ humilitatis gratiam consequamur. Quatenus in illo tremedo tuæ maiestatis examine, cum pauentibus elementis, cælorumque commotis virtutibus, signum istud glorificum redemptionis nostræ apparuerit in cælo, ipsi de morte ad vitam transire, ac perpetua beatæ resurrectionis videre gaudia mereamur.

Quod sequitur dicitur plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit.

Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filiũ tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui beatæ crucis patibulum, quod prius erat scelestis ad pęnam, conuertisti redemptis ad vitam, concede plebi tuæ eius vallari præsidio, cuius est armata vexillo. Sit ei crux fidei fundamentum, spei suffragium, in aduersis defensio, in prosperis adiuuamen; sit ei in hostes victoria, in ciuitate custodia, in campis protectio, in domo fultura; vt per eam pastor in futuro gregem conseruet incolumem, quæ nobis, Agno ✠ vincete, conuersa est in salutem. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

SAncti ✠ fica, Domine Iesu Christe, signaculum istud passionis tuæ, vt sit inimicis tuis obstaculum, & credentibus in te perpetuum efficiatur victoriæ vexillum. Qui cum

Deo Patre viuis, & regnas in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum offertur Pontifici thus in nauicula, aut alio vaſe, quod Pontifex ſtans ſine mitra benedicit, dicens.

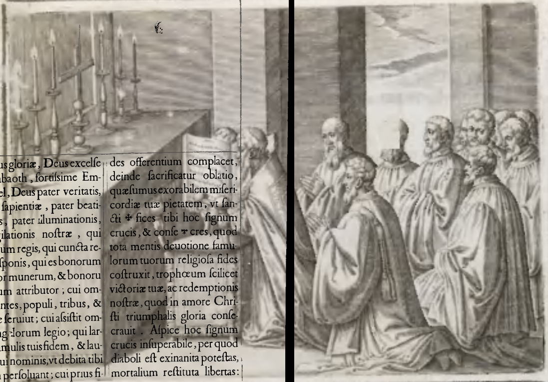
Oremus.

DOmine Deus omnipotẽs, cui aſsiſtit exercitus Angelorum cum tremore, quorum ſeruitium ſpirituale, & igneum eſſe cognoſcitur, dignare reſpicere, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare hanc creaturam incenſi; vt omnes languores, omneſque infirmitates, atque inſidiæ inimici odorem eius ſentientes effugiant, & ſeparentur a plaſmate tuo; vt numquam lædatur a morſu antiqui ſerpentis, quod pretioſo Filij tui ſanguine redemiſti. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Quo facto, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deinde aſpergit crucem aqua benedicta, & mox eam incenſat. Tum dicit adhuc ſtans ſine mitra.

SAnctificetur lignum iſtud. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sãcti: & benedictio illius ligni, in quo membra ſancta Saluatoris ſuſpenſa ſunt, ſit in iſto ligno; vt orantes, inclinanteſque ſe propter Deum ante iſtam crucem inueniant corporis, & animæ ſanitatem. Per eundem Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, ipſam deuote adorat, & oſculatur. Idem faciunt quicũque alij voluerint. Si vero crux eſt ex metallo, vel lapide, loco præcedentis orationis, videlicet Sanctificetur &c. Pontifex ſtans ſine mitra, dicit ſequentem Orationem.

DEus gloriæ, Deus excelſe Sabaoth, fortiſsime Emmanuel, Deus pater veritatis, pater ſapientiæ, pater beatitudinis, pater illuminationis, ac vigilationis noſtræ, qui mundum regis, qui cuncta regna diſponis, qui es bonorum collator munerum, & bonoru omnium attributor; cui omnes gentes, populi, tribus, & linguæ ſeruiut; cui aſsiſtit omnis Angelorum legio; qui largiris famulis tuis fidem, & laudem tui nominis, vt debita tibi oblata perſoluant; cui prius fides offerentium complacet, deinde ſacrificatur oblatio, quæſumus exorabilem miſericordiæ tuæ pietatem, vt ſancti ✠ fices tibi hoc ſignum crucis, & conſe ✠ cres, quod tota mentis deuotione famulorum tuorum religioſa fides coſtruxit, trophœum ſcilicet victoriæ tuæ, ac redemptionis noſtræ, quod in amore Chriſti triumphalis gloria conſecrauit. Aſpice hoc ſignum crucis inſuperabile, per quod diaboli eſt exinanita poteſtas, mortalium reſtituta libertas:

quæ licet fuerit aliquando in pœnam, ſed nunc verſa eſt in honorem per gratiam; & quæ reos quondam puniebat ſupplicio, nunc & noxios abſoluit a debito, & tibi quid per hoc placere potuit, niſi id per quod tibi placuit nos redimere; & nullum tibi debitum amplius munus eſt, quam quod tibi tunc corporis dedicauit affixio; nec tibi eſt magis familiaris oblatio, quam quæ familiari manuum tuarum extenſione ſacrata eſt. Illis ergo manibus hanc crucem accipe, quibus illam amplexus es; & de ſanctitate illius hanc ſancti✠fica, & ſicuti per illam mundus expiatus eſt a reatu, ita offerentium famulorum tuorum animæ deuotiſsimæ huius crucis merito omni careant perpetrato peccato; & tuæ veræ crucis obtectu eniteſcant ſucceſſibus aſsiduis triumphatores. Radiet hic vnigeniti filij tui Domini noſtri ſplendor diuinitatis in auro; emicet gloria paſsionis eius in ligno; in cruce rutilet noſtræ mortis redemptio; in cryſtalli ſplendore vitæ noſtræ purificatio. Sit ſuorum protectio; ſpei certa fiducia; eos ſimul cum gente, & plebe fide confirmet; ſpe, & pace conſociet; augeat triumphis; amplificet in ſecundis; proficiat eis ad perpetuitatem temporis, ad vitam æternitatis; vt eos temporali florentes gloria muniat, & ad perpetuam redemptos coronam, ad regna cæleſtia potenti virtute perducat: præſta per propitiatione ſanguinis eius, per ipſum datorem, qui ſeipſum dedit redemptionem pro multis, qui ſe hoſtiã pro delictis offerre dignatus eſt, qui exaltatus in ligno crucis ſuæ principatus, & poteſtates humiliauit, qui tecũ ſidereo cõſidet throno indiſſolubili cõnexione Spiritus sãcti per infinita ſæculorũ ſæcula.

℟. Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, eam deuote adorat, & oſculatur; idem faciunt, quicumq. alij voluerint.

DE BENEDICTIONE Crucis pectoralis.

AD benedicedam crucem pectoralem, Pontifex potest vti forma assignata pro benedictione crucis proficiſcentium in ſubſidium terræ ſanctæ.

DE BENEDICTIONE imaginis beatæ Mariæ Virginis.

POntifex benedicturus imagine beate Mariæ virginis, paratus ſupra rochetum amictu, ſtola pluuiali, & mitra ſimplici, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutoriũ noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

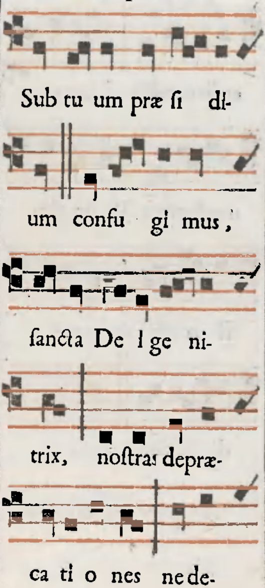
℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Quo facto, aſpergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, ſchola proſequente Antiphonam.

Sub tuum præſidium. Qua incepta, & dum ea cantatur, thurificat imagine ipſam. ter ducens thuribulum. Deinde ſedet, reaſſumpta mitra, donec compleantur Antiphona, & Pſalmi ſequentes.

Antiphona.

ſpi ci as in neceſsi-

ta tibus; ſed a pe ri-

cu lis cunctis li bera

nos ſemper, Vir go glo-

ri o ſa, & bene-

di cta.

Tempore Paſchali Anti-phona.

Allelu ia Al le lu ia.

Pſ. Fun da men ta.

Dicitur totus cu Gloria Patri.

Antiphona.

Aue Maria.

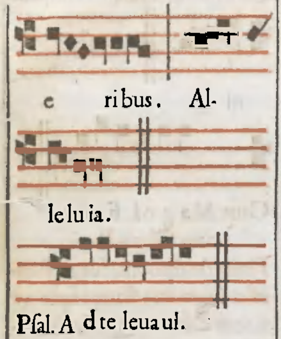
dicitur tota Antiphona, & Pſalmus.

Antiphona.

A ue Mari a gra ti a

ple na, Dominus te cum,

benedicta tu in mu li-
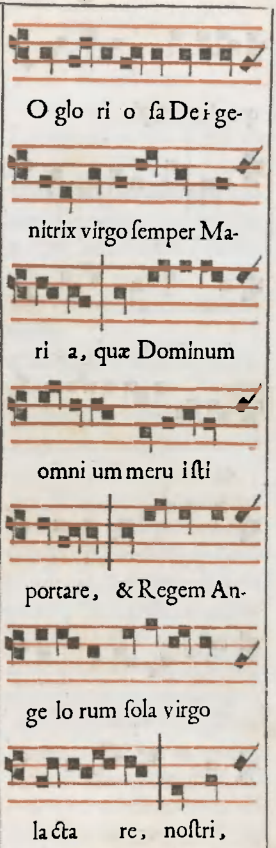

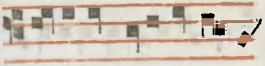
cum Gloria Patri.

Finitis Antiphonis, & Pſalmis prædictis, Potifex ſurgit, depoſita mitra, & dicit. Oremus.

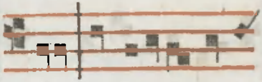
DEus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da, quæſumus, vt ſua nos defenſione munitos, iucũdos faciat ſuæ intereſſe commemorationi. Qui viuis, & regnas cũ Deo Patre in vnitate Spiritus ſancti Deus per omnia ſæcula ſæculorũ. ℞. Amẽ.

Deinde incipit Antiphonam, ſchola proſequente. Qua incepta, ſedet cum mitra, donec perficiatur Antiphona.

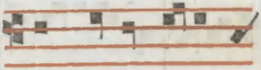

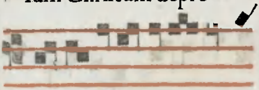
quæ ſumus, pi a memo-

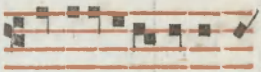
rare , & pro nobis Ie-

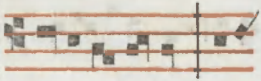
ſum Chriſtum depre-

ca re; vt tu is ful ti

pa tro ci ni is ad cæ-

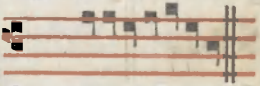
le ſti a re gna me-

re a mur per ue-

ni re.

Cant. Ma g ni fi cat.
cum Gloria Patri.

Finita Antiphona, ſurgit Pontifex ſine mitra ſtans vſque ad finem Catici. Quo finito, dicit. Oremus.

DEus, qui de beatæ Mariæ Virginis vtero verbum tuũ, Angelo nuntiante, carne ſuſcipere voluiſti: præſta ſupplicibus tuis, vt qui vere eã genitricẽ Dei eſſe credimus, eius apud te interceſsionibus adiuuemur. Per eundẽ Chriſtum Dominum noſtrũ. ℞. Amen.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, clementiſsima cuius diſpenſatione cuncta creatur ex nihilo, hanc imaginem in honorem piiſsimæ genitricis filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti venerabiliter adaptatã

bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris; & præſta, miſericordiſsime pater, per inuocatione nominis tui, atq. eiuſde vnigeniti filii tui Domini noſtri Ieſu Chriſti, quem pro ſalute generis humani, integritate virginis Mariæ ſeruata, incarnari voluiſti, quatenus precibus eiuſde ſacratiſsimæ Virginis quicumque eandem miſericordiæ Reginam, & gratioſiſsimam Dominam noſtrā coram hac effigie ſuppliciter honorare ſtuduerint, & de inſtantibus periculis eruantur, & in conſpectu diuinæ maieſtatis tuæ de commiſsis, & omiſſis veniam impetrent; ac mereantur in præſenti gratiam, quam deſiderant, adipiſci, & in futuro perpetua ſaluatione cū electis tuis valeant gratulari. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, &c.

Vltimo aſpergat imaginem aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Imaginum aliorum Sanctorum.

Pontifex ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui Sanctorū tuorum imagines, ſeu effigies ſculpi, aut pingi non reprobas, vt quoties illas oculis corporeis intuemur, toties eorum actus, & ſanctitatem ad imitandum memoriæ oculis meditemur, hanc, quæſumus, imaginem, ſeu ſculpturam in honorem, ac memoriam beati N Apoſtoli tui, vel, Martyris, vel, Confeſſoris, aut, Pontificis,

vel, Virginis adaptatam bene✠dicere, ac ſanctifi✠care digneris; & præſta, vt quicumq; coram illa ipſum glorioſiſsimũ Apoſtolũ tuum, vel, Martyrẽ, vel, Confeſſorẽ, aut, Põtificẽ, vel, Virginẽ ſuppliciter honorare ſtuduerit, illius precibus, ac obtentu a te gratiam in præſenti, & æternam gloriam obtineat in futuro. Per Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Vltimo aſpergat aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE ſacrorum vaſorum, & aliorum ornamentorum in genere.

Pontifex ſacra vaſa, vel alia ornamenta benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Exaudi, Domine pater clemẽtiſsime, preces noſtras, & hæc purificanda vaſa, & ornamenta ſacri altaris, atque Eccleſiæ tuæ ſacri miniſterij vſui præparata bene ✠dicere, & ſancti ✠ficare digneris. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, a quo omnia immunda purgantur, & in quo omnia purgata clareſcunt, ſupplices omnipotentiam tuam inuocamus, vt ab his vaſis, & ornamentis, quæ tibi offerunt famuli tui, omnis ſpiritus immũdus confuſus longe diſcedat, & per tuam bene ✠dictionẽ ad vſum, & miniſterium ſancti altaris, & Eccleſiæ tuæ ſanctificata permaneant. Per Chriſtũ Dominum noſtrum. ℟. Amẽ.

Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE tabernaculi, ſiue vaſculi pro ſacroſancta Euchariſtia conſeruanda.

POntifex tabernaculum, ſiue vaſculum pro conſeruanda ſacroſancta Euchariſtia benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutoriũ noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, maieſtatem tuam ſupplices deprecamur, vt vaſculum hoc pro corpore filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti in eo condendo fabricatum bene ✠ dictionis tuæ gratia dicare digneris. Per eũdem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spi-

ritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum aſpergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE capſarum pro Reliquijs, & alijs ſanctuarijs includendis.

Pontifex capſas pro Reliquijs, & alijs ſactuarijs includendis benedicere volens, ſtans cum mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

Oremus, dilectiſsimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, vt qui omnia per vnigenitum filium ſuum in virtute Spiritus ſancti valde bona creauit, ipſe nobis indignis ad cõſecrationem harum capſarum Reliquijs Sanctorũ ſuorum condendis paratarum rorem gratiæ ſuæ clementer infundere dignetur. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Deinde depoſita mitra, extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omnia ſæcula ſæculorũ.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo noſtro.

℟. Dignum, & iuſtum eſt.

Vere dignum, & iuſtum eſt, æquum, & ſalutare nos tibi ſemper, & vbique gratias agere, Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus inæſtimabilis, Deus ineffabilis, Deus miſericordiarum, & totius conſolationis. Qui Moyſi famulo tuo præcepiſti, vt iuxta exemplar, quod ei in monte demonſtraſti, arcam de lignis imputribilibus conſtrueret, & eam auro mũdiſsimo circum-

daret, in qua vrna aurea manna cælesti plena, cum tabulis testamẽti digito maiestatis tuæ conscriptis in testimonium futuris generationibus seruari deberet. Quique nostris sæculis eadem sacratius intelligenda manifestasti, dum corpus vnici filij tui opere Spiritus sancti de incorrupta Virgine conceptum, & anima rationali viuificatum, omni plenitudine diuinitatis replesti, te suppliciter imploramus, omnipotens Deus, Pater Domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælo, & in terra nominatur; vt hæc vascula Sanctorum tuorum pignoribus præparata, eisdem Sanctis tuis intercedentibus, cælesti bene✠dictione perfundere digneris; quatenus qui horum patrocinia requirunt, ipsis intercedentibus, cuncta sibi aduersantia, te adiuuante, superare, & omnia commode profutura, abundantia largitatis tuæ mereantur inuenire. Et sicut illi te, Domine, inspirante, spiritualium nequitiarum versutias cauere, & humanitus exquisita tormenta non solum contemnere, sed etiam penitus euincere, Christo Domino cõfortante, potuerũt, ita ipsorum merita venerantibus, & Reliquias humiliter amplectentibus contra diabolum, & angelos eius, contra fulmina, & tempestates, contra grandines, & varias pestes, contra corruptũ aerem, & mortes hominum, vel animalium, contra fures, & latrones, siue gentium incursiones, contra malas bestias, & serpentium, ac reptãtium diuersissimas formas, contra malorum hominũ adinuentiones pessimas eorumdem Sanctorum tuorum precibus complacatus dexteram inuictæ potentiæ tuæ ad depulsionem nociuorum, & largitatem proficuorum semper, & vbique propitius extende.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus possit audiri.

Per eundem Dominum no-

tuum Iesum Christum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum adhuc sine mitra stans, dicit.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui vt murmur insani populi compesceres, & sacerdotium Aaron tibi placitũ comprobares, virgam eius aridam germinare, & flores fructiferos producere fecisti, eandemq. in arca testamenti pro signo virtutis tuæ poni iussisti; sed & nobis eodem præsagio Christum in ara crucis arefactũ tertia die resurrectione reflorescere, & in Ecclesia nouissimo tempore resuscitada per mortem suam die, ac nocte fructificare demonstrasti, te, quæsumus, indulgentissime generis humani prouisor, vt hæc vascula Sanctorum tuorum receptaculo preparata ita gratuita gratia sanctifices; vt vbicumq. in tuo nomine prolata fuerint, intercedentibus habitatorum ipsorum meritis, cuncta aduersa repellas, & nullifices, & omnia vtilia multiplices, atque custodias; quatenus fideles tui magnitudine, siue vniuersitate beneficiorũ tuorum in parte modica Reliquiarum, integra Sanctorum corpora se percepisse gratulentur, & per temporalia loca ipsorum precibus impensa ad æterna cum eis gaudia possidenda fiducialius animentur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tunc aspergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE signi, vel campanæ.

Signum, vel campana debet benedici, antequã ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet campana ipsa ita suspẽdi, & situari, vt commode possit intus, & extra tangi, tractari, & circuiri; deinde prope ipsam campanam benedicenda paratur Pontifici faldistorium; vas aquæ benedicendæ; aspersorium; vas cum sale; lintea munda ad extergendum campanam, quando opus erit; vas Olei sancti infirmorum; sanctũ Chrisma; thymiama; thus; myrrha, & thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, stolam, & dalmaticam albi coloris. Quibus ordinatis, Pontifex in sacristia aut alio conuenienti loco paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, &

mitra simplici, baculum pastoralem manu gestans venit prope campanam, vbi sedens super faldistorium ibidem sibi paratum, dicit cum ministris psalmos sequentes, videlicet.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam. Totus dicitur cũ Gloria Patri. & Sicut erat.

Alius Psalmus.

DEus in nomine tuo saluũ me fac: & in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meã: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerũt aduersum me, & fortes quæsierunt animam meam: & non proposuerunt Deum ante cõspectum suum.

Ecce enim Deus adiuuat me: & Dominus susceptor est animæ meæ.

Auerte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.

Voluntarie sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine: quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

MIserere mei Deus, miserere mei: quoniam in te cõfidit anima mea.

Et in vmbra alarum tuarum sperabo: donec transeat iniquitas.

Clamabo ad Deum altissimũ: Deum qui benefecit mihi.

Misit de cælo, & liberauit me: dedit in opprobrium conculcantes me.

Misit Deus misericordiam suam, & veritatem suam, & eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormiui conturbatus.

Filij hominum dentes eorum arma & sagittæ: & lingua eorum gladius acutus.

Exaltare super cælos Deus: &

in omnem terram gloriã tuam.
Laqueum parauerunt pedibus meis: & incuruauerunt animam meam.
Foderunt ante faciem meam foueam: & inciderunt in eam.
Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, & psalmum dicam.
Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgã diluculo.
Cõfitebor tibi in populis Domine: & psalmum dicam tibi in gentibus.
Quoniam magnificata est vsque ad cælos misericordia tua: & vsque ad nubes veritas tua.
Exaltare super cælos Deus: & super omnem terrã gloria tua.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.
Vt cognoscamus in terra viã tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.
Confiteãtur tibi populi Deus: cõfiteãtur tibi populi omnes.
Lætentur & exultent gentes, quoniam iudicas populos in æquitate: & gentes in terra dirigis.
Confiteãtur tibi populi Deus, confiteãtur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.
Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eũ omnes fines terre.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

DEus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.
Confundantur, & reuereãtur: qui quærunt animam meam.
Auertantur retrorsum, & erubescant: qui volunt mihi mala.
Auertantur statim erubescentes, qui dicũt mihi: euge, euge.

Exultent & lætentur in te omnes, qui quærunt te, & dicant semper: magnificetur Dominus, qui diligũt salutare tuum.

Ego vero egenus, & pauper sum: Deus adiuua me.

Adiutor meus, & liberator meus es tu: Domine ne moreris.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

INclina Domine aurem tuã, & exaudi me: quoniã inops, & pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: lætifica animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui.

Quoniam tu Domine suauis, & mitis: & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meã: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudisti me.

Nõ est similis tui in Dijs Domine: & non est secundum opera tua.

Omnes gentes, quascumque fecisti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciens mirabilia: tu es Deus solus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me: & eruisti animã meam ex inferno inferiori.

Deus iniqui insurrexerunt super me, & synagoga potentiũ quæsierunt animam meam: & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus misera-tor, & misericors: patiens, & multæ misericordiæ, & verax.
Respice in me, & miserere mei, da imperium tuum pue-ro tuo: & saluum fac filium an-cillæ tuæ.
Fac mecum signum in bonũ, vt videant qui oderunt me, & confundantur: quoniã tu Do mine adiuuisti me, & consola-tus es me.
Gloria Patri, & Filio; & Spiri-tui sancto.
Sicut erat in principio; & nũc, & semper: & in sæcula sæculo-rum Amen.

Alius Psalmus.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine e-xaudi vocem meam.
Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.
Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis susti-nebit?
Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam susti-nui te Domine.
Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.
A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Do-mino.
Quia apud Dominum mise-ricordia: & copiosa apud eum redemptio.
Et ipse redimet Israel, ex om-nibus iniquitatibus eius.
Gloria Patri, & Filio; & Spiri-tui sancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculo-rum. Amen.
Tum surgit Pontifex, & stans cum mitra benedicit sal, & a-quam, dicens.
℣. Adiutorium nostrum in no mine Domini.
℟. Qui fecit cælũ, & terram.

Exorcizo te creatura salis per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Elisæum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum in salutem cre-dentium; & sis omnibus su-

mentibus te ſanitas animæ, & corporis, & effugiat, atque diſcedat a loco, in quo aſperſum fueris, omnis phantaſia, & nequitia, vel verſutia diabolicæ fraudis, omniſque ſpiritus immundus adiuratus per eum, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde depoſita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

IMmenſam clemētiam tuā, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hāc creaturam ſalis, quam in vſum generis humani tribuiſti, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare tua pietate digneris; vt ſit omnibus ſumentibus ſalus mētis, & corporis; & quidquid ex eo tactum, vel reſperſum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione ſpiritualis nequitiæ. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum accepta mitra, ſuper aquam abſolute dicit.

EXorcizo te creatura aquæ in nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Ieſu Chriſti Fi ✠ lij eius Domini noſtri, & in virtute ſancti ✠ Spiritus vt fias aqua exorcizata ad effugandam omnem poteſtatem inimici, & ipſum inimicum eradicare, & explantare valeas cū Angelis ſuis apoſtaticis, per virtutem eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde depoſita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima quæq. Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus nostris; & elemento huic multimodis purificationibus preparato virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt creatura tua mysterijs tuis seruiens ad abijciedos dæmones, morbosq. pellendos diuinæ gratiæ sumat effectum; vt quidquid in domibus, vel in locis fidelium hæc vnda resperserit, careat omni immunditia, liberetur a noxa. Non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens; discedant omnes insidiæ latentis inimici, & si quid est, quod aut incolumitati habitantium inuidet, aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat; vt salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Bene ✠ dic Domine hanc aquam benedictione cælesti, & assistat super eam virtus Spiritus sancti, vt cum hoc vasculum ad inuitandos filios sanctæ Ecclesiæ præparatũ in ea fuerit tinctũ, vbicũq. sonuerit hoc tintinnabulum, procul recedat virtus insidiantium, vmbra phantasmatum, incursio turbinum, percussio fulminum, læsio tonitruorum, calamitas tempestatum, omnisque spiritus procellarum; & cum clagorem illius audierint filij Christianorum, crescat in eis deuotionis augmẽtum, vt festinantes ad piæ matris Ecclesiæ gremium cantet tibi in Ecclesia Sanctorum canticum nouum, deferentes in sono præconium tubæ, modulationem psalterij, suauitatem organi, exultatione tympani, iucunditatem cymbali; quatenus in templo sancto

gloriæ tuæ ſuis obſequijs, & precibus inuitare valeant multitudinem exercitus Angelorum. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Poſt hæc Pontifex mittit ſal in aquam, in modum crucis, dicendo ſemel.

COmmiſtio ſalis, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

DEus, inuictæ virtutis auctor, & inſuperabilis imperij rex, ac ſemper magnificus triumphator, qui aduerſæ dominationis vires reprimis; qui inimici rugientis ſæuitiam ſuperas; qui hoſtiles nequitias potenter expugnas, te, Domine, trementes, & ſupplices deprecamur, ac petimus, vt hac creaturam ſalis, & aquæ dignater aſpicias, benignus illuſtres, pietatis tuæ rore ſanctifices; vt vbicumque fuerit aſperſa, per inuocationem ſancti tui nominis, omnis infeſtatio immũdi ſpiritus abigatur, terrorque venenoſi ſerpẽtis procul pellatur; & præſentia ſancti Spiritus nobis miſericordiam tuã poſcentibus vbique adeſſe dignetur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

His peractis, Pontifex, accepta mitra, incipit lauare campanam cum dicta aqua; & miniſtri proſequutur lotionem, lauantes eam totaliter intus, & extra, deinde cum linteo mũdo extergunt.

Pontifice interim cum mitra ſedente, & cum alijs miniſtris dicente Pſalmum.

LAuda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: pſallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principi-

bus: in filijs hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus eius, & reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus, cuius Deus Iacob adiutor eius, spes eius in Domino Deo ipsius: qui fecit cælum, & terram, & mare, & omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæculum, facit iudicium iniuriã patientibus: dat escam esurien tibus.

Dominus soluit compeditos: Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos: Dominus diligit iustos.

Dominus custodit aduenas, pupillum, & viduam suscipiet: & vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in sæcula, Deus tuus Sion: in generatione & generationem.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

Laudate Dominum quoniam bonus est psalmus: Deo nostro sit iucunda, decoraque laudatio.

Aedificans Ierusalem Dominus: dispersiones Israelis congregabit.

Qui sanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: & omnibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, & magna virtus eius: & sapiẽtiæ eius non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus: humilians autem peccatores vsque ad terram.

Præcinite Domino in confessione: psallite Deo nostro in cithara.

Qui operit cælum nubibus: & parat terræ pluuiam.

Qui producit in montibus fœnum: & herbam seruituti hominum.

Qui dat iumentis escam ipsorum: & pullis coruorum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: neque in tibijs viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitũ est Domino super timentes eum: & in eis qui sperãt super misericordia eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

LAude Ierusalem Dominũ: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam; nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?

Emittet verbũ suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Iacob: iustitias, & iudicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestauit eis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

LAudate Dominum de cælis: laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli eus: laudate eum omnes virtutes eius.

Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellæ, & lumen.

Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt: ipse mandauit, & creata sunt.

Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi: præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones,& omnes abyssi.
Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: quæ faciunt verbum eius.
Mōtes,& omnes colles: ligna fructifera,& omnes cedri.
Bestiæ,& vniuersa pecora: serpentes,& volucres pennatæ.
Reges terræ,& omnes populi: principes, & omnes iudices terræ.
Iuuenes,& virgines senes cū iunioribus laudent nomē Domini: quia exaltatum est nomen eius solius.
Confessio eius super cælum, & terram: & exaltauit cornu populi sui.
Hymnus omnibus Sanctis eius: filijs Israel, populo appropinquanti sibi.

Alius Psalmus.

CAntate Domino canticū nouum: laus eius in Ecclesia Sanctorum.
Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege suo.
Laudent nomen eius in choro: in tympano, & psalterio psallant ei.
Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem.
Exultabunt Sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.
Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.
Ad faciēdam vindictam in nationibus: increpationes in populis.
Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorū in manicis ferreis.
Vt faciant in eis iudicium cōscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

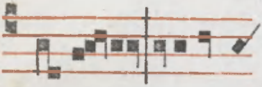
Alius Psalmus.

LAudate Dominum in Sāctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.
Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.
Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

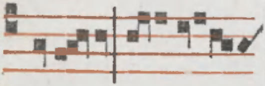
Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis,& organo.
Laudate eum in cymbalis bene ſonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis ſpiritus laudet Dominum.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio,& nūc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.
Quibus finitis, ſurgit Pontifex cum mitra, & cum pollice dexteræ manus facit ab extra ſupra campanam de Oleo ſancto infirmorum ſignum crucis, quo facto, depoſita mitra, dicit. Oremus.

DEus, qui per beatū Moyſen legiferum famulum tuum tubas argēteas fieri præcepiſti, quas dum Leuitæ tēpore ſacrificij clangerent, ſonitu dulcedinis populus monitus ad te adorandum fieret præparatus, & ad celebranda ſacrificia conueniret, quarum clangore hortatus ad bellum molimina proſterneret aduerſantium; præſta, quæſumus, vt hoc vaſculum ſanctæ tuæ Eccleſiæ præparatum ſancti ✠ ficetur a Spiritu ſancto, vt per illius tactum fideles inuitentur ad præmium. Et cum melodia illius auribus inſonuerit populorum, creſcat in eis deuotio fidei; procul pellātur omnes inſidiæ inimici, fragor gradinū, procella turbinū, impetus tēpeſtatum, temperentur infeſta tonitrua; ventorum flabra fiant ſalubriter, ac moderate ſuſpenſa; proſternat aereas poteſtates dextera tuæ virtutis; vt hoc audientes tintinnabulum contremiſcāt, & fugiant ante ſanctæ crucis filij tui in eo depictū vexillū, cui flectitur omne genu, cæleſtiū, terreſtrium,& infernorum, & omnis lingua cōfitetur, quod ipſe Dominus noſter Ieſus Chriſtus abſorpta morte per patibulū crucis regnat in gloria Dei Patris, cū eodē Patre, & Spiritu ſancto, per omnia ſecula ſæculorum. ℟. Amen.
Pontifex, accepta mitra, exter-

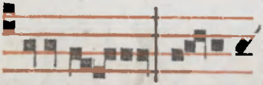
git cum linteo mudo crucem a se factam. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

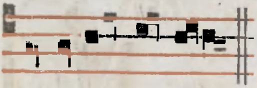
Vox Domini super a-

quas multas, Deus maiesta-

tis into nu it: Domi-

nus super aquas multas.

E v o v a e.

Psalmus.

AFferte Domino filij Dei: afferte Domino filios arietum

Afferte Domino gloriam, & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorate Dominum in atrio sancto eius.

Vox Domini super aquas, Deus maiestatis intonuit: Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute: vox Domini in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius vnicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis, vox Domini concutientis desertum: & cõmouebit Dominus desertum Cades.

Vox Domini præparantis ceruos & reuelabit condensa: & in templo eius omnes dicent gloriam.

Dominus diluuium inhabitare facit: & sedebit Dominus rex in æternum.

Dominus virtutem populo

ſuo dabit: Dominus benedicet populo ſuo in pace.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.
Deinde repetitur Antiphona. Interim Pontifex cum mitra ſtans facit cum pollice dexteræ manus de Oleo ſancto infirmorum ſeptem cruces exterius ſuper campanam, & deintus cum Chriſmate quatuor pari diſtantia, dices, dum qualibet crucem facit.

SAncti ✠ ficetur, & conſe- ✠ cretur, Domine, ſignum iſtud. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. In honorem Sacti N. Pax tibi.
Deinde finitis Antiphona, & Pſalmo, ac factis crucibus prædictis, Pontifex ſtans, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

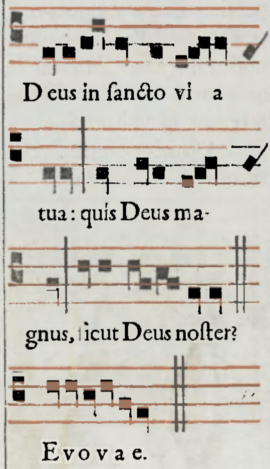
OMnipotens ſempiterne Deus, qui ante arcam fæderis per clangorem tubarum muros lapideos, quibus aduerſantium cingebatur exercitus,

ca-

cadere fecisti, tu hoc tintinnabulum cælesti bene ✠ dictione perfunde; vt ante sonitum eius longius effugentur ignita iacula inimici, percussio fulminum, impetus lapidum, læsio tempestatum; vt ad interrogationem propheticā, quid est tibi mare, quod fugisti? suis motibus cum Iordanica retroacta fluenta respondeant; A facie Domini mota est terra, a facie Dei Iacob. Qui conuertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. Non ergo nobis Domine, non nobis: sed nomini tuo da gloriam, super misericordia tua; vt cum præsens vasculum, sicut reliqua altaris vasa, sacro Chrismate tangitur, Oleo sancto vngitur; quicumque ad sonitum eius conuenerint, ab omnibus inimici tentationibus liberi, semper fidei Catholicæ documenta sectentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, & accepta mitra, imponit in thuribulo thymiama, thus, & myrrha, ſi haberi poſſunt, alioquin, que ex ipſis habentur: quibus impoſitis, thuribulum ipſum ſupponitur campanæ, ſeu ſigno, vt totum fumu recipiat, ſchola interim catante Antiphona.

Pſalmus.

Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ: & timuerunt, & turbatæ ſunt abyſſi.

Multitudo ſonitus aquarum: vocem dederunt nubes.

Etenim ſagittæ tuæ tranſeunt: vox tonitrui tui in rota.

Illuxerunt coruſcationes tuæ orbi terræ: commota eſt & contremuit terra.

In mari via tua, & ſemitæ tuæ in aquis multis: & veſtigia tua non cognoſcentur.

Deduxiſti ſicut oues populum tuum: in manu Moyſi & Aaron.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quibus dictis, repoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit.

Oremus.

Omnipotens dominator Chriſte, quo ſecundum carnis aſſumptionem dormiente in naui, dum oborta tempeſtas mare conturbaſſet, te protinus excitato, & imperante, diſſiluit, tu neceſſitatibus populi tui benignus ſuccurre; tu hoc tintinnabulum ſancti

Spi-

Spiritus rore perfunde; vt ante sonitum illius semper fugiat bonorum inimicus; inuitetur ad fidē populus Christianus; hostilis terreatur exercitus; cōfortetur in Domino per illud populus tuus conuocatus: ac sicut Dauidica cithara delectatus desuper descendat Spiritus sanctus; atque vt Samuele agnum lactentem mactante in holocaustum regis æterni imperij, fragor aurarum turbam repulit aduersantium, ita dum huius vasculi sonitus trāsit per nubila, Ecclesiæ tuæ cōuentū manus cōseruet Angelica; fruges credentiū, mentes, & corpora saluet protectio sēpiterna. Per te Christe Iesu, qui cum Deo Patre viuis, & regnas in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Demū Diaconus sacris vestibus albi coloris paratus, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore: Intrauit Iesus in quoddam castellum: & mulier quædā Martha nomine, excepit illum in domū suam, & huic erat soror nomine Maria, quæ etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quæ stetit, & ait: Domine, non est tibi curæ quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi, vt me adiuuet. Et respondens dixit illi Dominus: Martha, Martha, solicita es, & turbaris erga plurima. Porro vnum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

Finito Euangelio, Pontifex osculatur librum Euāgeliorum per vnū ex ministris sibi porrectum. Tum producit super campanam benedictam signū crucis, & reassumpta mitra, discedens reuertitur ad locum, vbi paramēta accepit, in quo, dimissis sacris vestibus, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE. & impositione crucis proficiscentibus in subsidium, & defensionem fidei Christianæ, seu recuperatione terræ sanctæ.

PRofecturus in subsidiū, & defensione fidei Christianę, seu recuperatione terræ sanctæ genuflectit ante Pontificē, coram quo vnus ministrorum tenet crucē benedicendam illi imponēdam. Tum Pontifex stans sine mitra, dicit super crucem.

℣. Adiutorium nostrū in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotēs Deus, qui crucis signum pretioso filij tui sanguine dedicasti, quique per eandem crucem filij tui Domini nostri Iesu Christi mundum redimere voluisti, & per virtutem eiusdem venerabilis crucis humanum genus ab antiqui hostis chyrographo liberasti, te suppliciter exoramus, vt digneris hanc crucem paterna pietate bene ✠ dicere, & cælestem ei virtutem, & gratiam impartire; vt quicumque eam in passionis, & crucis vnigeniti tui signum ad tutelam corporis, & animæ super se gestauerit, cælestis gratiæ plenitudinem in ea, & munimen valeat tuæ benedictionis accipere: quemadmodum virgam Aaron ad rebellium perfidiam repellendam benedixisti, ita & hoc signum tua dextera bene ✠ dic, & contra omnes diabolicas fraudes virtutem ei tuæ defensionis impendas; vt portantibus illud animæ pariter, & corporis prosperitatem cōferat salutarem, & spiritualia in eis dona multiplicet. Per eundem Christum Dominum nostrū. ℟. Amen.

Deinde Pōtifex aspergit crucem ipsam aqua benedicta, & super recepturū ipsam dicit.

Oremus.

DOmine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus, & omnipotens Deus, splendor, & imago Patris, & vita æterna, qui tuis discipulis asseruisti, vt quicumque vult post te venire, semetipsum abneget, & sua crucem tollens te sequatur, quæsumus immensam clemẽtiam tuam, vt hunc famulum tuum, qui iuxta verbum tuũ seipsum abnegare, suamque crucem tollere, & te sequi, ac contra inimicos nostros pro salute populi tui electi properare, & pugnare desiderat, semper, & vbique protegas, ac a periculis omnibus eruas, & a vinculo peccatorum absoluas, acceptumque votum ad effectum deducas optatum. Tu, Domine, qui es via, veritas, & vita, & in te sperantium fortitudo, eius iter bene dispo nas, & prospera cuncta concedas; vt inter præsentis sæculi angustias tuo semper auxilio gubernetur. Mitte ei, Domine, Angelum tuum Raphaelem, qui Tobiæ comes fuit in itinere suo, eiusque patrem a corporis cæcitate liberauit, in eundo, & redeundo sit ei defensor contra omnes visibiles, & inuisibiles hostis insidias, & omnem mentis, & corporis ab eo cæcitatem repellat. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, imponit illi crucem dicens.

A Ccipe signum crucis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in figuram crucis, passionis, & mortis Christi, ad tui corporis, & animæ defensionem; vt diuinæ bonitatis gratia post iter expletum saluus, & emendatus ad tuos valeas remeare. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Demũ Pontifex aspergit cruce signatum aqua benedicta, qui genuflexus osculatur manum Pontificis, & discedit.

DE BENEDICTIONE Armorum.

Pontifex benedicturus arma, quæ aliquis ministrorum coram eo tenet, aut supra altare, vel aliquã mensam ponuntur, stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrũ in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

BEnedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti deſcendat ſuper hæc arma, & ſuper induentem ea, quibus ad tuendã iuſtitiam induatur. Rogamus te, Domine Deus, vt illũ protegas, & defendas, qui viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

DEus omnipotens, in cuius manu victoria plena conſiſtit, quique etiam Dauid ad expugnandum rebellem Goliam vires mirabiles tribuiſti, clementiam tuam humili prece depoſcimus, vt hæc arma almifica pietate bene ✠ dicere digneris; & concede famulo tuo N. eadem geſtare cupienti, vt ad munimen, ac defenſionem ſanctæ matris Eccleſiæ, pupillorum, & viduarum, cõ-

tra inuisibilium, & visibilium hostium impugnationem ipsis libere, & victoriose vtatur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Ensis.

PONtifex ensem benedicere volens illo, cui tradendus est, coram eo geunflectente, quem vnus ex ministris coram eo tenet, stans sine mitra dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

BEne ✠ dicere digneris, quæsumus, Domine, ensem istum, & hunc famulum tuum, qui eum, te inspirante, suscipere desiderat, pietatis tuæ custodia munias, & illæsum custodias. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amē.

Deinde aspergat ensem aqua benedicta. Tum sedens, accepta

pta

pta mitra, tradit eum illi, cui tradendus est, genuflexo coram eo permanente, dicens.

Accipe ensem istum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, & vtaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad cōfusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei Christianæ; & quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste lædas, quod ipse tibi præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. ℞. Amen.

DE BENEDICTIONE, & traditione vexilli bellici.

Pontifex, vexillū bellicum, quod vnus ex ministris coram eo tenet, benedicere volens, stans sine mitra dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui es cunctorum benedictio, & triumphātium fortitudo, respice propitius ad preces humilitatis nostræ, & hoc vexillum, quod bellico vsui præparatū est, cælesti bene ✠ dictione sanctifica; vt cōtra aduersarias, & rebelles nationes sit validum, tuoq. munimine circumsæptum, sitq. inimicis Christiani populi terribile, atq. in te confidentibus solidamentū, & certa fiducia victoriæ. Tu enim es, Deus, qui conteris bella, & cælestis præsidij sperantibus in te præstas auxiliū. Per vnicū filiū tuum, Christū Dominum nostrū, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorū. ℞. Amen.

Deinde aspergit vexillū aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo, cui vexillum tradendū est, consignat ei ipsum vexillum, dicens.

ACcipe vexillum cælesti benedictione sanctificatum, sitque inimicis populi Christiani terribile; & det tibi Dominus gratiam, vt ad ipsius nomen, & honorem cum illo hostium cuneos potenter penetres incolumis, & securus.

Deinde dat ei osculum pacis, dicens.

Pax tibi.

Qui accepto vexillo osculatur manus Pontificis, surgit, & discedit.
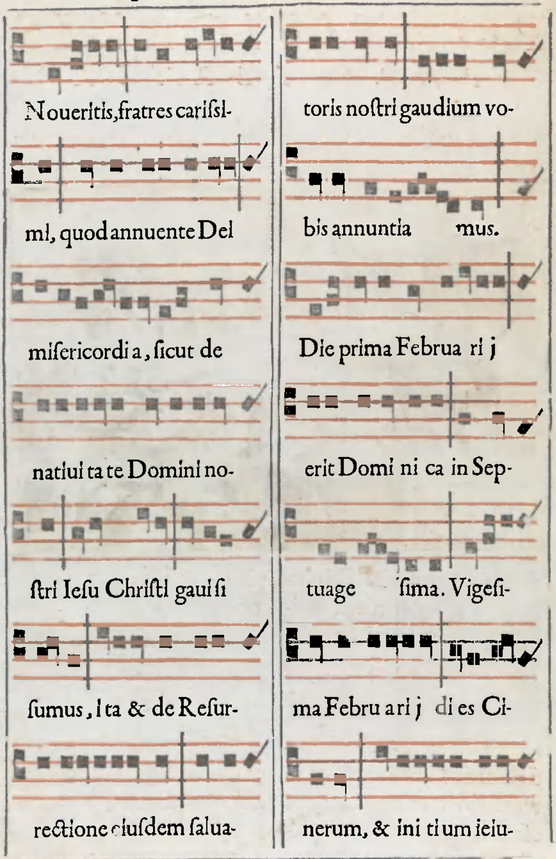
FINIS
SECVNDAE PARTIS.
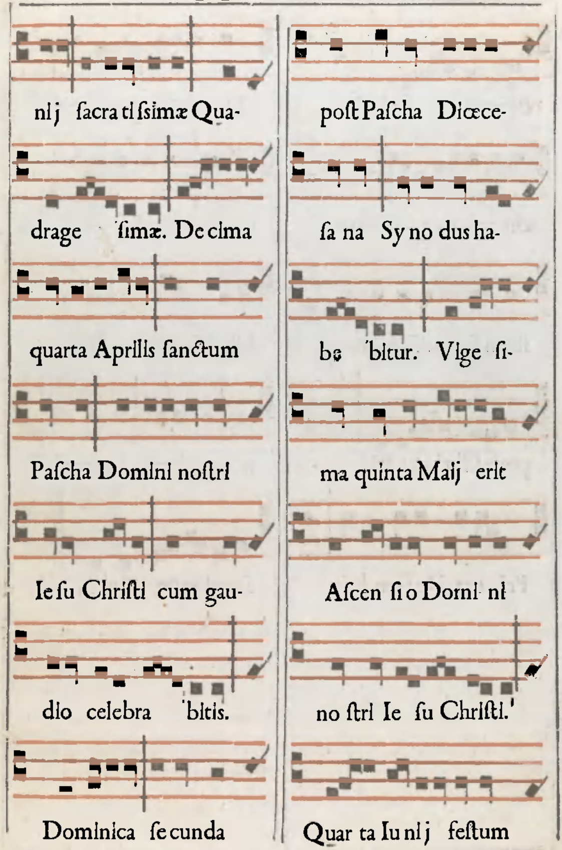
PONTIFICALIS PARS TERTIA
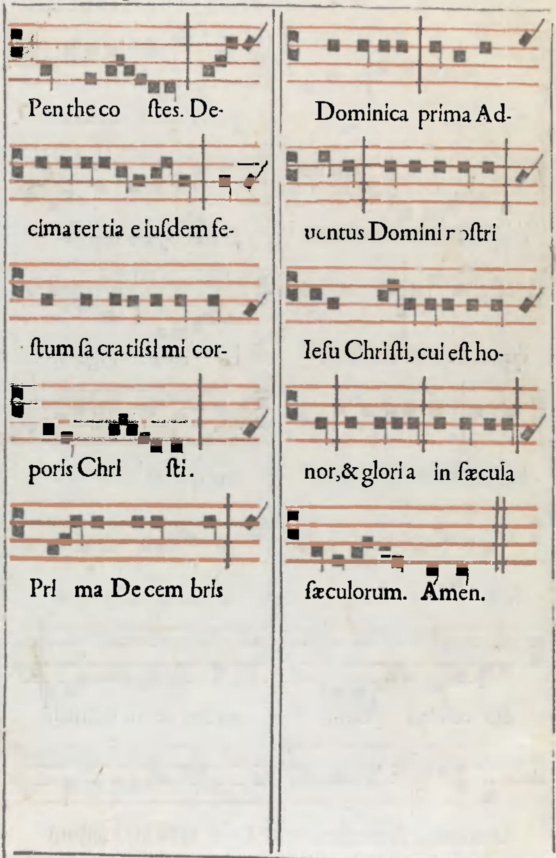
DE PVBLICATIONE FESTORVM mobilium in Epiphania Domini.

IN Epiphania Domini, cantato Euangelio, Archidiaconus, siue aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius, iuxta consuetudinem loci, pluuiali paratus ascendet ambonem, vel pulpitum, & ibidem, vel in alio loco, vbi cantari solet Euangeliu, e vetusto Ecclesiæ sanctæ instituto publicabit Festa mobilia anni currentis iuxta infra scripta formulam, & diem Synodi diœcesanæ suo loco promulgabit, licet in formula infrascripta, Dominica secunda post Pascha notata sit.

Noueritis, fratres cariſsi-
mi, quod annuente Dei
miſericordi a, ſicut de
natiui ta te Domini no-
ſtri Ieſu Chriſti gaui ſi
ſumus, i ta & de Reſur-
rectione eiuſdem ſalua-
toris noſtri gaudium vo-
bis annuntia mus.
Die prima Februa ri j
erit Domi ni ca in Sep-
tuage ſima. Vigeſi-
ma Febru a ri j di es Ci-
nerum, & ini ti um ieiu-

ni j ſacra ti ſsimæ Qua-
drage ſimæ. De cima
quarta Aprilis ſanctum
Paſcha Domini noſtri
Ie ſu Chriſti cum gau-
dio celebra bitis.
Dominica ſecunda
poſt Paſcha Diœce-
ſa na Sy no dus ha-
be bitur. Vige ſi-
ma quinta Maij erit
Aſcen ſi o Domi ni
no ſtri Ie ſu Chriſti.
Quar ta Iu ni j feſtum

Pen the co ſtes. De-
cima ter tia e iuſdem fe-
ſtum ſa cra tiſſi mi cor-
poris Chri ſti.
Pri ma De cem bris
Dominica prima Ad-
uentus Domini noſtri
Ieſu Chriſti, cui eſt ho-
nor, & glori a in ſæcula
ſæculorum. Amen.

DE EXPVLSIONE PVBLICE PAENITENTIUM ab Ecclesia, in Feria quarta Cinerum.

IN capite Quadragesimæ solēniter pænitentes de Ecclesia eijciuntur, hoc modo.

Pænitentes, quibus secundum ius, vel consuetudinem pro grauioribus criminibus solemnis pænitētia est imponenda, hac die hora quasi tertia conueniunt ad Ecclesiā cathedralem, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, & vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes pænitentiam iuxta modum culpæ ab Episcopi Pænitentiario, vel ab alijs, quibus hoc officium comissum est, & postea omnes emittuntur, & manent ante fores Ecclesiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochetum (vel si sit religiosus, supra superpelliceum) amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, violaceis, mitra simplici, & baculo pastorali.

Si autem Pontifex eſt celebraturus, dum dicitur Nona, more ſolito accipit ſandalia, & cætera paramenta Potificalia, vſque ad dalmaticam incluſiue, & deſuper pluuiale coloris violacei, & mitram ſimplice; & benedicit cineres, atq. imponit. Quibus peractis, Pontifex cu miniſtris, ſchola, & toto clero, cruce, aqua benedicta, & duobus cereis præcedetibus, egreditur chorum circa medium Eccleſiæ, vbi parata ſit ſedes. Tunc clerus diuiditur per duos choros, hinc, inde, verſus valuas Eccleſiæ. Pænitentes vero omnes ingreſsi proſternunt ſe cum lacrymis in Eccleſiæ pauimento coram Pontifice inter vtrumque chorum. Tunc Pontifex ſedens cum mitra, vel Archipresbyter ſtas imponit cineres ſuper capita ſingulorum, dicens.

Memento homo, quia puluis es, & in puluerem reuerteris: age pænitentiam, ut habeas vitam æternam.

Et vnus ex Canonicis aſpergit eos aqua benedicta. Poſtea Pontifex ſtans, depoſita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum.

℣. Adiutoriu noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi oratione meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens, & miſericors Deus, qui peccatoribus pietatis tuæ miſericordiam quærentibus hoc indumento veſtitis miſericordiam tuam, & veniam tribuiſti, obſecramus clementiam tuam, vt hoc indumentum, quod vocatur cilicium, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris; vt quicuque eo pro peccatis ſuis indutus fuerit, & miſericordiam tuam implorauerit, veniam, & indulgentiam tuæ ſanctæ miſericordiæ conſequatur.

Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Aspergantur aqua benedicta.

Benedictis cilicijs, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens.

APud Dominum misericordia est, & apud Deum redemptio, ita enim lapsis hominibus subuenit, non solum per Baptismi, & Confirmationis gratiam, sed etiam per Pænitentiæ medicinam, vt spiritus humanus vita reparetur æterna. ℟. Deo gratias.

Quo facto, Pontifex incipit Antiphonam.

Ne reminiscaris.

& super faldistorium accumbit, & ministri, & totus populus, & pænitentes prosternunt se in terram, & pro ipsorum pænitentium absolutione dicunt septem Psalmos pænitentiales alternatim, deinde dicitur Antiphona.

Ne reminiscaris.

Postea dicuntur Litaniæ: quibus finitis, Pōtifex dicit super ipsos pænitentes.

Pater noster.

Et ne nos.

℣. Saluos fac seruos tuos,& ancillas tuas.
℟. Deus meus sperantes in te.
℣. Mitte eis Domine auxiliũ de sancto.
℟. Et de Sion tuere eos.
℣. Nihil proficiat inimicus in eis.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.
℣. Esto eis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.
℟. Et ostende faciem tuam, & & salui erimus.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tno.

Oremus.

EXaudi,Domine,preces nostras, & confitentium tibi parce peccatis, vt quos conscientiæ reatus accusat, indulgentia tuæ miserationis absoluat. Per Christum Dominũ nostrũ. ℟. Amen. Oremus.

PRæueniat hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, quæsumus, Domine, misericordia tua; vt omnes iniquitates eorum celeri indulgentia deleantur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

ADesto,Domine,supplicationibus nostris,nec sit ab his famulis, vel,famulabus tuis clementiæ tuæ longinqua miseratio;sana vulnera,eorũq. dimitte peccata; vt ab omnibus iniquitatibus expiati, tibi,Domine, semper valeant adhærere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Deus noster, qui offensione nostra non vinceris,sed satisfactione placaris, respice, quæsumus, ad hos famulos tuos, vel, has famulas tuas,qui se tibi peccasse grauiter confitetur; tuum est enim absolutionem criminum dare, & veniam præstare peccantibus,qui dixisti,te pænitentiam

malle peccatorum, quam mortem; concede ergo, Domine, vt & tibi pænitentiæ excubias celebrent, & correctis actibus ſuis, conferri ſibi a te ſempiterna gaudia gratuletur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
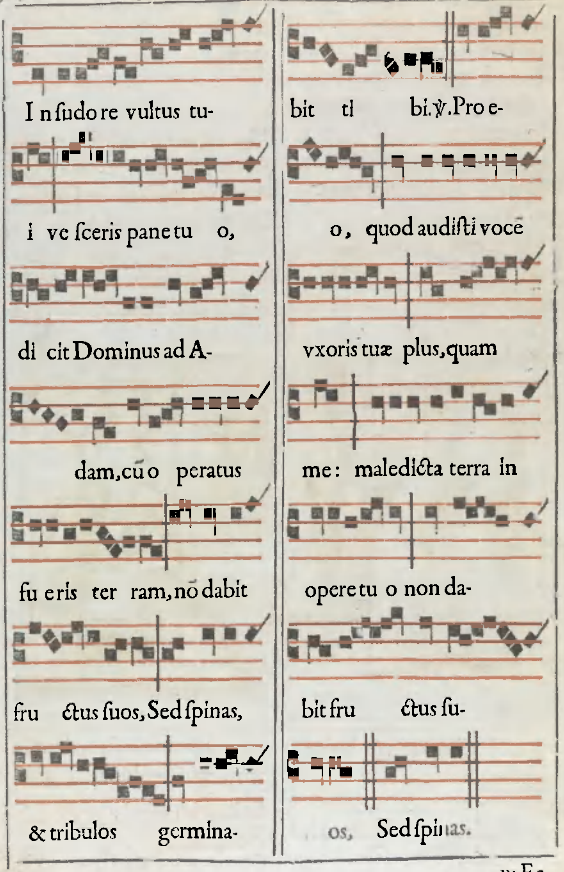
℟. Amen.
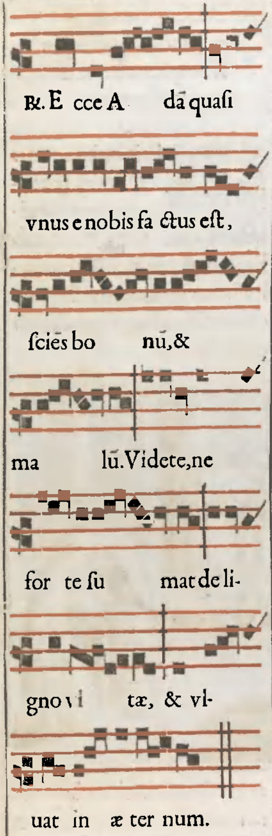
His peractis, ſurgunt pænitentes, & facit eis Pontifex ſermonem, oſtendens qualiter Ada propter peccatum eiectus eſt de paradiſo, & multa maledicta in eum congeſta ſunt; & qualiter eius exemplo ipſi de Eccleſia ad tepus eijciedi ſunt. Quo facto, accipiat vnum ex eis per dexteram manum, & omnes alij ſimiliter ſe manibus tenentes candelas accenſas in manibus habentes ſubſequantur eum; & ita eos eijciat de Eccleſia, cum lacrymis dicens.

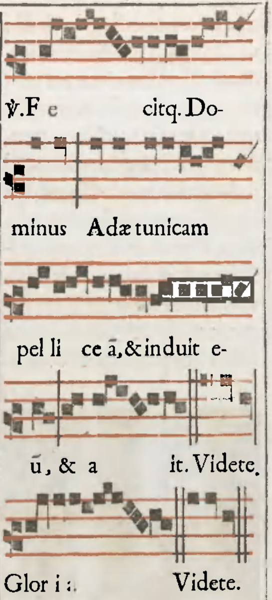

Ecce eijcimini vos hodie a liminibus ſanctæ matris Eccleſiæ propter peccata, & ſcelera veſtra, ſicut Adam primus homo eiectus eſt de paradiſo propter tráſgreſsionem ſuam.

Et interim ſchola cantat Reſponſorium.

In ſudo re vultus tu-
i ve ſceris pane tu o,
di cit Dominus ad A-
dam, cũ o peratus
fu eris ter ram, nõ dabit
fru ctus ſuos, Sed ſpinas,
& tribulos germina-
bit ti bi. ℣. Pro e-
o, quod audiſti vocẽ
vxoris tuæ plus, quam
me: maledicta terra in
opere tu o non da-
bit fru ctus ſu-
os, Sed ſpinas.

Et sic eis extra eiectis, & ante valuas Ecclesiæ genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine ostij stans moneat eos, quod de Domini misericordia non desperent, sed ieiunijs, orationibus, peregrinationibus, eleemosynis, &

alijs bonis operibus inuigilet; vt Dominus ad dignum fructum veræ pænitetiæ eos perducat; quodque feria quinta in cæna Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesia reducentur, quam vsque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valuæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur; & incipitur Missa, & proceditur ordine suo.

DE RECONCILIATIONE pænitentium, quæ fit in quinta feria cænæ Domini.

Feria quinta cænæ Domini reconciliantur pænitetes, quibus ab Ecclesia solemnem agere pænitetiam iniunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa eiecti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluuiali coloris violacei mitra simplici, & baculo pastorali, ministris etiam paratis, &

insuper quatuor Subdiaconis paratis, & vno Diacono de antiquioribus induto soleniter, atq. Archidiacono cum amictu, alba, & stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari dicens cum præfatis ministris, & clero septem Psalmos pænitentiales, & Litanias. Pænitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litanijs dictum fuerit.

Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ,

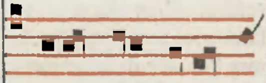
℟. Orate pro nobis.

& idem a Choro fuerit responsum, paulisper subsistitur; & tunc Pontifex mittit ad pænitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cum ad porta peruenerint, states in limine ostij, eleuatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam.

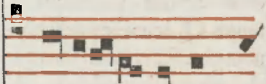

V iuo e go, dicit Do-

mi nus: no lo mortem

peccato ris, ſed vt

ma gis conuerta tur,

& viuat.

Qua finita, extinguũt mox ipſas candelas coram illis, & reuertuntur ad locum ſuum. Et proceditur in Litanijs. Cumque dictum fuerit.

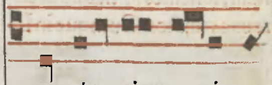
O mnes ſancti Martyres,

℟. Orate pro nobis.

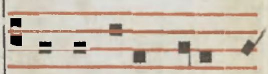
& idem a Choro reſponſum fuerit, tunc etiam ſubſiſtitur a Litanijs, & Pontifex mittit ad illos, duos alios Subdiaconos, ſimili modo, cum candelis accenſis, qui in limine oſtij conſtituti cantant Antiphonam.

D ic it Do mi nus:

pæ ni ten ti am a gi-

te, appropinquabit

e nim regnum cæ lo-

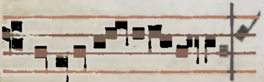

rum.

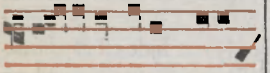
Et mox extinctis candelis, vt

prius,

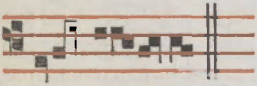
prius, reuertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanijs vſque ad Agnus Dei. Tunc Pontifex mittit ad illos vnum ſenem Diaconum indutum, vt ſupra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine oſtij conſtitutus cantat Antiphonam.

Leuate ca pi ta veſtra,

ec ce appropinquabit

redemptio ve ſtra.

Et nunc accenduntur candelæ pænitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, ſed Diaconus cum eo accenſo reuertitur. Et tunc dicitur in Litanijs.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,

℟. Parce nobis Domine.

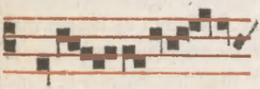
& alia vſque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu ſurgens cum miniſtris, & clero, cruce, thuribulo, cereis, & omni paratu præcedetibus, egreditur extra chorum Eccleſiæ. Et parato ſibi quaſi in medio Eccleſiæ faldiſtorio, ſedet reſpiciens ad oſtium Eccleſiæ, clero per choros verſus ipſum oſtium ab vtroque latere diſpoſito ſeriatim. Tunc Archidiaconus paratus, vt præmiſſum eſt, ſtas in limine oſtij excelſa voce in tono lectionis dicit ad illos ante oſtium foris ſtantes.

State in ſilentio: audientes audite.

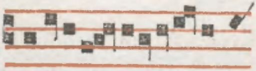
Indicto itaque ſiletio, vertens ſe ad Pontificem, dicit ſimiliter in tono lectionis.

uangelicam vocem non fruſtratoria aure capientes: Beati, qui lugent, quoniam ipſi conſolabuntur. Manducauerunt, ſicut ſcriptum eſt, panem doloris; lacrymis ſtratum ſuum rigauerunt; cor ſuu luctu, corpus afflixerunt ieiunijs, vt animarum reciperent, quam perdiderant, ſanitatem. Vnicum itaque eſt pænitentiæ ſuffragiu, quod & ſingulis prodeſt, & omnibus in commune ſuccurrit.

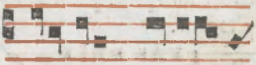
His dictis, Pontifex ſurgens accedit cum miniſtris ad oſtiu Eccleſiæ, clericorum choro ſe non mouente. Et ſtans in medio oſtij facit eis breuem exhortationem de clementia diuina, & de veniæ promiſsione, dicens eis, qualiter mox in Eccleſiam reducentur, & qualiter viuere debent. Quo facto, cantat Antiphonam.

Veni te, veni te,

venite, fi lij, audi te

me timorem Domini.

docebo vos.

Qua dicta, Diaconus ex parte pænitentiu ſtans dicit pro eis. Flectamus genua.

Tunc omnes genua flectunt pænitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit. Leuate.

Et Epiſcopus ſecundo dicit dictam Antiphonam.

Venite, venite, &c.

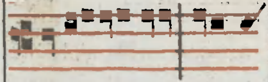
Et Diaconus idem iteru dicit. Flectamus genua. &c.

Et mox Epiſcopus tertio repetit præfatam Antiphonam.

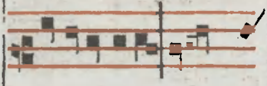
Venite, venite &c.

Et Diaconus idem tertio dicit. Flectamus genua, &c.

Deinde Pontifex ingreditur Ecclesiam, stans infra ostiu, distans ab illo spatio couenienti, & tunc Archidiaconus inchoat, & schola prosequitur Antiphonam.

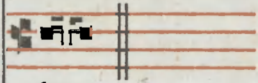
A ccedite ad eum, & il-

luminamini : & fa-

ci es vestræ non confun-

dentur.

Psl.B enedicam.

Qua incepta, mox pænitentes ingredientes infra ostium Ecclesiæ corruunt ad pedes Pontificis, sicque prostrati, & flentes iacent, donec præmissa Antiphona, & Psalmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono lectionis id, quod sequitur.

R Edintegra in eis, Apostolice Pontifex, quidquid, diabolo suadente, corruptum est; & orationum tuarum patrocinantibus meritis, per diuinæ reconciliationis gratiã fac homines proximos Deo. Vt qui antea in suis sibi peruersitatibus displicebant, nunc etiam placere se Domino in regione viuorum de victo suæ mortis auctore gratulentur.

Et Pontifex interrogat.

S cis illos reconciliatione fore dignos?

Et ille respondet.

S cio, & testificor, fore dignos.

Et tunc alter Diaconus dicit.

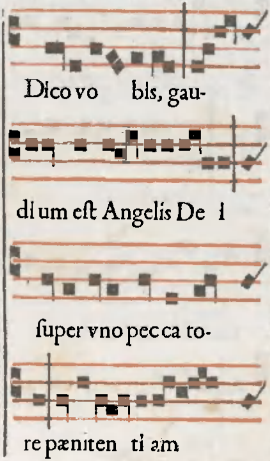
L euate.

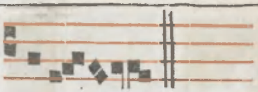
Quibus surgentibus, Potifex accipit vnum ex illis per manum, omnibus alijs similiter se se ad manus tenentibus. Tunc Archipresbyter dicit alta voce.

℣. Iniquitates meas ego cognoſco.
℟. Et peccatum meum contra me eſt ſemper.
℣. Auerte faciem tuam a peccatis meis.
℟. Et omnes iniquitates meas dele.
℣. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui.
℟. Et ſpiritu principali confirma me.

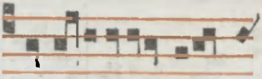
Quo dicto, Pontifex inchoat, ſchola proſequente Antiphonam.

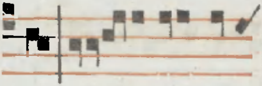

agen te.

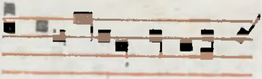
Qua dicta, trahit illum, quem manu tenet, & ille alios duces eos vſque ad faldiſtorium in medio Eccleſiæ prius ibi paratum. Et ibi ſtans ſuper ſcabellum conuerſus ad illos genua flectentes inchoat, Antiphonam.

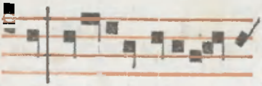
O portet te, fili, gaude-

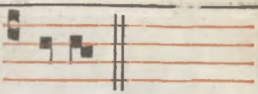
re, quia frater tuus mor-

tuus fuerat, & reuı-

xit; peri erat & inuen-

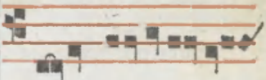

tus eſt.

Qua dicta, dicit in modum Orationis.

Omnipotens Deus vos abſoluat ab omni vinculo peccatorum, vt habeatis vitam æternam, & viuatis. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.
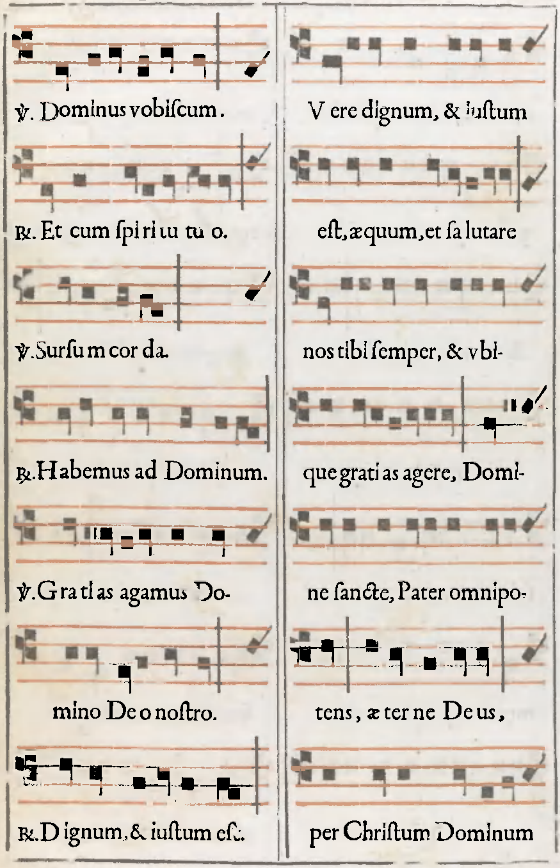
Deinde dicit ſuper illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem.
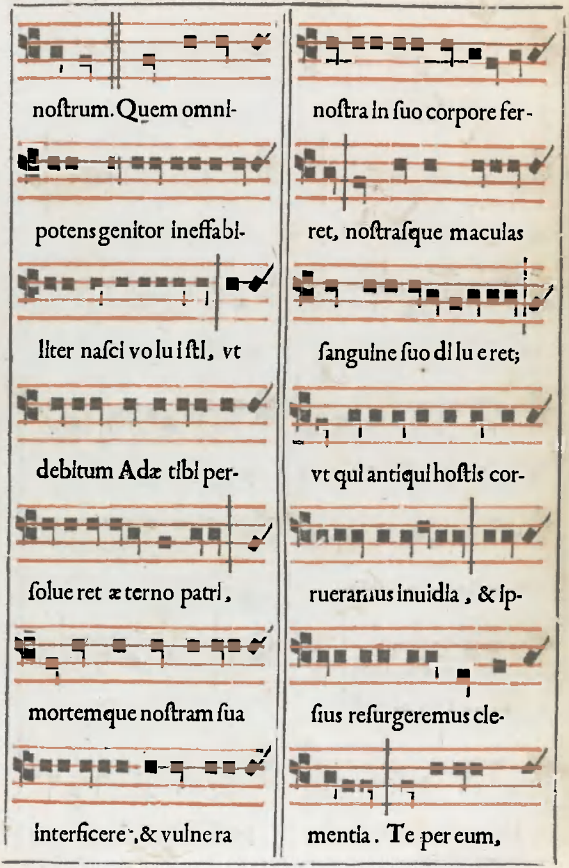

Per omnia ſæcula ſæcu-
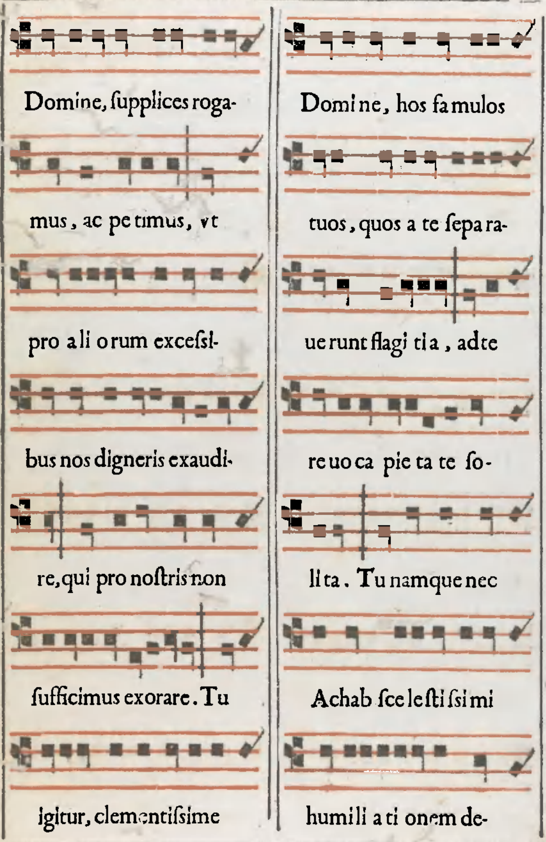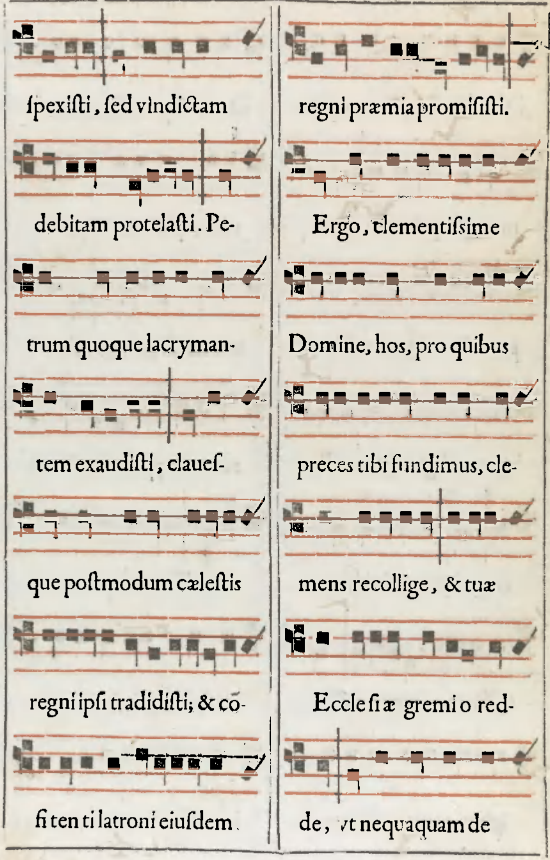

lorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spi ri tu tu o.
℣. Sursu m cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Grati as agamus Do-
mino De o nostro.
℟. D ignum, & iustum est.
V ere dignum, & iustum
est, æquum, et sa lutare
nos tibi semper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne sancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
per Christum Dominum
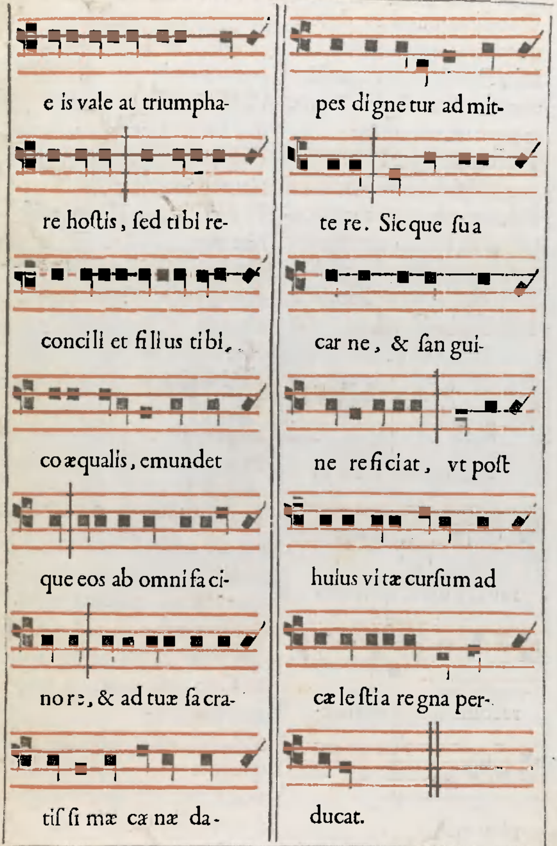

noſtrum. Quem omni-
potens genitor ineffabi-
liter naſci voluiſti, vt
debitum Adæ tibi per-
ſolueret æterno patri,
mortemque noſtram ſua
interficere, & vulnera
noſtra in ſuo corpore fer-
ret, noſtraſque maculas
ſanguine ſuo dilueret;
vt qui antiqui hoſtis cor-
rueramus inuidia, & ip-
ſius reſurgeremus cle-
mentia. Te per eum,

Do-

Domine, ſupplices roga-
mus, ac pe timus, vt
pro a li o rum exceſsi-
bus nos digneris exaudi-
re, qui pro noſtris non
ſufficimus exorare. Tu
igitur, clementiſsime
Domi ne, hos famulos
tuos, quos a te ſepara-
ue runt flagi ti a, ad te
re uo ca pie ta te ſo-
li ta. Tu namque nec
Achab ſce le ſti ſsi mi
humili a ti onem de-

ſpexiſti, ſed vindictam
debitam protelaſti. Pe-
trum quoque lacryman-
tem exaudiſti, claueſ-
que poſtmodum cæleſtis
regni ipſi tradidiſti; & cõ-
fi ten ti latroni eiuſdem
regni præmia promiſiſti.
Ergo, clementiſsime
Domine, hos, pro quibus
preces tibi fundimus, cle-
mens recollige, & tuæ
Eccle ſi æ gremi o red-
de, vt nequaquam de

eis

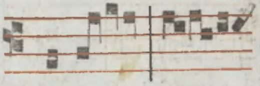

e is vale at triumpha-
re hoſtis, ſed tibi re-
concili et filius tibi,
co æqualis, emundet
que eos ab omni faci-
nore, & ad tuæ ſacra-
tiſſimæ cænæ da-
pes dignetur admit-
tere. Sicque ſua
carne, & ſangui-
ne reficiat, vt poſt
huius vitæ curſum ad
cæleſtia regna per-
ducat.

Quod ſequitur dicit plane legendo.

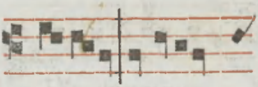
Ieſus Chriſtus filius tuus Dominus noſter. Qui tecū viuit, & regnat in vnitate &c.

Præfatione finita Pontifex ſuper faldiſtorium, & miniſtri ſuper tapetia, & clerus, & populus ad terram proſternuntur, & cantor inchoat, ſchola proſequente Antiphonam, & Pſalmos ſequentes.

Antiphona

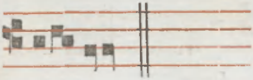
C or mundum cre a in

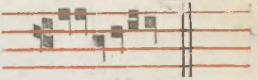
me De us: & ſpi ri tum

rectum innoua in viſce-

ribus mei

Pſ. M iſerere.

mei Deus, ſecu[ndum] ... um.

Pſ. Miſerere mei Deus quoniam c[o]nculcauit.

Pſ. M[iſ]er[e]re mei Deus, miſerere mei.

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu ſurgens, dicit ſuper pænitentes.

K yrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

Et ne nos inducas in tentationem.

℣. Domine non ſecundum peccata noſtra facias nobis.

℟. Neque ſecundum iniquitates noſtras retribuas nobis.

℣. Domine ne memineris iniquitatum noſtrarū antiquarū.

℟. Cito anticipent nos miſericordiæ tuæ.

℣. Conuertere Domine vſquequo.

℟. Et deprecabilis eſto ſuper ſeruos tuos.

℣. Sal-

℣. Saluos fac ſeruos tuos, & ancillas tuas.
℟. Deus meus ſperantes in te.
℣. Eſto eis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Mitte eis Domine auxiliū de ſancto.
℟. Et de Sion tuere eos.
℣. Domine exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Adeſto, Domine, ſupplicationibus noſtris, & me, qui etiam miſericordia tua primus indigeo, clementer exaudi, & quem non electione meriti, ſed dono gratiæ tuæ conſtituiſti huius operis miniſtrū, da fiduciam tui muneris exequendi, & ipſe in noſtro miniſterio, quod tuæ pietatis eſt, operare. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

PRæſta, quæſumus, Domine, his famulis tuis dignũ pænitentiæ fructum, vt Eccleſiæ tuæ ſanctæ, a cuius integritate deuiauerant peccado, admiſſorum veniam conſequendo reddatur innoxij. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℞. Amen.

Oremus.

PRecor, Domine, tuæ clementiam maieſtatis, vt his famulis tuis peccata, & facinora ſua confitentibus venia præſtare, & præteritorum criminũ vincula relaxare digneris, qui humeris tuis ouem perditam reduxiſti ad caulas, & Publicani preces placatus exaudiſti: tu etiam, Domine, his famulis tuis placare; tu horum precibus benignus aſsiſte; vt in confeſsione flebili permanẽtes clementiam tuã celeriter exorent, ac ſanctis altaribus reſtituti ſpei rurſus æternę, ac cæleſti gloriæ reformentur. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Oremus.

DEus, humani generis benigniſsime conditor, & miſericordiſsime reformator, qui hominem inuidia diaboli ab æternitate deiectum, vnici filii tui ſanguine redemiſti, viuifica hos famulos tuos, quos tibi nullatenus mori deſideras; & qui no derelinquis deuios, aſſume correctos; moueant pietatem tuam, quæſumus, Domine, horum famulorum tuorum lacrymoſa ſuſpiria; tu eorum medere vulneribus; tu iacentibus manum porrige ſalutarem, ne Eccleſia tua aliqua ſui corporis portione vaſtetur; ne grex tuus detrimentũ ſuſtineat; ne de familiæ tuæ dãno inimicus exultet; ne renatos lauacro ſalutari mors ſecunda poſsideat. Tibi ergo, Domine, ſupplices fundimus preces, tibi fletum cordis effundimus; tu parce confitentibus, vt imminentibus pænis ſententia, futuri iudicij, te miſerate, non incidant; neſciat

quod

quod tenet in tenebris, quod ſtridet in flammis; atque ab erroris via ad iter reuerſi iuſtitiæ nequaquam vltra nouis vulneribus ſaucientur, ſed integrum ſit eis, ac perpetuum & quod gratia tua contulit, & quod miſericordia reformauit. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

DEus miſericors, Deus clemens, Deus, qui ſecundũ multitudinem miſerationum tuarum peccata pænitentium deles, & præteritorum criminum culpas venia remiſsionis euacuas, reſpice propitius ſuper hos famulos tuos; & remiſsionem ſibi omnium peccatorum ſuorum tota cordis confeſsione poſcentes deprecatus exaudi. Renoua in eis, pijſsime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum eſt; & vnitati corporis Eccleſiæ membrum redemptionis annecte. Miſerere, Domine, gemituum; miſerere lacrymarũ eorum; & non habentes fiduciam, niſi in miſericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Chriſtũ Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

MAieſtatem tuam ſupplices deprecamur, omnipotens æterne Deus, vt his famulis tuis longo ſqualore pænitentiæ maceratis miſerationis tuæ veniam largiri digneris; vt nuptiali veſte recepta, ad regalem menſam, vnde eiecti fuerant, mereantur introire. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Abſolutio.

Oremus.

DOminus Ieſus Chriſtus, qui totius mundi peccata ſui traditione, atque immaculati ſanguinis effuſione dignatus eſt expurgare, quique diſcipulis ſuis dixit: Quæcumque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælis, & quæcumque ſolueritis ſuper terrã, erunt ſoluta & in cælis, de quo-

rum numero me, quamuis indignum, ministrum esse voluit, intercedente Dei genitrice Maria, & beato Michaele Archangelo, & sancto Petro Apostolo, cui data est potestas ligandi, ac soluendi, & omnibus Sanctis; ipse per ministerium meum ab omnibus peccatis vestris, quæcumque aut cogitatione, aut locutione, vel operatione negligẽter egistis, vos absoluat sancti sui sanguinis interuetione, qui in remissionem peccatorũ effusus est; atque a vinculis peccatorum absolutos perducere dignetur ad regna cælorum. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, & thurificet eos, dicens.

Exurgite qui dormitis, exurgite a mortuis, & illuminabit vos Christus.

Vltimo dat eis indulgentia, prout sibi placuerit. Qua data, manibus eleuatis, & supra illos extensis, dicit solemnem benedictionem.

PRecibus, & meritis beatæ Mariæ semper virginis, beati Michaelis Archangeli, beati Ioannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorũ misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis omnibus peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam.

℟. Amen.

INdulgentiam, absolutionẽ, & remissionem omniũ peccatorum vestrorũ tribuat vobis omnipotens, & misericors Dominus. ℟. Amen.

Vltimo benedicit eis, dicens.

Benedicat vos omnipotens Deus Pa ✠ ter, & Fi ✠ lius, & Spiritus ✠ sanctus.

℟. Amen.

Quo facto, crines, & barbam, quam nutrierant, deponunt; & vestibus pænitentialibus dimissis, se cultioribus, & mundioribus induunt.

DE OFFICIO in feria quinta cænæ Domini, cum benedicitur oleum Catechumenorum, & Infirmorum, & conficitur Chriſma.

HAc die, ſingulis annis benedicitur oleū Catechumenorū, & Infirmorum, & cōficitur Chriſma.

Mane itaque ſacriſta, vel ille, ad quē ſpectat, omnia, quæ ad oleorū benedictione, & Chriſmatis confectione neceſſaria ſunt, parat, videlicet. Tres ampullas oleo mūdiſsimo plenas, quas in ſacrario ponit, & diligēter cuſtodit; vna ad oleū infirmorum, aliam ad oleum Catechumenorum, tertiam, quæ maior ſit, ad Chriſma. Et hæc tertia cooperiri debet, de panno ſericeo albo, prima autem, & ſecunda, de ſericeo panno alterius coloris ſint coopertæ. Duas mappulas mundas, ſiue vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chriſmate, & oleo Catechumenorum de ſacriſtia ad chorum portare debent; & vltra hæc ſedem, ſeu faldiſtorium, & credentiã conſuetam. Paratur etiam alia ſedes in presbyterio ab oppoſito altaris, iuxta gradus circa fine presbyterij; & ante ipſam ſedem verſus altare paratur menſa mappis ornata, quæ ſit iuxta ſedem, inter ipſam, & altare. Iuxta dictam ſedem hinc, & inde, magis tamē ad finem presbyterij, poſita ſint ſcamna pro duodecim Sacerdotibus, ita vt ibidem ſedentes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti, Pontifex venit ad Eccleſiam, vbi parat ſe ad Miſſam omnibus Pontificalibus ornamentis pretioſis albi coloris. Parat ſe etiam miniſtri Pontificis, & vltra illos duodecim Presbyteri, ſeptem Diaconi, ſeptem Subdiaconi, Acoliti, & alij neceſſarij, omnes veſtibus albi coloris ordini ſuo congruentibus. Quibus omnibus paratis,

procedunt ad altare processio naliter, hoc modo.

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo ceroferarij, post hos septem Subdiaconi bini, & bini, & in tertio loco, tres simul vadunt; tu septem Diaconi, etiam bini, & bini, & in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri bini, & bini, quos sequitur Subdiaconus librum Euagelioru portans ante pectus, cum manipulo in eo reposito; deinde Diaconus, & a dexteris eius capellanus Assistes, quos demu Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores Canonicos Ecclesiæ, aut in dignitate constitutos, si Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, & Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, & in Ecclesia sua, portatur etiam in huiusmodi processione crux per vnum ex ministris, ad hoc ordinatum, qui medius inter ceroferarios incedit.

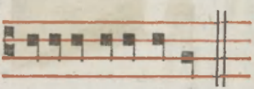

Duo-

Duodecim Presbyteri ſuo ordine iuxta ſedilia in fine presbyterij poſita, hinc, & inde ſtabunt, vel ſedebunt, aut genuflectent, prout tempus poſtulabit, facies ſemper ad altare vertentes; poſt eos ſtabūt ſeptem Diaconi, & poſt Diaconos ſeptem Subdiaconi in gradibus presbyterij. Pontifex vero, poſtquam ante altare peruenerit, facit Confeſsionem, incipitur Introitus, & proceditur in Miſſa more conſueto, vſque ad illum locum Canonis, vbi dicitur.

Per que hæc omnia, Domine, ſemper bona creas. excluſiue.

Priuſquam ergo Pontifex verba ipſa dicat, facta reuerentia Sacramento in altari conſecrato, retrahit ſe ad partem Epiſtolæ altaris, vbi ſuper alium calicem vacuum abluit digitos, & ad purificatorium extergit, & ablutio vſque poſt communionem Pontificis reſeruatur. Tum facta iterum Sacramento reuerentia, deſcendit primum gradum altaris, & ibidem accepta mitra, vadit ad dictam ſedem ſibi paratam in presbyterio, ab oppoſito altaris; & ſedet ſuper ipſam, verſa facie ad altare, dictam menſam ante ſe habens, circumſtantibus miniſtris, Sacerdotibus, & alijs paratis prædictis, in ſuis locis manentibus. Tunc Archidiaconus ſtans apud Pontificem dicit alta voce in tono lectionis.

O le um infirmorum.

Et mox vnus Subdiaconus ex ſeptem paratis prædictis cum duobus Acolitis hinc, & inde aſſociatus vadit ad ſacriſtiam, vbi accipiens ampullam olei, quod pro infirmis conſecrari debet, coopertam, vt inuenit, portat eam ſiniſtro brachio circumdatam ante Pontifice, vbi eam tradit in manibus Archidiaconi, plane dicens.

O leum infirmorum.

Archidiaconus præſentat illã Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo ſupra menſam ſupradi ctam.

Pontifex ſurgens cum mitra exorcizat, & benedicit illud voce demiſſa, ita tamen, quod a circumſtantibus Sacerdotibus audiri poſsit, abſolute dicens.

Exorcizo te immũdiſsime ſpiritus, omniſque incurſio ſathanæ, & omne phantaſma. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus ✠ ſancti; vt recedas ab hoc oleo, vt poſsit effici vnctio ſpiritalis ad corroborandum templum Dei viui; vt in eo poſsit Spiritus ſanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipotentis, & per nomen dilectiſsimi filij eius Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℞. Amen.

Deinde depoſita mitra, benedicit ipſum oleum dicens eadem voce.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

EMitte, quæſumus, Domine, Spiritum ſanctum tuũ paraclitum de cælis in hanc pinguedinem oliuæ, quam de viridi ligno producere dignatus es, ad refectionem mentis, & corporis, vt tua ſancta bene✠dictione ſit omni hoc vnguento cæleſtis medicinæ peruncto, tutamen mentis, & corporis, ad euacuandos omnes dolores, omnes infirmitates, omnemque ægritudinẽ mentis, & corporis: vnde vnxiſti Sacerdotes, Reges, Prophetas, & Martyres ſit Chriſma tuum perfectum, Domine nobis, a te benedictũ, permanens in viſceribus noſtris. In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti.

His expletis, oleum ipſum eo modo, quo apportatum fuit, ad ſacrarium reportatur, & diligentiſsime cōſeruatur. Tunc Pontifex, reaſſumpta mitra, ſedet, & lauat manus; tum ſurgit, & cum mitra, & cum miniſtris ſuis, cæteris Sacerdotibus, & alijs paratis in locis ſuis manentibus, accedit vſque ad gradū altaris, vbi depoſita mitra, facit reuerentiam Sacramento, tum aſcendit ad altare, & incipiens vbi dimiſerat, videlicet. Per quem omnia &c.

procedit in Miſſa vſque ad communionem corporis, & ſanguinis incluſiue; quam Pontifex ipſe ſolus ſumit. Quo facto, Diaconus ponit hoſtiã conſecratam pro craſtina die reſeruandam in calicem, ſeu vaſculum ad hoc paratum, & reuerenter collocat ipſam ſuper medium altaris. Deinde Pontifex poſtquam ſe communicauerit, & purificationem, ac etiam primam digitorum ablutionẽ ex alio calice ſumpſerit, facta reuerentia Sacramento in altari poſito, in ſecundo gradu altaris mitram accipit, & redit ad prædictam ſedem cum miniſtris ſuis, & alijs aſsiſtentibus, eo ordine, quo præmiſſum eſt, & ibi cum mitra ſedet. Tunc Archidia-

conus ſtans apud Pontificem dicit alta voce in tono lectionis.

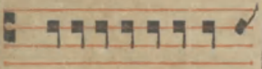

Oleum ad ſan ctum
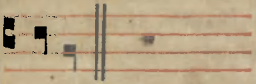

Chriſma.

Et mox eadem voce, & tono ſubiungit.

O leum Catechume-

norum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incenſum, & benedicit, more ſolito. Tum duodecim Preſbyteri, ſeptem Diaconi, & ſeptem Subdiaconi parati prædicti, & alij miniſtri, quot neceſſarij fuerint, eo ordine, quo venerunt, pergunt ad ſacrarium ad deferedum cum omni decore, & reueretia oleum Chriſmale, & oleum Cathecumenorum, miniſtris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeuntes ad chorum cum ampullis, hoc ordine. Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem ſequitur Subdiaconus crucem deferens, medius inter duos Acolitos cum cereis ardetibus; tum duo Cantores cantantes verſus.

O redemptor.

vt infra habetur, quos ſequuntur bini, & bini Subdiaconi, & Diaconi; deinde vnus Subdiaconus portans vaſculum cum balſamo; tum duo Diaconi ampullas olei ad ſanctum Chriſma, & pro oleo Cathecumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, ſiue vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipſas ampullas ſiniſtris brachijs circumdatas, &

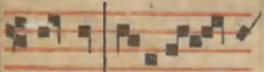
extre-

extremitatibus suo appensarum, quæ a dexteris dependent, inuolutas, & coopertas; ita tamen, vt a medio supra videri possint. Diaconus autem, qui oleũ ad sanctum Chrisma portat, a dexteris vadit; hos sequuntur duodecim Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi prædicti bini, & bini. Quibus sic a sacristia versus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant versus sequentes.

Ore dem ptor ſu me

carmen temet con-

cinenti um.

Et Chorus idem replicat. Deinde dicti duo Cantores prosequuntur sequentes versus.

Audi

Audi iudex mor tu orum,

vna spes morta li um,

audi vo ces proferen-

tum donum pa cis

præui um.

Chorus repetit versum.

O redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versus.

Arbor fœta alma lu ce

hoc sacrandum pro tu-

lit: fert hoc pro na

præsens tui ba salua-

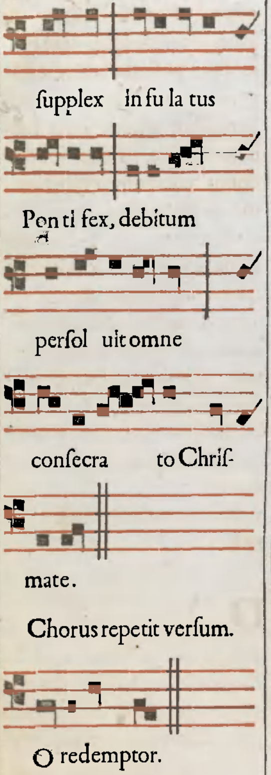
to ri sæculi.

Chorus repetit versum.
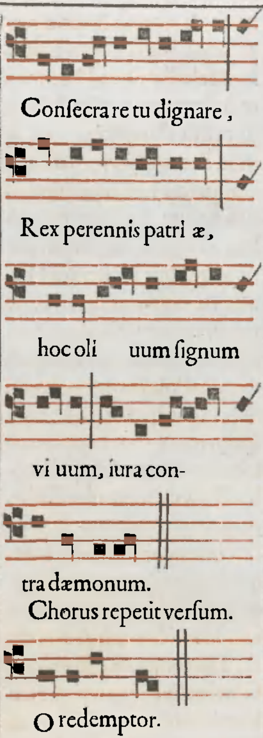
O redemptor.

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum.

S tans ad aram immo

Deinde illi duo cantores proſequuntur verſum.

Eis igitur ordine præmiſſo in presbyterium Eccleſiæ cantando Verſus præmiſſos peruenientibus, crux cum cande-

labris, & incenso situatur prope altare, iuxta cornu Epistolæ. Archidiaconus, Diaconus, & Subdiaconus ministrantes sint circa Pontificem hinc, & inde. Sacerdotes vero duodecim parati iuxta eos duo cornua faciunt, sex hinc, & sex illinc, vertentes faciem ad altare, a lateribus assistentes Pontifici, tamquam eius testes, & ministerij sacri Chrismatis cooperatores. Diaconi vero post tergum Pontificis, & post eos, Subdiaconi parati stant, tamquam ministri, & inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chrismalis, & olei Cathecumenorũ portantes, & Subdiaconus cum balsamo se firmant, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam olei Chrismalis ferens venit ante Pontificem, & Archidiaconus illam inuolutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portauit, de manu eius accipiens, eam sic inuolutam ostendit Pontifici sedenti, & illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam assidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, & versus ad altare, habens ante se super mensam ampullam olei Chrismalis, & balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, mysteriorum cælestium, & virtutum omniũ præparator, nostras, quæsumus, preces exaudi, hanc odoriferam sicci corticis lacrymã (quæ felicis virgæ profluendo sudorem Sacerdotali nos opimat vnguento) acceptabilem tuis præsta mysterijs, & con-

cessa benedictione sancti✠fica. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

CReaturarum omniũ Domine procreator, qui per Moysen famulum tuum permistis herbis aromatum fieri præcepisti sanctificationẽ vnguenti, clementiam tuam suppliciter deposcimus, vt huic vnguento, quod radix produxit stirpea, spiritualem gratiã largiendo, plenitudinem sancti ✠ ficationis infundas. Sit nobis, Domine, fidei hilaritate conditum; sit sacerdotalis vnguenti Chrisma perpetuũ; sit ad cælestis vexilli impresionem dignisimum; vt quicumque Baptismate sacro renati isto fuerint liquore peruncti, corporum, atque animarum benedictionem plenisimam consequantur, & beatæ fidei collato munere perenniter amplientur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.

Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex, miscet super Patenam, vel in aliquo paruo vasculo balsamum cum modico olei de ampulla Chrismali sumpti, dicens.

ORemus Dominum Deũ nostrum omnipotentem, qui incomprehensibilem vnigeniti filij sui, sibique coæterni diuinitatem mirabili dispositione veræ humanitati inseparabiliter coniunxit, & cooperante gratia Spiritus sancti, oleo exultationis præ participibus suis liniuit, vt homo fraude diaboli perditus gemina, & singulari cõstans materia, perẽni redderetur, de qua exciderat, hæreditati; quatenus hos ex diuersis creaturarum speciebus liquores creatos sanctæ

Trinitatis perfectione bene ✠ dicat, & benedicẽdo sancti ✠ ficet, cõcedatque, vt simul permisti vnum fiant; & quicumque exterius inde perunctus fuerit, ita interius liniatur, quod omnibus sordibus corporalis materiæ carens se participem regni cælestis effici gratuletur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.
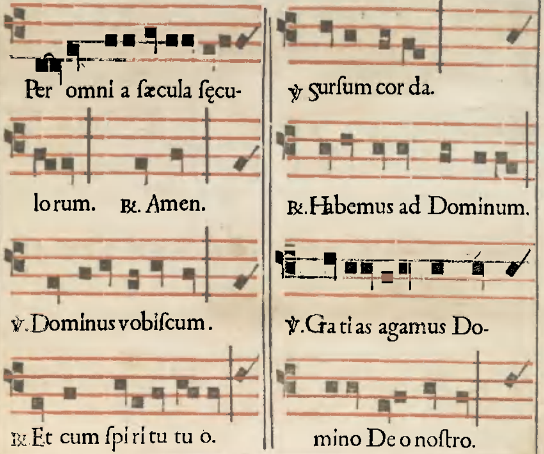
Quo facto, sedet Pontifex, retenta mitra, & halat plane tertio in modum crucis super os ampullæ Chrismalis inuolutæ ante id super mensam stantis. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui iuxta eum sunt, ordinatim facientes reuerentiam Sacramento in altari posito, & Pontifici, ad mensam prædictam accedunt, & stantes ante eam singuli successiue eodem modo, vt Pontifex fecerat, in modum crucis super os ampullæ prædictæ halant. Tum reuerentiam, vt supra, facientes ad loca sua reuertuntur. Quo facto, surgit Pontifex, & stans cum mitra legendo dicit exorcismum Chrismalem, absolute dicens.
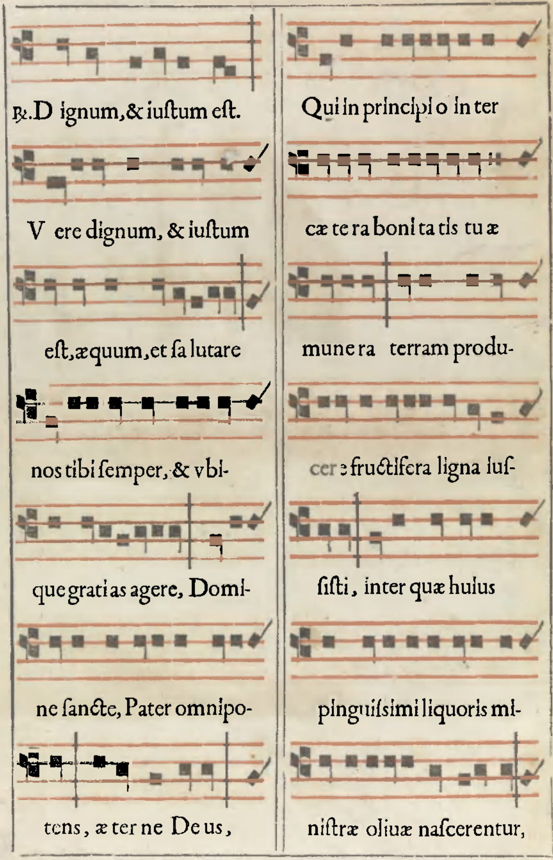
Benedictio Chrismatis.
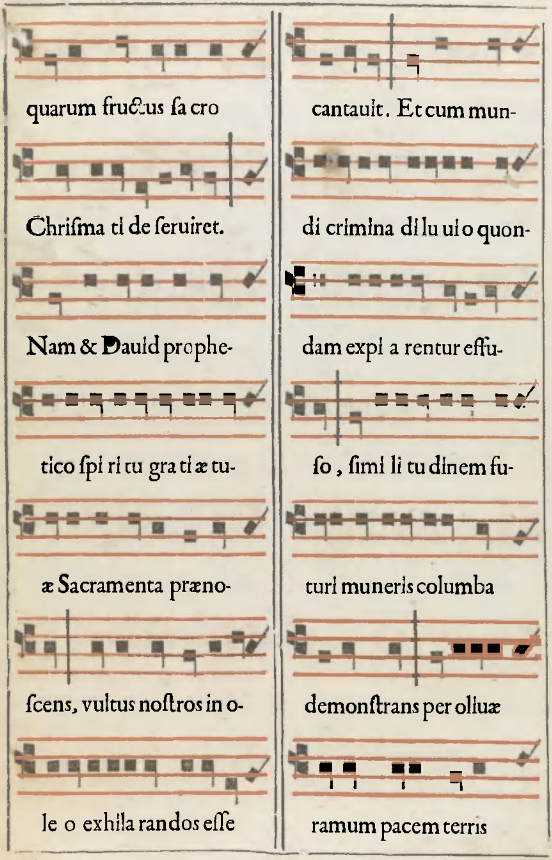
EXorcizo te creatura olei per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cælum, & terram, mare, & omnia, quæ in eis sunt, vt omnis virtus aduersarij, omnis exercitus diaboli, omnisque incursio, & omne phantasma sathanæ eradicetur, & effugetur a te; vt fias omnibus, qui ex te vngendi sunt, in adoptionem filiorum per Spiritum sanctum. In nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & Iesu ✠ Christi Filij eius Domini nostri, qui cum eo viuit, & regnat Deus, in vnitate eiusdem Spiritus ✠ sancti.
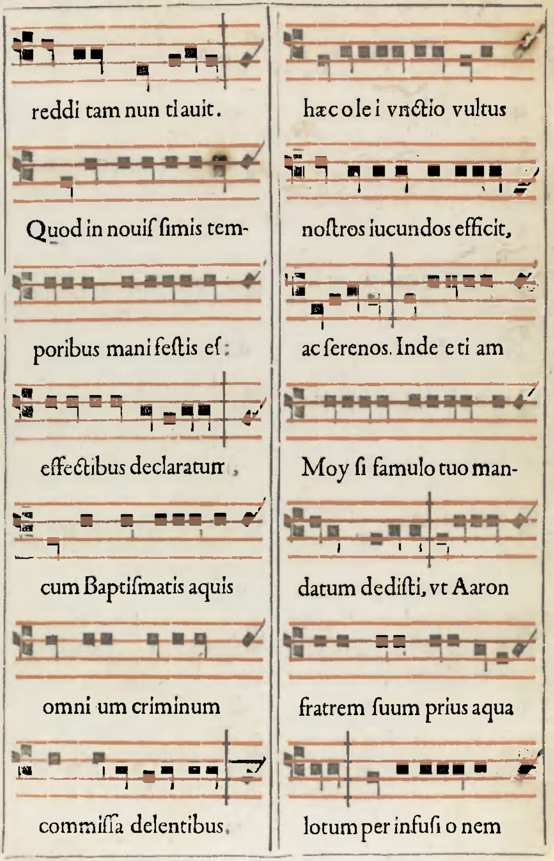
Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.
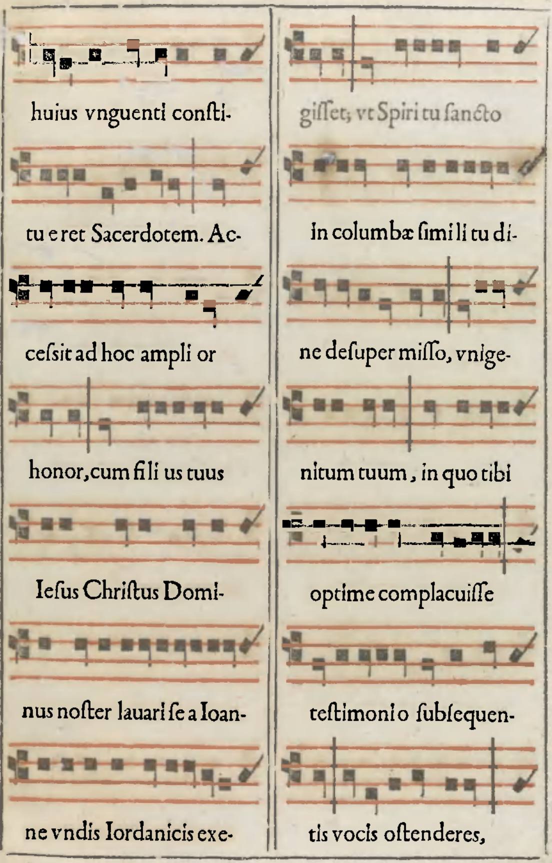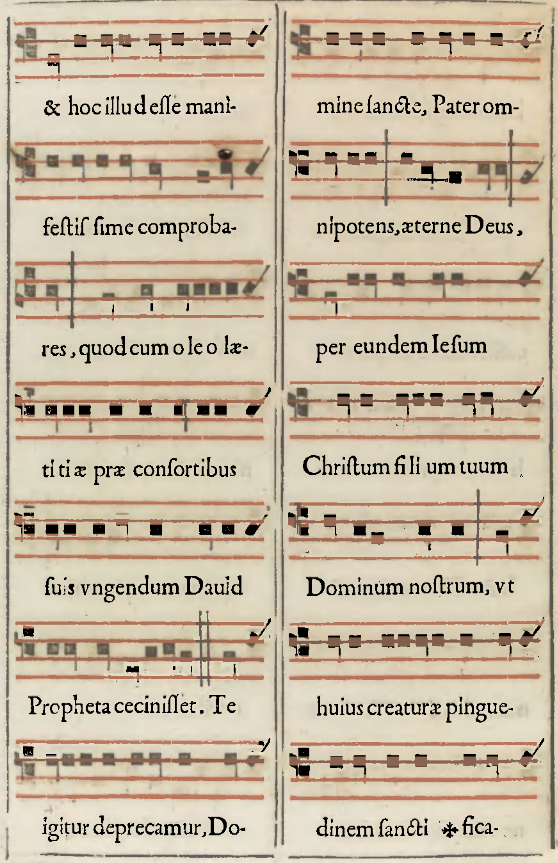

Per omni a ſæcula ſęcu-
lo rum. ℞. Amen.
℣. Dominus vobiſcum.
℞. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℞. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.

℟. D ignum, & iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
Qui in princi pi o in ter
cæ te ra boni ta tis tu æ
mune ra terram produ-
cere fructifera ligna iuſ-
ſiſti, inter quæ huius
pinguiſsimi liquoris mi-
niſtræ oliuæ naſcerentur,
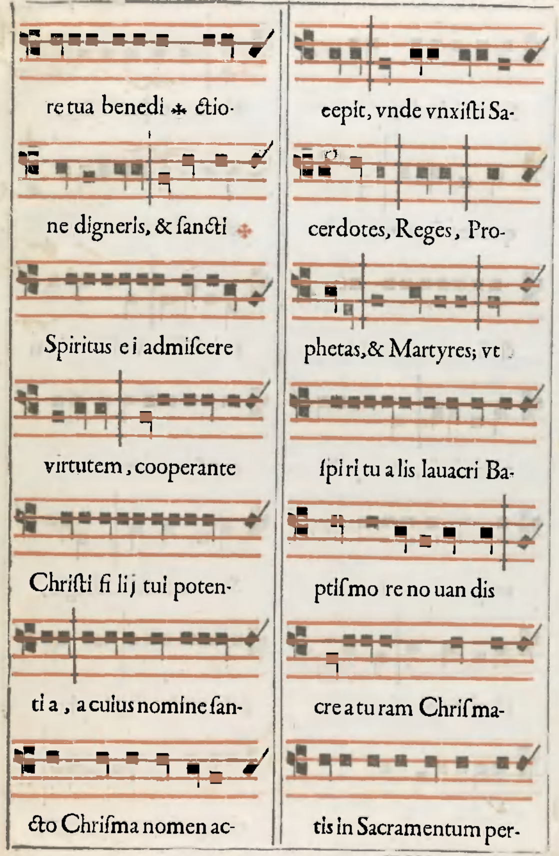

quarum fructus ſa cro
Chriſma ti de ſeruiret.
Nam & Dauid prophe-
tico ſpi ri tu gra ti æ tu-
æ Sacramenta præno-
ſcens, vultus noſtros in o-
le o exhila randos eſſe
cantauit. Et cum mun-
di crimina di lu ui o quon-
dam expi a rentur effu-
ſo, ſimi li tu dinem fu-
turi muneris columba
demonſtrans per oliuæ
ramum pacem terris
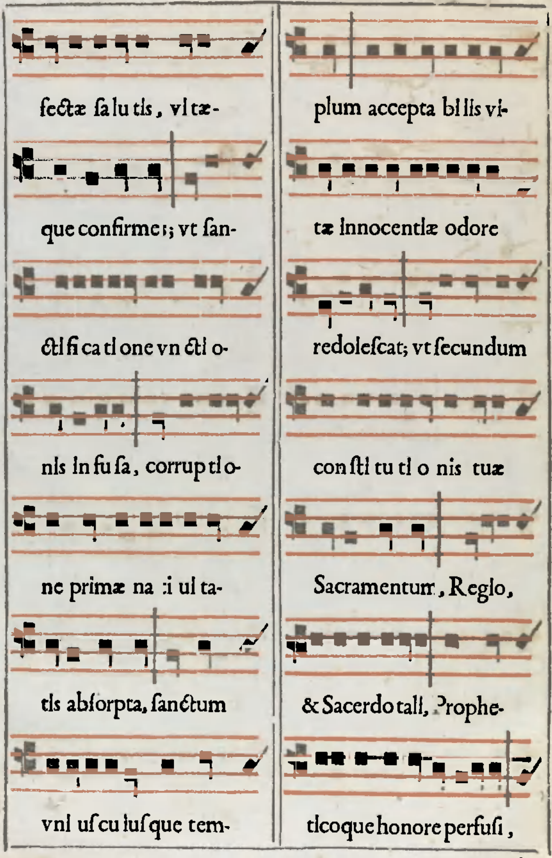

reddi tam nun tiauit.
Quod in nouis simis tem-
poribus mani festis es:
effectibus declaratum,
cum Baptismatis aquis
omni um criminum
commissa delentibus.
hæc olei vnctio vultus
nostros iucundos efficit,
ac serenos. Inde e ti am
Moy si famulo tuo man-
datum dedisti, vt Aaron
fratrem suum prius aqua
lotum per infusi o nem

huius vnguenti consti-
tu e ret Sacerdotem. Ac-
cessit ad hoc ampli or
honor, cum fi li us tuus
Iesus Christus Domi-
nus noster lauari se a Ioan-
ne vndis Iordanicis exe-
gisset; vt Spiri tu sancto
in columbæ simi li tu di-
ne desuper misso, vnige-
nitum tuum, in quo tibi
optime complacuisse
testimoni o subsequen-
tis vocis ostenderes,

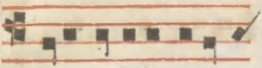

& hoc illud esse mani-
festis sime comproba-
res, quod cum o le o læ-
ti ti æ præ consortibus
suis vngendum Dauid
Propheta cecinisset. Te
igitur deprecamur, Do-
mine sancte, Pater om-
nipotens, æterne Deus,
per eundem Iesum
Christum fi li um tuum
Dominum nostrum, vt
huius creaturæ pingue-
dinem sancti ✱ fica-

re

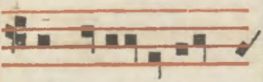

re tua benedi ✱ ctio-
ne digneris, & sancti ✠
Spiritus ei admiscere
virtutem, cooperante
Christi fi lij tui poten-
ti a, a cuius nomine san-
cto Chrisma nomen ac-
cepit, vnde vnxisti Sa-
cerdotes, Reges, Pro-
phetas, & Martyres; vt
spi ri tu a lis lauacri Ba-
ptismo re no uan dis
cre a tu ram Chrisma-
tis in Sacramentum per-

fectæ salu tis, vi tæ-
que confirmet; vt san-
cti fi ca ti one vn cti o-
nis in fu sa, corrup ti o-
ne primæ na ti ui ta-
tis absorpta, sanctum
vni uscu iusque tem-
plum accepta bi lis vi-
tæ innocentiæ odore
redolescat; vt secundum
con sti tu ti o nis tuæ
Sacramentum, Regio,
& Sacerdo tali, Prophe-
ticoque honore perfusi,

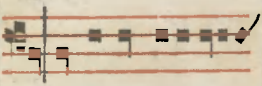
vesti-

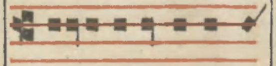
veſtimento in corru-

pti mune ris indu an-

tur ; vt ſit his, qui rena ti

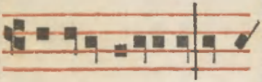
fue rint ex aqua , &

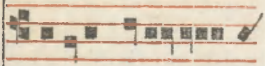
Spiritu ſancto, Chriſ-

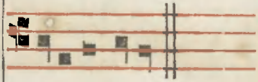
ma ſalutis , eoſque æter-

næ vitæ partici pes, &

cæleſtis glo riæ fa ci at

eſſe conſortes.

Quod ſequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumſtantibus audiri poſsit.

P er eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Præfatione huiuſmodi finita, Pontifex balſamum cu illo modico oleo ex ampulla Chriſmali ſumpto miſtum commiſcet ſancto Chriſmati, reponens ipſum in ampullam Chriſmalem, & dicens.

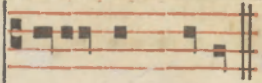
HAec commiſtio liquorum fiat omnibus ex ea peruncτis propitiatio, & cuſtodia ſalutaris in ſæcula ſæculorum. ℟. A men.

Tum Diaconus, qui ampulla Chriſmalem de ſacriſtia portauit, deponit mappulam, ſiue velum de ipſa ampulla, dimiſſa ei ſua ſerica veſte alba, quam antea habebat, & Pontifex, capite inclinato, ſalutat Chriſma, dicens.

A ue ſanctum Chriſma.

Et hoc ſecundo, & tertio facit, ſemper altius dicendo; quod poſtquam tertio dixerit, oſculatur labium ampullæ, quo facto, ſedet Pontifex, & accipit mitram. Tum ſinguli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt ſucceſsiue per ordinem ad menſam, ſupra qua poſita eſt ampulla Chriſmatis, & factis reuerentijs Sacramento in altari poſito, & Pontifici; tertio in varia diſtantia genuflectunt coram ampulla, quamlibet vice ſemper altius dicendo in tono prædicto.

A ue ſanctum Chriſma.

Quo tertio dicto, labium ampullæ reuerenter oſculantur, & ad ſua loca reuertutur. Quo peracto, ampulla in vno latere meſæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam ſua veſte coopertam cum oleo Catechumenorum feres accedit ad præſentiam Pontificis, & ampullam ipſam ſine mappula, quam Diaconus ipſe circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam ſuſcipiens eam oſtendit Pontifici, & collocat ſupra menſam prædictam, in medio ante Pontificem; ſuper quam ampullam ſtatim tam ipſe Pontifex, quã etiam duodecim Presbyteri prædicti halent, prout ſupra de ampulla Chriſmatis factu eſt. Quo facto, Pontifex ſurgens cum mitra ſubmiſſa voce legendo abſolute exorciſmum olei Catechumenorũ, dicit.

BENEDICTIO OLEI Catechumenorum.

EXorcizo te creatura olei. In nomine Dei Pa- ✠ tris omnipotentis, & in nomine Iesu ✠ Christi, & Spiritus ✠ sancti, vt in hac inuocatione indiuiduæ Trinitatis, atque vnius virtute deitatis, omnis nequissima virtus aduersarij, omnis inueterata malitia diaboli, omnis violẽta incursio, omne confusum, & cæcum phantasma eradicetur, & effugetur, & discedat a te; vt diuinis Sacramentis purificata fias in adoptionem carnis, & spiritus eis, qui ex te vngẽdi sunt, in remissionem omnium peccatorum; vt efficiantur eorum corpora ad omnẽ gratiam spiritualem accipiendam sanctificata. Per eundẽ Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem.

℟. Amen.

Deinde deposita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum eadem voce dicens.

℣. Dominus vobiscum.

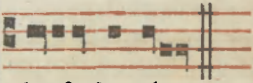
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus incrementorum omnium, & profectuum spiritualiũ remunerator, qui virtute sancti Spiritus imbecillarum mentium rudimenta cõfirmas, te oramus, Domine, vt emittere digneris tuam bene- ✠ dictionem super hoc oleũ, & venturis ad beatæ regenerationis lauacrum tribuas per vnctionem huius creaturæ purgationem mentis, & corporis: vt si quæ illis aduersantium spirituum inhæsere maculę, ad tactum sanctificati olei huius abscedant; nullus spiritualibus nequitijs locus, nulla refugis virtutibus sit facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur. Sed venientibus ad fidem seruis tuis, & sancti Spiritus tui operatione mundandis sit vnctionis huius præ-

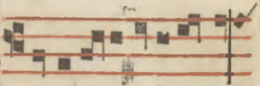
para-

paratio vtilis ad ſalutem, quæ etiam cæleſtis regenerationis natiuitate in Sacramento ſunt Baptiſmatis adepturi. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem.
℟. Amen.
Deinde Pontifex, & ſucceſsiue duodecim Sacerdotes prædicti reuerenter ſalutant oleũ ipſum, dicentes tertio in tono lectionis.

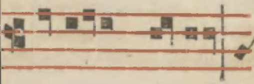

Aue ſanctum oleum.

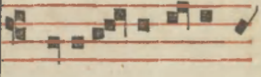
Et poſtquam tertio id fecerint, oſculantur os ipſius ampullæ, prout ſupra de Chriſmate poſitum eſt. His itaque peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos eo ordine, & decore, quo delatæ fuerant, ad ſacrarium, ſiue ſacriſtiam proceſsionaliter reportantur. Interim dum reportatur, duo præmiſsi Cantores cantant hos verſus.

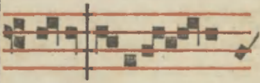
Vt noue tur ſexus omnis

vnctione Chriſmatis,

vt ſa ne tur ſau ci-

ata digni ta tis

glori a.

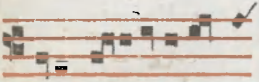
Chorus replicat totũ verſum.

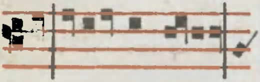
O redemptor.

Tum

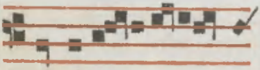
Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum.

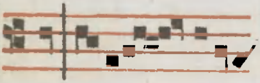
Lota mente sacro fon-

te aufugantur crimina;

vncta fronte sacro san-

cta influunt charis-

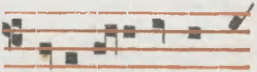
mata.

Chorus replicat versum.

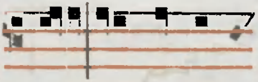

O redemptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versus.

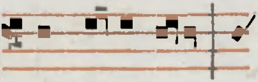
Corde na tus ex pa-

rentis aluum implens

virginis: præsta lu-

cem, claude mortem:

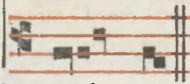

Chrisma tis con sor-

ti bus.

Chorus replicat versum.

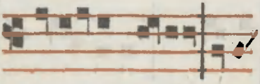

O redemptor.

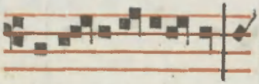
Quo replicato, dicti duo Cantores proſequuntur verſum.

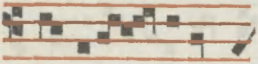
Sit hæc di es feſta nobis

ſæculorum ſæculis: ſit

ſacra ta digna laude.

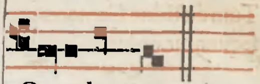

nec ſeneſ cat tem-

pore.

Chorus replicat verſum.

O redemptor.

Vetus autem Chriſma, & oleum Catechumenorum, ac Infirmorum, ſiquod remanſerat in ampullis, ponitur in lampadibus Eccleſiæ ante Sacramentum, vt comburatur. Reliquum autem, quod eſt in pyxidibus, ſiue capſulis cum bōbyce, igni comburitur; & nouum deinde cum noua bombyce in pyxidibus, ſiue capſulis imponitur. Interim dum Chriſma, & oleum Catechumenorum ad ſacriſtiam portantur, Pontifex ſedens cum mitra lauat manus, deinde redit ad altare proſequitur Miſſam, vt in Miſſali habetur, & dicto,

Ite miſſa eſt.
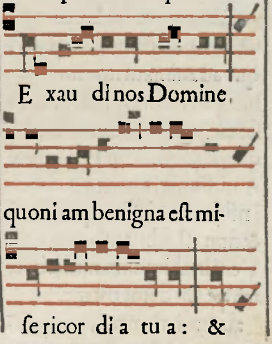
dat benedictionem, & denuntiantur indulgentiæ per eum conceſſæ; quibus denuntiatis, Pontifex ſignat altare dicens Euangelium ſancti Ioannis, &
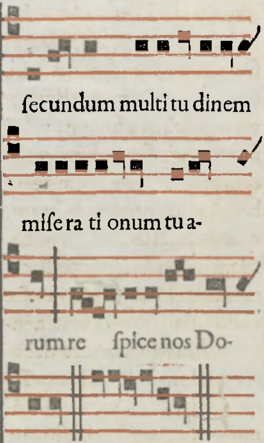
acce-

accedit ad faldiſtorium, vbi ſedet cum mitra, & iubet Presbyteris attente, vt iuxta Canonũ traditionem Chriſma, & olea fideliter cuſtodiat, & nulli ſub prætextu medicinæ, vel maleficij tradere præſumant; alioquin honore priuentur.

ORDO AD SYNOdum.

SAcerdotes, & clerici vniuerſi, qui ad Synodum de iure, vel conſuetudine venire tenentur, conueniunt in ciuitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinauerit. Prima autem die ſynodi Pontifex ſummo mane cappa indutus ab vniuerſo clero cum ſuperpelliceis comitatus ad Eccleſiam pergit, paratur in ſede, celebrat Miſſam de Spiritu ſancto, & præbet clero ſacram cõmunionem. Qua finita, paratur faldiſtorium ante mediũ altaris, iuxta inferiorem gradum, per quem ad altare aſceditur; & alia ſedes in plano altaris (poterit tamen faldiſtorium ſuo tẽpore, loco ſecũdæ ſedis, cum tẽpus erit, poni.) Põtifex vero ſupra rochetum, vel ſi ſit regularis ſupra ſuperpelliceum amictu, ſtola pluuiali rubeo, & mitra pretioſa induitur, quibus paratus, baculũ paſtoralem manu ferens, accedit cõram altari. Diacono, & Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac ſi in Miſſa ſeruire deberent, ipſum hinc, & inde aſſociantibus; & ibi ante faldiſtorium ſibi paratũ genuflexus, depoſita mitra, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

mine. E v o v a e.

Pſalmus.

SAluum me fac Deus: quoniam intrauerunt aquæ: vſque ad animam meam.

Incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, accepta mitra, & ſic manet quouſque finiatur Pſalmus, & Antiphona repetatur.

Infixus ſum in limo profundi: & non eſt ſubſtantia.

Veni in altitudinem maris: & tempeſtas demerſit me.

Laboraui clamans, raucæ factæ ſunt fauces meæ: defecerunt oculi mei, dum ſpero in Deum meum.

Multiplicati ſunt ſuper capillos capitis mei: qui oderunt me gratis.

Confortati ſunt qui perſecuti ſunt me inimici mei iniuſte: quæ non rapui, tunc exſoluebam.

Deus tu ſcis inſipientiam meã: & delicta mea a te non ſunt abſcondita.

Non erubeſcant in me qui expectant te Domine: Domine virtutum.

Non confundatur ſuper me: qui quærunt te Deus Iſrael.

Quoniam propter te ſuſtinui opprobrium: operuit confuſio faciem meam.

Extraneus factus ſum fratribus meis: & peregrinus filiis matris meæ.

Quoniam zelus domus tuæ comedit me: & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt ſuper me.

Et operui in ieiunio animam meam: & factum eſt in oppro-

brium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium: & factus sum illis in parabolam.

Aduersum me loquebantur, qui sedebant in porta: & in me psallebant qui bibebant vinū.

Ego vero orationem meam ad te Domine: tempus beneplaciti Deus.

In multitudine misericordiæ tuæ exaudi me: in veritate salutis tuæ.

Eripe me de luto, vt non infigar, libera me ab ijs, qui oderunt me, & de profundis aquarum.

Non me demergat tempestas aquę, neque absorbeat me profundum: neque vrgeat super me puteus os suum.

Exaudi me Domine, quoniā benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Et ne auertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.

Intende animæ meæ, & libera eam: propter inimicos meos eripe me.

Tu scis improperium meum, & confusionem meam: & reuerentiam meam.

In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: improperium expectauit cor meum, & miseriam.

Et sustinui qui simul contristaretur, & non fuit: & qui consolaretur, & non inueni.

Et dederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum: & in retributiones, & in scandalum.

Obscuretur oculi eorum ne videat: & dorsum eorum semper incurua.

Effunde super eos iram tuam: & furor iræ tuæ comprehendat eos.

Fiat habitatio eorum deserta: & in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: & super dolorem vulnerum meorum

addiderunt.

Appone iniquitate ſuper iniquitatem eorum: & non intret in iuſtitiam tuam.

Deleantur de Libro viuentiũ: & cum iuſtis non ſcribantur.

Ego ſum pauper & dolens: ſalus tua Deus ſuſcepit me.

Laudabo nomen Dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo ſuper vitulũ nouellum: cornua producentem & vngulas.

Videant pauperes & lætentur: quærite Deum, & viuet anima veſtra.

Quoniam exaudiuit pauperes Dominus: & vinctos ſuos non deſpexit.

Laudet illum cæli & terra: mare, & omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus ſaluam faciet Sion: & ædificabuntur ciuitates Iudæ.

Et inhabitabunt ibi: & hæreditate acquirent eam.

Et ſemen ſeruorum eius poſſidebit eam: & qui diligunt nomen eius, habitabunt in ea.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nuc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finito Pſalmo, repetita Antiphona, Pontifex ſurgit, depoſita mitra, & versus ad altare, dicit.

ADſumus, Domine ſancte Spiritus, adſumus, peccati quidem immanitate detenti, ſed in nomine tuo ſpecialiter aggregati: veni ad nos, adeſto nobis, dignare illabi cordibus noſtris: doce nos, quid agamus, quo gradiamur, oſtende, quid efficiamus, operare. Eſto ſolus, & ſuggeſtor, & effector iudiciorũ noſtrorũ, qui ſolus cum Deo Patre, & eius Filio nomen poſsides glorioſum: non nos patiaris perturbatores eſſe iuſtitiæ, qui ſumme diligis æquitatem; vt ſiniſtrum nos non ignorantiæ trahat, nõ fauor inflectat, non acceptio muneris, vel perſonæ corrumpat: ſed iunge nos tibi efficaciter ſolius tuæ gratiæ dono, vt

ſimus in te vnum, & in nullo deuiemus a vero; quatenus in nomine tuo collecti, ſic in cunctis teneamus cũ moderamine pietatis iuſtitiam. vt hic a te in nullo diſſentiat ſententia noſtra, & in futuro pro bene geſtis conſequamur præmia ſempiterna.

Reſpondetur ab omnibus.

Amen. Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui miſericordia tua nos incolumes in hoc loco ſpecialiter aggregaſti, mentes noſtras, quæſumus, Paraclitus, qui a te procedit, illuminet, & inducat in omnem, ſicut tuus promiſit filius, veritatem, cunctoſque in tua fide, & caritate corroboret; vt excitati a temporali ſynodo proficiamus ad æternæ felicitatis augmentum. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Finita oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit ſupra faldiſtorium prædictũ, alijs omnibus genuflectentibus, & Cãtores dicunt Litanias, prout habentur ſupra. Et poſtquam dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, ſtans verſus ad ſynodum, dicit.

Vt hanc præſentem ſynodũ viſitare, diſpõere, & bene✠dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producens ſignum crucis pariter ſuper omnes, quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, ſurgunt omnes, & Pontifex, depoſita mitra, dicit ſtans verſus ad altare.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DA, quæſumus, Eccleſiæ tuæ miſericors Deus, vt Spiritu ſancto congregata ſecura tibi deuotione ſeruire mereatur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

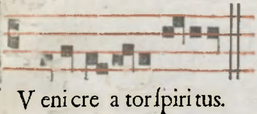
℞. Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad ſedem ſibi paratam in plano altaris, ita vt in ea ſedens dorſum ſuum vertat ad altare. Et imponit incenſum in thuribulum, & benedicit more ſolito. Diaconus dalmatica indutus, præcedetibus thuriferario, & duobus ceroferarijs, & Subdiacono tunicella induto, paramentis tempori conuenientibus, ſeu rubeis, benedictione accepta a Pontifice, cantat in loco conuenienti.

Sequentia ſancti Euangelij ſecundum Lucam.

IN illo tempore. Conuocatis Ieſus duodecim Apoſtolis, dedit illis virtutem, & poteſtatem ſuper omnia dæmonia, & vt languores curarent. Et miſit illos prædicare regnũ Dei, & ſanare infirmos. Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. Et in quacumque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exeatis. Et quicumque non receperint vos: exeũtes de ciuitate illa, etiam puluerem pedum veſtrorum excutite in teſtimonium ſuper illos. Egreſsi autem circuibant per caſtella euangelizantes, & curantes vbique.

Quo finito, liber Euangeliorũ apertus per Subdiaconũ portatur Pontifici per eum oſculandus, qui & deinde incenſatur. Quo facto, Pontifex ipſe ante ſedem ſuam prædictam, depoſita mitra, verſus ad altare, atque alij oẽs in locis ſuis genuflectunt. Tum Pontifex ſic genuflexus incipit cantando, ſchola proſequẽte hymnum.

Et dicitur totus, prout habetur ſupra. Finito primo verſu, Pontifex ſurgit ſtans verſus ad altare ſine mitra vſque ad finem hymni, ſimiliter omnes alij cũ Pontifice ſurgunt. Expleto hymno, omnes ſedent in ſilentio, & Pontifex, accepta mitra, ſedens in ſede prædicta ſupra in plano altaris poſita, eos, ſi placet, in hanc ſententiam alloquitur.

Venerabiles conſacerdotes, & fratres noſtri cariſsimi, præmiſsis Deo precibus, oportet vt ea, quæ de diuinis officijs, vel ſacris ordinibus, aut etiam de noſtris moribus, & neceſsitatibus Eccleſiaſticis a nobis conferenda ſunt, cum caritate, & benignitate vnuſquiſque veſtrũ ſuſcipiat, ſummaque reuerentia, quantum valet, Domino adiuuãte, percipiat; vel quæ emendatione digna ſunt, omni deuotione vnuſquiſque fideliter ſtudeat emendare, & ſi cui forte, quod dicetur, aut agetur, diſpliceat, ſine aliquo ſcrupulo contentionis, palam coram omnibus conferat; quatenus Domino mediante, & hoc ad optimum ſtatum perueniat, ita, vt nec diſcordans contentio ad ſubuerſionem iuſtitiæ locum inueniat, neq. iterum in perquirenda veritate vigor noſtri ordinis, vel ſolicitudo tepeſcat.

Poſt allocutionem huiuſmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquẽ virum doctum idoneum ſermo, in quo tractatur de diſciplina Eccleſiaſtica, de diuinis myſterijs, & de correctione morum in clero, ſecundum ea, quæ Pontifici videbuntur. Et poſt ſermonem querelæ, ſi quæ ſint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex ſuggeſto alta voce legit decreta ſacri Concilij Tridentini de Reſidetia, & de Profeſsione fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, iuxta formam infra poſitam; item de eligedis Examinatoribus, qui ſtatim nominantur, & approbantur, & iurant in manibus Pontificis, demum de eligendis Iudicibus cauſarum, qui ſimiliter proponuntur, vt ſupra.

Poſtremo caritatiue monentur omnes, quod durante Synodo honeſte ſe habeant in omnibus, & extra, ita quod eorum conuerſatio cæteris ſit merito in exemplum. Quo facto, ſurgit Pontifex, & ſolemniter omnibus benedicit, dicens.

S it nomen Domini benedictum. &c.

more conſueto, qua data, diſcedunt omnes.

FOR-

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo sãcta Romana Ecclesia vtitur, videlicet, Credo in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorẽ cæli, & terræ, visibiliũ omniũ, & inuisibilium. Et in vnũ Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum, ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verũ de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato: passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum scripturas. Et ascendit in cælum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum vẽturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre, Filioq. procedit. Qui cũ Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionẽ peccatorum. Et expecto resurrectionẽ mortuorum. Et vitã venturi sæculi. Amen.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector.

Item sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam vmquam, nisi iuxta vnanimem cõsen sum Patrum, accipiam, & interpretabor.

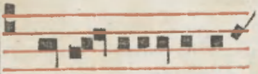
Profiteor quoque septem esse vere, & proprie Sacramenta

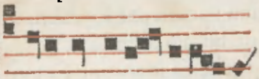
nouæ legis a Iesu Christo, Domino nostro, instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pænitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordine, sine sacrilegio reiterari no posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto: omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse, vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vna cu anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini yn sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Trasubstantiationem appellat. Fateor etia sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatoriu esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Christo regnantes, venerandos atque inuocandos esse, eosq. orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiam etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumq. vsum Christiano populo maxime

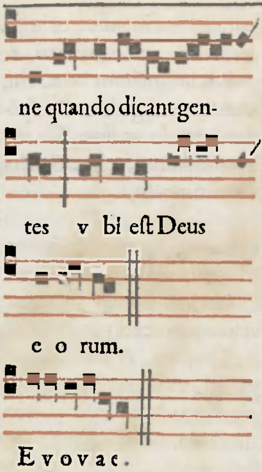
salu-

ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrē, & magiſtram agnoſco; Romanoq. Pontifici, beati Petri Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia a ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcūque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quā nemo ſaluus eſſe poteſt, quā in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſsime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, vel illis, quorū cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quātum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

SEcunda die conuenietibus iterū omnibus in Eccleſia, finita Miſſa, Pontifex paratus, vt ſupra, procedit coram altari, Diacono, & Subdiacono paratis, vt ſupra, ipſum aſſociantibus; & ibi in faldiſtorio ante medium altaris iuxta inferiorem gradum ſibi parato genuflexus, depoſita mitra, inchoat ſchola proſequente, Antiphonam.

Finita Antiphona, & incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, reaſſumpta mitra, vſque ad finem Pſalmi.

Pſalmus.

DEus venerunt gentes in hæreditatem tuam, polluerunt templum ſanctum tuum: poſuerunt Ieruſalem in pomorum cuſtodiam.

Poſuerūt morticinia ſeruorū tuorum, eſcas volatilibus cæli: carnes ſanctorum tuorum beſtijs terræ.

Effuderūt ſanguinem eorum, tamquam aquam in circuitu Ieruſalem: & non erat qui ſepeliret.

Facti ſumus opprobrium vicinis noſtris: ſubſannatio, & illuſio his, qui in circuitu noſtro ſunt.

Vſquequo Domine iraſceris in finem: accedetur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuā in Gentes, quæ te non nouerunt: & in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

Quia comederunt Iacob: & locum eius deſolauerunt.

Ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum, cito anticipent nos miſericordiæ tuæ: quia pauperes facti ſumus nimis.

Adiuua nos Deus ſalutaris noſter, & propter gloriam nominis tui Domine libera nos: & propitius eſto peccatis noſtris, propter nomen tuum.

Ne forte dicant in Gentibus

vbi est Deus eorum? & innotescat in nationibus corã oculis nostris.

Vltio sanguinis seruorũ tuorum, qui effusus est: introeat in conspectu tuo gemitus cõpeditorum.

Secundum magnitudine brachij tui: posside filios mortificatorum.

Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improperium ipsorum, quod exprobauerunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, & oues pascuæ tuæ: confitebimur tibi in sæculum.

In generatione & generationem: annuntiabimus laudem tuam.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde finito Psalmo, & repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit.

Oremus.

NOstrorũ tibi, Domine, curuates genua cordiũ, quæsumus, vt bonum, quod in nobis a te requiritur, exequamur scilicet, vt prompta tecum solicitudine gradientes discretionis arduæ subtile iudicium faciamus, ac misericordiam diligentes clareamus studijs tibi placitæ actionis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen. Oremus.

MEntibus nostris, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum benignus infunde, quatenus in nomine tuo collecti sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis iustitiam, vt hic a te in nullo dissentiat voluntas nostra, sed semper rationabilia meditantes, quæ tibi sunt placita & dictis exequamur, & factis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

Et ministri, dicunt.

Flectamus genua.

℟. Leua te.

DEus, qui nos iustitiam loqui, & quæ recta sunt, præcipis iudicare, tribue nobis, vt neque iniquitas in ore, nec prauitas inueniatur in mente; vt puro cordi purior sermo consentiat; ostendatur in opere iustitia, neque appareat dolus in lingua, sed ex corde veritas proferatur. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

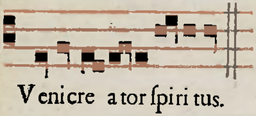
Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedẽs ad locum consuetum signat, incensat, & cantat Euangelium, vt heri, Pontifice ante sedem prædicta sine mitra versus ad Diaconum stante.

Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore; Designauit Dominus & alios septuaginta duos. & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem, & locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergo Dominum messis vt mittat operarios in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, & neminem per viam salutaueritis. In quacumque domum intraueritis, primum dicite: pax huic domui: & si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete edentes, & bibentes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de

domo in domum. Et in quamcumque ciuitate intraueritis, & susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis: & curate infirmos, qui in illa sunt, & dicite illis: Appropinquauit in vos regnum Dei.

Quo finito, & per Pontificem libro osculato, & ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, ac alij omnibus in suis locis genuflexis, incipit, schola prosequente hymnum.

Et dicitur totus, quem schola prosequitur, vt in primo die. Finito primo versu, Pontifex surgit stas versus ad altare, detecto capite vsq; ad fine hymni. Simili modo faciunt oes alij. Expleto hymno, omnes sedet in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, synodum his verbis alloquitur, si velit.

Venerabiles, & dilectissimi fratres nostri, oportet, vt sicut hesterna die admonuimus benignam mansuetudinem vestram de diuinis officijs, & sacris altaris gradibus, aut etiam de moribus, & necessitatibus Ecclesiasticis, quæcũque emendanda, vel, renouanda sunt, caritas omnium vestrum, vbicumque nouerit aliqua emendatione condigna, in medium proferre non ambigat; vt per vestræ caritatis studium, Domino largiente, ad optimum perueniat statum, ad laudem, & gloriam nominis Iesu Christi Domini nostri.

Post allocutionem huiusmodi, vel prius, si magis placet Pontifici, fit sermo per aliquem doctum idoneu, in quo iteru tractetur de disciplina Ecclesiastica, & alijs, quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta voce legit Apostolicas constitutiones ibi nõ promulgatas, vel alias, pro Pontificis arbitrio. Quo finito, le-

guntur constitutiones per synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solemniter, vt heri. Deinde omnes discedunt.

DIe tertia conuentione facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, vt heri, assistetibus sibi Diacono, & Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio iuxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente Antiphonam.

Exaudi nos Domine, quonia benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine. Psalmus.

SAluum me fac Deus quoniam intrauerunt aquæ: vsque ad animam meam.

Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die. Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, & accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, & Antiphona repetatur; qua repetita, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit.

Oremus.

AD te, Domine, interni clamoris vocibus proclamantes, vnanimiter postulamus, vt respectu tuæ gratiæ solidati, præcones veritatis efficiamur intrepidi, tuumque valeamus verbum cum omni fiducia loqui. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui sacro verbi tui oraculo promisisti, vbi duo, vel tres in nomine tuo congregati essent, te medium fore. Adesto cætui nostro propitius, & cor nostrum illumina misericors, vt a bono misericordiæ tuæ nullatenus aber-

remus

remus,ſed rectum iuſtitiæ tuę tramitem in omnibus teneamus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen. Oremus.

Et miniſtri dicunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui populis tuis, & indulgētia conſulis, & amore dominaris, da ſpiritū ſapientiæ tuæ, quibus dediſti regimē diſciplinæ; vt de profectu ſanctarum ouium fiant gaudia æterna paſtorum. Per Dominū noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

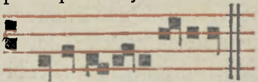
Poſt hæc Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad planum altaris ſedens in ſede, ſeu faldiſtorio ibidem ſibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incenſum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum conſuetum ſignat, inceſat, & cantat Euangeliū, vt heri, Pontifice ante ſedem prædictam ſine mitra verſo ad Diaconū ſtante.

Sequentia ſancti Euangelij ſecundum Matthæum.

IN illo tempore: Dixit Ieſus diſcipulis ſuis. Si peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipſum ſolum. ſi te audierit, lucratus eris fratrem tuum. ſi autem te nō audierit, adhibe tecum adhuc vnum, vel duos, vt in ore duorum vel trium teſtium ſtet omne verbum. Quod ſi non audierit eos: dic Eccleſiæ. ſi autē Eccleſiam non audierit, ſit tibi ſicut ethnicus, & publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erūt ſoluta & in cælo. Iterum dico vobis: quia ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper terram, de omni re quācumque petierint, fiet illis a patre meo,

qui in cælis eſt. Vbi enim ſunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum. Tunc accedes Petrus, ad eum dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? vſque ſepties? Dicit illi Ieſus: Non dico tibi vſque ſepties: ſed vſque ſeptuagies ſepties.

Quo finito, & per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, ac alijs omnibus in locis ſuis genuflexis, incipit, ſchola proſequente hymnum.

Veni creator ſpiritus.

Et dicitur totus. Finito primo verſu, Potifex ſurgens ſtat verſus ad altare detecto capite vſq; ad fine hymni. Simili modo faciut omnes alij. Expleto hymno, omnes ſedent in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, conciliu, ſeu ſynodum his verbis alloquitur, ſi velit. Poterit tamen huiuſmodi allocutione omittere, & quod eius loco, ſi placebit, per aliquem doctum idoneum de his, quæ in allocutione continentur, & alijs opportunis ſermo fiat, committere.

VEnerabiles, & dilectiſsimi fratres, couenit, vt ea, quæ de Eccleſiaſticis officijs, & Sacerdotalibus gradibus, vel etiā canonicis ſanctionibus, propter diuerſas occupationes, aut (quod negare non poſſumus) propter noſtram, aliorumque deſidiam non tam pleniter, vt oportet, executa ſunt, omniū noſtrum vnanimi conſenſu, & voluntate requirantur, & humiliter coram caritate veſtra recitentur; vt quæ digna ſunt emendatione ad meliorem ſtatum, auxiliante Domino, perducantur. Et cui fortaſſe aliquid, quod diſplicet, digeſtū eſt caritati veſtræ cū benignitate, & modeſtia intimare non differat; quatenus totū quod ſynodali couentione no-

ſtra

ſtra ſtatutum fuerit, vel renouatum, abſque omni contrarietate, concordia ſanctæ pacis ab omnibus æque cuſtodiatur, ac teneatur, ad augmẽtum æternæ beatitudinis omnium noſtrum.

Poſt hæc leguntur conſtitutiones, ſi quæ ſint per ſynodũ approbandæ, quibus lectis, & per patres, ſi placet confirmatis, atq. omnibus terminatis, Pontifex ſedens cum mitra omnium orationibus ſe commendat. Deinde leguntur nomina omnium, qui ſynodo intereſſe debent, & præſentes ad ſua nomina ſurgunt, & reſpondent.

Adſum.

Abſentes vero notantur, & per Pontificem debita pœna mulctantur. Demum Pontifex adhuc in ſede prædicta cũ mitra ſedens, ſi placet, congregatos admonet, & exhortatur ſub huiuſmodi verbis.

FRatres, dilectiſsimi, & Sacerdotes Domini. Cooperatores ordinis noſtri eſtis: Nos, quamuis indi-

gni, locũ Aaron tenemus, vos autem locum Eleazari, & Ithamari. Nos vice duodecim Apoſtolorum fungimur, vos ad formam ſeptuaginta duorum diſcipulorum eſtis. Nos paſtores veſtri ſumus, vos autem paſtores animarum vobis commiſſarũ. Nos de vobis rationẽ reddituri ſumus ſummo paſtori noſtro Domino Ieſu Chriſto, vos de plebibus vobis commendatis. Et ideo fratres dilectiſsimi, videte periculũ veſtrũ. Admonemus itaque, obſecramus fraternitatẽ veſtram, vt quæ vobis ſuggerimus, memoriæ commendetis, & opere exercere ſtudeatis. In primis admonemus, vt vita, & cõuerſatio veſtra ſit irreprehenſibilis. In domibus veſtris mulieres non cohabitent. Omni nocte ad nocturnas horas ſurgite. Officiũ veſtrum horis certis decantate. Nullus, niſi ieiunus, Miſſam celebret, & non in veſtibus communibus, ſed ſacris, & nitidis, amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola, & caſula, quæ ad alios vſus non ſeruiant. Miſſas religioſe celebrate: Corpus, & Sanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti cum omni reuerentia, & tremore ſumite. Corporalia mundiſsima ſint. Vaſa ſacra proprijs manibus abluite, & extergite diligenter. Nulla femina ad altare Domini accedat, nec calicem Domini tangat. Altare ſit coopertum mundis linteis, ſaltem tribus diuerſis. Et deſuper nihil ponatur, niſi reliquiæ, ac res ſacræ, & pro ſacrificio opportunæ. Miſſale, Breuiariũ, & Martyrologiũ, vnuſquiſq. habeat. Eccleſiæ veſtræ bene ſint coopertæ, & mundæ. In ſacriſtijs, ſiue ſecretarijs, aut iuxta altare maius ſit locus præparatus ad infundẽdum aquam ablutionis corporalium, & vaſorum ſacrorum, ac manuum, poſtquam ſanctum Chriſma, aut oleum Catechumenorũ, vel Infirmorum tractaueritis. Ibique pendeat vas cum aqua munda, pro lauandis manibus

Sacer-

Sacerdotum, & aliorum, qui rem ſanctam,& officium diuinum ſunt peracturi, & prope, linteum mundum ad illas abſtergendum. A tria Eccleſiæ ſint bene munita. N ullus ſine ſcitu, & conſenſu noſtro per poteſtatem ſæcularem,Eccleſiam obtineat. N ullus Eccleſiam, ad quam intitulatus eſt, dimittat, & ad aliam quæſtus gratia ſe träſferat. N ullus plures Eccleſias ſine titulo,& contra ſacrorum canonum diſpoſitiones nanciſci præſumat. N ullatenus etiam vna Eccleſia inter plures diuidatur.N ullus extra Eccleſiam in locis nõ conſecratis celebret. N ullus alterius parochianum, niſi itinerantem, & tũc de Rectoris ſui licentia ad communionem recipiat. N ullus in alterius parochia abſque proprij Sacerdotis licentia Miſſam celebret. In celebratione quiſque calicem,& oblata,non circulo,aut digitorum vacillatione,vt quidã faciunt,ſed iunctis,& extenſis digitis cruce ſignet,ſicq. benedicat. Calix, & patena ſint aurei, vel argentei, non ærei, aut aurichalcei, vitrei, vel lignei. Q uiſque Presbyter clericum habeat, vel ſcholarem, qui cum eo Pſalmos cantet. E piſtolam,& lectionem legat, & in Miſſa reſpondeat. Ipſe quoque Presbyter infirmos viſitet, & reconciliet, & iuxta Apoſtolum propria manu cõmunicet, Oleo ſancto inũgat. N ullus præſumat tradere communionem laico, aut feminæ, ad deferedũ infirmo. N ullus pro baptizandis infantibus, ſiue adultis, aut infirmis reconciliandis,aut mortuis ſepeliendis præmium, vel munus exigat. Per negligentiam veſtram nullus infans ſine Baptiſmo, & adultus ſine Communione pereat. Nullus veſtrum ſit ebrioſus, aut litigioſus. N ullus arma ferat. N ullus canum, aut auium iocis inſeruiat, ſeu in tabernis bibat. Q uiſque veſtrum, quantũ ſapit, de Euangelio Dominico,& cæteris feſtiuis diebus ſuæ plebi annun-

tiet. Verbum Domini prædicate. Curam pauperum, peregrinorum, viduarum, & orphanorum habete; ipsosque peregrinos ad prandium vestrū vocate. Estote hospitales, alijs exinde bonum exemplū præbentes. Singulis diebus Dominicis ante Missam aquā, qua populus aspergatur, benedicite, ad quod vas propriū habetote. Vasa sacra, & vestimenta Sacerdotalia nolite negotiatori, aut tabernario in pignus dare. Minus digne pænitentem cuiuscūque rei gratia ad reconciliationem non adducite, neq. ei reconciliationis testimonium perhibete. Vsuras non exigite. Nec facultates vestras post ordinationem vestrā acquisitas alienate, quoniam Ecclesiæ sunt. Nullus etiam res, possessiones, aut mancipium Ecclesiæ vēdere, commutare, aut quocumque ingenio præsumat alienare. Nullus decimam alterius recipiat. Nullus pænitentem carnem manducare, aut vinum bibere inuitet, nisi pro eo tunc eleemosynam fecerit. Quisque fontes baptismales lapideos habeat bene mundos, quos si habere non poterit, vas aliud ad hoc opus solum deputatū teneat. Omnibus parochianis vestris symbolum, & orationem Dominicam insinuate. Ieiunia quatuor temporum, & alia Ecclesiæ mandata significate obseruanda. Ante quadragesimam quarta feria populum ad confessionem inuitate, & confessis iuxta qualitatem criminum pænitentiam iniungite. Tribus tēporibus in anno, id est, Natali Domini, Pascha, & Pēthecoste omnes fideles accedere ad communionem corporis Domini nostri Iesu Christi admonete, & ne desit, quin saltē in Pascha communicet. Certis temporibus coniugatos ab vxoribus abstinere exhortamini. Nullus vestrum rubeis, aut viridibus, vel laicalibus vestibus vtatur. Die Dominicam, & cæteras festiuita-

tes,

tes,absque opere seruili, a vespera in vesperam celebrari docete. Cantus, & choreas mulierum in atrio Ecclesiæ prohibete. Incantationes super mortuos,nocturnis horis a vulgo fieri consuetas sub contestatione Dei omnipotentis vetate. Cum excommunicatis nolite comunicare. Nec quis vestrum in eorum præsentia celebrare præsumat, quod etiam plebi nuntiate. Et nullus ex plebe vxorem domum ducat, nisi prius nuptiæ temporibus ab Ecclesia permissis, publice fuerint celebratæ. Quod nullus ad rapta, vel cosanguinea accedat,aut alterius sponsam ducat omnimodis prohibete. Porcarios,& alios pastores, salte Dominica die faciatis venire ad Missam. Patrinos, vt filios symbolum, & orationem Dominicam doceat,aut doceri faciant,exhortamini. Sacramentum Eucharistiæ, sanctum Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac sanctum, seu Infirmorum, in Ecclesia in loco mundo, condecenti, & securo, sub sera,& fida custodia diligenter seruate. Quisque vestrum expositionem symboli, & orationis Dominicæ iuxta orthodoxorum Patrum traditiones penes se habeat,easque atq. Orationes Missarum, & Epistolas, Euangelia,& Canonem bene intelligat,ex quibus prædicando,populum sibi commissum sedulo instruat, & maxime no bene credentem. Introitum Missæ, Orationes, Epistolam, Graduale,Euangelium, Symbolum, & cætera non secreta, alta, & intelligibili voce proferat. Secreta vero, & Canone morose, & distincte submissa voce legat. Psalmorum verba, & distinctiones regulariter cu canticis cosuetis intelligibiliter pronuntiet. Symbolum sacti Athanasij de Trinitate, & fide Catholica memoriter teneat. Exorcismos, & orationes ad Catechumenos faciendos, ac reliquas preces super masculum, & feminam pluraliter, vel

singu-

ſingulariter reſpectiue, diſtincte proferat. Ordinem baptizandi, & ad ſuccurrendum infirmis, recōciliationis, & commendationis animæ, & in agēdis exequijs defunctorū, iuxta modum canonicum obſeruet. Exorciſmos, & benedictiones ſalis, & aquæ pertinenter legat. Canticum diurnum, & nocturnum ſciat. Computum etiam minorem ad inueniendum litteram Dominicalem, tempus interualli diei Paſchæ, & maiorum mobiliū feſtorum non ignoret. Volumus autē, fratres dilectiſsimi, quatenus quæ noſtra percepiſtis traditione, bonis ſtudeatis operibus adimplere, præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, cui cum Patre, & Spiritu ſancto eſt honor, & gloria in ſæcula ſæculorum.

Tum Pontifex, dimiſſa mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad altare, dicit abſolute.

Oremus.

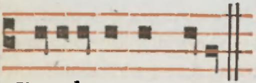
NVlla eſt, Domine, humanæ conſcietiæ virtus, quæ inoffenſe poſsit tuæ voluntatis iudicia experiri, & ideo, quia imperfectum noſtrum vident oculi tui, perfectioni deputa miſericors Deus, quod perfecto æquitatis fine concludere peroptamus; te in noſtris principijs occurſorē popoſcimus, te in hoc fine iudiciorū noſtrorum indultorē noſtris exceſsibus ſperamus, ſcilicet, vt ignorātiæ parcas, errori indulgeas, vt perfectis votis perfectam operis efficaciam largiaris, & quia conſcientia remordente tabeſcimus, ne aut ignorantia nos traxerit in errorem, aut præceps forſitan volūtas impulerit iuſtitiam declinare: hoc te poſcimus, te rogamus, vt ſi quid offenſionis in hac ſynodi celebritate contraximus, te miſerante, indulgentiam ſentiamus, vt in eo, quod ſoluturi ſumus aggregatam ſynodum a cunctis primum abſoluamur noſtrorum nexibus delictorum, qualiter, & tranſgreſſores venia, & confitentes tibi ſubſe-

quatur remuneratio ſempiterna. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Deinde benedicit ſolemniter omnibus dicens.

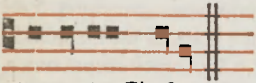
Sit nomen Domini benedictum, &c.

Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus ſtans iuxta Pontificem, dicit alta voce.

Recedamus cum pace.

Et reſpondent omnes.

In nomine Chriſti.

Tunc omnes pariter ſurgentes, Pontificem cappa indutũ cum ſuperpelliceis ad domũ reducunt. Si vero in primo die, vel in ſecundo omnia negotia ſynodi expediuntur, approbatis omnibus, & concluſione ſynodi facta, Pontifex ſedes cum mitra, vt ſupra, commendat ſe omnium orationibus, & leguntur nomina intereſſe debentium, admonentur per Pontificem congregati, & alia fiut, prout ſupra ſunt ordinata.

ORDO SVSPENSIONIS, reconciliationis, depoſitionis, diſpenſationis, degradationis, & reſtitutionis ſacrorum Ordinum.

Prænotadum eſt, quod clericus quandoque ſuſpenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suſpenditur quis quandoque ab homine, quandoque a iure, & quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælatus ſic in ſcriptis pronuntiat.

Quia conſtat te tale quid commiſiſſe, ideo ab officio, & executione Ordinum tuorum te ſuſpendimus.

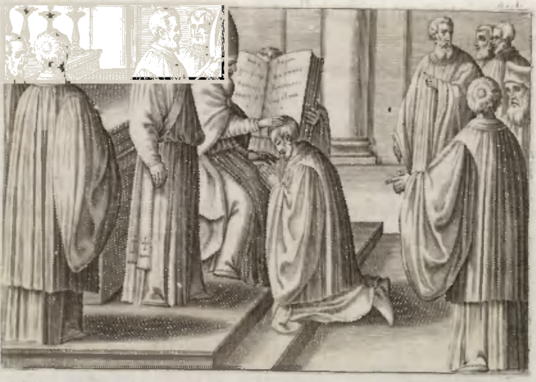
Vel quando ſic in genere, dicit.

QVicumque tale quid fecerit, aut non fecerit, ipſum in his ſcriptis ſuſpendimus, vel, in his ſcriptis nouerit ſe ſuſpenſum.

Huiuſmodi autem ſuſpenſionis ſententia taliter reuocatur

QVia de tali negotio propter quod ſuſpenſionis ſententiam incurreras, emendationem plenam, & pœnitentiam condignam egiſti, ideo ſententiam ſuſpenſionis huiuſmodi miſericorditer relaxamus.

Illud autem ſciendum eſt, quod ſimpliciter, & ſine temporis prefinitione ab homine, vel a iure ſuſpenſus perpetuo intelligitur eſſe ſuſpenſus; ad tempus vero ſuſpenſus, vtpote donec pœnituerit, vel a crimine abſtinuerit, eo ipſo, quod abſtinet, vel pœnitet, executionem ſui officij recuperat; nec alia eſt recociliatio, ſeu ſententiæ ſuſpenſionis relaxatio neceſſaria. Et quamuis quilibet Sacerdos in mortali peccato occulto conſtitutus, quatum ad ſe, ſit ſuſpenſus, tamen peracta pœnitentia, vel parte ipſius, eo ipſo talis ſentetia eſt ſublata. Ad hæc clerici publice delinquentes, & enormiter, executionem ſui Ordinis ſecundum canones perdunt; & etiam poſt peractam pœnitentiam ab executione ſuoru Ordinum ſuſpenſi remanent, adeo, quod abſque diſpenſatione, & reconciliatione non poſſunt in illis licite miniſtrare, neq. ad maiores Ordines promoueri, præcipue, ſi de hoc conuicti fuerint in iudicio, & puniti. Epiſcopi tamen poſſunt in adulterijs, & alijs criminibus, quæ ſunt minora, & generaliter vbicumque a iure expreſſe non prohibentur, poſt peractam pœnitentiam, vel partem ipſius, cum talibus diſpenſare, & eos recociliare, quæ reconciliatio, & diſpenſatio fit hoc modo.

QVamuis tale enorme crimen publice commiseris, propter quod ſecundum iuris rigorem merueras ab officio, beneficio amoueri, & propterea non vales vlterius ſecundum canones in tuis Ordinibus licite miniſtrare, vel de quo conuictus es, & in iudicio condemnatus; quia tamen defectus noſtri temporis antiquam non patitur canonum manere cenſuram, eligentes potius de miſericordia, quam de ſeueritate reddere rationem, idcirco vitam tuam plenius agnoſcentes, & meliora, & ſaluti viciniora de te de cætero veriſimiliter expectantes, de miſericordia, quæ ſuperexaltat iudicium, hanc pœnam auctoritate nobis in hac parte a iure conceſſa tibi duximus relaxandam, & relaxamus. Indulgẽtes tibi, vt, hoc non obſtante, licite poſsis ad ſuperiores Ordines conſcendere, & in ſuſceptis etiam Ordinibus licite miniſtrare. Infamiam inſuper canonica propter hoc per te cõtractam penitus abolentes, & reſtituen-

tes te in integrum pristino statui, ac famæ.

Circa depositionem vero notandum est, quod si agitur, vt deponatur quis a beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine cum capitulo suo, siue ab ipso capitulo deputatis, & etia solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum capitulo suo deponit ab Ordine clericos primæ tonsuræ, & in minoribus Ordinibus constitutos, si post huiusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur, in depositione Subdiaconi, vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Episcoporum vltra proprium Episcopũ, in examine, & in definitione, & sex in causa Presbyteri, excepta causa hæresis. In depositione vero Episcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Episcoporum, præter Metropolitanum, qui debet esse tertiusdecimus, qui omnes possint procedere contra Episcopum vsque ad conclusionem tantum, & definitio tam circa condemnationem, qua absolutionem, reseruatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sentẽtia depositionis ab Ordine, si intenditur, vt post eã sequatur actualis degradatio nomine Episcopi ordinarij, cum præsentia capituli, siue cum consilio, & assensu Episcoporum respectiue, prout eam requirit, in huc modum, videlicet.

QVia nobis euidenter, & legitime constat, te tale crimen, seu flagitium commisisse, quod non solum graue, verumetiam damnabile est, & damnosum, idcirco de talium cõsilio, & assensu ab omni ordine, & priuilegio clericali te sententialiter perpetuo duximus deponendum, & deponimus.

Per

Per talem itaque sententiam taliter depositus, omni Ordinum, tam maiorum, quam minorum executione perpetuo est exutus. Verum si Episcopus deponens euideter agnouerit in posterum emendationem vitæ, & morum depositi, vel forte sententiam suam iniustam fuisse, poterit ei de iure misericorditer restituere graduum, & Ordinum executionem, qua priuatus extiterat; quæ restitutio debet fieri in Ecclesia, in qua Episcopus elegerit hoc facere, siue sit Cathedralis, siue alia; & coram altari, quia & ibi Ordinum gradus distribuuntur; & potest fieri per Episcopum solum cum capitulo suo, no solum in quatuor temporibus, verum etia quolibet tempore, & sine Missæ celebratione, & tam restituens, quam restituendus debent esse ieiuni. Depositus ergo, qui restitutionem priuilegij clericalis, & executionis quatuor minorum Ordinum petierit, vestibus suis consuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, stola, pluuiali, tempori conuenientibus, & mitra simplici, baculum pastoralem in manu tenente, & in faldistorio ante medium altaris sedente, qui, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit.

℣. Deus in adiutorium meũ intende.

℟. Domine ad adiuuandum me festina.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Et hæc secundo, & tertio dicuntur. Deinde subiungit Potifex.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac seruum tuum

Do-

Domine.

℟. Deus meus ſperante in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui in ſanctis habitas, & pia corda non deſeris, ſuſcipe propitius orationem noſtram, & hunc famulum tuum quem delictorum catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis abſoluat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, accepta mitra, & ſuper caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens.

In nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Epiſcopus auctoritate a Deo mihi conceſſa per hanc manus impoſi-

positionem restituo tibi carissimo filio priuilegium clericale,& executionem Ordinis, & gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolitatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodo possis digne custodire ostia domus Domini cu omnibus, quæ intra retinentur;& distincte legere de codice audiente populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestate imponedi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & vt deinceps digne possis accedere luminaria Ecclesiæ,& ante Euangeliu portare. Præstante Domino nostro Iesu Christo,qui viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Deinde Pontifex adhuc cum mitra sedens benedicit illi, dicens.

BEnedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super te, & maneat semper.

℟. Amen.

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis,surgensque discedit.

Executionis Subdiaconatus, & minorum Ordinum,ac priuilegij clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra,vsque ad manus impositionem, ad quam Pontifex cum mitra sedens dicit.

IN nomine Domini. Ego,licet peccator,tamen Episcopus per hanc manus impositione restituo tibi dilectissimo filio priuilegiu clericale,& executione Ordinum, & graduu Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolitatus, & Subdiaconatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodo digne possis custodire ostia domus Domini cu omnibus, quæ intra retinentur; & distincte legere de codice,audiente populo Dei;ab hinc in antea habeas potestate imponedi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & possis

digne

digne accedere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangeliū portare; ac legere Prophetias, Epistolas ad Miſſas, & miniſtrare Diacono, ac Presbytero, vel Epiſcopo. Præſtante eodem Domino &c.

Tum benedicit ei, vt ſupra, quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Executionis vero Diaconatus, Subdiaconatus, & minorū Ordinum, ac priuilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter per omnia, prout ſupra, vſque ad manus impoſitionem, ad quā Pontifex ſedens cum mitra, dicit.

IN nomine Domini. Ego licet peccator, tamen Epiſcopus, per hanc manus impoſitionē, reſtituo tibi dilectiſsimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum & graduū Oſtiariatus, Lectoratus, Exorciſtatus, Acolitatus, Subdiaconatus, & Diaconatus, quo fueras iuſte priuatus, & ab eo depoſitus, vt amodo poſsis digne cuſtodire Oſtia domus Domini; cū omnibus, quæ intra retinentur, & diſtincte legere de codice, audiente populo Dei; & habeas poteſtatem imponendi manus ſuper energuminos, ſiue catechumenos, ſiue baptizatos; & poſsis digne accendere luminaria Eccleſiæ, & ante Euangelium portare, ac legere Prophetias, & Epiſtolas, ac Lectionem Euangelicam ad Miſſas, & in eis miniſtrare Presbytero, vel Epiſcopo, & fundere aquam in Euchariſtiam ſanguinis Chriſti. Præſtante Domino &c.

Tum benedicit ei, vt ſupra; quo facto, ille oſculatur manū dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Executionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, & minorū Ordinum, & priuilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter, prout ſupra, vſque ad manus impoſitionem, in qua Pontifex cum mitra ſedens, dicit.

IN nomine Domini. Ego, quamuis peccator, tamen Episcopus per hāc manus impositionē restituo tibi dilectissimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum, & graduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolitatus, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, quibus fueras iuste depositus, & priuatus; vt amodo possis digne custodire ostia domus Domini cum omnibus, quæ intra retinentur; & distinctè legere de codice, audiete populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energumenos, siue baptizatos, siue catechumenos; & possis digne accendere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangelium portare; ac dicere Prophetias, & Epistolas; ac lectionem Euangelicam ad Missas, & in eis ministrare Diacono, Presbytero, & Episcopo, & fundere aquā in Eucharistia sanguinis Christi; ac Missas celebrare pro viuis, ac defunctis, acceptabiles quoque hostias offerre Deo, & ministerium Presbyterale deuote perficere, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui viuit, & regnat Deus in sæcula sæcul. Amen.

Tum benedicit ei, vt supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Nūc degradatiōe subijcimus.

SI clericus secundum primā formā sententialiter depositus, incorrigibilis appareat, debet excōmunicari. Et si postmodum in profundum malorum veniens contempserit, tunc, vt cum Ecclesia non habeat vltra, quid faciat, Pontifex debet illum degradare, & curiæ sæculari relinquere, quæ degradatio fit hoc modo.

DEGRADATIONIS Forma.

DEgradandus indumentis Sacerdotalibus, si Sacerdos sit, indu-

tus, vel Diaconalibus, si sit Diaconus, & sic de reliquis Ordinibus, & indumentis, offertur Pontifici. Pontifex vero quasi exequendo sententia depositionis in illum dudum prolatam, præsente iudice sæculari, cui degradandus debet relinqui, publice abradit cum vitro, vel cultello, vel alio huiusmodi leuiter, sine sanguinis effusione loca manuum illius, quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt, & etiam tonsuram, si velit. Et consequenter seriatim, & sigillatim detrahit illi omnia insignia, siue sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, & demum exuit illu habitu clericali, & induit laicali, dicens publice iudici sæculari præsenti; vt illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, expoliatum, & exauctoratum in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notadum, quod in hac executione sententiæ non est necessaria coepiscoporu præsentia, non est etiam vis, siue in Ecclesia fiat, siue extra in platea, siue Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, siue non, & talis degradatio, solemnis depositio vocatur, proprie tamen loquendo, quis a dignitatibus, & honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur, & post talem degradationem iuste, & n te factam solus Romanns Pontifex cum tali dispesat. Episcopus tame ante ipsam insigniu detractionem, & etiam post sententiæ depositionis prolationem dispensare, & restituere solo verbo potest, sicut & verbaliter depositus fuit, vt præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis iudex in illum animaduerterit, talis depositio, & degradatio iniusta, vel nulla inueniatur, tunc non solum verbo, sed etiam facto secudum ea, quæ præmissa sunt, dispensatio, & restitutio fiat, & insignia sibi detracta seriatim, sigillatim, & solemniter ei coram altari re-

ftituantur. Et, fi fit Epifcopus, recuperabit orarium, baculũ, annulum, fandalia, mitram, & alia infignia Põtificalia; fi Presbyter, orariũ & planeta; fi Diaconus, orariũ, & dalmaticam; fi Subdiaconus, tunicellam, & manipulum. Et reliqui gradus in reftitutione fua recuperant ea, quæ, cum ordinarentur, receperunt. Poterit tamẽ (quod conuenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio fic fieri. In primis in publico extra Ecclefiam paratur aliquis eminens congruẽtis fpatij locus, pro degradatione facienda, fupra quem ordinatur vna credentia fimplici tobalea cooperta, fupra quã ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ; calix cum patena, & hoftia; vnum vas vini; vnũ vas aquæ; liber Euãgeliorum; liber Epiftolarum; bacile cum buccali, & mantili; vnum candelabrum cum candela extincta; liber Exorcifmorum; liber Lectionũ; claues; Antiphonarium; forfices; cultellus, aut vitrum; paramenta pro degradando, videlicet, fi degradandus fit Archiepifcopus: Ordinentur fuper dictam credentiam fuperpelliceum; fandalia, cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; ftola; dalmatica; chirothecæ; alia ftola; planeta; mitra; annulus Pontificalis; pallium; baculus paftoralis; & aliqua veftis habitus fæcularis. Si vero degradandus non fit Archiepifcopus, fed Epifcopus tantum, omiffo pallio, ponuntur fuper credentiam omnia alia prædicta. Si vero Presbyter tantum, omifsis, pallio, & alijs Pontificalibus paramentis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in alijs Ordinibus, etiam in ordinatione credẽtiæ obferuatur. Item paratur in dicto loco faldiftorium pro Pontifice degradatore, fedilia pro officialibus. Vocantur, & ibidem adfint miniftri Pontificis; iudex fæcularis, cui degradatus cõmittitur; notarius, qui proceffum

ſum degradationis legit, ſi opus erit, vel Pontifici placet, & barbitonſor.

Hora congruenti ducitur degradandus, ſiue ſit Archiepiſcopus, ſiue quicumq. alius, quotidiano ſuo habitu indutus, ſuper dictum locum ad hoc præparatum; vbi cũ fuerit, ſoluitur, & liber ibidem manet. Tum a clericis induitur omnibus paramentis ſui Ordinis, vt præmittitur, ſupra credentiam ordine ſuo poſitis, incipiẽdo a ſuperpelliceo, & continuando vſque ad vltimum paramentum ſui Ordinis. Quo ſic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, ſtola, & pluuiali rubeis, ac mitra ſimplici, baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens aſcedit ad locum prædictum, & ibidem ſedet in faldiſtorio in conuenienti loco ſibi parato, verſus ad populũ, aſtante ſibi iudice ſæculari. Tũ degradandus, ſiue Archiepiſcopus fuerit, ſiue alius, omnibus ſuis Ordinis veſtibus ſacris indutus, & ſingulis ornamentis ornatus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem ſuum ſpectans, ac ſi deberet in ſuo officio miniſtrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex, vt ſupra, ſedens populo in vulgari notificat degradationis huiuſmodi cauſam; deinde contra degradandum ſententiam fert in hæc verba, ſi ſit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel clericus, & prius huiuſmodi ſententia lata non ſit.

IN nomine Pa ✠ tris, & Filij, & Spiritus ✠ sancti. Amen. Quia nos N. Dei, & Apostolicæ sedis gratia Episcopus N. per viam accusationis, vel, denutiationis, aut, inquisitionis cognoscentes de crimine N. contra N. Presbyterum, vel, Diaconum, vel, Subdiaconum, seu, Clericum propter ipsius confesionem, vel legitimas probationes, euidēter inuenimus eum ipsum crimen commisisse, quod cū non solum grande, sed etiam damnabile, & damnosum sit, & adeo enorme, quod exinde non tantum diuina maiestas offensa, sed & vniuersa ciuitas commota est, & ob hoc indignus officio, & beneficio Ecclesiastico sit redditus; idcirco nos auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & nostra ipsum omni huiusmodi officio, & beneficio Ecclesiastico sentētialiter perpetuo priuamus in his scriptis, ipsumque ab illis verbo deponimus, & pronūtiamus realiter, & actualiter secundum traditionem canonū

deponedum, & degradandū.

Qua sententia sic, vt præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo singula ornamēta sibi iuxta Ordinem suum tradita, inchoando ab vltimo ornamento, & descendendo gradatim, cōtinuans vsque ad primum, quod in prima Tonsura sibi datū fuit, hoc ordine.

DEGRADATIO AB ordine Pontificali.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degradator aufert ab eo pallium, sic dicendo.

PRærogatiua Pontificalis dignitatis, quæ in pallio designatur, te exuimus, quia male vsus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum, Pontifex degradator amouet ei mitrā, dicendo.

MItra, Pōtificalis dignitatis, videlicet, ornatu, quia eā male præsidendo fædasti, tuū caput denudamus.

Deinde vnus ex ministris tradit degradando librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens.

REdde Euangelium, quia prædicandi officio, quo, spreta Dei gratia, te indignum fecisti, te iuste priuamus.

Deinde Pontifex degradator amouet annulū de digito degradandi, sic dicens.

ANnulum fidei, scilicet, signaculum, tibi digne subtrahimus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiam temere violasti.

Tum vnus ex ministris tradit degradando in manus baculum pastoralem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens.

AVferimus a te baculum pastoralem, vt inde correctionis officium, quod turbasti, non valeas exercere.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices, & manus leuiter

cum cultello, aut vitro, dicens.

SIc ſpiritualis benedictionis, & delibutionis myſticæ gratia, quantum in nobis eſt, te priuamus, vt ſanctificandi, & benedicendi perdas officium, & effectum.

Poſt hæc Pontifex cum eodem cultello, aut vitro abradit leuiter caput degradandi, dicens.

COnſecrationem, & benedictionem, atq. vnctionē tibi traditam radendo delemus, & te ab ordine Pontificali, quo inhabilis es redditus, abdicamus.

Tum degradando per miniſtros extrahuntur ſandalia.

DEGRADATIO AB Ordine Presbyteratus.

Miniſtri tradunt in manus degradandi calicem cū vino, & aqua ac patena, & hoſtia, quē Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens.

AMouemus a te, quin potius amotam eſſe oſtendimus poteſtatē offerendi Deo ſacrificium, Miſſamque celebrandi tam pro viuis, quā pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leuiter cum cultello, vel vitro pollices, & indices vtriuſque manus degradandi, dicens.

POteſtatem ſacrificandi, coſecrandi, & benedicendi, quam in vnctione manuum, & pollicum recepiſti, tibi tollimus hac raſura.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit caſulam, ſiue planetam per poſteriorem partem caputij, & degradandum exuit, dicens.

VEſte Sacerdotali caritatē ſignante te merito exſpoliamus, quia ipſam, & omnem innocentiam exuiſti.

Tum Potifex degradator aufert a degradando ſtola, dicēs.

SIgnum Domini per hanc ſtolam turpiter abieciſti, ideoq. ipſam a te amouemus,

quem inhabile reddimus ad omne Sacerdotale officium exercendum.

DEGRADATIO AB Ordine Diaconatus.

Ministri tradunt degradando in manus librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus eius, dicens.

AMouemus a te potestatẽ legẽdi Euangelium in Ecclesia Dei, quia id non compe tit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmatica, dicens.

LEuitico ordine te priuamus, quia tuum in eo ministerium non impleuisti.

Deinde Pontifex degradator amouet degradando stolam de humeris, proijciens eam post tergum, dicens.

STolam candidam, quam acceperas, immaculatam in conspectu Domini perferendam, quia non sic cognito mysterio, exemplum conuersationis tuæ fidelibus præbuisti, vt plebs dicata Christi nomine posset exinde imitationem acquirere, iuste a te amouemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB Ordine Subdiaconatus.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistolarũ, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens.

AVferimus tibi potestatem legendi Epistolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministerio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunicella, dicens.

TVnica Subdiaconali te exuimus, cuius cor, & corpus timor Domini castus, & sanctus in æternũ permanens non constringit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens.

DEpone manipulum, quia per fructus bonorũ operum, quos designat, non expugnasti spirituales insidias inimici.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi dicit.

QVia vocem tuam non castigasti, ideo amictum a te auferimus.

Post hæc vnus ex ministris tradit in manus degradando vrceolos cum vino, aqua, ac bacile cum manutergio, ac calicem vacuum cũ patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi vrceolos cum vino, & aqua ac bacile cum buccali, & manutergio. Pontifex vero calicem vacuum, & patenam tollit, dicens.

POtestatem introeundi sacrarium, tangendi pallas, vasa, & alia indumenta sacra, omneque Subdiaconatus ministerium exercendi a te amouemus.

Deinde ministri exuunt degradandum cingulum, albam, & amictum.

DEGRADATIO AB Ordine Acolitatus.

VNus ex ministris tradit in manus degradado vrceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

IMmunde, vinum, & aquam ad Eucharistiam de cætero non ministres.

Tum vnus ministrorum tradit in manus degradando candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens.

DImitte perferendi visibile lumen officium, quia præbere spirituale moribus neglexisti, atq. vniuersum Acolitatus officium hic depone.

DEGRADATIO AB Ordine Exorcistatus.

Vnus ex ministris tradit degradado in manus librũ Exorcismorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

PRiuamus te potestate imponendi manū super energumenos, & dæmones de obsessis corporibus expellendi, omni tibi Exorcistatus officio interdicto.

DEGRADATIO AB Ordine Lectoratus.

Vnus ministrorum tradit degradando in manus librū Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

IN Ecclesia Dei non legas vlterius, aut cantes; nec panes, aut fructus nouos vllatenus benedicas, quia tuum officium non impleuisti fideliter, & deuote.

DEGRADATIO AB Ordine Ostiariatus.

Vnus ex ministris tradit degradando in manus claues Ecclesiæ, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

QVia in clauibus errasti, claues dimitte; & quia ostia cordis tui male dæmonibus obserasti, amouemus a te officium Ostiarij; vt non percutias cymbalum; non aperias Ecclesiam, non sacrarium, nō librum amplius prædicanti.

DEGRADATIO A prima Tonsura.

POntifex degradator extrahit degradando superpelliceū dicens.

AVctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ac nostra, tibi auferimus habitum clericalem, & nudamus te religionis ornatu, ac deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & priuilegio clericali; & velut clericalis professionis indignū redigimus te in seruitutem, & ignominiam habitus sæcularis, ac status.

Tum

Tum Pontifex degradator cũ forficibus tondere incipit, & per barbitonſore ibidem præſentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens.

TE velut ingratum filium a ſorte Domini, ad quam vocatus fueras, abijcimus, & coronam tui capitis, regale quidem ſignũ Sacerdotij de tuo capite amouemus, propter tui regiminis prauitatem.

Tum miniſtri Pontificis exuunt degradatum veſte, & habitu clericali, & ipſum induũt habitum ſæcularem. Quo facto, ſi fuerit talis caſus, quod degradatus tradi debeat curiæ ſæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, ſed in hunc modum contra ipſum pronũtiat, dicens.

PRonuntiamus, vt hunc exutum omni ordine, ac priuilegio clericali curia ſæcularis in ſuum forum recipiat degradatum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, & ex corde, omni inſtantia, pro miſerrimo illo derelicto intercedit apud iudicẽ ſæcularem, vt citra mortis periculum, vel mutilationis contra degradatum ſententiam moderetur, dicens.

DOmine iudex, rogamus vos cũ omni affectu, quo poſſumus, vt amore Dei, pietatis, & miſericordiæ intuitu, & noſtrorum interuentu precaminũ miſerrimo huic nullum mortis, vel mutilationis periculum inferatis.

Quo facto, miniſtri curiæ ſæcularis degradatũ ſub ſua cuſtodia recipiunt, & diſcedunt.

ORDO EXCOMMVnicandi, & abſoluendi.

NOtandum quod triplex eſt excommunicatio, videlicet, minor, maior, & anathema. Minor excommunicatio contrahitur per ſolam participationem cum excommunicato,

& a tali potest simplex Sacerdos absoluere absque iu. atoria cautione; taliter autem excomunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens.

COnfiteor Deo; & tibi N. quod sum excommunicatus, quia participaui tali excõmunicato in oratione, vel, locutione, vel, bibendo, vel, comedendo cum eo.

Sacerdos vero absolues eum, dicit huiusmodi verba.

AVctoritate Dei omnipotentis, & mihi concessa absoluo te a vinculo huius excomunicationis, quam cõfessus es, & a qualibet alia simili, si qua teneris, in quantum possum, & debeo; ac restituo te Ecclesiasticis Sacramentis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

℟. Amen.

Maior vero excõmunicatio, quam Pontifex per sentetiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur.

CVm ego N. talem primo, secundo, tertio, & quarto, ad malitiam conuincedam legitime monuerim, vt tale quid faciat, vel, non faciat, ipse vero mandatum huiusmodi contẽpserit adimplere, quia nihil videretur obedietia prodesse humilibus, si contemptus cõtumacibus non obesset. Idcirco auctoritate Dei omnipotẽtis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & omniũ Sanctorum, exigente ipsius contumacia, ipsum excommunico in his scriptis, & tamdiu ipsum vitandum denuntio, donec adimpleuerit, quod mandatur; vt spiritus eius in die iudicij saluus fiat.

Circa absolutionem . . . ab hac maiori excommunicatione, siue a canone, siue ab homine prolata tria sunt specialiter attendenda. Primum est, vt excommunicatus iuret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, & ipsius absoluentis, super eo, propter quod excomunicationis vinculo est ligatus; & si propter manifestam

offensam excomunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, vt reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus naque (vbi sic fieri solitum est) exutus vsque ad camisiam ante fores Ecclesiæ coram Pontifice, ipsum absoluere volente, qui indutus amictum, stola, pluuiale violaceum, & mitra simplicem sedet super faldistorium ante principale portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutione petit. Pontifex vero primum accipit ab eo iuramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum.

MIserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Alius Psalmus.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viā tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Cōfiteatur tibi populi Deus: cōfiteatur tibi populi omnes.

Lætentur, & exultent gentes quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et in quolibet versu Pontifex cum virga leuiter inter spatulas verberat absoluendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, & dicit.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Pater noſter.
℣. Et ne nos inducas.
℟. Sed libera.
℣. Saluum fac ſeruum tuum, vel, ancillam tuam, Domine.
℟. Deus meus ſperātem in te.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.
℟. Et filius iniquitatis non nocebit ei.
℣. Eſto ei Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, ſuſcipe deprecationē noſtrā, & hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quā excōicationis catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis clemēter abſoluat. Per Chriſtum

Do-

Dominum nostrum.
℟. Amen.

Oremus.

PRæsta, quæsumus, Domine, huic famulo tuo, vel, huic famulæ tuæ dignum pænitentiæ fructum, vt Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cuius integritate deuiauerat peccando, admissorum veniam consequendo, reddatur innoxius, vel, innoxia. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit.

AVctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apostolorũ Petri, & Pauli, atq. Ecclesiæ suæ sanctę, & ea, qua fungor, absoluo te a vinculo talis excõicationis, qua ex tali causa ligatus vel, ligata eras. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, & apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens.

REduco te in gremium sanctę matris Ecclesiæ, & ad consortium, & communione totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus; & restituo te participationi Ecclesiasticorum Sacrametorũ. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Ame.

Tertium est, quod absoluto fieri debent iusta, & rationabilia præcepta. Circa quod considerandũ est; vtrum ipse fuerit ligatus a canone, vel ab homine. Si a canone, satis facto ei, quem læsit, iniungendum est sibi, ne vlterius contra illum canonem faciat. Quandoque tamen cogedus est de iure sufficienter super hoc cauere. Si vero excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad sede Apostolicam accedere possit, & propterea ab Ordinario absoluatur; tunc iniungendum est absoluto, vt statim impedimeto cessante, debeat se sum-

mo

mo Pontifici præsentare, vel eius Legato, mandatum illius super hoc impleturus, quod tame in pueris, & mulieribus, & similibus non seruatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, & tunc aut offensa eius est manifesta, tunc satisfacere debet, priusquam absoluatur; aut est dubia, & tunc si post absolutionem apparuerit, ipsum iniuste fuisse ligatum, nihil omnino præcipiendum est ei. Si vero apparuerit, ipsum iuste fuisse ligatum, præcipiendũ est ei, quod satisfaciat competenter.

Quando vero anathema, idest, solemnis excommunicatio pro grauioribus culpis fieri debet, Pontifex paratus amictu, stola, pluuiali violaceo, & mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpelliceis indutis, & tam ipso, quam Presbyteris candelas ardentes in manibus tenentibus, sedet super faldistorium ante altare maius, aut alio loco publico, vbi magis sibi placebit, & ibi pronuntiat, & profert anathema, hoc modo.

QVia N. diabolo suadente, Christianam promissionem, quam in Baptismo professus est, per apostasiam postponens, Ecclesiam Dei deuastare, Ecclesiastica bona diripere, ac pauperes Christi violenter opprimere non veretur, idcirco soliciti, ne per negligentiam pastoralem pereat, pro quo in tremendo iudicio, ante principem Pastorum Dominum nostrum Iesum Christum rationem reddere cõpellamur, iuxta quod Dominus ipse terribiliter comminatur dicens. Si non annũtiaueris iniquo iniquitatem suam, sanguinẽ eius de manu tua requira. Monuimus eũ canonice, primo, secundo, tertio, & etiam quarto ad eius malitiam conuincendam, ipsum ad emendationem, satis-

factionem, & pænitentiam inuitates, & paterno affectu corripientes. Ipse vero, pro dolor, monita salutaria spernes Ecclesiæ Dei, qua læsit, superbiæ spiritu inflatur, satisfacere dedignatur. Sane præceptis Dominicis, atq. Apostolicis informamur, quid de huiusmodi præuaricatoribus agere nos oporteat. Ait enim Dominus. Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & proijce abs te. Et Apostolus inquit: Auferte malum ex vobis. Et iterum: Si is, qui frater nominatur, est fornicator, aut auarus, aut idolis seruiens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cū eiusmodi nec cibū sumere. Et Ioannes præ cæteris dilectus Christi discipulus tale nefarium homine salutare prohibet, dicens: Nolite recipere eum in domū, nec AVE ei dixeritis. Qui enim dicit illi AVE, cōmunicat operibus eius malignis. Dominica itaq. atque Apostolica præcepta, adimpletes, mebrum putridū, & insanabile, quod medicinā nō recipit, ferro excōicationis ab Ecclesiæ corpore abscindamus, ne tam pestifero morbo reliqua corporis membra, veluti veneno, inficiantur. Igitur quia monita nostra, crebrasq. exhortationes contēpsit, quia tertio secūdum Dominicum præceptum vocatus ad emendationem, & pænitentiam venire despexit, quia culpam suā nec cogitauit, nec confessus est, nec missa legatione, excusationem aliquam prætendit, nec venia postulauit, sed diabolo cor eius indurante, in incæpta malitia perseuerat, iuxta quod Apostolus dicit: Secundum duritiam suam, & cor impænitens thesaurizat sibi iram in die iræ: Idcirco eum cum vniuersis complicibus, fautoribusque suis iudicio Dei omnipotētis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beati Petri principis Apostolorum, & omniū Sanctorum, necnon & mediocritatis nostræ auctoritate, & potestate ligandi, & soluendi

in cælo, & in terra, nobis diuinitus collata a pretiosi corporis, & sanguinis Domini perceptione, & a societate omniũ Christianorum separamus, & a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ in cælo, & in terra excludimus, & excommunicatum, & anathematizatum esse decernimus; & damnatum cũ diabolo, & angelis eius, & omnibus reprobis in ignem æternum iudicamus; donec a diaboli laqueis resipiscat, & ad emendationem, & pænitentiã redeat, & Ecclesiæ Dei, quam læsit, satisfaciat, tradentes eum sathanæ in interitum carnis; vt spiritus eius saluus fiat in die iudicij.

Et omnes respondent.

Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quã Sacerdotes debent proijcere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant.

Deinde epistola Presbyteris per parochias, & etiam vicinis Episcopis mittatur continens nomen excommunicati, & excõmunicationis causam; ne quis per ignorantiã vlterius illi

communicet,& vt excoicatio
nis occaſio oibus auferatur.

Si vero anathematizatus pænitetia ductus veniam poſtulare voluerit,& emendationem promittere,Pontifex,qui eum excommunicauit, paratus,vt ſupra,ante ianuas Eccleſiæ venit, ſedens ibidem in faldiſtorio ſibi parato, & duodecim Presbyteri cottis induti eum hinc inde circumſtare debent. Adſint etiam illi, quibus iniuria, vel damnum eſt illatum, & ibidem ſecundum leges diuinas omne damnum commiſſum emedetur. Tum anathematizzatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, ſi pænitetiam, prout canones præcipiut,pro perpetratis ſceleribus ſuſcipere velit? Ille tunc genuflexus veniam poſtulat,culpam confitetur,pænitentiam implorat, & de futuris cautelam ſpodet. Tunc Pontifex ſedens cum mitra dicit cum miniſtris ſeptem Pſalmos pænitentiales, quos require ſupra ſub benedictione Abbatis. Quibus dictis, Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & dicit.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Saluum fac ſeruum tuum, vel, ancillam tuam, Domine.
℟. Deus meus ſperatem in te.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Eſto ei Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Domine exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, ſuſcipe deprecationem no-

ſtram, & hunc famulum tuũ, vel famulam tuam, quem, vel, quam excõmunicationis catena constringit, miseratio tuæ pietatis absoluat. Per Christũ Dominum nostrum.
℟. Amen.

Oremus.

PRæsta, quæsumus, Domine, huic famulo tuo, vel, famulæ, dignum pænitentiæ fructum, vt Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cuius integritate deuiauerat peccando, admissorum veniam consequendo reddatur innoxius. Per Christũ Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit.

AVctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apostoloru Petri, & Pauli, atq. Ecclesiæ suæ sanctæ, & ea, qua fungor, absoluo te a vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus eras. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Tum surgit cum mitra Pontifex, & apprehendens absolutum per dexteram manũ introducit eum in Ecclesiam vsque ante gradus maioris altaris, interim dicens.

REduco te in gremium sanctæ matris Ecclesiæ, & ad consortium, & communionẽ totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiã eliminatus; & restituo te participationi Ecclesiasticorum Sacramentorum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi- ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Quo dicto, & ipsis ante gradus maioris altaris peruentis, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero ascendit ad altare, vbi stas versus ad introductum, deposita mitra, absolute dicit.

Oremus.

MAiestatem tuam, quæsumus, Domine sancte, pater omnipotẽs, æterne Deus, qui nõ mortem peccatorum, sed pænitentiam semper inquiris, respice flentem famulũ tuum, attende prostratum, eiusque planctum in gaudium

tua

tua miseratione couerte; scinde delictorum saccũ, & indue eum lætitia salutari; vt post longam peregrinationis famem de sanctis altaribus satietur, ingressusque cubiculum Regis in ipsius aula benedicat nomẽ gloriæ tuæ semper. Per Christum Dominum nostrum.
℞. Amen.

Oremus.

DEus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata pęnitentiũ deles, & præteritorũ criminũ culpas venia tuę miseratiōis euacuas, respice propitius super hũc famulum tuum, & remissionem sibi omniũ peccatorũ suorum tota cordis deuotione poscente deprecatus exaudi; renoua in eo, pijssime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, seu diabolica fraude violatum est, & vnitati corporis Ecclesiæ membrorum perfecta remissione restitue. Miserere, Domine, gemituum, miserere lacrymarum eius, & non habentem fiduciam, nisi in misericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum.
℞. Amen.
Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, & discedit.

ORDO AD RECONciliandum apostatam, schismaticum, vel hæreticum.

POntifex apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluuiali albo, & mitra simplici sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens.

CRedis duodecim articulos fidei?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cæli, & terræ?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis & in Iesum Christum filium eius vnicum Dominũ nostrum?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis, quod conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod passus est sub Põtio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod descendit ad inferos?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod tertia die reſurrexit a mortuis?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis, quod aſcendit ad cælos, & ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod venturus eſt iudicare viuos, & mortuos?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Spiritum ſanctum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis ſanctam Eccleſiã Catholicam, Sãctorum communionem?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis remiſsionem omniũ peccatorum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis carnis reſurrectionẽ, & vitam æternam?

Ille reſpondet.

Credo.

Deinde Pontifex ſurgit cum mitra, & ſuper illum genuflexum dicit abſolute, incipiens.

EXorcizo te, immunde ſpiritus, per Deum Patrem omnipotentem, & per Ieſum Christum filium eius, & per Spiritum ſanctum, vt recedas ab hoc famulo Dei, quẽ Deus, & Dominus noſter ab erroribus, & peceptionibus tuis liberare, & ad ſanctam matrem Eccleſiam Catholicam, atque Apoſtolicam reuocare dignatur. Ipſe tibi imperet maledicte, ac damnate, qui pro ſalute hominum paſſus, mortuus, & ſepultus eſt, te, atque omnes vires tuas ſuperauit, ac reſurgens cælos aſcendit, inde venturus iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem.

Tunc ſignat illum cum pollice dexteræ manus in fronte ſigno crucis, dicens.

ACcipe ſignũ crucis Chriſti, atque Chriſtianitatis, quod prius acceptum non cuſtodiuiſti, ſed male deceptus abnegaſti.

Deinde ſurgit ille, & Põtifex, retenta mitra, ſiniſtra ſua illum apprehendit per manum dexteram dicens.

INgredere in Eccleſiã Dei, a qua incaute oberraſti, ac ac euaſiſſe te laqueos mortis, agnoſce; horreſce idola; reſpue omnem prauitatem, ſiue ſuperſtitionem hæreticã, vel, gentilem, aut iuda..am. cole Deum Patrem omnipotentẽ, & Ieſum Chriſtũ filium eius, & Spiritum ſanctum, vnum, viuum, & verum Deum, ſanctam, & indiuiduam Trinitatem.

Tum introducit illum in Eccleſiam per manum, vt eũ apprehendit, vſque ad altare maius, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex vero aſcendit ad medium altaris, vbi depoſita mitra, ſtãs verſus ad illum, dicit abſolute.

OMnipotens ſempiterne Deus, hanc ouem tuam de faucibus lupi tua virtute ſubtractã paterna recipe pietate, & gregi tuo reforma pia benignitate; ne de familiæ tuæ damno inimicus exultet, ſed de conuerſione, & liberatione eius eccleſia tua, vt pia mater de filio reperto gratuletur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui hominẽ ad imaginem tuam conditũ miſericorditer reparas, quem mirabiliter creaſti, reſpice propitius ſuper hunc famulum tuum, vt quod huius ignorantiæ cæcitate hoſtili, & diabolica faude ſurreptum eſt, indulgentia tuæ pietatis ignoſcat, & abſoluat; & altaribus ſacris, recepta veritatis tuæ cõmunione, reddatur. Per Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Deinde ſedet ibidem Pontifex

ſex ſuper faldiſtorio, & accepta mitra, interrogat illum iterum de fide Catholica, dicens.

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cæli & terræ?

Reſpondet ille.

Credo.

Interrogatio.

Credis & in Ieſum Chriſtum eius filium, vnicum Dominũ noſtrum natum, & paſſum?

℟. Credo.

Interrogatio.

Credis in Spiritum ſanctum, ſanctam Eccleſiam Catholicam, Sanctorum communionem, remiſsionem peccatorum, carnis reſurrectionem, & vitam æternam poſt mortem?

Reſpondet.

Credo.

Poſtea interrogat Pontifex.

Homo, abrenuntias ſathanæ, & angelis eius?

Reſpondet.

Abrenuntio.

Interrogatio.

Abrenuntias etiam omni ſectæ gentilitatis, vel hæreticæ prauitatis, ſiue Iudaicæ ſuperſtitionis?

Reſpondet.

Abrenuntio.

Interrogatio.

Vis eſſe, & viuere in vnitate ſanctæ fidei Catholicæ?

Reſpondet.

Volo.

Tunc depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & reconciliatus accedit ad pedes eius, coram eo genuflectens. Pontifex vero imponit manum dextera ſuper caput illius, dicens.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui dignatus es hunc famulum tuum ab errore gentilitatis, vel, mendacio hæreticæ prauitatis, ſiue, iudaicæ ſuperſtitionis clemẽter eruere, & ad Eccleſiam tuã ſanctam reuocare, tu, Domine, emitte in eum Spiritum ſanctum paraclitum de cælis.

℟. Amen.

Spiritum ſapientiæ, & intel-

lectus. ℟. Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. ℟. Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. ℟. Amen.

Adimple eum lumine splendoris tui, & in nomine eiusdẽ Domini nostri Iesu Christi signetur signo cru ✠ cis in vitã æternam. ℟. Amen.

Post hæc si reconciliatus sit is, qui præcipuus, & notabilis fautor schismatis extitit, genuflexus, vt supra, facit publice professionem, & abiuratione. Pontifice cũ mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens.

EGo N. comperto diuisionis laqueo, quo tenebar, diutina mecum deliberatione pertractans prona, & spontanea voluntate ad vnitatem sedis Apostolicæ, diuina gratia duce, reuersus sum: ne vero non pura mente, seu simulata reuersus existimer, spondeo sub ordinis mei casu, & anathematis obligatione, atque promitto tibi, tali, Episcopo, & per te sancto Petro Apostolorum principi, atque sanctissimo in Christo patri, & Domino nostro, Domino N. Papæ N. & successoribus suis, me numquam quorumlibet suasionibus, vel quocumque alio modo, ad schisma de quo, Redemptoris nostri gratia liberante, ereptus sum, reuersurum. sed semper in vnitate Ecclesiæ Catholicæ, & in cõmunione Romani Pontificis per omnia permansurum, vnde iurans dico per Deum omnipotentem, & sancta Dei Euangelia, me in vnitate, & cõmunione præmissis inconcusse mansurum. Et si (quod absit) ab hac me vnitate aliqua occasione, vel argumento diuisero, periurii reatum incurres æternæ obligatus pœnæ inueniar, & cum auctore schismatis habeam in futuro sæculo portionem.

Deinde super librum Euangeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, iunctis digitis, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontifice ſigno crucis ſuper reconciliatum, ſurgit reconciliatus, & diſcedit.

Si vero reconciliatus fuerat hæreſiarcha, ſeu præcipuus auctor alicuius hæreſis, omiſſa promiſsione præcedente, facit ſequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in faldiſtorio ante altare ſedente, dicens.

EGo N. cognoſces veram Catholicam, & Apoſtolicam fidem, anathematizo hic publice omnē hæreſim, præcipue illam, de qua hactenus extiti infamatus, quæ aſtruere conatur hoc, vel illud. Cōſentio autē ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & Apoſtolicæ ſedi ore, & corde profiteor me credere ſic vel ſic, & eandem fidem tenere, quam ſancta Romana Eccleſia auctoritate Euangelica, & Apoſtolica tenendam tradit. Iurans hoc per ſanctam omouſion, id eſt, eiuſdem ſubſtantiæ Trinitatem, per ſacroſancta Euangelia Chriſti, eos autem, qui contra fidem hanc venerint cum dogmatibus, & ſectatoribus ſuis æterno anathemate dignos eſſe pronuntio. Et ſi ego ipſe, quod abſit, aliquando contra hæc aliquid aſſentiri, aut prædicare præſumpſero, canonum ſeueritati ſubiaceam.

Et mox ambas manus extenſas, digitis non diſiunctis, ponit ſuper librum Euangeliorum, quem Pontifex ante ſe apertum tenet, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontifice ſigno crucis ſuper reconciliatum, ſurgit ipſe reconciliatus, & diſcedit.

DE ITINERATIONE Prælatorum.

PRælatus incipiens iter agere, antequam equum aſcendit, inchoat hanc Antiphonam.

In viam pacis.

Canticum Zachariæ.

BEnedictus Dominus Deus Iſrael: quia viſitauit, & fecit redemptionem plebis ſuæ.

Et erexit cornu ſalutis nobis: in domo Dauid pueri ſui.

Sicut locutus eſt per per os Sanctorum: qui a ſæculo ſunt prophetarum eius.

Salutem ex inimicis noſtris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris: & memorari teſtamenti ſui ſancti.

Iuſiurandum, quod iurauit ad Abraham patrem noſtrum: daturum ſe nobis.

Vt ſine timore, de manu inimicorum noſtrorum liberati: ſeruiamus illi.

In ſanctitate & iuſtitia coram ipſo: omnibus diebus noſtris.

Et tu puer, propheta Altiſsimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias eius.

Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius: in remiſsionem peccatorum eorum.

Per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus viſitauit nos,

oriens ex alto.
Illuminare his, qui in tenebris, & vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in via pacis.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde dicit totam Antiphonam, & alia ſequentia.

IN viam pacis, & proſperitatis dirigat nos omnipotens, & miſericors Dominus, & Angelus Raphael comitetur nobiſcum in via, vt cum pace, & ſalute, & gaudio reuertamur ad propria.
Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Pater noſter.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Saluos fac ſeruos tuos.
℟. Deus meus ſperantes in te.
℣. Mitte nobis Domine auxilium de ſancto.
℟. Et de Sion tuere nos.
℣. Eſto nobis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.
℣. Benedictus Dominus die quotidie.
℟. Proſperum iter faciat nobis Deus ſalutarium noſtrorum.
℣. Vias tuas Domine demonſtra nobis.
℟. Et ſemitas tuas edoce nos.
℣. Vtinam dirigantur viæ noſtræ.
℟. Ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.
℣. Erunt praua in directa.
℟. Et aſpera in vias planas.
℣. Angelis ſuis Deus mandauit de te.
℟. Vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis.
℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui filios Iſrael per maris medium ſicco veſtigio ire feciſti, quiq. tribus Magis iter ad te, ſtella duce, pandiſti, tribue nobis, quæſumus, iter proſperum, tempuſque tranquillum; vt Angelo tuo ſancto comite ad eum, quo pergimus, locum, ac demum ad æternæ ſalutis portum peruenire feliciter valeamus.

DEus, qui Abraham puerũ tuum de Vr Chaldæorũ eductum per omnes ſuæ peregrinationis vias illæſum cuſtodiſti, quæſumus, vt nos famulos tuos cuſtodire digneris; eſto nobis, Domine, in procinctu ſuffragium, in via ſolatium, in æſtu vmbraculum, & in pluuia, & frigore tegumentum, in laſsitudine vehiculum, in aduerſitate præſidium, in lubrico baculus, in naufragio portus; vt, te duce, quo tendimus, proſpere perueniamus, & demum incolumes ad propria redeamus.

ADeſto, quæſumus, Domine, ſupplicationibus noſtris, & viam famulorum tuorum in ſalutis tuæ proſperitate diſpone; vt inter omnes viæ, & vitæ huius varietates tuo ſemper protegamur auxilio.

PRæſta, quæſumus omnipotens Deus, vt familia tua per via ſalutis incedat, & beati Ioannis præcurſoris hortamenta ſectando ad eum, quem prædixit, ſecura perueniat, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum dicit Pontifex.

℣. Procedamus cum pace.
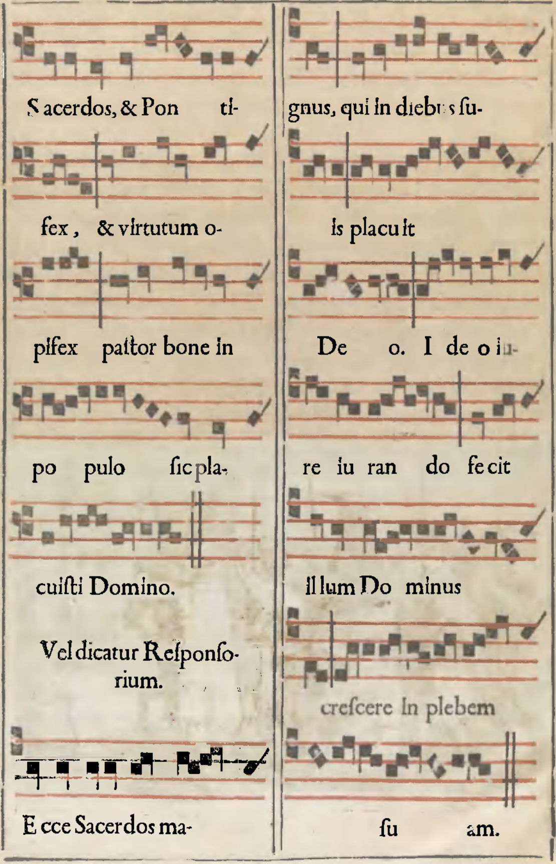
℟. In nomine Domini.

Et diſcedunt.

ORDO AD RECIpiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum.
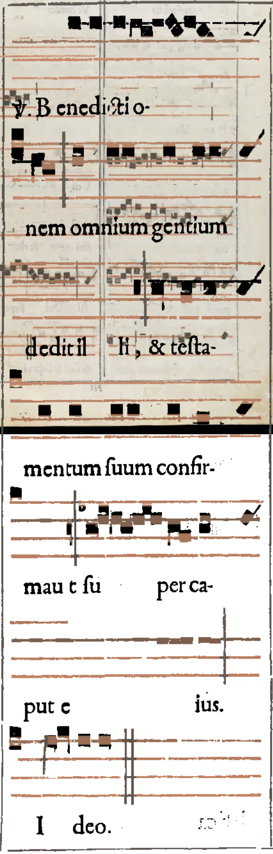
CVm Prælatus, vel Legatus ciuitatem aliquã, vel oppidum insigne est ingressurus, processio cleri ex more loci ordinata cũ cruce procedit illi obuiam extra portam vrbis, & cum Legatus, siue Prælatus aduenerit, Prælatus eius loci indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra pretiosis, siue primam dignitatem habens indutus superpelliceo, & pluuiali pretioso offert venienti crucem osculandam, quam Legatus, seu Prælatus ex equo, vel si maluerit, descedens in terram super tapetem stratum genuflexus deuote osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel maior, aut Presbyter, vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, & prosequutur Antiphonam.

Sacerdos, & Pon ti-
fex, & virtutum o-
piſex paſtor bone in
po pulo ſic pla-
cuiſti Domino.
Vel dicatur Reſponſorium.
Ecce Sacerdos ma-
gnus, qui in diebus ſu-
is placuit
De o. I de o iu-
re iu ran do fecit
il lum Do minus
creſcere in plebem
ſu am.

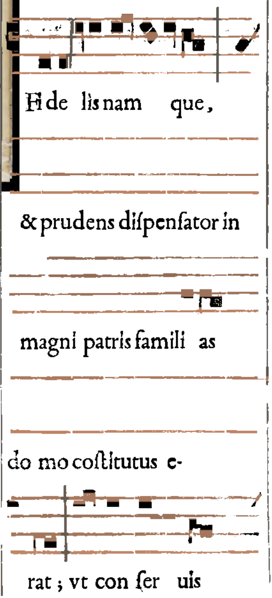
℣. Bene-

Ordo ad recipiendum Prælat. vel Legat.
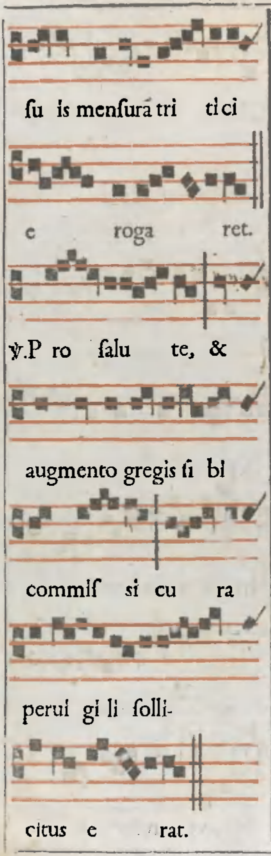

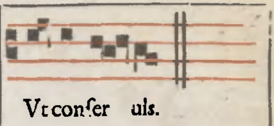

Si vero Legatus recipiendus sit Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium.

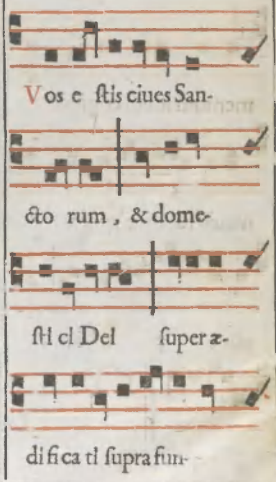

Pppp suis
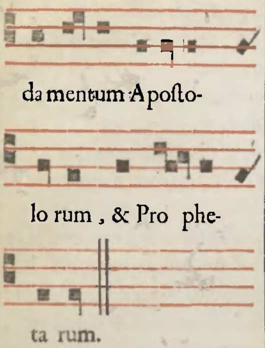

Si autem duo, vel plures reciperentur Legati, etiamſi non eſſent Epiſcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona.

da-

In porta autem vrbis conſueuerunt magiſtratus illius obuiare Legato, vel Prælato primo intranti, ac illum benigne ſuſcipere, & aſſociare, ac baldachinum ſuper eum deferre. Incepta Antiphona, proceſsio, quæ locum habere debet immediate ante crucem Prælati, niſi interſint canonici Cathedralis Eccleſiæ, ordine ſuo progreditur, & cantantur poſt dictas Antiphonas, ſeu Reſponſoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit vſque ad Eccleſiam maiorem, ſeu principalem loci. Si vero proceſsioni interſint canonici Eccleſiæ Cathedralis, illi ſoli poſſunt ire poſt crucem Legati immediate ante eum. Equitantes vero omnes equitare debent ante proceſsione; togati vero debet Legatum, ſeu Prælatu ſequi. Cum Prælatus, ſeu Legatus deſcenderit, & intrat portam maioris, ſeu principalis Eccleſiæ, Prælatus Eccleſiæ, ſeu maiorem dignitatem habens, indutus vt ſupra, detecto capite offert illi aſperſorium cum aqua benedicta, quod Prælatus, ſeu Legatus accipies aſpergit primo ſeipſum, deinde alios. Tum idem Prælatus Eccleſiæ, ſeu primam dignitatem habens offert ei nauiculam, aliquo alio Sacerdote ſuperpelliceo induto thuribulum porrigente, & Legatus, ſeu Prælatus imponit incenſum, & ſtatim Prælatus Eccleſiæ, ſeu dignitatem habens incenſat ipſum Prælatum, ſeu Legatum ſtantem cooperto capite, more conſueto

Deinde procedunt ad altare maius Ecclesiæ, & ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, & orat Prælatus, seu Legatus. Interim vero Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem maiore habens stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orante detecto capite, dicit.

℣. Protector noster aspice Deus.

℟. Et respice in faciem Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatus, aut Legatus, Episcopus, vel Presbyter Cardinalis. Si vero sit Diaconus Cardinalis, omisso, versu præcedente, dicit sequētes tantum.

℣. Saluum fac seruum tuum.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotēs sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, protende super hūc famulum tuum, & cunctas cōgregationes illi commissas Spiritum gratiæ salutaris, & vt in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christū Dominum nostrum.

℟. Amen.

His dictis, cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sacto Patrono Ecclesiæ cum versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur versiculus, surgens Prælatus, vel Legatus ascendit ad altare, osculaturque illud in medio, deinde procedit ad cornu Epistolæ, vbi stans ad ipsum altare versus cantat Orationem de

dicto

dicto Sancto ; deinde ad medium altaris reuertitur, vbi stas dat benedictionem solemne populo, dicens. Sit nomen Domini benedictum. &c. Qua data, facit promulgari per vnum ex suis, siue ex beneficiatis Ecclesiæ indulgentias, quas ipse interessentibus concedit ; deinde Prælatus Ecclesiæ, & alij, dimissis paramentis, associant illum vsque ad diuersorium suum. Cum vero nouus Prælatus primo ad Ecclesiam suam veniens recipitur : loco orationis prædictæ. Omnipotens sempiterne Deus, &c. dicitur sequens oratio.

O remus.

DEus omnium fidelium pastor, & rector, famulum tuum N. quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice, da ei, quæsumus, verbo, & exeplo, quibus præest, proficere, vt ad vitam vna cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ORDO AD VISITANDAS Parochias.

PONtifex visitaturus diœcesim, & parochias suas, cum ad ciuitate, seu oppida suæ diœcesis peruenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Prælati, seu Legati dictum est. Hoc solo dempto, quod loco orationis. Onipotes sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna, &c. seu Deus omnium. &c. ipso Prælato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens oratio.

O remus.

DEus humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, prætende societati nostræ gratiam tuam ; vt per eos, in quibus habitas, tuu in nobis sentiamus aduentum Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua finita, Pontifex ſurgens aſcendit ad altare maius, oſculaturq. illud in medio, & ibide populo ſolemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Miſſæ verſus ad populũ ſedens proponit populo cauſas aduentus ſui, quia ſacri canones, & Eccleſiaſticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primo ad abſoluendas animas defunctorum.

Secundo, vt ſciat, & videat qualiter Eccleſia ipſa ſpiritualiter, & temporaliter gubernetur; quomodo ſe habeat in ornamentis; qualiter ibi Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrantur; & diuina officia peraguntur; quale ſeruitium ibi impeditur; qualis ſit vita miniſtrorum, & populi, vt ex officio inquiſitionis ſuæ per eum, ſi qua in præmiſsis corrigenda fuerint, corrigantur, & emendentur.

Tertio ad adulteria, fornicationes, ſacrilegia, diuinationes, & ſimilia publica in populo punienda, ad quod interdum non ſufficiunt Eccleſiarũ Rectores; oſtendens diligenter

populo.

populo, quam damnabilia, & detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto propter casus, qui de iure, vel consuetudine ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest protestans plebi, quod siquis, vel, siqua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio consilio eius indiguerit, paratus sit benigne audire, & consilium, & absolutionem impendere; ac pænitentia misericorditer iniungere salutare.

Quinto ad exhibedum Sacramentum Confirmationis, cuius solus Episcopus ordinarius minister est.

Sexto inducit diligeter populum ad pænitentiam, & instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, & in articulis fidei, & qualiter debent declinare a malo, & facere bonum; fugere vitia, & sectari virtutes; alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populo confessio, & absolutio generalis, & indulgentia datur per Pontifice. Post hæc Pontifex, deposita cappa, induitur amictu, stola, pluuiali violacei, vel nigri coloris; & mitra simplici, & stans cum mitra iuxta altare versus ad populũ incipit Antiphonam.

Si iniquitates.

Deinde cum ministris seu capellanis suis dicit Psalmum.

Psalmus.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad

noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Domiuum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine: & lux perpetua luceat eis.

Tum dicit totam Antiphona.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Qua dicta, deposita mitra, dicit.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

Quod secrete completur. Et interim accepto aspersorio, cum aqua benedicta, tertio aspergit ante se, deinde imposito incenso in thuribulo, & illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto, pronuntiat versus.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. In memoria æterna erunt iusti.

℟. Ab auditione mala non timebunt.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

℣. Domine exaudi oratione meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos pontificali fecisti dignitate vigere; præsta, quæsumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrū.

℟. Amen.

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferarijs, cruce, & clero præcedentibus, & cantatibus Responsorium.

Qui Lazarum resuscitasti a monumento fætidum, Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis Domine.

Pontifex cum mitra exit ad cœmeteriu interim dicens cu ministris suis Antiphonam.

Si iniquitates &c.

Psalmus.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

& Antiphona repetitur.

Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?

Quibus omnibus dictis, cum fuerint in medio cœmeterij, firmant se suo ordine, & chorus cantat Responsorium.

Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda. Quado cæli mouendi sunt, & terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli mouedi sunt, & terra.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. Dum veneris iudicare &c.

℣. Requiem æternam dona eis Domine: & lux perpetua

luceat eis.

Tum repetitur Reſponſoriũ.

L ibera me Domine, &c.

Vſque ad primum verſum. Interim dum Reſpoſorium repetitur, offertur per digniore Eccleſiæ nauicella, & per aliũ ex miniſtris thuribulum Pontifici, qui imponit incenſum more conſueto. Reſponſorio repetito, chorus cantat.

K yirie eleiſon.

C hriſte eleiſon.

K yrie eleiſon.

Mox Pontifex, mitra depoſita, conuenienti voce dicit.

P ater noſter.

Deinde aſpergit, & incenſat, prout fecit in Eccleſia. Quo facto dicit verſus.

E t ne nos inducas in tentationem.

℞. S ed libera nos a malo.

℣. I n memoria æterna erit iuſtus.

℞. A b auditione mala non timebit.

℣. A porta inferi.

℞. E rue Domine animas eorum.

℣. R equiem æternam. &c.

℞. E t lux perpetua luceat eis.

℣. D omine exaudi oratione meam.

℞. E t clamor meus ad te veniat.

℣. D ominus vobiſcum.

℞. E t cum ſpiritu tuo.

O remus.

DEus, qui inter Apoſtolicos Sacerdotes famulos tuos Sacerdotali feciſti dignitate vigere, præſta, quæſumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur conſortio.

DEus veniæ largitor, & humanæ ſalutis amator, quæſumus clementiam tuam, vt noſtræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc ſæculo tranſierunt, beata Maria ſemper virgine intercedete, cum omnibus Sanctis tuis ad perpetuæ beatitudinis conſortium peruenire concedas.

DEus, cuius miſeratione animæ fidelium requieſcunt, famulis, & famulabus tuis om-

nibus,

nibus hic, & vbique in Christo quiescetibus da propitius veniam peccatorum; vt a cunctis reatibus absoluti tecum sine fine lætetur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo cantores dicunt.

℣. Requiescant in pace.

℟. Amen.

Et mox Potifex, eleuata dextera, producit signū crucis ab omni parte super cœmeteriū. Tum accepta mitra per Pontificem, reuertuntur omnes ad Ecclesiam ordine, quo venerunt, choro dicente congruenti voce sine nota totum Psalmum Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam. cum ℣. Requiem æternam dona eis Domine. Et lux perpetua luceat eis. Quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum ministris, seu capellanis suis: quibus dictis, & Pontifice ad chorum ante maius altare peruento, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio versus ad altare dicit.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣ Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolue, quæsumus, Domine, animas famulorum, famularumque tuarū ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

His peractis, depositis stola, & pluuiali nigris, seu violaceis, & assumptis albis incipit visitatione a Sanctissima Eucharistia, ad Baptisterium, inde ad sancta Olea, ad sacras Reliquias, tum ad altaria, & capellas, & sacras Imagines, item ad sacristiam, & cœmeterium se confert; post ad ædes canonicales, hospitalia, confraternitates, & alia loca pia. Poterit postea Pontifex confirmare pueros, præmissa monitione, & alijs seruatis, prout supra in principio de confirmandis dictum est.

Expedita itaque Confirmatione, & benedictis ornamentis, si qua benediceda sunt, depositisque indumentis Ecclesiasticis, confessiones, & deinde quærelas, si quæ sunt, audit. Tum de conuersatione cleri, & populi, ac qualiter spiritualia, & temporalia in ipsa Ecclesia ministrantur, & de libris, ac ornamentis diligenter de plano inquirit.

Peracta demum visitatione illius loci, & omnibus expeditis, cu discedere voluerit Pontifex in suo habitu communi accedit ad Ecclesiam, & stans ante altare in cornu Epistolæ versus ad illud, dicit Psalmum De profundis. totum cum Requiem æternam. & Antiphona. Si iniquitates. deinde dicit.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣. Requiescant in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, & famulabus tuis omnibus hic, & vbique in Chri-

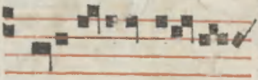
ſto quieſcetibus da propitius veniam peccatorum, vt a cunctis reatibus abſoluti, tecum ſine fine lætentur. Per Christum Dominum noſtrum.
℞. Amen.
Poſt hæc diſcedit, quo voluerit.

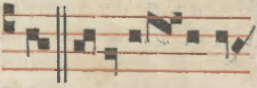
ORDO AD RECIPIENDVM
proceſsionaliter Imperatorem.

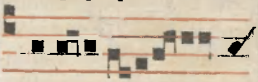

QVando Imperator venit ad aliquam vrbem, vel oppidū inſigne, clerus vrbis obuiam venit ei proceſsionaliter, vt dictum eſt ſuperius de receptione Prælati, vel Legati, tamen extra portam aliquantulum magis remote, quam Prælato & Legato fieri ſolet. Imperator ex equo, vel (quod magis conuenit) deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur ibidem crūcem, & ſub baldachino ducitur vſque ad Eccleſiam. Proceſsio præcedit immediate Im-

peratorem, &c., qui gladium Imperatori præfert, equitat immediate poſt Prælatu proceſsionis. Si vero Legatus Apoſtolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo vrbem intraret, vel alias ſecum iret, vel equitaret, ille, qui gladium Imperatori præfert, & alius crucem Legati portans ſimul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit a dexteris, & gladius Imperatoris a ſiniſtris. Interim dum procedunt ad Eccleſiam cantatur Antiphona.

Et poſt Antiphonam prædictam cantantur hymni vel alia cantica deuota, prout magis placebit. Cum Imperator deſcenderit, & intrat Eccleſiam, Prælatus Eccleſiæ, accepto aſperſorio, aſpergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vſque ad altare maius, coram quo Imperator genuflectit ſuper faldiſtorio ibidem ſibi parato. Prælatus vero Eccleſiæ aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Deus iudicium tuum Regi da.

℟. Et iuſtitiam tuam filio Regis.

℣. Saluum fac N. Imperatorẽ noſtrum Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, in cuius manu ſunt corda Regum, inclina ad preces humilitatis noſtræ aures miſericordiæ tuæ, & Imperatori noſtro famulo tuo N. regimen tuæ ſapientiæ appone, vt hauſtis de tuo fonte conſilijs, & tibi placeat, & ſuper omnia regna præcellat.

PRætende Domine, quæſumus, famulo tuo N Imperatori noſtro dexteram cæleſtis auxilij, vt te toto corde perquirat, & quæ digne poſtulat, aſſequi mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum

℟. Amen.

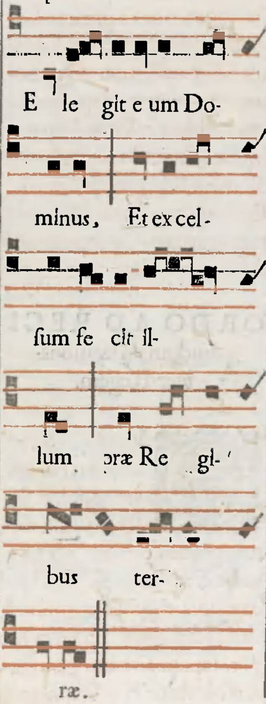
Deinde ſi Prælatus ſit Epiſcopus, vel maior, ſtans ante altare benedicit ſolemniter populo dicens. Sit nomen Domini benedictum. &c.
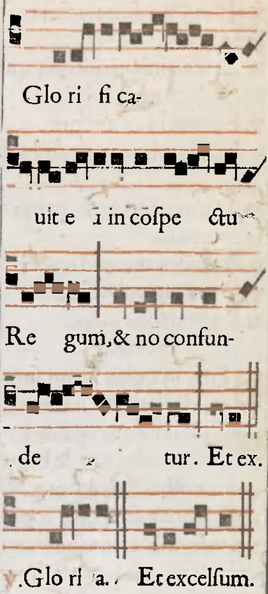
Intellige, ſi non ſit præſens Legatus, quia benedicet Legatus, ſi ſit præſens ibi. Qua benedictione data, depoſitis ſacris veſtibus, aſſociat Imperatorem vſque ad eius hoſpitiũ. Si autem Prælatus ipſe non ſit Epiſcopus, vel maior, finitis oronibus prædictis, depoſitis veſtibus ſacris, aſſociat, vt ſupra.

ORDO AD RECIpiendum proceſsionaliter Regem.

QVando Rex ad aliquam vrbem, aut oppidũ inſigne venit, clerus proceſsionaliter obuiam vadit ei extra portam, vbi Rex ex equo vel (quod magis conuenit) deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur cruce, quæ per

Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium.

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Rex Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Rex genuflectit super faldi-

storio

ſtorio ibidem parato, & orat. Prælatus vero aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Deus iudicium tuum Regi da.

℟. Et iuſtitiam tuã filio Regis.

℣. Saluum fac Regem noſtrũ Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui omnis poteſtas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi noſtro N. proſperum ſuæ dignitatis effectum, in qua te ſemper timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Deinde Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacris dimiſsis veſtibus, Regem vſque ad hoſpitiũ comitatur.

ORDO AD RECIPIENdum proceſsionaliter Principem magnæ potentiæ.

QVando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam vrbem, aut inſigne oppidũ venit, clerus proceſsionaliter ei obuiam venit extra portam. Vbi Princeps ex equo, vel, quod magis conuenit, deſcendens, in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur.

Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium.

Po sui adiuto rium

su per poten-

tem, & e xal ta ui

ele ctum de ple-

be me a. Manus

e nim me a au xi li-

a bi tur e i.

℣. Inue ni Da uid ser-

uum me um, o le o

san cto me o vn-

xi e um.

Manus enim me a.

G lo ri a. Manus.

Dein-

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Princeps Eccleſiam intrat, Prælatus, accepto aſperſorio, aſpergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vſque ad altare maius, coram quo Princeps genuflectit ſuper faldiſtorio ibidem ſibi parato, & orat. Prælatus vero aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtans verſus ad oratem, detecto capite, dicit.

℣. Saluum fac Principem noſtrum Domine.

℟. Deus meus ſperatem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui omnis poteſtas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Principi noſtro N. proſperum ſuæ dignitatis effectum, in qua te ſemper timeat, tibique iugiter placere cõtendat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.
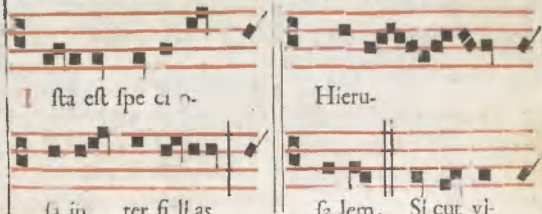
Deinde Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacris dimiſsis veſtibus, Principem vſque ad hoſpitium comitatur.
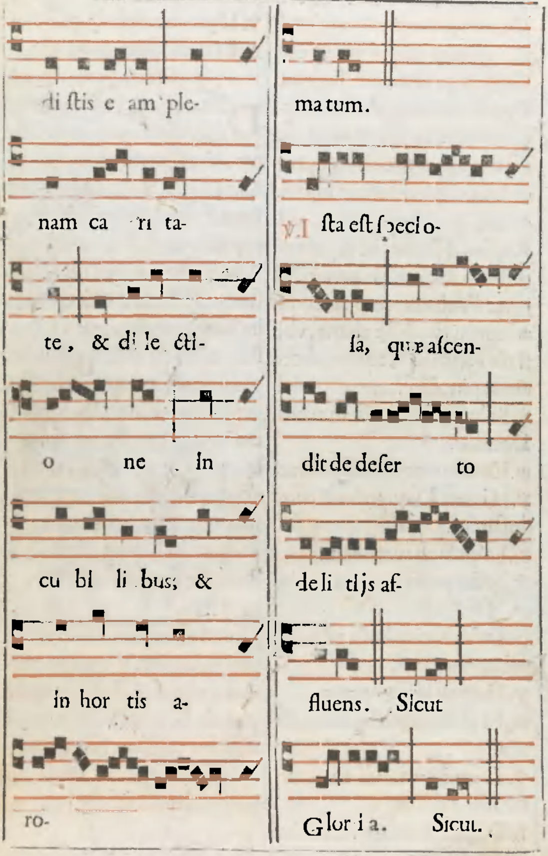
ORDO AD RECIPIENdum procesſionaliter Imperatricem, vel Reginam.

Quando Imperatrix, vel Regina ad aliqua vrba, aut inſigne oppidum venit, clerus proceſ-

ſionaliter obuiam venit ei extra portam. Imperatrix, vel Regina ex equo, vel, quod magis conuenit, deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexa oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur. Deinde ſub baldachino ducitur vſque ad Eccleſiam ordine conſueto. Interim cantatur Reſponſorium.

di ſtis e am ple-
nam ca ri ta-
te, & di le cti-
o ne in
cu bi li bus; &
in hor tis a-
ro-
ma tum.
℣. I ſta eſt ſpecio-
ſa, quæ aſcen-
dit de deſer to
de li tijs af-
fluens. Sicut
Glor i a. Sicut.

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia.
Cum Imperatrix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit ea, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Imperatrix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, & orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, vbi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Saluam fac ancillam tuam Domine.

℟. Deus meus speratem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eam.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cuius prouidentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, vt sicut Esther Regina Israeliticæ plebis causa salutis ad Regis Assueri thalamum, regnique sui consortium transire fecisti, ita hanc famulam tuam Christianæ plebis salutis gratia ad gratiam tuam transire facias; vt tibi super omnia iugiter placere desideret, &, te inspirante, quæ tibi placita sunt, toto corde perficiat, & dextera tuæ potentiæ illam semper, hic, & vbique circumdet. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi solemniter populo benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Imperatricem, vel Reginam vsque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIpiendu procesſionaliter Principissam magnæ potentiæ.

PRincipiſſa magnæ potētiæ recipitur proceſſionaliter eo modo, & ordine, prout ſupra de Imperatrice, vel Regina dictum eſt, hoc ſolo excepto, quod loco orationis, Deus cuius prouidentia, &c. dicitur hæc ſequens.

QVæſumus omnipotens Deus, vt hanc famulam tuam vbique ſapientia tua doceat, & confortet, atque eam Eccleſia tua fidelem ſemper agnoſcat. Per Chriſtum &c.

DE OFFICIO, QVOD poſt Miſſam ſolemnem pro defunctis agitur.

IN exequijs S. R. E. Cardinalis, ſeu Metropolitani, aut Epiſcopi proprij, ſeu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci, finita Miſſa, ordinantur in loco, vbi abſolutiones fieri debebunt, in capite loci, in medio, vnu faldiſtorium pro illo, qui celebrauit, & in quatuor angulis quatuor ſcabella, videlicet, in quolibet angulo vnum ſcabellū. Subdiaconus accipit cruce proceſſionale, vnus Acolitus accipit thuribulū cum igne, & nauiculam cum thure, & cochleari, alius Acolitus vas aquæ benedictæ cū aſperſorio, & duo alij Acoliti duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælatus, qui celebrauit, apud faldiſtorium prope altare deponit planetam, &, ſi placet, poterit deponere dalmatica, & tunicella, & accipit pluuiale nigrum, & mitram ſimplice, & quatuor alij Prælati (ſi adſint) accedet ad ſacriſtiam, vel alium locum conuenientem, & propinquum, vbi quilibet eorum accipit ſuper rochetu, vel ſi ſit regularis, ſupra ſuperpelliceum, amictum, ſtolam, pluuiale nigrum, & mitra ſimplicem; ſi ea vti poſſunt, ſin mi

nus biretu, & omnes sic parati accedunt apud Prælatu celebrantem paratu, cum quo vadut ad castru doloris, seu feretrum, aut sepulturam, vel aliu locum, in quo absolutiones fieri consueuerunt, hoc ordine. Præcedant duo Acoliti vnus cu thuribulo, & nauicula incesi; alius cu vase aquæ benedictæ, & aspersorio; tu duo alij Acoliti cu duobus alijs cadelabris, & cadelis accensis, in quoru medio erit Subdiaconus qui in Missa catauit epistola, paratus deferes cruce; post eu duo iuniores Prælati, deinde duo seniores, & quilibet eoru penes se habebit vnu capellanu superpelliceo indutu, qui mitra sibi seruiat, & vnum scutiferum, qui cereum accesum portet; Vltimo loco incedet, Prælatus qui Missam celebrauit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur, & post eum capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores canonici Ecclesiæ, vel alij in dignitate constituti supra superpellicea pluuialibus nigris, & ordine supradicto procedunt ad locum absolutionis, vbi cum fuerint, locantur hoc ordine. Thuriferarius cum Acolito deferente aqua benedictam firmant se in capite loci parte dextera. Acoliti vero ceroferarij, ac Subdiaconus cum cruce vadunt ad pedes loci, & Subdiaconus cum cruce collocabit se in medio eorum. Iunior Prælatus sedebit in scabello in angulo castri doloris ad pedem dexterum; alius post eu in angulo ad humeru sinistrum; tertius in angulo ad pedem sinistru; quartus, qui erit senior, in angulo ad humeru dexteru loci. Celebrans vero sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita vt cru cem directo respiciat. Omnibus sic ordinatis, surget celebras detecto capite, omnibus similiter surgentibus, & incipiet in tono lectionis, absolute Orationem.

Non

NOn intres in iudicium cũ seruo tuo, Domine, quoniam nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omniũ peccatorũ ei tribuatur remissio; non ergo eum tua, quæsumus, iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat, sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Qua finita omnes sedent coopertis capitibus, & Cantores incipiunt Responsorium.

Subuenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini suscipientes animam eius, Offerẽtes eã in conspectu Altissimi.

℣. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinu Abrahæ Angeli deducant te, Offerentes eam. &c.

℣. Requiem æternam.

Offerentes eam &c.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedet ad

angulum dexterum capitis, vbi est dignior Prælatus, & se ad eius dexteram collocabũt. Incepto versiculo Requiem æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono nauicula imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes deiectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum; circumcirca ambulans incipiens a sua parte dextera tertio aspergens quamlibet lecti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cũ aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animã eius.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus.

DEus, cui omnia viuunt, & cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius, te supplices deprecamur, vt suscipi iubeas animam famuli tui N per manus sanctorum Angelorum tuorum deducendam in sinu amici tui Abrahæ Patriarchæ, resuscitandamque in nouissimo iudicij magni die; & quidquid vitiorum, diabolo fallete, contraxit, tu pius, & misericors abluas indulgendo. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Qua finita omnes sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium.

Qui Lazarum resuscitasti a monumento fœtidum, Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis.

℣. Requie æternam. Tu eis.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedet ad secundũ digniorẽ Prælatũ sedente in angulo ad sinistrũ pedẽ, & se ad eius dextera collocabut. Incepto versiculo Requie æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Prælatũ, qui ministrante Diacono nauicula, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et dum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus secundus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circum circa ambulas incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet le-

cti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectu, & ad locum suum redierit ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animã eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Fac, quæsumus Domine, hanc cum seruo tuo N. defuncto misericordiam, vt factorum suorum in pęnis non recipiat vicem, qui tua in votis tenuit voluntatem; vt sicut hic eum vera fides iunxit fidelium turmis, ita eum illic tua miseratio societ choris Angelicis. Per Christum Dominũ nostrum. ℟. Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium.

Domine quando veneris iudicare terram, vbi me abscondã a vultu iræ tuæ? Quia peccaui nimis in vita mea.

℣. Commissa mea paueo, & ante te erubesco: dum veneris iudicare, noli me condemnare. Quia peccaui.

℣. Requiem æternam. Quia peccaui.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedet ad tertium digniorem Prælatum

ſedente in angulo ad ſiniſtru humeru, & ſe ad eius dextera collocabut. Incepto verſiculo Requiem æterna &c. Acolitus dabit nauicula Diacono, & ipſe accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum qui miniſtrate Diacono nauicula imponet thus in thuribulu; finito Reſponſorio, chorus cantat.

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleiſon, ſurgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleiſon dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noſter.

Quod ſecrete complet, & interim accepto aſperſorio cum aqua benedicta de manu Diaconi aſpergit ſepulturam, ſeu lectum, circum circa ambulans incipiens a ſua parte dextera tertio aſpergens quamlibet lecti partem Diacono a ſiniſtris comitante, & fimbrias pluuialis ſubleuante, & dum traſibit ante alios Prælatos illos ſalutabit, & ſimiliter cruci reuerentiam faciet, tranſiens ante illam ad pedes lecti. Poſtquam cum aſperſorio circumierit lectum, & ad locum ſuum redierit ibidem ab eode Diacono capiet thuribulum, & lectum ſimiliter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit poſt thurificationem ad locum ſuum ante ſcabellum ſtans intelligibili voce dicet verſiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animam eius.

℣. Requieſcat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi oratione meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Ore-

Oremus.

INclina, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, vt animam famuli tui N. quam de hoc sæculo migrare iussisti, in pacis, ac lucis regione constituas, & Sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus catat Responsorium.

Ne recorderis peccata mea Domine. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Dirige Domine Deus meus in conspectu tuo viam meam. Dum veneris.

℣. Requiem æternam. Dum veneris.

Tunc duo Acoliti cũ thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad quartũ, & iuniore Prælatũ sedente in angulo ad dexterũ pede, & se ad eius dexteram collocabunt. Incepto versiculo Requie æterna &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono, nauicula, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum; circumcirca ambulas, incipiens a sua parte dextera, tertio asperges quamlibet lecti partem, Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reueren-

tiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectu, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce, dicet versiculos.

Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi

℞. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℞. Amen.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

ABsolue, quæsumus, Domine animam famuli tui N. ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter Sanctos, & Electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cātat Responsorium.

Libera me, Domine, de morte æterna in die illa tremenda. Quando cæli mouēdi sunt & terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. Dum veneris.

℣. Requiem æternam. Libera me Domine.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad dexterum Prælati qui Missam celebrauit.

Incepto versiculo Requiem æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatum, qui ministrante Diacono nauiculam, imponet thus in thuribulu; finito Resposorio, chorus cãtat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto asperforio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum; circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum asperforio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicet versiculos.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

ABsolue, quæsumus, Domine, animam famuli tui N.

vt defunctus sæculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem carnis humana conuersatione commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde dicit idem Pontifex.

℣ Requiem æternam dona eis Domine.

℟ Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo ex cantoribus dicunt alta voce.

Requiescant in pace.

℟. Amen.

Quo dicto Prælati ipsi, qui mitris vtuntur, illas recipiunt, & omnes eo ordine, quo venerunt, reuertutur ad sacristiam, vel alium locu idoneum, vbi deponunt sacras vestes, & ad propria quisque reuertitur.

Absolutiones istas quatuor, seu quinque non semper in omnibus exequijs fieri conuenit, sed tantum in primis exequijs, quæ fieri solent post obitum.

In exequijs vero anniuersarijs non debent fieri huiusmodi quatuor absolutiones, sed vna tantu per Prælatum celebrante, post Missam, vel si adesset castru doloris, vel alius locus, quo eundum esset ad absoluendum. Celebras solus paratus, vt supra, præcedente cruce cum omnibus ministris superius narratis. & sequentibus cum suis capellanis accedet ad castrum doloris, & ibidem dispositis ministris, vt supra dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti dicit Orationem. Non intres in iudicium cum seruo tuo, &c. In tono prædicto: qua finita sedet, & chorus cantat Responsorium. Libera me Domine, &c. & Kyrie eleison. vt supra.

Prælatus vero imponit incensum, ac aspergit, & incensat lectum ordine, quo supradictu est, & demum dicit vnam ex quinque præfatis orationibus, quam maluerit, & in fine dicto Responsorio Requiem æternam &c. ordine, quo venit, reuertitur ad sacristiam, vel aliu

locum deputatum, & ibidem depoſitis paramentis, recedit ad propria. Quod ſimiliter ſeruari poterit etiam in primis exequijs, vbi commode quatuor Prælati, qui poſt Miſſam, vt ſupra dictum eſt, abſoluant, haberi non poterunt.

DE SCRVTINIO SEROtino, quo antiqui vtebantur antequam Electus in Epiſcopum conſecraretur.

Scrutinij ſerotini ordo hic erat. Sabbato ante Dominicam ad conſecrandum illum ſtatutam hora veſpertina Metropolitanus reſidebat ſuper faldiſtorium in atrio Eccleſiæ, vel in alio ſolito, vel quo maluerat, loco paratu. Et ſuffraganei Epiſcopi duo ad minus ad hoc ſpecialiter conuocati a dexteris, & ſiniſtris eius ſuper faldiſtoria ſimiliter reſidebant, parati ſupra rochetum, vel ſi eſſent regulares, ſupra ſuperpelliceum, amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali, coloris tempori conuenientis, mitra, baculum paſtoralem in ſiniſtra, & libros Pontificales ante ſe tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Eccleſiæ, ad quam in craſtino conſecrandus erat Electus, vel alius iuxta morem Eccleſiæ, paratus amictu, alba, cingulo, & pluuiali, vel caſula, ſi moris erat, deductus medius inter duos canonicos eiuſdem Eccleſiæ veniebat coram Metropolitano; & flexis a remoto genibus, a Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono lectionis.

Iube Domne benedicere.

Reſpondebat Metropolitanus ſedens eodem tono, voce minori.

Nos regat, & ſaluet cæleſtis conditor aulæ.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus appropinquabat ſe paululum, iterũ genuflectens benedictionem

ſimi-

ſimili modo petebat dicens.

Iube Domne benedicere.

Et Metropolitanus reſpondebat.

Nos Dominus ſemper cuſtodiat, atque gubernet.

Tertio propinquius Metropolitano genuflexus coram illo tertiam benedictione petebat, dicens.

Iube Domne benedicere.

Reſpondebat Metropolitanus.

Gaudia cælorum det nobis rector eorum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram ſe genuflexum.

Fili mi, quid poſtulas?

Reſpodebat Archidiaconus.

Vt Deus, & Dominus noſter concedat nobis paſtorem.

Interrogatio.

Eſt de veſtra Eccleſia, vel de alia?

Reſpondebat.

De noſtra.

Interrogatio.

Quid vobis coplacuit in illo?

Reſpondebat.

Modeſtia, humilitas, patientia, & cæteræ virtutes.

Interrogatio.

Habetis decretum?

Reſpondebat.

Habemus.

Metropolitanus dicebat.

Legatur.

Tunc proferebatur, & legebatur decretum, hoc modo.

Reuerendiſsimo in Chriſto patri Domino N. Metropolicæ ſedis dignitate conſpicuo. Capitulum N. Eccleſiæ totius deuotionis famulatum. Credimus non latere veſtram celſitudinem, quod noſtra Eccleſia ſuo ſit viduata paſtore. Qua ſiquidem ſolatio proprij deſtituta rectoris, ne grex Dominicus perfidorum luporu morſibus pateret, & ne improbi fieret præda raptoris, communi voto, atque conſenſu elegimus nobis in Pontificem. N Presbyterum noſtræ Eccleſiæ, vel N. Eccleſiæ. ſi non ſit de ipſa. virum vtique prudentem, hoſpita-

le, moribus ornatum, caſtum, ſobriũ, & manſuetum, Deo, & hominibus per omnia placentem, quem ad celſitudinis veſtræ dignitatem deducere curauimus vnanimiter poſtulantes, & obſecrantes a veſtra reuerendiſsima paternitate nobis illum Pontificem ordinari; quatenus, auctore Domino, nobis velut idoneus paſtor præeſſe valeat, & prodeſſe, noſque ſub eius ſacro regimine Domino ſemper militare codigne poſsimus. Vt autẽ omnium noſtrum vota in hanc electionem conuenire noſcatis, huic canonico decreto propriis manibus roborando nos ſubſcripſimus.

Et quilibet ſcribes dicebat ſic.

Ego N. ſcripſi, & ſubſcripſi. & ſic de alijs. Lecto decreto, proſequebatur Metropolitanus, & dicebat.

Videte, ne aliquam promiſsionem vobis fecerit, quia ſimoniacum, & contra canones eſt.

Reſpondebat

Abſit.

Et Metropolitanus dicebat.

Ducatur.

Tunc

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto decreto ipsi Metropolitano, reuertebatur cum canonicis sicut venerant ad vestiarium, & ibi deponebant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc ieiunus pluuiali albi coloris, supra superpelliceu paratus ducebatur processionaliter cora Metropolitano, præcedentibus eum canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, & Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc, & inde ipsum deducentibus, qui stans conuenienter remotus a Metropolitano, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem, dicens:

IVbe Domne benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono voce minori dicebat.

Lux de luce Patris sancto vos lumine lustret.

Deinde surgens, & procedens paululum, iterum genua flectebat, dicens.

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respodebat.

Protegat, & saluet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans, & genuflectens, dicebat tertio.

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respondebat.

Sedibus a superis veniat benedictio nobis. ℟. Amen.

Tunc interrogabat eum cora se genuflexu Metropolitanus.

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Electus.

Reuerendissime pater, confratres mei elegerunt me (licet indignum) sibi esse pastorem.

Interrogatio.

Quo honore fungeris?

Respondebat.

Presbyteratus, vel talis.

Interrogatio.

Quot annos habes in Presbyteratu?

Respondebat.

Decem. vel tot.

Si vero forsan ipsa die, vel infra breue tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat.

Tu ſcis Domine.

Interrogatio.

Habuiſti coniugium?

Reſpondebat.

Minime.

Si forte habuerat, & per ipſum Conſecratorem eius electio examinata, & confirmata fuerat, tunc reſpondebat.

Tu ſcis Domine.

Interrogatio.

Diſpoſuiſti domui tuæ?

℟. Diſpoſui.

Interrogatio.

Qui libri leguntur in Eccleſia tua?

℟. Pentateuchus, Prophetæ, Euangelium, Epiſtolæ Pauli, Apocalypſis: & reliqui.

Interrogatio.

Noſti Canones?

℟. Doce me Domine.

Vide cum ordinationes feceris, certis temporibus facias, ieiunio primi, quarti, ſeptimi, & decimi menſis. Bigamos, ſiue ſpurios aut curiales, aut de ſeruili conditione ad ſacros Ordines nō promoueas. A ſimoniaca vero hæreſi te omnino cuſtodias. Dabitur tamen tibi edictum de ſcrinio noſtro, qualiter debeas conuerſari. Vide autem, ne aliquā promiſſionem propterea feceris, quia ſimoniacum, & cōtra canones eſt.

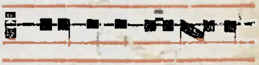
℟. Abſit.

Metropolitanus dicebat.

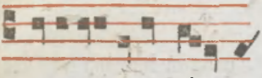
Tu videris. Quia ergo omniū in te vota conueniunt, hodie abſtinebis, & cras, Deo annuente, conſecraberis.

℟. Præcepiſti Domine.

Sed ſi expediebat, Metropolitanus diſpenſabat cum illo, vt comederet, & deputabat ei aliquem diſcretum de ſua Eccleſia confeſſorem, cui conſecrandus peccata ſua confitebatur, & mox conſecrando ad terram proſtrato, Metropolitanus ſedens cum mitra incipiebat, ſchola proſequente Antiphonam.

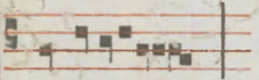
Cōfirma hoc Deus, quod

operatus es in nobis,

a templo sancto tuo,

quod est in Ierusalem.

E v o v a e.

Psalmus.

EXurgat Deus,& dissipentur inimici eius:& fugiant qui oderunt eum a facie eius. Totus dicebatur cum Gloria Patri, &c. Deinde repetabatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, deposita mitra, surgebat, & stans versus ad cosecrandum prostratum dicebat.

℣. Saluum fac seruum tuum Domine.

℟. Deus meus sperante in te.

℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, miserere huic famulo tuo N. & dirige eum secundum tuam clementiam in viã salutis æternæ, vt, te donante, tibi placita cupiat,& tota virtute perficiat.

ACtiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni,& adiuuando prosequere, vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen. 354

Deinde Metropolitanus detecto capite crucem ante ſe habens benedicebat populo, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Qua data, ſinguli ad propria reuertebantur.

Die dominica, qua conſecratio fieri debebat, parabatur Eccleſia, & capellæ, credentia, paramenta, & omnia alia ſupra in principio conſecrationis Electi poſita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, & Epiſcopi aſsiſtentes ad Eccleſia, & in capellis ſuis ſe induebant, vt ſupra, quibus paratis, & Metropolitano in faldiſtorio ante altare ſedente, adducebatur Electus medius inter aſsiſtentes Epiſcopos, & facta reuerentia Metropolitano, ſenior aſsiſtentium Epiſcoporũ ſtans, depoſita mitra, dicebat.

R Euerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt hunc præſentem Presbyterũ ad onus Epiſcopatus ſubleuetis.

Metropolitanus dicebat.

Scitis illum eſſe dignum?

Reſpondebat Epiſcopus.

Quantum humana fragilitas noſſe ſinit, & ſcimus, & credimus illum dignum eſſe.

Metropolitanus reſpõdebat.

Deo gratias.

Tunc omnibus ſedentibus, vt ſupra dictum eſt, Metropolitanus intelligibili voce & aſsiſtentes Epiſcopi ſubmiſſa voce faciebant examinationem ſupraſcriptam, videlicet.

Antiqua ſanctorũ. &c. & omnia alia ſuo ordine, prout ſupra ſunt ordinata, vſque ad finem examinis. Quo completo, & manu Metropolitani per Electum oſculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus, ante ſe habens cedulam ſcriptam iurabat, & præſtabat fidelitatis debitæ ſolitum iuramentum Metropolitano in hunc modum.

EGo N. Eccleſiæ N. vocatus Epiſcopus, promitto in conſpectu omnipotentis Dei, atq. totius Eccleſiæ, quod ab hac hora in antea fidelis, &

obediens

obediens ero perpetuo more prædecessorũ meorum beato N. sanctæq. Ecclesiæ N. nominado Ecclesia Metropolitana, & vobis domino meo N. Dei gratia eiusdem Ecclesiæ Archiepiscopo, vestrisq. successoribus canonice intrantibus, prout est a sanctis Patribus institutum, & Ecclesiastica, ac Romanorum Pontificum commendat auctoritas. Non ero in consilio, aut consensu, vel in facto, vt vitam perdatis, aut membrum, aut capiamini mala captione. Consilium, quod mihi per vos, aut per literas, vel per nutium credituri estis, ad damnum vestrũ, me sciente, nulli pandam. Vocatus ad synodum veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Vos quoque, & nuntios vestros, ac Ecclesiæ N. nominado Ecclesia Metropolitana, quos certos esse cognouero, in eundo, stando, & redeũdo, honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo; possessiones vero ad mensam mei Episcopatus pertinentes non vendam, neque donabo, neq. de nouo infeudabo, vel aliquo modo contra ius, vel consuetudinem Ecclesiæ meæ alienabo; vobis, vel vestris successoribus inconsultis.

Deinde librum Euangeliorũ, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat. Electus ambabus manibus supra, scripturam tangebat, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Quo facto, sigillum suum literæ iuramenti huiusmodi pro maiori illius robore appendebat, seu appendi faciebat, & ea Metropolitano tradebat.

Tunc deposita mitra, surgebat Metropolitanus, & faciebat Confessionem, & procedebatur in omnibus, & per omnia, prout supra ordinatũ est vsq. Ad multos annos. inclusiue.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat consecrato edictum scriptum huiusmodi tenoris.

Dilecto nobis fratri, & coepiſcopo N. ſalutem in Domino ſempiternam. Quoniã, vt credimus, diuino te nutu vocante, capitulum N. Eccleſiæ vnanimiter elegerunt rectorem, & ad nos vſque perducẽtes petierunt Epiſcopum conſecrari. Et ideo auxiliante Domino, teſtimonium illis reddentibus eſt conſcientia tua, ob vtilitatem ipſius Eccleſiæ, per manus noſtræ impoſitionem te Epiſcopũ conſecrauimus. A modo frater chariſſime, ſcias te maximum põdus ſuſcepiſſe laboris, quod eſt ſarcina regiminis animarum, & commodis ſeruire multorum, omniumque fieri minimum, atque miniſtrum, & pro credito tibi talento in die examinis, & iudicij rationem redditurũ. Nam ſi Saluator noſter dicit. Non veni miniſtrari, ſed miniſtrare, & animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis, quanto magis nos inutiles ſerui ſummi patrisfamilias debemus maximo cum ſudore incumbere, oues Dominicas a ſummo nobis paſtore cõſignatas ad ouile Do-

minicum, ſuffragante diuina gratia, abſque morbo, vel macula perducere? Exhortamur ergo dilectionem tuam, vt fidem, quam in exordio tuæ conſecrationis breuiter, lucideque digeſsimus, illibatam, & inuiolabiliter cuſtodias; quia fides omnium virtutum fundamentum eſt. Scimus quod ab infantia ſacris es litteris eruditus, & canonicis inſtitutis edoctus; attamen breuiter ad te nobis dirigendus eſt ſermo. Ordinationes ergo cum feceris ſecundum canones, atque Apoſtolicam Eccleſiam aptis temporibus fac, ideſt, menſis primi, quarti, ſeptimi, & decimi. Vide, vt manus cito nemini imponas, neque communices peccatis alienis; bigamos, vel curiales, aut ſeruum cuiuſlibet ad ſacrum Ordinem nequaquã promoueas, nec neophitum, ne ſecundum Apoſtoli ſententiam in ſuperbiam elatus, in iudicium incidat diaboli: ſed eos in ſacroſancta Eccleſia ordinare ſtude, qui ætatem habeant maturitatis, & apud Deum, & homines fideliter vixerint, & deinceps viuere ſtudeant. Et hoc cauendum eſt tibi, & quaſi venenum peſtiferum reijciendum, ne auaritia ſurripiat cor tuum; vt per quodlibet munus acceptũ manus impoſitionẽ alicui tribuas, & in ſimoniacã hæreſim, quã Saluator noſter omnimode deteſtatur, in præceps ruas. Memento quia gratis accepiſti, gratis & da; ſecundum enim Vatis eloquium, qui proicit auaritiam, & excutit manus ſuas ab omni munere, iſte in excelſis habitabit, munimenta ſaxorum ſublimitas eius, panis ei datus eſt, aquæ eius fideles ſunt. Regem in decore videbunt oculi eius. Temetipſum mit[illegible], caſtumque cuſtodias. In habitaculum tuum aut raro, aut numquam mulieri ſit ingreſſus. Omnes puellas, & virgines Chriſti aut æquanimiter ignora, aut æquanimiter dilige, nec de præterita caſtitate confidas, quia neque Sanſone

fortior, nec Dauid sanctior, nec Salomone poteris esse sapientior. Quando autem ob animarum lucrum visitationis causa in collegium, vel infra sæpta ingressus fueris ancillarum Dei, non solus introeas sed tales tecum adhibe socios de quorũ contubernio non diffameris: quia oportet Episcopum irreprehensibilem esse, & testimonium habere bonũ ad omnes; vt nequis ex eo scandalum sumat; scandalizanti enim vnum de pusillis scimus quanta animaduersio a Domino comparetur. Prædicationi intenta; verbum Dei plebi tibi commissæ affluenter, & melliflue, ac distincte, inquantum rore cælesti perfusus fueris, prædicare non desinas. Scripturas diuinas sæpius lege immo (si potest fieri) lectio sancta in manibus tuis maximeq. in pectore tuo semper inhereat, ipsam vero lectione oratio interrumpat; ad instar namque speculi anima tua in ipsam sedulo respiciat; vt vel quæ incorrecta sunt corrigat, vel, quæ pulchra sunt amplius exornet. Disce quod sapienter doceas, amplectens eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem; vt possis exhortari in doctrina sana, & eos, qui cōtradicunt arguere. Permane in his, quæ didicisti, & credita sunt tibi eloquia diuinæ dispensationis. Paratus semper esto ad satisfactione. Nec confundant opera tua sermonem tuum, ne cum in Ecclesia tua loqueris, tacitus quilibet respondeat. Cur ergo ipse non facis, quod iubes? Recognosce magister, qui turgidum ventrem ferre videris, quomodo mihi de ieiuniis prædicas Furta, atque periuria possunt etiã detestari latrones, & auaritiam cupidi. Vita igitur tua irreprehensibilis fiat, in ipsa filij tui regulam sumant, in ipsa quidquid in ipsis minus correctum fuerit corrigent, ex ipsa videant, quod diligant, cernant, quod imitari festinent; vt ad exemplum tuum omnes fideli stu-

dio viuere compellatur. Sit erga ſubiectos tuos ſolicitudo laudabilis. Exhibeatur cũ manſuetudine diſciplina, cum diſcretione correctio. Iram benignitas mitiget, benignitatem zelus exacuat, ita & alterum ex altero condiatur; vt nec immoderata vltio vltra, quam oportet, affligat, neque iterum frangat rectorem remiſſio diſsiplinæ. Itaque boni te dulcem, praui aſperum ſentiant correptorem; in qua videlicet correptione hunc eſſe ordinem noueris obſeruandum, vt perſonas diligas, & vitia perſequeris; ne, ſi aliter agere forte volueris, tranſeat in crudelitatem correctio, & perdas per irremiſsa iram, quos emendare per diſcretionem debueras. Sic enim vulnera conuenit te abſcindere, vt non facias vlcerari, quod ſanum eſſe videtur; neque ſi plus, quam res exegerit, ferrũ inciſionis impreſſeris, noceas, cui prodeſſe feſtinas. Nec dicimus, vt in te deligentibus nõ te oſtendas vltorem, & vitia nutrire permittas, ſed hortamur, vt in iudicio ſemper miſericordia miſceatur, vt poſsis cum Propheta fiducialiter dicere: Miſericordiam, & iudicium cantabo tibi Domine. Sit in te paſtoris pietas, amabiliſq. dulcedo, & ſecundum canonicas regulas ſeuera diſtrictio, videlicet, vt innocenter viuentes leniter foueas, & inquietos, perfidoſq. feriendo a prauitate cõpeſcas. Nullius faciem in iudicio aſpicias, vt nec diuitem potetia ſua apud te extollere poſſit, nec pauperem propter paupertatem, humilitatemq. ipſius, exaſperatio tua de re[illegible] qua ſuggerat, humiliorem reddat. [illegible] Eccleſiæ [illegible] ad diſpenſandũ ſuſcipis fide[illegible] [illegible] eroga[illegible] ne diſ[illegible] Scias [illegible] alienam eſſe [illegible]enſatorem, vt in te Dominicum impleatur eloquium dicens: Fidelis ſeruus, & prudẽs, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, vt det illis eſcam in tempore. Hoſpitalitatem ſectare. Miſericordem,

prout vires suppetunt, pauperibus te exhibe; quia qui obturat aurem ad clamorem eorũ, vt non exaudiat, ipse clamabit, & non exaudietur. Viduæ, orphani, pupilliq. te benignissimum pastorem, ac tutorem se habere gaudeant. Oppressis defensio tua subueniat. Illis autem, qui opprimũt, vigor tuus efficaciter contradicat. Et ita cuncta, Deo adiuuante, præmunias, vt lupus sæuies, sequacesve illius adhuc in carne vitam agentes huc, illucque debacchantes, & animas innocẽtium laniare cupientes in ouile Dominicum ingrediedi ad perdendas animas locum non habeant. Nullus te fauor extollat, nulla aduersitas atterat, idest, vt nec in prosperis cor tuum eleuetur, nec in aduersis in aliquo deijciatur; sed omnia, & in omnibus caute, & cum discretione agere te volumus, vt absque reprehensione ab omnibus viuere comproberis. Sancta Trinitas fraternitatem tuã sua protectione incolumẽ custodiat, vt dum tali moderamine in Deo nostro onus, quod suscepisti, peregeris, in die æternæ retributionis, eo dicente, audire merearis. Euge serue bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse tibi præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum suum ad se exuendum.

DE BARBA TONdenda.

QVando primo clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra, Antiphona. Sicut ros hermon, qui descendit in monte Sion: sic descendat super te Dei benedictio.

Psalmus.

ECce quam bonũ, & quam iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut

Sicut vnguentum in capite; quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem; & vitam vsque in sæculum.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper; & in sæcula sæculorum. Amen.

Repetitur tota Antiphona. Sicut ros. &c. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illum dicit.

Oremus.

Deus, cuius prouidentia omnis creatura crementis adulta congaudet, præces nostras super hunc famulum tuum iuuenilis ætatis decore lætantem, & primis auspicijs attondendum exaudi, vt in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, æuoque largiore prouectus, cælestem bene ✠ dictionem accipiat, & præsentis vitæ præsidijs gaudeat, & futuræ, Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

DE OFFICIO Psalmistatus.

Psalmista, id est, Cantor potest sola iussione Presbyteri officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero.

Vide, vt, quod ore cantas, corde credas, & quod corde credis, operibus comprobes.

Et si Episcopus clericum ordinans hæc faciat, benefacit.

Si officium Psalmistatus collatum fuerit degradando, post degradationem à prima tonsura, si velit Pontifex dicit.

Quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere impleuisti; ideo cantandi officium in Ecclesia Dei ad te amouemus.

PONTIFICALIS ROMANI FINIS.

ROMAE

Apud Iacobum Lunam. Impenſis Leonardi Paraſoli, & Sociorum. M. D. X C V.

EX AVCTORITATE SVPERIORVM.

NOMINA PATRUM CONGREGATIONIS GENERALIS XVII.

ANNO M. DCC. LI.

P. IGNATIUS VICECOMES VICARIUS GENERALIS *Ætatis 69.* Prof. *2.* Febr. *1717.*

PP. ASSISTENTES, & PROVINCIALES.

		Ætas	Tempus Professionis		
P. Petrus Flouret V. Prov.	Tolosanæ	74	15.	Aug.	1710
P. Ignatius Da Silveira Assist.	Lusitaniæ	73	2.	Feb.	1712
P. Antonius Valoris Prov.	Lugdunensis	70	15.	Aug.	1714
P. Joannes Lavaud Prov.	Franciæ	69	15.	Aug.	1715
P. Petrus De Cespedes Assist.	Hispaniæ	69	2.	Feb.	1716
P. Leonardus Tschiderer Assist.	Germaniæ	68	2.	Feb	1717
P. Jo: Antonius Estanan Pr[illegible]	Castellanæ	67	15.	Aug.	1717
P. Jo: Joseph Sotgia Prov.	Sardiniæ	68	15.	Aug.	1717
P. Silverius Maria De Mic[illegible] Prov.	Neapolitanæ	[illegible]	15.	Aug.	1717
P. Josephus De Andrade Prov.	Lusitaniæ	67	15.	Aug.	1719
P. [illegible]tus Hesselmeir V. Prov.	Rhen. [illegible]	65	15.	Aug.	1719
P. Willibaldus Krieger V. Prov.	Austriæ	65	2.	Feb.	1720
P. Joseph Joachim De la Granduille Assist.	Galliæ	65	2.	Feb.	1720
P. Leonardus Des Plasses Prov.	Aquitaniæ	[illegible]	2.	Feb.	1720
P. Aloysius Centurione Prov.	Mediolanens.	[illegible]	2.	Feb.	1720
P. Casimirus Brzozowski Prov.	Lithuaniæ	69	15.	Aug.	1720
P. Hyacinthus Hudsebaut Prov.	Gallobelgicæ	64	2.	Feb.	1721
P. Rudolphus Burckhart Prov.	Germ. Super.	65	2.	Feb.	1722
P. Alexander Laguna Prov.	Toletanæ	62	15.	Aug.	1722
P. Henricus Scheldon Prov.	Angliæ	64	15.	Aug.	1722
P. Martinus Garcia Prov.	Bæticæ	62	2.	Feb.	1723
P. Stanislaus Popiel Prov.	Poloniæ	63	15.	Aug.	1723
P. Carolus Gauthier Prov.	Campaniæ	61	2.	[illegible]	1724
P. Jo: Antonius [illegible]imoni Prov.	Romanæ	61	2.	[illegible]	1724
P. Joseph Maria Bianchi Prov.	Venetæ	[illegible]	[illegible]	Feb.	1724
P. Marius [illegible]aute Prov.	Siculæ	[illegible]	15.	Aug.	1724
P. Gaspar Ho[illegible] Prov.	Rhen. Su[illegible]	58	15.	Aug.	[illegible]
P. Gabriel Juan Prov.	[illegible]	56	15.	Aug.	[illegible]
P. Petrus Dolmans V. Prov.	Fland[illegible]	54	2.	Feb.	1732
P. Balthasar Lindner Prov.	Bohemiæ	49	2.	Feb.	1735

PATRES ELECTORES.

		Ætas	Tempus Professionis		
P. Antonius Brion.	Lugdunensis	74	2.	Feb.	1711
P. Josephus Vellozo.	Lusitaniæ	71	2.	Feb.	1713
P. Michael Sagardoy.	Castellanæ	72	25.	Mart.	[illegible]
P. Valentinus Hoegelein.	Rhen. Super.	66	[illegible]	Aug.	1715
P. [illegible] Andolilla.	Aragoniæ	60	1[illegible].	Aug.	1715
P. Franciscus De Barros.	Lusitaniæ	70	[illegible]	Jan.	1716
P. Adamus Dichel.	Germ. Super.	[illegible]	[illegible]	Feb.	1716
P. Philippus Antonius Orlandi.	Romanæ	68	2.	Feb.	1717
P. Constantinus Ciceri.	Mediolanensis	69	2.	Feb.	1717
P. Philippus Stolzen.	Rhen. Infer.	67	2.	Feb.	1717
P. Augustinus Verart.	Aragoniæ	68	19.	Mart.	1717
P. Franciscus Pepe.	Neapolitanæ	[illegible]	15.	Aug.	1717
P. Gabriel De Bouisemart.	Toletanæ	67	15.	Aug.	1717
P. Andræas Zarate.	Castellanæ	69	1[illegible].	Aug.	1717

		Ætas	Tempus Professionis		
P. Ignatius Henricus De [illegible] Martin.	Tolosanæ	67	2.	Feb.	1718
P. Petrus Joseph Lau[illegible]ierre.	Tolosanæ	66	15.	Aug.	1718
P. Gaspar Joseph Gagni.	Mediolanensis	55	15.	Aug.	[illegible]
P. Theodorus Weber.	Rhen. Super.	65	15.	Aug.	1719
P. Joannes Klausal.	Bohemiæ	64	15.	Aug.	[illegible]
P. Josephus Godtschalck.	Gallobelgicæ	65	2.	Feb.	1721
P. Joannes Schreiber.	Rhen. Infer.	63	15.	Aug.	1721
P. Joannes Gueydon.	Aquitaniæ	63	15	Aug.	1721
P. Jacobus Aussel.	Lugdunensis	63	15.	Aug.	[illegible]
P. Antonius Vanossi.	Austriæ	63	15.	Aug.	1721
P. Thomas Dunin.	Poloniæ	63	[illegible]	Feb.	1722
P. Clemens Coppola	Neapolitanæ	[illegible]	2.	Feb.	1722
P. Marcellus Tipa.	Siculæ	63	2.	Feb.	[illegible]
P. Jacobus Antonius Fevre	Campaniæ	[illegible]	15.	Aug.	1722
P. Claudius Franciscus Fag[illegible]r.	Campaniæ	61	15.	Aug.	1723
P. Josephus Domaradzki.	Poloniæ	62	29.	Sept.	1723
P. Hercules Maria Banditi.	Venetæ	61	2[illegible]	Feb.	1724
P. Franciscus Joseph Morrocu.	Sardiniæ	60	10.	D.	1724
P. Henricus Colle.	Gallobelgicæ	63	2.	Feb.	1725
P. Leopoldus Grim.	Bohemiæ	61	2.	Feb.	1725
P. Augustinus Hingerle.	Austriæ	62	2.	Feb.	1725
P. Fabius D[illegible].	Romanæ	60	2.	Feb.	1725
P. Petrus Claudius Frey.	Franciæ	59	2.	Feb.	1726
P. Carolus Roels.	Angliæ	61	2.	Feb.	[illegible]
P. Matthæus Vasquez.	Bæticæ	57	15.	Aug	172[illegible]
P. Georgius Herman.	Germ. Super.	58	2.	Feb	1728
P. Vespasianus T[illegible]gon.	Siculæ	59	[illegible]	Feb.	1728
P. Franciscus Devant.	Sardiniæ	56	1.	Maii	1729
P. Ludovicus Franciscus [illegible] Calli	Franciæ	[illegible]	15.	Aug.	1729
P. Emmanuel de Sylva.	Bæticæ	55	15.	Aug.	1729
P. Andræas Faget.	Aquitaniæ	55	15.	Aug.	1729
P. Joannes Juraha.	Lithuaniæ	[illegible]	[illegible]	Aug.	1730
P. Franciscus Xaverius Cornejo.	Toletanæ	53	15.	Aug.	1731
P. Carolus Brentano.	Quitensis	57	11.	Jan.	1733
P. Christophor[illegible] Maire.	Angliæ	54	2.	Feb.	1733
P. Jo: Baptista Tyberghein.	Flandrobelgicæ	54	2.	Feb.	1733
P. Jo: Antonius Gorgo.	Venetæ	53	2.	Feb.	1733
P. [illegible]trillo Velarde.	Philippinarum	55	24.	Oct.	1734
P. Joannes Frarys.	Flandrobelgica	52	2.	Feb.	1735
P. Franciscus Roscisze[illegible]ki.	Lithuaniæ	61	20.	Feb.	1735
P. Nicolaus De la Torre.	Quitensis	49	2.	Feb.	1736
P. Bernardus Pazuengos.	Philippinarum	45	15.	Aug.	1739
P. Archangelus D' Origny.	Goanæ	45	2.	Feb.	1740

		Ætas	Tempus Professionis		
P. Joannes Scotti Secretarius Societatis.		70	15.	Aug.	1714
P. Josephus Augusti Procurator Generalis		71	2.	Feb.	1710